

Ἀπλῶς δέ, κοινὸν εἶναι τὸ σύγγραμμα τοῦτο
δεῖ, καὶ πολιτικόν, καὶ δημοφελές ὁμοί-
ως, ὡσπερ καὶ τὴν τῆς Ἱστορίας γραφήν.

Στράβων. Βιβλ. Ι. σελ. 13

ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΗ
ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΔΙΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ

ΤΟΥ ΝΕΟΥ

ΜΕΘΟΔΙΚΟΤ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΤ

Λ Τ Λ Α Ν Τ Ο Σ.

Συντεθεισα Γερμανιστι

υπο του

Αδαμ Χριστιανου Γασπαροφου

αξιωσε δε

του

ΚΤΡΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΠΟΥΤΜΠΑ,

μεταφρασθεισα

εις την νυν

Ελληνικην διαλεκτον

εκ της τελευταίας ογδόης εκδόσεως

υπο του

Κυριακου Καπετανάκη.

Προς χοησιν

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ.

Εν Βιέννη, 1809.

Εν τη τυπογραφία του Λεοπόλδου Γρούνδ.

ΚΥΡΙΕ

ΣΤΕΦΑΝΕ ΜΠΟΥΤΜΠΑ!

Πρὸς σὲ ἔκρινα δίκαιον φίλτατε νὰ ἀφιερῶσω ταύτην μου τὴν μικρὰν πρώτην μετάφρασιν τῆς τοῦ Γασπάρεως Γεωγραφίας: ἐπειδὴ σὺ πρῶτος νοήσας τὴν ἐξ αὐτῆς ὠφέλειαν, ἔκρινας ἄξιον νὰ κοινωθῇ εἰς τὸ γένος. Δὲν εἶναι βέβαια καμμία ἀμφιβολία, ὅτι ὅσοι νέοι φωτισθῶσι δι' αὐτῆς, ὅχι μόνον θέλει σοὶ ὁμολογοῦν τὴν χάριν αἰωνίως, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ διερεθιζόμενοι πρὸς μίμησιν τῆς ἀγα-

Θεοργίας σου, θέλει ἀποδειχθῶσιν
ἐν καιρῷ κηδεμόνες τῶν μεταγενε-
στέρων· καὶ οὕτω νὰ ἀνακαλέσωσιν
ἐν ἑαυτοῖς τοῦτον τὸν πρῶτιστον χα-
ρακτῆρα τῶν λαμπροτάτων αὐτῶν
προγόνων.

ο εὐλικρινὲς φίλος σου

Κυριακὸς Καπετανάκης.

Πρὸς τοὺς Φιλομαθεῖς ὁμογενεῖς.

Οταν παρατηρήσῃ τις προσεκτικῶς τὴν ἔμφυτον καὶ ἀκαταδάμαστον κλίσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις πάντοτε τὸν βιάζει πρὸς τὴν ἔρευναν τῆς ιδιότητος τῶν ὄντων, δύναται νὰ συμπεράνῃ ὀρθῶς, ὅτι καὶ ἡ περὶ τῆς Γῆς ἔρευνα ἐστάθη ἓνα ἀρχαιότατον ἀντικείμενον τοῦ νοῦς του, καὶ σχεδὸν σύγχρονον μὲ αὐτόν *). Πλὴν ὅλαι

---

*) Ὅτι ἡ Γεωγραφία ἦτον γνωστὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐξ ἀμνημονεύτων αἰώνων, συμπεραίνεται προδηλότερα ἐκ τῆς ἀρχαιοτάτης ἱερᾶς βίβλου Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ὅπου αὐτὸς λέγει πρὸς τοὺς ἐκλεχθέντας ἄνδρας „πορευθεσθε καὶ χωροβάτησατε τὴν Γῆν, καὶ παραγενηθή-

αὶ ἔρευναι καὶ σκέψεις, τὰς ὁποίας αὐτὸς ἔκαμε περὶ αὐτῆς μεταξὺ τοσούτων αἰώνων, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ θεραπεύσωσι τὴν ἐπιθυμίαν του, ἀλλ' εὕρισκετο εἰς μίαν παντοτεινὴν ἀμφιβολίαν, ἕως οὗ τελευταῖον; μὴ ὑποφέρων νὰ κατακρατῆται περιορισμένος εἰς ἓνα μικρὸν μέρος τῆς Γῆς, ἐρρίφθη ὡς κῆτος εἰς τὴν ἀπειρίαν τῶν ὑδάτων αὐτῆς· καὶ περιπλεύσας αὐτὴν, ἔμαθε καὶ διεσάφησεν ὄχι μόνον τὸ σχῆμα, τὴν ἔκτασιν καὶ τὰς λοιπὰς αὐτῆς ἰδιότητας, ἀλλ' ἀνεκάλυψε καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ εἶδους του, καὶ συνέδησε πρὸς ἀλληλα τὰ πολλὰ αὐτοῦ συστήματα, καὶ πρὸς τούτοις ἐξιχνίασε σχεδὸν ὅλα τὰ εἶδη τῶν ζῶων καὶ τῶν φυτῶν, τὰ ὁποῖα ἡ πάνσοφος Πρόνοια διέσπειρε δι' αὐτὸν εἰς τὴν γῆιν ἐπιφάνειαν, καὶ εἰς τὰ βάθη τῶν Θαλασσῶν. Τοῦτο λοιπὸν δὲν ἔδια-

---

θητε πρὸς μ.ε. Καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἔχωροβάτησαν τὴν Γῆν καὶ εἶδον αὐτήν, καὶ ἔγραψαν αὐτὴν κατὰ πόλεις, ἑπτὰ μερίδας εἰς βιβλίον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ἰησοῦν· (I. N. K. 18. M. 8. καὶ 9.)

λυσε μόνον τὰς περὶ τῆς Γῆς ἀμφιβολίας τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐλέπτυνε καὶ ἐλάμπρυνε τὰ φρονήματά του, καὶ ἀπεκατέστησε τὸν νοῦν του πολὺ ὑψηλότερον.

Πλὴν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐχόρτασε μὲ τοῦτο τὴν ἐπιθυμίαν του, ἀλλὰ κεντούμενος ὑπὸ τοῦ ἀξιειπαίνου φίλτρου τῶν ἀπογόνων του, ἐπεθύμησε νὰ διατηρήσῃ καὶ νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς αὐτοὺς ἀλληλοδιαδόχως ταύτας τὰς ἐπιπόνους καὶ πολυχρονίους εὑρέσεις του · ὅθεν ἐπενόησε μέσα τοιαῦτα, διὰ τῶν ὁποίων διδασκόμενος ὁ φιλομαθῆς νοῦς, δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὰ μέρη καὶ τὰς ιδιότητας τῆς Γῆς, καὶ προσέτι τὰ εἰρισκόμενα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς ἀξιόλογα ἀντικείμενα. Ταῦτα δὲ τὰ μέσα εἶναι αἱ σφαῖραι, οἱ χάρται καὶ τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα κοινῶς ὠνομάσθησαν Γεωγραφία.

Αὕτη λοιπὸν θεωρουμένη ἀκριδῶς, δὲν εἶναι μόνον ἡδονικωτάτη καὶ πλήρης χαρίτων μάθησις, καὶ στολὴ τοῦ ἀνθρώπι-

νου πνεύματος, ἄλλὰ κρίνεται καὶ ἀναγκαιοτάτη εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρωπίνους βαθμοὺς: διότι οἱ μὲν βασιλεῖς, μανθάνοντες οἱ αὐτῆς τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἐπικρατείας των, καὶ τῶν λοιπῶν ἐπικρατειῶν, οὖνονται νὰ τὰς παραβάλλωσι πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἐκ τούτου νὰ ἐξαντλῶσι τὰ ὀρθὰ συμπεράσματα, τὰ ἀποβλέποντα πρὸς τὴν ὠφέλειαν τῶν ἰδίων αὐτῶν ὑπηκόων· οἱ δὲ Ἀρχιστράτηγοι χειραγωγούμενοι ὑπ' αὐτῆς ἀσφαλῶς εἰς τοὺς ἀγνώστους τῶν ἐχθρῶν τέπους, ἀποφεύγουσι πολλὰ ἐπιζήμια πταίσματα. Ἡ Γεωγραφία σαφηνίζουσα τὸν πληθυσμὸν καὶ τὰς αἰτίας τῆς εὐτυχίας, ἢ τῆς δυστυχίας τοῦ γένους, ἐνώνει τὰς ψυχὰς ὅλων τῶν συμπατριωτῶν, καὶ ἐμπνέει εἰς αὐτὰς τὸν ἐνθουσιασμόν, καὶ οὕτω γίνονται πρόθυμοι πρὸς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς εὐδαιμονίας, καὶ τὴν Θεραπείαν τῆς δυστυχίας των. Αὕτη ὁμοίως εἶναι ἀναγκαῖα καὶ εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικούς ἀνδρας: ἐπειδὴ οἱ αὐτῆς ἐννοοῦσι σαφέστερον πολλὰς ἱστορικὰς περικοπὰς τῆς παλαιᾶς καὶ

νέας Διαθήκης · μανθάνουσι τοὺς τόπους
 τῶν ἔθνῶν, ὅπου περιῆλθον οἱ θεῖοι Ἀ-
 πόστολοι, κηρύττοντες τὸ ἱερὸν Εὐαγγέ-
 λιον · ἐννοοῦσι τὰς ἀναφερομένας ἐν τοῖς
 ἱεροῖς βίοις τῶν ἁγίων πόλεις καὶ πατρι-
 δας αὐτῶν, καὶ προσέτι τοὺς τόπους καὶ
 πόλεις, ἔπου συνεκροτήθησαν αἱ Ἱεραὶ
 Οἰκουμένικαὶ καὶ τοπικαὶ Σύνοδοι · βλέ-
 πουν τὴν παλαιὰν καὶ νέαν ἑκτασιν τοῦ
 χριστιανικοῦ πληρώματος, καὶ κατανοοῦ-
 σιν ὁρθῶς ὅλην τὴν ἐκκλησιαστικὴν Ἱ-
 στορίαν. Ἡ Γεωγραφία ὁμοίως ἐρμηνεύει
 εἰς τοὺς πραγματευτὰς τὰς διαφόρους
 ἐμπορικὰς πόλεις, καὶ τὰς πατρίδας τῶν
 διαφόρων φυσικῶν καὶ τεχνικῶν προϊόν-
 των, καὶ πῶς οἱ αὐτῶν ἐνεργεῖται ὁ μεγά-
 λος ἐμπορικὸς γύρος τῶν ἀνθρωπίνων γε-
 νῶν. Τελευταῖον διὰ τῆς Γεωγραφίας μαν-
 θάνεται σαφῶς ἡ γενικὴ Ἱστορία, ἡ τό-
 σον ἀναγκαῖα εἰς τὸν ἄνθρωπον : ἐπειδὴ
 αὕτη μόνη παριστάνει τὰ προτερήματα
 τῶν γενῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἔφθασαν εἰς
 τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς εὐδαιμονίας,
 καὶ τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν, τὰ ὅποια ἔφε-

ρον αὐτὰ εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπώλειαν καὶ
 δυστυχίαν· καὶ ἐν συντόμῳ ἡ Γεωγραφία
 εἶναι εἰς ὅλους σίμβουλος ὠφελιμοτάτη.

Διὰ ταῦτα λοιπὸν ἡ Γεωγραφία, κα-
 θὼς καὶ ἡ γενικὴ Ἱστορία, ἔγινε μάθημα
 κοινὸν εἰς ὅλας τὰς Ἀκαδημίας, τὰ Γυ-
 μνάσια καὶ τὰ Σχολεῖα τῆς Εὐρώπης· ὥστε
 ὅλοι οἱ πολεμικοί, οἱ πολιτικοί, οἱ ἐκ-
 κλησιαστικοί, οἱ πραγματευταί, οἱ τεχνῆ-
 ται καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες μανθάνοντες
 ταύτην τὴν ἐπιστήμην, γίνονται ἱκανοὶ
 νὰ φρονῶσιν ὀρθῶς περὶ τῶν συμφερόν-
 των τῆς πατρίδος.

Ταῦτα ἐπειδὴ ἐγὼ πρὸ πολλοῦ ἔβλε-
 πον καὶ ἐσυλλογιζόμην, καὶ ἔξευρα καλῶς,
 ὅτι ἀμελεῖται εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα
 τοῦτο τὸ ὠφελιμοτάτον μάθημα τῆς Γεω-
 γραφίας διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων
 πρὸς τοῦτο βιβλίων, καὶ τῶν λοιπῶν βοη-
 θητικῶν μέσων, ἢ καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν τι-
 νῶν διδασκάλων, ἐπεθύμουν νὰ προσφέρω
 ἓνα τοιοῦτον πολύτιμον ὄρωρον εἰς τὸ γένος

μου· καὶ μάλιστα ἐν ᾧ διηχεῖ διαπρυσίως εἰς τὰς ἀκρὰς τῶν περισσοτέρων ἢ ἠδύπνοος φωνὴ τοῦ παρόντος καιροῦ, ὅς τις πρὸ πολλοῦ μᾶς κάμνει νεῦμα νὰ ἀποδυθῶμεν τὸ παμπάλαιον καὶ καταμπαλομένον φόρεμα τῆς ἀμαθείας, καὶ νὰ ἐνδυθῶμεν τὸ νέον καὶ φωτεινὸν τῆς μαθήσεως· ἂν θέλωμεν νὰ ἀποτινάξωμεν τὴν εὐστυχίαν, χωρὶς νὰ ὑποπέσωμεν εἰς ἄλλην δεινότεραν, ἂν θέλωμεν νὰ παρρησιασθῶμεν λαμπροὶ εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀρετῆς, νὰ συγκαταριθμηθῶμεν εἰς τὸν κατάλογον τῶν εὐγενῶν λαῶν, καὶ νὰ ἀποδειχθῶμεν ἀπόγονοι ἄξιοι τῶν ἐπιφανεστάτων ἡμῶν προγόνων. Ἐρευνήσας λοιπὸν καὶ συγκρίνας πρὸς ἀλλήλους πολλοὺς κλασικοὺς συγγραφεῖς τῆς Γεωγραφίας, ἀπέδωκα τελευταῖον τὰ πρωτεῖα εἰς τὸ παρὸν σχολαστικὸν σύγγραμμα τοῦ περικλεοῦς κυρίου Γασπάρεως. Ὑπολαμβάνω δὲ τὴν ἐκλογὴν μου ὀρθήν· ἐπειδὴ πολλοὶ πεπαιδευμένοι ὁμογενεῖς τοῦ ἀποκίδουσι τὴν ὑπεροχὴν εἰς αὐτόν· διότι ἡ μέθοδός του εἶναι σαφής, ἠδύνει τὸ πνεῦ-

μα, καὶ μὲ μίαν μικρὰν χειραγωγίαν τοῦ διδασκάλου, ἐντυπώνει ἀνεπαισθήτως καὶ συντόμως εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ νέου μαθητοῦ τὸ σχῆμα τῆς Γῆς, καὶ τὰ λοιπὰ ἀξιόλογα αὐτῆς μέρη.

Εἰς πόσας ὅμως περιόδους ἐδαιρέθη ὑπὸ τοῦ κυρίου Γασπάρεως ὅλη ἡ γεωγραφικὴ αὐτοῦ σειρά, καὶ τίς ὁ λόγος τῆς τοιαύτης διαιρέσεως, καὶ ποῖαι περίοδοι εἶναι ἀναγκαῖαι εἰς τὸν φιλόσοφον, ποῖαι εἰς τὸν πολίτην, ἢ τὸν πραγματευτὴν καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς βαθμοὺς, καὶ πῶς πρέπει νὰ γίνεταί ἡ παράδοσις αὐτῶν, δύναται νὰ πληροφορηθῇ ἕκαστος ἐκ τοῦ ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης περιόδου προστεθέντος συγγράμματος τοῦ αὐτοῦ κυρίου Γασπάρεως. Ἐγὼ ἐδῶ μόνον λέγω, ὅτι εἰς τὴν μετάφρασίν μου ἐφύλαξα, ὅσον ἐδυνήθην ἀκριβῶς, τοὺς εὐλογοφανεῖς κανόνας τοῦ κυρίου Γασπάρεως· ἤτοι ὁμίλησα ἐκτενέστερον περὶ τῆς πατρίδος μας, ἠκολούθησα φράσιν μεσαιάν τῆς γλώσσης μας, ἥτις ἐμπορεῖ νὰ ᾖναι εὐ-

ληπτος εἰς τὸν μαθητὴν, ὅς τις ἐδιδάχθη τὴν γραμματικὴν τῆς νῦν Ἑλληνικῆς γλώσσης, μετὰ τὴν ὁποίαν αὐτὸς πρέπει νὰ διδάσκηται τὴν Γεωγραφίαν. Εἰς τὰ περισσότερα ὀνόματα τῶν ξένων ἐπαρχιῶν, πόλεων, ποταμῶν κ. τ. ὅπου ἢ πολυσυλλαβία τῶν πτώσεων δὲν τὰ μακρύνει ἀπὸ τοῦ ἔθνους τὴν προφορὰν, ἔκαμα μίαν μικρὰν μεταβολὴν τῆς ληγούσης μόνον — ἂν καὶ εἶναι ἐναντίον τῆς ὀρθῆς Γνώμης τοῦ κυρίου Γασπάρους — διὰ νὰ ὑποπίπτωσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κλίσιν, καὶ νὰ μὴ γίνωνται ἀγνώριστα εἰς τοὺς νέους, ὅταν τὰ ἀναγινώσκωσιν ἀμεταβλήτως εἰς ἕτερογλώσσους πίνακας, ἡμερηίδας, ἱστορίας καὶ ἄλλα· καὶ ἐν ταύτῃ πολλά ἐσημείωσα, καθὼς προφέρονται, ἀμέσως μετὰ τὰ ἑλληνοξένητα· ἐτι ὅπου ἢ ὀδηγία τοῦ βιβλίου δὲν ἐσαφηνίζεν ὀρθῶς τοὺς πίνακας, διὰ τινὰς συμβάσας μεταβολὰς νεωτέρας, ἐκεῖ πρὸς σαφήνειαν ἐπρόσθεσα τοῖς ἀναγκαίους ὅρους. Πρὸς δὲ τούτοις ἐπεμελήθη νὰ τυπωθῇ τὸ βιβλίον εἰς χαρτὶ καλὸν μὲ τοὺς ἐνταῦθα ὠραιότερους χα-

ρακτῆρας τῶν Ἑλληνικῶν στοιχείων· ὁμοίως νὰ ἐγχαραχθῆ καὶ χρωματισθῆ καὶ ὁ Ἀτλας αὐτοῦ κατὰ τὸ πρωτότυπον, διὰ νὰ διερεθίζωνται τὰ παιδία διὰ τούτων εἰς τὴν μελέτην, καὶ ἐπομένως νὰ ἀποκτῶσιν ἐγκαίρως τὴν αἰσθησὶν καὶ τὸν ἔρωτα τοῦ ἑραίου καὶ τῆς καθαρότητος.

Ἀλλὰ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὅλων τούτων ὁμολογῶ κατ' ἐξοχὴν τὴν χάριν πρὸς τὸν ἐν Μόσχᾳ εἰλικρινέστατον φίλον μου κύριον Στέφανον Μπούμπαν : ἐπειδὴ πρῶτος αὐτὸς μὲ ἐμψύχωσεν εἰς τοῦτο τὸ πολυπικρὸν καὶ πολυέξοδον ἔργον διὰ τῆς ἐμφύτου αὐτοῦ ἐλευθεριότητος, καθὼς καὶ εἰς ἄλλα πολλά. Ὅμοίως εἶμαι ὑπόχρεος καὶ πρὸς τοὺς ἐν Βιέννῃ ἀδελφούς μας καὶ τοὺς λοιπούς, οἳ τινες προθύμως καὶ ἀφθόνως συνέδραμον διὰ τὴν ἐκδοσὶν τοῦ βιβλίου, ὄντες εἰς ἄκρον ἔρασταὶ τῆς βελτιώσεως καὶ ἐπιδόσεως τοῦ γένους. Δὲν δύνομαι νὰ ἀποσιωπήσω καὶ τὴν ἀοκνον ἐπιμέλειαν τοῦ τυπογράφου κυρίου Λεοπόλδου Γρόνδ : ἐπειδὴ κατεσκεύασεν ἕκ νέου

κατὰ τὸ ζήτημά μου — διὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἐδυνήθην νὰ ἐκδώσω ταχύτερον τὸ βιβλίον — τὰ φαινόμενα ἐν τῷ παρόντι Ἑλληνικῶν στοιχεῖα μὲ κόπους καὶ ἔξοδα ἰκανά, καὶ εἰς τὸ ἔξῃς θέλει τὰ καταστήσει τελειότερα μὲ τὴν ἐπιδιόρθωσιν, καὶ τὴν χαραγὴν ἄλλων πολυποικίλων Ἑλληνικῶν τύπων, διὰ νὰ παριστάνονται εἰς τὰ βιβλία αἱ διάφοροι ὑποθέσεις μὲ χαρακτηρισ διαφόρους, καὶ οὕτω διὰ τῆς ἀναλόγου ποικιλίας νὰ ἠδύνηται ἡ ὄρασις, καὶ νὰ βοηθῆται ἡ μνήμη.

Ἡμεῖς ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν εἰς τὴν γλῶσσαν μας οὔτε Ἄτλαντας, οὔτε χάρτας πλήρεις, ἀλλ' οὔτε Φυσικὴν Ἱστορίαν, ἐνδέχεται νὰ δυσαρεστηθῇ τις ἐξ ἀπειρίας, καὶ νὰ εἴπῃ, ὅτι ἔχρηζε νὰ γράψω εἰς τὸν ἄτλαντα τὰ ὀνόματα τῶν περιγραφόμενων εἰς τὸ βιβλίον πόλεων, ποταμῶν κ. τ. καὶ πρὸς τούτοις νὰ περιγράψω μὲ ὑποσημειώσεις τὰ συναναφερόμενα ἀγνώριστα ζῶα καὶ φυτὰ *)· καὶ ἐγὼ ἤθελα κάμη

*) Τοῦτο ὅμως ἤθελε συγχύση βέβαια τὴν ἐναρμόνιον

τούτο, εἰν ὅν εἶχον σκοπόν νά ἐκδώσω ὅλην τὴν Γεωγραφικὴν σειρὰν τοῦ κυρίου Γασπάρους, καὶ ὅσα βοηθητικὰ μέσα τῆς Γεωγραφικῆς παραδόσεως αὐτὸς προβάλλει· πλὴν ἐπειδὴ τρέφω τὸν τοιοῦτον σκοπόν, παρακαλῶ τοὺς ὁμογενεῖς διδασκάλους νά προσμείνωσιν ἀκόμη ὀλίγον, καὶ ὅταν ἐκδοθῇ ὁ μετὰ τῶν ὀνομάτων Ἄτλας τῆς τρίτης περιόδου, καὶ τὸ εἰκονογραφικὸν ταμεῖον τῆς Γεωγραφίας, τότε διὰ μὲν τοῦ ἄτλαντος εὐκολύνηται εἰς αὐτοὺς ἡ παράδοσις τῶν ἀτλάντων τῆς πρώτης καὶ δευτέρας περιόδου· διὰ δὲ τοῦ εἰκονογραφικοῦ ταμεῖου, ἡ σαφὴς παράστασις τῶν σπανίων ζῶων καὶ φυτῶν, καὶ τῶν διαφόρων ἀνθρωπίνων φυλῶν· ἂν καὶ ὅν ἀμφιδάλλω, ὅτι οἱ εἰδήμονες τῆς Γεωγραφίας, ἔχοντες τὴν ὀδηγίαν τοῦ παρόντος διδασκτικοῦ βιβλίου, ὅν θέλουσιν δοκιμάσει τινὰ δυσκολίαν εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ἀνωμένου αὐτοῦ ἄτλαντος.

ὀλίκην ἐκθεσιν τῆς κατὰ τὸν Γασπάρου Γεωγραφίας, καὶ ἐπομένως νά ἐλαττώσῃ τὴν ἐξ αὐτῆς ἀφέλειαν.

Πρὸ πολλοῦ ἐδημοσίευσα, ὅτι τὸ βιβλίον ἦτον ἔτοιμον νὰ τυπωθῆ, καὶ μόλις τώρα ἐφάνη εἰς τὸ φῶς· διὰ τοῦτο ἴσως τινὲς συμπεράνουσιν, ὅτι Δέλω δείξει τὴν αὐτὴν ἀργοπορίαν καὶ εἰς τὰ μετὰ ταῦτα ἐπιχειρήματά μου· πλὴν ἐγὼ ὑπακούσας εἰς τὰς συμβουλὰς τινῶν πεπαιδευμένων φίλων μου, καὶ αἰσθανόμενος καὶ μόνος, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀναβάλω τὸν καιρὸν τῆς ἐκδόσεως, ἕως τὴν ἀποκατάστασιν τῶν νῦν πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν, ὅθεν ἐδυνήθην νὰ ἀποδείξω ἀληθῆς εἰς τὴν τότε ὑπόσχεσίν μου. Ἴσως ὅμως μοί προβάλλει ἄλλος τις· καὶ μίπως τώρα ἐξωμαλίσθυσαν αἱ τοιαῦται ἀνωμαλίαι; πρὸς τὸν ἑποῖον ἀποκρίνομαι, ὅτι ἂν ἀκόμη ἤθελα προσμείνῃ ἕως τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῶν, ἴσως καὶ μετὰ πολλοὺς χρόνους ὅθεν ἤθελεν ἐκδοθῆ τὸ βιβλίον· καὶ τί λοιπόν; νὰ λείψῃ ἕως τότε ἀπὸ τὰ σχολεῖα μας τὸ οὕτως ὠφελιμώτατον μάθημα τῆς Γεωγραφίας, καὶ νὰ καταπίνωσιν ἀκομὴ οἱ νεοὶ μας τὸ ὅπιον τῶν ἐπὶ φωνηέντων καὶ τῶν ἕξ διφθόγγων, τὴν ἐκ πολλῶν

αίωνων τερπνὴν καὶ δουλοπρεπῆ ἰατρι-
 θήν μας, διὰ τὰ μὴ ἐνηθῶσι ποτὲ τὰ ἀ-
 νανήψωσι, ἀλλὰ τὰ κοιμῶνται μέχρι θά-
 νάτου ὑπὸ τὸν τίφον τοῦ μακροῦ τοῦ
 βραχέως καὶ τοῦ ἐιχρόνου, τῶν ἀκατα-
 λήπτων αἰνιγμάτων, τῶν ὁποίων τὴν ὀφέ-
 λειαν ὅλος ὁ αἰὼν ἐν θείῳ ἀνακαλύψει!
 καὶ οὕτως ἐν ᾧ τὰ φωτισμένα γένη τῆς
 Εὐρώπης ἐξιχνιάζουσι τὴν φύσιν, στολι-
 ζοῦν τὸ πνεῦμά των μὲ τὰς γνώσεις τῶν
 ὄντων, καὶ ἐπομένως ὑπερασπίζονται γεν-
 ναίως τὴν ὑπερτάτην εὐδαιμονίαν, ἥτις εἶ-
 ναι ἡ Θεοδώρητος ἐλευθερία, ἡμεῖς τὰ κα-
 τακοσκινίζομεν τὰ ἑπτὰ φωνήεντα, καὶ τὰ
 ὑπερασπιζόμεθα ὡς ἓνα τι πατροπαρά-
 δοτον καὶ μέγα κειμήλιον! Εἴαν εἴχαμεν
 ἄλλα εὐμέθοδα σχολαστικὰ συγγράμμα-
 τὰ τῆς Γεωγραφίας, ἴσως μόλις τότε ἦτον
 εὐλογον τὰ ἀναβληθῆ ἡ ἐκδόσις τοῦ πα-
 ρόντος, πλὴν εἰς ἡμᾶς ἐν εὐρίσκεται σχε-
 δὸν κανένα *).

*) Εἰς τὴν γλῶσσαν μας εὐρίσκονται τρεῖς παλαιὰ σχο-
 λαστικὰ βιβλία τῆς Γεωγραφίας χωρὶς ἄλλαντας, ἐκ-

εις ὁμογενῆς ἀκαιρὸν τὸ παρὸν, ἀλλὰ μάλιστα ἄς στοχασθῆ, ὅτι ἐκδίδεται εἰς κοινὸν ἀρμοδιώτατον, κατὰ τὸν ὁποῖον ὅλοι οἱ εἰδήμονες τῆς Γεωγραφίας ἐννοῦν, κρίνουσι, συμπεραίνουν καὶ προμαντεύονται τὸ ἴδιον καὶ κοινὸν συμφέρον, δεχόμενοι τὴν πιθανότητα καὶ τὴν ἀλήθει-

---

των ὁποίων τὸ ἐπιγραφόμενον Γραμματικὴ Γεωγραφική, μετεφράσθη ἐκ τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης εἰς τὴν νῦν Ἑλληνικὴν παρὰ τοῦ κυρίου Γεωργίου ἱερέως Φατσέα, καὶ ἐξεδόθη τῷ 1760. Τὸ δὲ ἄλλο συνετέθη κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ κοιδίμου Ἀρχιερέως Θεοτόκη, καὶ ἐξεδόθη τῷ 1804. Καὶ τὸ τρίτον, ὅπου περιγράφει μόνον ἓν μέρος τῆς Εὐρώπης, ἐξεδόθη τῷ 1791, ὑπὸ των κυρίων Δανιὴλ Ἱερομενάχου καὶ Γρηγορίου Ἱεροδικόνου. Περὶ τούτων πρὸς ἀποφυγὴν τῆς περιπλοχῆς ἐγὼ δὲν κἀμνω ἐδῶ τινὰ κρίσιν: ἐπειδὴ ὡς τις ἐπιθυμεῖ νὰ πληρωφερηθῆ, εἰάν αὐτὰ εἶναι ἀρμύδια πρὸς παράδοσιν, δύναται νὰ ἀναγνώσῃ προσεκτικῶς τὸ ἐν τῷ τέλει τοῦ παρόντος συγγραμμάτιον. Τὸ δὲ γνωστὸν Γεωγραφικὸν πῶνημα τοῦ Ἀσιμάνσου Μαλετίου — ὅπου πρὸ ὀλίγου ἐξεδόθη τῆδε δευτέρον ἐν τῇ Βενετίᾳ ὑπὸ τοῦ κυρίου Ἀνθίμου Γαζῆ — ἐπειδὴ περιέχει εἰς πλάτος τὴν παλαιὰν καὶ νέαν Γεωγραφίαν, δὲν εἶναι χρήσιμον εἰς τοὺς πρωτοπαίρους. ἀλλ' εἰς τοὺς εἰδήμονας τῆς Γεωγραφίας.

αν, και ἀπολακτιζουσι τὸ ἀπίθανον και
τὸ ψεῦδος.

Κατὰ τὸ παρὸν ἔκρινα εὐλογον νὰ ἐκ-
δώσω τὴν τεχνιτὴν ὑδρόγειον και οὐρά-
νιον σφαῖραν τοῦ κυρίου Γασπάρεως, αἱ
ὁποῖαι ἔγιναν διὰ τὴν πρώτην και δευτέ-
ραν περιόδον: ἐπειδὴ χωρὶς τὴν βοήθειαν
αὐτῶν εἶναι δυσκολώτατον και εἰς τὸν δι-
δάσκαλον νὰ παραδώσῃ, και εἰς τὸν μα-
θητὴν νὰ ἐννοήσῃ τοὺς ἀναγκαίους ὅρους
τῆς Γεωγραφίας. Μετὰ δὲ τὴν ἔκδοσιν
τῶν σφαιρῶν, Θεοῦ διδόντος, καταχειρῶ
τὴν ἔκδοσιν και τῆς δευτέρας περιόδου.

ὁ Μεταφραστής.

Προοίμιον τῆς πρώτης ἐκδόσεως.

Εἶναι περιττός, καὶ κατὰ πρώτην προσβολὴν παντάπασι μάταιος κόπος, τὸ ναυξάνη τις τὸν ἀριθμὸν τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς Γεωγραφίας, ἐν ᾧ εὐρίσκονται ὄχι μόνον πολλὰ, ἀλλὰ καὶ πολυειδῆ καὶ παντοδαπῆ, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι ἱκανὰ πολὺ ἀξιόπαινα καὶ ἀρεστά. Ὅς τις ζητεῖ ἀπολογίαν τινὰ τούτου τοῦ ἐπιχειρήματός μου, τοῦτον παραπέμπω εἰς τὴν μικρὰν μου προδιατριβὴν, τὴν περὶ τῆς μεθοδικῆς παραδόσεως τῆς Γεωγραφίας, καὶ τῶν πρὸς αὐτὴν ἀφορούντων βοηθητικῶν μέσων. Ἐκεῖ ἐξέθεσα τοὺς κανόνας, τοὺς ὁποίους κατὰ τὴν γνώμην μου πρέ-

πει γὰ φυλάττη τις εἰς τὴν παράδοσιν ταύτης τῆς ἐπιστήμης· παρέστησα τὰ σφάλματα, τὰ ὅποια ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γίνονται εἰς αὐτὴν· ἐδείξα τὰ μέσα εἰς ἀποφυγὴν αὐτῶν, καὶ ἔκρινα ἀπαθῶς περὶ τῶν μέχρι τοῦ νῦν ὑπ' ἐμοῦ ἐξιχνιασθέντων βοηθητικῶν μέσων τῆς διδασκαλίας τούτου τοῦ ἀξιολόγου μαθήματος. Ὅσοι λοιπὸν θέλουν νὰ ἐξετάσωσι τὸ σχέδιον καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ παρόντος βιβλίου, τούτους παρακαλῶ νὰ ἀξιῶσσι πρότερον τῆς προσοχῆς των τὴν ῥηθεῖσαν προδιατριβὴν μου, χωρὶς νὰ ἀφήσωσι ποσῶς τι ἀπρομελέτητον, καθὼς νύχόμπην νὰ τὴν ἀναγνώσωσι, καὶ ὅσοι ἤθελαν νὰ παραδώσωσι αὐτὸ τοῦτο τὸ βιβλίον εἰς ἄλλους : ἐπειδὴ ἐδῶ ἀπεσιώπησα, ὅσα ἐκεῖ εἶπον περὶ τοῦ σχεδίου ὄλου μου τοῦ πονήματος, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ταυτολογίας. Εἰς ταύτην ὁμως τὴν πρώτην περιόδον δὲν φαίνεται μήτε ἡ καθόλου ἰδέα τοῦ σχεδίου, μήτε ἡ συνεχῆς πρόοδος καὶ ἁρμονία τοῦ ὄλου.

Εἰδὼ εἶναι ἄξια θεωρίας μόνον ταῦτα τὰ ζητήματα : εἰάν ἠκολούθησα πιστῶς

τὸ σχέδιόν μου, καὶ εἰάν ἡ πράξις συμφωνῇ μὲ τὰς προτεθεισὰς ἀρχάς, τὰ ὅποια ἀφίνω εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἀπαθῶν καὶ ἐδουμένων κριτῶν · πλὴν ἐλπίζω, ὅτι μοι συγχωρεῖται νὰ εἰπῶ ὀλίγα τινα πρὸς ὑπόμνησιν.

Εἰγὼ ὁμολογῶ, ὅτι εἰς ταύτην τὴν πρώτην περιόδον ὑπερέβην ὀλίγον τοὺς ὅρους, τοὺς ἐν τῷ ῥηθέντι μικρῷ μου ποιηματικῷ προεκτεθέντας, πλὴν, ὡς νομίζω, πάνυ εὐλόγως καὶ χωρὶς τινὸς βλάβης τοῦ συγγράμματος. Ἐκάμα δὲ τοῦτο, ἀφορῶν εἰς ἐκείνους, τῶν ὁποίων ἡ Γεωγραφικὴ μελέτη περιορίζεται μόνον εἰς τὴν μίαν περιόδον · καθὼς, φεῖ εἰπεῖν, εἶναι οἱ εἰς τὰ κοινὰ σχολεῖα διδασκόμενοι, ὅπου δὲν προετοιμάζονται νέοι διὰ μεγάλα ἐπαγγέλματα. Ὡς πρὸς τοῦτο τὸ τέλος ἐλπίζω, ὅτι ἐμίλησα μὲν ἱκανῶς, πλὴν ὄχι καὶ περιττά! Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπερέβην τοὺς ὅρους μου εἰς τὰ περὶ τῆς μαθηματικῆς Γεωγραφίας · ὥστε ἐλλεῖπει ἐκ ταύτης μόνον ἡ περὶ τοῦ μήκους καὶ πλάτους ἑρμηνεία, τὴν ὁποίαν ἀφίνω εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ διδασκάλου, ἢ εἰς τὴν ἐπομέ-

νην δευτέραν περίοδον. Βέβαια ὅν Ζέλει
 μέ κατηγορήσει τις, ὅτι παρέβλεψα ταύ-
 την τὴν διδασκαλίαν εἰς τὴν πρώτην πε-
 ρίοδον, ἴσως ὅμως φανῶ ἀξιοκατηγόρη-
 τος, διότι ὑπερέδην τοσοῦτον τοῖς ὅροις
 μου· ἀλλ' εἰς τοῦτο ἀπολογούμενος λέ-
 γω, ὅτι βιαζόμενος ἐκ τῶν πινάκων, προ-
 εἶπον τινά, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἀναβάλω
 εἰς τὴν δευτέραν περίοδον: ἐπειδὴ κατα-
 τὸ προτερεῖν σχέδιόν μου, ἀφείκτως πρέ-
 πει εἰς τὴν παράδοσιν τοῖςλάχιστον νὰ δια-
 σαφηνίζονται ὅλα τὰ φαινόμενα ἀντικει-
 μένα ἐπὶ τοῦ πίνακος. Ἐὰν ἐγὼ παρέβλε-
 πον τὴν ἐρμηνείαν τῶν ἐπὶ τῆς Γῆς νοου-
 μένων κύκλων, τότε ἔπρεπε οὔτε εἰς τὰ
 ἐπιπέδα ἡμισφαίρια νὰ τοὺς σημειώσω·
 καὶ τί ἐμποροῦσα νὰ εἰπῶ περὶ τούτων,
 χωρὶς τῶν μεσημβρινῶν καὶ παραλλήλων
 κύκλων; εἰ δὲ καὶ ἦτον ἀναγκαῖον νὰ
 τοὺς σημειώσω, ἀνάγκη ἄρα ἦτον καὶ νὰ
 ὁμιλήσω πῶς ἐννοοῦνται.

Περὶ πολλῶν ἀντικειμένων ἐδιάσθην
 νὰ ὁμιλήσω οὕτω, καθὼς ὑποπίπτουσιν
 εἰς τὴν ὄρασίν μας, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν
 ἐπιστημονικῶν ἐκφράσεων: ἐπειδὴ δὲν ἦ-

Θέλῃσα γὰρ προβάλλω εἰς τοὺς μαθητὰς μαθηματικὰς ἰδέας· διὰ τοῦτο οἱ εἰδήμονες ἴσως γελάσωσι περὶ τούτων τῶν φράσεων καὶ τρόπων τοῦ λέγειν, πλὴν ἐγὼ ἐπέκρινά γὰρ με γελάσωσιν εἰς τοῦτο, παρὰ γὰρ φανῶ ἀσαφῆς.

Διὰ γὰρ ἐπιτήχω δὲ βεβαιότερον τὸ σαφές, καὶ γὰρ θάσω τροφὴν εἰς τὴν μελέτην, μετεχειρίσθην εἰς τὴν εἰσαγωγὴν μου τὴν ἀναλυτικὴν μέθοδον, καὶ ἠγωνίσθην γὰρ σαφηνίσω τὸ πρῶγμα, πρὶν γὰρ προσδιορίσω τὸ ὄνομα· ὅπου ἐνδέχεται, προέταξα τὴν πείραν, καὶ μετ' αὐτὴν τὸ ἐξ αὐτῆς προκείμενον συμπέρασμα, διὰ γὰρ θάσω εἰς τοὺς νέους νύξιν διὰ τοῦ παραδείγματος τούτου, γὰρ ἀνακαλύπτωσι καὶ μόνοι τὰς ἀληθείας, καὶ οὕτω γὰρ ἠδύωνται εἰς τὰς θεωρίας, αἱ ὁποῖαι ὁδηγοῦσιν εἰς αὐτάς· καὶ ἐν γένει ἐξετέλεσα, ὅσον δύναται γὰρ ἐνασχολῆ τὸν νοῦν εἰς μίαν ἐπιστήμην τῆς μνήμης, τοῦ ὁποίου ἡ ὑραστικότης, ὅταν ἐνεργῆ ὀρθῶς εἰς τὴν καρδίαν, δὲν παύει ποτέ.

Ἐγὼ ἠγωνίσθην γὰρ ἐκθέσω τοῦτο τὸ βιβλίον οὕτως, ὥστε γὰρ δύνωνται οἱ μα-

Ξηταί γὰ τὸ ἐπαναλαμβάνουσι πολλάκις
 μὲ προσημίαν, ὅταν θέλουν γὰ προετοι-
 μάζονται πρὸς ἐξέτασιν, πλὴν δὲν ἐσαφί-
 νισα τὰ πάντα: ἐπειδὴ εἰς ἓνα κλασικὸν
 βιβλίον δὲν πρέπει γὰ περιέχεται ὅλη ἡ
 διδασκαλία, ἀλλὰ μόνον ἡ σειρά τῆς δι-
 δασκαλίας. Οἱ μαθηταί πρέπει γὰ αἰσθά-
 νονται τὴν χρείαν τοῦ διδασκάλου, καί
 γὰ γνωρίζουσι πόσον εἰς αὐτὸν εἶναι ὑπό-
 χροιοι· διὰ τοῦτο εἰς διάφορα μέρη ἐπέσπειρα
 πολλὰς αἰτίας, αἱ ὁποῖαι χρειάζονται ἐ-
 ρωτήσεως. Ἡ δὲ ἐρώτησις, ἣτις δὲν ἀνα-
 φέρεται ῥητῶς εἰς τὸ διδακτικὸν βιβλίον,
 ἀλλ' ἐννοεῖται ἐκ τῆς μελέτης, εἶναι ἀπό-
 δεῖξις προφανῆς τῆς σκεπτικῆς μελέτης
 τοῦ μαθητοῦ, καὶ προτρέπει τὸν διδάσκα-
 λον γὰ προχωρήσῃ περαιτέρω τοῦ προτέ-
 ρου σκοποῦτου· αὕτη σημαίνει, ὅτι οὗτος
 ὁ μαθητὴς ἔχει ἰκανὰς ὀριμους ἰδέας, ἣ-
 τις, ἐὰν αὐτὸς δὲν στερεῖται ἐτι ἄλλων
 ἀναγκαίων πρὸς κατάληψιν, ἐμπορεῖ γὰ
 ἐξηγηθῆ εἰς αὐτὸν ἐπωφελῶς. Πλὴν πρέ-
 πει γὰ διακρίνεται ἡ ἄκαιρος περιέργεια
 ἀπὸ τῆς ὀρθῆς πρὸς τὰς μαθήσεις ἐφέσε-
 ως· τοῦτο δὲ γνωρίζεται εὐκολώτατα, ὅ-

ταν παρατηρηθῆ ἡ ἐρώτησις, εἰς ἵνα μίαν συνέπειαν τῆς διδασκαλίας, εἰς ἡμπεριέχεται ἐν αὐτῇ, καὶ εἰς ἡμπεριέχεται ἐκ ταύτης φυσικῶς, χωρὶς τινὸς πηδῆματος τοῦ λογικοῦ. Τὰ παιδία ἐρωτῶσι συχνὰ καὶ μὲ ἀπορίαν, μάλιστα τὰ ἐξυπνα. Εἰς ἡμπεριέχεται αὐτῶν ἵνα εἰς ἡμπεριέχεται, μάλιστα προσμένουσι τὴν ἀπόκρισιν, καὶ τότε ἡ ἐρώτησις οὐτε εἰς ἡμπεριέχεται ἀξία ἀποκρίσεως· εἰς ἡμπεριέχεται καρπὸς τῆς μελέτης καὶ τῆς θεωρίας τῶν ὅσων ἡμπεριέχεται, τότε οὐτε ἡμπεριέχεται εὐκόλως εἰς ἡμπεριέχεται ἐρώτησιν, πρὸ τοῦ νὰ λάβωσι τὴν ἀπόκρισιν τῆς προτέρας, ἡμπεριέχεται πρὸς ἡμπεριέχεται εἰς ἡμπεριέχεται.

Περὶ δὲ τῆς φράσεως ὑπολαμβάνω, ὅτι καὶ μὲ τὰ παιδία πρὸς ἡμπεριέχεται ἡμπεριέχεται εὐγενικότερον ἡμπεριέχεται, διὰ νὰ σχηματίσῃ εὐκαιρῶς τὴν ἡμπεριέχεται εἰς αὐτά, καὶ ὅτι ἐνίοτε πρὸς ἡμπεριέχεται ἡμπεριέχεται φράσις τῆς ἀπλουστερας, διὰ νὰ συνεζήτωνται εἰς τὴν σκέψιν, καὶ νὰ παρακαλοῦν νὰ μανθάνωσι : διότι εἰς ἡμπεριέχεται πανταχοῦ τὴν ἀνάγνωσιν εὐληπτον, τότε

θέλει αποκατασταθῶσι μηχανικοὶ ἀναγνώσται.

Διὰ τοὺς πίνακας χρῆστώ τῷ φίλῳ μου κυρίῳ Σταβοῦλῳ Γκιζεφέλῳ τὴν ἐγκάρδιον καὶ εὐκρινῆ εὐγνωμοσύνην, διὰ τὴν ὑπομνήην, τὴν ὁποίαν ἔλαβε, καὶ τὸν κόπον, τὸν ὁποῖον ἰπέφερε, ἕως οὗ νὰ ἐκθέσῃ τὰ σχήμα αὐτῶν ἀναλόγως μὲ τὰς βάσεις καὶ τὴν ἐπιθυμίαν μου. Διὰ νὰ φυλαχθῆ πανταχοῦ τὸ αὐτὸ μέτρον, ἵπετέθη τὸ τῆς Ρωσσίας μέτρον, ὡς τοῦ μεγίστου βασιλείου τῆς Ευρώπης, τὸ κοινὸν μέτρον ὅλων μου τῶν πινάκων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Εὐρετία, ἡ Οὐλάνδα, ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία ἔπρεπε κατὰ τοῦτο τὸ τῆς Ρωσσίας μέτρον νὰ λάβωσι μίαν ἑκτασιν συνεστελεμένην, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἦτον δυνατόν νὰ σημειωθῶσιν ὅλα τὰ ἀξιοσημεῖστα πράγματα αὐτῶν, διὰ τοῦτο εἰς μὲν τὴν Εὐβετίαν καὶ τὴν Οὐλάνδαν ἑνταπλασιάσθη, εἰς δὲ τὴν Γερμανίαν καὶ Ἰταλίαν ἐδιπλασιάσθη. Οἱ πίνακες ὅμως τῆς Εὐβετίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Οὐλάνδας περιέχουσιν ἐν ταύτῳ καὶ ἄλλουσι μικροὺς πίνακας, οἱ ὁποῖοι παριστάνουσι

τὸ σχῆμα τῶν αὐτῶν τόπων, προσδιορισμένον ἀκριβῶς κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς γενικῆς μέτρον τῆς Ρωσσίας. Εἰς τὴν Γερμανίαν τοῦτο μοι ἐφάνη περιττόν : ἐπειδὴ τὸ σχῆμα αὐτῆς φαίνεται σχεδὸν εἰς ὅλους τοὺς λοιποὺς πίνακας. Ὁ πίναξ τῆς Ευρώπης ἔπρεπε κατὰ τὸ μέτρον τῆς Ρωσσίας νὰ λάβῃ μίαν πολὺ μεγάλην ἔκτασιν, ὥστε νὰ ὑπερβῇ πολὺ τὸ διορισθὲν σχῆμα τῶν πινάκων τοῦ ἀτλαντος, καὶ διὰ τοῦτο ἐλάβομεν τὸ ἡμῶν τοῦτου. Λοιπὸν ὁ λόγος τοῦ μέτρου εἶναι ὁ παρῶν : ἡ Ευρώπη 1· ἡ Ρωσσία καὶ οἱ λοιποὶ Ευρωπαϊκοὶ τόποι 2· ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία 4· ἡ Ελβετία καὶ ἡ Ολλάνδα 10. Τὴν προξενουμένην ὀφέλειαν ἐκ τούτων τῶν διαφορῶν λόγων τῶν μεγεθῶν — οἱ ὅποιοι καὶ οὕτως εἶναι εἰπαροτήρητοι — οἱ διδάσκαλοι εὐνοῦνται εὐκόλως καὶ χωρὶς τὴν ἐρμηνείαν μου νὰ τὴν ἐννοήσωσι.

Ὅλαι αἱ κατηγερίαι, τὰς ἑποίας ἠκούσα καὶ ἀνέγνωσα διὰ τὴν ἐν τοῖς πίναξί μου ἔλλειψιν τῶν ὀνομασιῶν, με ἐπληροφόρησαν τόσον ὀλίγον περὶ τοῦ προβαλλομένου ἀναγκαίου, ὥστε ἐγὼ τὸ

νομίζω ἔτι καὶ ἐπιβλαβές : διότι εἰς τοὺς φερνύμους πίνακας τὸ παιδίον πάντοτε ζητεῖ νὰ εὔρη μόνον τὸ ὄνομα, χωρὶς σχεδὸν ποσῶς νὰ παρατηρῇ τὴν προσέλληλον θέσιν τῶν ἀντικειμένων : ἐπειδὴ αὐτὸ φρονεῖ ὡς βέβαιον, ὅτι ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐξέρη νὰ ἀναγνώσκη, καὶ εἰρὶσκει ἀσφαλῶς ἐπὶ τοῦ πίνακος τὸ ζητούμενον ἀντικείμενον· ἀλλ' εἰς τὴν πρώτην περίοδον τὰ ἀντικείμενα ἐπειδὴ εἶναι τέσσον ὀλίγα, καὶ μάλιστα ἐν ᾧ τὸ βιβλίον οὐκ ἀφίνει κανένα ἀνερμήνευτον, δύναται τὸ παιδίον εἰκότως — χωρὶς νὰ ἀναγκάζηται νὰ ὑπερπηδῇ πολλὰ ἀγνώστα ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα οὐκ ἀναφέρονται εἰς τὴν διδασκαλίαν — νὰ εὔρη ὅτι ζητεῖ· ὥστε οὔτε ὁ διδάσκαλος, οὔτε τὸ παιδίον θέλει δυσκολεῖσθαι νὰ σημειώσῃ καὶ νὰ εὔρη τὸ ζητούμενον ἀντικείμενον κατὰ τὴν θέσιν του. Ἐγὼ ἠγωνίσθην, ὅσον ἐνδέχεται, νὰ προσδιορίσω ἀκριβῶς εἰς τὸ διδακτικόν μου βιβλίον τὴν θέσιν τῶν ἀντικειμένων οὕτως, ὥστε εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον εἰς ἓνα προσεκτικόν παιδίον νὰ φανῇ ὀκατέληπτον τὸ τυχόν ἀντικείμενον· φθάνει μόνον νὰ δια-

κρίνη ἐπὶ τοῦ πίνακος, τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ Κόσμου, καὶ νὰ ἐξεύρη ποῖον εἶναι τὸ δεξιόν, καὶ ποῖον τὸ ἀριστερόν μέρος. Ἐὰν δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου θελήσῃ τις νὰ ᾔσῃαι τὰ ὀνόματα ἐπὶ τοῦ πίνακος, ἅς καταβάλλῃ καὶ αὐτὸς ὀλίγον κόπον νὰ τὰ ἐπιγράψῃ· ὁ τόπος εἶναι ἀρκετός, ὅθεν ἐμπορεῖ καθεὶς κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του, ἢ νὰ τὰ γράψῃ ὀλόγραφα, ἢ μόνον νὰ τὰ σημειώσῃ μὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου, ἢ μὲ ἀριθμούς.

Ὁ φρονιμώτατος κριτὴς τοῦ περὶ τῆς Γεωγραφικῆς διδασκαλίας μικροῦ μου πονήματος γνωμοδοτεῖ εἰς τὴν γενικὴν φιλολογικὴν ἐφημερίδα (1791. σελ. 331.) ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν γενικῶν Γεωγραφικῶν πινάκων σημείωσις τῶν προϋόντων ἔνν εἶναι οὔτε ἀναγκαία, ἀλλ' οὔτε ὠφέλιμος: ἐπειδὴ, λέγει, διὰ τὴν μικρὰν ἕκτασιν τοῦ τόπου οὔτε ὄλα, οὔτε πανταχοῦ, ἀλλ' οὔτε ἐν ᾧ εὐρίσκονται τόπω εὐνοῦνται νὰ σημειώθωσι. Ἡ κρίσις αὐτοῦ εἶναι ἐρθῆ ὡς πρὸς τοὺς Κρομμικοὺς πίνακας· μεταξὺ ὧμως τούτων καὶ τῶν ἰδικῶν μου εἶναι μικραὶς διαφορά. Οἱ κρομμικοὶ πίνακες κατε-

σκευάσθησαν διὰ ἀνδρας, καὶ εἰ αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα βέβαια εἶναι ποιγνίδια · οἱ δὲ ἰδικοὶ μου ἐξετέθησαν διὰ παιδία ἀνήλικα, καὶ μάλιστα διὰ τοὺς πρωτοπείρους. Τὰ παιδία πρέπει νὰ ἐξέρωσι τὰ ἀξιολογώτερα προϊόντα παντός τόπου, ἐπὶ λατῆν τὰ συνιστώμενα τὰ πρωτίστα ἀρθρα τοῦ ἐμπορίου του · ὥστε ἔνν εἶναι χρεία νὰ ἐξέρωσιν ὅλα τὰ προϊόντα τοῦ τόπου, ὅθι οὔτε ἀναγκαῖον εἶναι νὰ σημειώνωνται ὅλα ἐπὶ τῶν πινάκων τῶν τόπων. Τὰ παιδία πρέπει ἐν πρώτοις νὰ ἀποκτήσωσι μίαν γενικὴν ἰδέαν τοῦ τόπου · τὸ δὲ νὰ προχωρήσωσιν ἐν ταύτῳ εἰς τὰ διακεκριμένα αὐτοῦ μέρη, εἶναι ἀκαιρον. Ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ μάθῃ τὸ παιδίον, ὅτι οὗτος ὁ τόπος παράγει τοῦτο τὸ προϊόν, καὶ οὗτος τοῦτο · πρὸς τί λοιπὸν ἢ ἀκριβῆς σημείωσις τοῦ μέρους, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὑρίσκονταί; ἂν τὸ παιδίον εὑρίσκῃ τὸ σημεῖον τοῦ προϊόντος εἰς τὸν ἀνήκοντα τόπον, τοῦτο εἶναι ἰκανὸν πρὸς τὸ σκοπούμενον. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐγὼ ἔνν ἐδελίασα τὴν προεφηθῆσαν κρίσιν, ὥστε νὰ ἀποβάλω τὰ τῶν προϊόντων σημεῖα ἀπὸ τῶν πινάκων μου.

Ἐπειδὴ δὲ αὐτὰ, διὰ τὰ εἶπω οὕτω, σημαίνουσι μόνον τὰ κεφαλαιώδη προϊόντα τοῦ Κόσμου, ἐλπίζω, ὅτι οἱ μὲν θέλει εὐχαριστηθῶσι διὰ τὴν τοιαύτην ἐκλογὴν· οἱ δὲ δὲν θέλει ζητήσουσι τὰ ἀδύνατα, καὶ ἐν ταύτῃ παντελῶς ἀνωφελῆ. Πλὴν καὶ οὕτω θέλει πληροφορηθῶσιν, ὅταν περιεργασθῶσι τοὺς πίνακας μου, ὅτι δὲν ἠμίλησα, ἀλλ' ἐδιώρισα τὴν σημείωσιν παντὸς προϊόντος, ἀποβλέπων μόνον εἰς τὴν γενικὴν διαίρεσιν, ἥτοι εἰς τὰς ὁλοκλήρους ἐπαρχίας, τὸ ὁποῖον ἦτον ὁ κύριος σκοπὸς μου.

Ἡ Γεωγραφία δὲν εἶναι Φυσικὴ Ἱστορία· διὰ τοῦτο τὰ προϊόντα εἰς τὸ βιβλίον μόνον ὀνομάζονται, εἰς δὲ τοὺς πίνακας ἐδηλώθησαν μόνον διὰ σημείων· πλὴν καὶ οὕτως εἶναι διὰ τὰ παιδιά ὠφελιμώτατον, ἐὰν διὰ καλῶν περιγραφῶν καὶ εἰκόνων οὖνηθῶσι νὰ τὰ γνωρίσωσι σαφέστερον. Ἡ-θέλω νὰ ἀναφέρω ἐνταῦθα πολλὰ σπάνια καὶ πολύτιμα συγγράμματα, ἐὰν δὲν εὐρίσκετο ἓνα ἄλλο, ὅπου καλῆ μᾶς τύχῃ ἐμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ ἀντὶ πάντων τῶν λοιπῶν. Τοῦτο εἶναι τὸ ὑπὸ πάντων ἐπαί-

νοούμενον, και μεθ' απάσης προθυμίας ε-
ναγκαλιζόμενον εξαίρετον πόνημα, τὸ ἐ-
πονομασθὲν Εἰκονογραφία παιδική, τοῦ ὁ-
ποίου ἡ θραυσία μέθοδος ἐπόσχεται
πολλὴν τὴν ὠφέλειαν, και διὰ τοῦ ὁποί-
ου ὁ τῶν ἐξωτερικῶν υποθέσεων Σύμβου-
λος κύριος Μπέστουχ — τῷ ὁποίῳ πρέπει
να εὐχόμεθα τὴν καλὴν και εὐτυχὴ ἐκβα-
σιν τοῦ ἐπιχειρήματός του — θέλει απο-
λάσει παρὰ τῶν γονέων, τῶν διδασκά-
λων, τῶν παιδων, τῶν φίλων τῆς φύσεως, και
τῶν φιλοτέχνων και φιλεπιστημόνων ἀν-
δρῶν τὴν ἀνταμοιβὴν τῆς ἀθανασίας. Εἰς
τοῦτο τὸ ὄραϊον πόνημα εἰρισκονται σχε-
δὸν αἱ ἑτηρόταται χαλκογραφικαὶ εἰκό-
νες τῶν περισσοτέρων προϊόντων, τῶν ἀνα-
φερομένων ἐν τῇ παρούσῃ Γεωγραφίᾳ, αἱ
ὁποῖαι ἀντεσχεδιάσθησαν ἀπὸ τῶν καλλι-
στων νεωτέρων πρωτοτύπων, ἐχρωματίσθη-
σαν με μεγάλην ἐπιτηδειότητα, και ἐξη-
γήθησαν με περιγραφὰς βραχείας, ἀλλὰ
τεχνικὰς. Εἴθε ἕκαστος διδάσκαλος να
εἶχε πρόχειρον ἓνα σῶμα τούτου τοῦ ὠ-
ραιοτάτου, πλουσιῶν και κοινωφελῶς πο-
νήματος! ὦ, πόσον δύνονται να ὠφελῆθῶ!

σιν ἡ Γεωγραφία καὶ ἡ Φυσικὴ Ἱστορία, αὐταὶ αἱ δύο ἀναγκαῖαι μαθήσεις, διὰ τούτων τῶν βοηθητικῶν μέσων, χωρὶς τῶν ὁποίων εἶναι μόνον μία ψυχρὰ καὶ δυσπεριληπτος παράδοσις! τὸ δὲ μετὰ τοῦ πονήματος τούτου συνηνωμένον διεξοδικὸν σύγγραμμα τοῦ τῆς ἀνατροφῆς συμβούλου κυρίου Φούγκε προσφέρει εἰς τοὺς γονεῖς καὶ διδασκάλους, διὰ τὴν ἐν αὐτῷ πολυμαθῆ διὰτριβὴν μετὰ τῶν παιδῶν, μίαν ὀφελιμοτάτην βιβλιοθήκην καὶ χρησιμωτέραν ἀπὸ ἄλλας πολυτιμωτέρας.

Πρὸς τούτοις ὁ ἀξιοσέβαστός μοι φίλος κύριος Μπέρτουχ, ὑπακούσας εἰς τὴν παρακάλεσί μου, μοὶ ὑπεσχέθη νὰ ἐκδώσῃ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ ἐλλείποντα προϊόντα ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἀναλόγως μὲν τὸ ὡς Θεμέλιον προϋποτεθὲν ἅπασι, καὶ διατηρηθῆσόμενον ὑπ' αὐτοῦ σχεδὸν ἐν τῇ εἰκονογραφικῇ αὐτοῦ βίβλῳ, καὶ νὰ ἐκλέξῃ ἀντικείμενα τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νὰ ἀναπληρῶσι τὴν ὑπομνησθεῖσαν ἐν τῷ πονημοτίῳ μου, τῷ περὶ τῆς μεθοδικῆς μελέτης τῆς Γεωγραφίας, εὐκταίαν μοι συνάθροισιν τῶν τῆς Γεωγραφίας χαλκογραφικῶν εἰκό-

νων· ὥστε νὰ γίνῃ ἡ εἰκονογραφικὴ αὐ-
τοῦ βιβλος κατὰ τὴν προκήρυξιν του (ἐ-
φημερίς τῶν νεοτερισμῶν· φευρ. 1792) ἓνα
σύστημα εἰκονογραφικόν, ἐπίσης ἀρμόδι-
ον εἰς τὴν ἐμὴν καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην εὐμέθο-
δον Γεωγραφίαν, ἕως ὅτου νὰ ἐκδῆ εἰς φῶς τὸ
ἐν τῇ προκηρῦξει τῆς τρίτης περιόδου ῥηθὲν
γεωγραφικὸν εἰκονοταμεῖον.

Περὶ τῶν λοιπῶν βοηθητικῶν μέσων,
τὰ ὅποια δύναται νὰ μεταχειρισθῆ ὁ δι-
δάσκαλος πρὸς εὐκολωτέραν διασάφησιν,
συγχωρήσατέ μοι νὰ εἶπω τὰ ἐφεξῆς: Περὶ
τοῦ μαθηματικοῦ μέρους ἔμπορεῖ νὰ εὕρη-
ται, ἐν τῇ μαθηματικῇ Γεωγραφίᾳ τοῦ ἐν
τῇ Σλαϊσίγῃ χρηματίσαντος ποτὲ σεβασ-
μίου μοι διδασκάλου κυρίου προφέσορος
Βάλξ, μίαν εὐληπτοτάτην καὶ κατὰ τοῦ-
τον τὸν σκοπὸν πλήρη διδασκαλίαν. (*) Ἡ
μικρὰ ὑδρόγειος τεχνητὴ σφαῖρα, ἣτις ἐκ-
δίδεται ἐν ταύτῳ μετὰ τῆς πρώτης περιό-

---

*) Ἐπειδὴ ἡ δευτέρα περίοδος τοῦ Συγγραφέως ἦτον
ἀκόμη ἀνεκδότος, διὰ τοῦτο παραπέμπει τὸν δι-
δάσκαλον εἰς τὴν Γεωγραφίαν τοῦ Βάλξ. πλὴν τῶρα
ἐπειδὴ ἔχομεν τὴν δευτέραν περίοδον, εἶναι περιτ-
τὸν εἰς τὴν Βάλξ πρὸς τοῦτο.

σου, και ειναι διορισμένη· επίσης προς χρῆσιν τῆς πρώτης και τῆς δευτέρας περιόδου, θέλει υποδεχθῆ ἀναμφιβόλως ὑπὸ πάντων τῶν διδασκάλων με προθυμίαν πρὸς διδασκαλίαν τοῦ μαθηματικοῦ μέρους τῆς Γεωγραφίας: ἐπειδὴ αὕτη κατεσκευάσθη μόνον διὰ τοῦτο τὸ τέλος· ὅθεν τὰ σημεῖα τῶν προϋόντων, και ὅ,τι ἄλλο εἶναι ἔξω τοῦ παρόντος σκοποῦ ἀφέθησαν, ἐκτὸς τῶν δύο τελευταίων περιηγήσεων τοῦ ἀθανάτου Κόοκ, αἱ ὁποῖαι ἐξέτειναν, ἐβεβαιώσαν και ἐδιώρθωσαν τὸσον τὰς περὶ τῆς Γῆς γνωσεις μας.

Ἐκ δὲ τῆς φυσικῆς Γεωγραφίας διὰ τὴν πρώτην περίοδον ἀρκεῖ μόνον μία γενικὴ ἐπιθεώρησης τῶν διασημοτάτων συστατικῶν μορίων τῆς Γῆς. Πρὸς τοῦτο δὲν μοι εἶναι γνωστὸν κανένα ἄλλο βοηθητικὸν μέσον, εἰμὴ τὸ ταμεῖον τῶν ὀρέων τοῦ κυρίου Βουάκτου, τοῦ ἐκ τῆς συμμορίας τῶν Ὀρυκτολόγων. Τούτου ἐφάνη τῷ 1792 ἐν τῷ κατὰ τὴν Βαϊμάρην βιβλιοπωλείῳ τῆς ἐταιρίας τῶν βιβλιοεκδοτῶν μία πύξημένη, και διὰ τοῦ διερμηνευτικοῦ πίνακος ἱκανῶς διορθωμένη ἐκδόσις, ὁμοῦ μετα

τῶν πρακτικῶν αὐτοῦ ὀρυκτολογικῶν ἰδε-
ῶν. Ταῦτα τὰ τοιαῦτα περιέχουσι μόνον λι-
θους· ἀλλ' οἱ λίθοι εἶναι τὸ κόκκαλα καὶ
τὸ πλεῖρον τῆς ἡμετέρας Ἰδρυαίου σφαι-
ρας· ἢ δὲ Ἰῆ καὶ οἱ πέτραι, καθ' ὅσον
μας εἶναι γνωστόν, ἔχουσι τὴν αὐτὴν
ἕλκην.

Τὴν περιγραφὴν τοῦ χαρακτήρος τῶν
γενῶν, τῶν εἰς τὰ λοιπὰ μέρη, παρέδρα-
ψα. Εἰζήρω καλῶς, ὅτι τὰ παιδιά ἀκού-
ουσιν ἄσμενος τοῖς ἐπινοούμενοις τὰς σι-
νηθίαις καὶ τοῖς τρόποις τῆς ζωῆς αὐτῶν,
ἀλλὰ ἐν ἐννοῶ ποίαν ἄλλην περισσοτέ-
ραν ἀφέλειαν τοῖς προῆνεϊ ἢ διεξοδική
περιγραφὴ τῶν τοιούτων, εἰ μὴ μόνον
τὴν θραύσειαν τῆς φιλοπραγμοσύνης αὐ-
τῶν, διὸ τὴν ὅποιαν δὲν ἀρῖζει νὰ ἐξοδεύ-
εται ὁ πολίτιμος καιρὸς τῶν. Ἐπειδὴ ὁ-
μοι οἱ πρόσφανέστατοι αὐτῶν χαρακτη-
ρισμοὶ ἐν πρέπει νὰ ἀποσιωπῶνται, διὰ
τοῦτο ἐμπορεῖ ὁ διδάσκαλος — ὅς τις ἀ-
φεύκτως πρέπει νὰ ἔχη μίαν ἐκτενεστέραν
Γεωγραφίαν — νὰ εὔρη εἰς τὸν πρῶτον τό-
μον τῆς στοιχειώδους Γεωγραφίας τοῦ κυ-
ρίου προφέτορος Φαβρῆ μίαν πλουσίαν

συνάθροισιν ὑποσημειώσεων, ἐκ τῶν ὁποί-
 ων δύναται νὰ ἐκλέξη τὸ οὐσιώδες μέρος,
 καὶ ἔπειτα νὰ τὸ ἐνώσῃ μετὸν 16 τόμον
 τοῦ παιδικοῦ εἰκονογραφικοῦ βιβλίου τοῦ
 κυρίου Βέρτουχ, ἐνθα παριστάνονται ἐντε-
 λέστατα ἡ μορφή καὶ αἱ στολαὶ τῶν ἐν
 ταῖς πέντε Ἡπείροις διαφόρων γενῶν. Εἰς
 τὴν γεωγραφικὴν παράδοσιν τῆς Αὐστρα-
 λίας πυχόμην νὰ ἠθελε ἐκλέξη ὁ διδά-
 σκαλος ἐκ τῶν περιηγήσεων τοῦ Κόοκ το
 πλεῖον, καὶ νὰ τὸ ἀναγνώσῃ, ἢ νὰ τὸ διη-
 γηθῇ εἰς τὰ παιδιά, καὶ νὰ δεῖχῃ εἰς αὐ-
 τὰ πρὸς τούτοις τὴν ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων ἡ-
 μισφαιρίων, ἢ ἐπὶ τῆς τεχνιτῆς σφαίρας
 σημείωσιν αὐτῶν. Ἐξαιρουμένων τῶν λοι-
 πῶν ὠφελειῶν, τὰς ὁποίας εὐνοῦνται ἐκ τοῦ-
 του νὰ ἀποκτήσωσι τὰ παιδιά, θελεὶ δυ-
 νηθῶσι προσέτι νὰ διακρίνωσι πολὺ εὐ-
 κολώτερον καὶ ὀρθώτερον, καὶ νὰ ἐννοή-
 σωσι σαφέστερον τὸν χαρακτῆρα τῶν γε-
 νῶν ἀπὸ τῶν τυχηρῶν συμβεβηκότων· διὰ
 δὲ τῆς τοιαύτης ζωηρᾶς παραστάσεως τῶν
 διαφόρων σχέσεων, τῶν φρονημάτων καὶ
 τῶν συνδιατριβῶν, τῶν θεωρουμένων με-
 ταξὺ τῶν Ἑυρωπαίων, καὶ τῶν οὕτω κα-

λουμένων Ἀγρίων, θέλει ὀδηγηθῶσιν ἐμπράκτως εἰς τὴν γύμνασιν τοῦ συγκρίνειν· καὶ μὲ ἓνα λόγον ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν γενῶν πρέπει νὰ ᾖ ἐνδεδυμένος μὲ τὴν ἱστορίαν, καὶ οὕτως ἐντυπώνεται εὐκόλως καὶ διαρκῶς εἰς τὴν φαντασίαν. Ἐκ τῶν περιηγήσεων εἶναι δυνατόν νὰ γίνωσι πολλάι τοιαῦται ἐκλογαί, αἱ ὁποῖαι μέχρι τοῦ νῦν ὁὐκ ἔγιναν· στοχάζομαι, ὅτι ἴσως ἤμποροῦσε νὰ μεταχειρισθῆ πρὸς τοῦτο ἐπιφειδῶς ἡ σύναξις τῶν περιηγήσεων τοῦ κυρίου Καμπέ.

Ἐν Βαϊμάρη, τῆ 31 Μαρτίου τοῦ 1792.

Ὁ Δ. Χ. Γάσπαρις.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΓΕΝΙΚΗ.

---

§. Ι. Ἰδέα τῆς Γεωγραφίας.

Ο μὲν χυδαῖος ἄνθρωπος ἐξεύρει μόνον τὸν τόπον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατοικεῖ· περὶ δὲ τῶν ἀπώτερων τόπων καὶ ἐθνῶν φροντίζει πάνυ ὀλίγον, καὶ ἐτι ὀλιγώτερον περὶ τοῦ σχήματος, τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ποιότητος τούτου τοῦ μεγάλου σώματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι ζῶντες, ὀνομάζομεν αὐτὸ Γῆν, ἢ ἡμέτερον Κόσμον· ὁ δὲ φρόνιμος καὶ χρηστόθης ἐπιμελεῖται νὰ μάθῃ ὁποίατις δημιουργία εἶναι αὐτὸς ὁ Κόσμος, καὶ ὁποία πράγματα περιέχει καὶ παράγει πρὸς ὠφέλειαν καὶ εὐαρέστησιν τοῦ Ἀνθρώπου, πῶς, καὶ ποῦ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, οἱ ἀδελφοί μας, ζῶσιν ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ὁποίας διοικήσεις μεταξὺ αὐτῶν σώζουσι. Ἐκ τούτου λοιπὸν προκύπτει μία τις ἐπισημή, ἣτις καταγίνεται περὶ τὴν γνῶσιν τῆς γῆς, καὶ ὀνομάζεται Γεωγραφία. Δι' αὐτῆς ἡμεῖς μαθαίνομεν τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος τῆς γῆς, τὴν ποιότητα τῆς

ἐπιφανείας αὐτῆς, τὰ ἐπ' αὐτῆς Ζῷα καὶ Φυτὰ, τὰ διεσῶτα μέρη αὐτῆς, τοὺς τόπους καὶ Θαλάσσιας, τὰς διαφορὰς καταστάσεις τῶν λογικῶν αὐτῆς κατοίκων τῶν Ἀνθρώπων, καὶ τὰ βασιλεία. Αὕτη ἡ γνῶσις εἶναι ἀναμφιβόλως τερπνοτάτη, ὠφελιμιωτάτη καὶ ἀναγκασίαι εἰς ὅλους τοὺς ὀρθῶς φρονοῦντας.

§. 2. Ἰδέα τῶν Γεωγραφικῶν Πινάκων.

Ἐπειδὴ διὰ τῆς περιγραφῆς μόνης καὶ δτήγσεως εἶναι ἀδύνατον νὰ παρασθῆ εὐκρινῶς τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος ἑνὸς τόπου, τὸ ρεῦμα τινὸς ποταμοῦ, ἢ ἡ τοποθεσία μιᾶς πόλεως, διὰ τοῦτο σχεδιάζουσιν ἐπὶ τοῦ χαρτίου τὰ σχήματα τῶν τόπων, καὶ ὀνομάζουσιν αὐτὰ Γεωγραφικούς Χάρτας, ἢ πίνακας. πῶς εἶναι ἔμως δυνατόν νὰ παρασθῆ τὸ μέγεθος ἑνὸς τόπου ἐπὶ μιᾶς κόλλας χαρτίου, σαφηνίζεται διὰ τῶν ἐφεξῆς.

Ἐὰν θέλῃ τις νὰ μάθῃ τὸ μέγεθος τῆς τραπέζης του, πρέπει βέβαια νὰ μετρήσῃ τὰς πλευρὰς αὐτῆς ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην γωνίαν· πρὸς τοῦτο δὲ ἀναμφιβόλως θέλει χρειασθῆ ἓνα μέτρον· τὸ κοινὸν μέτρον εἶναι ἡ πῶχη, διὰ τῆς ὁποίας μετρῶνται τὰ ὑφάσματα· αὕτη διαιρεῖται εἰς δύο ἴσα μέρη, ὀνομαζόμενα πόδια, ὃ δὲ ποὺς πάλιν ὑποδιαιρεῖται εἰς Δακτύλους· δι' αὐτῆς λοιπὸν καταμετρῶ τὴν περιφέρειαν τῆς τραπέζης.

Ἐὰν δὲ θελήσῃ νὰ σχεδιάσῃ καὶ ἐπὶ τινος χαρτίου τὰς μετροθεύσας γραμμὰς, τότε πρέπει ἡ πῆχη νὰ μικρυνθῇ, τοῦτ' ἐστὶν νὰ κατασκευασθῇ ἓνα μικρότατον μέτρον, παρὰστατικὸν τοῦ ἀληθινοῦ μέτρου τῆς πῆχης, δηλαδή μεμερισμένου ἀναλόγως, καθὼς καὶ ἡ πῆχη, εἰς πόδας καὶ δακτύλους, καὶ δι' αὐτοῦ νὰ ἐκταυθῶσιν ἐπὶ τοῦ χαρτίου αἱ τέσσαρες πλευραὶ τῆς τραπέζης ἐπὶ τοσοῦτους πόδας καὶ δακτύλους, ὅσους αὐταὶ πραγματικῶς περιέχουσι. Τὸ τοιοῦτον μικρότατον μέτρον ὀνομάζεται Μέτρον Ἐπιτομίου. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δύναται νὰ καταγραφῇ τὸ σχέδιον ἐνὸς θαλάμου, μιᾶς οἰκίας, ἐνὸς κήπου, ἐνὸς δρόμου, μιᾶς πόλεως μετὰ τῶν περιχώρων αὐτῆς, καὶ τελευταίου μιᾶς ὀλοκλήρου ἐπαρχίας· πλὴν πρὸς τὴν καταμέτρησιν τῶν μεγάλων ἀντικειμένων, ἥτοι τινὸς πόλεως, τόπου καὶ ἄλλων τοιοῦτων, εἶναι ἀδύνατον νὰ μεταχειρισθῇ τις ἓνα ποδῆσιον μέτρον. διὰ τοῦτο λοιπὸν μεταχειρίζονται ἄλλο τι μεγαλύτερον μέτρον τὴν Ὀργυιάν, ἥτις περιέχει πῆχας 6, ἥτοι πόδας 12. Τελευταίου δὲ πρὸς τὴν καταμέτρησιν μιᾶς ὀλοκλήρου ἐπαρχίας μεταχειρίζονται ἄλλο τι μέτρον ἱκανῶς μεγαλύτερον, ὃ, που ὀνομάζεται Μίλιον, καὶ περιέχει σχεδὸν 2 χιλιάδας ὀργυίας, ἢ 24 χιλιάδας πόδας. Ἐνὰ τοσοῦτὸν διάστημα δύναται ἓνας ταχὺς ὁδοιπόρος νὰ διαβῇ ἐλεύθερα σχεδὸν μετὰξὺ δύο ὥρων.

Πρὸς τούτοις πρέπει νὰ ἐξέφωμεν, ὅτι ὅσον

μεγάλον εἶναι τὸ σχεδιαζόμενον ἀντικείμενον, τοσοῦτον πρέπει νὰ μικρύνηται τὸ Ἐπιτόμιον μέτρον· καὶ ὅτι τὸ σχεδιασθὲν ἀντικείμενον ἐπὶ τινος μεγάλης κόλλας δι' ἐνὸς μέτρου μεγάλου, ἐπ' ἄλλης μικροτέρας πρέπει νὰ σχεδιάζηται καὶ διὰ μικροτέρου μέτρου. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ μέγεθος τοῦ Ἐπιτόμιου μέτρου γίνεται, ποτὲ μὲν κατὰ τὸ σχεδιαζόμενον ἀντικείμενον, ποτὲ δὲ κατὰ τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ ἔκτασιν, διὰ τοῦτο εἶναι πολυσχεδὲς καὶ ἀόριστον. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, ἐσχεδιάσθησαν μὲν καὶ ἐν τῇ ἡμετέρῳ Ἀτλαντὶ ὅλοι οἱ εὐρωπαϊκοὶ τόποι διὰ τοῦ αὐτοῦ μέτρου, διὰ νὰ δύνηται ἕκαστος δι' ἐνὸς μόνου βλέμματος νὰ διακρίνη, ποῖος τόπος εἶναι μεγαλύτερος, ἢ μικρότερος ἀπὸ τὸν ἄλλον· ἀλλ' ἐπειδὴ τινὲς ἐξ αὐτῶν ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς εἶναι μικρότατοι, διὰ τοῦτο ἐσχεδιάσθησαν διπλασίως μεγαλύτεροι ὡς πρὸς τὸ μέτρον ἐκείνων, καὶ τινες πενταπλάσιως, ἵτινες ἐπομένως ἐγέναν πεντάκις μεγαλύτεροι ἀπὸ τὸ πρῶτον μέτρον, διὰ νὰ φαίνωνται εἰς τὴν ὄρασιν εὐκρινέστερον, καὶ νὰ δυνηθῶμεν νὰ παραστήσωμεν εἰς αὐτοὺς περισσότερα ἀξιόσημείωτα πράγματα. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐδιπλασιάσαμεν τὸ μέτρον τοῦ μερικοῦ πίνακος τῆς Γερμανίας· τὸ δὲ μέτρον τοῦ Γενικοῦ Πίνακος τῆς Ἑυρώπης εἶναι μόνον τὸ ἡμισυ ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς κατὰ μέρος αὐτῆς τύπους: ἐπειδὴ ἡ ἔκτασις δὲν ἐσυγχῶρει νὰ μεταχειρισθῶμεν ἄλλο τι μεγαλύτερον μέτρον.

Ὁμοίως εὐκόλως δυνόμεθα νὰ εὐνοήσωμεν, ὅτι, ὅταν σχεδιάζωμεν ἐπὶ τοῦ χαρτίου ἓνα μεγάλο ἀντικείμενον, εἶναι ἀδύνατον νὰ σημειώσωμεν τὰ μικρὰ αὐτοῦ μέρη, οἷον: δὲν δυνόμεθα νὰ σημειώσωμεν ὅλα τὰ δένδρα ἐπὶ τοῦ σχεδίου ἑνὸς μικροῦ τόπου, οὔτε ὅλας τὰς οἰκίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου ἑνὸς μεγαλητέρου, οὔτε ὅλα τὰ χωρῖα ἑνὸς τόπου ἐπι μεγαλητέρου, καὶ τελευταῖου οὔτε ὅλας τὰς πόλεις, ἀλλὰ σημειώνουσι μόνον ἐπὶ τῶν τοιούτων τὰς περιφανεῖς πόλεις, τοὺς μεγάλους ποταμοὺς καὶ τὰ βουνά, ἀπαδίδοντας ἐκάσῃ τὴν ἀνάλογον αὐτῶ θέσιν.

Τὸ σχεδιάσιμα τῶν τοιούτων ἀντικειμένων, διὰ τοῦ ὁποίου δὲν φανερῶνεται ἄλλο, εἰμὴ ἢ ἐπὶ τῆς γήινου ἐπιφανείας ἀνάλογος θέσις αὐτῶν, εἰάν παριστῆται τόπου τινὸς μέρος, ὀνομάζεται Ἰχνογραφία· εἰάν δὲ τόπον ὅλον, ὀνομάζεται Χάρτης, ἢ Πίναξ γεωγραφικός. Οἱ Χάρται διαιροῦνται πρὸς διάκρισιν εἰς Γενικοὺς, καὶ Μερικοὺς· οἱ Μερικοὶ παριστάνουσι μόνον μέρη τινὰ τοῦ Γενικοῦ χάρτου· οὕτω λοιπὸν καὶ οἱ ἡμέτεροι Χάρται τῶν κατὰ μέρος τόπων τῆς Ἑυρώπης εἶναι Μερικοί, ὁ δὲ Χάρτης τῆς Ἑυρώπης Γενικός.

Σημειώσεις. Δάκτυλοι, πόδες, ὀργυιαὶ καὶ μίλια εἶναι κυρίως μέτρα τοῦ μήκους, ἢ τῶν γραμμῶν· οἱ τόποι ὅμως ἔχουσι ἐκτὸς κατὰ μῆκος καὶ πλάτος, ἥτις ὀνομάζεται Ἐπιφάνεια. Εἰάν τὸ μῆκος καὶ πλάτος ἑνὸς

τόπου είναι πανταχόθεν ἴσον, τότε ἀρκεῖ νὰ μετρηθῶσι μόνον αὐτὰ τὰ δύο, καὶ θέλει λάβῃ τις μίαν ὀρθὴν περίληψιν τοῦ μεγέθους τοῦ τόπου. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἕκαστος τόπος ἔχει τινὰ μέρη βραχύτερα καὶ στενότερα τῶν λοιπῶν, καὶ ἐκ τούτου δὲν δύναται νὰ λάβῃ τις μίαν εὐτελεῆ περίληψιν διὰ μόνης τῆς καταμετροσεως τοῦ πλάτους καὶ μήκους αὐτοῦ, διὰ τούτο καταμετρούσιν ὀρθότερον τὰς Ἐπιφανείας διὰ τετραγωνικῶν Ἐπιπέδων μέτρων. Τὸ δὲ Ἐπίπεδον μέτρον εἶναι ἓνα εὐτελες τετραγώνον, τοῦ ὁποῖου πᾶσα πλευρὰ ἐξίσουται μὲ ἓνα δάκτυλον τυχόν, ἢ πόδα, ἢ ὀργυίαν, ἢ μίλιον. Ἐἷνα τετραγωνικὸν μίλιον λοιπὸν εἶναι ἓνα τοιοῦτον $\square$, ἢτοι ἓνα Τετράγωνον ἐπίπεδον, τοῦ ὁποῖου ἕκαστη τῶν τεσσάρων πλευρῶν περιέχει μῆκος ἑνὸς μιλίου, ἢτοι ὅλη ἢ κατὰ μῆκος καὶ πλάτος αὐτοῦ περιοχὴ εἶναι ἓνα μίλιον. Ἐὰν λοιπὸν τὸ μέγεθος ἑνὸς τόπου ὑποτίθῃται εἰς τοιαῦτα $\square$ μίλια, καὶ ἐξεύρωμεν πόσάκις ἐμπεριέγεται τὸ τοιοῦτον μέτρον εἰς αὐτόν, μὴ ἀποβλέποντες πῶς εἰς τὸ σχῆμα αὐτοῦ, τότε ἡ τοιαύτη καταμέτρησις ὀνομάζεται Τετραγωνισμὸς τῆς ἐπιφανείας ἐκείνου τοῦ τόπου.

§. 3. Σχῆμα τῆς Γῆς.

Ὅτι ἡ Γῆ εἶναι μεγαλωτάτη, δυνόμεθα νὰ τὸ συμπεράνωμεν, ὅταν ἀκούωμεν περὶ τῶν εὐρισκομένων ἐν αὐτῇ πολλῶν τόπων καὶ εὐρυχώρων βασιλείων. Ἀλλὰ τὸ νὰ γνωρίσωμεν καὶ τὸ σχῆμα

αὐτῆς, εἶναι ὀλίγον δεινότερον: διότι μόλις δυνό-
μεθα νὰ θεωρήσωμεν ἓνα μικρότατον μέρος αὐτῆς:
ἐπειδὴ ὡς πρὸς ἡμᾶς εἶναι μεγαλωτάτη, καὶ ἡμεῖς
εὐρισκόμεθα πλησιέστερα αὐτῆς. Ὅταν ἀναβαίνω-
μεν ἐπὶ τινος ὑψηλοῦ πύργου, ἢ βουνοῦ, μᾶς
φάνεται πάντοτε ἡ περιφέρεια τῆς Γῆς σρογγυλή,
ἐὰν δὲν ἐμποδίσῃ τὴν ὄρασίν μας ἄλλο τι βουνὸν
ὑψηλότερον, ἢ πύργον. Ἐκ τούτου σχεδὸν ἐδυνά-
μεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ Γῆ εἶναι σρογγυ-
λή, ὡσὰν σφαῖρα· πλὴν ἡμεῖς ζητοῦμεν καὶ σα-
φεστέρας ἀποδείξεις.

Ἐκ τῆς σκιᾶς ἐνὸς σώματος πολλάκις δυνό-
μεθα νὰ γνωρίσωμεν μεθ' ἰκανῆς βεβαιότητος καὶ
τὸ σχῆμα αὐτοῦ, ἐὰν εἶναι δηλαδὴ σρογγυλόν,
ἐπίπεδον, κυρτογώνιον, ἢ ὀξυκατάληκτον. Ὅταν
λοιπὸν ἓνα σῶμα, σρεφόμενον πανταχόθεν, ἀπο-
πέμπῃ πάντοτε σκιὰν σρογγυλὴν, τότε δὲν πρέ-
πει νὰ ἀμφιβάλλωμεν, ἐὰν καὶ αὐτὸ τὸ σῶμα
εἶναι σρογγυλόν. Ἐἴνα τοιοῦτον ἰδίωμα παρατηρεῖ-
ται καὶ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας Γῆς. Εἶναι ἀποδεδειγμέ-
νου, ὅτι αἱ ἐκλείψεις τῆς Σελήνης δὲν προέρχον-
ται ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας, εἰμὴ ἐκ τῆς σκιᾶς, τὴν
ὁποῖαν ἡ ἡμετέρα Γῆ πρὸς αὐτὴν ἀποπέμπει, ὅταν
παρεμπίπτῃ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν μεταξὺ αὐτῆς
καὶ τοῦ Ἡλίου. Ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐπαρατηρήθη ἐπὶ
τινος ἐκλείψεως, ὅτι ἡ σκιά τῆς Γῆς ἔχει ἄλλο τι
σχῆμα, εἰμὴ μόνον σρογγυλόν· λοιπὸν καὶ αὐτὴ
ἢ ἰδίᾳ Γῆ ἔχει τὸ σχῆμα σφαιρικόν.

Ὅς τις κινεῖται κατ' εὐθείαν ἐπὶ τινος σφαιρικοῦ σώματος, δύναται νὰ περιέλθῃ ὅλον τὸν γύρον, ἕως οὗ νὰ ἀποκαταστήσῃ εἰς τὸ σημεῖον, ὅθεν ἤρχισα. Ἐπιτεταί λοιπὸν, εἴναι καὶ ἡ Γῆ εὐαισθητική, ὅταν τις ταξιδεύῃ ἐκ τῆς κατοικίας του, καὶ διευθύνῃται ἀπαρασαλεύτως πρὸς τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου, νὰ ἀποκαταστῇ πάλιν εἰς τὴν κατοικίαν του ἀπὸ τοῦ ἀπέναντι μέρους, δηλ. ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς. Τοῦτο τὸ πείραμα ἐγένετο ἤδη πολλάκις, καὶ γίνεται σχεδὸν κατ' ἔτος.

Τὰ τοιαῦτα ταξίδια — τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ ἀπώτατα, ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ, τὰ γινόμενα ἐπὶ τῆς Γῆς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων — ὀνομάζονται Περιηγήσεις, ἢ Περιήλοι περὶ τὸν Κόσμον. Αὐταὶ γίνονται κοινῶς διὰ πλοίων: ἐπειδὴ τὸ περισσότερον μέρος τῆς Γῆνι ἐπιφανείας καλύπτεται ὑπὸ τῆς Θαλάσσης. Ἐνα πλοῖον ἐξορμᾷ ἀπὸ τινος λιμένος, καὶ θαλασσοποροῦν διηγεκῶς κατ' εὐθείαν — περιπλέου μόνον τοὺς προκειμένους ἐν τῷ μέσῳ τόπους — ἀναφάνεται εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος: καὶ ἐκεῖθεν ἀποκαταστῇ πάλιν ἀπαρασαλεύτως εἰς τὸν ἴδιον λιμένα, ὅθεν ἐξορμησεν. Ἐδύνατο ὁμοίως νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ διὰ ξηρᾶς κατὰ μέρος μία τοιαύτη Περιήγησις, ἥτις ἤθελε εἶναι καὶ ἀκριβεστέρα: ἐπειδὴ δὲν ἐβιάζετο ὁ Περιηγητὴς νὰ κάμνῃ μακροὺς ἀπογύρους, καθὼς γὰρ πλοῖον ἐπὶ τῆς Θαλάσσης διὰ τοὺς προκειμένους τόπους, ἀλλ' ἤθελε προβαίνει διηγεκῶς κατ' εὐθείαν.

πλὴν τοῦτο συμβαίνει σπανίως, ἐξ αἰτίας τῶν μεγάλων δυσκολιῶν καὶ κινδύνων, τοὺς ὁποίους οἱ Περιηγηταὶ ἀπαντῶσιν ἐπὶ τῶν ξένων τόπων. Μία τοιαύτη Περιήγησις περὶ τὸν Κόσμον ἐδύνατο νὰ τελειωθῆ μεταξὺ ἐνὸς χρόνου, εἰάν δὲν συνέβαινε κανένα ἐμπόδιον, ἀλλ' ἦτον ὁ καιρὸς βοθητικός, καὶ εἰάν ἐδύνατο τὸ πλοῖον καθ' ὅλον τὸν δρόμον νὰ προβαίνει κατ' εὐθείαν· τὸ δὲ μῆκος αὐτῆς ἤθελε εἶναι 5400 μιλίων Γεωγραφικῶν.

Ἐκ τούτων καὶ ἄλλων περισσοτέρων, πλὴν δυσκαταληπτοτέρων βάσεων, ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ Γῆ εἶναι μία μεγίστη Σφαῖρα, πλὴν ἀνώμαλος διὰ τὰ ἐν αὐτῇ πολλὰ βουνά, τὰ ὅποια ὅμως ὡς πρὸς αὐτὴν εἶναι τοσοῦτον μικρά, ὅσον ἓνας μικρὸς κόκκος ἄμμου πρὸς μίαν μεγάλην σφαῖραν τοῦ κανονίου.

§. 4. Σφαῖρα, καὶ Ἐπίπεδα ἡμισφαίρια.

Ἀφ' οὗ ἀνεκαλύφθη τὸ σχῆμα τῆς Γῆς, ἐδυνάθησαν νὰ τὴν παραστήσωσι καὶ μικράν, τοῦτ' ἔστι κατασκεύασαν μίαν σφαῖραν, καὶ σημειώσαντες ἐπ' αὐτῆς τοὺς τόπους καὶ τὰ νερά τῆς Γῆς, τὴν ὀνόμασαν Τεχνητὴν ὑδρόγειον σφαῖραν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τῆς τοιαύτης Σφαίρας ἡ κατασκευὴ εἶναι δυσκολωτάτη, διὰ τοῦτο σχηματίζουν τὴν Γῆν ἀπαράλλάκτως μὲ ὅλας τὰς ἰδίας γραμμάς

ἐπὶ δύο ἐπιπέδων ἐπιφανειῶν, ὀνομάζοντες αὐτὰς Ἐπίπεδα ἡμισφαίρια: διότι εἰς τὴν ὄρασίν μας ὑποπίπτει μόνον τὸ ἥμισυ μέρος μιᾶς σφαίρας· εἰάν δὲ θελήσωμεν νὰ θεωρήσωμεν καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ, τότε τὴν βλέπομεν ἀπὸ τοῦ ἀπέναντι μέρους. Αὐτὰ λοιπὸν τὰ ἀντικεῖν κείμενα δύο ἥμισεα μέρη τῆς Γῆς παριστάνονται ὑπὸ τῶν Ἐπιπέδων Ἡμισφαιρίων.

§. 5. Περιφορά τῆς Γῆς, Ἡμέρα, καὶ Νύκτα.

Ἡ Γῆ δέχεται παρὰ τοῦ Ἡλίου τὸ φῶς καὶ τὴν θερμότητα· ὅθεν τὸ μὲν πρὸς τὸν Ἥλιον γυρισμένον μέρος αὐτῆς ἔχει ἡμέραν, τὸ δὲ ὑπὸ τὴν σκιάν, νύκτα. Εἰάν ἡ Γῆ ἴσατο πάντοτε ἀκίνητος, ἔπρεπε καὶ τὸ πρὸς τὸν Ἥλιον γυρισμένον μέρος αὐτῆς νὰ ἔχη αἰωνίως ἡμέραν, τὸ δὲ ἄλλο αἰωνίως νύκτα· πλην αἱ ἡμέραι καὶ αἱ νύκτες μεταβάλλονται τακτικῶς ἐφ' ὅλης τῆς Γῆς· καὶ πάντοτε μεταξύ 24 ὥρων συμπληροῦται ἓνα ἡμερο-νύκτιον. Αὕτη λοιπὸν ἡ τακτικὴ μεταβολὴ τοῦ φωτὸς εἰς σκότος, ἢτοι τῆς ἡμέρας εἰς νύκτα, προξενεῖται μόνον ἐκ τῆς τακτικῆς περιφορᾶς τῆς Γῆς, ἣτις γίνεται μίαν φοράν μεταξύ 24 ὥρων.

Ἐκ ταύτης τῆς Γήινου περιφορᾶς προξενεῖται καὶ ἡ φαινομένη Ἀνατολὴ καὶ Δύσις τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἢτοι τοῦ Ἡλίου, τῆς Σελή-

νης, καὶ τῶν Ἀέρων, ὅ, που ἀλλέως δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ ὁ ὀρθῶς φρονῶν: ἐπειδὴ ἕνας νουνεχῆς, ὅς τις ἠθέλε ἐξεύρη τὰ μεγέθη τῶν οὐρανιαίων σωματίων — τὰ ὅποια ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἀπειροπλάσιως μεγαλῆτερα ἀπὸ τὴν Γῆν — καὶ τὸ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς Γῆς θυμασίον διάστημα, δὲν ἐπίστευε παντελῶς, ὅτι ὁ Οὐρανὸς μετὰ τοῦ Ἡλίου, τῆς Σελήνης, καὶ τῶν Ἀέρων κινεῖται περὶ τὴν Γῆν μίαν φοράν μεταξὺ ὡρῶν 24. Τοῦτο ἠθέλε εἶναι τοσοῦτον ἀξιογάλαστον, ὅσον εἶναι ἕνας, περισρεφόμενος ἐπὶ τῆς πτέρυγος αὐτοῦ, ἠθέλε νομίζῃ, ὅτι αὐτὸς μένει ἀκίνητος: τὰ δὲ πλησίον αὐτοῦ βουνὰ, αἱ Κοιλιάδες, αἱ Πόλεις, καὶ τὰ χωρία κινεῦνται περὶ αὐτόν.

Ἡμεῖς δὲν δυνόμεθα τελείως, ὄντες ἐπὶ τῆς Γῆς, νὰ αἰσθανθῶμεν τὴν κίνησιν αὐτῆς, ἐξ αἰτίας τῆς ἀκλονήτου καὶ ταχτικῆς αὐτῆς κινήσεως, καὶ τῆς ἰσοχρόνου συμπεριφορᾶς τοῦ Ἀέρος. Τοῦτο αὐτὸ παρὶσάνεται πολλάκις, ὅταν ἕνας κάθηται ἐπὶ τινος πλοίου, ἢ ἀμάξης διευθυνομένων ἀκλονήτως, καὶ φαίνεται, ὅτι αἱ ἀπέχουσαι οἰκίαι καὶ τὰ δένδρα διέρχονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ, τὸ δὲ πλοῖον, ἢ ἡ ἀμάξα μένουσιν ἀκίνητα. Ἐπὶ δὲ τῆς περιφορᾶς τῆς Γῆς, ἐπειδὴ δὲν δυνόμεθα νὰ φαντασθῶμεν κανένα ἔμπόδιον, διὰ τοῦτο δὲν αἰσθανόμεθα, ὅτι αὐτὴ περιφέρεται.

Πρὸς τούτοις δὲν ποεπεὶ νὰ ὑπολαμβάνω-

μεν, ὅτι ἡμεῖς, ἐν ᾧ κινεῖται ἡ Γῆ, εὐρισχόμεθα ποτὲ μὲν ἐπάνω, ποτὲ δὲ κάτω: ἐπειδὴ καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆνιου ἐπιφανείας εἶναι τὸ ἐπάνω· καὶ πάντοτε ἔχουσι τὸν Οὐρανὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὴν Γῆν ὑπὸ τοὺς πόδας· πανταχοῦ οἱ Ἄνθρωποι ἴσανται, καὶ περιπατοῦσι, καθὼς ἡμεῖς, ὡς καὶ οἱ Περιηγηταὶ ἐδοκίμασαν ἐπίσης ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν Γενῶν, τὰ ὁποῖα ἠπλήντησαν διεσπαρμένα ἐφ' ὅλης τῆς γῆνιου ἐπιφανείας.

Ἡ ὑπόθεσις, ὅτι ὁ Ἡΐλιος, ἡ Σελήνη καὶ οἱ Ἀστέρεις βεβαίως ἀνατέλλουσι καὶ καταδύονται, ἡ δὲ Γῆ ἴσεται ἀκίνητος, ἀνήκει μόνον τοῖς χυδαίοις, οἵτινες οὔτε μελετῶσι, οὔτε διδάσκονται τὰ τοιαῦτα· οἱ δὲ ὀρθῶς διδάχθέντες γινώσκουσιν, ὅτι τοῦτο εἶναι μόνον μία ἀπάτη τῆς αἰσθήσεως, ἥτις διαλύεται εὐκόλως, ὅταν ἐννοηθῇ ἡ περιφορά τῆς Γῆς.

§. 6. Ἀζῶν καὶ Πόλοι.

Πῶς ἡ μεταβολὴ τοῦ ἡμερονοκτίου συμβαίνει διὰ τῆς γῆνιου περιφορᾶς, δύναται νὰ παραδειγματισθῇ σαφῶς ἐπὶ τινος σφαίρας, ἥτις ἄς κρατηθῇ ἀντικρὺ τοῦ φωτός, καὶ ἄς περιστρέφεται μεταξὺ τῶν δακτύλων, ἢ μᾶλλον ἄς διαπερασθῇ ἀπὸ τοῦ μέσου αὐτῆς μία σούβλα, ἢ ἕνα λεπτὸν σύρμα, καὶ ἄς σρέφεται περὶ αὐτὸ. Ἡ Γῆ βέβαια

δει εἶναι διαπεπερασμένη με σύμμα, πλὴν ἐννοοῦ-
σιν εἰς τὴν περιφορὰν αὐτῆς μίαν εὐθεῖαν γραμμὴν,
διερχομένην διὰ τοῦ κέντρου αὐτῆς, περὶ τὴν
ὁποῖαν σφέρεται, καθὼς ὁ τροχὸς περὶ τὸν ἄξω-
να αὐτοῦ· ὅθεν καὶ τὴν ὀνομάζουσιν Ἀΐξωνα
τῆς Γῆς.

Ἐπειδὴ λοιπὸν αὐτὸς ὁ Ἀΐξων εἶναι μία νοη-
τὴ εὐθεῖα γραμμὴ, ἥτις ἀρχηναῖ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς
σημείου τῆς Γῆνι ἐπιφανείας, καὶ διερχομένη
διὰ τοῦ κέντρου αὐτῆς, τελειώνει εἰς τὸ ἀντικρυ-
νὸν σημεῖον, διὰ τοῦτο πρέπει αἱ δύο ἄκραι αὐ-
τοῦ νὰ ἐγγιζῶσι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς εἰς δύο
σημεῖα, κατὰ διάμετρον ἀντικείμενα, ἥτοι κεί-
μενα τὸ ἓνα κατ' εὐθεῖαν ἀντικρὺ τοῦ ἄλλου, τὰ
ὁποῖα ὀνομάζονται Πόλοι.

§. 7. Ὁρίζων καὶ Μέρη τοῦ Κόσμου.

Ἡ ἀνατολὴ καὶ δύσις τοῦ Ἡλίου μᾶς ἔδωκεν
αἰτίαν, νὰ ἀποδώσωμεν διὰ τὸ εὐληπτον ἰδίᾳς
ὀνομασίας εἰς τινὰ σημεῖα, εὐρισκόμενα ἐπὶ τῆς
εὐρυχώρου ἐκτάσεως τοῦ Οὐρανοῦ, ἥτις βλεπο-
μένη ἀπὸ τινος ὑψηλοῦ μέρους, φαίνεται ὅτι κεί-
ται ἐπὶ τῆς Γῆς ὡσὰν κύκλος. Αὐτὸς οὗτος ὁ κύ-
κλος, καθ' ὃν ἡ Γῆ καὶ ὁ Οὐρανὸς φαίνονται,
ὅτι συνορεύουσιν, ὀνομάζεται Ὁρίζων, τὰ δὲ
παρατηρούμενα ἐν αὐτῷ σημεῖα, τοῦ Οὐρανοῦ,
ἢ τοῦ Κόσμου μέρη. Ὁ Ἡλιος μόνος δεικνύει

τῶν θεσῶν τούτων τῶν σημείων· αἱ δὲ ὀνόμασι αὐτῶν ἐλήφθησαν ἐκ τῶν μερῶν τοῦ ἡμερουυκτίου οὕτως: ὅταν ὁ Ἡΐλιος ἀνατέλλῃ εἶναι Ἀνατολή, ὁμοίως ὀνομάζεται καὶ τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ Οὐρανοῦ, ὅθεν αὐτὸς ἀνατέλλει. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἡμέρας, ἥτοι μεταξὺ τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως τοῦ Ἡΐλιου, ὅταν ὁ Ἡΐλιος εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ, εἶναι Μεσημβρία· ὁμοίως ὀνομάζεται καὶ τὸ μέρος, καθ' ὃ αὐτὸς τότε εἶναι. Ὄταν ὁ Ἡΐλιος δύεται, εἶναι Δίσις· ὁμοίως ἔνομάζεται καὶ τὸ μέρος, ὅθεν αὐτὸς δύεται. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς, ἥτοι μεταξὺ τῆς δύσεως καὶ ἀνατολῆς τοῦ Ἡΐλιου εἶναι Μεσονύκτιον, ὃ, που διαιρεῖ τὴν νύκτα εἰς δύο ἴσα μέρη, καὶ ἀντικεῖται κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Μεσημβρίαν: ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ ἑνός, ἕως τοῦ ἄλλου μέρους ἀριθμοῦνται ἀνελλειπῶς 12 ὥραι· ἐκ τούτου ὀνομάζεται ὁμοίως καὶ τὸ μέρος, τὸ ἀντικείμενον κατ' εὐθείαν εἰς τὴν μεσημβρίαν Μεσονύκτιον, καὶ κοινότερον Ἄρκτος. Ὁ Ἡΐλιος τὸ μεσονύκτιον ἴσεται κατ' εὐθείαν ἐπὶ τούτου τοῦ σημείου, πλὴν κατὰ τὸ ἄλλο μέρος τῆς Γῆς, ὅθεν δὲν δύνομεθα νὰ τὸν ἰδῶμεν. Καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς τότε εὐρίσκεται εἰς τὸ κατώτατον μέρος τοῦ Ὀρίζοντος, ἥτοι ἀποτάτω τῆς ὀράσεώς μας, διὰ τοῦτο κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἡ νύκτα εἶναι σκοτεινοτάτη.

Καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ χρόνου ὁ Ἡΐλιος ἴσεται τὴν ὥραν τῆς Μεσημβρίας ἐν τῷ αὐτῷ

μέρει, ἥτοι ἐν τῷ αὐτῷ σημείῳ τοῦ Ὁρίζοντος. Ἐκ τούτου εὐκόλως εὐρίσκεται τὸ σημεῖον τῆς Μεσημέριας, καὶ τὸ ἀντικρὺ αὐτῆς κείμενον τῆς Ἀρχτου. Πλὴν ἡ Ἀνατολὴ καὶ Δύσις τοῦ Ἡλίου δὲν εἶναι πάντοτε ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ: διότι τὰς μικροτάτας ἡμέρας τοῦ χειμῶνος ὁ Ἡλιος ἀφίσταται ἀπώτατον τοῦ σημείου, ἐπὶ τοῦ ὀπορίου τὰς μακροτάτας ἡμέρας τοῦ θερούς πλανᾶται. ? Ποῖα εἶναι λοιπὸν τὰ ἀληθῆ σημεῖα τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως; ἀποκρ. κανὲν ἐκ τῶν δύο, ἀλλὰ τὰ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν κείμενα, ἥτοι τὰ σημεῖα τὰ μεταξὺ τῆς μακροτάτης, καὶ μικροτάτης ἡμέρας καὶ νυκτός, ὅθεν ὁ Ἡλιος ἀνατέλλει καὶ καταδύεται. Εἶναι δυνατόν νὰ εὐρεθῶσι τὰ μέρη τοῦ Κόσμου καὶ οὕτως· εἰς τῆς ὥραν τῆς Μεσημέριας ἀντικρὺ τοῦ Ἡλίου, τότε ἔχεις ἐξ ἀριστερῶν μὲν τὴν Ἀνατολὴν, ἐκ δεξιῶν δὲ τὴν Δύσιν, καὶ ὀπισθεν τὸ Μεσονύκτιον, ἢ τὴν Ἀρχτον.

Τὰ τέσσαρα μέρη λοιπὸν τοῦ Κόσμου εἶναι τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, τὰ ὁποῖα ἀντικρίζουν πρὸς ἄλληλα, δηλ. ἡ μὲν Ἀνατολὴ πρὸς τὴν Δύσιν, ἡ δὲ Μεσημέρια πρὸς τὴν Ἀρχτον, καὶ διαιροῦσιν ὅλον τὸν Ὁρίζοντα εἰς τέσσαρα ἴσα μέρη: καθὼς καὶ κατὰ τὴν Ἰσημερίαν τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ ἡμερονυκτίου διαιροῦσιν αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐξ 24 ὥρῶν συμπληρούμενον ἡμερονύκτιον εἰς τέσσαρα ἴσα μέρη. Γίνωσκε ὁμῶς, ὅτι, ὅταν μετατοπίζης, μεταθέλλονται τὰ μέρη

τοῦ Κόσμου ἢ παντελῶς, ἢ κατὰ μέρος, τὰ ὅποια πάλιν διὰ τινος μικρᾶς ἐρεύνης εὐρίσκονται εὐκόλως.

Σημ. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι, ὅταν σχεδιάζονται οἱ γεωγραφικοὶ Πίνακες, τάττεται πάντοτε ἡ μὲν Ἀρκτος ἀνω, ἡ δὲ Δύσις ἐξ αὐτεῶν, ἡ δὲ Ἀνατολή ἐκ δεξιῶν, καὶ ἡ Μεσημέρια κάτω.

§. 8. Μεσημβρινός.

Κατ' εὐθεῖαν ἀπέναντι τῆς Ἀρκτου καὶ τῆς Μεσημέριας κεῖνται οἱ δύο Πόλοι, ἥτοι τὰ δύο πέρατα τοῦ γήινου Ἀξωνος, ὅτινες ἐξ αὐτῆς τῆς θέσεως ἔλαβον καὶ τὰς διαφορετικὰς ὀνομασίας· καὶ ὁ μὲν πρὸς τὴν Ἀρκτου καίμενος ὀνομάσθη Ἀρκτικός Πόλος, ὁ δὲ πρὸς τὴν Μεσημέριαν Μεσημβρινός, ἢ Ἀνταρκτικός Πόλος. Ἐὰν ἐννοήσωμεν μίαν εὐθεῖαν γραμμὴν, ἥτις νὰ ἀρχιῖ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς Πόλου, καὶ διερχομένη διὰ τοῦ τόπου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡμεῖς εἴμεθα νὰ εὐθύνῃ εἰς τὸν ἄλλον Πόλον, τότε πρέπει ὁ Ἥλιος, ἐπειδὴ ὁ εἰς Πόλος κεῖται κατ' εὐθεῖαν ἀντικῶν τοῦ ἄλλου, πάντοτε τὴν ὥραν τῆς Μεσημέριας νὰ ἴσεται ἀκριβῶς κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ ταύτης τῆς γραμμῆς, ἥτις ἐκ τούτου ὀνομάσθη καὶ Μεσημβρινός. Ὅσα λοιπὸν σημεῖα κεῖνται περὶ τοῦ Πόλου, τόσοι Μεσημβρινοὶ εἶναι δυνατόν νὰ καταγραφῶσι· καὶ ὅλοι οἱ τό-

ποι, οἱ κείμενοι κατ' εὐθείαν μεταξὺ τῶν δύο Πόλων, ἔχουσι τὸν αὐτὸν Μεσημβρινόν.

Σημ. 1. Αἱ γραμμαί, αἱ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, ὀνομαζονται διὰ τοῦτο Εὐθεῖαι: διότι γράφονται διὰ τοῦ εὐθυτάτου καὶ βραχυτάτου διχρήματος, τοῦ μεταξὺ δύο σημείων, χωρὶς νὰ κλίνωσι δεξιᾶ, ἢ αὐρισερᾶ. Ἐπειδὴ ὁμως ἡ ἐπιφάνεια τῆς Γῆς ἐκ τοῦ σφαιρικοῦ αὐτῆς σχήματος εἶναι σφαιγγυλή, διὰ τοῦτο καὶ οἱ καταγραφόμενοι Μεσημβρινοὶ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τοῦ ἄλλου Πόλου, καὶ ἐπομένως ἐπὶ παντὸς τοῦ γήινου ἡμισφαιρίου εἶναι ἡμικύκλια.

Σημ. 2. Οἱ Μεσημβρινοί, καθὼς καὶ πᾶς ἄλλος μικρός, ἢ μέγας Κύκλος διαιρεῖται εἰς 360 ἴσα μέρη, τὰ ὅποια ὀνομαζονται Μοῖραι. Ἐπὶ τῶν ἡμετέρων Ἐπιπέδων Ἡμισφαιρίων ἐγράφησαν πολλοὶ Μεσημβρινοί, πλὴν μόνον ἐκεῖνος, ὃς τις ἐλήφθη ὡς γραμμὴ, διακοῦσα τὴν Γῆν εἰς δύο ἡμισφαίρια, καὶ περιορίζει καὶ τὰ δύο ἡμισφαίρια, ἐμερίσθη εἰς τισαύτας Μοίρας.

§. 9. Κύκλοι Παράλληλοι.

Περίξ τῶν Πόλων σρέφονται ὅλα τὰ λοιπὰ σημεῖα τῆς γήινου ἐπιφανείας μίαν φοράν μεταξὺ 24 ἄρῶν. Ἐνα σημεῖον ὅσον εὐρίσχεται πλησιέστερον εἰς ἓνα τῶν Πόλων, τοσοῦτον μικρότερος εἶναι ὁ καταγραφόμενος ὑπ' αὐτοῦ κύκλος

περὶ τὸν Πόλον, ὅταν ἡ Γῆ περιστρέφεται· καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου ὅσον ἀπώτερον εὐρίσκεται τῶν Πόλων, τοσοῦτον μεγαλύτερον καταγράφει κύκλον. ὅλοι αὐτοὶ οἱ κύκλοι ὀνομάζονται Παράλληλοι: διότι φυλάττουσι μεταξὺ αὐτῶν τὴν ἴσην ἀπόστασιν πανταχοῦ· καὶ ὅλοι περιχλείουσι τὸν πλησιέστερον αὐτοῖς Πόλον· καὶ εἶναι τοσοῦτον μικρότεροι, ὅσον εὐρίσκονται πλησιέστερον εἰς τὸν Πόλον· καὶ πάλιν τοσοῦτον μεγαλύτεροι, ὅσον εὐρίσκονται ἀπώτερον αὐτοῦ.

§. 10. Ἴσημερινός.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μεταξὺ τῶν Πόλων ἀπέχματος κεῖται ὁ μέγιστος Παράλληλος. Ἐδῶ ἐνοοῦσιν ἓνα κύκλον περὶ τὴν Γῆν, ὅστις, ἐπειδὴ ἀφίσταται ἐπίσης καὶ τῶν δύο Πόλων, ὀνομάζεται Μεσαία Γραμμὴ, ἐτι δὲ καὶ Ἴσημερινός: ἐπειδὴ, ὅταν ὁ Ἡΐλιος κινῆται περὶ αὐτὸν τὸν κύκλον, ἡ ἡμέρα εἶναι ἴση μὲ τὴν νύκτα.

Σημ. 1. Ἐπειδὴ οὗτος ὁ κύκλος μεταξὺ ὄλων τῶν λοιπῶν, τῶν νοουμένων ἐπὶ τῆς ὑδρογαίης σφαίρας, εἶναι μόνον ἓνας καὶ ὁ πλεόν αξιοσημείωτος, ὀνομάζεται ἀπλῶς πρὸς διακρίσιν καὶ Γραμμὴ.

Σημ. 2. Μόνον ὁ Ἴσημερινὸς καὶ ὄχι ἄλλος τις κύκλος ἐπὶ τῶν ἡμετέρων Ἐπιπέδων ἡμισφαιρίων διηρέθη εἰς Μοίρας.

§. II. Τροπικοί.

Ἄν καὶ κατὰ τὸ μέρος, τὸ κατοικούμενον ὑφ' ἡμῶν ὁ Ἥλιος ποτὲ δὲν ἀναβαίνει τοσοῦτον ὑψηλᾶ, ὥστε νὰ εἶναι κατὰ κάθετον εἰς τὴν κορυφὴν μας : ἐπειδὴ τοῦτο δὲν περιτρέφεται ποτὲ ἀντικρὺ τοῦ Ἥλιου· πλὴν εὐρίσκονται ἄλλα μέρη τῆς Γῆς, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι τὴν ὥραν τῆς Μεσημέριας ἔχουσι τὸν Ἥλιον κατ' εὐθείαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτῶν : ἐπειδὴ αὐτὰ κείνται ἀντικρὺ, ἢ ὑποκάτω αὐτοῦ· τὰυτα δὲ εἶναι τὰ περὶ τὸν Ἰσημερινὸν μέρος.

Ἐὰν ὁ Ἥλιος περιτρέρετο πάντοτε περὶ τὸν Ἰσημερινόν, ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν αἰωνίως ἴσας τὰς ἡμέρας μὲ τὰς νύκτας, καὶ νὰ βλέπωμεν τὴν ἀνατολὴν, τὴν μεσημέριαν καὶ τὴν δύσιν τοῦ Ἥλιου πάντοτε ἐπὶ τῶν αὐτῶν σημείων, καὶ νὰ φαίνηται, ὅτι αὐτὸς τρέχει πάντοτε τὸν αὐτὸν δρόμον· πλὴν τοῦτο δὲν συμβαίνει οὕτως, ἀλλ' ἔχομεν τάχτικῶς, τὸ μὲν θέρος τὰς μεγίστας ἡμέρας, τὸν δὲ χειμῶνα τὰς μικροτάτας. Ὁ Ἥλιος τὸ θέρος κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μεσημερίου πλησιάζει περισσότερον πρὸς τὸ οὐράμιον σημεῖον, τὸ κατ' εὐθείαν κείμενον εἰς τὴν κεφαλὴν μας, παρὰ τὸν χειμῶνα. Τοῦτο τὸ σημεῖον ὀνομάζεται Ζενίθ, ἢ Κορυφαῖον σημεῖον. Ὁ Ἥλιος λοιπὸν ἀπομακρύνεται τοῦ Ἰσημερινοῦ, καὶ ποτὲ μὲν πλησιάζει πρὸς τὸν

Ἀρκτικὸν πόλον, ἤτοι πρὸς ἡμᾶς τὰς κατοικοῦντας πρὸς τὸν Ἀρκτικὸν πόλον, ποτὲ δὲ πρὸς τὸν Ἀνταρκτικόν· πλὴν ἡ τοιαύτη αὐτοῦ ἀπόστασις γίνεται ἐπίσης ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ Ἰσημερινοῦ.

Περὶ τοὺς ἀπωτάτω κειμένους τόπους, τῶν ὁποίων τὸ Ζενίθ ὁ Ἥλιος δύναται νὰ φθάνη ἐν καιρῷ μεσημέριας, καταγράφουσι δύο Παραλλήλους κύκλους, οἵτινες ὀνομάζονται Τροπικοί: ἐπειδὴ ὁ Ἥλιος φθάνων εἰς αὐτοὺς, δὲν προχωρεῖ περαιτέρω, οὔτε πρὸς Ἄρκτον, οὔτε πρὸς Μεσημέριαν· ἀλλὰ πάλιν τρεπόμενος, πλησιάζει πρὸς τὸν Ἰσημερινόν. Αὐτοὶ καὶ οἱ δύο ἀπέχουσιν ἐπίσης ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ· καὶ ὄμην περὶ τὸ ἀρκτικὸν ἡμισφαίριον γραφόμενος, ὀνομάζεται Τροπικὸς Θερινός, ἢ τοῦ Καρκίνου· ὁ δὲ περὶ τὸ ἀνταρκτικὸν Τροπικὸς Χειμερινός, ἢ τοῦ Αἰγιοκέρου· ἐπειδὴ ὁ Ἥλιος, ὅταν τὸ Θέρος περιοδεύῃ τὸν πρῶτον, φαίνεται, ὅτι ἴσασται κατὰ τὸ Ζῶδιον Καρκῖνον, ἀσερισμὸν τινα τοῦ Οὐρανοῦ· καὶ ὅταν τὸν Χειμῶνα περιοδεύῃ τὸν ἄλλον, ἴσασται κατὰ τινα ἄλλον ἀσερισμὸν, ὀνομαζόμενον Αἰγιοκερον.

§. 12. Καιροὶ τοῦ χρόνου.

Ἐκ ταύτης τῆς μεταβάσεως τοῦ Ἥλιου ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς μεσημέριαν καὶ ἄρκτον,

προέρχονται οἱ Τέσσαρες Καιροὶ τοῦ χρόνου. Ὄταν ὁ Ἥλιος εὐρίσκηται κατὰ τὸν Θερινὸν Τροπικόν, καὶ ἐπομένως κατὰ τὸ ἀπώτατον ἀπόστημα τοῦ Ἰσημερινοῦ ἀπὸ τῆς ἄρκτου, ὡς πρὸς ἡμᾶς δὲ κατὰ τὸ πλησιέστατον, τότε ἔχομεν τὰς μεγίστας ἡμέρας καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Θέρος· ἀφ' οὗ δὲ πάλιν ἐπιστραφῆ, καὶ φθάσῃ εἰς τὸν Ἰσημερινόν, τότε εἶναι αἱ ἡμέραι ἴσαι μὲ τὰς νύκτας, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ Φθινοπώρου· ὅταν δὲ ἀπομακρυνόμενος τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς μεσημβρίαν, φθάσῃ εἰς τὸν Χειμερινὸν Τροπικόν, τότε ἔχομεν τὰς μικροτάτας ἡμέρας καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Χειμῶνος· καὶ ὅταν πάλιν ἐπιστραφῆ, καὶ φθάσῃ εἰς τὸν Ἰσημερινόν, τότε συμβαίνει ἡ δευτέρα Ἰσημερία καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀνοιξέως· ἐντεῦθεν δὲ ἀναβαίνων ἀδιακόπως πρὸς τὸ Ζενίθ ἡμῶν, ἀποκαταντᾷ πάλιν εἰς τὸν Θερινὸν Τροπικόν, καὶ τότε τελειώνει ἡ κυκλικὴ αὐτοῦ περίοδος μίαν φοράν, ὁμοίως καὶ ὁ ἕνας Χρόνος, καὶ ἀρχεται ὁ ἄλλος.

§. 13. Κύκλοι Πολικοὶ καὶ Ζῶναι.

Ἐὰν παρατηρήσωμεν, ὅτι ἡμεῖς τότε ἔχομεν θέρος, ἥτοι τὰς μεγίστας θερμότητας, ὅταν ὁ Ἥλιος εὐρίσκηται πλησιέστατα τοῦ ἰδικοῦ μας Ζενίθ, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ ἐναντίου ἔχομεν χειμῶνα, ἥτοι τὰς μεγίστας ψυχρότητας, ὅταν αὐτὸς εὐρίσκηται ἀπωτάτω αὐτοῦ τοῦ Ζενίθ· τότε δυνόμεθα νὰ ἐννοήσωμεν εὐκόλως, ὅτι ἡ θερμότης ἀναβαί-

ναι εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν κατ' ἐκείνου τὸν τόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Ἡλῖος φθίνει μίαν, ἢ δύο φορές τὸν χρόνον εἰς τὸ κυρίως Ζενίθ, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου δὲν ἀπομακρύνεται ποτὲ πολὺ· καὶ ἐκ τοῦ ἐνχυτίου, ὅτι πλησίον τῶν Πόλων, ἐπειδὴ ὁ Ἡλῖος ἀφίσταται πάντοτε ἀπωτάτω τοῦ ἐκεῖ Ζενίθ, κυριεύει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μίαν ὑπερβολικὴν ψυχρότην.

Ἐκ τούτου κινηθέντες, διήρεσαν τὴν Γῆν εἰς τμήματα τινὰ μεγάλα, τὰ ὁποῖα ὠνόμασαν Ζώνας. Ἐκ τούτων τὸ μέγιστον καὶ πλατύτατον τμήμα — τὸ ὁποῖον ἐκτεινόμενον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἕως τοῦ ἄλλου Τροπικοῦ, ἔχει κατὰ τὸ μέσον αὐτοῦ τὸν Ἰσημερινόν, καὶ περικυκλῶνει ὅλην τὴν ὑδροσφαίραν, ὡσὰν μίαν ζώνην — ὠνομάσθη Ζώνη Διακεκαυμένη.

Ἐπίσης τόσο μακρὰν ἐξ ἑκατέρων τῶν Πόλων, ὅσον ἐκάτερος τῶν Τροπικῶν ἀπέχει τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἔγραψαν περὶ τῶν Πόλων κύκλους, καὶ ὠνόμασαν αὐτοὺς Πολικούς. Οὗτοι οἱ Πολικοὶ κύκλοι, οἱ καὶ παράλληλοι ὄντες, περιορίζουσι τὰς Κατεψυγμένας Ζώνας, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι περιφερεῖς ἐπιφανείας, κατὰ δὲ τὸ κέντρον αὐτῶν τοὺς Πόλους· καὶ ἡ μὲν περὶ τὸν Ἀρκτικὸν Πόλον, ὀνομάζεται Ἀρκτική· ἡ δὲ περὶ τὸν Ἀνταρκτικόν, Ἀνταρκτικὴ Κατεψυγμένη Ζώνη.

Μεταξὺ τῆς Διακεκαυμένης καὶ τῶν δύο Κατεψυγμένων Ζωνῶν μένουσι δύο μεγάλα τμήματα τῆς Γῆς, τὰ ὅποια περικυκλοῦσι τὴν γῆινον Σφαῖραν. Ταῦτα εἶναι αἱ δύο Ἐυκρατοὶ Ζώναι· καὶ ἡ μὲν μεταξὺ τῆς Ἀρκτικῆς Κατεψυγμένης Ζώνης, καὶ τῆς Διακεκαυμένης, ὀνομάζεται Ἀρκτική Ἐυκρατος Ζώνη· ἡ δὲ μεταξὺ τῆς Ἀνταρκτικῆς Κατεψυγμένης Ζώνης καὶ τῆς Διακεκαυμένης, Ἀνταρκτικὴ Ἐυκρατος Ζώνη.

§. 14. Συστατικὰ Μόρια τῆς Γῆς.

Ἡ Ὑδρογειὸς σφαῖρα ὀνομάσθη γενικῶς Γῆ, ἀπὸ τοῦ ἀξιολογωτάτου καὶ διασημοτάτου αὐτῆς μέρους τῆς Γῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας κατοικοῦμεν, καὶ ἐκ τῆς ὁποίας λαμβάνομεν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων. Τὰ οὐσιώδη μέρια ταύτης τῆς Γῆς, ἐκ τῶν ὁποίων σύγκεινται ὅλα τὰ γνωστὰ σώματα, ὀνομάζονται Στοιχεῖα, καὶ ἀριθμοῦνται κοινῶς Τέσσαρα: Γῆ, Ὑδωρ, Πῦρ, καὶ Ἀήρ· αὐτὰ ἴσως εἶναι περισσότερα, ἢ ὀλιγώτερα, πλὴν δὲν δυνόμεθα νὰ ἐξεύρωμεν ἀκριβῶς. Ἡμεῖς ἐν γένει τίποτε ἄλλο δὲν γνωσκόμεν ἀπὸ τὰ τῆς Γῆς, εἰμὲ μόνον τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς, ἥτις σύγκειται ἐκ Ξηρᾶς, καὶ Ὑδατος· καὶ ἡ μὲν Ξηρὰ κατέχει τὸ ἐν τεταρτημόριον αὐτῆς· τὸ δὲ Ὑδωρ καλύπτει τὰ λοιπὰ τρίτα. Λοιπὸν τοῦ Νεροῦ ἡ ἐπιφάνεια εἶναι σχεδὸν τριπλασία τῆς Γῆινου ἐπιφανείας.

§. 15. Ξηρά.

Ἡ Ξηρά, ἥτοι ἡ Γῆ εἶναι ἕνας σωρὸς σύμμικτος ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων σωμάτων, τὰ ὅποια ὀνομάζονται γενικῶς Ὀρυκτά. Ἐκτὸς τῆς κυρίως Γῆς — εἰς τὴν ὁποίαν ἀνάγονται καὶ αἱ πέτραι, αἱ διαφέρουσαι ἀπ' αὐτῆς μόνον κατὰ τὴν σφραγὴν συνέχειαν — συγκαταλέγονται μετὰ τῶν Ὀρυκτῶν καὶ τὰ Μέταλλα, αἱ εὐθραυσοὶ Ὑδαὶ καὶ τὰ Ἄλατα. Ὁμοίως καὶ τὰ εἶδη τῆς Γῆς εἶναι πολλὰ, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ κοινότερα εἶναι: 1) τὰ Ἀμμῶδες, ἐκ τοῦ ὁποίου σύγκειται ἡ ἄμμος, τὰ χαλίκια, οἱ πυροβόλοι λίθοι καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἀδάμαντος, 2) τὸ Ἀσβεστοῦδες, ἐκ τοῦ ὁποίου σύγκειται ἡ ἀσβεστόπετρα, ὁ γύψος καὶ τὸ μάρμαρον, 3) τὸ Πηλεῦδες, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνάγεται ὁ καθαρῶτατος πηλὸς τοῦ φαρφουρίου, ὁ τῶν λουλεδῶν, τῶν πηλίνων ἀγγείων καὶ τῶν πλίνθων, τὸ σαπουνόχωμα, τὸ κοκκινόχωμα, ὁμοῦ καὶ ἄλλα γήϊνα χρώματα καὶ ὁ ἴασπος. Σχεδὸν πάντοτε αὐτὰ τὰ εἶδη τῆς Γῆς εὐρίσκονται μετ' ἀλλήλων μεμιγμένα διαφοροτρόπως. Ὁ ἀξιολογώτεροι λίθοι εἶναι: ὁ Πορφυροῦς, ὃς τις εὐρίσκεται ἐπὶ τῶν ὑψηλοτάτων βουνῶν, καὶ ὁ Βαζάλτης, ὁ παραγόμενος ὑπότιμος βιαίου ἐνεργείας τῆς Φύσεως· πλὴν οἱ γνωστότεροι εἶναι: ἡ Ἀμμόπετρα, καὶ ἡ Ἀσβεστόπετρα: ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χρησιμεύουσιν εἰς τὰ κτίρια· ἢ δὲ σφραγίστατοι εἶναι οἱ Πολύτιμοι. Ἡ λιπαρῶς

τάτη Γῆ μεταξύ ὄλων τῶν λοιπῶν εἶναι τὸ Κη-
ποχωμα, τὸ ὁποῖον γίνεται ἐκ διαλελυμένων,
ἢ σεσηπότων φυτῶν καὶ ζώων.

Τῆς Ξηρᾶς ἡ ἐπιρᾶνεια περιέχει Πεδιάδας
καὶ Βουνά· καὶ αἱ μὲν Πεδιάδες ἔχουν κοινῶς
Λόφους καὶ Γηλόφους· τὰ δὲ Βουνά, τὰ ἰκανῶς
ὑψηλότερα τούτων, συνδεόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
πρὸς ἀλλήλα, ἀποτελοῦσι μίαν μακρὰν σειρὰν,
ἣτις ὀνομάζεται Ὀρος, ἢ Σειρὰ Βουνῶν. Ἐκ τῶν
ὑψηλῶν καὶ μεγάλων Ὀρῶν ἐξέρχονται Βραχίον-
νες, ἢ Κλάδοι, ἣτοι ἄλλαι Σειραὶ Βουνῶν, αἱ
ὅποια, πολλάκις ἐκτεινόμεναι ἰκανῶς μακρὰν, συ-
νάπτουσι ἓνα Ὀρος μὲ ἄλλο. Ὅταν ἓνας ὀλίγη-
ρος τόπος εἶναι ἀρκετᾶ ὑψηλότερος ἀπὸ τοὺς περὶ
αὐτὸν τόπους, ὀνομάζεται Γῆινος Ράχη. Τὰ
μεταξὺ τῶν Βουνῶν κοιλώματα ὀνομάζονται Κοι-
λάδες. Τὰ Ὀρη ἔχουσι πολυειδεῖς καὶ διαφόρους
ἐκτάσεις· τὰ δὲ Βουνά διάφορα Ὑψη. Ὅλα τὰ
μεγάλα Ὀρη τῆς Γῆς συνάπτουται πρὸς ἀλλήλα·
ἀν δὲ ἓνα Ὀρος φαίνεται, ὅτι τελειώνει πρὸς τὰς
ἄκρας τῆς Θαλάσσης — ἐντὸς τῆς ὁποίας αὐτὰ
ἐγγενεῖ ὑπερεκτείνονται — καὶ ὀνομάζεται Ἀκρω-
τήριον, πλὴν αὐτὸ προχωρεῖ ὑπὸ τὴν Θάλασ-
σαν, καθὼς ἐκ τῶν Νήσων γίνεται δῆλον, αἱ ὅποια
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰμὴ κορυ-
φαὶ βουνῶν ὑπερέχουσαι τοῦ Ὑδατος.

Τὰ μεγάλα Ὀρη σχηματίζουσι ὡς ἐπὶ τὸ

πλείστον ὑψηλόν, καὶ πολλάκις ἐκπλακτικὴν καὶ ὠραίαν θέαν. Πλὴν τὰ φοβερώτατα Βουνὰ εἶναι τὰ ὀνομαζόμενα Πυρίπνοα, ἢ Ἡφαίστεια. Τοιαῦτα εἶναι διασκορπισμένα ἐν ὅλης τῆς Γῆς· καὶ εὐρίσκονται σχεδὸν πάντοτε ἐπὶ νήσων, ἢ τριτάχισον πλησίον τῆς Θαλάσσης. Αὐτὰ, ἢ καὶ αἱ κορυφαὶ αὐτῶν ἔχουσι σχῆμα κωνοειδές, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς ἓνα Χάσμα, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ὅταν ἐκπνέῃ μόνον καπνός, τότε εὐρίσκεται τὸ βουνὸν εἰς ἡσυχίαν· ἀλλ' ὅταν ἀρχινῶν νὰ ενεργῆ, ἐκπέμπονται μεγαλώτατοι κτύποι, ὑπερβαίνοντες ἀσυγκρίτως καὶ τὰς ὑπερμεγέθεις βροντάς, οἵτινες διασειοῦσιν ὅλον τὸ βουνὸν μετὰ τῶν περὶ αὐτὸ τόπων· καὶ τότε ἀναπηδᾷ ἐξ αὐτοῦ μία φλόγα, ἥτις τὴν νύκτα διαφωτίζει τοὺς ἰκακῶς μακρὰν περικαυμένους τόπους, ὡσάν μίαν πολλαπλάσιον σεληνιαίαν λαμπρῆν. Ἐκ ταύτης τῆς φλογὸς συνίστανται νέφη μαύρα καὶ πετυκνωμένα, τῶν ὁποῖων αἱ ἀσραπαὶ καὶ βρονταὶ ἐνώνουνται με' ἐκείνους τοὺς τρομεροὺς κρότους, τοὺς ἐκ τοῦ Χάσματος ἐκπεμπομένους, ἢ τὸ Χάσμα ἐκρίπτει τοσαύτην ἐκπετυκνωμένην σάκην καὶ λίθους, ὡσε' ἡ ἡμέρα μεταβάλλεται εἰς σκότος, καὶ σχεδὸν ὀλόκληρα ἐπαρχίαι καλύπτονται, καὶ κατακαίονται ὑπ' αὐτῆς: ἐπειδὴ ὁ Ἄνεμος τὴν διασκορπίζει εἰς πολλῶν μιλίων διάστημα. Πρὸς τούτοις ἐξ αὐτοῦ τοῦ Χάσματος καταρρέει μία ὑπερμετρος ὕλη ρευστὴ καὶ πυρῶδης, ὀνομαζόμενη Λάθα, ἥτις, εἴν γίνῃ εἰς ἄλλο μέρος τοῦ βουνοῦ ἄλλο τι χάσμα, κρημι-

νίξεται ἐκείθεν, καταρρέουσα ὡς ἂν πηκτὸς πύρινος ποταμὸς, καὶ καλύπτει τὰς πεδιάδας εἰς ἰκανῶν πελάγων ὕψος, κατασύρει ὅλα τὰ τυχόντα, διαφθείρει δρόμους, καταβάλλει τείχη καὶ οἰκοδομὰς· ὥστε κανένα ἀντικείμενον δὲν δύναται νὰ ἀντισταθῇ ὀπωσοῦν εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ μόνη ἢ φυγὴ λυτρώνει. Πλὴν ὅσον τρομερὰ καὶ ἂν εἶναι ταῦτα τὰ ἀποτελέσματα τῆς Φύσεως, οἱ Ἄνθρωποι δὲν μακρύνονται ἀπὸ τῶν πέριξ τῶν Πυριπυλῶν βουνῶν: ἐπειδὴ αὐτὰ γενικῶς εἶναι εὐφροτώτατα.

Σημ. Ἡ Γῆ ἢ περιορισμένη ὑπὸ τοῦ ὕδατος ὀνομάζεται Νῆσος· ἐὰν δὲ τὸ ἥμισυ, ἢ τὸ περισσώτερον μέρος αὐτῆς περικυκλοῦται ὑπὸ τοῦ ὕδατος, ὀνομάζεται Χερσόνησος. Τὸ στενὸν μέρος τῆς Γῆς, διὰ τοῦ ὀριῶντος μίαν Χερσόνησος συνέχεται μετὰ τῆς Ἰερᾶς, ὀνομάζεται Ἰσθμὸς. Τὸ στενὸν καὶ χαμηλὸν μέρος τῆς Γῆς, τὸ ἐκτεινόμενον μακρὰν ἐντὸς τῆς Θαλάσσης, λέγεται Γήινος γλῶσσα. Τὰ δὲ κατὰ συνέχειαν κείμενα μέγιστα μέρη τῆς Γῆς, ὀνομάζονται Ἰερὰ, ἢ Ἡπειρος.

§. 16. Ὑδωρ.

Τὸ Νερὸν ἢ εἶναι συνηγμένον ἐντὸς τῶν ἀπειρομεγεθῶν δοχείων τῶν Θαλασσῶν — αἱ ὁποῖαι καλύπτουσι σχεδὸν τὰ τρία τέταρτα τῆς γῆινου ἐπιφανείας —, ἢ πίπτει ἀπὸ τοῦ Ἀέρος εἰς εἶδος

βροχῆς, χιόνος καὶ χαλάζης, ἢ ἀναέρουσι ἐπὶ τῆς Γῆς ἐκ τῶν πηγῶν, καὶ ῥέει εἰς τὴν Θάλασσαν. Ἡ ἐκροὴ μιᾶς Πηγῆς ἀποτελεῖ ἕνα Ρύακα· ἐκ δὲ τῆς ἐνώσεως πολλῶν Ρυάκων συνίσταται ἕνας Ποταμός· καὶ ἐκ τῆς ἐνώσεως πολλῶν Ποταμῶν συμπληροῦται ἕνα Μεγαλοπόταμον, ὃ, που τελευταῖον χύνεται εἰς τὴν Θάλασσαν. Λοιπὸν τὰ Μεγαλοπόταμα διαφέρουσι τῶν Ποταμῶν, καὶ οἱ Ποταμοὶ τῶν Ρυάκων μόνον κατὰ τὴν ποσότητα τοῦ ἐν αὐτοῖς νεροῦ. Αὐτοὶ προσέτι συνίστανται ἐκ βροχῶν, καὶ ἐκ τῶν διχλυομένων χιόνων, καὶ τότε ὀνομάζονται χειμαρροί.

Κεφαλαιοπόταμα ὀνομάζονται οἱ Ποταμοί, οἱ ῥέοντες δι' ἐνὸς μεγάλου διαστήματος τινὸς τόπου, τοῦ ὁποῖου δέχονται τοὺς μικροτέρους ποταμοὺς. Οἱ ἀξιολογώτεροι Ποταμοὶ ἐκάστου τόπου εἶναι αὐτὰ τὰ Κεφαλαιοπόταμα, τὰ ὁποῖα συμβαίνει νὰ ᾔναι μεγάλα καὶ μικρά. Οἱ ἐνόμειοι μικροὶ ποταμοὶ μετὰ τινος Κεφαλαιοπόταμου ὀνομάζονται Παραπόταμα.

Ὁ ποταμός, ὃς τις ἔχει τὰς ἰδίαις πηγὰς ὅχι τόσο μακρὰν τῆς Θάλασσης, ὀνομάζεται Θαλασσοπόταμον. Ταῦτα σπανίως γίνονται Μεγαλοπόταμα· ἐπειδὴ εἰς τὸ μικρὸν ῥεῦμα αὐτῶν προσίθονται ὀλίγοι ποταμοί.

Παραθαλάσσιον ὀνομάζεται τὸ σύνορον

τῆς Θαλάσσης μετὰ τῆς Ξηρᾶς· Ὅχιθι δὲ τὰ εὐνορον τοῦ ποταμοῦ μετὰ τῆς Ξηρᾶς.

Δὲν χύνονται ὅλοι οἱ Ποταμοὶ εἰς τὴν Θάλασσαν : ἐπειδὴ εἰς τινὰ μεγάλα, ἀμμώδη καὶ ὄρμαλά μέρη τῆς Γῆς, τὰ ὀνομαζόμενα Ἐρήμους, βυθίζονται οἱ Ποταμοὶ εἰς τὴν ἄμμον, χωρὶς νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν Θάλασσαν· ὅθεν ὀνομάσθησαν οἱ τοιοῦτοι Ἐρημοπόταμα.

Αἱ Λίμναι συνισῶνται ἢ ὑπὸ Ποταμῶν, τῶν ὁποίων τὸ ρεῦμα ἐμποδίζεται ὑπὸ τῶν προκειμένων ὑψηλῶν τόπων, ἢ ὑπὸ Πηγῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι τόσον βαθεῖαι, ὥστε ἀφ' οὗ φθάσῃ τὸ νερὸν αὐτῶν μέχρι τινὸς ὕψους, καὶ ἀρχήνᾳ νὰ ἐκτείνηται, εὐρίσκει ποθενὰ τὴν ἐξόδον. Αὗται περικυκλοῦνται πανταχόθεν ὑπὸ τῆς Ξηρᾶς, ἀπὸ τῆς εἰσόδου ἕως τῆς ἐξόδου τοῦ νεροῦ· καὶ εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς Ξηρᾶς οὕτω ; καθὼς αἱ Νῆσαι ἐπὶ τῆς Θαλάσσης.

Τὰ Νερά ἔχουν ἐπὶ τῆς Γῆς μίαν διηνεκῆ περίοδον. Ὅλη ἡ Θάλασσα, ὅλαι αἱ Λίμναι καὶ οἱ Ποταμοὶ ἐξατμίζονται ἀκαταπάυτως· οἱ δὲ ἀτμοί, συναθροιζόμενοι εἰς νέφη, πίπτουσιν ἔπειτα εἰς εἶδος βροχῆς, χιόνος καὶ χαλάζης. Ἐκ τούτων λαμβάνουσιν αἱ Πηγαὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀρχήν, αἱ ὁποῖαι χύνουσι τὰ νερά των πάλιν εἰς

τὴν Θάλασσαν. Ὅσον δὲ ἡ Ξηρὰ καὶ τὰ Φυτὰ αὐτῆς πίνουσι, ἐξατμίζεται πάλιν.

Αἱ Πηγαὶ πανταχοῦ σχεδὸν περιέχουσιν ὄλαι κρύου, καθαρὸν καὶ Γλυκὺ Νερὸν, τὸ ὅποιον εἶναι τόσον καθαρώτερον καὶ καλῆτερον, ὅσον ἔχει ὀλιγωτέραν ὄσμην καὶ γλυκιάδα. Τὸ καθαρώτατον νερὸν εἶναι τὸ βροχίνον. Πλὴν αἱ Πηγαὶ εἶναι πολυειδεῖς: διότι εὐρίσκονται Πηγαὶ, τῶν ὁποίων τὰ νερὰ γέμουσιν ἀτόμων παντοίων Ὀρυκτῶν· εἶναι ἀλλὰ θερμότερα· τοιαῦτα εἶναι αἱ ἀλμυραὶ, αἱ ἰαματικά, αἱ ξυναὶ καὶ αἱ θερμαὶ Πηγαί. Τὸ καθαρὸν ἀναβρυσικὸν νερὸν εἶναι τὸ ὑγιεινότερον μετὰξὺ ὅλων τῶν λοιπῶν ποτῶν. Ἐκ τῶν ἀλμυρῶν Πηγῶν κατασκευάζεται ἅλας· τῶν δὲ λοιπῶν Πηγῶν τὰ νερὰ μεταχειρίζονται ὡς θεραπευτικά.

Ἡ Θάλασσα — ἥτις περικυκλῶνει πανταχόθεν τὴν Ξηρὰν, καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολειφθῇ ὡς ἓνα ὑπερμέγεθος κοίλωμα τῆς Γῆς, πεπληρωμένον ὕδατος — περιέχει νερὸν παντάπασι διαφορετικόν· τοῦτο εἶναι ἀλμυρὸν, πικρὸν καὶ ἀνοσον, ὅθεν προξενεῖ ναυτίασιν καὶ ἐμετόν. Ὁ πάτος τῆς Θαλάσσης εἶναι συνέχεια τῆς ξηρᾶς Γῆς, καὶ ἔχει τὴν αὐτὴν κατασκευὴν τῆς Γῆς. Ἡ Θάλασσα λοιπὸν πανταχοῦ ἔχει πάτον· ὅπου δὲ δὲν εὐρίσκεται ὁ πάτος αὐτῆς, ἐκεῖ δὲν φθάνουσι τὰ ἐρευνητικὰ ἐργαλεῖα. εἶναι ὁμοίως ἀξιοκαταγέ-

λατον τὸ νὰ νομίζη τις τὴν Θάλασσαν ἅπαντον, εἰπὼν νὰ ἐνόμιζε καὶ μίαν Λίμνην οὕτω. Τὰ ὄρη τῆς Θαλάσσης, τὰ ὁποῖα ὑπερέχουσι τοῦ νεροῦ, σχηματίζουσι τὰς Νήσους.

Σημ. Τινὰ μέρη τῆς Θαλάσσης ἐκ τῶν θέσεων, τὰς ὁποίας ἔχουν ὡς πρὸς τὴν Γῆν, λαμβάνουσιν ἰδίαν ὀνομασίαν, οὕτως: ἐκεῖνο τὸ στενὸν μέρος τῆς Θαλάσσης, ὃ, που διαπερῆ τὴν Γῆν, καὶ ἐνώνει δύο Θαλάσσας, ὀνομάζεται Περσθμός, ὅς τις ἐν τῇ Θαλάσσει εὐρίσχεται οὕτως, καθὼς ὁ Ἴσθμὸς ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος. Ἐὰν δὲ ὁ Περσθμὸς εἶναι ἱκανῶς εὐρύχωρος καὶ μακρὸς, ὀνομάζεται Κανάλι. Ἐκεῖνο τὸ μέγαλον μέρος τῆς Θαλάσσης, ὃ, που προχωρεῖ εὐρυχωρώτατα εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ περικυκλοῦται τὸ ἥμισυ, ἢ καὶ περισσότερον ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος, ὀνομάζεται Κόλπος. Ἐὰν δὲ τὸ τοιοῦτον εἶναι μικρόν, ὀνομάζεται Λιμὴν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου προφυλάττονται τὰ πλοῖα ἀπὸ τῶν θαλασσοταραχῶν. Οὗτος πολλαχοῦ εὐρίσχεται Χειροποίητος.

§. 17. Κλίμα.

Ἡ Γῆ δὲν ἔχει πανταχοῦ τὴν αὐτὴν θερμότητα καὶ ψυχρότητα, οὔτε συμβαίνουσιν εἰς αὐτὴν οἱ καιροὶ τοῦ χρόνου ἐν ταύτῃ καὶ ὁμοίως. Ἡ θερμότης ἐνὸς τόπου προέρχεται κυρίως ἐκ τῆς περὶ τὰς Ζώνας αὐτοῦ θέσεις (ὄρα περὶ Ζων. §. 13). Κατὰ τὴν διακεκαυμένην Ζώνην εἶναι διηγε-

κῶς ἡ θερμότης οὕτω μεγάλη: καθὼς εἰς ἡμᾶς συμβαίνει τὰς θερμότητας ἡμέρας τοῦ Θέρος: καὶ πολλάκις ὁ Ἄῆρ γίνεται τοσοῦτον θερμός, ὅσῳ γὰ ἐκπνέη ἀπὸ τινος φούρνου. Ἐκεῖ λοιπὸν δὲν μεταβάλλεται ἡ θερμότης εἰς ψυχρότητα, ἀλλ' ὁ χειμῶν συνίσταται μόνου ἐκ τῶν ῥαγδαίων βροχῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἡ θερμότης τοῦ Ἀέρος μετατρέχεται ἱκανῶς, ἥτις χωρὶς αὐτῶν βέβαια ἦτον ἀνυπόφορος. Κατὰ δὲ τὰς δύο Εὐκρατοῦς Ζώνης συμμεταβάλλονται τακτικῶς αἱ θερμότητες καὶ ψυχρότητες μετὰ τοὺς καιροὺς τοῦ χρόνου. Εἰς τινὰς θερινὰς ἡμέρας συμβαίνει καὶ εἰς αὐτὰς ἡ θερμότης ὑπερβολική, καθὼς καὶ εἰς τὴν Διακεκαυμένην Ζώνην, πλὴν δὲν διαρκεῖ: ὁμοίως συμβαίνουνσι καὶ ψυχρότητες ὀριμεῖαι, ἀλλὰ σπανίως γίνονται ἀνυπόφοροι. Αὕτη λοιπὸν ἡ μεταβολὴ καὶ μετρίασις τῆς θερμότητος καὶ ψυχρότητος ἀποκαθίστα τοὺς κατὰ τὰς Εὐκρατοῦς Ζώνας τόπους χαριεσάτους καὶ εὐφορωτάτους. Αἱ δὲ Κατεψυγμένοι Ζῶναι ὀνομάσθησαν ἐκ τῶν Ὑπερβολικῶν ψυχρότητων, αἱ ὁποῖαι ἐπικρατοῦσιν ἐκεῖ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ χρόνου, καὶ ὑπερβαίνουνσι πολὺ τὰς εἰς ἡμᾶς ψυχρότητας τοῦ χειμῶνος. Κατὰ τὸ μικρὸν θέρος αὐτῶν διαλύεται μὲν ἡ χιὼν ἐπὶ τῆς Γῆς, πλὴν ἡ θερμότης δὲν γίνεται οὔτε διαπερασική, οὔτε διαρκής. Ἐντὸς τῶν ἐκεῖ Θαλασσῶν περιπλεύουσι μεγαλώτατοι σωροὶ πάγων, οἵτινες πολλάκις συνεπισωρευόμενοι, κατακάθονται ἐπὶ τοῦ πάτου τῆς Θαλασσης, καὶ γίνονται ὡσάν

τινα

τινα ἀυτοφυῆ κρυφάλλινα βουνά, τὰ ὅποια αἱ μικραὶ θερμαὶ θερμότητες δὲν δύνονται νὰ διαλύωσιν, ἀλλὰ μάλισα ἀδυνατίζονται ὑπ' αὐτῶν.

Πλὴν τὰ κατὰ τὰς διαφόρους Ζώνας διάφορα Κλίματα δὲν διακροῦνται, καθὼς αἱ Ζῶναι διὰ γραμμῶν, ἀλλὰ τὸ Κλίμα μεταβαίνει ἀπὸ τῆς μιᾶς Ζώνης εἰς τὴν ἄλλην κατὰ μικρὸν καὶ ἀνεπισημῶς, ὥστε ἡ διαφορὰ γίνεται αἰσθητὴ μετὰ μακρὰ ἀποστάματα· οὕτω, φεῖ εἰπεῖν, ἡ κατὰ τὰς Εὐκρατοῦς Ζώνας διαφορὰ τῶν Κλιμάτων τότε ὑποπίπτει εἰς τὴν αἰσθησιν, ὅταν τις ἀπὸ τινος τόπου μακρυνθῆ, ἢ πλησιάσῃ πρὸς τὴν Διακεκαυμένην Ζώνην ἕως 100 μιλίων διάστημα. Αὐτὸ τοῦτο παρατηρεῖται προφανῶς καὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ.

Δύο τινα μεταβάλλουσι πολλάκις τὸ τακτικὸν ἰδίωμα τῶν Κλιμάτων: 1) ἡ Θάλασσα. Ἡ ἰσόμετρος θερμότης τῆς Θαλάσσης, συγχιρνωμένη μὲ τὰς ἐξ αὐτῆς ἀναπνδῶσας εἰς τὸν Ἀέρα ἀναθυμιάσεις, ἐξαπλοῦται, ὅσον ἐνδέχεται, πρὸς τοὺς περὶ αὐτὴν τόπους, καὶ οὕτως ἀποκαθιστᾷ τὸν Ἀέρα εὐκρατον καὶ ὑγρὸν. Ἐκ τούτου ἡ ψυχρότης κατὰ τὰς Νήσους καὶ τοὺς παραθαλασσίους τόπους ἐλαττοῦται· ἡ δὲ θερμότης, συγχιρνωμένη μετὰ τοῦ καταψυκτικοῦ Θαλασσίου Ἀέρος, γίνεται μετριωτέρα. 2) τὰ ὄρη καὶ αἱ Ράχαι, τὰ ὅποια ἔχουν ἐναντίαν τινα ἐνέργειαν. Ὅποιος

ἀναβαίνει ἓνα βουνόν, αἰσθάνεται τὴν ἐνυπάρχουσαν διαφορὰν τῆς θερμότητος κατὰ τοὺς πρόποδας καὶ τὴν κορυφὴν αὐτοῦ: ἐπειθὴ ὅσον ὑψηλότερον ἀναβαίνει, τόσον ψυχρότερον εὐρίσκει τὸν Ἀέρα· διὰ τοῦτο ὅταν βρέχη ἐπὶ τῶν κοιλάδων, τότε ἐπὶ τῶν βουνῶν χιονίζει· καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν διαρκεῖ περισσότερο ἢ χιών, παρὰ εἰς τοὺς χαμηλοὺς τόπους. Ἐκ τούτου λοιπὸν οἱ ὑψηλοὶ τόποι ἔχουν ψυχρότερον Ἀέρα, πλὴν καθάρωτερον καὶ συγνότερον. Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ὑψηλὰ βουνὰ μένουσι χιονοσχέπασα, διὰ τοῦτο ἀποκαθιστῶσι τὸν Ἀέρα ψυχρὸν καὶ ὀρεῖον. Πρὸς τούτοις ἡ κρᾶσις ἐνδὸς τόπου ἐξήρτηται μάλιστα καὶ ἐκ τῆς θέσεως καὶ ἐκτάσεως τῶν ὄρεων: ἐπειδὴ ὅταν αὐτὰ ἐμποδίζωσι τὴν πνοὴν τοῦ ψυχροῦ Βορέως, κατὰ δὲ τὸ μεσημβρινὸν μέρος εἶναι ἀνοικτὰ, τότε προξενούσιν αὐξήσιν εἰς τὰς θερμότητας τῶν κοιλάδων. Ὀμοίως αἱ ἀκίνητοι Λίμναι, καὶ τὰ εἶδη τῶν χωμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων σύγκειται τὸ ἔδαφος ἐνδὸς τόπου, καὶ ἄλλα συμβεβηκότα, ἀποτελοῦσι μίαν μεγάλην εἰσροὴν εἰς τὸν Ἀέρα καὶ εἰς τὸ Κλίμα. Ἐκ πάντων τούτων τῶν συμβεβηκότων, τὰ ὁποῖα γενικώτερον ὀνομάζονται Κλίμα, ἐξήρτηται ἡ εὐκρασία καὶ ἡ εὐφορία ἐνδὸς τόπου.

§. 18. Προϊόντα τῆς Γῆς.

Προϊόντα τῆς φύσεως ὀνομάζομεν ἐν γενεῇ

ὅλα, ὅσα ἡ φύσις παράγει διὰ τῆς ἐπιπόνου βοουθείας τοῦ Ἀνθρώπου.

Αὐτά, ἐπειδὴ εἶναι πάμπολλα, διηρέθησαν εἰς τρία Γένη, διὰ τὰ κρατῶνται εὐκολώτερον ἐν τῇ μνήμῃ: καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὠνομάσθη Γένος τῶν Ζώων· τὸ δὲ δεύτερον Γένος τῶν Φυτῶν· καὶ τὸ τρίτον Γένος τῶν Ὀρυκτῶν. Περί τῆς λεπτομεροῦς παρατάσεως καὶ περιγραφῆς ὅλων τῶν προϊόντων τούτων τῶν τριῶν Γενῶν καταγίνεται μία ἰδιαιτέρα επισήμη, ἐνομαζομένη Φυσικὴ Ἱστορία· ἡ δὲ Γεωγραφία ἐπαριθμεῖ μόνον τὰ ἀξιολογα, ἢ ἰδιὰ Προϊόντα ἐνὸς τόπου. Καὶ τῶν τούτων Γενῶν τὰ Προϊόντα εἶναι κοινῶς ὠφέλιμα εἰς τὸν Ἀνθρώπον· πολλῶν ὅμως ἡ ὠφέλεια δὲν ἀνεκαλύφθη ἀκόμη. Ὁμοίως καὶ τὰ ἔχοντα γνοσθῆν τὴν ὠφέλειαν δὲν σημειώνονται ὅλα ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ, εἰς τὴν ἢναι κοινὰ καθ' ὑπερβολὴν, ἢ μικροπρεπῆ.

Εἶναι μία εὐεργετικὴ διαταγὴ τῆς Φύσεως, τὸ τὰ παράγει ἕκαστος τόπος τόσα, ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς τροφήν καὶ ἐνδυμασίαν τῶν κατοίκων αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τοὺς Ἀνθρώπους ἐμφωλεύει, πρὸς ὠφέλειαν αὐτῶν, μία ἔμφυτος καὶ ἀκαταδάμαστος κλίσις, εἰς τὸ τὰ ἐπιθυμῶσι πάντοτε τὸ καλλίτερον, διὰ τοῦτο τὰ μὲν φρονιμώτερα καὶ διερεθιζόμενα Γένη, ἀκολουθοῦντὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν κλίσιν, ἀποκτῶσιν ὅσα δὲν ἔχουν;

δίδοντες τὰ περισσεύοντα αὐτοῖς· καὶ δι' αὐτῆς τῆς ἀλλαγῆς δὲν αὐξάνουσι μόνον τῆς ζωῆς τὰς ἀπολαύσεις, ἀλλ' ἐκτείνουσι πρὸς τούτοις τὰς ιδέας αὐτῶν, καὶ λεπτύνουσι τὰς οἰκείας αἰσθήσεις. Τὰ δὲ εὐήθη καὶ ἀδιερέθιστα Γένη, ἐπειδὴ οὔτε γινώσκουσι τοὺς θησαυροὺς ἄλλων τόπων, οὔτε εἶναι ἱκανοὶ νὰ τοὺς μετοχετεύωσιν εἰς τὰς Πατρίδας αὐτῶν, ἀρκοῦνται μόνον εἰς τὰ δῶρα τοῦ τόπου των. Εἰς τούτην λοιπὸν τὴν ἀλλαγὴν τῆς ἀμοιβαίας δαφιλείας καὶ ἐλλείψεως καταγίνεται τὸ Ἐμπόριον· ὅλα δὲ τὰ Προϊόντα, ὅσα εἶναι τὸ ὑποκείμενον τοῦ Ἐμπορίου, ὀνομάζονται πραγματεῖαι.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἔμπόριον προξενεῖ τὰ ὠφελιμώτατα ἀποτελέσματα εἰς τὸ Ἀνθρώπινον γένος — διότι χωρὶς τούτου δὲν ἐδύνοντο οἱ Ἄνθρωποι νὰ ἐξεύρωσι οὔτε τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἔκτασιν, οὔτε τὴν κατοικίαν αὐτῶν, τὴν Γῆν — διὰ τοῦτο εἶναι λυσιτελέσατον, ὅτι ἕκαστον μέρος τῆς Γῆς ἔχει τινὰ ἴδια Προϊόντα, τὰ ὅποια εἰς ἄλλα μέρη ἢ παντάπασι δὲν εὐρίσκονται, ἢ ὄχι τόσον ἐντελῆ, καὶ δὲν αὐξάνουσι χωρὶς νὰ διερευνηθῆ τεχνικῶς ἢ ὀρμη' αὐτῶν· καὶ ὅτι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Κλίματος σχεδὸν ἕκαστος τόπος ἔχει ἕνα τι ἴδιον Προϊόν, ὃ, που εἰς ἄλλον τόπον ἢ εἶναι κατωτέρας ποιότητος, ἢ αὐξάνει δυσκολώτερον. Αὕτη ἡ διαφορὰ εὐρίσκεται ἔτι ἀσυγκρίτως θαυμασιωτέρα μεταξὺ τῶν Ζωνῶν· ὅθεν εἶναι ἕνα προφανὲς θαῦμα

τῆς Θεῆας Προνοίας, ὅτι τὰ Προϊόντα ἑκάστης Ζώης συμφωνοῦσιν ἀκριβῶς μὲ τὴν κοῤῥασιν αὐτῆς, καὶ μὲ τὰς ἐξ αὐτῆς ἐξηρητημένους ἀνάγκας.

Ἡ Διακεκαυμένη Ζώνη ἔχει τὰ εὐωδέστατα, δυναμοτικώτατα καὶ δροσερώτατα Πωρικά, τὰ μέγιστα καὶ δυνατώτατα χειρσαῖα Ζῶα, καὶ τὸν ἀμετρον πλοῦτον τῶν Ὀρυκτῶν. Εἶδὼ ἡ φύσις εἶναι διηνεκῶς γόνιμος, αἰωνίως ἀκμάζουσα καὶ ἀειθαλής· τὰ ἄνθη, οἱ καρποί, ἡ σπορὰ καὶ τὸ θερος ἀκολουθοῦσιν ἀλληλοδιαδόχως χωρὶς τὴν ἐλαχίστην ἀνεσιν. Ὁ Κάτοικος αὐτῆς τῆς Ζώνης δύναται νὰ φορῇ μόνον ἓνα ἐλαφρὸν σκέπασμα πρὸς παύγιον τοῦ Ἀνέμου· ἓνα σκώληξ κλώθει εἰς αὐτὸν τὸ λεπτότατον νῆμα· ἓνας θάμνος τοῦ πρὸς σφέρει τὰς ἀπαλωτάτας ἐριώδεις ἕνας του. Τὸ κρέας δὲν δύναται νὰ ἦναι εἰς αὐτὸν ἢ οὐσιωδέστέρα τροφή, διὰ τὰς ἀδικοπούς καυσικὰς θερμότητας, καὶ διὰ τὰ ἐκεῖ ἀρπακτικὰ θηρία, τὰ ὁποῖα ἀποκαθιστῶσιν εἰς αὐτὸν δυσυπόφορον τὴν Κτηνοτροφίαν· πλὴν τὸ Γένος τῶν Φυτῶν τὸν τρέφει, καὶ τὸν ἠδύνει ὑπὲρ πάσας τὰς ἐπιθυμίας τῆς φαντασίας. Ἡ θερμότης ἀτονίζει τὰς ἐνεργητικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἕλαφος τῆς Γῆς του μόλις ἔχει χρεῖαν· τὸ καχλάζον αὐτοῦ αἷμα, διερεθίζον τὰς αἰσθήσεις του, ζητεῖ λαμπρότητα καὶ μεγαλοκρέπειαν· πρὸς δὲ τὴν Θεραπείαν αὐτῶν ἔχει τὸν κάλλισον χρυσόν, καὶ τοὺς ὠραιωτάτους ἀδάμαντας.

Ὅλον τὸ ἐναντίον φαίνεται εἰς τὰς Κατεψυγμένους Ζώνας. Ἐκεῖ ἀναφύονται κατὰ τὰς μακρὰς θερινὰς ἡμέρας τιὰ φυτὰ μὲ μίαν ἀπίστου ταχύτητα· πρὶν ὅμως νὰ ὀριμάσων ἱκανῶς, καταλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ κρύου καὶ ἀποθνήσκουσι· ὅθεν τὰ φυτὰ ἐκεῖ ἀποδίδουσι ὀλιγωτάτην τροφήν· πλὴν ταύτην τὴν ἔλλειψιν ἀναπληροῦ ἓνα ἀπίστου πλῆθος ψαριῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀγαπητοτέρα κατοικία εἶναι ἡ παγωμένη Θάλασσα. Ὁ κάτοικος ἐκεῖ δὲν ἔχει ἄλλου βλαπτικώτερου ἐχθρὸν παρὰ τὸ κρῦον, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου διὰ νὰ προφυλάττηται ἔχει ἓνα πλῆθος ζώων μὲ ὀραιότατα δέρματα· τούτων τὸ κυνέγημα προξενεῖ εἰς αὐτὸν τὴν ἀναγκαίαν κίνησιν, καὶ διατηρεῖ τὸν βρασμὸν τοῦ ἵσχύου τοῦ αἵματος. Ὁ Ρέννος, ὅσις μόνος εὐρίσκει τὸν ὑπὸ τὴν χιόνα Μόου, συνιστᾷ ὅλην τὴν Κτηνοτροφίαν καὶ τὴν περιουσίαντου.

Αἱ μεταξὺ τῆς Διακεκαυμένης καὶ τῶν Κατεψυγμένων Εὐκρατοὶ Ζῶναι, ἔχουσι μίαν εὐτυχῆ συμμετρίαν καὶ κράσιν πολὺ καλλίτεραν ἀπὸ τὰς δύο. Ἡ μεγάλη διαφορὰ τοῦ Κλίματος τῶν τόπων αὐτῶν τὰς ἀποκαθιστᾷ ἀρμοδίας πρὸς παραγωγὴν καὶ διατήρησιν τῶν περισσοτέρων Προϊόντων· διὰ τοῦτο εἰς αὐτὰς εὐρίσκεται ἡ πολυποικιλία τῶν γεννημάτων τῆς Γῆς, τῶν πωρικῶν καὶ τῶν ζώων· ὅθεν ἡ Γεωργικὴ καὶ ἡ Κτηνοτροφία γίνονται τὸ πρῶτον ἔργον τῶν κατοίκων. Τὸ Κλῆμα εἶναι ἴδιον φυτὸν τῶν Εὐκρατῶν Ζωνῶν.

Μεταξὺ ὅλων τῶν γήινων Προϊόντων, ἐκείνα εἶναι τὰ πλέον ἀξιοσημείωτα ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ, πρὸς τὴν παραγωγὴν τῶν ὁποίων, καλλιέργειαν καὶ πώλησιν καταγίνονται οἱ περισσότεροι Ἄνθρωποι, καὶ ἐκτελοῦσι τὸν μεγαλύτερον ἐμπορικὸν γύρον. Αὐτὰ σημειώνονται μόνον ἐκεῖ, ὅπου παράγονται δαφιλῶς· καὶ ἐπομένως αὐτὰ εἶναι τὸ ὑποκείμενον τοῦ μεγάλου ἐμπορίου, τοῦ γινομένου μεταξὺ τῶν Ἑυρωπαϊκῶν λαῶν, καὶ ἐτι τῆς Ἑυρώπης μετὰ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κόσμου. Τοιαῦτα δὲ εἶναι τὰ ἐφεξῆς :

A. Ἐκ μὲν τοῦ Γένους τῶν Φυτῶν εἶναι, ὅσα μάλιστα χρησιμεύουσι πρὸς τροφήν, οἷον :

1. Τὰ Γεννήματα, τὰ ὅποια εἶναι ἡ πρωτίτη ἀνάγκη τοῦ Ἀνθρώπου, καὶ τὰ κοινότερα προϊόντα τῆς Φύσεως· πλὴν αὐτὰ χρειάζονται καὶ μίαν τεχνικὴν καλλιέργειαν. Ἐδῶ δὲν ἐννοοῦνται μόνον τὰ συνειθισμένα εἶδη τῶν Γεννημάτων, ἀλλὰ πρὸς τούτοις τὸ Ρύζι, τὸ Ἀραποσίτι καὶ τὰ τοιαῦτα, τὰ ὅποια εἰς πολλὰ μέρη τῆς Γῆς συνισῶσι τὴν οὐσιώδη τροφήν τῶν Ἀνθρώπων.

2. Οἱ Καρποὶ τῶν Δένδρων, ἥτοι τὰ μήλα, ἀπίδια, δαμάσκηνα, κεράσια καὶ τὰ λοιπά· ὁμοίως καὶ τὰ ὀνομαζόμενα Εὐγενῆ, ἢ Μεσημβρινὰ Πωρικά, οἷον : τὰ λεμόνια,

νεράνζια, πορτογάλλεια, σῦκα, οἱ φοῖνικες καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια ὑποφέρουσι πολλὰ ὀλίγον χρῦον, καί, ἐπειδὴ εἶναι σπάνια κατὰ τοὺς τόπους μας, νομίζονται ὡς εὐγενῆ.

3. Τὸ Ἐλαιόλασθον, τὸ ὁποῖον ἐκθλίβεται ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῆς Ἐλαίας, καὶ εἶναι ὁμοίως ἓνα προϊὸν τῶν θερμότερων τόπων.
4. Τὸ Κρασί, τὸ ἐκθλιβόμενον ἀπὸ τὰ κληματίσα σαφύλια, ἐκ τῶν ὁποίων γίνονται καὶ αἱ Σταφίδαι. Τὸ Κλῆμα ὑποφέρει τὸ χρῦον ὑπὲρ τὴν Ἐλαίαν, καὶ εἶναι ἴδιον τῶν θερμότερων μερῶν τῆς Εὐκράτου ζώνης: ἐπειδὴ δὲν ὑποφέρει τὴν ὑπερβολικὴν θερμότητα καὶ ψυχρότητα.
5. Ὁ Καφῆς, ὅσιν εἶναι τὸ κρυκτούσι ἐνὸς πωρικοῦ, ὃ, που ἀυξάνει εἰς ἓνα δένδρον ὡσὰν κεράσι, καὶ γίνεται μόνον κατὰ τὴν Διακεκαυμένην ζώνην.
6. Τὸ Τσαϊ· τοῦτο εἶναι φύλλα ἐνὸς θάμνου, ὅσιν φυτρώνει εἰς ὀλίγους τόπους, δηλ. εἰς τὴν Κίναν καὶ Ἰαπωνίαν.
7. Ἡ Ζάχαρις, ἥτις κατασκευάζεται ἐκ τοῦ θλιβομένου καὶ βραζομένου ζωμοῦ ἐνὸς φυτοῦ, τὸ ὁποῖον φυτρώνει ὁμοίως, ὡσὰν κα-

λαίμη, ἐπὶ τῶν θερμότερων μερῶν τῆς Εὐκράτου ζώνης, οἶον: ἐπὶ τῶν μεσημβρινῶν τόπων τῆς Εὐρώπης. Δύναται γὰρ ἐκβληθῆ ἢ Ζάχαρις καὶ ἀπὸ ἄλλα τινὰ ρυτὰ, πλὴν ὄχι τόσον πολλὴ καὶ καλὴ, καθὼς ἀπὸ τὸ ζαχαροκάλαμον.

8. Τὰ Ἀρώματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἀτύρουν τὰ φαγητὰ, δια γὰρ λαμβάνουσι γεῦσιν νόστιμον καὶ εὐθετικόν. Τᾶυτα εἶναι μὲν πολυειδῆ, πλὴν ἐνταῦθα ἀναφέρονται μόνον τὰ λεπτότερα, οἶον: τὰ Μοσχοκάρφια, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐξοραμμένοι κομποὶ τοῦ ἄθους καὶ καρποῦ ἐνὸς δένδρου· τὰ Μοσχοκάρυδα, τὰ ὁποῖα εἶναι καρύδια ἐνὸς δένδρου· αἱ Μοσχοκαρυδοφλουδαί, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἢ ἀπκλὴ φλούδα τοῦ μοσχοκαρυδίου· ἢ Κανέλα, ἣτις εἶναι φλούδα δένδρου· καὶ τὸ Πιπέρι, ὅ, που εἶναι καρπὸς δένδρου. Ὅλα τᾶυτα τὰ δένδρα εὐρίσκονται ἕως τοῦ νῦν μόνον κατὰ τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας.

Πρὸς θεραπείαν πολλῶν ἐξωτερικῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἀνθρώπου χρησιμεύει

9. Τὸ Ξύλον, τοῦ ὁποῖου μεταχειρίζονται μέρος μὲν διὰ κάυσimon, μέρος δὲ διὰ οἰκοδομίαν, καὶ μέρος πρὸς κατασκευὴν παντοίων σκευῶν καὶ ἐργαλείων. Τοῦτο κατὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ χρήσεις εἶναι καὶ παμ-

πόλλων ειδῶν, οἷον: ἡ Οἰκονομικὴ ὕλη, ἥτις χρησιμεύει πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν οἰκιῶν, καὶ μάλιστα τῶν πλοίων· τὸ Χρωματοουργόξυλον, τὸ ἐμπεριέχον μίαν χρωματοποιῶν ὕλην, ἥτις ἐξάγεται διὰ τοῦ βρασίσματος κ. τ. λ. Ὅλα τὰ μέχρι τούτου ἐπαριθμηθέντα εἶναι καθ' ὑπεροχὴν ἀξιόλογα, διὰ τὸ μεταξὺ τῶν διαφόρων γενῶν ἐμπόριον.

Διὰ μίαν διατριβὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνωφελεῖ καὶ πολλακίς ἐπιβλαβῆ, τὴν ὁποίαν ἀποκαθιστᾷ ἀναγκαστῶς ἡ συνήθεια, χρησιμεύει

10. Ὁ Ταμπάκος καὶ ὁ Καπνός, τὰ ἐτοιμαζόμενα ἐκ φύλλων φυτοῦ, ὃ, που φυτρῶναι εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ ἄλλα ψυχρότερα μέρη, πλὴν εἰς τὰ θερμότερα γίνεται καλλιτέρας ποιότητος.

Πρὸς δὲ ἐνδυμασίαν χρησιμεύουν

11. Τὸ Λινάρι· τοῦτο εἶναι φυτόν, ὑφαίνονται δὲ ἐξ αὐτοῦ τὰ Λινόπανα, ἐκ δὲ τοῦ σπόρου αὐτοῦ ἐκθλίβεται τὸ Λινόλαδον. καὶ
12. Τὸ Βαμβάκι, ὃ, που εἶναι καρπός, ἐμπεριεχόμενος εἰς τὸ καρύδι ἐνὸς θάμνου, ὅστις δὲ ὑποφέρει τελείως τὴν ψυχρότητα.

Β. Ἐκ δὲ τοῦ Γένους τῶν Ζῴων χρησιμεύουσι πρὸς ἐνδυμασίαν

13. Τὸ Μετάξι, ὃ, που μεταβαίνει ἐκ τῶν φυτῶν εἰς τὰ ζῶα: ἐπειδὴ ἡ νήθουσα αὐτὸ Κάμπη ὡς ἀράχνην, καὶ ὀνομαζομένη Σηρικὸς σκώληξ, τρέφεται μόνον ἐκ τῶν φύλλων τῆς Συκαμινέας. Οὔτε ἡ Συκαμινέα, οὔτε αὐτὸς ὁ σκώληξ βλάπτεται τοσοῦτον ὑπὸ τῆς ψυχρότητος, ὅσον ὁ θάμνος τοῦ-θαμβακίου, ὅθεν γίνεται καὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ.

14. Τὰ Γουναρικά. Αἱ Γοῦναι εἶναι δέρματα ἀγρίων ζῴων, τὰ ὅποια καλύπτονται μὲ μίαν ἀπαλὴν καὶ πυκνὴν τρίχα· τοιαῦτα εἶναι ὁ Λύκος, ἡ Ἀλώπηξ, ὁ Λύγξ, ὁ Ρῖσος, τὸ Ζιντσάπι, ὁ Κάστωρ, ἡ Ποταμόσκυλος, τὸ Σαμούρι, τὸ Κακούμι, ἡ Βίδρα καὶ ἄλλα. Ταῦτα τὰ ζῶα διαιτῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῶν ψυχροτέρων μερῶν. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ Γουναρικά ζητῶνται ὁμοίως καὶ ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν θερμοτέρων τόπων, μέρος μὲν πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κρύους, μέρος δὲ διὰ σολῆν ἐκ φιλαυτίας, διὰ τοῦτο εἶναι μία ἀξιόλογος ὕλη τοῦ ἔμπορίου.

Πρὸς τούτοις διὰ τροφὴν καὶ ἐνδυμασίαν καὶ εὐκολίαν τῶν κοπιαστικῶν ἐργασιῶν, καὶ δι' ἄλλας πολλὰς ὠφελείας χρησιμεύει.

15. Ἡ Κτηνοτροφία, ἥτις συνίσταται ἐκ διαφόρων ἡμέρων ζώων, μετὰ τῶν ὁποίων τὰ εὐχρηστότερα εἶναι, ἐκ μὲν τῶν ἀχθροτόρων ὁ Ἴππος, καὶ ὁ Γαϊδάρως· ἐκ δὲ τῶν φαγώσιμων τὰ Βόδια καὶ τὰ Πρόβατα — τῶν ὁποίων τὸ κρέας καὶ τὸ γάλα χρησιμεύει πρὸς τροφὴν· τὰ δὲ δέρματα πρὸς ἐνδυμασίαν· τὸ Πρόβατον ὅμως εἶναι ἀξιολογώτερον διὰ τὸ μαλλί του — ὁ Χοῖρος, ὁ χρησιμὸς διὰ τὰς τρίχας καὶ τὸ κρέας, καὶ τὰ Πτηνὰ, τὰ διὰ τὸ κρέας καὶ τὰ πτερὰ ὠφέλιμα.

16. Ἡ Ψαρική· ὁ κύριος σκοπὸς ταύτης ἀποβλέπει πρὸς τροφὴν τῶν Ἀνθρώπων· ἀπολαμβάνουσιν ὅμως δι' αὐτῆς καὶ ἄλλας πολλὰς ὠφελείας. Αὕτη γίνεται καθ' ὅλους τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς Θαλάσσης, εἰς ποταμοὺς, λίμνας καὶ ἰχθυοτροφεῖα (χειροποιήτους λίμνας)· ἐκεῖνη δὲ, ἥτις γίνεται μακρὰν τῆς πατρίδος τῶν ψαράδων, καὶ ἐνεργεῖται ὑπὸ ὀλοκλήρων σόλων, ὀνομάζεται Μεγάλη Ψαρική, διὰ τὴν ὁποίαν γίνονται πολλὰί προπαρασκευαί, προφυλάξεις καὶ ἐξοδα· τοιαύτη εἶναι :

- α. Τῶν Χερσίγγων (εἶδος σκουμπρίων)· αὐταὶ ἐξορμῶσαι πάντοτε τὸ Θέρος ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς παγωμένης Θαλάσσης, ἐμβαίνουσιν εἰς ἀναρίθμητα κοπάδια ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσῃ, ἀπὸ τῆς ὁποίας ψαρεύονται πολλὰ μιλίονα ἐξ αὐτῶν, καὶ ἀλατίζονται.
- β. Τῶν Φαλαίνων, τὸ κρέας τῶν ὁποίων ἀπολαμβάνουσι καὶ νομίζουσι νόσιμον μόνον οἱ ἄγριοι Ἀνθρώποι· οἱ δὲ Εὐρωπαϊοὶ λαμβάνοντες ἐξ αὐτῶν τὸ πάχος καὶ τὰ ὀδόντια, ἐτοιμάζουσι τὸ ψαρόλαδον καὶ τὸ ψαρόδοντον. Τοῦτο τὸ ψάρι εὐρίσκεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῆν παγωμένην Θάλασσαν, καὶ πλησίον αὐτῆς· τὸ δὲ ψάρευμάτου εἶναι συμπεριπεπλεγμένον μὲ κόπους πολλοὺς καὶ κινδύνους. Ἐνα τοιοῦτον ψαρόλαδον ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τοῦ πάχους τῆς Φοικίας, τὰς ὁποίας φονεύουσι παρά τὰς ἀκρας τῆς Θαλάσσης, κατὰ τὴν ὁποίαν διηκτῶνται αἱ Φαλαῖναι· ὅθεν οἱ ψαράδες αὐτῶν συνταξίδευσουσιν μέ τοὺς ψαράδες τῶν Φαλαίνων.
- γ. Τοῦ Στοκοφίς. κανένα ἄλλο ψάρι, ἐκτὸς τῶν χερσίγγων, δὲν ψαρεύεται τοσοῦτον δαφιλῶς, ὅσον αὐτό· ὅθεν διὰ τὸ ψάρευμάτου καταγίνονται ὁμοίως ολόκληροι ὄλοισι.

Μόνον πρὸς σολῆν, καὶ μάλιστα τῶν κυράδων χρησιμεύουσι

17. Τὰ Μαργαριτάρια, τὰ ὅποια ἀνέανουσιν ἐντὸς τινῶν ὄσρακοδερμάτων, εὐρισκόμενων κατὰ μέρος εἰς τὴν Θάλασσαν, καὶ εἰς τινὰς ποταμούς. Ὁ τόπος, ὅπου εὐρίσκονται τὰ καλλήτερα, εἶναι ἀξιοσημείωτος διὰ τὸ πολῦτιμον καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς χρήσεως αὐτῶν. Τὸ ψάρευμα τούτων τῶν μαργαριττοφόρων ὄσρακοδερμάτων — εἰς τὸ ὅποιον καταγίνονται ἐπιτήδειοι βουτηκταί, ζητοῦντες εἰς τὸν πάτον τῆς Θιλλάσσης εἶναι τὸ δεινότερον καὶ ἐπικινδυνωδέστατον ἔργον.

Γ. Ἐκ τοῦ Γένους τῶν Ὀρυκτῶν χρησιμεύουσι μόνον πρὸς σολῆν

18. Οἱ Πολύτιμοι Λίθοι, οἵτινες εἶναι ἀκρίβωτεροι ἀπὸ ὅλης τῆς λοιπῆς πραγματείας, ἄξε δι' αὐτῶν δύναται ἕκαστος νὰ φέρῃ εἰς τὸν κόρπον τοῦ πολλῶν μελιονίων τιμῆν. Αὐτοὶ εἶναι μικροί, καὶ ὑπερβαίνουσιν ὅλους τοὺς λοιποὺς λίθους κατὰ τὴν σερρότητα, τὸ διαφανές καὶ τὴν λάμψιν, εὐρισκόμενοι εἰς τοὺς βράχους καὶ τοὺς τάφρους τῶν ποταμῶν τινῶν τόπων, ὅπου μόλις διαφέρουσι τῶν χοχλαδίων· ἀφ' οὗ ὅμως σιλωθῶσι καὶ δεθῶσι, τότε φαίνεται ἡ ὠραιότης αὐτῶν.

Ὁ σερειώτατος καὶ πολυτιμώτατος ἐξ αὐτῶν εἶναι ὁ Ἀδάμας, ὅς τις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἀχρωμάτιστος, καθὼς τὸ καθαρώτατον νερόν· μετ' αὐτὸν εἶναι τὸ Ρουθίνι τὸ κόκκινον, τὸ Σαπφείρι τὸ γαλάζιον, τὸ Σμαράγδι τὸ βαθὺ πράσινον, τὸ Τοπάζι τὸ κίτρινον, ὁ Ἀμέθυστος καὶ ἄλλοι εὐτελέστατοι. Οἱ Πολύτιμοι λίθοι συνισῶσι τὸ ἀξιολογώτατον μέρος τῶν θησαυρῶν τῶν μεγάλων ἀυθεντῶν· ἢ χρῆσις ὅμως αὐτῶν, καὶ μάλις α ἢ διὰ τῶν δακτυλιδίων, εἶναι σχεδὸν καὶ εἰς τὰς κλάσεις τῶν πολιτῶν κοινή· ὅθεν προξενεῖται ἀξιολογώτατον ἐμπόριον δι' αὐτῶν. Οἱ ὠραιότατοι φέρονται ἀπὸ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Βρασιλίας.

Ἐκ τοῦ ἐναντίου κοινότατα εἰς τὴν χρῆσιν, ἀξιολογώτατα καὶ ἐγνωσμένα σχεδὸν καὶ εἰς τὰ βαρβάρωτατα γένη εἶναι

19. Τὰ Μέταλλα, τὰ ὁποῖα σχεδὸν πανταχοῦ ἀποκτῶνται διὰ τῆς Μεταλλευτικῆς. Ταῦτα διαιροῦνται εἰς Πολύτιμα καὶ Ὀλιγότιμα· καὶ Πολύτιμα μὲν εἶναι τὸ Χρυσίον καὶ τὸ Ἀργύριον, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ εἶναι κοινῶς τόσον ἐγνωσμένη, ὥστε σχεδὸν πανταχοῦ, ὅταν δὲν εἶναι ἄλλαι πραγματεῖαι πρὸς ἀλλαγὴν, δίδονται καὶ λαμβάνονται προθύμως ὡς πραγματεῖαι· διὰ

τούτο κατασκευάζουσι ἐξ αὐτῶν καὶ νομί-
σματᾶ, διὰ τῶν ὁποίων διορίζουσι τὴν τιμὴν
τῶν πραγματειῶν, καὶ ὄλων τῶν λοιπῶν πραγ-
μάτων. Ὀλιγότεμα δὲ εἶναι τὸ Χαλκωμαίον,
ὁ Κασσίτερος (τὸ Καλαΐ, τὸ Μολίβι καὶ
τὸ Σίδηρον, τὸ πάντων ὠφελιμώτατον, ἐκ
τῶν ὁποίων κατασκευάζεται ἓνα ἀναριθμητὸν
πλῆθος σκευῶν καὶ ἐργαλείων, συνδεδεμένων
τινῶν ἐν μέρει καὶ μὲ ξύλον. Ἐπειδὴ λοιπὸν
εἶναι τὰ μέταλλα τόσον ἀξιολογώτατα, κα-
ταγίνονται εἰς αὐτὰ ἀναριθμητοὶ ἄνθρωποι,
καὶ ἐκ τούτου προξενεῖται ἐφ' ὅλης τῆς Γῆς
ἓνα ἐκτεταμένον ἐμποριον.

Αὐτὰ τεῦτα τὰ ἐπαριθμηθέντα Προϊόντα τῆς
Γῆς ἐδηλώθησαν καὶ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων γεωγραφικῶν
κῶν πινάκων διὰ τινῶν σημείων.

§. 19. Κάτοικοι τῆς Γῆς.

Ὁ Ἄνθρωπος δύναται νὰ ὑποφέρῃ εἰς ὅλα τὰ
κλίματα τῆς Γῆς· λοιπὸν ἡ Φύσις τὸν ἔκαμιν
ἱκανὸν καὶ ἐπιτίδειον, νὰ κατοικήσῃ ὅλην τὴν Γῆν.
Τὸ σῶμα του λαμβάνει κατὰ μικρὸν τὴν κράσιν
τοῦ κλίματος ἐνὸς τόπου· συνεθίζει εἰς τὴν τρο-
φήν, τὴν προσφερομένην ὑπὸ τῆς κατοικίας του·
μανθάνει κατ' ὀλίγον νὰ γνωρίζῃ καὶ νὰ μεταχει-
ρίζηται τὰς ὠφελείας τοῦ κλίματός του, καὶ ἐκ
τοῦ ἐναντίου νὰ ἐλαττώῃ καὶ νὰ ἀποφεύγῃ τὰς
ἐπι-

ἐπιέλθεῖς αὐτοῦ περισάσεις εἰς τὴν ὑγίαν του. Διὰ τῆς τοιαύτης λοιπὸν συνηθείας καὶ πείρας γίνεται ἱκανὸς νὰ ζῆσῃ ἐπὶ τοῦ τυχεύοντος κλίματος.

Ἐκ τούτου οἱ Ἄνθρωποι ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τι ζῶν ἐξηπλώθησαν ἐφ' ὅλης τῆς Γῆς, ἕως αὐτὰς τὰς κατὰ τοὺς πόλους ἐσχατίας αὐτῆς, ὅπου δὲν εὐρίσχεται τίποτε ἀξιεπιθύμητον, ὥστε νὰ ἐλκυθῆ τις πρὸς κατοικήσιν· καὶ ἕως τὰ ἐνδότεα τῶν ὄρεων, ὅπου συζῶντες μετὰ τῶν ἀγρίων θηρίων, τρέφονται ἐξ αὐτῶν· καὶ ἐτι ἕως τὰς ἀπωτάτας νήσους, τὰς ἐν τῷ μέσῳ τῆς Θαλάσσης, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἀδύνατον νὰ συμπεράνη τις, πῶς καὶ πῶθεν ἦλθον. Αὐτοὶ λοιπὸν δύνονται πανταχοῦ, εἰ μόνον θελήσωσι νὰ μεταχειρισθῶσι τὴν ἑαυτῶν διάθεσιν καὶ δύναμιν, νὰ ζήσωσιν εἰρηνικῶς καὶ εὐχρέσως.

Μεταξὺ αὐτῶν φαίνονται δύο εὐπαρατήρητοι διαφοραὶ: ὁ Σωματικὸς Ὄργανισμός, καὶ ὁ Τρόπος τῆς ζωῆς· καὶ ἡ μὲν πρώτη ὑποπίπτει εὐθὺς εἰς τὴν ὄρασιν· ἡ δὲ δευτέρα ἀπαιτεῖ τινὰ προσοχὴν εἰς τὰς πράξεις αὐτῶν. Πλὴν καὶ μεταξὺ τούτων τῶν διαφορῶν διαμένει πάντοτε εἰς αὐτοὺς ἡ ἀνθρώπινος φύσις, ὥστε δύναται ἕκαστος νὰ συμπεράνη εὐκόλως, ὅτι ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος εἶναι τοῦ αὐτοῦ εἴδους, καὶ κατὰγεται ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς.

Ο Σωματικός ὅμως Ὄργανισμός αὐτῶν δὲν εἶναι τόσον ἀλλοῖος, ὥστε ὁ πρῶτον φανεῖς ἄνθρωπος νὰ διακρίνηται ποῖος εἶναι, ἀλλ' ἐννοοῦνται διὰ τούτου μόνον τινὲς παρεκτροπαὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ σώματος, καὶ μάλιστα τῆς κεφαλῆς, κυρίως δὲ τὸ χρῶμα τοῦ δέρματος, ἐξαιρουμένου τοῦ τεχνικοῦ χρώματος καὶ τῆς ἀκαθαρσίας. Ὡς πρὸς τὸ Χρῶμα καὶ τὰς ἄλλας σωματικὰς διαφοράς, διαιρεῖται ὅλον τὸ Ἀνθρώπινον Γένος εἰς Ἑπτὰ Γενικὰς Φυλάς.

Ἡ Πρώτη Φυλὴ ὅσον πλησιάζει πρὸς Ἄρκτον, τοσοῦτον ἔχει τὸ δῆμα λευκότερον, τὴν κόμην μακρὰν, ὀμαλὴν καὶ ξανθοτέραν, καὶ τὰ ὄμματα γαλανώτερα· ὅσον δὲ πλησιάζει πρὸς Μεσημέριαν, τοσοῦτον ἔχει τὸ δῆμα μελαχρονότερον, καὶ τὴν κόμην μετὰ τῶν ὀμμάτων μελανώτερα. Εἰς ταύτην τὴν Λευκὴν Φυλὴν ἀνάγονται οἱ Κάτοικοι τῆς Εὐρώπης, τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας, τῆς Ταρταρίας, τῆς ἀρκτικῆς Περσίας, τῆς Ἀραβίας, καὶ οἱ μελαχροῖνοι τῆς ἀρκτικῆς Ἀφρικῆς.

Ἡ Δευτέρα Φυλὴ ἔχει μελανώτατον καὶ ἀπαλὸν δῆμα, ὀγκώδη, ἀνωφερῆ καὶ κόκκινα χεῖλη, πλατείας καὶ ἀνωφερεῖς μύτας, βραχεῖαν, ἐριώδη καὶ μελανωτάτην κόμην. Τοιοῦτοι εἶναι οἱ Νίγρροι, οἱ κατοικοῦντες τὰ θερμότερα μέρη τῆς Γῆς, ἥτοι τὴν μεσαίαν καὶ μεσημέρινην Ἀφρι-

κτλ., ὁμοίως τὴν νέαν Οὐλανδίαν, καὶ τὴν νέαν Κένιαν.

Ἡ Τρίτη Φυλὴ ἔχει τὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου κατὰ τὴν πρώτην, πλὴν χρῶμα ελαιῶδες, ἢ ἀκαθάρτου κίτρινου. Εἰς αὐτὴν ἀνάγονται οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀφρικῇ Ἀβυσινοί· ἐκ δὲ τῆς Ἀσίας οἱ οἰκηταὶ τῆς μεσημβρινῆς Ἀραβίας καὶ Περσίας, καὶ μάλιστα τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν.

Ἡ Τετάρτη Φυλὴ διακρίνεται ἱκανῶς ἀπὸ τῶν λοιπῶν διὰ τοῦ χαρακτῆρος. Αὕτη ἔχει χρῶμα βαθὺ κίτρινον καὶ ἐν μέρει μελανοκίτρινον, μικρὰς καὶ πλατείας μύτας, μικρὰ ὄμματα, μεγάλη καὶ ὀρθία αὐτία. Εἰς αὐτὴν ἀνάγονται οἱ οἰκηταὶ τῆς πέραν τοῦ Γάγγης μεσημβρινῆς Ἀσίας, οἱ Κινέζοι, οἱ Ἰαπῶνοι, οἱ Μογγόλοι καὶ οἱ Καλμουκοί.

Ἡ Πέμπτη Φυλὴ εἶναι λευκὴ, καθὼς ἡ πρώτη, ὅμως μικρόσωμος, καὶ σπανίως ὑπὲρ τοὺς τέσσαρας πόδας, καὶ πολὺ δύσμορφος. Τοιοῦτοι εἶναι οἱ κάτοικοι τῆς ἀρκτικῆς κατεφυγμένης Ζώνης, ἐξαιρουμένων τῶν Ἀμερικάνων, οἵτινες ἔχουσι χρῶμα βαθὺ κίτρινον.

Ἡ Ἑκτη Φυλὴ ἔχει χρῶμα μελανοκόκκινον, γιγαντιαῖον ἀνάστημα καὶ βαθυλά ὄμματα.

Εἰς αὐτὴν ἀνάγονται ὅλοι οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τῆς Ἀμερικῆς, οἱ ὀνομαζόμενοι κοινῶς Ἰνδιάνοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὐρίσκεται τὸ πλεόν μεγαλόσωμον γένος τῆς Γῆς, οἱ λεγόμενοι Παταγόνες, οἵτινες κοινῶς, ὡς καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες, εἶναι ὑπὲρ τὰς τρεῖς πήχας ὑψηλοί.

Ἡ Ἐυδύμη Φυλὴ ἔχει ἰκανὸν ἀνάστημα, νόστιμον καὶ ἐν μέρει ὠραιότατον πρόσωπον, μακρὰν καὶ ὀμαλὴν κόμην, καὶ χρῶμα λευκόν, σύμμικτον μὲ μελανάδαν καὶ κιτρινάδαν. Εἰς αὐτὴν ἀνάγονται οἱ οἰκηταὶ τῶν Νήσων τοῦ μεγάλου Ὠκεανοῦ, καὶ μάλιστα τῶν Ἀνατολικῶν.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς Ζωῆς διαίρουσιν οἱ Ἄνθρωποι εἰς τρεῖς Γενικὰς Κλάσεις· εἰς Ἀγρίους, Σκηνίτας, καὶ Πεπολισμένους.

Οἱ Ἄγριοι δὲν συνεθίζουσι γὰρ προοικονομῶσι τὰ πρὸς τροφὴν ἀναγκαῖα, ἀλλ' ἐξέρχονται πρὸς ἐρευναν τῆς τροφῆς, καθὼς τὰ ζῶα, ὅταν βιασθῶσιν ὑπὸ τῆς πείνας. Ἡ δὲ τροφὴ αὐτῶν εἶναι τὸ κρέας τῶν ἀγρίων ζῶων, ἢ τὰ ψάρια, εἴαν ζῶσι πλησίον τῆς Θαλάσσης· οἱ δὲ κατὰ τὰ θερμότερα μέρη ζῶντες, τρέφονται καὶ διὰ πωρικῶν καὶ ῥιζῶν αὐτοφυῶν. Ἐκ τούτου γίνονται ἐπιτηδειότατοι εἰς τὸ κυνήγι καὶ τὸ ψάρευμα· τὰ δὲ σώματα αὐτῶν ἀποκτοῦσι δύναμιν ὑπερβολικὴν καὶ εὐτροφίαν, καὶ συνεθίζουσι γὰρ ὑποφέρωσιν

κι κόπους μεγίστους. Αὐτοὶ δὲν ἔχουν τίποτε ἄλλο, εἰμὴ τὰ ἐργαλεῖα τοῦ κυνηγίου καὶ τῆς φαρικῆς ζωῆς ἰσοτιμίως, χωρὶς νόμους καὶ διοικήσεις τακτικάς· ὁ δυνατώτατος καὶ ἐπιτηδειώτατος πάντοτε γίνεται ἀρχηγὸς αὐτῶν· τὰ δὲ ἔθιμα τῶν ἰδίων αὐτῶν προγόνων εἶναι εἰς αὐτοὺς ὁ μόνος κανὼν τῆς διαγωγῆς. Τὰ ψυχικὰ αὐτῶν πάθη εἶναι ὀρμητικώτατα, ἐξαιρέτως δὲ ὁ θυμὸς, τὸ μῖσος καὶ τὸ φιλέκδικον ἀπεριόριτα. Καταφρονοῦσι τοὺς ξένους, ὑπολαμβάνοντες αὐτοὺς ὡς ἐχθρούς. Τοὺς ἐκ τοῦ πολέμου αἰχμαλώτους τιμωροῦσιν ἀπανθρωπότατα μέχρι θανάτου, ἢ τοὺς τρώγουσιν· οἱ δὲ τιμωρούμενοι ὑποφέρουσιν ὅλας τὰς τιμωρίας μὲ ἀκατανόητον σταθερότητα. Οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν παραδίδονται ἀκρατῶς εἰς τὴν μέθην ἐκ τῆς διηνεκοῦς ἀργίας· ἐπειδὴ δὲν ἐξέρχονται διὰ προμήθειαν τροφῆς, πρὶν γὰρ βιασθῶσιν ὑπὸ τῆς πείνας· ὥστε ἡ ἀμέλεια καὶ ἡ ἀργία ἐγίναν εἰς αὐτοὺς ὡς ἰδίωμα φυσικόν. Σχεδὸν ὅλοι συναθίζουσι γὰρ ἐπαλείφωσι τὸ σῶμα, καὶ γὰρ ποικίλωσι τὸ πρόσωπον μὲ χρώματα. Εἰς τὴν κλάσιν τῶν Ἀγρίων ἀνάγονται ἐκ τῶν προειρημένων Φυλῶν ὅλη ἡ πέμπτη, ἡ ἕκτη καὶ κατὰ μέρος ἡ δευτέρα καὶ ἡ ἐξδόμη.

Οἱ Σκηνῖται εἶναι ὀλίγον τι λογικώτεροι καὶ ἠθικώτεροι· ἐπειδὴ τοῦ ζώου ἡ κυβέρνησις χρειάζεταιαι ἀκριβεστέραν προσοχὴν καὶ ἰδέαν παρὰ τὸ κυνήγι. Τὸ γάλα καὶ τὸ κρέας τῶν ἀγέλων εἶναι

ἡ τροφή αὐτῶν· καὶ τοῦτο τοὺς ὀδηγεῖ νὰ γνωρί-
 ζῃ ἕκαστος τὸ ἀπόκτημά του· ἐπειδὴ ὁ καταβάλλ-
 ῶμενος ὑπ' αὐτῶν κόπος εἰς τὰς ἀγέλας, ἀποδί-
 δει εἰς αὐτοὺς τὸ δίκαιον νὰ τὰς οἰκαιοποιῶνται.
 Ἡ ζωὴ αὐτῶν, διερχομένη μὲ μίαν καθημερινὴν
 ἐνσχολίαν, εἶναι πολὺ ἰσχυρότερα, καὶ κοχτεῖ
 τὸ πνεῦμα αὐτῶν εἰς διηνεκῆ ἐνεργεῖαν. Ἐπειδὴ
 δὲ αὐτοὶ μεταβαίνουν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον,
 διὰ νὰ εὐρίσκωσι θρεπτικώτερας βοσκὰς εἰς τὰ
 θρέμματά των, διὰ τοῦτο ἀναγκάζονται νὰ ἔχω-
 σι σκηνὰς καὶ καλύβας -- τὰς ὁποίας τὸ μὲν πρῶ-
 χαλοῦσι· τὸ δὲ ἑσπέρας ἀνορθώνουσι εἰς ἄλλον
 τόπον — καὶ νὰ ἀναλογῶσι τὰ περὶ αὐτοὺς σκεύη
 μὲ τὰς κατοικίας αὐτῶν. Αὐτοὶ χρειάζονται ὀλί-
 γα, πλὴν καὶ οὕτω ζῶσι μὲ μίαν μόνιμον δαψί-
 λειαν· ὅθεν ἡ φιλοξενία εἶναι ἡ ὑπεράρουσα αὐ-
 τοὺς ἀρετή. Ἡ εὐτυχία καὶ ἡ ἐπιμέλεια δύνονται
 νὰ τοὺς ἀποκαταστήσωσι πλουσίους, τὰ δὲ ἐναν-
 τία τούτων πτωχοὺς· ἐκ τούτου μεταξὺ αὐτῶν
 εὐρίσκονται μεγάλοι καὶ μικροί, κύριοι καὶ δοῦλοι.

Πεπολισμένοι λαοὶ ὀνομάζονται, ὅσοι
 μεταχειρίζονται τὴν Γεωργικὴν καὶ τὰς τέχνας,
 τὰ ὅποια ἀπαιτοῦσι τελειότεραν φρόνησιν καὶ
 ιδέας, καὶ μόνιμώτερας κατοικίας· διότι, ὅταν
 εὖς τόπος καλλιεργηθῇ, καὶ ἀποκατασταθῇ καρ-
 ποφόρος μὲ κόπους πολλοὺς, τότε ὁ γεωργὸς αὐ-
 τοῦ ζητεῖ καὶ ἕνα βέβαιον ὄφελος ἐξ αὐτοῦ· διὰ
 τοῦτο λοιπὸν οἰκοδομεῖ τὴν κατοικίαν του μετα-

ἐξ τῶν ἀγροῦντου· καὶ μὴ βουλόμενος νὰ μετοικίσῃ, τὴν οἰκοδομεῖ ἐκ σερραῆς ὕλης· καὶ γίνεται ἐκ μιᾶς καλύβης, ἢ σκηνῆς ἕνα ὁσπίτιον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Γεωργικὴ δύναται νὰ εὐκολυνθῇ πολὺ διὰ τινος ἀμοιβαίας συμβοηθείας, διὰ τοῦτο οἰκοδομοῦσι πολλοὶ γεωργοὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν ὅσας πλησίον τοῦ ἄλλου, καὶ οὕτω συνισῶνται τὰ Χωρία. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τούτοις ἡ Γεωργικὴ ἀπαιτεῖ προσοχὴν ἀδιάκοπον καὶ ἐργασίαν, ἤθελε γίνῃ εἰς τὸν γεωργὸν μία μεγάλη εὐκολία καὶ ἕνα ἀληθὲς κέρδος, εἰάν αὐτὸς εὔρισκε τοιοῦτους ἀνθρώπους, οἵτινες ἤθελαν δώσῃ αὐτῷ ἀντὶ τῶν καρπῶν τοῦ ἀγροῦντου — τῶν ὁποίων αὐτὸς εὐκόλως ὑποφέρει τὴν σέρησιν — ἄλλα πράγματα ἀναγκαῖα εἰς αὐτόν, τὰ ὁποῖα μόνος δὲν εἶδύνατο νὰ κάμῃ χωρὶς ἐμπόδιον τῶν ἔργων του, ἢ καὶ δὲν τὰ ἔκκαμνε τόσον καλὰ καὶ εὐμορφα, ὅσον οἱ καταγινόμενοι μόνου εἰς αὐτά· ἐκ τούτου λοιπὸν συνεστήθησαν οἱ διάφοροι Βάναισοι καὶ Τεχνῖται. Ἡ τὸν μία ἄλλη ἐλάφρωσις εἰς τὸν γεωργὸν καὶ τὸν τεχνίτην, εἰάν ὅλοι οἱ εἰς αὐτὸν ὠφέλιμοι τεχνῖται ἤθελαν συγκατοικῶσιν εἰς ἕνα τόπον· διὰ τοῦτο αὐτοὶ ἔκτισαν ὁμοίως τὰς οἰκίας αὐτῶν τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην, ὁμοῦ μὲ τούς πραγματευτάς, οἵτινες ἐφρόντιζον διὰ τὴν πώλησιν τῶν περιττῶν καὶ ἀναγκαίων τοῦ χωρίου, καὶ οὕτω συνεστήθησαν αἱ Πόλεις. Ἐδὼ αὐτοὶ ἐπειδὴ μετεχειρίσθησαν τὰς διαφόρους δυνάμεις καὶ προτερήματα τοῦ πνεύματος, ἔπρεπε νὰ γίνῃ δυνατωτέρα καὶ ἐπιφανε-

σέρα ἢ διαφορά, ἢ μεταξὺ πλουσίου καὶ πτωχοῦ, ὑπερέχοντος καὶ ὑποκειμένου, δεσπότη καὶ δούλου: ἐκ τούτου προέκυψεν ἡ ποικιλότης τῶν βαθμῶν, ἐν ᾗ ἡ Φύσις γνωρίζει κυρίως μόνον δύο βαθμούς: τὸν Γεωργικὸν ὡς πρῶτον καὶ ἐπισημότερον, ὅς τις ἀποδίδει τὰ αὐτοσχέδια προϊόντα τῆς Φύσεως, καὶ τὸν Πολιτικὸν, ὅς τις τὰ καλλιεργεῖ.

Ἄν καὶ αἱ ῥηθεῖσαι ἑπτὰ γενικαὶ φυλαὶ τῶν ἀνθρώπων, αἱ διαφέρουσαι κατὰ τὸν σωματικὸν ὀργανισμόν, καθὼς καὶ αἱ τρεῖς γενικαὶ κλάσεις αὐτῶν, αἱ διαφέρουσαι κατὰ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς, πλησιάζουσιν, ἢ ἀφίστανται ἀπ' ἀλλήλων δι' ἐνὸς πλήθους μικρῶν διαφορῶν καὶ ἐθίμων, ἐνίοτε μὲν ὀλόκληρα γένη, ἐνίοτε δὲ τινὲς ἀνθρώποι· πλὴν εὐρίσκονται καὶ ἄλλα προφανῆ γνωρίσματα, διὰ τῶν ὁποίων ἓνα γένος διαφέρει τοῦ ἄλλου. Εἰς ἓνα γένος ἀνάγονται ὅλοι, οἱ ἔχοντες μίαν κοινὴν ἀρχὴν διὰ τοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος, τῆς διαλέκτου καὶ τῶν ἠθῶν. Ἡ συμβαίνουσα μεταξὺ τῶν γενῶν διαφορά ἐκ τῶν κλίσεων, τῶν ἠθῶν καὶ τῶν δοξῶν οὐνομάζεται Χαρακτήρ τοῦ Γένους. Ἐἓνα γένος διὰ τὰς μεταξὺ αὐτοῦ μικρὰς παρεκτροπὰς διαίρεται εἰς Κοινότητος καὶ Πατρίας, αἱ ὁποῖαι πάλιν σύγκεινται ἐκ μικρῶν οἴκων.

§. 20. ΠΟΛΙΤΕΪΑΙ.

Ἐὰν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἐντελῶς καλοί, ἐδυνάμεθα ἀναμφιβόλως νὰ συζῶμεν βεβαίως, ἡσύχως καὶ εὐαρέσως χωρὶς προφυλάξεις. Ἐπειδὴ ὅμως τύχη κακῇ δὲν εἶναι τοιοῦτοι, διὰ τοῦτο ἀναγκασίως πρέπει νὰ συγκρατῶνται μὲ χαλινὸν τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἐμποδίζηται ἕκαστος ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν ἄλλον ἀδικίας, καὶ νὰ ἀφύη ἕκαστω τὰ αὐτοῦ. Οὗτος ὁ χαλινὸς εἶναι οἱ Νόμοι, τοῦτέστιν αἱ δημόσιαι προσταγαὶ καὶ ἀπαγορεύσεις: Ἐπειδὴ αὐτοὶ προφυλάττουσι τὴν ζωὴν μας ἀπὸ τοῦ φόνου, ἡμᾶς ἀπὸ τῆς καταδυναστείας, τὴν τιμὴν μας ἀπὸ τῆς ἀδικίας, καὶ τὰς περιουσίας μας ἀπὸ τῆς ἀπάτης, ἀοπαιγῆς καὶ κλοπῆς· ὥστε ὁ μόνος σκοπὸς αὐτῶν εἶναι ἡ βεβαίωσις τῆς κοινῆς ἡσυχίας, ἀφοβίας καὶ εὐδαιμονίας.

Μία κοινότης ἀνθρώπων, ἣτις ἔχει ἰδίους νόμους, καὶ ζῆ μόνον κατ' αὐτούς, ἢ μικρὰ εἶναι, ἢ μεγάλη ὀνομάζεται ΠΟΛΙΤΕΙΑ. Ἐὰν γένος συμβαίνει νὰ ἔχη μίαν, ἢ πολλὰς ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ, ἢ νὰ ὑπόκηται εἰς ἄλλην τινὰ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ, καὶ ἀναγκαζόμενον νὰ λαμβάνη παρ' αὐτῆς νόμους.

Εἰς πᾶσαν ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ πρέπει νὰ εὐρίσκωνται ἄνθρωποι, οἵτινες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδωσι νόμους, καὶ ἄλλοι, οἵτινες χρεωροῦσι νὰ τοὺς δέχωνται. Ἡ τήρησις τῶν νόμων εἶναι

κοινή εἰς ὅλα τὰ μέλη μιᾶς Πολιτείας γωεῖς ἐξαιρέσειν. Οἱ ἐκδίδοντες τοὺς νόμους, ὀνομάζονται Νομοδῶται, ἢ Διοικηταί· οἱ δὲ δεχόμενοι αὐτούς, Ἰπῆκοι. Οἱ ἐπιστάται τῆς διατηρήσεως καὶ ἐκπληρώσεως τῶν νόμων, καὶ τιμωρηταὶ τῶν παραβατῶν ὀνομάζονται Ἀστυνόμοι, ἢ νομοφύλακες· κάποτε ἔχουσι ταύτην τὴν ἐπιστάσιν οἱ ἴδιοι διοικηταί, καὶ ἐνίοτε ἄλλοι διὰ τῆς προσαγωγῆς αὐτῶν.

Ὁ τρόπος καὶ ἡ μορφή τῆς ἐκδόσεως καὶ διατηρήσεως τῶν νόμων μεταξὺ τῶν πολλῶν Πολιτειῶν, τὰς ὁποίας οἱ Ἄνθρωποι ἐσχημάτισαν, εἶναι πολὺ διαφορετικὸς. Ὡς πρὸς τὸ δίκαιον τῆς νομοδοσίας εὐρίσκονται δύο εἶδη Πολιτειῶν : Μοναρχική, εἰς τὴν ὁποίαν μόνον ἓνας ἔχει τοῦτο τὸ δίκαιον, καὶ Ἀριστοκρατική, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἔχουσι πολλοί. Ἐὰν ἓνας ἔχη τὸ δικαίωμα νὰ νομοδοτῇ ἀορίσως, μόνον κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του, λέγεται Ἀπεριόριστος Μονάρχης, ἢ δὲ πολιτεία, Ἀπεριόριστος Μοναρχία. Ἐὰν δὲ ὁ νομοδότης ὑπέχηται εἰς τὴν ὁμόνοιαν ἄλλων, ἢ εἰς ὀρισμέναν συμφωνίαν, κατὰ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐκδίδῃ τοὺς νόμους, τότε ὀνομάζεται Περιορισμένος Μονάρχης, ἢ δὲ Πολιτεία, Περιορισμένη Μοναρχία. Ἐὰν ἡ διοίκησις μεταβῆ κατὰ διαδοχὴν εἰς τὸ γένος τοῦ διοικητοῦ, ἢ Πολιτεία λέγεται Διαδοχική· εἰδὲ μετὰ τοῦ θάνατον αὐτοῦ ἐκλέγεται ἄλλος νέος, λέγεται Αἰρεταρχική. Ἐὰν δὲ ἔχωσι πολλοὶ τὸ δικαίω-

μα τῆς νομοθεσίας, ὀνομάζονται Ἀριστοκρατία, ἢ δὲ Πολιτεία Ἀριστοκρατικὴ Ἐλευθέρα: ἐπειδὴ εἶναι οἱ Ἀριστοὶ τῆς πόλεως, ἦτοι τὰ γνωστὰ γένη καὶ οἱ ἀξιωματικοί, οἷον: οἱ Εὐγενεῖς καὶ οἱ διασημότετοι Κληρικοί. Ἐὰν ὅμως καὶ ὁ λαὸς μετέχη τῆς νομοθεσίας, λέγονται Δημοκρατία, ἢ δὲ Πολιτεία Δημοκρατικὴ Ἐλευθέρα. Ἐλεύθεραι δὲ Πολιτεῖαι ὀνομάζονται αὗται: ἐπειδὴ δὲν ὑπόκεινται εἰς ἓνα μόνον· πλὴν οἱ κάτοικοι αὐτῶν ὑπόκεινται οὕτως εἰς τοὺς νόμους, καθὼς καὶ κατὰ τὰς μοναρχικὰς πολιτείας. Εὐρίσκονται λοιπὸν

Πολιτεῖαι {	{	μοναρχική	{	ἀπεριόριστος
				καὶ περιορισμένη.
		καὶ ἐλευθέρα	{	ἀριστοκρατική
				καὶ δημοκρατική.

Ἐὰν ὁ ἀρχηγὸς τινὸς Πολιτείας ἔχη τίτλον Ἀυτοκράτορος, ἢ Βασιλέως, τότε καὶ ἡ Πολιτεία ὀνομάζεται Ἀυτοκρατορία, ἢ Βασιλείον. Εὐρίσκονται ὅμως καὶ Μοναρχικαὶ Πολιτεῖαι, αἱ ὅποσαι εἶναι μόνον Δουκάτα, ἢ Ηγεμονίαι, πλὴν οἱ διοικηταὶ αὐτῶν, ἂν καὶ διοικοῦσι μοναρχικῶς, δὲν ὀνομάζονται Μονάρχαι: ἐπειδὴ μόνον οἱ Ἀυτοκράτορες καὶ οἱ Βασιλεῖς ὀνομάζονται οὕτως. Ἐὰν ἓνας διοικητὴς, ὅταν ἐναργῆ τὴν ἐξουσίαν του, δὲν ὑπόκηται εἰς νόμους, λέγεται Δε-

σπότης· ἐὰν δὲ ὁ τοιοῦτος καταχρᾶται τὴν ἐξουσίαν του, βιάζων καὶ καταδυναστεύων σκληρῶς τοὺς ὑπηκόους του, τότε ὀνομάζεται Τύραννος. ἐπειδὴ ὅμως κανεὶς λαὸς δὲν σέργει νὰ διοικῆται τοιοῦτω τρόπῳ, διὰ τοῦτο καὶ δὲν εὐρίσκαται νομίμως οὐδεμίαν τοιαύτην Δεσποτείαν καὶ Τυραννίαν· εἰδὲ εὐρεθῆ, ὁ λαὸς ὅταν ἀποκτήσῃ ἰκανὴν φρόνησιν, ὥστε νὰ ἐννοήσῃ τὴν γυνομένην κατ' αὐτοῦ ἀδικίαν, καὶ δύναμιν ἰκανὴν νὰ ἀντισταθῆ εἰς τὸν Τυραννὸν του, ἀμέσως δίδει τὸ τέλος τῆς τοιαύτης ἀδίκου διοικήσεως.

Σημ. Ὅποιονδήποτε Πολιτεῖαν ἔχει ἕνας τόπος, θελεὶ ὀνομάζεται ἐν τοῖς ἑφεξῆς βιβλίοις αὐτοῦ.

§. 21. Διαίρεσις τῆς Γῆς.

(Πι. 1. καὶ 2.)

Μόνον τὰ πεπολισμένα γένη, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται τέχναις, ἐμπόριον καὶ θαλασσοπορείαν, ἐδυνάθησαν νὰ μάθωσι τὰ διάφορα μέρη τῆς Γῆς, τοὺς τόπους, τὰς Θαλάσσας καὶ τὸν μεταξὺ αὐτῶν σύνδεσμον· πλὴν ἐπέρασαν πολλοὶ αἰῶνες, ἕως αὐτοὶ νὰ φέρωσι αὐτὰς τὰς γνώσεις εἰς τὴν τελειότητα. Τὰ πεπολισμένα γένη τῆς παλαιότητος — τῶν ὁποίων τὰ συγγράμματα καὶ αἱ εἰδήσεις ἐφθασαν καὶ ἕως ἡμῶν — ἐκατοῖχον περίξ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ἥτις κεῖται

μεταξὺ Ἑυρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς· αὕτη λοιπὸν εἶναι τὸ κέντρον, ὅθεν ἔρχησαν αἰγεωγραφικαὶ ἀνακαλύψεις νὰ ἐκτείνωνται. Ἐπειδὴ ὁμῶς ἐκεῖνοι οἱ λαοὶ ἐγνώριζον ὀλίγον τοὺς τόπους, τοὺς ἀπέχοντας τῶν πέριξ ταύτης τῆς Θαλάσσης, καὶ γενικῶς ἐγνώριζον ἓνα τμήμα τῆς Γῆς, ἀπὸ μὲν δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ἱκανῶς ἐκτεταμένον, ἀπὸ δὲ ἄρκτου πρὸς μεσημέριαν συνεσαλμένον, διὰ τοῦτο ἠνόμασαν τὴν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ἑκτασιν ἐνὸς τόπου Μῆκος· τὴν δὲ ἀπὸ μεσημέριας πρὸς ἄρκτον Πλάτος, καθὼς καὶ ἡμεῖς μέχρι τοῦ νῦν ἐξακολουθοῦμεν. Αὐτοὶ ἐγίνωσκον λοιπὸν μόνον τὰ τρία μεγάλα μέρη τῆς Γῆς, ἤγουν τὴν Ἑυρώπην, τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀφρικὴν, πλὴν καὶ αὐτὰ ἀτελῶς· ἐπειδὴ περὶ μὲν τῆς ἀρκτικῆς Ἑυρώπης εἶχον πολὺ σφαιραῶς ἰδέας, εἰς αὐτὴν τὸν τότε καιρὸν δὲν εἶχε σχῆμα διαφορετικόν· ἐκ δὲ τῆς Ἀσίας ἐγίνωσκον μόνον τὸ δυτικὸν καὶ μεσημερινὸν μέρος αὐτῆς μέχρι τοῦ Καυκάσου καὶ τῆς Κασπίας Θαλάσσης, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν αὐτῆς μερῶν εἶχον τιὰς σκοτεινάς καὶ ἀλλοκότους ἰδέας· τὴν δὲ Ἀφρικὴν φαίνεται, ὅτι περιέπλευσαν ὅλην, πλὴν ἐγνώριζον μόνον τὰ ἀρκτικά αὐτῆς μέρη.

Μεταξὺ τῆς ἐξουσίας τῶν παλαιῶν Ῥωμαίων — οἵτινες ἐξουσίαζον ὅλα τὰ παραθαλάσσια τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, πλὴν δὲν ἦτον γένος φιλέμπορον — ἐχάθησαν πάλιν τινὲς ἀνακαλύψεις,

οἶνον· ὁ περίπλους τῆς Ἀφρικής, καὶ ἐμειναν μόνον γνωστὰ τὰ ἀρκτικά τῆς Εὐρώπης μέρος, ὅπου οἱ ρηθέντες Ρωμαῖοι ἔφερον τὰ ὄπλατων, καὶ ἔθεν γέθρον οἱ νικηταὶ αὐτῶν. Ἀρκοῦμενοι ἐπὶ πολὺ οἱ ἄνθρωποι εἰς αὐτὰς τὰς γνώσεις, δὲν ἐγίνωσκον ἄλλον τινὰ τόπον, εἰμὴ τὰ ρηθέντα τρία μέρη τοῦ Κόσμου· ἐπρεπε ὅμως νὰ προσδιορθῇ ἱκανῶς ἡ Ναυτική, καὶ ἐπειτα νὰ δυναθῶσι νὰ ἐκτελέσωσιν εἰς τὴν Θάλασσαν ἀπωτάτας ἀνακαλύψεις. Μόνον ὀλίγοι τινες ἄνδρες, φρονούντες ὁρθῶς, ὑπέθετον εἰς μακρὰ ἀποστήματα ἀγνώστους τόπους.

Μεταξὺ τούτων ἦτον καὶ Χριστόφορος ὁ Κολόμβος, ὁ Γενουέζος, ὅς τις ἐξ ἰδίας μελέτης, ἢ ἀπὸ κάποιας ἀμυδρὰς εἰδήσεις πλοίων τινῶν, τὰ ὁποῖα ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τοικυμῖαν, ὑπέθετε τόσον τολμηρῶς, ὅτι πρὸς τὴν δύσιν μετὰ διάστημα ἱκανὸν εὐρίσκετο ἕνας τόπος, ὡσεὶ ἐξήτει μόνον νὰ **δουθῶσιν** εἰς αὐτὸν πλοῖα διὰ νὰ τὸν ἀνακαλύψῃ. Τὸ ἔλαβε τελευταῖον παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰσπανίας, καὶ ἐξέπλευσεν ζητῶν τὴν ὑποσχεθεῖσαν γῆν, τὴν ὁποίαν καὶ ἀνεκάλυψε τῇ 11 Ὀκτωβρίου τοῦ 1492. μετὰ ἕνα ἐβδομηκονταήμερον πλοῦν· αὐτὸς ἔφερε ἕνα Νέον Κόσμον, ἀντικείμενον εἰς τὰ πρὸ πολλοῦ τρία ἐγνωσμένα μέρη τοῦ Κόσμου, τὰ ὁποῖα ἕως τότε ἐνόμιζον, ὅτι ἦτον ὅλος ὁ Κόσμος, καὶ μετὰ ταῦτα τὰ ἠνόμησαν Παλαιὸν Κόσμον. Τοῦτον τὸν Νέον

Κόσμον ὠνόμασαν ὄχι μὲ τὸ ὄνομα τοῦ εὐρετοῦ, ἀλλὰ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Θαλασσοπόρου Ἀμερικοῦ Βεσπוטσίου, ὅς τις ἔταξίδευσεν ἐκεῖ μετὰ τὸν Κολόμβον· πλὴν ἐξέδωκε πρῶτος τὴν καταγραφὴν ταύτης τῆς εἰς τὸν Νέον Κόσμον Θαλασσοπορείας. Σχεδὸν κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἦνεν ἓνας Πορτογάλλος, ὀνομαζόμενος Φάσκο δὲ Γκιμμα, τὴν πρὸς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας Θαλασσοπορείαν περὶ τὴν Ἀφρικὴν, ὅπου ἕως τότε ἐπραγματεύοντο ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἢ διὰ τῆς Ἀσίας· ἀλλὰ μετὰ τοῦτο τὰ Θαλασσοπόρα γένη τῆς Εὐρώπης ἐδύνοντο νὰ ἐπισκέπτωνται τὴν ἀνατολικὴν καὶ μεσημβρινὴν Ἀσίαν. Μετὰ ταῦτα πλέον ὥρμησαν νὰ κάμνουν πάντοτε νεωτέρας ἀνεκαλύψεις πρὸς τὴν Δύσιν, τὴν Μεσημβρίαν καὶ τὴν Ἀνατολήν. Σχεδὸν πρὸ τετρακοσίων χρόνων ἀπὸ τῆς ἐν ἕτεως τῆς Ἀμερικῆς εὐρέθη ἡ Ἰσλανδία, καὶ μετ' ὀλίγον ἡ Σπιτσμπεργη καὶ ἡ Νόβα Ζέμλα ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τῶν Ρώσων καὶ Κοζάκων.

Πρὸ πολλοῦ πλέον ἐπλεον εἰς τὴν Ἀμερικὴν, καὶ δὲν ἐξευρον ἀκόμη ἕως τοῦ αὐτῆ ἐκτείνεται πρὸς μεσημβρίαν. Ὁ Ἰσπανὸς Θαλασσοπόρος Μαγγελάνος ἐπλεύσεν ἀπὸ τῶν ἀνατολικῶν παραθαλασσίων τῆς Ἀμερικῆς πρὸς τὰ μεσημβρινὰ μέρη τόσον μακρὰν, ἕως οὗ ἀνεκάλυψεν ἓνα Πορθμὸν, διὰ τοῦ ὁποῖου πλεύσας τολμηρῶς, κατευωδῶθη εὐτυχῶς εἰς τὸν Μέγαν Ωκεανόν, τὸν ὁποῖον καὶ

διέπλευσε κατὰ τὸ μῆκος· φθάσας δὲ εἰς μίαν νῆσον τούτου τοῦ Ὠκεανοῦ ἀπέθανε· ἓνα ὅμως ἐκ τῶν πλοίων του ἐξηκολούθησε τὴν θαλασσοπορείαν του, καὶ ἔφθασε πάλιν εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ οὕτως ἐξετέλεσε τὸν πρῶτον Περίπλουν τῆς Γῆς. Εὐρέθησαν μεταγενέστεροι, οἵτινες ἀνεκάλυψαν, ὅτι ὁ τόπος, ὃς τις ἔκειτο πρὸς τὰ μεσημβρινὰ μέρη τοῦ Μαγελανικοῦ πορθμοῦ, συνίστατο μόνον ἐκ νήσων, καὶ εὗρον τὸ Ἀκρωτήριο Καπογόργο, ἧτοι τὴν μεσημβρινωτάτην ἄκραν τῆς Ἀμερικῆς· ἤλπιζον προσέτι νὰ εὕρωσι καὶ τὴν ἀρκτικήν αὐτῆς ἄκραν, καὶ τὸν περὶ αὐτὴν, ἢ δι' αὐτῆς πλοῦν εἰς τὸν Μεγάλον Ὠκεανόν, πλὴν ὅλαι αἱ δοκιμαὶ αὐτῶν ἀπέτυχον τοῦ σκοποῦ.

Τώρα πλέον ὑπελείπετο ἔτι νὰ ἐρευνηθῶσιν εἰς τὸν Μεγάλον Ὠκεανόν, ὥστε νὰ διαλύσωσι τὸ πρόβλημα: εἰάν αἱ δυτικαὶ ἄκραι τοῦ νέου Κόσμου συνείχοντο μετὰ τῶν ἀνατολικῶν τοῦ Παλαιοῦ. Κατὰ τὸν Μεγάλον Ὠκεανόν εὗρον τῶ ὄντι ἓνα πλῆθος νήσων τόσον μεγάλων ἐν μέρει, καὶ ἀφεςώτων τοσοῦτον τῆς Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς, ὥστε οἱ Γεωγράφοι ἔκριναν εὐλογόν νὰ συστήσωσιν ἐξ αὐτῶν ἓνα πέμπτον μέρος τοῦ Κόσμου, τὸ ὁποῖόν διὰ τὴν μεσημβρινὴν αὐτοῦ θέσιν ὠνόμασαν Ἀουστραλίαν καὶ Μεσημβρινὰς Ἰνδίας. Εἰς τινὰ μέρη τούτου τοῦ νεωτέρου Κόσμου ἤγγισαν καὶ παρετῆρησαν καὶ παλαιότεροι θαλασσοπόροι, πλὴν κανεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν ἀνεκάλυψε περισσότερα
καὶ

καὶ καλῆτερα, ἔσον ὁ μὲν Ἰταλὸς Θαλασσοπόρος Κόοκ ὁ Ἀγγλος· αὐτὸς ἐξετελευσε σχεδὸν μεταξὺ 12 χρόνων, ἦτοι ἀπὸ τοῦ 1768, ἕως τοῦ 1780, δύο θαλασσοπορείας περὶ τὸν Κόσμον, καὶ ἀνεκάλυψε μίαν ἄλλην ἀξιολόγωτάτην θαλασσοπορείαν εἰς τὸν Μεγάλον Ὠκεανόν· ἐξ αὐτῶν ἐσημειώσαμεν τὰς δύο τελευταίας ἐπὶ τῶν ἡμετέρων Ἐπιπέδων Ἡμισφαιρίων —. Δι' αὐτῆς τῆς θαλασσοπορείας αὐτὸς ἐξήπλωσε καὶ ἐδιώρθωσε τὰς περὶ τῆς Αἰουραλίας γνώσεις, ἧτις ἔκτοτε ὠνομάσθη ἓνα μέρος τοῦ Κόσμου· Ἐτι δὲ διέπλευσε ὅλην τὴν μεσημβρίαν τοῦ Μεγάλου Ὠκεανοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρότερον ὑπέθετον μεγάλους τόπους, ἀλλ' αὐτὸς ἐκεῖ εὗρεθῆ ἀδιάπλευρος ἐκ τῶν πάγων· πλεύσας δὲ πρὸς τὰ ἀρκτικά μέρη τούτου τοῦ Ὠκεανοῦ, ἀπέδειξε πρῶτος διὰ τῶν ἀκριβῶν αὐτοῦ ἐξερευνησέων τὴν ὑπαρξίν τοῦ μεταξὺ Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς Πορθμοῦ; ἀν καὶ πρὸ τούτου διέπλευσαν αὐτὸν Ρώσσι καὶ πλοῖα· ὁμοίως καὶ αὐτοῦ τὸν ἐμπόδιζον οἱ κατὰ τὴν ἀρκτικὴν παγωμένην Θάλασσαν πάγοι ἀπὸ τῶν περαιτέρω ἀνακαλύψεων· τελευταῖον δὲ ἡ ἐξακολούθησις τούτων τῶν μακρῶν ζητήσεων ἐπετάχυναν τὸν δυσυχῆ αὐτοῦ θάνατον:

Ἐκτότε λοιπὸν ἐπληροφόρηθησαν οἱ Ἀνθρώποι, ὅτι δὲν εἶναι ἐλπίς νὰ γίνωσιν ἄλλαι ἀνακαλύψεις, ἢ νὰ φαντασθῶσι κανένα νέον μέρος τοῦ Κόσμου. Μόλις ὑπέπεσον εἰς τὴν ὄρασιν τῶν θα-

λασσοπόρων μέχρι τοῦ νῦν μικραὶ τινὲς νῆσοι, ὡσπὴν τινὰ ἐλλειπῆ λείψανα πρὸς τὴν ἀπαθανάτησιν τῶν μεταγενεσέρων θαλασσοπόρων. Τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τῆς ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς ἐγνώσθησαν νεωστὶ ἀκριβῶς διὰ τοῦ ἐμπορίου τῶν Γουναρικῶν, ὅ, που τινὲς ἐνεργῶσι κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη, κυρίως δὲ διὰ τοῦ Ἀγγλοῦ Βανκινυφῆρ. Μόνον τὰ ἐνδότερα μέρη ταύτης τῆς Ἡπείρου, καὶ τῆς μεγάλης Ἀουστραλικῆς Νήσου καὶ τῆς Ἀφρικῆς, καὶ τινὰ μέρη τῆς Ἀσίας μένουσιν, ἄλλα μὲν παντελῶς ἀγνώστα· ἄλλα δὲ ὄχι τοσοῦτον ἀκριβῶς ἐγνωσμένα. Ὁμοίως καὶ τοὺς Πόλους κανεῖς δὲν εἶδε, οὔτε εἰάν ποτε τις προεχώρησεν ἕως αὐτοὺς ὑπὸ βίας, ἢ περιεργείας ἐπέσρεψεν ἐκεῖθεν.

Ὅλη ἡ Γῆ λοιπὸν συμπληροῦται ὑπὸ δύο γενικῶν μερῶν, τὰ ὁποῖα σχηματίζουσι τρεῖς μεγίστας Ἡπείρους, ἢ τρεῖς ὑπερμεγέθεις Νήσους, δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου, καὶ ὑπὸ τοῦ Νέου, ὅς τις περιέχει τὰς δύο ἐξ αὐτῶν τῶν μεγάλων Νήσων. Ἐπίσης καὶ ὁ Παλαιὸς καὶ ὁ Νέος Κόσμος σύγκεινται ὑπὸ τινῶν μεγάλων τόπων, οἳ τινες ὀνομάζονται Ἡπείροι.

Ὁ Παλαιὸς Κόσμος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ζῶμεν, καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου ἀρχήν ἡ παγκόσμιος ἡμῶν ἱστορία, εἶναι ὁ μέγιστος ὄγκος τῶν συνεχόμενων ἐπὶ τῆς Γῆς Ἡπείρων. Οὗτος κεῖται σχεδὸν ὅλος ἐπὶ τοῦ ὑφ' ἡμῶν ὀνομαζομένου Ἀνα

Ἡμισφαιρίου (Π. 1.): διότι ζῶμεν ἐπάνω αὐ-
τοῦ, καὶ σύγκειται ὑπὸ τριῶν Ἡπείρων, αἱ ὁποῖαι
εἶναι :

- 1) Ἡ Ἀσία, ἥτις εἶναι ἡ μεγαλωτάτη: ἐπει-
δὴ ἀρχηνᾶ ἀπὸ τῶν ἀνατολικῶν παραθα-
λασσίων τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, καὶ
ἐκτετατημένη πρὸς ἀνατολὰς, φθάνει ἕως τὸ
ἄλλο Ἡμισφαίριον.
- 2) Ἡ Ἀφρικὴ, ἡ μεσυχία κατὰ τὸ μέγεθος,
ἥτις ἀρχηνᾶ ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν παραθα-
λασσίων τῆς Μεσογείου, καὶ ἐκτείνεται
ἰκνῶς πέραν τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς μεσημ-
βρίαν· συνέχεται δὲ μετὰ τῆς Ἀσίας μόνον
δι' ἐνὸς μικροῦ Ἰσθμοῦ.
- 3) Ἡ Εὐρώπη ἡ μικροτάτη, πλὴν ὡς πρὸς
ἡμᾶς τοῖς κατοίκους ἡ πρώτη καὶ διαση-
μστάτη Ἡπειρος τοῦ Κόσμου, ἥτις κεῖται
πρὸς τὰ ἀρκτικὰ μέρη τῆς Μεσογείου Θα-
λάσσης, καὶ σχεδὸν συνέχεται καθ' ὅλον τὸ
πλάτος αὐτῆς μετὰ τῆς Ἀσίας, τῆς ὁποίας
φαίνεται ὡσὰν μία χερσόνησος.

Τοῦ δὲ Νέου Κόσμου τὸ πλεῖστον μέρος
κεῖται ἐπὶ τοῦ Κάτω Ἡμισφαιρίου (Π. 2.)·
αὐτοῦ εἶναι ἡ Τετάρτη Ἡπειρος καὶ τὸ κάλ-
λιστον μέρος τῆς Πέμπτης, ἥτοι

- 4) Ἡ Ἀμερικὴ, τῆς ὁποίας τὰ ἀρκτικώτατὰ ἄκρα εἶναι ἐπι ἄγνωστα. Αὕτη ἐκτείνεται πολὺ μακρὰν πρὸς μεσημβρίαν, καὶ κρατεῖ σχεδὸν ὅλον τὸ πλάτος τῆς Γῆς· σύγκειται δὲ ὑπὸ δύο μεγίστων χερσονήσων, αἱ ὁποῖαι σχεδὸν κατὰ τὸ μέσον, πλησίον τοῦ Ἰσημερινοῦ, συνέχονται δι' ἐνὸς μακροῦ ἰσθμοῦ, ὅς τις συνάπτει τὴν ἀρκτικὴν Ἀμερικὴν μετὰ τῆς μεσημβρινῆς, αἱ ὁποῖαι ἐδύοντο ἐκάστη γὰρ σχηματίσωσι μίαν ἰδιαιτέραν Ἠπειρὸν.
- 5) Καὶ τελευταίον ἡ Αὐστραλία, ἥτις ἐκτὸς τῆς Ἠπειροῦ τῆς Νέας Ὀλανδίας συμπεριέχει καὶ ἓνα ἀναρίθμητον πλῆθος νήσων. Αὕτη κεῖται διεσπαρμένη καὶ ἐπὶ τῶν δύο Ἡμισφαιρίων, δηλονότι ἡ μὲν Ἠπειρος μετὰ τῶν μεγίστων νήσων ἐπὶ τοῦ Ἄνω, αἱ δὲ κάλλισται καὶ εὐφορώταται νῆσοι ἐπὶ τοῦ Κάτω Ἡμισφαιρίου.

Σημ. Μεταξὺ τούτων τῶν πέντε Ἠπειρῶν ἐμπεριέχονται ἔλα τὰ μέρη τῆς Γῆς, μὴ ὅλον ὅτι ἡ διαίρεσις τινῶν μερῶν ἀμφισβητεῖται: ἐπειδὴ γίνεται διαφοροτρόπως πλὴν ἴσως μετὰ καιρὸν διαίρεσιν τὴν Γῆν εἰς περισσότερα μέρη, καὶ ἀποδώσωσιν εἰς αὐτὰ ἄλλας ὀνομασίας· καὶ ἴσως ὀνομάσωσιν καὶ τὴν Ἀμερικὴν μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἀληθοῦς εὐρετοῦ αὐτῆς Κολόμβου, καὶ οὕτω γὰρ παύσῃ μία τριακοσιετῆς ἀδελφία

Ὅλη ἡ ἀρκτική Θάλασσα, δαλονότι ἢ μὴ περικλειομένη ὑπὸ τῆς Ξηρᾶς, ὀνομάζεται γενικῶς Ωκεανός, ἢ Περιγείος Θάλασσα: ἐπειδὴ αὕτη περιρρέει ὅλην τὴν Γῆν, καὶ συνέχεται ὅλη ὁμοῦ. Τοῦτο τὸ ὄνομα δὲ ἦτον ἰκανοῦ πρὸς τὴν διάκρισιν τῶν διαφόρων μερῶν αὐτῆς τῆς Θαλάσσης, εἰάν δὲν ἐδίδον καὶ ἄλλαι ἰδιαιτέρας ὀνομασίας εἰς τινὰ χωριστὰ μέρη αὐτῆς: πλὴν οὔτε ὅλα τὰ ὀνόματα, οὔτε ὅλα τὰ σύνορα τῆς Θαλάσσης εἶναι οὕτως ἀκριβῶς προσδιορισμένα, καθὼς αἱ ὀνομασίαι καὶ τὰ σύνορα τῆς Γῆς. Εἰάν λοιπὸν τὰ τῆς Γῆς σύνορα συχνάκις ἀμφιβάλλονται, πολλῶν μᾶλλον τὰ τῆς Θαλάσσης! Ἡμεῖς ἐνταῦθα ὀμιλοῦμεν μόνον περὶ τῶν μεγάλων Θαλασσῶν: τὰς δὲ ὀνομασίας τῶν μικροτέρων ἀναθέλλομεν εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν περὶ αὐτὰς τόπων: καὶ οὕτω θέλομεν παρατηρήσει μόνον Πέντε Θαλάσσης, ἦτοι πέντε γενικὰ μέρη τῆς Περιγείου Θαλάσσης, εἴτε τοῦ Ωκεανοῦ: ταῦτα δὲ εἶναι:

- 1) Ἡ Ἀρκτική Παγωμένη Θάλασσα, ἢ εἶδος τοῦ ἀρκτικοῦ πολικοῦ κύκλου. Τὸ πλείστον μέρος αὐτῆς περικυκλοῦται ὑπὸ τῆς Ξηρᾶς καὶ μέρος μὲν αὐτῆς ἀποδίδεται εἰς τὴν Εὐρώπην, μέρος δὲ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, καὶ μέρος ἀμφισβητεῖται ἔτι εἰς ποῖον αὐτῶν ἀνήκει. Τὰ δὲ κατὰ τὴν Ἀμερικὴν αὐτῆς παραθαλάσσια δὲν εἶναι μέχρι τοῦ νῦν γνωστά.

- 2) Η Μεσημβρινή Παγωμένη Θάλασσα, ἢ περὶ τὸν ἀνταρκτικὸν Πόλον, τῆς ὁποίας ὅμως οἱ πάγοι ἐκτείνουσι ἐκφυγῶς μακρὰν, ἔξω τοῦ πολικοῦ κύκλου. Ἀὐτὴ ἡ Θάλασσα περιέχει, καθ' ὅσον εἶναι γνωστὸν, ὅλην τὴν μεσημβρινὴν Καταφυγμένην Ζώνην: ἐπιπλέουσα δὲ ἐντὸς αὐτῆς μέχρι τοῦ νότου δὲ ἀνεκαλύφθη κανεὶς τόπος· ἐὰν ὅμως καὶ ἀνεκαλύπτετο, δὲν ἔθελε ἦτον ἀνταξίως τοῦ κόπου τῆς ἀνακαλύψεως.

Καὶ αἱ δύο αὗται Θάλασσαι ὀνομάσθησαν ἐκ τῶν αἰωνίων πάγων, οἵτινες τὰς καλύπτουσι, ἢ περιπλέουσι σιωπηρῶς ἐπ' αὐτῶν, ὡσὰν μεγάλοι ὄγκοι βουνῶν, καὶ ἐκ τούτου ἀποκαθιστῶσι τὴν εἰς τὰ ἐκεῖσε θάλασσοπορείαν ἢ πρυτελῶς ἀδύνατον, ἢ σφάδρα δύσκολον καὶ ἐπικίνδυνον.

Αἱ ἐφεξῆς τρεῖς Θάλασσαι ὀνομάζονται κατ' ἐξοχὴν Ὠκεανός, καὶ διαιροῦσι τὸν Νέον Κόσμον ἀπὸ τοῦ Παλαιοῦ. Ἐκ τούτων ἡ μὲν πρὸς τὰ δυτικὰ μέρη τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου κειμένη ὀνομάζεται

- 3) Δυτικός, ἢ Ἀτλαντικός Ὠκεανός. Τούτου τὰ ἀνατολικά παραθαλάσσια σχηματίζουσι ἡ Ἑυρώπη καὶ ἡ Ἀφρική, τὰ δὲ δυτικὰ ἡ Ἀμερική. Συνέχεται δὲ μετὰ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης διὰ τοῦ μεταξὺ

τῆς Ἑυρώπης καὶ τῆς Ἀφρικῆς πορθμοῦ, καὶ ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς ἕως τῆς μεσημέρινης παγωμένης Θαλάσσης, καὶ διὰ τὴν τοσαύτην αὐτοῦ ἕκτασιν διαιρεῖται εἰς δύο Θαλάσσης: α) εἰς Ἀτλαντικὴν, ἣτις εἶναι τὸ ἀρκτικὸν αὐτοῦ μέρος, καὶ β) εἰς Αἰθιοπικὴν, ἣτις εἶναι τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ ἐκτεθὸν αὐτοῦ μέρος πρὸς μεσημέριαν. Δι' αὐτῶν τῶν δύο Θαλασσῶν, ἦτοι διὰ τοῦ Δυτικοῦ Ὠκεανοῦ διέρχεται ἡ διαιρετικὴ γραμμὴ τῆς Ὑδρογείου Σφαίρας ἐπὶ τῶν ἡμετέρων Ἐπιπέδων Ἡμισφαιρίων.

Μεταξὺ δὲ τοῦ Παλαιοῦ καὶ Νέου Κόσμου, καὶ μάλιστα πρὸς μεσημέριαν τοῦ Παλαιοῦ κεῖται

- 4) Ὁ Ἰνδικὸς Ὠκεανός, ὅς τις περνοῦται πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Ἀφρικῆς, πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Ἡπείρου τῆς Αἰθιοπίας, πρὸς ἄρκτον ὑπὸ τῆς Ἀσίας, καὶ κυρίως ὑπὸ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, καὶ πρὸς μεσημέριαν ὑπὸ τῆς μεσημέρινης παγωμένης Θαλάσσης.

Μεταξὺ τοῦ Παλαιοῦ καὶ τοῦ Νέου Κόσμου, καὶ μάλιστα πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Παλαιοῦ εἶναι

- 5) Ὁ Μέγας Ὠκεανός, ὅς τις βρέχει πρὸς ἀνατολὰς τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀμε-

ρικῆς, καὶ πρὸς δυσμὰς τὰ ἀνατολικά τῆς Ἀσίας, καὶ τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα. Δι' αὐτοῦ διερχεται καὶ ἡ διακριτικὴ γραμμὴ τῶν ἡμετέρων Ἐπιπέδων Ἡμισφαιρίων. Αὐτὸς συνέχεται πρὸς μὲν τὴν ἄρκτον διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Κόρκ, ὅς τις διακορεῖ τὴν Ἀμερικὴν ἀπὸ τῆς Ἀσίας, μετὰ τῆς ἀρκτικῆς παγωμένης Θαλάσσης· πρὸς δὲ τὴν μεσημβρίαν περατοῦται ὑπὸ τῆς μεσημβρινῆς παγωμένης Θαλάσσης. Ὁ αὐτὸς ὀνομάζεται προσέτι καὶ Εἰρηνικὸς Ὠκεανός, ἂν καὶ εἶναι τόσον ταραχώδης, ὅσον καὶ αἱ λοιπαὶ Θάλασσαι· ὁμοίως ὀνομάζεται καὶ Μεσημβρινὴ Θάλασσα.

Ὅλαι δὲ αἱ λοιπαὶ Θάλασσαι εἶναι ἢ μέρη κυρίως τούτων τῶν πέντε Θαλασσῶν, ἢ συνέχονται πολὺ, ἢ ὀλίγον μετ' αὐτῶν διὰ πορθμῶν.

ΕΥΡΩΠΗ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

(Πι. 3.)

---

§. Ι. Σύνορα.

Τῆς Εὐρώπης τὰ μὲν τρία μέρη περιορίζονται ὑπὸ τῆς Θαλάσσης, τὸ δὲ τέταρτον διὰ μιᾶς μακρᾶς γραμμῆς συνέχεται μετὰ τῆς Ἀσίας· ἤτοι ἔχει πρὸς μεσημέριαν μὲν τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν· πρὸς δὲ δυσμὰς τὸν δυτικόν, καὶ κυρίως τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν· καὶ πρὸς ἄρκτον αὐτὸν τὸν ἴδιον καὶ τὴν Ἀρκτικὴν Παγωμένην Θάλασσαν· πρὸς ἀνατολὰς δὲ, ἤτοι πρὸς τὴν Ἀσίαν ἡ Φύσις δὲν ἔθεσε τὰ ὅριά της, ὅθεν προσδιορίζονται ἀπολύτως, καὶ ποτὲ μὲν ἀπώτερον, ποτὲ δὲ ἐγγύτερον ἕκαστὰ τὴν ἀρέσκειαν τῶν Γεωγράφων. Ἡμεῖς ἐτήρησάμεν τὰ ἑκπαλαι ληφθέν-

τα σύνορα, τὰ ὁποῖα διὰ τινῶν ποταμῶν καὶ ὄρεων ἔχουσι ἰκανῶς βεβαίαν τὴν προσδιορίσιν.

§. 2. Μέγεθος.

Ἡ Εὐρώπη μεταξὺ τῶν πέντε μερῶν τοῦ Κόσμου εἶναι τὸ μικρότατον, ὥστε μόλις ἐξίσουται μὲ τὸ ἕκτον μέρος τῆς Ἀσίας, μὲ τὸ τέταρτον τῆς Ἀφρικής, καὶ μὲ τὸ ἕβδομον τῆς Ἀμερικής. Ἡ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς κατὰ μῆκος μέγιστη αὐτῆς ἔκτασις εἶναι σχεδὸν 100 μιλίων, ἡ δὲ ἀπὸ μεσημέριας πρὸς ἀρκτον κατὰ πλάτος σχεδὸν 550. Εἰς αὐτὴν χωροῦσι 14, ἢ 15 τόποι, ἴσοι μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν.

§. 3. Ὅρη.

Τὰ διασημότερα Ὅρη τῆς Εὐρώπης εἶναι: 1) αἱ Ἀλπεῖς, αἱ ὁποῖαι διαιροῦσι τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τῆς Φράνσας, Εὐλαετίας καὶ Γερμανίας, καὶ περιέχρουσι τὰ ὑψηλότερα βουνὰ τῆς Εὐρώπης καὶ ὅλου τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου· 2) τὰ Πυρηναῖα, τὰ ὁποῖα σχηματίζουσι τὰ μεταξὺ τῆς Ἰσπανίας καὶ Φράνσας ὄρια· 3) τὰ Καρπάθια, τὰ ἀποτελοῦντα τὰ μεταξὺ τῆς Οὐγκαρίας καὶ τῆς Γαλιτζίας σύνορα. Ἡ Εὐρώπη ἔχει καὶ πολλὰ Πυρίπνοα, ἢ Ἡφαίστια· Βῆρυγὰ, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ γνωστότερα εἶναι τρία: Ἡ Αἰτνῆ, ἢ κατὰ

τὴν Σικελίαν νῆσον τῆς Μεσογείου Θαλάσσης ·
 2) ὁ Βεσούβιος, ὁ ἐπὶ τῆς Χερσονήσου Ἰταλίας,
 καὶ 3) ἡ Γέκλη, ἡ ἐπὶ τῆς νήσου Ἰσλανδίας,
 ἧτις κεῖται ἐν τῇ Ἀτλαντικῇ Θαλάσσῃ, πρὸς τὸν
 ἀρκτικὸν πολικὸν κύκλον.

Σημ. Ταῦτα, ὁμοίως καὶ τὰ λοιπὰ ἀξιοση-
 μείωτα ὅσα τῆς Ευρώπης δύναται νὰ εὑ-
 ρῆ ὁ βουλούμενος ἐπὶ τῶν μερικῶν ευρωπαϊ-
 κῶν Πινάκων, καὶ νὰ λάβῃ περὶ αὐτῶν
 διεξοδικωτέρας εἰδήσεις ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας
 αὐτῶν περιγραφῆς · τὰ δὲ Ἠφαίσια ἐση-
 μειώθησαν καὶ ἐπὶ τοῦ γενικοῦ Ευρωπαϊ-
 κοῦ Πίνακος.

§. 4. Ὑδατὰ.

Τὰ διασημώτατα ευρωπαϊκὰ Νερά εἶναι τὰ
 μέρη καὶ οἱ Κόλποι τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεαν-
 οῦ καὶ τῆς ἀρκτικῆς παγωμένης Θαλάσσης, τὰ
 ὅποια ἔχουν ἰδίαν ὀνομασίαν. Τὸ μέγιστον ἐξ αὐ-
 τῶν εἶναι :

- 1) Ἡ Μεσόγειος Θάλασσα, περὶ τὴν ὅποιαν
 κεῖται ἓνα μέρος τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας.
 Αὕτη ὀνομάσθη ἐκ τῆς θέσεως, τὴν ὅποιαν
 ἔχει μεταξύ τῶν τριῶν Ἠπειρῶν τοῦ Πα-
 λαιοῦ Κόσμου · συνέχεται δὲ μετὰ τοῦ
 Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ διὰ τοῦ Πορθμοῦ

Γιμπραλτάρ, ὅς τις ἔχει μῆκος σχεδὸν 0 μιλίων καὶ πλάτος 4. Ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὴ εἶναι μεγάλη, ὠνόμασαν τινὰ μέρη αὐτῆς ἰδιαιτέρως πρὸς εὐκρίνειον. Ἐάν τις ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς διαπλέων αὐτὴν κατὰ μῆκος, περιπλεύσῃ τὴν Σικελίαν, θέλει εὔρει ἐξ ἀριστερῶν ἕνα διεξοδικώτατον Κόλπον, πρὸς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Ἑυρωπαϊκὴ Τουρκία, πρὸς δὲ τὰ ἀριστερὰ ἡ Ἰταλία, καὶ μετὰ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ συνορεύει ἡ Γερμανία. αὐτὸς οὗτος ὁ Κόλπος ὀνομάζεται

2) Ἀδριατικὸν Πέλαγος καὶ Κόλπος τῆς Βενετίας. Ἐάν δὲ διαπλεύσῃ τις ἐγγύθεν τῆς εἰσόδου τούτου τοῦ Κόλπου ἀπώτερον πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ἀφίση πρὸς μὲν τὰ δεξιὰ μίαν νῆσον μετρίου μεγέθους (τὴν Κρήτην) πρὸς δὲ τὰ ἀριστερὰ μίαν Χερσόνησον, τότε παρίσταται πάλιν πρὸς ἄρκτον ἕνας μεγάλος Κόλπος, ὅς τις γέμει νήσων μικρῶν καὶ ὀνομάζεται

3) Αἰγαῖον Πέλαγος, καὶ καθὼς κοινότερον ὀνομάζονται αἱ πολύνησοι Θάλασσαι, Ἀρχιπέλαγος. Ἐάν δὲ πλεύσῃ τις δι' αὐτοῦ τοῦ πελάγους, θέλει εὔρει σχεδὸν κατὰ τὴν πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ ἄκρην τὸν Πορθμὸν, τῶν Δαρδανέλων, ἢ τὸν Ἑλλη-

ὑποντον, ὅπου φαίνεται δεξιόθεν μὲν ἡ Ἀσία, ἀριστερόθεν δὲ ἡ Εὐρώπη. Τὸ νερὸν ἐκτεινόμενον σχηματίζει τὴν Προποντιίδα, ἢ Θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ, διὰ τῆς ὁποίας τελευταῖον προχωρῶν τις πρὸς ἀνατολὰς πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, θέλει φθάσει διὰ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου

- 4) εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν, ὅπου τελευταῖον τὰ νερά τῆς Μεσογείου Θαλάσσης — τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα δὲν ἐκτείνεται ἕως αὐτοῦ — χάνονται εἰς τὴν Ρώσσιαν.

Πρὸς τὰ ἀρκτικά μέρη τῆς Γερμανίας καὶ τῶν κατωχωρῶν, καὶ τὰ ἀνατολικά τῆς Ἀγγλίας καὶ Σκωτίας, καὶ πρὸς τὰ δυτικά τῆς Δανιμαρκίας εἶναι

- 5) ἡ Γερμανικὴ Θάλασσα, ἡ ὀνομαζομένη καὶ Ἀρκτική: διότι κεῖται πρὸς τὰ ἀρκτικά τῆς Γερμανίας μέρη. Ταύτης ἡ μεσημβρινὴ ἄκρα συνέχεται μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ δι' ἑνὸς Πορθμοῦ, ὅς τις διαιρεῖ τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ τῆς Φράνσας, καὶ εἶναι κατ' ἀρχὰς στενός, ἐκτεινόμενος δὲ πρὸς δυσμὰς εὐρίσχεται πλατύτερος. καὶ τὸ μὲν στενὸν αὐτοῦ μέρος ὀνομάζεται Πορθμὸς τοῦ Καλέ, τὸ δὲ πλατύ, Κανάλι. Μεταξὺ τῆς Δανιμαρκίας, Νορβηγίας καὶ Σβηκίας

εἶναι ὁ Κόλπος Κατεγάτης, ὅς τις συ-
σσελλόμενος μεταξὺ τῶν Δανικῶν γήσων καὶ
τῆς Σβεκίας, σχηματίζει τρεῖς Πορθμούς:
τὸν Σουνδικόν, τὸν Μεγαν Βέλτην
καὶ τὸν Μικρὸν Βέλτην, διὰ τῶν ὁποίων
διεκπλέεται

6) ἡ Βαλτικὴ Θάλασσα, ἥτις ἀρχομένη ἀπὸ
τῆς μεσημβρινῆς Σβεκίας, ἐκτείνεται ἕως
πλησίον τοῦ πολικοῦ κύκλου. Αὕτη ἀπὸ
τῶν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς μικρῶν γήσων, ἕως
τὰς ἀρκτικὰς αὐτῆς ἄκρας ὀνομάζεται Βο-
ρνικός Κόλπος, πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ
ὁποίου σχηματίζεται πρὸς ἀνατολὰς ἄλλος
τις βραχύτερος Κόλπος μεταξὺ Ρωσσίας καὶ
Σβεκίας, ὀνομαζόμενος Φινικός, κατὰ
τὰς ἄκρας τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Πετρού-
πολις.

7) ἡ Λευκὴ Θάλασσα εἶναι ἕνας διεξοδικὸς
Κόλπος τῆς Παγωμένης Θάλασσης, ὅς τις
προχωρεῖ μεσημβρινῶς εὐτὸς τῆς Ρωσσίας
ἀπὸ τοῦ πέραν μέρους τοῦ πολικοῦ κύκλου.

Περὶ τῶν Μεγαλοποτάμων τῆς Εὐρώπης
θέλομεν ὁμιλήσει ἐν τῇ περιγραφῇ τῶν μερικῶν αὐ-
τῆς τόπων· οἱ δὲ μέγιστοι Ποταμοὶ αὐτῆς εἶναι:

1) ὁ Δούναβις, ὅς τις διαβρέχει τὴν Γερμανίαν

σίαν, τὴν Οὐγκαρίαν καὶ τὴν Τουρκίαν καὶ

- 2) ὁ Νίπρος μεγαλοπόταμος τῆς Ρώσσιας· οὗτοι καὶ οἱ δύο χύνονται εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν.

Ἡ Ρώσσια περιέχει τὰς μεγίστας εὐρωπαϊκὰς λίμνας, αἱ ὁποῖαι περιγράφονται ἔκτενέστερον ἐν τῇ περιγραφῇ τῶν μερικῶν τόπων τῆς Εὐρώπης.

§. 5. Κλίμα.

Ἡ Εὐρώπη κεῖται κατὰ τὸ πρὸς ἄρκτον ἡμισυ μέρος τῆς Εὐκράτου Ζώνης· ὅθεν αἱ ψυχρότητες συμβαίνουσιν ἐπὶ τῶν πλείονων αὐτῆς τόπων τοσοῦτον σφοδραὶ καὶ διαρκεῖς, ὥστε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνωνται τὰ μεσημβρινὰ πωρικὰ καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι χρεῖαν ἰκανῆς θερμότητος. Μόνον τὰ μεσημβρινώτατα αὐτῆς μέρη ἔχουν ἄερα θερμότερον, καὶ χειμῶνα μετριώτερον. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ τὰ ἀρκτικώτατα αὐτῆς μέρη ἐκτείνονται ἕως τὴν ἀρκτικὴν κατεψυγμένην Ζώνην, ὅπου ἐπικρατεῖ σχεδὸν ὁ χειμῶν αἰωνίως. Ἡ Εὐρώπη λοιπὸν ἔχει διαφορετικόν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὐκρατον καὶ ὑγιεινὸν Ἄερα καὶ Κλίμα.

§. 6. Προϊόντα.

Μόνη ἡ Φύσις ᾠδήγησε τοὺς Εὐρωπαϊοὺς πρὸς τὴν γεωσὴν τῆς Γεωργικῆς καὶ Κτηνοτροφίας: ἐπειδὴ σχεδὸν καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, μέγχει καὶ αὐτὴς τῆς κατεφυγμένης Ζώνης, εἶναι καὶ εἰς τὰ δύο, ἢ τοῦλάχιστον εἰς τὸ ἓνα οἱ ἀνθρώποι ἐπιτήδειοι. Ἡ Εὐρώπη δὲν ἔχει καμμίαν ἀμυώδη ἐρημον, εἰμὴ μόνον ὀλίγας ἀφόρους πεδιάδας, αἱ ὁποῖαι καὶ οὕτω δὲν εἶναι παντελῶς ἀκαρποι. Ὡς οὐδεμίαν ἄλλην τῶν λοιπῶν Ἡπειρῶν εἶναι τόσον ἐπιτηδεῖα πρὸς καλλιέργειαν, παθὼς ἡ Εὐρώπη: ἀλλ' οὔτε εἶναι ἄλλη τόσον ἐπιμελῶς καλλιεργημένη καθ' ὅλα τὰ μέρη, καθὼς αὕτη. Πλὴν ἡ Γεωργικὴ αὐτῆς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκατασταθῇ πολὺ ἐντελεσερα: ὅθεν καὶ καθ' ἐκάστην προάγεται εἰς τὸ τελειότερον.

Ἡ Εὐρώπη διὰ τὰ περισσότερα Προϊόντα τῶν φυτῶν χρεώσεται νὰ ἀποδίδῃ τὴν εὐχαρίστησιν μᾶλλον εἰς τὴν φιλοπονίαν τῶν κατοίκων αὐτῆς, παρὰ εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν Φύσιν: ἐπειδὴ ἡ Φύσις δὲν ἐχάρισεν εἰς αὐτὴν ἄλλο, εἰμὴ βελανίδια, ἀγριόμυρα καὶ ἄλλα τινὰ ἐντελῆ δῶρα. Οἱ Εὐρωπαῖοι ὅμως συνήθροισαν τὰ νῦν παρ' αὐτοῖς φυσικὰ πλούτη ἐκ τῶν λοιπῶν Ἡπειρῶν τοῦ Κόσμου, τὰ ὅποια ἐδέχθη τὸ ἔδαφος καὶ τὸ κλίμα τῆς Εὐρώπης, καὶ πάντοτε ἀγωνίζονται νὰ μεταφυτεύωσιν εἰς αὐτὴν τὰ ὠφέλιμα προϊόντα τῶν λοιπῶν

μερῶν τοῦ Κόσμου. Ἡ Ἀσία, ἡ πλουσιωτάτη κατὰ τὰ δῶρα τῆς Φύσεως, ἐπρόσφερον ἑξαιρέτως εἰς τὴν Εὐρώπην πολλὰ ἐξ αὐτῶν. Πολλῶν Εὐρωπαϊκῶν προϊόντων ἐξεύρομεν τουλάχιστον συμπερασματικῶς τὰς πατρίδας· εἶναι δὲ καὶ πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἐξεύρομεν καλῶς ὅτι δὲν εἶναι ἴδια αὐτῆς τῆς Ἡπείρου, πλὴν δὲν δυνόμεθα νὰ ἀποδώσωμεν τὸν λόγον, πότε καὶ πόθεν μετεφέρθησαν εἰς αὐτήν.

Τὸ Σιτάρι καὶ τὴν Βριζαν ἐξηγοῦσιν ὡς προϊόντα τῆς κατὰ τὴν ἄρκτικὴν Ἀσίαν Σιβηρίας, καὶ τῆς μικρᾶς Ταρταρίας, ὅπου καὶ ἐτι φυτρῶνουσιν αὐτόματα, τὰ ὁποῖα ἴσως ἔκκαλοι μετέφερον εἰς τὴν Εὐρώπην τὰ μετοικήσαντα εἰς αὐτὴν γένη, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἀπὸ τῶν πέριξ τῆς Μαρύης καὶ τῆς Κασπίας Θαλάσσης. Τὸ Κριθᾶρι καὶ ἡ Βρώμη ὁμοίως εἶναι ξένα προϊόντα· ἐπειδὴ ἀλλέως ἔθελον ἔχουσι ὀλιγωτάτην χρείαν τῆς καλλιέργειας. Τὸ Ριζι εἶναι προϊόν τῆς κατὰ τὴν Ἀφρικὴν Αἰθιοπίας, ὅθεν μετεκομίσθη πρῶτον εἰς τὴν δυτικὴν Ἀσίαν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν· οἱ Εὐρωπαῖοι τὸ μετεκόμισαν ὅμως καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Τὸ Σαρακηνὸν Σιτάρι εἶναι Ἀσιατικὸν φυτὸν· μετεφέρθη δὲ εἰς τὴν Ἰταλίαν τὸν καιρὸν τῆς ἐκστρατείας τῶν Σταυροφόρων, καὶ ἐκεῖθεν ἔπειτα εἰς τὴν Γερμανίαν. Τὸ Κεχρη εἶναι ἴδιον τῶν Ανατολικῶν Ἰνδιῶν, ἡ δὲ Ζειά ὁμοίως τῆς Ἀσίας. Μίαν τοιαύτην ἀρχὴν ἔχουσι

καὶ τὰ περισσότερα κηφόχορτα, τὰ ἄνθη καὶ τὰ πωρικά τῆς Ἑυρώπης· οὕτω, φερέειπεν, εἶναι ἢ πατρίς τοῦ Ἡουόσμου ἢ Κρήτη, τῶν Κουβουπιδίων ἢ Κύπρος, τῶν Ἀσπαράγων ἢ Ἀσία, τοῦ Μανθάνου ἢ Αἴγυπτος, τῶν Ραπώνων ἢ Κίνα, τῶν Κολοκυθῶν τὸ Ἀσραχάνι, καὶ τῶν Πεπονίων ἢ Καλμουκία. Ὁμοίως τὰ Ζέρυελα μετεφέρθησαν ἐκ τῆς Ἀρμενίας, τὰ Διαμάσκηνα ἐκ τῆς Συρίας, τὰ Κεράσια ἐκ τῶν Ἀσιατικῶν παραθαλασσίων τῆς Μαύρης Θαλάσσης, τὰ Λειμονία καὶ Κίτρα ἐκ τῆς Μηδίας, ἢ Ἐλαία καὶ ἢ Συκῆ ἀπὸ τῆς Ἀσίας, τὰ Πορτογαλλεῖα καὶ ἢ Συκαμινέα ἀπὸ τῆς Κίνας, τὸ Κλήμα ἐκ τῶν βουνωδῶν μερῶν τῆς Ἀσσυρίας εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ ἐκείθεν εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἰταλίαν· πλὴν ἡ καλλιέργειά του ἐξηπλώθη χρόνους ἑκατὸν πρὸ Χριστοῦ εἰς τὴν Ἰταλίαν, Φράνσαν καὶ Οὐγγαρίαν, καὶ πολὺ ὕστερον εἰς τὴν Γερμανίαν. Ὁμοίως καὶ ἡ Ἀμερικὴ μᾶς ἐπέσφερε ἕνα πολυτιμώτατον δῶρον τὰ Γεωμηλα καὶ τὸ Ἀραποσίτι, πλὴν καὶ ἕνα ἄλλο ἀνωφελέστατον τὸν Καπνόν. Τὰ Γεωμηλα ἐφέρθησαν ἐν πρώτοις εἰς τὴν Ἑυρώπην τῷ 1623. ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ Βάλτερ Κάλαιγ, τὰ ὁποῖα ἐχρημάτισαν καιρὸν πολὺν σπανιώτατα, καὶ ἐνομίζοντο ὡς τράχημα τῶν βασιλικῶν τραπέζων, ἕως οὗ ἐγιναν κοινὰ σχεδὸν πρὸ ἑκατῶν χρόνων. Ἀὐτὸς ὁ ἴδιος Βάλτερ ἔφερε πρῶτος τῷ 1610. εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὴν χρῆσιν τοῦ κημισμοῦ, τὴν ὁποίαν

ἔμαθε παρὰ τῶν ἀγρίων τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ἥτις τῶρα ἔγινε κοινὴ σχεδὸν εἰς τὸ ἥμισυ μέρος τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας· ὅθεν ἡ καλλιέργεια τοῦ καπνοῦ ἀπεκατέστη εἰς τόπους πολλοὺς μέσον ἀξιολογώτατον πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ζωοτροφίας.

Ἐκ τῶν σημειωθέντων Προϊόντων ἐπὶ τῶν ἡμετέρων Πινάκων, τὰ περισσότερα καὶ ὠφελιμώτατα εὐρίσκονται ἐν τῇ Εὐρώπῃ, τὰ ὁποῖα ἐδηλώθησαν ἐπὶ τῶν μερικῶν αὐτῆς πινάκων.

Γεννήματα ἡ Εὐρώπη δὲν ἔχει περιττά, πλὴν ἱκανά. Αὐτὴ ἐδύνατο νὰ ἔχη πολὺ περισσότερα, εἰάν εἰς τινὰς τόπους αὐτῆς δὲν ἡμελῆτο ἡ Γεωργικὴ. Ἡ Ἰταλία, ἡ Γερμανία, ἡ Ἀγγλία, ἡ Δανιμαρκία, ἡ Οὐγγαρία, ἡ Πروسيا, ἡ Γαλιτσία καὶ τινὲς ἐπαρχίαι τῆς Ρωσσίας παράγουσι τὰ περισσότερα γεννήματα, καὶ οὕτως ἀναπληροῦσι τὴν ἔλλειψιν τῶν λοιπῶν τόπων. Εἰς καιρὸν πείνας φέρουσι ἐκ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἀπὸ τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς Ρύζι πολὺ. Ἡ Εὐρώπη ἔχει Πορικὰ ἱκανά· τὰ μεσαῖα μέρη τῆς Φράνσας καὶ Γερμανίας παράγουσι τόσα, ὥστε βοηθεῖται δι' αὐτῶν ἡ ἔλλειψις τῶν ἀρκτικῶν αὐτῶν μερῶν. Τὰ ἐπικερδέεατα εἶδη τῶν Μεσημβρινῶν Πορικῶν παράγει ἡ Πορτογαλλία, ἡ Ἰσπανία, ἡ Ἰταλία, τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Φράνσας καὶ ἡ Τουρκία, καὶ ἐξ αὐτῶν μεταχειρίζεται ὅλη ἡ Εὐρώπη· αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τόποι παρά-

γούσι καὶ Ἐλαιόλαδον ἰκανῆς ποσότητος. Πρὸς τὰ μετὰ τὸ μέσον τῆς Εὐρώπης μεσημέρινά μέρη εἰτοιμάζεται Κρασί, ὅσον εἶναι ἰκανὸν νὰ μεταχειρισθῶσι καὶ οἱ κάτοικοι ἐκείνων τῶν τόπων, καὶ οἱ λοιποὶ κάτοικοι τῶν μετὰ τὸ μέσον ἀρκτικῶν αὐτῆς μερῶν. Ὁ Καφὲς καὶ τὸ Τέϊ — τῶν ὁποίων ἡ καθημερινὴ χρῆσις ἐλάπτει τὴν ὑγίαν — δὲν γίνεται εἰς τὴν Εὐρώπην· πλὴν ἐδύνοντο νὰ μεταχειρισθῶσιν οἱ οἰκηταὶ αὐτῆς ἀντὶ τοῦ Τεῖου τὰ ἐκεῖ διάφραρα ἀρωματικὰ χόρτα, καθὼς ἐδόκιμασαν τὰς ρίζας τῶν πικραλίδων καὶ ἄλλα Εὐρωπαϊκὰ φυτὰ ἀντὶ τοῦ Καφέ μὲ καλὴν ἐκέασιν. Ζαχαροκάλαμον γίνεται κατὰ τὰ μεσημέρινά μέρη τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Ἰταλίας, ὅμως εἶναι ἀνωφελές· ἐπειδὴ κατ' αὐτὰ τὰ μέρη ἡ καλλιέργειά του εἶναι δυσκολωτέρα, παρὰ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἀπὸ τῆς ὁποίας σχεδὸν κατὰ τὸ παρὸν μετακομίζεται ὅλη ἡ μεταχειριζομένη ἐν τῇ Εὐρώπῃ Ζάχαρις. Τὰ λεπτὰ Ἀρώματα τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν δὲν εἶναι ἴδια τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ κλίματος· τίς οἶδεν, ὅτι ἴσως ἦτον ὠφελιμώτερον, εἰ μὲταχειρίζοντο οἱ Εὐρωπαῖοι ἀντ' αὐτῶν τὸ Κίμινον, τὸ Ἄνιθον καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐντέπια; Ξίλα εὐρίσκονται μόνον εἰς ὅλγα τινὰ μέρη τῆς Εὐρώπης πολλά, ὅμως δὲν ἐλλείπουσι παντελῶς εἰς τινὰ τόπον τῆς. Τὰ μεγαλώτατα δάση, μὲ τὰ ὁποῖα τὰ περισσότερα μέρη τῆς Εὐρώπης κατὰ τοὺς ἀρχαίους καιροὺς ἐσκεπάζοντο, ἔδωκαν τόπον εἰς τὴν Γεωργικὴν. Ἡ Νορβηγία, ἡ Σβεκία, ἡ Ρωσ-

σία καὶ ἡ Λεγία ἔχουν ἀκόμη τὰ περισσότερα ξύλα. Ἡ Τηόρα καὶ τὰ Πετροκάρβουνα μεταχειρίζονται συχνάκις διὰ καύσιμον. Κατὰ τὸ παρὸν οἱ Εὐρωπαῖοι οἰκοδομοῦσιν ἐκ λίθων, καὶ ὄχι καθὼς τὸ πάλαι ἐκ ξύλων· ἐπεταὶ λοιπὸν, ὅτι τώρα ἔχουν ὀλιγωτέραν χρείαν τῶν ξύλων, παρὰ κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους καιροὺς. Ἡ καλλιέργη Ναυτοζυλικῆ αὐξάνει κατὰ τὴν ἀρκτικὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Προυσίαν, ἕως τὸν Φινικόν Κόλπον. Ἡ Καλλιέργη τοῦ Κοκκίνοῦ ἐξελπώθη πολὺ ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν Γερμανίαν, πλὴν πάλιν δὲν εἶναι ἀρκετὸς ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν. Τὸ Λινάρι εἶναι διασημότερον Προῖον τῆς Εὐρώπης, καὶ μάλιστα τῆς Γερμανίας· ὅθεν ἐκφέρεται μίᾳ μεγάλῃ ποσότητι ὑφασμάτων, κατασκευαζομένων ὑπὸ τῶν κατοίκων, καὶ διχμερίζεται περὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κόσμου, καὶ αὐτὸ αὐτῶν λαμβάνουσιν οἱ Γερμανοὶ ξένα προϊόντα. Τὸ Βαμβάκι μόλις συγκαταλέγεται μετὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν προϊόντων, ἂν καὶ αὐξάνη μετρίως πρὸς τὰ μεσημβρινώτερα μέρη τῆς Ἰσπανίας καὶ Ἰταλίας, καὶ ἱκανῶς ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ· πλὴν ὄχι μόνον αὐτὸ εἶναι ὀλιγώτατον διὰ τὰ ἐργόχειρα τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ τὸ φερόμενον εἰς αὐτὴν ἀλλαχόθεν· διὰ τοῦτο φέρονται εἰς αὐτὴν καὶ ἑτοιμα βαμβάκερὰ ὑφάσματα ἱκανῆς ποσότητος ἀπὸ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν. Τὸ Μετάξι γίνεται δαφιλέστερον κατὰ τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Εὐρώπης· πλὴν καὶ τοῦτο δὲν ἐξαρκεῖ, ἀλ-

λά φέρουσιν ἰκανὴν ποσότητα ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν. Οἱ παράγοντες τὸ Μεταξι διασημότεροι τόποι τῆς Εὐρώπης εἶναι ἡ Ἰσπανία, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία. Τὰ Γουναρικά εἰσὶν εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ τὸν ἐξολοθρευμὸν τῶν δασῶν αὐτῆς σπανιώτατα· ὅθεν τῶρα φέρονται σχεδὸν ὅλα ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν τῆς Ρωσσίας, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ Κτηνοτροφία, ἀν καὶ δὲν γίνεται καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης μὲ τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν, πληρῶς ἀποδίδει τὴν οὐσιωδέστατην τροφήν πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς. Τοὺς αἵσους Ἴππους παράγουσιν ἡ Ἰσπανία, ἡ Ἰταλία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γερμανία· τὰ δὲ κάλλιστα Βόδια ἡ Ἑλλάς, ἡ Οὐλάνδα, ἡ Δανιμαρκία, αἱ ἐπαρχίαι τῆς πάλαι Λεχίας καὶ ἡ Οὐγγαρία. Τὰ μεγαλύτερα Ποίμνια εἶναι ἡ Ἰσπανία, ἡ Πορτογαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία, ὅπου γίνεται καὶ τὸ καλλίτερον μαλλί· πληρῶς τῶρα ὑψέθη καὶ ἐδιωρθώθη ἡ Ποιμαντικὴ καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ Λεχίαν. Ὅλα τὰ Εὐρωπαϊκὰ μαλλία δουλεύονται ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἐκ τῶν ὁποίων κατασκευάζοντες οἱ Εὐρωπαῖοι διαφόρων εἰδῶν ὑφάσματα, ἐνεργοῦσι δὲ αὐτῶν ἐμπόριον μεγαλώτατον μετὰ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κόσμου. Τὴν μεγάλην Ψαρικὴν ἐνεργοῦσιν οἱ Εὐρωπαῖοι μόνον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ οἱ Οὐλάνδοι καὶ οἱ Ἀγγλοὶ· καὶ τὰς μὲν Χερύγγας ψαρεύουσι ἐκ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, τὰς δὲ Φαλαίνας ἐκ τῆς Ἀρκτικῆς καὶ μεσημέρινης παγωμένης Θαλάσ-

σης, καὶ τὰ Στοχασίαια ἐκ τῶν ἀνατολικῶν παρχυλασσίω τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς. Μαργαριτάρια καὶ Πολύτιμοι Λίθοι εὐρίσκονται μὲν καὶ εἰς διαφόρους τόπους τῆς Ευρώπης, πλὴν κατωτέρως ποιότητος· διὰ τοῦτο φέρουσι ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀσίας πλῆθος πολὺ ἐξ αὐτῶν. Ἡ Ευρώπη ὅμως εὐπορεῖ καθ' ὅλα τὰ εἶδη τῶν Μεταλλείων. Τὸ περισσώτερον Χρυσίον τῆς Ευρώπης εὐρίσκεται κατὰ τὴν Ουγγαρίαν, τὸ Ἀσημι κατὰ τὴν Γερμανίαν, τὸ δὲ Χάλκωμα καὶ τὸ καλλίτερον Σιδηρον κατὰ τὴν Γερμανίαν, τὴν Σβεχίαν καὶ τὴν Ρώσσιαν. Ὁ Κασσίτερος (τὸ καλκί) εὐρίσκεται μόνον κατὰ τὴν Γερμανίαν καὶ Ἀγγλίαν, πλὴν τῆς Ἀγγλίας εἶναι καλλίτερος. Τὸ δὲ Μολύβδι κατὰ τὴν Σοτλανδίαν εὐρίσκεται παμπληθῶς. Μὴ ἐξαρκούμενοι ὅμως οἱ Ευρωπαῖοι εἰς ταῦτα τὰ πολύτιμα αὐτῶν Μέταλλα, ἤνοιξαν καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν πλουσιωτάτας μεταλλικὰς πηγὰς, αἱ ὁποῖαι ὠδηγήθησαν ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν Ευρώπην, καὶ ἐκεῖθεν ἐρρέυσαν παμπληθῶς εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ μάλιστα τὴν Κίναν. Τὰ ξένα προϊόντα — τὰ ὁποῖα εἰς τὴν Ευρώπην, ἢ τελείως δὲν γίνονται, ἢ γίνονται κατωτέρως ποσότητος, ποιότητος καὶ ωριμότητος, ἐκ τούτου δὲ καὶ δυσπόριστα — οἱ Ευρωπαῖοι τὰ οἰκειοποιήθησαν, ὑποτάξαντες τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κόσμου· ὅθεν αὐτοὶ τώρα ἀπολαμβάνουσιν ἕνα ἀπειρον πλῆθος ὠραιοτάτων προϊόντων ἐκ τῶν ἐκεῖ αὐτῶν τόπων· ἐξαιρεῖται μόνον τὸ Τεῖ: ἐπειδὴ ἀκόμη

δὲν ἐδυνάθησαν ἕως τοῦ νῦν νὰ τὸ ἀρπάξωσι παρὰ τῶν Κινέζων.

§. 7. ΚΑΤΟΙΚΟΙ.

Ἡ Ἐυρώπη κατριοικεῖται ὑπὸ πολλῶν γενῶν, τὰ ὅποια διαφέρουσι πολὺ ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὴν παραγωγὴν, τὴν διέλεκτον καὶ τὰ ἔθνη· συμφωνοῦσι δὲ γενικῶς κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦ ζῆν ἀνάγονται εἰς τὴν τρίτην Κλάσιν τῶν ἀνθρώπων, τῶν καταγενομένων εἰς τὴν Γεωργικὴν, ἴγουν εἰς τὴν Κλάσιν τῶν πεπολισμένων λαῶν· ἐξαιροῦνται ὀλίγοι τινὲς κάτοικοι τῶν ἀρκτικωτάτων αὐτῆς μερῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ ποιότης τοῦ τόπου αὐτῶν δὲν συγχωρεῖ ἄλλο, εἰ μὴ μόνον τὰ ποιήματα τῶν Ρένων, τὸ κυνήγι καὶ τὴν ψαρικὴν. Ἐτι ἐξαιροῦνται καὶ τινὲς τόποι περὶ τὴν Μαύρην Θάλασσαν, καὶ πρὸς τὰ ἀσιατικὰ σύνορα τῆς Ἐυρώπης, ὅπου ἀκόμη τινὰ Γένη διάγουσι ζωὴν νομαδικήν, ἣτις διαφέρει πολὺ τῆς Κτηνοτροφίας, τῆς ἐνεργουμένης πρὸς τὴν καλλιέργειαν τῆς Γῆς. Ἡ περὶ τὰ ἔθνη καὶ τὰ φρονήματα διαφορὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν γενῶν κατὰ μικρὸν διηνεκῶς ἐλαττοῦται τοσοῦτον, ὅσον ἐπιμελοῦνται σχεδὸν ὅλα — ἐξαιρουμένων τῶν Τούρκων — νὰ λαμπρύνωσι τὰς ιδέας των, νὰ διορθώνωσι τὰ ἔθνη των, νὰ μιμῶνται καὶ νὰ μαθαίνωσι τὸ ἔν τε καὶ τοῦ ἄλλου· μέσα διὰ τῶν ὁποίων πάντοτε

συμπλησιάζουσι καὶ συνεξομοιοῦνται. Μεταξὺ τῶν καλῶς ἀνατεθραμμένων ἀνθρώπων ἐφ' ὅλης τῆς Ευρώπης, μόλις δύναται νὰ παρατηρήσῃ τις τὴν διαφορὰν τῆς πατρίδος αὐτῶν. Τὸ ἐκλεπτυσθὲν αὐτῶν πνεῦμα, καὶ ἡ ἀοκνος σπουδὴ εἰς τὸ νὰ τελειοποιῶνται, τοὺς ἀπεκατέστησαν περιφανεῖς μεταξὺ ὅλων τῶν λοιπῶν γένων τοῦ Κόσμου. Ἡμεῖς πρέπει νὰ ὑπολάβωμεν τὰς ἐφεξῆς τρεῖς Περιστάσεις ὡς ἀποτελέσματα τούτου τοῦ πνεύματος, διὰ τῶν ὁποίων οἱ Ευρωπαῖοι ἐδυνάθησαν νὰ προξενήσωσιν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν Ἡπειρον, ἢ καὶ μικροτάτην, τὸ πρῶτισον σέβας καὶ τὴν ὑπεροχὴν μεταξὺ τῶν λοιπῶν Ἡπειρῶν· αὗται δὲ αἱ Περιστάσεις εἶναι:

1) Αἱ Ἐφευρέσεις αὐτῶν, τὰς ὁποίας ἕκαμαν διὰ τῆς μελέτης καὶ πείρας, καὶ αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀναρίθμητοι, καὶ ἐτι κατ' ἔτος αὐξάνονται. Αἱ ἀξιοσημεῖωτοι ἐξ αὐτῶν, διὰ τὴν ἐκτεταμένην καὶ παντὶ τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει ἀξιόλογον αὐτῶν χρῆσιν, εἶναι: α) τὸ Μπαροῦτι, τοῦ ὁποίου ἂν καὶ ἀμφισβητῆται ἡ εὕρεσις, πλὴν εἶναι βέβαιον, ὅτι πρῶτοι οἱ Ευρωπαῖοι τὸ μετεχειρίστησαν εἰς τοὺς πολέμους, διὰ τοῦ ὁποίου δὲν ἀπεδείχθησαν αὐτοὶ μόνον φοβεροὶ εἰς ἄλλα τὰ λοιπὰ γένη, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ πόλεμος, ἐπειδὴ δὲν μονομαχοῦσι πλέον οἱ ἄνθρωποι πρὸς ἀλλήλους, ἐγένετο φιλανθρωπότερος καὶ ὀλιγώτερον ἐπιβλαβῆς, θανατηφόρος καὶ ἐρημωτής· β) ἡ Τυπογραφία,

διὰ τῆς ὁποίας προάγεται ἡ ἔκτασις πάσης ἐνοίας ταχύτατα καὶ βεβαίωτατα, καὶ εὐκολύνεται ἀπείρως ὁ φωτισμός· γ) ἡ Ναυτική, ἡ Μαγνητική Πύξις, καὶ ὅλαι αἱ μηχαναὶ καὶ τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ἕνα καράβι δύναται νὰ πλεύσῃ ἀπώτατα διὰ τινος εὐρυχώρου πελάγους, καὶ νὰ φθάσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὸν σκοπούμενον τόπον, χωρὶς ποσὶς νὰ ἀποπλανηθῇ.

2) Αἱ Περιηγήσεις, τὰς ὁποίας ἔκαμαν μετὰ τὴν ρηθείσαν διορθωσιν τῆς Ναυτικῆς πείριξ ὅλης τῆς Γῆς, καὶ μέχρι τῶν ἀπωτάτων αὐτῆς μερῶν, ὅπου μόνη ἡ Φύσις ἐμποδίζει τὴν περαιτέρω προχώρησιν, τινὲς μὲν ὑπὸ περιεργείας, οἱ πλείονες δὲ ὑπὸ φιλοκερδείας κινούμενοι. Καθένα γένος ἄλλου τινος μέρους τοῦ Κόσμου δὲν ἔκαμεν ἕως τοῦ νῦν τινὰ περίλησιν περὶ αὐτόν, ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἐπισκέπη ἕνα ἀπομεμακρυσμένου μέρους αὐτοῦ, ἀλλ' οἱ Ἑυρωπαϊοὶ μόνον διερευνήσαντες τὴν Οἰκουμένην, συνέδεσαν τὰ πολυαριθμὰ γένη αὐτῆς.

3) Ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κόσμου, τὰ ὁποία αὐτοί, εἰν φθάνη μόνον ἡ δύναμις των, νομίζουσιν ὡς ἴδια ἀποκτήματα, καὶ εἰν ὁ φθόρος καὶ ἡ ζήλοτυπία ἐσυγχώρει, ἐδύνοντο νὰ τὰ διαμερίσωσι μεταξὺ των ἰσχυρότατα, ὥσπν νὰ ἴτου παντελῶς ἀκατοίκητα· πλὴν πολλάκις διὰ μικρῶς γένους καὶ ἐπαρχίας

τῶν ἄλλων Ἡπειρῶν διεγέρθησαν πόλεμοι ἀμικτώδεις ἐν τῇ Εὐρώπῃ. Εἰς τοὺς Εὐρωπαϊοὺς ἀνήκει ὅλη ἡ μεγίστη Ἡπειρος τῆς Ἀμερικῆς, οἵτινες, ἂν καὶ δὲν ἐδυνάθησαν νὰ τὴν κατεξουσιάζωσιν ὅλην, πλὴν διεμερίσθησαν τὸ περισσότερον μέρος καὶ τῶν μὴ ἐξερευνηθέντων αὐτῆς τόπων. Αὐτοὶ ἐβεβαίωσαν εἰς αὐτὴν τὴν Ἡπειρον μίαν χωριστὴν πόλιν, ἣτις κατοικεῖται μόνον ὑπὸ Εὐρωπαϊῶν. Ἐτι δὲ οἱ Εὐρωπαῖοι κατεξουσιάζουσιν ὑπὲρ τὸ ἥμισυ μέρος τῆς Ἀσίας, ἕνα μέγαλον μέρος τῶν παραθαλασσίων τῆς Ἀφρικῆς, καὶ τινὰς μεγάλους τόπους αὐτῆς. Ἐπὶ δὲ τῆς Ξηρᾶς τῆς Αὐστραλίας ἐκατοίκησαν πρὸ ὀλίγου· πλὴν εἰς πολλὰς νήσους, τὰς ὁποίας μὲ κοινὴν γνώμην ἀπέκτησαν, ἐμποδίσθησαν νὰ σερειωθῶσι, διὰ τὸ μέγαλον ἀπόστημα καὶ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἐπικερδῶν προϊόντων. Οἱ Εὐρωπαῖοι λοιπὸν κατεξουσιάζουσι καὶ κυριεύουσιν ὑπὲρ τὸ ἕνα τρίτον, καὶ σχεδὸν τὸ ἥμισυ ὅλης τῆς Ξηρᾶς, ἂν καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐξισοῦται μόλις μὲ τὸ ἕκτον μέρος ὅλων τῶν κατοίκων αὐτῆς. Ὡς μόνον αὐτοὶ ζῶσι καὶ ἐξουσιάζουσι καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Γῆς, καὶ συνέχουσι τὸν δεσμόν, διὰ τοῦ ὁποίου εἶναι πρὸς ἀλλήλα συνδεδεμένα ὅλα τὰ γένη αὐτῆς, τὰ ὁποῖα αὐτοὶ ὑπερέβησαν διὰ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἰδίου αὐτῶν πνεύματος, καὶ διὰ τῶν ἐφευρέσεων καὶ γνώσεων.

§. 8. Διαίρεσις.

Ἡ Ἐυρώπη διαιρεῖται εἰς Ἐπικρατείας καὶ Πολιτείας. Πᾶσα ἐπικράτεια δὲν συνίσταται ὑπὸ μιᾶς Πολιτείας, οὔτε μία Πολιτεία περιέχει μίαν ὁλόκληρον Ἐπικράτειαν. Λοιπὸν αἱ Ἐπικράτειαί καὶ αἱ Πολιτεαὶ διαφέρουσι πολὺ ἀπ' ἀλλήλων· καὶ τὰ μὲν τῶν Ἐπικρατειῶν σύνορα περιετέθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῆς Φύσεως δι' ὄρεων, Θαλασσῶν καὶ ποταμῶν μεγάλων· τὰ δὲ τῶν Πολιτειῶν περιτίθενται μόνον ἐκ συνθήκης. Ἐπὶ τῶν ἡμετέρων Πινάκων ἐδιαίρεθησαν μόνον αἱ Ἐπικρατεῖαι, πλὴν ὅχι καὶ ὅλαι αἱ Πολιτεαὶ.

Αἱ Ἐπικράτειαί τῆς Ἐυρώπης εἶναι :

- 1) Ἡ Πορτογαλλία, ὁ δυτικώτατος τῆς Ἐυρώπης τόπος, ἥτις εἶναι Βασιλεῖον, ἔχον πρωτεύουσαν καὶ καθεδρικὴν τὴν Λισαβόνα. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Πορτογαλλίας κεῖται
- 2) Ἡ Ἰσπανία, ἥτις εἶναι Βασιλεῖον, ἔχον πρωτεύουσαν καὶ καθεδρικὴν πόλιν τὴν Μαδρίτην. Πρὸς ἄρκτον τῆς Ἰσπανίας κεῖται
- 3) Ἡ Φράνσα, ἥτις εἶναι Ἀυτοκρατορία, ἔχουσα πόλιν καθεδρικὴν τὸ Παρίσιον. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ τῆς Φράνσας κεῖται

4) Ἡ Ἑλβετία, ἢ Σφαιτζαρία, ἥτις συνίσταται ἐκ μίας συμμαχικῆς Ἀριστοκρατίας, ἢ ἐκ μίας Πολιτείας, συγκειμένης ἐκ τῶν Ἀριστοκρατιῶν, ἢτοι ἐκ τῆς Ἑλβετικῆς Ἀριστοκρατίας καὶ τῆς Ἀριστοκρατίας Βαλὶς (τῆς νῦν ἐκ τῆς ἑλβετικῆς ἀριστοκρατίας ἀποσπασθείσης ἐλευθέρως πολιτείας) καὶ ἐκ τοῦ Πρωσιακοῦ Κομησάτου Ναιφσατέλου καὶ Βαλεντινοῦ. Αἱ πρῶται αὐτῆς πόλεις εἶναι ἡ Μπέρνη καὶ ἡ Τσιρίχη. Πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἑλβετίας κεῖται

5) Ἡ Ἰταλία, ἥτις ὁμοίως σύγκειται ἐκ πολλῶν Πολιτειῶν, πλὴν ἀσυνδέτων. Μεταξὺ τῶν πρωτεύουσῶν αὐτῆς πόλεων αἱ διασημότεραι εἶναι: τὸ Μιλανόν, τὸ κείμενον κατὰ τὴν Ἄνω Ἰταλίαν, καὶ πρωτεύου τοῦ Ἰταλικοῦ Βασιλείου· ἡ Ρώμη, ἡ κατὰ τὴν Μεσσίαν Ἰταλίαν καθεδρεύουσα τοῦ Πάπα· καὶ ἡ Νεάπολις, ἡ κατὰ τὴν Κάτω Ἰταλίαν καθεδρεύουσα τῶν Δύο Σικελιῶν. Πρὸς ἄρκτον τῆς Ἰταλίας κεῖται

6) Ἡ Γερμανία, ἥτις εὐρίσκεται κατὰ τὸ μέσον τῆς Εὐρώπης. Τὸ Γερμανικὸν Βασίλειον σύγκειται ἐκ πολλῶν Πολιτειῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι συνδεδεμέναι μὲ ἓνα Βασιλέα, τὸν Καίσαρα τῆς Ρώμης, πλὴν δὲν ἔχουσι τινὰ γενικὴν καθεδρεύουσαν πόλιν, ἀλλὰ

πᾶσα Γερμανικὴ Πολιτεία ἔχει ἰδίαν. Αἱ ἐπισημωτάται πόλεις τῆς Γερμανίας εἶναι ἡ Βιέννη, ἥτις κεῖται πρὸς τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς μέρη, καὶ εἶναι Καθέδρα τοῦ Αὐτοκρατοῦ Καίσαρος καὶ Βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας, Βοεμίας καὶ Γαλιτίας· ἡ Περλίνη, ἡ πρὸς τὰ ἀρκτικῶα μέρη τῆς Γερμανίας κειμένη, καὶ ἡ Αὐτοκρατορικὴ Πόλις Χαμβούργη, ἡ κειμένη ἀρκτικώτερον τῆς Πρωσίας. Πρὸς δυσμὰς τῆς Βιέννης κεῖται ἡ Μίνχη, ἡ καθεδρεύουσα τοῦ Βασιλέως τῆς Παλατίας, καὶ ἐτι δυτικώτερον ἡ Στουτγάρτη, ἡ καθεδρεύουσα τοῦ Βασιλέως τῆς Βιρτεμβέργης. Πρὸς δυσμὰς τῆς ἀρκτικῆς Γερμανίας κεῖται

7) Τὸ Οὐλανδικὸν Βασίλειον, τοῦ ὁποῦ ἡ διασημοτάτη πόλις εἶναι ἡ Ἀμστερδάμη. Αἱ δύο μεγάλαι Νῆσοι, αἱ μεταξύ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης κείμεναι, εἶναι

8) Ἡ Μεγάλη Βρετανία καὶ ἡ Ἰρλανδία· αὗται εἶναι δύο Βασίλεια, τὰ ὅποια τώρα ἠνώθησαν καὶ ὑπετάγησαν εἰς ἓνα Βασιλεῖα, τοῦ ὁποῦ καθέδρα εἶναι ἡ Λονδῶν, ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Μεγάλης Βρετανίας· ἡ δὲ πρωτεύουσα τῆς Ἰρλανδίας εἶναι ἡ Δουβλίνη. Πρὸς ἀρκτον τῆς Γερμανίας,

μεταξὺ τῆς Γερμανικῆς καὶ Βαλτικῆς Θαλάσσης, ἐπὶ μιᾶς χερσονήσου καὶ τινῶν νήσων κεῖται

9) Ἡ Δανιμαρκία, ἥτις εἶναι Βασίλειον, ἔχον καθεδρεύουσαν τὴν Κοπενχάγην. Πρὸς ἄρκτον τῆς Δανιμαρκίας κεῖται

10) Ἡ Νορβεγία, ἥτις χωριζομένη ἀπὸ τῆς Δανιμαρκίας διὰ τοῦ Κατεγάτου, ἔκτείνεται κατὰ τὸ μῆκος τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, μεχρι τῶν ἐντὸς τῆς ἄρκτικῆς παγωμένης Θαλάσσης. Αὕτη εἶναι Βασίλειον, ὑποκείμενον εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Δανιμαρκίας· ἡ δὲ πρωτεύουσα πόλις αὐτοῦ ὀνομάζεται Χριστιανία. Μακρὰν πρὸς δυσμὰς τῆς Νορβεγίας, πλησίον τῶν τῆς Γρενλανδίας, ἢ τῆς Ἀμερικῆς παραθαλασσιῶν κεῖται ἡμεγάλη νῆσος Ἰσλανδία, ἥτις συγκαταλέγεται μετὰ τῆς Εὐρώπης, καὶ ἀνήκει εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Δανιμαρκίας καὶ Νορβεγίας, πλὴν δὲν ἔχει τινὰ βαθμὸν. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Νορβεγίας, κατὰ τὸ μῆκος τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης καὶ περίξ τοῦ Βοθνικοῦ Κέλπου κεῖται

11) Ἡ Σβεκία, ἥτις εἶναι Βασίλειον, ἔχον πρωτεύουσαν καὶ καθεδρικὴν πόλιν τὴν Στοκκόλμην. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Σβεκίας καὶ

τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης, καὶ γενικῶς ὁ ἀνατολικώτατος τόπος τῆς Εὐρώπης εἶναι

12) Ἡ Ρωσσία, ἥτις εἶναι Ἀυτοκρατορία καὶ ἡ μεγίστη ἐπικράτεια καὶ τὸ εὐρυχωρότατον Βασίλειον τῆς Εὐρώπης. Ἡ Μόσχα, ἡ κειμένη κατὰ τὸ μέσον τοῦ Βασιλείου, ἐχρημάτισε τὸ πάλαι ἡ πρωτεύουσα πόλις αὐτοῦ· ἡ δὲ νῦν πρωτεύουσα καὶ καθεδρική αὐτοῦ πόλις εἶναι ἡ Ἁγία Πετρούπολις, ἡ κειμένη πρὸς τὰς ἀνατολικὰς ἀκρας τοῦ Φινικῶ Κόλπου. Πρὸς δυσμὰς τῆς Ρωσσίας καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Γερμανίας κεῖται

13) Ἡ Λεχία, ἥτις πρότερον ἦτον χωριστὸν Βασίλειον, καὶ εἶχε τὴν Βαρσάβαν πρωτεύουσαν καὶ καθεδρικὴν πόλιν· ἀλλ' ἀψ' οὗ διεμερίσθη μετὰ τῶν γειτονεούντων Βασιλείων, σημειώνεται μόνον ὡς μία ἐπικράτεια. Ἡ καθεδρική αὐτῆς πόλις ἀνέκει τῶρα εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς

14) Προυσίας, ἥτις εἶναι Βασίλειον, κείμενον πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἀρκτικῆς Γερμανίας, πλησίον τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης, τοῦ ὁποίου ἡ πρωτεύουσα πόλις ὀνομάζεται Κενιξμπέργη. Πρὸς μεσημέριαν τῆς Προυσίας καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς μεσημβρινῆς Γερμανίας

μανίας κείται περικυκλωμένη ὑπὸ τῆς
Ἑλλάδος.

15) Ἡ Γαλιτζία μετὰ τῆς Λουδοβιμίας, αἱ
ὁποῖαι ἐνώθησαν εἰς ἓνα Βασίλειον, ὑπο-
κείμενον εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Οὐγγαρίας
(τὸν νῦν Καίσαρα τῆς Αὐστρίας) τοῦ ὁ-
ποίου ἡ πρωτεύουσα ὀνομάζεται Λεμπέρ-
γη. Πρὸς μεσημέριαν τῆς Γαλιτζίας καὶ
πρὸς ἀνατολὰς τῆς Γερμανίας, ἕως τὸ Ἀ-
δριατικὸν Πέλαγος κείται

16) Ἡ Οὐγγαρία· διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος
δὲν ἐννοεῖται μόνον αὐτὸ τὸ Βασίλειον, ἀλ-
λὰ καὶ ἄλλα βασίλεια καὶ ἐπαρχίαι, ὑπο-
κείμενα εἰς ἓνα Βασιλέα. Ἡ πρωτεύουσα
πόλις αὐτοῦ ὀνομάζεται Οἴφηνη. Πρὸς με-
σημέριαν καὶ ἀνατολὰς τῆς Οὐγγαρίας καὶ
Λεχίας, μετὰξὺ τῆς Ἀδριατικῆς, τῆς Με-
σογείου καὶ τῆς Μαύρης Θαλάσσης κείται

17) Ἡ Τουρκία, ἥτις εἶναι Ἀυτοκρατορία,
ἔχουσα πρωτεύουσαν καὶ καθεδρικὴν τὴν
Κωνσταντινούπολιν.

Λοιπὸν εἰς τὴν Εὐρώπην εἶναι πέντε Ἀυτο-
κρατορίαι, ἡ Μοναρχία, πολλὰ Βασίλεια, καὶ
τινὲς Ἀριστοκρατίαι, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον μία
ἐκλαμβάνεται ὡς ἰδιαιτέρα Εὐρωπαϊκὴ ἐπικρά-

τεία, αἱ δὲ λοιπαί, ὁμοίως καὶ ὅλα τὰ Δουκᾶτα, καὶ ἄλλαι τινὲς πολιτεῖαι δὲν σημειώνονται ἐδῶ κατὰ μέρος, ἀλλὰ συμπεριλαμβάνονται ἐντὸς τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐπικρατειῶν.

Οἱ μὲν πέντε Ἀυτοκράτορες εἶναι: 1) ὁ Καῖσαρ τῆς Ρώμης, ὅς τις πάντοτε εἶναι ἐν ταύτῃ καὶ Βασιλεὺς τῆς Γερμανίας, χωρὶς τινος διωρισμένης καθέδρας, 2) ὁ Ἀυτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, 3) ὁ Ἀυτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας, 4) ὁ Ἀυτοκράτωρ τῆς Φράνσας, καὶ 5) ὁ Ἀυτοκράτωρ τῆς Τουρκίας, ἢ ὁ Μέγας Σουλτάνος. Οἱ δὲ Βασιλεῖς κατὰ τὸ παρὸν εἰς τὴν Εὐρώπην ἀριθμοῦνται δεκατέσσαρες: 1) ὁ Βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας, 2) ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας, 3) ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἑτρουρίας, ἢ Τοσκάνας, 4) τῆς Σαρδινίας, 5) τῶν Δύο Σικελιῶν, 6) τῆς Παθαρίας, 7) τῆς Βιοτεμπέργης, 8) τῆς Βεστφαλίας, 9) τῆς Σαξωνίας, 10) τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, 11) τῆς Οὐλάνδας, 12) τῆς Δανιμαρκίας, 13) τῆς Σβεκίας, καὶ 14) ὁ Βασιλεὺς τῆς Προυσίας. Ἡ δὲ Ἀριστοκρατία, ἥτις φαίνεται ὡς ἰδιαιτέρα Εὐρωπαϊκὴ ἐπικράτεια, εἶναι Ἡ Ἑλβετικὴ Ἀριστοκρατία μετὰ τῆς Ἀριστοκρατίας Βαλῆς.

Π Ο Ρ Τ Ο Γ Α Λ Λ Ι Α .

(Πιν. 4.)

---

§. Ι. Βαθμός.

Η Πορτογαλλία είναι Βασίλειον, διοικούμενον απεριόριστως, και Διαδοχικόν και εις θηλυκά πρόσωπα. Ο δὲ τούτου διάδοχος ονομάζεται Πρίγκιψ τῆς Βρασιλίας, ἕκ τινος ὁμωνύμου τόπου τῆς Μεσημβριῆς Ἀμερικῆς, ὑποκειμένου τῷ θρόνῳ τῆς Πορτογαλλίας.

Σημ. Κατὰ τὸ παρὸν ὁ Βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας μετέβη εἰς τὴν Βρασιλίαν, ἢ δὲ Πορτογαλλία κυριεύεται ὑπὸ τῶν Φρανσέζων.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Πορτογαλλία εἶναι ὁ δυτικώτατος τόπος τῆς Εὐρώπης· περιορίζεται δὲ ὑπὸ τῆς Ἰσπανίας καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ μῆκος τῆς Πορτογαλλίας ἐκτείνεται ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον, τὸ δὲ πλάτος ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς· καὶ τὸ μὲν περιέχει σχεδὸν 75 μιλ. τὸ δὲ πλάτος 30. Ἄυτη εἶναι ὀλίγοντι μεγαλητέρα ἀπὸ τὸ ἕκτον μέρος τῆς Ευρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Ὅρη.

Ἡ Πορτογαλλία οὕσα καθ' ὑπερβολὴν βουνώδης, ἔχει μόνον ὀλίγους τινὰς ὀμαλοὺς τόπους. Τινὰ τῶν βουνῶν αὐτῆς εἶναι ἰκανῶς ὑψηλά, πλὴν δὲν σχηματίζουν κανένα μέγαλον συνεχὲς ὄρος, ἀλλ' εἶναι μόνον ἐξακολουθήσεις τῶν Ἰσπανικῶν ὀρέων, τὰ ὅποια ἀρχοῦν ἀπὸ τῶν Πυρηναίων, καὶ τελευτῶσιν ἐντὸς τῆς Θαλάσσης, καθὼς φανονται προδήλως ἐπὶ τοῦ Πίνακος.

§. 5. Ὑδάτα.

Ἡ Πορτογαλλία εἶναι γενικῶς πλουσιωτέρα ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν κατὰ τὰ Νερά, πλὴν ὅλα τὰ Μεγαλοπόταμα αὐτῆς λαμβάνουσι τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Ἰσπανίας· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῇ Πορτογαλλίᾳ γίνονται πλευσά, εἶναι ὠφελιμώτερα εἰς αὐτὴν, παρὰ εἰς τὴν Ἰσπανίαν. Οἱ ἀξιολογώτατοι ποταμοὶ λοιπὸν τῆς Πορτογαλλίας εἶναι :

- 1) ὁ Τεΐος (ὁ ἰσπανικὸς Ταίος) τὸ Κεφαλαιοπόταμον, διὰ τοῦ ὁποίου πλέουσι τὰ μεγαλώτατα καράβια ἕως τὴν Λισαβόνα — ἣτις κεῖται παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ — τὰ δὲ μικρὰ πλέουσι σχεδὸν εἰς ὅλην τὴν ἐν τῇ Πορτογαλλίᾳ αὐτοῦ ἑκτασιν.
- 2) ὁ Δουέρος, ὅς τις δὲν εἶναι πλευσὸς εἰς διάστημα μεγάλου. Ἡ πόλις Πόρτο κεῖται κατὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ. Λίμναι μεγάλαι δὲν εὐρίσκονται ἐν τῇ Πορτογαλλίᾳ.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ Πορτογαλλία ἔχει τὸν αὐτὸν Ἀέρα καὶ Κλίμα τῆς Ἰσπανίας· μόνον ἢ ἐγγύτης τῆς Θαλάσσης — ἐπειδὴ ὅλη σχεδὸν εἶναι τόπος παραθαλάσσιος — ἀποκαθιστῶσα εἰς αὐτὴν τὸν Ἀέρα

υγρότερον, τοὺς ἀνέμους ψυχροτέρους καὶ τὴν θερμότητα μεταωτέρα, προξενεῖ Κλίμα τακτικώτερον μὲ ὀλιγωτέρας ὀρμητικὰς μεταβολὰς. Εἰς τὰ ἀρκτικά μέρη τῆς Πορτογαλλίας πίπτουσι τὸν χειμῶνα ἐραγδαῖαι βροχαί. Ὁ Ἀἴθρ τῆς Λισαβόνας νομίζεται ὑγιεινόςτατος, πλὴν εἰς πολλὰ μέρη τῆς Πορτογαλλίας ὁ πυρετὸς εἶναι ἡ ἐπιδημικὴ ἀσθένεια τῶν ἐγκατοίκων.

§. 7. Προϊόντα.

Τῆς Πορτογαλλίας τὸ ἔδαφος εἶναι εὐφρονώτατον, πλὴν ἀμελῶς καλλιεργημένον. Τὸ πλῆθος τῶν ὑδάτων δὲν μεταχειρίζεται τελείως πρὸς ποτισμὸν τοῦ τόπου· διὰ τοῦτο τὰ προϊόντα τῆς Πορτογαλλίας εἶναι ὀλιγώτατα, ὡς πρὸς ἐκεῖνα, ἅπου ἐδύνατο νὰ παράγη, ἐὰν ἐκαλλιεργήτο· ὅθεν αὐτὴ σερεῖται πολὺ τῶν ἀναγκαίων προϊόντων (τῶν γεννημάτων), τὰ ὅποια ἀλλέως ἠδύνατο νὰ ἔχη δαψιλῶς. Διὰ δὲ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον παράγει δαψιλῶς:

- 1) Κρασί ἐκ τῶν καλλίστων εἰδῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ Πόρτο εἶναι τὸ γνωστότατον· τὸ περισσότερον μέρος αὐτοῦ πωλεῖται ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ ὡς κοινὸν κρασί τῆς τραπέζης. Οἴμοις καὶ αἱ σαφίδαι εἶναι ἕνα μέγαλον ἄρθρον τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν.

- 2) Μεσημβρινὰ Πορρικά, ἤτοι λεμόνια, νεράντζια, πορτογάλλεια, σῦκα, ἀμύγδαλα, κάψανα καὶ ἄλλα ἐκφέρονται παμπληθῶς.
- 3) Κατὰ τὸ Ἐλαιόλαδον καὶ Ἐλαίας ἡ Πορτογαλλία ἔχει ὁμοίως μεγάλην δαψίλειαν.

Ἡ Κτηνοτροφία, καὶ μάλιστα ἡ ποιμαντικὴ ἐδύνατο νὰ ᾔηται ἐπωφελεστάτη εἰς αὐτὸ τὸ βασίλειον διὰ τὰς καλὰς βοσκὰς τοῦ τόπου, καὶ διὰ τὸ λεπτὸν μαλλί τῶν ἐκεῖ προβάτων, ὃ, που ἐξομοιοῦται σχεδὸν μὲ τὸ τῆς Ἰσπανίας, πλὴν ἀμελεῖται. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κατασκευαζομένου θαλασσίου ἄλατος φέρονται εἰς τὰ ἀρκτικά μέρη τῆς Εὐρώπης πολλὰ φορτωμένα καράβια.

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ Πορτογάλλοι δὲν διαφέρουσι πολὺ τῶν Ἰσπανῶν. Αὐτοὶ προτιμοῦσι νὰ ἐμβάνωσιν εἰς τοὺς κόπους καὶ κινδύνους τῆς Θαλάσσης, παρὰ νὰ κάθωνται εἰς τὰ ὑφαντικὰ ἐργαστήρια, καὶ νὰ ἀκολουθῶσι τὰς ἀυλακὰς τοῦ ἀρότρου. Γενικῶς οἱ ἰδιῶται εἶναι εἰλικρινεῖς, πρόθυμοι καὶ εὐπειθεῖς· ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ περιγράφονται ὡς διεφθαρμένοι καὶ ὑπερβολῆν ὑπὸ τοῦ ψεύδους, τῆς ἀπάτης καὶ τῆς κακοηθείας. Ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ ὅμως συμβαίνει

παντελῶς τὸ ἐναντίον: ἐπειδὴ οἱ τοῦ ἀνωτέρου θαλάμου εἶναι τῷ ὄντι εὐγενέστεροι ἀπὸ τὸν χυδαῖον λαὸν κατὰ τὰ ἔθη καὶ ἐπιχειρήματα. Καὶ εἰς τὰ δύο μέρη εὐρίσκονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀμυθεῖς καὶ δυσιδάιμονες: ἐπειδὴ ἐκ νεοῦρας ἡλικίας ἀνατρέφονται σχεδὸν ὅλοι κακῶς, σερούμενοι τὴν ὀρθὴν διδασκαλίαν. Οἱ Πορτογάλλοι ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἀρεσκείαν μετὰ τῶν Ἰσπανῶν. Ὁ περιπόθητος χορὸς αὐτῶν εἶναι ὁ Φόσος, τὸν ὁποῖον χορεύουσι δύο ζευγάρια μετὰ τοῦ κρούσματος τῆς κιθάρας, ἣτις νομίζεται ὑπ' αὐτῶν τὸ ἡδύτατον ὄργανον.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Λισαβὼν, κυρίως δὲ Λισμπόα, ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρική πόλις τοῦ βασιλεῦος εἶναι εὐρύχωρος, καὶ ἐν μέρει καλῶς οἰκοδομημένη· καίτοι δὲ παρὰ τὰς δεξιὰς ὄχθας τοῦ Τείου, ὅσιν αὐτοῦ σχηματίζων ἓνα προσφυέσατον λιμένα, χύνεται εἰς τὸν Δυτικὸν Ὠκεανόν. Ἡ πόλις ὡς πρὸς τὴν παροῦσαν αὐτῆς μορφήν εἶναι νέα: ἐπειδὴ τῷ 1755 μεταβλήθη σχεδὸν ὅλη εἰς ἓνα σωρὸν συντριμμιάτων καὶ σάχτης ὑπὸ τινος τρομεροῦ σεισμοῦ. Τὸ ἐμπόριον αὐτῆς καὶ ἡ θαλασσοπορεία ἔξηπλώθη πολὺ, καὶ ἐνέχεται ἐν μέρει εἰς τὰς ἀξιολόγους ἀποικίας τῶν Πορτογάλλων, τὰς βεβαιωθείσας ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὰς λοιπὰς Ἡπεύρους,

Τὸ Πόρτον, ἢ Οὐπόρτον, τὸ παρὰ τὰς ἄκτας τοῦ Δουέσου κείμενον, πλησίον τῶν εἰς τὴν Θάλασσαν ἐκβολῶν αὐτοῦ, ἔχει τὰ δευτερεῖα μετὰ τὴν Λισαβόνα κατὰ τὸ μέγεθος, τὴν ὠραιότητα καὶ τὸ ἐμπόριον, ὃ, που ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνεργεῖται ὑπὸ ξένων πραγματευτῶν, καὶ μάλιστα τῶν Ἀγγλῶν. Πρὸς τὰ μέρη ταύτης τῆς πόλεως γίνεται τὸ ὁμώνυμον αὐτῆς κρασί Πόρτο.

Σημ. Ἀντικῶν τῆς Πορτογαλλίας πρὸς δυσμὰς κεῖνται ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ αἱ Ἀζορικαὶ Νῆσοι, αἱ ὁποῖαι συνισῶσιν ἕνα μέρος τοῦτου τοῦ βασιλείου, καὶ ἐπομένως ἀποδίδονται εἰς τὴν Εὐρώπην: ἐπειδὴ πλησιάζουσιν εἰς αὐτὴν περισσότερον· πλὴν διὰ τὸ μεσολαβεῖν μεγάλου ἀπόστημα δὲν ἐσημειώθησαν ἐπὶ τοῦ Πίνακος τῆς Εὐρώπης, ἢ τῆς Πορτογαλλίας, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ 2 Πίνακος, ὅπου κεῖνται ἀρκτικῶς πρὸς τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου, πλησίον τῶν ἀνατολικῶν ἁκρῶν τοῦ ἐπιπέδου ἡμισφαιρίου.

Ι Σ Π Α Ν Ι Α,

(Πιν. 4.)

---

§. 1. Βαθμὸς.

Ἡ Ἰσπανία εἶναι Βασίλειον, τοῦ ὁποῖου ὁ Βασιλεὺς νῦν διοικεῖ ἀπεριοριστως. Ἡ Διαδοχὴ τούτου μεταβαίνει καὶ εἰς πρόσωπα θηλυκά· ὁ δὲ Διάδοχος ὀνομάζεται Πριγκιψ τῆς Ἀστουρίας, ἐκ τινος ὁμωνύμου Πριγκιπάτου τοῦ ἰδίου βασιλείου.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Ἰσπανία συνορεύει πρὸς ἄρκτον μετὰ τῆς Φράνσας καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, πρὸς δυσμὰς μετ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καὶ τῆς Πορτογαλλίας, πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολὰς μετὰ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Ἄυτη ὑπὲρ πάντας τοὺς εὐρωπαϊκοὺς τόπους κεῖται πλησιέστερον

εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ἀπὸ τῆς ὁποίας τὴν διαιρεῖ ἡ Πορθμὸς Γεμπραλτάρ.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μέγιστον μῆκος τῆς Ἰσπανίας περιέχει ὑπὲρ τὰ 130 μίλια, τὸ δὲ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον πλάτος αὐτῆς σχεδὸν 120. Ὅλος ὁ τόπος αὐτῆς ἐξισοῦται σχεδὸν μὲ τὰ τρία τέταρτα τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Ὅρη.

Ἡ Ἰσπανία εἶναι βουνώδης τόπος: ἐπειδὴ περιέχει ὄχι μόνον πολλὰ, ἀλλὰ καὶ ὑψηλὰ βουνά, ἐκ τῶν ὁποίων τινὰ εἶναι πάντοτε σχεδὸν χιονοσκέπασα. Τὸ μέγιστον καὶ διασημότερον ὄρος τῆς Ἰσπανίας εἶναι τὸ Πυρηνναῖον, ὃ, που διαιρεῖ τὴν Ἰσπανίαν ἀπὸ τῆς Φράνσας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει ἕνα μέρος τούτου τοῦ ὄρους: αὐτὸ ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς Ἀτλαντικῆς, ἕως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, καὶ διαιρεῖ τὴν μεγάλην χερσόνησον, τὴν ἐμπεριέχουσαν τὴν Ἰσπανίαν καὶ Πορτογαλίαν, ἀπὸ τῆς λοιπῆς Ἑυρώπης: εἶναι δὲ τοσοῦτον ὑψηλόν, ὥστε αἱ κορυφαὶ του εἶναι αἰωνίως χιονοσκέπασοι: αὐτὸ παρομοιάζει μὲ τὰς ἔλβετι-

κὰς Ἀλπεις, πλὴν εἶναι ἑλλειπὲς κατὰ τὰς ὠραίας βοσκὰς. Μόνον δὲ ὀλίγων τιῶν δρόμων τούτων τῶν βουνῶν δύναται νὰ μεταβῇ τις ἀπὸ τῆς Ἰσπανίας εἰς τὴν Φράνκον. Τῆν δὲ τῶν τῶν ἐντὸς ὄρη σαυρώουσι τὸν τόπον, φαίνεται προδήλως ἐπὶ τοῦ Πίνακος.

§. 5. Ὑδάτα.

Ἡ Ἰσπανία δὲν ἔχει δαφιλῶς τὰ νερά. Μεταξὺ τῶν ποταμῶν αὐτῆς ὀλίγοι τιῶς εἶναι ἀξισημεῖωτοι, καὶ ἐξ αὐτῶν μόνον δύο κεφαλαιώδεις ἐξουσιάζει αὐτὴ εἰς τὴν Θάλασσαν ἐκβολῶν αὐτῶν, οἵτινες εἶναι:

- 1) ὁ Εὐμπίρος, ὅς τις ἀναβρύων κατὰ τὰ ἀρκτικώτατα ὄρη τῆς Ἰσπανίας, ῥεεὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ἐκνεύων ὀλίγον πρὸς μεσημβρίαν, χύνεται ἐν τῇ Μεσογείῳ Θαλάσσῃ. Αὐτὸς εἰς ἰκανὸν διάστημα εἶναι πλευστός, πλὴν δὲν δύναται νὰ ἐκπλεύσῃ ἔνθα πλοῖον διὰ τῶν ἐκβολῶν του εἰς τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν, ἢ ἀπ' αὐτῆς νὰ εἰσπλεύσῃ εἰς αὐτόν. ὅθεν τῶρα σκάπτεται μίᾳ διώρυξ πρὸς εὐκολίαν τοῦ τούτου πλευσίματος.

- 2) καὶ ὁ Κβαδαλκιδίριος, τὸ μεσημβρινώ-

τατον Κεφαλαιοπόταμον τῆς Ἰσπανίας, ὃ, που χύνεται πρὸς δυσμὰς εἰς τὴν Ἀτλαντικὴν Θάλασσαν. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖται ἡ πόλις Σεβίλλα.

Πρὸς ἄρκτον τοῦ Κεδαλχειείρου ῥέει ὁ Κεαδιάνας, ὅς τις, εἰσερχόμενος εἰς τὴν Πορτογαλίαν, γίνεται πλευσός· ἐκεῖθεν δὲ κλύων πρὸς μεσημέριον, χύνεται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν διὰ τῶν μεταξὺ Πορτογαλλίας καὶ Ἰσπανίας συνόρων. Ὁ Ταίος εἶναι ὁ μέγιστος ποταμὸς τῆς Ἰσπανίας, ὅς τις ἀναέρυει σχεδὸν κατὰ τὸ μέσον αὐτῆς, καὶ ῥέων δυτικῶς διὰ τῆς Πορτογαλλίας, χύνεται ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ ἐγγύθεν τῆς Λισαβόνης. Ἐτι ἀρκτικώτερον κατὰ τὰ ἐνδότερα μέρη τῆς Ἰσπανίας ἀναέρυει ὁ Δουέρος, ὅς τις ῥέων ὁμοίως διὰ τῆς Πορτογαλλίας, χύνεται ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ. Τὰ ἀρκτικώτατα σύνορα τῆς Πορτογαλλίας πρὸς τὸ μέρος τῆς Ξηρᾶς σχηματίζει τὸ Θαλασσοπόταμον Μίνχος, τὸν ὁποῖον τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ὡς Κεφαλαιοπόταμον. Μεγάλαι Λίμναι ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ δὲν εὕρισκονται.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ Ἰσπανία κατὰ τὸ μέσον ἔχει καθαρὸν, θερμότατον καὶ ξηρὸν Ἀέρα, θερμότητας ἡμέρας, καὶ νύκτας ψυχράς. Οἱ ψυχροὶ καὶ θερμοὶ ἀνεμοὶ μεταβάλλονται συχνάκις ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῇ

πολλῶν ὁρέων· πρὸς δὲ τὰ ἀρκτικά προκθαλάσσια ἔχει Ἀέρα ψυχρότερον καὶ ὑγρὸν, πλὴν πρὸς τὰ μεσημβρινὰ γίνεται ἡ θερμότης διὰ τῶν θαλασσίων ἀνέμων μετριωτέρα. Εἰς τὴν Ἰσπανίαν βρέχει σπανίως· ἡ δὲ ψυχρότης δὲν γίνεται τόσον σφοδρά, ὥστε νὰ παγῶνῃ ἡ Γῆ, εἰ μὴ μόνον κατὰ τὰ ὕψη τῶν ὁρέων.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Ἰσπανία, ἂν καὶ καλλιεργεῖται πολὺ ὀλιγώτερον τοῦ δέντος, ἔχει ὅμως πολλὰ κάλλισα προϊόντα. Τὰ φυσικὰ αὐτῆς πλούτη κατὰ τὸ παρὸν εἶναι κυρίως τὰυτα :

- 1) ἡ Κτηνοτροφία, ἡ ἀκμάζουσα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὰς ἐνδοτέρας ἐπαρχίας τοῦ βασιλείου, καὶ μάλιστα ἡ ποιμαντικὴ καὶ ἡ Ἴπποτροφία. Τὰ πρόβατα τῆς Ἰσπανίας ἀποδίδουσι τὸ λεπτότατον εὐρωπαϊκὸν μαλλί, τὸ ἀναγκαϊότατον εἰς ὅλα τὰ λεπτὰ ρούχα· τὸ κάλλιστον εἶδος τούτου τοῦ μαλλίου κουργεῖται ἀπὸ τὰ πρόβατα, τὰ διαίτῳμενα πάντοτε εἰς τόπους ὑπαίθρου, καὶ τὸ μὲν Θέρος ψυχροῦς καὶ βουνώδεις, τὸν δὲ Χειμῶνα θερμότερους καὶ ὀμαλοῦς. Αὐτὰ τὰ πλανώμενα πρόβατα διαίροῦνται εἰς ἀγέλας· πᾶσα ἀγέλη περιέχει δέκα χι-

λιάδας πρόβατα, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι ἕνας ἀρχιποιμὸν, ἔχων 50 βοσκούς καὶ σκύλους 50· εἰς τὴν Ἰσπανίαν οἱ τοιοῦτοι ἀρχιποιμένες εἶναι ὑπὲρ τοὺς πενταχοσίους. Ὁμοίως καὶ τὰ λοιπὰ πρόβατα, τὰ διαιτώμενα πάντοτε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου, καὶ ἔχοντα μαλλὶ κατωτέρας ποιότητος, εἶναι τοσαῦτα κατὰ τὸν ἀριθμὸν. Ἡ Ἰπποτροφία ἂν καὶ δὲν εἶναι πλέον τόσο ἀξιόλογος, καθὼς τὸ πρότερον, πλὴν καὶ μέχρι τοῦ νῦν γίνονται κάλλιστοι ἵπποι καὶ Γαϊδάροι, καὶ Μουλάρια εὐφρέσατα.

- 2) Μετάξι γίνεται πάμπολυ κατὰ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Ἰσπανίας, τὸ ὁποῖον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πωλεῖται εἰς τοὺς ξένους· ἐπειδὴ αὐτόθι μόλις δουλεύεται τὸ τέταρτον μέρος.
- 3) Κρασί παντὸς εἶδους γίνεται δαφιλιῶς, καὶ ἐκφέρεται ἱκανόν· τὸ γλυκὸν κρασι ζητεῖται πολὺ.
- 4) Μεσημβρινὰ Πισρικὰ παράγονται εἰς ὅλην τὴν Ἰσπανίαν δαφιλέσατα, καὶ ποιότητος ἐξαιρετοῦ· τὰ δὲ κάλλιστα γίνονται κατὰ τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς μέρη, καὶ εἰς τὰ περὶ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Ἐκ τούτων γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή, ὥστε ἡ Ἰσπανία

πρὸμνηθεύει σχεδὸν εἰς ὅλην τὴν ἀρκτικήν Εὐρώπην λεμόνια, νεράντζια, κάσανα, ἀμύγδαλα, σύκα καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

ς) Ἐλαιόλαδον γίνεται εἰς τὴν Ἰσπανίαν πολὺ, τὸ ὅποιον ἂν καὶ οἱ ἐγκάτοικοι αὐτῆς μεταχειρίζονται κατακόρως, τυγαρίζοντες μὲ αὐτὸ ἀντὶ τοῦ βουτύρου, πλὴν καὶ οὕτως ἐκφέρεται ἱκανὸν ἀπὸ τοῦ τόπου.

§. 8. Κάτοικοι.

Κατηγόροῦσι τοὺς Ἰσπανοὺς, ὅτι εἶναι ἀκάθαρτοι, ὅμως αὐτοὶ ἀμελοῦσι μόνον τὰ τοιαῦτα ἐνασχολήματα: ἐπειδὴ διὰ τοὺς διασφόρους νόμους τῆς διοικήσεως δὲν δύνονται νὰ τὰ ἐνεργῶσιν ευχόλιως· ἀλλίως δὲ αὐτοὶ εἶναι ἀκούσασοι, ὑποφέροντες πᾶσαν δυσκολίαν μὲ ἦθος ἀτάραχον· ἔχουν σταθερὸν καὶ σεβερὸν σχῆμα· ὑπεραίρονται εἰς τὸ γένος των, καὶ μεγαλυχουῦσι μάλιστα, ὅτι εἶναι παλαιὸν χριστιανικὸν γένος, ἐπισηριζόμενοι εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἱστορίαν· διὰ τοῦτο ἔλοι οἱ ἄνδρες, σχεδὸν καὶ οἱ γεωργοὶ ὀπίσθεν τοῦ ἀρότρου ἐφόρου πρότερον τὸ γνωστὸν Ἰσπανικὸν ἐπανοφόρεμα καὶ τὸ σπαθί, καὶ ὑπεκρίνοντο ἀδαικρόπως εἰς τὰς συναναστροφάς των ἦθος εὐγενές καὶ εὐπροσέγγρον· πλὴν ἀφ' οὗ ἐδέχθησαν βασιλεῖα ἐκ τοῦ δυσυχοῦς βασιλικοῦ οἴκου τῆς Φράνσας, ἀφίνοντες πολλὰ σκληρὰ ἔθη, μιμνῶνται

διη•

διγνεκῶς τὰ τῶν Φρανσέζων ἦθη. Τὰ ὀμματογυάλια, τὰ ὁποῖα πρότερον ἐφόρουσιν συχνά, κατ' ἀρχὰς δὲν τὰ μετεχειρίζοντο ἐκ ματαιοφροσύνης, ἀλλ' ἐπροφύλαττον τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἥρασιν ἀπὸ τῶν καυσικῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων: ἐπειδὴ εἰς κανένα μέρος τῆς Εὐρώπης δὲν εὐρίσκονται τοσοῦτοι τυφλοὶ, ὅσοι εἰς τὴν Ἰσπανίαν. Προσέτι οἱ Ἰσπανοὶ ἱππεύουσι καὶ χορεύουσι ἐπιδέξια, καὶ εἶναι τοιοῦτοι δεινοὶ ἐρασταὶ τῆς Μουσικῆς, ὥστε ἕκαστος τουλάχιστον παίζει τὴν κιθάραν. Ὁ πάτριος αὐτῶν χορὸς Φαντάγκο ἀπαιτεῖ ἄκραν ἐπιτηδειότητα. Ὁ κοινὸς λαὸς συναθροιζόμενοι τὸ ἐσπέρας ἐπὶ τόπων ὑπαίθρων χορεύουσι. Ἡ διαβόητος Ταυρομαχία, ἡ πρότερον ἐρασμιοτάτη καὶ μεγαλοπρεπεστάτη, ἀλλὰ καὶ σκληροτάτη εὐφροσύνη τῶν Ἰσπανῶν ἐξηλείφθη πρὸ ὀλίγου. Ὁ Τρίγος εἶναι ἡ κοινὴ χαρμόσυνη εορτὴ αὐτῶν, καὶ τότε παραλέγεται μεταξὺ αὐτῶν πᾶσα διαφορά καὶ βαθμὸς.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Μαδρίτη (Μαδρίτ) ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρική πόλις τοῦ βασιλείου, κεῖται κατὰ τὸ μέσον τῆς Ἰσπανίας. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, ἥτις πρότερον ἐδυσημεῖτο εἰς ἄκρον διὰ τοὺς ἀσρῶτους καὶ βρομεροὺς δρόμους, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐρρίπτον ὅλας τὰς ἐκ τῶν

ὀσπητίων ἀκαθαρσίας· πλὴν τῶρα ἴσως εἶναι ἡ καθαρωτάτη πόλις τῆς Εὐρώπης. Τὸ βασιλικὸν παλάτιον εἶναι εὐρύχωρος, μέγαλοπρεπές τε καὶ κανονικὴ οἰκοδομή.

Ἡ Σεβίλλα, ἡ κατὰ τὸ μεσημβρινὸν μέρος τοῦ βασιλείου κειμένη, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Κεαδαλχειβίρου, εἶναι εὐρυχωρότερα ἀπὸ τὴν Μαδρίτην, καὶ ἡ μέγιστη πόλις τῆς Ἰσπανίας, πλὴν κακῶς οἰκοδομημένη· εἰς αὐτὴν εὐρίσκεται τὸ μέγιστον ταμπακουργεῖον τῆς Εὐρώπης, πλὴν τοῦτο μόνον εὐρίσκεται εἰς τὴν Ἰσπανίαν. Αὐτόθεν ἐκφέρονται πολλὰ καράβια φορτωμένα μὲ προθατόμαλλον, ἐλαιόλαδον καὶ μεσημβρινὰ πωρικά, ἥτοι λεμόνια, νεράντζια, πορτογάλλεια, ὁμοίως μὲ ἐλαίας καὶ ἄλλα προϊόντα τοῦ τόπου· καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰσφέρονται πάμπολλαι ξένοι πραγματεῖαι, κατ' ἐξοχὴν δὲ λιναὶ ὑφάσματα τῆς Γερμανίας.

Ἡ Κάδιξ εἶναι μία τῶν διασημοτάτων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης μὲ λιμένα μέγαλον. Αὕτη κεῖται ἐπὶ τινος γήινης γλώσσης, πρὸς τὴν μεσημβρίαν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Κεαδαλχειβίρου, παρὰ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν. Οἱ δρόμοι αὐτῆς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι λοξοὶ καὶ στενοί, πλὴν οὐδεμίαν ἄλλην πόλιν τῆς Ἰσπανίας δὲν ἔχει ἐξίσου τοιαύτας μεγάλας, περικαλλεῖς καὶ λιθοξέσους οἰκοδομάς, ὅσας αὐτή. Αὕτη προσέτι εἶναι τὸ

κέντρον τοῦ μετὰ τῆς Ἰσπανικῆς Ἀμερικῆς ἐμπορίου, ὃ, που συγχωρεῖται κυρίως μόνον εἰς τοὺς Ἰσπανοὺς, πλὴν ὑπὸ τὸ αὐτῶν ὄνομα μετέχουσιν ἐξ αὐτοῦ καὶ ὅλα τὰ ἐμπορικὰ γένη τῆς Εὐρώπης: ἐπειδὴ σχεδὸν ὅλαι αἱ πράγματεται, αἱ ἐξ αὐτῆς πεμπόμεναι εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἶναι ξένοι· καὶ ἐκ τούτου κατοικοῦσι πάντοτε ἐν αὐτῇ πολλοὶ ξένοι, καὶ μάλιστα Φρανσέζοι, Ἰταλοὶ καὶ Γερμανοί.

Ἡ Μαλάγα εἶναι ἐμπορικὴ πόλις καὶ ἱκανῶς εὐρύχωρος, κειμένη ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἰσπανίᾳ, κατὰ τὰ παραθαλάσσια τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Αὐτοῦ ἐνεργεῖται μέγαλον ἐμπόριον διὰ τῶν μεσημβρινῶν πωρικῶν, ἥτοι τῶν λεμονίων, νερανζίων, σύκων καὶ ἀμυγδάλων· ὁμοίως διὰ τοῦ ἐλαιολάδου, τῶν ἐλαιῶν, τοῦ κρασίου καὶ τῶν σαφιδῶν, τὰ ὁποῖα κατ' αὐτὰ τὰ μέρη γίνονται πολλότατα καὶ κάλλιστα· μετὰ αὐτὰ πράγματεύονται τὰ ἀρκτικά γένη, ὅθεν ἱκανοὶ πράγματευταὶ ἐξ αὐτῶν, καὶ μάλιστα Γερμανοὶ κατοικοῦσιν αὐτόθι. Τὰ δὲ ἐκφερόμενα αὐτόθεν κρασὰ εἶναι: τὸ γνωστότατον Σέκτ, τὸ ὀνομαζόμενον καὶ ὀμωνώμως μετὰ τὴν πόλιν Μαλάγαν, καὶ τὸ δυνατὸν καὶ γλυκὺ κρασὶ Τίντο.

Ἡ Μπαρτσελόνα, ἡ κειμένη ἐν τοῖς ἀρκτικῶσι μέρεσι τῆς Ἰσπανίας πρὸς τὰ Πυρηναιᾶ ὄρη, κατὰ τὰ παραθαλάσσια τῆς Μεσογείου, εἶναι μία τῶν εὐρυχωροτάτων καὶ ὠραιωτάτων πόλεων

τῆς Ἰσπανίας, καὶ ἐνεργεῖ διάστημα ἐμπορίου, κατ' ἐξοχὴν δὲ μετὰ τῆς Ἰταλίας, καὶ μετὰ τῶν ἀπωτέρων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Εἰς αὐτὴν γίνονται ὁμοίως κάλλιστα μάλινα ἐργόχειρα, καὶ λινὰ ὑφάσματα, καὶ εὐρίσκονται μέταλλα.

Σημ. 1. Πρὸς μεσημβρίαν τῆς Μπαρτσελόνας, ἐν τῇ Μεσογείῳ Θαλάσσει κεῖνται διάφοροι νῆσοι, ὑποκείμενοι εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ἰσπανίας. Ἡ ἐν τῷ μέσῳ μεγίστη ὀνομάζεται Μαγιόρκα, ἡ δὲ πρὸς ἀνατολὰς ταύτης κειμένη μικρότερα, Μινόρκα.

Σημ. 2. Τὸ ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ κατὰ τὸν πορθμὸν Γιμπραλτὰρ κείμενον κάστρον, ὃ, που ἔγινε διαβόητον διὰ τὰς πολλὰς μάταιάς πολιορκίας τῶν Ἰσπανῶν, ἀνήκει τῶρα εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς. (ὄρα ἐν τῇ Μεγ. Βρε. σημ. 3.)

Φ Ρ Α Ν Σ Α.

(Πιν. 5.)

---

§. Ι. Βαθμός.

Η Φράνσα ὠνομάσθη τὸν καιρὸν τῆς ἐπαναστάσεως τῆς Δημοκρατίας, πλὴν τῶρα εἶναι Αὐτοκρατορία, ἐξουσιαζομένη ὑπὸ διαδοχικοῦ Αὐτοκράτορος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξουσία τρόπον τινὰ περιορίζεται ὑπὸ τῶν ἐφεξῆς ὑψηλοτάτων Κολλεγίων (συλλόγων) οἷον: ὑπὸ τοῦ Σενάτου (βουλευτηρίου) τῆς διατηρήσεως, ὃ, που χρεωσθεῖνὰ διατηρῆ τὴν ὀρθότητα τῆς διοικήσεως. Οἱ νόμοι προβάλλονται μόνον ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος, ἔπειτα θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ Κολλεγίου Τριμπουνάτ, ὑπὸ δὲ τοῦ Νομοθετικοῦ Κολλεγίου ἐπικυροῦνται, ἢ ἀποβάλλονται· τὰ δὲ λοιπὰ Κολλεγια ἐξήρτηνται ὅλα ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ Αὐτοκράτορος.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Φράνσα περιορίζεται ὑπὸ τῆς Οὐλάνδας, τῆς Γερμανίας — ἀπὸ τῆς ὁποίας χωρίζεται διὰ τοῦ Ρήνου — ὑπὸ τῆς Ἑλβετίας, τῆς Ἰταλίας, τῆς Μεσογείου Θαλάσσης — εἰς τὴν ὁποία κεῖνται αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὴν Φράνσαν νῆσοι Κόρσικα καὶ Ἐλμπά — ὑπὸ τῆς Ἰσπανίας — ἐνθα τὸ Πυρηναιῖον ὄρος σχηματίζει μεταξὺ μίαν φυσικὴν ὀρικὴν γραμμὴν — ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τοῦ βραχίονος τῆς Ἀτλαντικῆς Θαλάσσης, τοῦ ὀνομαζομένου Κανάλι — ὅς τις μεταξὺ Φράνσας καὶ Ἀγγλίας ἐνώνει τὸν Ὠκεανὸν μετὰ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης — καὶ τελευταῖον ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς μῆκος τῆς Φράνσας εἶναι 140 μιλίων, τὸ δὲ ἀπὸ μεσημερίας πρὸς ἄρκτον πλάτος ὑπὲρ τὰ 120' εἶναι δὲ ἴση μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν.

§. 4. Ὅρη.

Τὰ ὑψηλότετα ὄρη τῆς Φράνσας εἶναι πρὸς μὲν τὴν Ἰταλίαν αἱ Ἀλπεις, πρὸς δὲ τὴν Ἰσπανίαν τὰ Πυρηναιῖα. Ἐκ τῶν Ἀλπεων τὰ ὑψηλὰ καὶ αἰωνίως παγοχιονοσκέπασα βουνὰ ἀνήκουσιν.

εἰς τὸ πρότερον Δουκάτον τῆς Σαβοΐας, ὃ, που ποτὲ ἠριθμεῖτο μετὰ τῆς Ἰταλίας. Μεταξὺ τούτων εἶναι καὶ τὸ ὑψηλότερον βουνὸν τῆς Εὐρώπης, καὶ, καθ' ὅσον μᾶς εἶναι γνωστὸν, ὅλου τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου, τὸ ὀνομαζόμενον ΜΟΝΤΜΠΛΑΝΚ (λευκὸν βουνόν)· ἐπὶ τῆς κορυφῆς τούτου μόλις πρὸ ὀλίγου ἀνέβη ἄνθρωπος· αὐτὸ ἐμετρήθη ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς Θαλάσσης, καὶ εὑρέθη τὸ κατὰ κάθετον ὕψος αὐτοῦ ὑπὲρ τὸ ἡμισυ μίλιον, ἥτοι 14 χιλιάδων ποδῶν· ὥστε μόλις μὲ μεγάλους κινδύνους καὶ κόπους δύναται νὰ ἀναβῆ ἄνθρωπος εἰς αὐτό. Ἔτι ἐκ τῶν Πυρηναίων ἐμβάνει ἓνα διασημότερον μέρος ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τῆς Φράνσας: διότι ἐξέρχεται ἀπ' αὐτῶν μία σειρά, ἣτις διερχομένη διὰ τῆς Φράνσας, φθάνει ἕως τῶν συνόρων τῆς Γερμανίας, καὶ ἕως τοῦ μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Φράνσας Πορθμοῦ, ὅθεν ἀρχηνᾶ τὸ Κανάλι· τὰ διάφορα μέρη τούτου τοῦ ὄρους ὀνομαζόνται διαφόρως.

§. 5. Ὑδάτα.

Ἡ Φράνσα ἔχει τέσσαρα Κεφαλαιοπόταμα:

- 1) τὸν Σείνον (σείν) ὃς τις ἔχει τὰς πηγὰς κατὰ τὰ ἐνδότερα ὄρη τῆς Φράνσας, καὶ ῥέων πρὸς ἄρκτον χύνεται εἰς τὸ Κανάλι.

Παρά τὰς ὄχθας τούτου κείται τὸ Πα-
ρίσιον.

- 2) Τὸν Λουάρην, (λουάρ) τοῦ ὁποῖου τὸ μῆ-
κος εἶναι ἑκτενέστερον τῶν λοιπῶν. Οὗτος
ἀναβύει κατὰ τὰ μεσημέριον μέρη τῆς
Φράνσας, καὶ ρέων διὰ τῶν ἐνδοτέρων,
φθάνει εἰς τὰ δυτικά, ὅθεν βυθίζεται ἐν
τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ. Πλησίον τούτου
κείται ἡ πόλις Νάντη.
- 3) Τὸν Γαρὸνα (γκαρὼν) τὸν ἀναβύοντα
ἐκ τῶν Πυρηναιῶν ὄρων, καὶ ρέοντα πρὸς
μεσημέριον τοῦ Λουάρου, καὶ βυθιζόμε-
νον ὁμοίως ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ. Πλη-
σίον τούτου κείται ἡ πόλις Μπουρδῶ.

Διὰ τῆς περιπέμου Βασιλικῆς διώρυγος,
τῆς κατσκευασθείσης τὸν 17 αἰῶνα, συνάπτε-
ται ἡ Μεσόγειος Θάλασσα μετὰ τοῦ Γαρὸνος,
διὰ δὲ τούτου μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ.
Δι' αὐτῆς τῆς διώρυγος φέρονται αἱ πρᾶγματεῖαι
ἐπὶ τινῶν πλοίων, πρὸς τοῦτο κατασκευασμένων.

- 4) Τὸν Ροδανόν (ρόν), ὅστις ἔχει τὰς πηγὰς
κατὰ τὴν Γλιετίαν, καὶ ρέων διὰ τῆς πα-
ρὰ τὴν Ζενέβαν λίμνης, ἐμβαίνει ἐγγύθεν
τῆς Ζενέβας ἐν τῇ Φράνσᾳ, ὅθεν σφέων τὸ
ῥεῦμα τοῦ κατ' εὐθείαν πρὸς μεσημέριον,

χύνεται τελευταίον ἐν τῇ Μεσογείῳ Θαλάσσει. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου τοῦ ποταμοῦ — μετὰ τοῦ ὁποίου ἐνώνεται καὶ ὁ ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν καταρρέων Σαῶν — κεῖται ἡ πόλις Λυόν.

Ὁμοίως καὶ οἱ ποταμοὶ Σέλδης, Μάας καὶ Μοζέλος, οἱ ῥέοντες διὰ τοῦ πρὶν Μπουργουνδικοῦ Κύκλου, πρέπει τώρα νὰ ἐπαριθμῶνται μὲ τὰ κεφαλαιοπόταμα τῆς Φράνσας· ἀπὸ τοὺς ὁποίους, ὁ μὲν δυτικώτερος Σέλδης χύνεται εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν, ὁ δὲ πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ Μάας ἐξερχόμενος ἀπὸ τὴν Φράνσαν, ἐνώνεται μετὰ τοῦ Σάαλ, καὶ ὁ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μάας Μοζέλος χύνεται εἰς τὸν Ρῆνον.

Ὁ Ρῆνος σχηματίζει τὰ μεταξὺ Γερμανίας καὶ Φράνσας σύνορα, ἀπὸ τῆς Ἑλβετίας ἕως τοῦ Ὀλανδικοῦ βασιλείου· δέχεται δὲ τὸν Μοζέλον ἀπὸ τῆς Φράνσας. Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ρῆνου κεῖται αἱ πόλεις Στρασμπούργη, Μαιντση καὶ Κέλνη.

Ἐφ' ὅλης τῆς Φράνσας δὲν εὐρίσκεται οὐδεμίαν ἀξιόλογον Λίμνην.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ Φράνσα ἔχει Ἀέρα θερμὸν καὶ ὑγιεινόν, πλὴν μεταξὺ τοῦ ἀρκτικοῦ καὶ μεσημβρινοῦ κλί-

ματος εὐρίσχεται μία αἰσθητὴ διαφορά: ἐπειδὴ ἐκεῖνο μὲν ὁμοιάζει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τὸ τῆς Γερμανίας κλίμα, τὸ δὲ μεσημέριον μὲ τὸ τῆς Ἰταλίας. Ὁ πλησίον τῆς Μεσογείου Θαλάσσης Ἀἴθρ εἶναι θερμότερος, ἐκ δὲ τῶν πολλῶν ἀκινήτων νερῶν καὶ βάλτων νοσώδης. Τὸ μέσον τοῦ βασιλείου εἶναι τὸ κάλλιστον καὶ χαριέστατον μέρος. Εἰς ὀλίγα μόνον μέρη τὰ ὑψηλὰ βουνά, ἀποκαθιστῶντα τὸν Ἀέρα τραχύν, ἐμποδίζουσι τὴν εὐφορίαν τοῦ τόπου.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Φράνσα εἶναι τόπος εὐφορος, ὥστε παράγει ὅλα τὰ ἀναγκαῖα διαφιλῶς. Ἡ Γεωργικὴ καὶ ἡ Κτηνοτροφία δὲν ἐφθασαν ἀκόμη εἰς τοιαύτην ἀκμὴν, ὥστε νὰ γίνεταί περίσσεια τῶν προϊόντων, πλην ἢ πρώτη διορθώθη ἰκανῶς. Οἱ Φρανσέζοι προσηλώθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ ἐργόχειρα, καὶ ἐνεργοῦσι δι' αὐτῶν καὶ διὰ τῶν πρᾶγματειῶν τῶν ἰδίων αὐτῶν ἀποικιῶν, τῶν κατὰ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κόσμου, ἐμπορίου μέγιστον. Τὰ ἀξιολογότερα προϊόντα τοῦ τόπου, τὰ συμβάλλοντα πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, εἶναι ταῦτα:

- 1) Κρασί, τὸ διασημότερον μεταξὺ ὅλων τῶν προϊόντων: ἐπειδὴ σχεδὸν καθ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ βασιλείου — πλην τῶν ἀρκτικωτέρων, καὶ τῶν ὑψηλῶν βουνωδῶν μερῶν —

κατασκευάζεται άσπρον και μαύρον κρασί, και εκφέρεται εξ αυτού μεγάλη ποσότης. Τα συνήθη κρασά ονομάζονται κοινώς Φρανσέζικα, πλην μεταξὺ τούτων δὲν εμπεριέχονται πολλά άλλα είδη κρασῶν, οἷον: τὸ Σαμπάν, τὸ κάλλισον πάντων, τὸ Μπουργόν, τὸ Ποντάκ, τὸ Φρουτινιακ και άλλα τινά. Τα Φρανσέζικα κρασά γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ περίξ μέρη τοῦ Γαρόνος και Λουάρου, και προτιμῶνται καθ' ὅλην τὴν ἀρκτικὴν Εὐρώπην: διότι εἶναι νόστιμα και εὐθυνα. Ομοίως εκφέρεται ἀπὸ τῆς Φράνσας ρακί και κρασοξυδον πολυ.

- 2) Πωρικὰ καλλιεργοῦνται κάμπολλα εἰς τὴν Φράνσαν, ἀπὸ τῶν ὁποίων εκφέρουσι διὰ τῶν ἀρκτικῶν και δυτικῶν ἐπαρχιῶν πλῆθος μεγάλον, και μάλισα μῆλα και δαμάσκηνα.
- 3) Ε'λαιόλαδον γίνεται εἰς τὰ περι τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν μέρη διαψιλῶς, και ἐξαιρέτου ποιότητος: τὸ ὀνομαζόμενον Προβάνς εἶναι τὸ κάλλισον είδος, ὃ, που εἶναι συχνάκις εἰς χρῆσιν κατὰ τὰ ἀρκτικὰ μέρη τῆς Εὐρώπης.

Λινάρι και ὠραῖον μαλλι, κατὰ δὲ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας και Μετάξι παράγονται

δαφιλῶς, πλὴν ἐξοδεύονται εἰς τὰ πολλὰ καὶ κάλλιστα ἐργόχειρα τῆς Φράνσας, διὰ τὰ ὅποια μάλιστα δὲν ἐξαρχεῖ τοῦτο τὸ ἐντόπιον μετὰξί καὶ μαλλί. Ἡ Φράνσα ἐτι πλουτεῖ κατὰ τὸ θαλασσιον ἄλας.

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ Φρανσέζοι εἶναι τὸ ζωηρότατον γένος τῆς Εὐρώπης, καὶ ὀξύνοες ἐκ φύσεως καὶ ἀσεῖοι· εἰς τὰς ὑποθέσεις των φαίνονται ὀρμητικοί, εὐπροσηγορρι καὶ ἱλαροί· μετὰ τῶν ἐχθρῶν φέρονται φιλικῶς, πλὴν εἶναι κοῦφοι, ἀσχατοι καὶ εὐμετάβλητοι πρὸς τοὺς νεωτερισμούς, τὰ φρονήματα καὶ τοὺς σοφισμούς· πρότερον ἐτραγώδουν καὶ ἐχόρευον ὅλοι· μετὰ δὲ τὴν μεταβολὴν τῆς διοικήσεως αὐτῶν γυμναζόμενοι τῆν πολεμικὴν, γίνονται στρατιῶται. Αὐτοὶ ἔχουσι μεγάλην κλίσιν γὰ μετεβάλλωσιν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἀκροῦ εἰς τὸ ἄλλο· ὅθεν τῶρα μὲν εἶναι τοσοῦτον αἰσθητικοί, ὥσε δακρύουσι· τῶρα δὲ γίνονται σκληρότατοι ὡς οἱ βάρβαροι. Αὐτοὶ ἀρέσκονται ἀκρατῶς εἰς τοὺς νεωτερισμούς καὶ τὰ ἀσυνήθιστα· διὰ τοῦτο ἔχουσι μεγάλην κλίσιν εἰς τὰ μαγκαλεῖα καὶ τὴν λαμπρότητα, τὸ ὅποιον ἀποδεικνύουσι μάλιστα τὰ σφερέματα των. Πρὸς τοῦτοις ἐνασχολοῦνται πολὺ εἰς τὰς οὐτιδανότητας καὶ τὴν ἐπιράνειαν τῶν πραγμάτων· διὰ τοῦτο ἔγιναν ἐπιτήδειοι εἰς τὰς διαφόρους ἐφευρέσεις τῆς τρυφῆς, καὶ τὰς ποικί-

λας μεταμορφώσεις· ἔχοντες μεγάλην ὀικτιν περὶ ἑαυτῶν, κινουῦνται πρὸς ἐκδίκησιν καὶ ὑπὸ μικρᾶς αἰτίας. Ὁ γηραιὸς Φρανσέζος διὰ τῆς ὀρθῆς ἀνατροφῆς καὶ διδασκαλίας ἐνώσει τὴν ὀρθότητα τῶν ἠθῶν, καὶ τὸν λεπτὸν τρόπον τῆς ζωῆς μετὰ τὴν σαθρότητα, τὴν αἰσθησιν καὶ τὴν ἀληθινὴν φιλανθρωπίαν.

§. 9. Πόλεις.

Τὸ Παρίσιον εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου, καὶ ἡ καθέδρα τοῦ Ἀυτοκράτορος καὶ τῆς ἀνωτάτης ἐξουσίας, καὶ μία τῶν μεγίστων πόλεων τῆς Εὐρώπης. Ἀὕτη κεῖται παρὰ τῆς δύο ὀχθῆς τοῦ Σείνου, καὶ μέρος ἐπὶ τινῶν νήσων αὐτοῦ· δὲν εἶναι κανονικῶς οἰκοδομημένη, πλὴν ἔχει σχεδὸν πανταχοῦ μεγάλα καὶ ὑψηλὰ ὀσπήτια, πλῆθος παλατιῶν, καὶ καθ' ἑκάστην φέρεται ἐπὶ τὸ κρεῖττον. Τὰ Τουϊλέρια εἶναι ἡ καθέδρα τοῦ γαλλικοῦ Καίσαρος· ἡ δὲ μεγαλοπρεπὴς οἰκοδομὴ τὸ Λουβρι, ἣτις ἔχει πολλὰ ἀξιοθέατα, ἐχρημάτισε καιρὸν πολὺν ἡ κατοικία τῶν προτέρων βασιλέων, ἕως οὗ ἐγινε τὸ Βερσαίλ. Ἡ ἀξιολογωτάτη καὶ μεγαλοπρεπεστάτη οἰκοδομὴ εἶναι τὸ παλάτιον τῆς ἀποσασίας (Παλὲ Ρογιαλ): ἐπειδὴ εἶναι ἡ ἀγορὰ τῶν νεοευρεμένων καὶ πολυτίμων πραγμάτων, καὶ ὁ τόπος τῆς συναθροίσεως τῶν εὐγενῶν τοῦ Παρισίου. Τὸ Μπαστίλ, ἡ δύσφημος φυλακὴ τῆς πόλεως, κατηδαφίσθη τῷ

1789. Οἱ νεωτερισμοὶ (μόδα) τοῦ Παρισίου ἀπέκτησαν πρὸ πολλοῦ ἐξουσίαν ἀπεριόριστον εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην· οἱ τεχνῖται τῶν λεπτῶν ἐργαχείρων, καὶ αἱ σολίστριαι τοῦ Παρισίου, ὄντες κατὰ τὰς νέας ἐφευρέσεις ἀνεξάντλητοι, δίδουσι εἰς αὐτοὺς τὸν τόνον.

Ἡ Νάντη (Νάντ) εἶναι μεγάλη καὶ ἀξιόλογος ἐμπορικὴ πόλις, κειμένη παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Λουάρου. Αὕτη ἐνεργεῖ εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὰς ἐμπορικὰς ἀρκτικὰς πόλεις μεγάλου θαλάσσιον ἐμπόριον.

Ἡ Μπουρῶν, ἥτις νομίζεται μίᾳ τῶν διασημοτάτων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Φράνσας καὶ τῆς Εὐρώπης, εἶναι μεγάλη μετὰ πολλῶν καὶ ὠραίων οἰκοδομῶν, κειμένη παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Γαρόνος· ἀπ' αὐτῆς γίνεται ἐξαγωγή ἀξιόλογος, μάλιστα δὲ ἐκφέρεται κρασί πάμπλου καὶ ρακί, ἐκ δὲ τῶν ξένων προϊόντων Ζάχαρις πολλή καὶ καφές, τὰ ὁποῖα φέρονται εἰς τὴν Φράνσαν ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀμερικῇ ἀποικιῶν αὐτῆς.

Ἡ Μαρσιλία εἶναι ἡ παρὰ τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Φράνσας. Ταύτης τὸ ἐμπόριον ἐκτείνεται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰς παραθαλασσίους πόλεις τῆς ἰδίας Θαλάσσης, ἥτοι εἰς τὴν Ἀφρικὴν, Ἀσίαν, Ἰταλίαν,

Ἰσπανίαν καὶ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν. Προσέτι εἶναι μεγάλη καὶ ἐν μέρει καλῶς οἰκοδομημένη.

Ἡ Λυών, ἡ κειμένη παρὰ τὴν συμβολὴν τῶν ποταμῶν Ροδανῶν καὶ Σαόνος, ἦτον πρότερον μετὰ τὸ Παρίσιον ἡ μεγάλη πόλις τῆς Φράνσας, καὶ ἡ καθέδρα τῶν χρυσῶν καὶ μεταξωτῶν Φρανσεζικῶν ἐργοχειρῶν: ἐπειδὴ αὐτῆς τὰ γαλούνια, τὰ κεντημένα φορέματα, αἱ ἀργυραὶ καὶ χρυσαὶ μεταξωταὶ σφόαι, αἱ μεταξωταὶ κάλτσαι καὶ τὰ καπέλα μετεκομίζοντο εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην· πλὴν αὐτὴ κατερημώθη τῷ 1793, καὶ ἐσερήθη τὸ κάλλισον μέρος τῶν κατοίκων καὶ τῶν τεχνῶν της, ἀλλὰ τῶρα πάλιν ἀνορθοῦται κατὰ μικρόν.

Ἡ Στρασμπούργη, ἡ κειμένη κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ρήνου, εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, ἣτις παλαιότερον ἦτον Ἐλευθέρα Αὐτοκρατορική, καὶ ἀνήκεν εἰς τὴν Γερμανίαν, ἕως οὗ οἱ Φρανσέζοι τὴν οἰκαιοποιήθησαν μετὰ δολιότητος τῷ 1681. Ἡ μεγάλη ἐπισκοπικὴ ἐκκλησία, ἡ ὀνομάζομένη Μίνστερ, καὶ ὁ πλησίον αὐτῆς ὑψηλότατος καὶ τεχνικὸς πύργος εἶναι οἰκοδομαὶ ἀξιοθαύμαστοι. Ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ὁ Ἰωάννης Γχούτενμπέργης, ὁ γεννηθεὶς εἰς τὴν Μαίντσην, εἶρε τῷ 1436 τὴν τυπογραφίαν.

Ἡ Φράνσα διὰ τῶν παρελθόντων πολέμων ἐξήπλωσε πολὺ τὰ ὄρια τῆς, προσθέσασα εἰς τὸ βασιλείον τῆς μεγάλους τόπους, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι:

1) ἐκ μὲν τῆς Γερμανίας

α ὅλος ὁ Μπουργουνδικὸς Κίκλος, ἢ ἡ Αὐστριακὴ κατοχώρα, τόπος πλούσιος καὶ πολυανθρώποτατος.

Ἡ Πρισελίη (Μπρισελ) ἡ πρὶν πρωτεύουσα πόλις, ἣτις κεῖται μεταξὺ τοῦ Σέλδου καὶ Μάας, εἶναι εὐρύχωρος καὶ ὡραία· εἰς αὐτὴν ὁμοῦ μὲ ἄλλα ἐμπορικὰ ἐργόχειρα τεχνουργοῦνται καὶ τὰ ὡραιότατα τοῦ Κόσμου πλεκτά, ἢ πιτσιλία.

Ἡ Ἀντβέρπη (ἀντέερπεν) κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Πρισελῆς, πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Σέλδου. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, ἣτις πρὸ τινῶν αἰώνων ἦτον ἡ πρώτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Εὐρώπης· ἐπειδὴ ὅμως ὕστερον ἐμποδίσθη τὸ πλεῦσιμον τῶν θαλασσίων πλοίων εἰς τὸν ποταμὸν Σέλδην, κατήντησε τὸ ἐμπόριον αὐτῆς εἰς παντελῆ ἐκπτώσιν· τῶρα δέ, ἐπειδὴ τὸ πλεῦσιμον ἔγινε πάλιν ἐλεύθερον, εὕρισκεται εἰς ἀχμὴν καλὴν.

β) ὅλοι οἱ τόποι τῶν Κύκλων: τῆς Βεστροφαλίας καὶ τοῦ ἄνω καὶ κάτω Ρήνου, οἱ κείμενοι κατὰ τὰς ἀριστερὰς ὄχθας τοῦ Ρήνου.

Ἡ Κέλνη (κέλυ) ἡ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ρήνου. Ἄυτη εἶναι παλαιστάτη καὶ μεγάλη (πρότερον Ἐλευθέρα Ἀυτοκρατορική) πόλις, καὶ ἐνεργεῖ μέγαν ἐμπόριον: ἐπειδὴ αὐτοῦ ξεφορτώνονται ὅλαι αἱ παραγματοῦναι, αἱ ἀναβαίνουσαι καὶ καταβαίνουσαι διὰ τοῦ Ρήνου.

Ἡ Ἀάχη (ἄαχεν) ἡ πρὸς δυσμὰς τῆς Κέλνης. Ἄυτη εἶναι παλαιὰ καὶ περιφανὴς (πρότερον Ἐλευθέρα Ἀυτοκρατορική) πόλις, ἔχουσα τεχνουργεῖα (Φάμπρικας) καλῶν ῥυγχων, καὶ θερμὰ ἱαματικά λουτρά, ἐκ τῶν ὁποίων ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα, ἀπὸ τῆς διαφθορᾶς τῆς λατινικῆς λέξεως (*aquae*).

Ἡ Μαίντση (μάϊντς) ἡ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ρήνου, ἀντικρὺ τῶν ἐξέολῶν τοῦ Μάνη κειμένη, ἥτις εἶναι παλαιὰ καὶ διάσημος πόλις, ἐχρημάτισε δὲ πρότερον πρωτεύουσα καὶ καθεδρεύουσα τοῦ Κληρικοῦ Κυρφίρσου, ὅς τις ἄνωμάζετο ὁμωνύμως με αὐτήν.

2) Ἐξ δὲ τῆς Ἐλθετίας προσετέθησαν εἰς τὴν Φράνσαν μόνον τόποι τινές, κυρίως δὲ

Ἡ Ζενέβα, ἥτις εἶναι διάσημος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, κειμένη πρὸς τὰς δυτικὰς ἀκρας τῆς ὁμωνύμου αὐτῆς λίμνης. Εἰς αὐτὴν δουλεύονται πάμπόλλα ἐγκόλπια ὠρολόγια, καὶ μεταχομίζονται εἰς μέρη διάφορα.

3) Ἐκ τῆς Ἰταλίας ἢ Φράνσα οἰκιστοποιήθη ὄχι μόνον τὸ Δουκάτον τῆς Σαβοΐας, τὸ κείμενον κατὰ τὸ ἐντεύθεν μέρος τῶν Ἀλπεων, ἀλλὰ καὶ τὸ Πριγκιπάτον Πιεμόντου, τὸ κείμενον πρὸς τὸ ἐκείθεν μέρος τῶν Ἀλπεων. Καὶ οἱ δύο οὗτοι τόποι ἀνήκον τὸ πρότερον εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Σαρδινίας. Τὸ πρὸς τὰς Ἀλπεις μέρος τοῦ Πιεμόντου εἶναι πολὺ βουνῶδες, πλην εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη ἔχει εὐφορώτατον, θερμὸν καὶ ὠραῖον ἔδαφος, ποτιζόμενον ὑπὸ ἀναριθμητῶν ρυάκων, οἵτινες χύνονται εἰς τὸν ποταμὸν Πό, τὸν λαμβάνοντα τὰς ἀρχάς του αὐτόθεν. Εἰς τὸ Πιεμόντον γίνεται μετὰξι πολὺ ἐξαιρετοῦ ποιότητος, τὸ ὅποιον εἶναι τὸ κάλλιστον τῆς Ἰταλίας.

Τὸ Τουρινόν, τὸ κείμενον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Πό, εἶναι μεγάλη, καλῶς οἰκοδομημένη καὶ ἐν μέρει πόλις ὠραιότατη, ἥτις ἦτον πρότερον καθέδρα τοῦ Βασιλέως τῆς Σαρδινίας. Τινὲς δρόμοι αὐτῆς εἶναι ἀπὸ τοὺς ὠραιότατους τῆς Εὐρώπης· τὸ δὲ μουσικὸν αὐτῆς θέατρον εἶναι ἓνα ἀριστουργημα τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς τούτου τοῦ εἶδους.

Περαιτέρω ἡ Φράνσα ὑπέταξε νεωστὶ τὴν Λιγυρικὴν Ἀριστοκρατίαν, ἥτις εἶναι ἕνας μακρὸς καὶ γενὸς παραθαλασσιος τόπος, κείμενος κατὰ τὸ μῆκος τῶν παραθαλασσιῶν τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, πρὸς μεσημέριαν τοῦ Πιεμόντου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου διαίρεται διὰ τῶν Ἀπεννίνων. Οὗτος ὁ τόπος εἶναι πολὺ βουνώδης, πληρὺ καλλιεργημένος ἐπιμελῶς· παραγίει δὲ μεταξύ τῶν λοιπῶν καὶ ἐλαιόλαδον ἐξαιρετικόν.

Ἡ Γένοβα, ἡ πρὶν πρωτεύουσα αὐτῆς πόλις, κεῖται εἰς τὸ παραθαλάσσιον. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ οἰκοδομημένη ἐπὶ τινος βουνοῦ· διὰ τοῦτο ἔχει μὲν ἐκ τοῦ μέρους τῆς Θαλάσσης μίαν ὠραιότατην θέαν, πληρὺ πάνυ ὀλίγους πλατεῖς δρόμους· ἐκ τοῦ ἐναντίου ἔχει πολλὰ ὠραῖα παλάτια, ἐκκλησίας καὶ ὀσπήτια. Αὐτοῦ κατασκευάζεται τὸ ὠραιότατον μαῦρον βελούδον τῆς Ἑυρώπης. Ὁ μέγας λιμὴν αὐτῆς ἐπισκέπτεται συχνότατα ὑπὸ τῶν ξένων γενῶν· οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς νευροῦσι ἐμπόριον ἀξιόλογον μὲ τὰ ἐντόπια προϊόντα καὶ τῆς Λομβαρδίας.

Σημ. Ἡ νῆσος Κόρσικα ὑπόκειται τῶρα εἰς τὴν Φράνσαν. Αὕτη κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Σαρδινίας καὶ πρὸς μεσημέριαν τῆς Γένοβας· ἀνῆκε δὲ πρότερον εἰς τὴν Γένοβαν, καὶ συνηριθμεῖτο μετὰ τῆς Ἰταλίας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι Ἰταλοί.

ΕΛΒΕΤΙΑ

ἢ

ΣΦΕΪΤΣΑΡΙΑ.

(Πιν. 6..)

---

§. 1. Βαθμός.

Η Σφεΐτσαρια, ἢ ὀρθότερον ἡ Ἐλβετία σύγ-
κεῖται ἐκ δύο Ἀριστοκρατιῶν: τῆς Ἐλβετικῆς καὶ
τῆς Βαλῆς, καὶ ἐκ τοῦ πριγκιπάτου Ναϊφσα-
τέλου καὶ Βαλεγγίνου. Αὗται, ἂν καὶ ἡ παρ'
αὐτοῖς πρώην ὀνομαζομένη συμμαχία ἔπαυσε,
εἶναι ὅμως ἠνωμένοι διὰ τινων δεσμῶν.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Σφεΐτσαρια κείται μεταξὺ τῆς Φράνσας,
Γερμανίας καὶ Ἰταλίας, ὅσα μεσόγειος· καὶ
ἀπὸ μὲν τῆς Φράνσας καὶ Ἰταλίας διαφείται δι'
ὄρέων, ἀπὸ δὲ τῆς Γερμανίας διὰ τοῦ Ρήνου καὶ
τῆς λίμνης Ποτένης.

§. 3. Μέγεθος.

Αἱ Πολιτεῖαι, αἱ ὁποῖαι ἀνῆκον μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὴν Ἑλβετικὴν Συμμαχίαν, εἶχον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον περιοχὴν συνεσχυμένην, πλὴν ὅλος ὁ τόπος ὁμοῦ λαμβανόμενος, εἶναι ἱκανῶς μεγάλος, καὶ ἐξισοῦται σχεδὸν μὲ τὸ δωδέκατον μέρος τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Τουρκίας· ἔχει δὲ μῆκος 50 μιλίων καὶ πλάτος ὑπὲρ τὰ 40.

§. 4. Ὅρη.

Ἡ Σφαιτσαρία εἶναι πανταχοῦ πολὺ βουνώδης· πρὸς δὲ τὰ μεσημβρινὰ μέρη αὐτῆς κείνται αἱ περιώνυμοι Ἀλπεις, τὰ ὑψηλότετα ὄρη τῆς Ἑυρώπης, τῶν ὁποίων πολλαὶ βραχίονες κορυφαὶ φθάνουσιν ἕως ἐκεῖνο τῶν μέρους τοῦ Ἀέρος, ὅπου πάντοτε φέρονται τὰ νέφη, καὶ εἶναι αἰωνίως χιονοσκεπασοί, καὶ καταμεικτός ἀέρας. Τὸ γνωστότατον, πλὴν ὄχι καὶ ὑψηλότετον ἐξ αὐτῶν εἶναι τὸ Βουνὸν τοῦ Ἀγίου Κουράτου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι δρόμος ὁδηγῶν ἀπὸ τῆς Ἑλβετίας εἰς τὴν Ἰταλίαν· Αἱ δὲ τῶν Ἀλπειῶν ὁδοὶ πορθεῖαι ἔχουσι κινδύνους πολλούς· ἐπειδὴ οἱ δρόμοι κοινῶς ἀποκαταντῶσιν εἰς ὑψηλοὺς βράχους καὶ επικίνδυνα χάσματα, ὅθεν διὰ τοῦ παρομιχρῶς παρκατήματος καταπίπτει τις εὐκόλως εἰς τὸν ἀπείρου χάους· ἐδῶ βιάζονται ἐπίστω νὰ διαπε-

ῥῶσι τοὺς κρημνοὺς διὰ τῶν χειροσχηματίστων
 γεφύρων, αἱ ὁποῖαι ἀπειλοῦσι τὸν ὁδοιπόρον, ὅτι
 θέλουσι συντριφθῆ ὑπὸ τοὺς πόδας του· μεταξύ
 δὲ τούτων πρόκειται καὶ ὁ ἐκ τῆς καταφροῦς τῶν
 βῶλων κίνδυνος, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἕνας ὑπερμεγέθους
 ὄγκος χιόνος, ὅς τις λαμβάνει τὴν ἀρχὴν ἀπὸ
 μικρῆς χιόνος, ἥτις κινουμένη ἐπὶ τῶν ἀκρωρειῶν
 ὑπὸ μικροῦ ψυήματος τοῦ Ἀέρος, αὐξάνει κα-
 ταφερομένη, ἕως οὗ ἀποκαθίσταται τοιαύτη μεγα-
 λωτάτη σφῆρα, ὡσεὶ πίπτουσα κατὰ τῶν κρη-
 μῶν, ἀποτελεῖ κρότον βροντώδη, κατασυντρίβει
 δάση, σῦρει ὁμοῦ βράχους, διακόπτει ροὰς πο-
 ταμῶν, σκεπάζει οἰκίας, καὶ θάπτει ἐκ μιᾶς
 πολλὰς ἑκατοντάδας ἀνθρώπων. Ἐκ τῶν τοιούτων
 βῶλων, καὶ ἄλλων ἐπισεσωρευμένων χιόνων, σχη-
 ματίζονται κατὰ τὰς μεταξύ τῶν ἀκρωρειῶν ὑψη-
 λὰς κοιλάδας, μεγαλώτατοι καὶ χυδροὶ κρυσάλλι-
 νοὶ ὄγκοι, οἵτινες φθάνουσιν ἀφ' ἑνὸς βουνοῦ ἕως
 ἄλλου, καὶ μεταβάλλουσιν ὅλην τὴν κοιλάδα εἰς
 μίαν μεγάλην παγωμένην Θάλασσαν, αἰωνίως ἀδιά-
 λυτον, καὶ ὁμοίαν μὲ μίαν Θάλασσαν, ἥτις,
 ἐνῶ ἐταράττετο, ἐπάχρωσεν ἕως τὸν πάτον. Τὰ
 πολλὰ χάσματα τούτων τῶν πάγων, διὰ τῶν
 ὁποίων δύναται γὰ κατακρημνισθῆ τις εἰς τὸ χάος
 αὐτῶν, ἀποκαθιστῶσι τὴν δι' αὐτῶν ὁδοιπορείαν
 ἐπικινδυνωδεσάταν· πλὴν μὲ ὅλους τούτους τοὺς
 κινδύνους καὶ κόπους, τοὺς συμβαίνοντας εἰς τὴν
 διὰ τῶν Ἀλπεων ὁδοιπορείαν — ἥτις μόνον τὸ
 θέρος γίνεται — οἱ ξένοι περιηγῆται συχνάκις

ἐπισκέπτονται αὐτὰ τὰ βουνά, διὰ τὴν ἀπερίγραπτον εὐτύπωσιν τοῦ μεγέθους, τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τοῦ ὕψους αὐτῶν: ἐπειδὴ ἡ θεὰ αὐτῶν προξενεῖ εἰς τὰς ψυχὰς τοιαύτην τέρψιν, ὁποῖαν καὶ ἡ πάντη διάφορος θεὰ ἐνὸς ἀνοικτοῦ πελάγους.

Τὸ ὄρος τῶν Ἀλπεων ἐκτείνεται ἔτι πολὺ ἀπώτερον τῆς μεσημερινῆς Ελβετίας. Τοῦτο ἔχει τὴν ἀρχὴν πλησίον τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, καὶ ῥθάνει εἰς τὴν Ελβετίαν, καὶ ἐξ αὐτῆς εἰς τὴν μεσημερινὴν Γερμανίαν, καὶ διαβεῖ καὶ τοὺς δύο τόπους ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ ταπεινούμενον διηνεκῶς, τελειώνει κατὰ τὴν Αὐστρίαν ἀπέναντι τοῦ Δουνάβειου.

Πρὸς τὰ σύνορα τῆς Φρανσας προχωρεῖ ἕνα ἄλλο ὄρος μετριωτέρου ὕψους, ὀνομαζόμενον Γιόουρα, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀξιοσημείωτον διὰ τοὺς πολυτέγους κατοίκους του.

§. 5. Ὑδάτα.

Ἐκ τῶν Ελβετικῶν ὄρεων λαμβάνουσι πολλοὶ ποταμοὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀρχὴν, οἱ τινες ρέουσι εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ Κόσμου· καὶ τοῦτο μᾶς ἀποδεικνύει, ὅτι αὐτὸς ὁ τόπος κεῖται ὑψηλότερον πάντων τῶν περὶ αὐτόν. Μεταξὺ τούτων τῶν ποταμῶν δύο εἶναι κατ' ἐξοχὴν οἱ ἀξιοσημείωτοι:

- 1) ὁ Ρῆνος, ὁ σχηματίζων τὰ μεταξὺ Γερμανίας καὶ Φράνσας σύνορα, καὶ
- 2) ὁ Ροδανὸς (Ρῶν) τὸ Κεφαλαιοπόταμον τῆς Φράνσας.

Καὶ οἱ δύο ἀναβρῦουσι πλησίον τοῦ βουνοῦ τοῦ Ἀγίου Κοδράτου· καὶ ὁ μὲν Ρῆνος συνίσταται ἐκ πολλῶν πηγῶν, αἱ ὁποῖαι ρέουσι πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἄρκτον, καὶ ἔπειτα ἐνώονται· ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐνώσεως αὐτῶν σχηματιζόμενος ποταμὸς, ῥῶν διὰ τῆς Ποτένης λίμνης, γίνεται πλευσός, πλὴν διακόπτεται τὸ πλευσιμὸν του ὑπὸ τοῦ πλησίον τοῦ Σαρχάουζεν μεγάλου καὶ ἀξιοθεάτου καταρράκτου, ὅθεν ἐμβάινει εἰς τὴν Γερμανίαν.

Ὁ δὲ Ροδανὸς ῥέων ἀπὸ τῆς πηγῆς του πρὸς δυσμὰς εἰς τὴν λίμνην τῆς Ζενέβας, καὶ ἐξερχόμενος ἐξ αὐτῆς ἐγγύθεν τῆς Ζενέβας, διαρέχει τὴν Φράνσαν, καὶ ποιεῖ τὰς ἐκβολὰς του ἐν τῇ Μεσογείῳ Θαλάσσει.

Μεταξὺ τῶν κυρίως ἐντοπίων ποταμῶν ὁ μέγιστος εἶναι, ὁ χυνόμενος εἰς τὸν Ρῆνον Ἄαρ.

Πολλοὶ ῥύακες καὶ ποταμοὶ τῆς Ἑλβετίας κατακρημιζόμενοι ἀφ' ὑψηλῶν βουνῶν καὶ βράχων, σχηματίζουσιν ὡραιότατους καταρράκτας.

Ἡ Σφεΐτσαρία ἔχει ἀναριθμήτους λίμνας, ἐκ τῶν ὁποίων πολλαὶ εἶναι μεγάλαί καὶ πλευσαί· ἡ δὲ μεγίστη ἀπὸ ὅλας εἶναι ἡ τῆς Ζενέβας, ἣτις ἔχει σχῆμα διχοτόμου σελήνης. Αὕτη ἡ λίμνη εἶναι περίφημος διὰ τοὺς περὶ αὐτὴν τερπνοὺς καὶ εὐφόρους τόπους, ἡ θεωρία τῶν ὁποίων εἶναι χαριεσάτη.

§. 6. Κλίμα.

Ἐπειδὴ ὁ τόπος εἶναι πολὺ ὑψηλός, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἄηρ αὐτοῦ εἶναι καθαρὸς καὶ ψυχρὸς, τὸν ὁποῖον ἀποκαθισῶσι μὲν ψυχρότερον καὶ δριμύτερον τὰ αἰωνίως χιονοσκεπέα ὄρη, πλὴν εἶναι ὑγιεινός. Οἱ ὀμαλώτεροι τόποι ἔχουσι πολὺ θερμότερον καὶ χαριέστερον Ἄερα. Εἰς τὰς μεταξὺ τῶν βουνῶν βαθυτάτας κοιλάδας ἀναβάνει ἡ θερμότης τὸ θερος εἰς βαθμὸν ὑψηλόν, ὥστε πάλαις τὸν αὐτὸν καιρὸν, μετὰ μικρὰ τινα διαστήματα, δύναται νὰ αἰσθανθῇ τις, καὶ νὰ παρατηρήσῃ καὶ εἰς τὰ φυτὰ τὴν καυσικὴν θερμότητα τοῦ Θέρος, τὸ εὐκρατὸν τῆς Ἀνοιξέως καὶ τὴν δριμύτητα τοῦ Χειμῶνος.

§. 7. Προϊόντα.

Τὰ ὄρη τῆς Ελβετίας εἶναι καθ' ὑπερβολὴν πλούσια κατὰ τὰ εὐώδη καὶ ἰατρικὰ βότανα, τὰ

ὅποια ξηραίνοντες οἱ ἐκεῖ ἄνθρωποι, τὰ μεταχειρίζονται ὡς τὸ τσαΐ. Οἱ ὀμαλωτέροι τόποι ἀπυδίδουσι πολλὰ πωρικά καὶ κρασί καλλιζον, το ὁποῖον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γίνεται καλύτερον εἰς τὰς κοιλάδας, τὰς πλησίον τῶν ὑψηλοτάτων χιονοσκεπάζων ὄρεων.

Ἡ Κτηνοτροφία, καὶ μάλιστα ἡ Βουκολική εἶναι ὁ οὐσιώδης πλοῦτος τῶν Σφεϊτσαρών. Οἱ κατ'ἐφορὰ τῶν ὑψηλῶν ὄρεων καλύπτονται μὲ πρασιναδάς ὠραιστάτας, καὶ διὰ τοῦτο αἱ ἀγέλαι τῶν βοσκημάτων διώκονται τὸ θέρος εἰς τὰς ἐκεῖ βοσκάς, μακρὰν τῶν συνειθισμένων χωρικῶν κοιτικῶν. Αὗται αἱ βοσκαὶ ὀνομάζονται Ἀλπεῖς, ἐκ τῶν ὁποῖων ὀνομάσθη καὶ ὅλον τὸ ὄρος. Ἐπάνω τούτων τῶν Ἀλπεων κατασκευάζουσι καλύβας καὶ σπηλιὰς, ὀνομάζοντες αὐτὰς ποιμενικὰς, εἰς τὰς ὁποίας κατοικοῦσιν οἱ ποιμένες ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως ἕως τοῦ φθινοπώρου, καὶ μεταξὺ τούτου τοῦ καιροῦ ἐτοιμάζουσι τὸ περίφημον καὶ νόσιμον Σφεϊτσαρικὸν τυρὶ, τρεφομενοὶ μόνον μὲ τυρὶ καὶ γάλα. Δι' αὐτοῦ τοῦ τυροῦ, τοῦ βουτύρου καὶ δι' ἄλλων παντοδαπῶν ζώων ἐνεργεῖται ἐκεῖ ἐμπόριον μέγαλον. Ἐπὶ τῶν Ἀλπεων εὐρίσκονται καὶ ἀγριόγινδα, τὰ ὅποια εἶναι τὸ ἀξιολογώτερον κυνήγι διὰ τὰ αὐτῶν δερμάτα, τὰ ὅποια ἐργαζόμενα, γίνονται διαρκῆ καὶ μαλακὰ· αὐτὰ τὰ ἀγριόγινδα παρομοιάζουσι μὲ τὰ γίδια, εἶναι ζωνερά καὶ ταχύτατα ζῶα μὲ ἀκρόην καὶ ὄρασιν ὄξυ-

τάτην, αναβάνουσιν εἰς τοὺς ὑψηλοτάτους βράχους, καὶ πηδῶσιν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τοῦ ἄλλου διὰ μέσου τῶν βαθυτάτων χασμάτων, ὅθεν οἱ κυνηγοὶ αὐτῶν ὑπόκεινται εἰς μεγάλους κόπους καὶ κινδύνους.

Εἰς τὰ ὄρη τῆς Σφρεϊτσαρίας δὲν εὐρίσκονται οὔτε χρυσοῦ, οὔτε ἀργυρίου μεταλλεῖα, εἰμὴ μόνον ὀλίγα τινὰ σιδήρου, πλὴν ἀντ' αὐτῶν πλουτοῦσι κατὰ τὰ λιθοτομῆια τῶν μαρομάρων καὶ ἄλλων ὠραίων λίθων.

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ Σφρεϊτσάρροι ὁμοιάζουσιν εἰς πολλὰ μὲ τοὺς Γερμανοὺς, πρὸς δὲ τούτοις καὶ εἰς τὴν διάλεκτον. Ὁ καθαρὸς Ἀῆρ καὶ ἡ μετρία διαγωγή τοὺς ἀποκαθιστᾷ δυνατοὺς κατὰ τὸ σῶμα καὶ πνεῦμα· διὰ τοῦτο προσηλώθησαν εἰς ὅλας τὰς τέχνας, τὰς ἀπαιτούσας ἀγγίνοιαν καὶ μελέτην. Αὐτοὶ γενικῶς φθάνουσιν εἰς γῆρας βαθύτατον· πρὸ πολλοῦ ἀποδίδονται εἰς αὐτοὺς ἡ φήμη τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ εὐλικρινείας, καὶ διὰ τοῦτο οἱ μεγάλοι αὐθένται τοὺς δέχονται προθύμως διὰ σωματοφύλακας· καθὼς καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ καταχρήσεως καὶ ὄχι ἐκ δυσπιστίας τῶν ὑπηκόων, ἀκολουθοῦσι τινὲς βασιλεῖς καὶ

ἡγεμόνες. Αὐτοὶ πρὸ πάντων ἀγαπῶσι τὴν ἑαυτῶν πατρίδα, ὅθεν ἐπίστε εἰς τοὺς ξένους τόπους ἀρρώσθουσιν, ἐπιθυμοῦτες νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς αὐτήν· καὶ ὅταν ἀναλαμβάνωσι τὴν ὑγίαν, εὐθὺς ἐπιστρέφουσιν. Αὕτη ἡ παιδικὴ κακότης τοῦ ὑπερβολικοῦ πόθου τῆς πατρίδος προξενεῖται ὑπὸ τῶν ἰδιαζόντων ἠθῶν καὶ τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν, εἰς τὸν ὁποῖον αὐτοὶ συνθερίζουσι, καὶ ὅς τις εἰς τοὺς λοιποὺς τόπους εἶναι πολὺ διαφορετικός.

§. 9. Διάρσεις.

Ἡ Ἑλβετία σύγκειται τῶρα ἐκ τριῶν διαφόρων καὶ ἰδιαιτέρων μερῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι:

1) ἡ νῦν Ἑλβετικὴ Ἀριστοκρατία, ἣτις περιέχει 19 κεχωρισμένας μεγάλας καὶ μικράς, καὶ πρὸς ἀλλήλας συνδεδεμένας Ἀριστοκρατίας, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται Καντόνια. Ὁ ἐν αὐτῇ παντοτεινὸς Λανδάμαν (πρόεδρος) εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ συνδέσμου.

§. 10. Πόλεις.

Ἐπειδὴ ἡ Ἑλβετία διαίρεται εἰς τισάυτας Πολιτείας, διὰ τοῦτο δὲν εἶναι εἰς αὐτήν, καθὼς καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν, ὀυδαμία πρωτεύουσα πό-

λις ὅλου τοῦ τόπου, ἀλλὰ πᾶσα Πολιτεία ἔχει ἴδιον πρωτεύοντα τόπον, ὅς τις δὲν εἶναι πανταχοῦ πόλις.

Ἡ Μπαζέλη (Μπαζέλ) κεῖται εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ρήνου κατὰ τὴν γωνίαν, ὅπου συμπίπτουσι τὰ σύνορα τῆς Σφειτσαρίας, Φράνσας καὶ Γερμανίας, καὶ ὅθεν ὁ Ρήνος ἀφίνει παντελῶς τὴν Σφειτσαρίαν. Αὕτη εἶναι ἡ μεγίστη πόλις τῆς Σφειτσαρίας, ἔχουσα πολλὰ ἐξάαιρετα ἐργόχειρα καὶ ἐνεργῶσα ἐμπόριον ἀξιόλογον· κατ' ἐξοχὴν αὐτοῦ κατασκευάζουσι πολλὰς μεταξωτὰς κορδέλας καὶ χαρτὶ ὠραῖοι, ὀνομαζόμενον Σφειτσαρικόν.

Τὸ Σαφχάουζον (σαφχάουζεν) εἶναι ὁμοίως πόλις ἐμπορικὴ μὲ καλὰ μεταξωτὰ καὶ βαμβακερὰ ἐργόχειρα. Αὕτη κεῖται κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ρήνου, πλησίον ἐνὸς μεγάλου καταρράχτου, ὅστις διακόπτει τὸ πλεύσιμον τούτου τοῦ μεγάλου ποταμοῦ. Αὐτοῦ ἦτον κατεσκευασμένη ἐπὶ τοῦ Ρήνου μία ξυλίνη γέφυρα μὲ σέγγην, τῆς ὁποίας τὰ μέρη ἦτον τόσον ἐντέχνως συνδεδεμένα, ὥστε χωρὶς τινος ὑποσηρίγματος τὸ ἓνα ἐκράτει τὸ ἄλλο, πλὴν οἱ Φρανσέζοι τὴν ἔκαυσαν.

Ἡ Τσιρίχη (τσιρίχ) ἡ κειμένη παρὰ τὰς ὄχθας μιᾶς μεγαλωτάτης ταυτωνύμου λίμνης, εἶναι πόλις περιφανὴς μὲ πολλὰ μεταξωτὰ καὶ

βαμβακερά εργόχειρα. Αὕτη ἡ πόλις ἐπειδὴ ἦτον ὁ πρωτεύων τόπος τοῦ πρώτου τῶν 13 Καντονίων, ὅ, που εἶχε τὸν πρῶτον βαθμὸν ἐφ' ὅλης τῆς συμμαχίας, δια τούτου τὴν ἐξελαμένον τιμὴν ὡς πόλιν πρωτεύουσαν ὅλης τῆς Σφείτσαρίας.

Ἡ Πέρνη (Πέον) κείται κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Ἄαρος, ἧτις εἶναι διάσημος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, καὶ ὁ πρωτεύων τόπος τοῦ Καντονίου Μπέρνου, ὅ, που ὡς πρὸς τὸν βαθμὸν ἦτον τὸ δεύτερον συμμαχικὸν Καντόνι, ὡς δὲ πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀξιολογότητα τὸ πρῶτον μεταξύ ὄλων: ἐπειδὴ αὐτὸ μόνον περιεῖχεν ὑπὲρ τὸ τέταρτον μέρος τῆς Σφείτσαρίας, καὶ διὰ τούτου ἦτον ἐν ὑπολήψει μεγάλη μεταξύ ὄλων τῶν λοιπῶν Σφείτσαρικῶν Πολιτειῶν.

2) Ἡ Ἀριστοκρατία Βαλὶς, ἡ κειμένη μεσημβρινοανατολικῶς πρὸς τὴν λίμνην τῆς Ζενέβας. Αὕτη εἶναι μικρὸς καὶ βουνώδης τόπος.

Ἡ πρωτεύουσα πόλις αὐτῆς ὀνομάζεται Σί-τεν, ἢ Σίον.

3) Τὸ Πριγκιπάτον Ναιφσατέλον (Νεϊφσατέλ) τὸ κείμενον μεταξύ τῆς Φράνσας καὶ τῆς Ἑλβετικῆς Ἀριστοκρατίας παρὰ τὴν λίμνην Ναιφσα-

τέλην, καὶ ὑποκείμενον εἰς τὸν βασιλέα τῆς Προυσίας· ἐδῶ κατασκευάζονται πολλὰ μηχανικὰ ἐργόχειρα, οἷον : ὠρολόγια καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Ἡ πρωτεύουσα πόλις αὐτοῦ Ναϊφσατέλη κείται παρὰ τὰς ὄχθας τῆς ῥηθείσης λίμνης.

Ι Τ Α Λ Ι Α .

(Πιν. 7.)

---

§. Ι. Βαθμός.

Μόνη ἡ Ἰταλία μεταξὺ τῶν λοιπῶν εὐρωπαϊκῶν τόπων δὲν ἔχει τινὰ ἐκ πολλῶν ἠνωμένων Πολιτείαν, ἀλλὰ περιέχει μὲν πολλὰς Πολιτείας, πλὴν δὲν εἶναι πρὸς ἀλλήλας ἠνωμένοι μὲ κανένα συμμαχικὸν δεσμὸν πρὸς κοινὴν ὑπεράσπισιν, καθὼς πρότερον ἡ Ἑλβετία· ἀλλ' οὔτε ὑπόκεινται εἰς τινὰ γενικὸν ἀρχηγόν, ἢ κοινούς νόμους, καθὼς ἡ Γερμανία.

Ἐπὶ τῆς Ἰταλίας εὐρίσκονται πέντε Βασίλεια, ἓνα Δουκάτον, μία μικρὰ Ἀριστοκρατία καὶ μία ἐκκλησιασικὴ Πολιτεία, ἧτις ζητεῖ τὸν ἀνώτατον βαθμὸν παρὰ τῶν λοιπῶν. Τινὲς τούτων τῶν Πολιτειῶν, καθ' ὃν καιρὸν οἱ Ρωμαῖκοὶ Καίσαρες ἐκυρίευσον τὴν Ἰταλίαν, ἐξήρτηντο ἀπὸ
τοῦ

τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου, πλὴν πρὸ ὀλίγου αὐ-
τη ἢ ἐξάρτησις ἔπαυσε.

Ἐκκλησιαστικὴ Πολιτεία λέγεται ἡ κυ-
ριευομένη ὑπὸ τοῦ Πάππα. Τὰ Βασίλεια εἶναι:
1) ἡ Νεάπολις, 2) ἡ Σικελία, 3) ἡ Σαρδι-
νία, 4) ἡ Ἐτρουρία, ἥτοι τὸ πρότερον μεγά-
λον Δουκάτον Τοσκίνα καὶ 5) τὸ Ἰταλικὸν
Βασίλειον. Τὸ μόνον ἐναπολειφθὲν Δουκάτον
εἶναι ἡ Πάρμα, πλὴν καὶ τοῦτο κατεξουσιάσθη
ὑπὸ τῶν Φραγκοζων τῷ 1802. Ἡ μόνη ἐναπολει-
φθεῖσα μικρὰ Ἀριστοκρατία ὀνομάζεται Σαντ-
μαρίνος. Ἡ Ἀριστοκρατία τῆς Βενετίας προσετέ-
θη εἰς τὸ νεωστὶ Ἰταλικὸν Βασίλειον· ἡ δὲ τῆς
Λιγουρίας Ἀριστοκρατία, τὸ Δουκάτον Σαβοῦε
καὶ τὸ Πριγκιπάτον Πιεμόντον ἠνώθησαν μετὰ
τῆς Φράνσας.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Ἰταλία τὸ περισσότερον μέρος εἶναι χερ-
σόνησος, προχωροῦσα μακρὰν ἐντὸς τῆς Μεσο-
γείου Θαλάσσης, ἥτις περικυκλῶνει τὸ πλεῖστον
μέρος αὐτῆς· πρὸς ἀνατολὰς τὴν βρέχει ὁ διεξο-
δικὸς Κόλπος αὐτῆς τῆς Θαλάσσης, ὁ ὀνομαζό-
μενος Ἀδριατικὸν Πέλαγος· κατὰ τὴν Ἐπρὰν
συνορεύει μετὰ τῆς Φράνσας, Σφεῖτσαρίας καὶ
Γερμανίας· ἀπὸ τῶν δύο τελευταίων τὴν διαί-

ρῶσιν αἱ ὑψηλαὶ Ἀλπεις, αἱ ὁποῖαι ἀποκαθιστῶσι δύσκολον τὴν εἰς αὐτὴν εἰσοδόν.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ μέγιστον μῆκος αὐτῆς εἶναι σχεδὸν 200 μιλίων, τὸ δὲ μέγιστον πλάτος οὔτε τὸ ἥμισυ. Αὕτη ὁμοῦ μὲ τὰς γήσους τῆς δὲν ἐξισοῦται οὔτε μὲ τὸ ἥμισυ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Ὅρη.

Αἱ Ἀλπεις, αἱ περιορίζουσαι ὅλον τὸ ἀρχαϊκὸν μέρος αὐτῆς, ἔχουν τὸν κεφαλαιώδη κορμὸν ἐν τῇ Σφείτσαρίᾳ, πλὴν ἀποκαθιστῶσι καὶ τινὰ μέρη τῆς Ἰταλίας πολὺ βουνώδη.

Ἀπὸ τῶν Ἀλπεων ἐκτείνεται μίᾳ σειρᾷ βουνῶν δι' ὅλου τοῦ μῆκους τῆς Ἰταλίας· τῶντο τὸ περιφανὲς ὄρος ὀνομάζεται Ἀπεννινόν, ἢ Ἀπεννίνοι.

Μεταξὺ τῶν μεμονωμένων Βουνῶν τῆς Ἰταλίας τὰ διασημότερα εἶναι ὁ πλησίον τῆς Νεαπόλεως Βεσούβιος καὶ ἡ Αἴτνη τῆς Σικελίας, τὰ ὁποῖα ἀμφότερα εἶναι Πυρίπνοα· τὸ τελευταῖον ἔχει ὕψος σχεδὸν ἐπέκεινα τῶν δέκα χιλιάδων πό-

δῶν· τὸ δὲ πρῶτον κατὰ τὸ παρὸν ἐκπνέει φλόγας σφοδροτέρας καὶ τρομερωτέρας· τῷ 1779 ἀνεπήδησεν ἐκ τοῦ χάσματος αὐτοῦ μία πύρινος γλῶσσα, ἣτις ἐφαίνετο τετράκις ὑψηλότερα ἀπὸ ὅλον τὸ βουνόν. Ἐπὶ τῶν μικρῶν γήσιων, τῶν κειμένων ἔμπροσθεν τῆς Σικελίας, εἶναι καὶ ἄλλα πολλὰ μικρὰ πυρίπνοα βουνά, πλην ὀλίγον γνωστὰ καὶ μικροῦ λόγου ἄξια:

§. 5. Ὑδᾶτα.

Ἐπειδὴ ἡ Ἰταλία εἶναι χερσόνησος, καὶ τέμνεται πρὸς τούτοις καθ' ὅλον τὸ μῆκος αὐτῆς δι' ἐνὸς ὄρους, διὰ τοῦτο δὲν δύνονται οἱ ποταμοὶ διὰ τῆς αὐτῶν ἐνώσεως νὰ συσῆσωσι κανένα Μεγαλοπόταμον, ἀλλὰ φθάνουσι ταχύτατα εἰς τὴν Θάλασσαν· οἱ γνωστότεροι ἐξ αὐτῶν εἶναι:

- 1) ὁ Πάδος (Πό) ὁ διασημότερος μεταξὺ τῶν λοιπῶν. Αὐτὸς ἀναβρῦει ἐκ τῶν Ἀλπεων κατὰ τὰ πρότερον σύνορα τῆς Φράνσας, καὶ ῥεεὶ πρὸς ἀνατολὰς διὰ μέσου τῆς ἀρκτικῆς Ἰταλίας· δέχεται δὲ πολλοὺς μικροτέρους ποταμούς, δεξιόθεν μὲν ἐκ τῶν Ἀπεννίνων, ἀριστερόθεν δὲ ἐκ τῶν Ἀλπεων· πλὴν καὶ οὕτω δὲν γίνεται ἰκανῶς πλευσός, ἀλλὰ χύνεται τελευταῖον ἐν τῷ Ἀδριατικῷ Πελάγει.

- 2) ὁ Τίβερις, ὁ ῥέων διὰ τῆς Ρώμης, ὅστις εἶναι μὲν διάσημος ἐκ τῆς Ἱστορίας, πλὴν μικρός.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν Λιμνῶν τῆς Ἰταλίας αἱ ἐπισημότεραι εἶναι, αἱ κείμεναι κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν Ἀλπεων, πρὸς τὰ σύνορα τῆς Σφεΐτσαρίας. Ἡ ὀνομαζομένη Λάγγο μαγγιόρε (Λίμνη μεγάλη) ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξέρχεται ἓνα παραπόταμον τοῦ Πάδου, εἶναι ἡ γνωστότερα διὰ τὰς τερπνὰς ὄχθας αὐτῆς, καὶ διὰ τὴν πάλαι ἐν αὐτῇ περίφημον Μπορομαϊκὴν νῆσον μετὰ τοὺς χαρμεστάτους κήπους καὶ τὴν θέσιν.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ Ἰταλία ἔχει θερμὸν, πλὴν καθαρὸν, τερπνὸν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑγιεινὸν Ἀέρα: ἐπειδὴ ἡ θερμότης μετριάζεται ἱκανῶς ὑπὸ τῶν θαλασσίων ἀνέμων καὶ τῶν χιόνων, αἱ ὁποῖαι καλύπτουσι μὲν τὸ περισσότερον μέρος τοῦ χρόνου τὰ ὄρη αὐτῆς, πλὴν σπανίως πίπτουσι ἐπὶ τῶν ὀμαλῶν τόπων, ἢ τουλάχιστον διαρκῶσι πολὺ ὀλίγον. Δι' αὐτὸν τὸν εὐκρατὸν Ἀέρα οἱ πλοῦσοι ἀσθενεῖς τῶν ἀρκτικῶν τόπων ἐρχόμενοι εἰς αὐτὴν ξεχειμάζουσι, καὶ ἀναλαμβάνουσι τὰς δυνάμεις τῶν καὶ τὴν ὑγίαν· πλὴν εἰς τινὰ μέρη αὐτῆς εἶναι μεγάλοι βάλτοι, ὅπου ἀποκαθίεσται ὁ Ἀὴρ νοσώδης.

Ἡ φοβερωτάτη πληγὴ τῶν Σεισμῶν συμβαίνει εἰς τὴν Ἰταλίαν συχνότερον, παρὰ εἰς ἄλλο μέρος τῆς Εὐρώπης· τῷ 1783 ἔγινε κατὰ τὸ μεσημβρινώτατον μέρος αὐτῆς, πλησίον τῆς Σικελίας ἕνας σεισμός τόσον μεγάλος, ὥστε ἐρήμωσεν ὅλον τούτον τὸν τόπον, καὶ κατηδάφισε πολλὰς πόλεις καὶ χωρία, ὅπου ἐπλακώθησαν πολλὰι χιλιάδες ἀνθρώπων· τῷ δὲ 1804 ἠρημώθη πάλιν τὸ βράσιλειον τῆς Νεαπόλεως ὑπὸ τινος τρομερωτάτου σεισμῶν· τοιαῦτα δυσυχῆ συμβεβηκότα ἔγιναν πολλάκις.

Πρὸς τούτοις καὶ τὰ Ἡφαίστια θουνὰ ἀποτελοῦσι πολλάκις μεγάλας ἐρημώσεις, καὶ ξεθάπτουσι πάλιν τώρα ἐκείνας τὰς πόλεις, αἱ ὅποσαι πρὸ δύο χιλιάδων χρόνων ἤκμαζον, καὶ ἐσχεπάσθησαν ὑπὸ τῶν ἐκροῶν καὶ ἐκβολῶν τοῦ Βεσουβίου. Οἱ σεισμοὶ καὶ τὰ ἠφαίστια θουνὰ μολύνουσιν ἐπίσης τὸν Αἴρα, καὶ ἀμαυροῦσι τὴν εὐδαμονίαν τούτου τοῦ ωραίου τόπου.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Ἰταλία διὰ τὴν εὐφορίαν αὐτῆς καὶ τὴν τερπνότητα ὀνομάζεται Κήπος τῆς Εὐρώπης. Αὕτη παράγει ὅλα τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, καὶ ἔτι τὰ πρὸς τὴν εὐζωίαν καὶ τρυφήν. Εἰς αὐτὴν εὐρίσκονται ὀμοθυμαδὸν ὅλα τὰ κατὰ μέρος ἴδια

προϊόντα τῶν λοιπῶν εὐρωπαϊκῶν τόπων· κυρίως ὅμως οἱ Εὐρωπαῖοι ἀπέδωκαν εἰς αὐτὴν τὸ τοιοῦτον ὄνομα διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὠραιστάτων καρποφόρων δένδρων, μὲ τὰ ὅποια σκεπάζονται ὅλα τὰ μέρη αὐτῆς, ἐν ᾧ εἰς ἄλλους τόπους τὰ κρατούσιν εἰς τοὺς κήπους μὲ κόπους· τὰ διασημότεα προϊόντα τῆς Ἰταλίας εἶναι τὰυτα:

- 1) Γεννήματα, οἶον: σιτάρι, σίκαλις, ρύζι, καὶ ἀραποσίτι. Τὸ κάλλιστον σιτάρι γίνεται κατὰ τὴν Σικελίαν, τὸ δὲ ρύζι καὶ ἀραποσίτι κατὰ τὰ μεσαῖα μέρη τοῦ Πάδου· ἐκ τούτων γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή.
- 2) Κρασί καλλίστης ποιότητος γίνεται εἰς πολλὰ μέρη. Τὰ γνωστότατα κρασὰ ἐκφέρονται ἀπὸ τῆς Σικελίας, τῆς Νεαπόλεως καὶ Τοσκάνας.
- 3) Μεσημβρινὰ Πρωικὰ, οἶον: λεμόνια, νεράντζια, πορτογάλλεια, ρόδια, σῦκα, γλυκὰ κάσανα, αὐγύδαλα καὶ τὰ κάλλιστα εἶδη τῶν λοιπῶν πρωικῶν αὐξάνουσιν αὐτοῦ δαφιλέστατα εἰς τόπους ὑπαίθρου, καὶ γίνονται ἐξάίρετα· εἰς πολλὰ μέρη σχηματίζουσιν αὐτὰ τὰ καρποφόρα δένδρα μικρὰ τινα δάση. Ἡ Σικελία, ἡ Νεάπολις, ἡ Γένοβα καὶ ἡ Τοσκάνα εἶναι καθ' ὑπεροχὴν πλούσιαι κατὰ τὰ τοιαῦτα.

- 4) Ἐλαιόλαδον ἡ Ἰταλία παράγει πολὺ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Γένοβας, κατὰ τὸ Σάντ Ρέμον· εἰς δὲ τὴν Φλωρεντίαν καὶ Τοσκάναν γίνεται τὸ κάλλιστον ἐλαιόλαδον τῆς Εὐρώπης· ἐπειδὴ ὑπερβαίνει καὶ τὸ Προβάνς.
- 5) Μετάξι γίνεται σχεδὸν καθ' ὅλην τὴν Ἰταλίαν ἀφθόνως, κατ' ἐξοχὴν δὲ κατὰ τὴν Σικελίαν καὶ τὴν Ἰταλικὴν ἐπικράτειαν τῆς Βενετίας (ἐπερίθη ὅμως ἡ Ἰταλία ὑπὸ τῆς Φράνσας τὸ Πιεμόντον, ὅπου καλλιεργεῖται τὸ καλλίτερον μετάξι)· ἐκ τούτου γίνεται ἐξαγωγή μεγάλη, πλὴν καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ δουλεύεται πολὺ, ὅθεν ἐνεργεῖται ἐμπόριον μέγαλον διὰ τῶν μεταξωτῶν σοφῶν.
- 6) Ἡ Κτηνοτροφία διατηρεῖται ἐν τῇ Ἰταλίᾳ δαφιλῶς διὰ τῶν πολλῶν καὶ λιπαρωτάτων βοσκῶν αὐτῆς. Οἱ ἵπποι τῆς Νεαπόλεως εἶναι αἱ κάλλιστοι τῆς Εὐρώπης· καὶ τὸ τυρὶ Παρμαζάνον — ὃ, που ἔχει μὲν τὸ ὄνομα τῆς Πάρμας, πλὴν κυρίως κατασκευάζεται εἰς τὴν Λούδην, τὸ Μιλάνον καὶ ἄλλους τινὰς τόπους — εἶναι περίφημον καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην.

Ἡ Ἰταλία δὲν ἔχει πλούσια μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, πλὴν εἰς τινὰ μέρη αὐτῆς εὐρίσκεται καλὸν σίδηρον, πάμπλου καὶ κάλλιστον

μάσχαρον παντός χρώματος· τὸ ἐν τῷ πρὶν Δου-
χάτω τῆς Μοῦσνας λευκὸν καρρρικὸν μάσχα-
ρον εἶναι τὸ κάλλιστον, εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ὁποῖου
μάλιστα καταγίνονται.

§. 8. Κάτοικοι.

Ὁ σωματικὸς ὄργανισμὸς τῶν Ἰταλῶν εἶναι
δυνατὸς καὶ διαρκής, ὁ δὲ νοῦς αὐπνός καὶ οἴξυς,
ἡ ζωὴ ἐγκρατὴς καὶ μετρία, ἂν καὶ ἔχρουσι πολὺ
κρασί. Ἡ θερμότης τοὺς βιάζει νὰ ὑπολαμβάνωσι
τὸν πάγον ἀναγκαῖον. Οὐτεσ ζωηρότατοι, γίνονται
ζηλότυποι κατὰ τὴν τιμὴν καὶ τὸν ἔρωτα, ἐξύ-
θυμοι καὶ γενικῶς καθ' ὑπερβολὴν φιλέχθικοι,
πλὴν ἐξέυρουν καλῶς νὰ προσποιῶνται. Εἰς κανέ-
να μέρος τῆς Εὐρώπης δὲν συμβαίνουσι τόσον συ-
χνάκις οἱ δόλιοι φόνοι, ὅσον εἰς τὴν Ἰταλίαν·
πλὴν εἰς τοῦτο εἶναι ὑπεύθυνος ἡ δημοκρατημένη
διοίκησις, καὶ ὄχι ὁ χαρακτῆρ τῶν κατοίκων. Δι-
αίτιαν τῆς αὐτῶν φειδωλίας καὶ φιλοπονίας ἀποδί-
δουσιν εἰς αὐτοὺς τὴν φιλαργυρίαν. Οὐτεσ ἐπιμε-
λῆς, ἀποδημοῦσιν ἱκανοὶ ἐξ αὐτῶν εἰς διαφόρους
ξένους τόπους, ὅπου πολλάκις ἀρχηνοῦν ὡς πρα-
γματευταὶ τοῦ δρόμου — τῶν ὁποίων ἡ πραγμα-
τεία ἐμπεριέχεται ὅλη εἰς ἓνα μικρὸν κισώτιον —
καὶ τελειῶνουσιν ὡς πλούσιοι πραγματευταί. Εἰς
τὸ ἐμπόριον καὶ ἄλλας πολλὰς τέχνας αὐτοὶ ἔκα-
μαν ἀξιολόγους εφευρέσεις, καὶ τὰς ἐδίδαξαν εἰς
τοὺς λοιποὺς Εὐρωπαϊοὺς, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει

τὴν ὀξύνοιαν αὐτῶν· ἡ Λοταρία καὶ ὁ λότος, ἂν καὶ ἀνωφελῆ, ἀποδίδονται εἰς τὰς ἐφευρέσεις αὐτῶν. Οἱ ἐπίσημοι τῶν Ἰταλῶν ἀγαπῶσι τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν κατ' ἐπιφάνειαν μεγαλοπρέπειαν· τούτο ἀποδεικνύουσι τὰ αὐτῶν ἐξαιρέτα παλάτια, αἱ ἀποσκευαὶ καὶ τὸ πλῆθος τῶν λαμπροφόρων ὑπηρετῶν· ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν οἰκιακὴν κατάστασιν εἶναι οἰκονομικώτεροι· τὰ πολυτελῆ συμπόσια γίνονται σπανίως εἰς αὐτούς. Διὰ τὴν μεγάλην ἡμερικὴν θερμότητα τὸ μὲν μεσημέριον κοιμῶνται, τὸ δὲ μεσονύχτιον συνεπισχέπτονται, περιέρχονται, καὶ πορεύονται εἰς τὰ θέατρα. Εἰς αὐτούς γίνονται τινὲς ἰδιάζουσαι ἐυθυμίας, τὰς ὁποίας ἀλλοῦ μιμῶνται ἀτελῶς, οἷον: τὸ Καρναβάλι κατὰ τὰς ἐπισήμες αὐτῶν πόλεις — ὅ, που ἐπικρατεῖ κυρίως μίαν ἐβδομάδα — διέρχονται ὑποχρινόμενοι ἡμέραν καὶ νύκτα, ὡς κύριοι καὶ δούλοι, ἀμαξηλάται καὶ ἵπποι φορῶσι προσωπεῖα· πρὸς δὲ τούτοις εἶναι δεινοὶ ἐρασαὶ τῆς Μουσικῆς, ὅθεν πᾶσα σχεδὸν μετρία πόλις ἔχει ὁσπῆτια διὰ τὰ μουσικὰ δράμματα.

§. 9. Διαίρεσις.

Ἡ Ἰταλία συνίσταται ἐκ μιᾶς χερσονήσου καὶ τινῶν νήσων· καὶ ἡ μὲν χερσόνησος διαιρεῖται εἰς Ἀνω, Μεσαίαν, καὶ Κάτω Ἰταλίαν· ἐκ δὲ

τῶν νήσων ἡ Σικελία, καὶ ἡ Σαρδινία εἶνε μεγάλαι, αἱ δὲ λοιπαὶ μικραί.

Σημ. Ἡ νῆσος Κόρσικα — ἥτις πρότερον ἀπεδίδετο εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ κατοικεῖται μέχρι τοῦ νῦν ὑπὸ Ἰταλῶν, ὑπὸ δὲ τίτλον Βασιλείου ὑπάκειτο εἰς τὴν Ἀριστοκρατίαν τῆς Γερμανίας — καὶ ἡ Ἑλμπα τῶρα προστεθήσασιν εἰς τὴν Φράνσαν.

Α. Ἡ Ἄνω Ἰταλία — τῆς ὁποίας τὸ μετὰ τῶν Ἀλπεων καὶ Ἀπεννίνων μέγιστον μέρος ὀνομάζεται Λομβαρδία: ἐπειδὴ αὐτοῦ πρὸ 1000 χρόνων ἦτον τὸ βασίλειον τῶν Λογγρομπάρδων — περιέχει

Τὸ Ἰταλικὸν Βασίλειον.

Τοῦτο συνεστήθη τῷ 1805 ὑπὸ τοῦ Καίσαρος τῆς Φράνσας, τὸ ὅποιον πρῶτον ὀνομάζετο Κισαλπινική, ἔπειτα Ἰταλικὴ Ἀριστοκρατία: σύγκριται δὲ ἐκ τῶν πρὶν Ἀουστριακῶν Δουκῶν: τοῦ Μιλάνου καὶ τῆς Μάντουας, ἐκ τοῦ Δουκάτου τῆς Μοδένας — τοῦ ὁποίου ὁ Δαυξ ἔλαβεν ἀντὶ αὐτοῦ ἐν τῇ Γερμανίᾳ εἷνα μέρος Γῆς — ἐκ τῆς πρὶν Βενετικῆς Ἀριστοκρατίας, ἐκ τριῶν διασπῆμων ἐπαρχιῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Πολιτείας, καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν μερῶν, ἀφαίρεθέντων ἀπὸ τῆς Σφεϊτσαρίας. Τοῦτο ἐκτείνεται ἀπὸ τῶν Ἀλπεων καὶ τῶν κατὰ τὸ Πιεμόντον τῆς Φράνσας συνόρων,

μέχρι τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, δι' ἐνὸς δὲ γενοῦ μέρους καὶ ἕως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Ὁ νῦν Βασιλεὺς αὐτοῦ εἶναι ὁ Καῖσαρ τῆς Φράνσας, τοῦ ὁποίου τὸν τόπον ἐπέχει ἕνας Ἀντιβασιλεὺς, ὑποκείμενος εἰς αὐτόν· πλὴν ἀφ' οὗ γίνη μεταξὺ τῆς Φράνσας καὶ τῆς Ἀγγλίας εἰρήνη, πρέπει νὰ μείνη διαδοχικὸν εἰς τὸν νῦν Ἀντιβασιλέα.

Ἡ Γῆ αὐτοῦ εἶναι σχεδὸν πανταχοῦ εὐφορωτάτη καὶ ἱκανῶς κατοικημένη, κατ' ἐξοχὴν δὲ τὸ μέρος, ὃ, που ὑπέκειτο πρότερον τῇ Ἀουστρία, εἶναι ὁ κάλλιστος τῆς Εὐρώπης τόπος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀκμάζει ἡ Γεωργικὴ καὶ ἡ Κτηνοτροφία. Ἐκτὸς τῶν ποικίλων γεννημάτων καλλιεργεῖται καὶ πολὺ ἀραποσίτι καὶ ῥύζι, τὸ ὁποῖον ὅμως ἀποκαθίστα τὸν Ἀέρα νοσώδη. Αὐτοῦ γίνεται καὶ τὸ τυρὶ Παρμαζάνον, ἔτι καὶ μετὰξι πάμπολυ, πλὴν κατώτερον ἀπὸ τοῦ Πιεμόντου.

Οἱ πρότερον τόποι τῆς Βενετίας, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκουσιν ἡ Ἰστρία καὶ ἡ Δαλματία, οἱ κατὰ τὰ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, εἶναι εὐφορώτατοι, ἔχοντες καὶ θέσι προσφυῆ διὰ τὸ ἐμπόριον· ὁ Κεφαλαιώδης τόπος παράγει κατ' ἐξοχὴν διὰ τὸ ἐμπόριον μετὰξι.

Τὸ Μιλάνον, τὸ κείμενον πρὸς τὰ ἀριστερὰ μέρη τοῦ Πάδου, ἡ καθεδρική πόλις τῆς διοική-

σεως εἶναι μεγάλη, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κακῶς οἰκοδομημένη. Διὰ τῶν αὐτῶν τεχνουργουμένων πολλῶν μεταξωτῶν καλτῶν, χειροθηκῶν καὶ μυξομανθῶν ἐνεργεῖται μεγάλον ἐμπόσιον. Ἡ αὐτῶν ἐκκλησία τῆς Θεοτόκου εἶναι μία τῶν μεγίστων ἐκκλησιῶν, τῶν εὐρισκομένων καθ' ὅλα τὰ χριστιανικὰ μέρη.

Ἡ ΜΟῦΕΝΑ, ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ Πάδου εἶναι ἀξιοσημείωτος: ἐπειδὴ πρὸ ὀλίγου ἦτον ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρική πόλις τοῦ ὁμωνύμου αὐτῆς Δουκάτου, τῆς ὁποίας εἶναι μὲν τὸ μέγεθος μέτριον, πλὴν ἡ Ἀρχιτεκτονικὴ ἰδιαιτέρα: ἐπειδὴ τὰ ὀσπίτια, ἐπικείμενα εἰς τοὺς δρόμους, ἐπισηρίζονται εἰς καμάρας, ὑπὸ τὰς ὁποίας δύναται νὰ περιέλθῃ ὁ βουλούμενος ὅλην τὴν πόλιν.

Ἡ ΒΕΝΕΤΙΑ, ἡ πρότερον πρωτεύουσα πόλις τῆς ὁμωνύμου Ἀριστοκρατίας, ἔχει θέσιν ἀσύγκριτον. Αὕτη κεῖται ἐν τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει — ὅ, που ὠνημάσθη ἐξ αὐτῆς καὶ Βενετικὸς Κόλπος — ἀπέχουσα ἐν μίλιον τῆς Ξηρᾶς, μέρος εἰς μικρὰς νήσους, καὶ μέρος εἰς πάλους, καρφωμένους εἰς τὸ ἔδαφος τῆς Θαλάσσης, τὰ ὑψωμένον ὑπὸ τῶν ἀκαθοριστῶν· ὅλη ἡ μεγάλη πόλις φαίνεται ἐκ τούτου, ὅτι πλέει ἐπὶ τῶν ὑδάτων· τὰ κανάλια, διὰ τῶν ὁποίων ἡ πόλις πανταχοῦ διαρρεῖται, εἶναι ἀντὶ δρόμων: ἐπειδὴ οὔτε οἱ δρόμοι πολὺ στενοί, καὶ ἐμποδίζοντας αἰ εἰς τὰς πλευ-

ρὰς αὐτῶν πολλαὶ γέφυραι καὶ σκάλαι τὸν περιπατον, προτιμᾶται τὸ διὰ τῶν γουδέλων μικρῶν πλοίων) πλεύσιμον, τὰ ὅποια εὐρίσκονται εἰς πᾶσαν γωνίαν. Ἡ ἀγορὰ τοῦ ἁγίου Μάρκου — εἰς τὴν ὁποίαν κείται ἡ μεγάλη ἐκκλησία τούτου τοῦ ἁγίου, τὸ παλάτιον τῆς Ἀριστοκρατίας, καὶ ἡ πρὶν κατοικία τοῦ Δόξε — εἶναι μεγάλη, ὡραιότητα καὶ ἡ μόνη δημοσία περιδιάβασις τῆς πόλεως. Οἱ καθρέπται τῆς Βενετίας καὶ τὰ κινικᾶτα ῥόυχα εἶναι περίφημα. Ἔτι εἰς τὴν Βενετίαν καὶ ὅλην τὴν ἐπικράτειαν αὐτῆς ἐτοιμάζονται πολλὰ μεταξωτὰ ἐργόχειρα.

Τὸ Δουκάτον τῆς Πάρμας.

Τούτο κείται πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Πιεμόντου καὶ πρὸς μεσημέριαν τοῦ Μιλάνου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου διαίρεται διὰ τοῦ Πάδου. Αὐτὸ ὑπέκειτο εἰς ἕνα Πρίγκιπα τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Ἰσπανίας, πλὴν τῷ 1802 μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὑπέπεσεν ὁμοίως εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Φραυσέζων. Ἡ Γῆ αὐτοῦ εἶναι εὐφορωτάτη.

Ἡ Πάρμα ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ, ἥτις πρότερον ἦτον καὶ καθέδρα τοῦ Δουκός, εἶναι διάσημος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις. Τὸ ἐν αὐτῇ θέατρον δὲν θαυμάζεται μόνον διὰ τὸ αὐτοῦ ὑπέροχον μέγεθος, ἀλλὰ μάλιστα καὶ διὰ τὰς ἐν-

κρινέσασα ἀκουόμενας φωνὰς τῶν ὑποκρίτῶν καὶ τῶν μουσικῶν καθ' ὅλα τὰ μέρη αὐτοῦ.

Β. Ἡ Μεσαία Ἰταλία περιέχει

Τὸ Βασίλειον τῆς Ἐτρουρίας, ἢ Τοσκάνας.

Τοῦτο καίται πλησίον τῆς Θαλάσσης πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Ἰταλικοῦ Βασιλείου.

Αὐτὸ ὑπέκειτο πρότερον εἰς τὸν Αὐστριακὸν οἶκον μετὰ τοῦ τίτλου τούτου: Μεγάλον Δουκάτον Τοσκάνα, πλὴν εἶχε ἴδιον διοικητὴν: ἐπειδὴ ἐδώθη ποτὲ κληρονομία πρὸς ἐνὰ δευτερογενῆ Πρίγκιπα, ἢ Ἀρχιδούκα· ἀλλὰ τῷ 1801 οἱ Φρανσέζοι μετασχηματίσαντες αὐτὸ εἰς βασίλειον, τὸ ὠνόμασαν μετὰ τὸ παλαιὸν τοῦ ὀνόματος Ἐτρουριαν, καὶ τὸ ἔδωκαν εἰς τὸν τότε διαδοχικὸν Πρίγκιπα τῆς Πάρμας· ὁ Μέγας Δούξ ὅμως ἀντ' αὐτοῦ ἐβράβευθη εἰς τὴν Γερμανίαν.

Τοῦτο ἔχει τόπον χαριέσατον καὶ εὐφορον, εἰς τὸν ὅποιον παράγεται, καὶ ἐκφέρεται κατ' ἐξοχὴν εἰς πλῆθος κρασί κάλλιξον καὶ ελαιόλαϊδον. Τὸ δὲ γινόμενον αὐτοῦ μετὰξί μεταχειρίζεται διὰ τὰ αὐτόθι τεχνουργούμενα ὠραῖα μετὰ ξύτῃ ἐργόχειρά:

Ἡ Φλωρεντία, ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρική πόλις τοῦ Βασιλέως, εἶναι μεγάλη, ἢ τις, ὡς πρὸς τὰς ὠραίας οἰκοδομὰς καὶ τοὺς ζωμένους ὑπερπεῶς μὲ πλάκας ὀμαλὰς δρόμους, εἶναι μία τῶν μεγαλοπρεπεστάτων πόλεων, ἂν καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ δρόμοι τῆς εἶναι στενοὶ καὶ λοξοί. Εἰς αὐτὴν εὐρίσκονται πολλότατα αξιοθέατα πράγματα, καὶ μάλιστα τῆς παλαιότητος ἀριστουργήματα, ὡς τὸ θησαυροφυλάκιον αὐτῆς περιέχει τὸν μέγιστον θησαυρὸν τοῦ Κόσμου (πλὴν ἢ περίφημος Ἀφροδίτη τῶν Μεδίκων μετεκομίσθη εἰς τὸ Παρίσι). Προσέτι αὐτοῦ εὐρίσκονται τεχνίται ἀριστοί, οἱ τινες τεχνουργοῦσι τὰ περίβλεπτα Μοσαϊκά, ἢ Μουζικὰ ἐργόχειρα, τοῦτ' ἔστι συνθέττουσιν ἐκ διαφόρων μικροτάτων, καὶ ἑτεροχρῶν πολυτίμων λίθων ἀκεραίας εἰκόνας οὕτως ἀπατηλὰς, ὥσ' ἂν νὰ εἶναι ἐζωγραφισμένοι· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ἐργόχειρα γίνονται πολυδάπανα ὑπὲρ τὸ μέτρον, ὄχι μόνον ἐκ τῆς πολυτίμου αὐτῶν ὕλης, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πολυχρονίου καὶ ἐπιπόνου ἐργασίας. Τὰ μαυροβαπτικὰ ἐργαστήρια ταύτης τῆς πόλεως, εἰς τὰ ὁποῖα βάπτεται τὸ μαλλὶ καὶ τὸ μετάξι εἶναι ὠφελιμώτερα, καὶ ἔχουσι τὴν ὑπεροχὴν ὡς πρὸς τὰ τῶν λοιπῶν τόπων.

Τὸ Λιθόρνον εἶναι διάσημος, καλῶς οἰκωδμημένη καὶ ὠραία πόλις, κειμένη πλησίον τῆς Θαλάσσης. Αὕτη εἶναι ἡ ἐμπορικωτάτη πό-

λις τῆς Ἰταλίας · ὅλα δὲ τὰ θαλασσοπόρα ἐμπορικὰ γένη συχνάζουν εἰς αὐτὴν προθυμότετα· διότι ὁ λιμὴν αὐτῆς εἶναι ἐλεύθερος. Εὐρίσκονται βέβαια πολλοὶ ἐλεύθεροι λιμένες κατὰ τὴν Ἰταλίαν, πλὴν κανεὶς δὲν ἔχει τοιαύτην ἐλευθερίαν, καθὼς ὁ τοῦ Λιβόρονου· ἐπεὶ δὲ αὐτοῦ δὲν γίνεται οὐδεμίᾳ ἔρευνα, εἰμὴ μόνον λαμβάνουσιν ἓνα μέτριον δόσιμον ἀφ' ἑκάστης πάλλας, χωρὶς νὰ ἀφορῶσι πρὸς τὸ μέγεθος, ἢ τὴν ἐμπεριεχομένην ὕλην· διὰ τοῦτο εἰς αὐτὴν ἀκμάζει διηνεχῶς τὸ ἐμπόσιον, ἂν καὶ ὁ λιμὴν αὐτῆς δὲν εἶναι τοσοῦτον καλός.

Τὰ Πριγκιπάτα Λούκαν καὶ Πιεμπίνον.

Ἄυτὰ κεῖνται εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἑτρουρίας, καὶ ἀνέκουσιν εἰς ἓνα Πρίγκιπα, ἐξηρητημένον ἀπὸ τῆς Φράνσας. Ἡ Λούκα ἦτον πρὸ ὀλίγων χρόνων ἰδιαιτέρα Ἀριστοκρατία μεδμώνυμον πρωτεύουσαν πόλιν.

Τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Πολιτείαν.

Αὕτη περιέχει τὸ μεσαῖον μέρος τῆς Ἰταλίας, χειμένη μεσημβρινοανατολικῶς πρὸς τὴν Τοσκάναν· ἀρχομένη δὲ ἀπὸ τῆς Μεσογείου

Θαλάσσης, εὐάνει ἕως τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον, ὅπου συνορεύει μετὰ τοῦ Ἰταλικοῦ Βασιλείου.

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Πολιτεία εἶναι ἡ πολιτικὴ ἡγεμονία τοῦ Πάππα, ἡ ἐκείνου τοῦ κληρικῶ, ὅς τις εἶναι κεφαλὴ ὅλης τῆς Κατολικῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ κλήρου, καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπαιτεῖ τὸν ἀνώτατον βαθμὸν μετὰξὺ ὅλων τῶν Βασιλέων καὶ Ἀυτοκρατόρων. Ἀλλ' ἐπειδὴ κανεὶς κατολικὸς Κληρικὸς δὲν δύναται νὰ νυμφευθῇ, διὰ τοῦτο οὐδεμίαν κληρικὴν Πολιτεία εἶναι διαδοχικὴ· οὐδὲν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πάππα ἐκλέγεται ἄλλος νέος ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν Καρδιναλέων διὰ τῆς ψήφου τῶν αὐτῶν, οἵτινες μετὰ τὸν Πάππαν εἶναι οἱ ἐπιστημώτατοι κληρικοὶ τῆς Κατολικῆς ἐκκλησίας, ὄντες τὸν ἀριθμὸν κοινῶς 60, ἕως 70, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ εὐρισκόμενοι προσωπικῶς ἐν τῇ Γ' αἰῶνι, ἐπέχουσι τοὺς πρώτους βαθμοὺς, καὶ προσκαλοῦνται ὑπὸ τοῦ Πάππα πρὸς συμβουλὴν τῶν ἀξιολόγων ὑποθέσεων. Ὅταν αὐτοὶ βούλωνται νὰ ἐκλέξωσι νέον Πάππαν, συνέρχονται εἰς ἓνα μέρος τοῦ παππικοῦ παλατίου, ὅπου περιέχει πολλοὺς θαλάμους, ἔχοντας μίαν μόνην εἴσοδον, καὶ ἐνομάζεται Κονκλάβον. Οἱ θάλαμοι μερίζονται εἰς αὐτοὺς μὲ λαχνοὺς, ἡ δὲ κοινὴ θύρα κλείεται, καὶ δὲν συγχωρεῖται εἰς τινὰ νὰ ἐξέλθῃ, εἰμὴ ἐὰν βιασθῇ ὑπὸ ἀσθενείας, ἕως νὰ κρατήσῃ ἓνας ἐξ αὐτῶν τὰ δύο τρίτα τῶν ψήφων. Αἱ τροφαὶ πέμπονται πρὸς αὐτοὺς

ἔξωθεν· ἕκαστος δὲ ἔχει ἓνα θάλαμον διὰ τὸν ἑαυτὸν του, καὶ ἕτερον διὰ τοὺς δύο ὑπηρέτας του. Παρέρχονται δὲ πολλάκις μῆνες πολλοί, ἕως νὰ συμφωνήσωσι τὰ δύο τρίτα εἰς τὴν ἐκλογὴν τινός. Πρὸ ὀλίγου κατεξουσίασαν οἱ Φρανσέζοι καὶ τοῦτον τὸν τρόπον.

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Πολιτεία ἔχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὐφορώτατον ἔδαφος, πλὴν καλλιεργημένον ἀμελῶς, διὰ τοῦτο παράγει ὀλίγα τινὰ προϊόντα, χρήσιμα διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον.

Ἡ Ρώμη, ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Πολιτείας καὶ ἡ καθεδρεύουσα τοῦ πάπα, ἡ κειμένη παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Τιβέρεως, εἶναι διὰ τὴν ἰσορίαν, τὰς ὡραίας οἰκοδομὰς καὶ τὰ ἀριστουργήματα, ἡ ἀξιολογωτάτη καὶ διασημοτάτη πόλις τοῦ Κόσμου. Αὕτη τὸ πάλαι ἐχηρμάτισε καθέδρα τῆς Ρωμαϊκῆς Ἀριστοκρατίας, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ρωμαϊκῶν Καισάρων· ἐξ αὐτῆς ἐπωνομάσθη καὶ ἡ μέχρι τοῦ νῦν διαρχουῦσα Ῥωμαϊκὴ Καισαρεία. Αὕτη ἡ πόλις εἶναι μεγάλη, ἔχουσα ἵππους καὶ πλατεῖς δρόμους, πολλὰς ὡραίας ἀγορὰς μὲ τοὺς ὡραιότατους σίφωνας (σατριβάνια) καὶ πλῆθος ἱκανὸν ἐκκλησιῶν μεγαλοπρεπῶν καὶ παλατίων, ἔτι δὲ καὶ πολλὰ λείψανα τῶν παλαιῶν οἰκοδομῶν, τῶν ἐπιπέδων ἢ ὑψηλῆ καὶ μεγαλοπρεπῆς ἀρχιτεκτονικῆ εἶναι ἀξιολογώμενως, πλὴν ἡ σερρότης καὶ τὸ ὑπέρογκον αὐ-

τῶν μεγεθος ἀμίμητα. Μεταξὺ τῶν νεωτέρων οἰκοδομῶν ἡ περιφανεστάτη, καὶ κατὰ τὸ εἶδος ἡ πρωτίστη τοῦ Κόσμου εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Πέτρου, τῆς ὁποίας τὸ προαύλιον περικυκλοῦται ὑπὸ μίας τετραπλῆς σειρᾶς κολόνων, ἐλευθέρως ἰσαμένων, αὐτὴ δὲ ἡ ἐκκλησία ἔχει σχῆμα σφαιρικόν, τῆς ὁποίας τὸ ὑπερβολικὸν μέγεθος καὶ ὕψος, καὶ ὁ εὐπροπέσματος καὶ πολυδάπανος ἐσωτερικῆς καλλωπισμὸς κινουῦσι τοὺς θεατὰς πρὸς θάμβος καὶ ἐκπληξιν. Ἡ ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῶν τοίχων αὐτῆς καλύπτεται ἐκ μαρμάρου, ὃ δὲ διπλοῦς καὶ σφαιροειδῆς αὐτῆς θόλος εἶναι ἓνα ἀριστουργημα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Πλησίον αὐτῆς κεῖται τὸ παπικὸν παλάτιον Βατικάνον, ὃ,που εἶναι τοσοῦτον εὐρύχωρον, ὥστε περιέχει 22 αὐλάς καὶ ὑπὲρ τὰς ἑνδεκα χιλιάδας θαλάμους· ἐν αὐτῷ φυλάττονται πολλαὶ σπανιότητες, καὶ μάλιστα μία ἄθροισις τῶν ἀρίστων εἰκόνων τῆς παλαιότητος. αὐτοῦ ἐκτελεῖται καὶ τὸ κὼνκλάβον ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ Πάππα. Πλησίον τούτων τῶν δύο οἰκοδομῶν εἶναι τὸ ἀγγελοκάστρον, ὃ,που κατ' ἀρχὰς ἦτον τὸ ταφεῖον τοῦ Καίσαρος Ἀδριανοῦ, πλὴν διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ὀχυρότητα τὸ μετέβαλον εἰς κάστρον. Τὸ Καπιτώλιον, τὸ τόσον περίφημον τὸν καιρὸν τῆς Ἀριστοκρατίας, τῶρα περιέχει μόνον ἓνα παλάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσχεται μία θαυμασιὰ ἀποθήκη παλαιῶν ἀριστουργημάτων, πλὴν τὸ παλαιὸν σεβάσμιον Σενάτον κατήντησεν ὑπὸ τὴν διοί-

κλιση ενός μόνου σενατόρου, ὅπου αὐτὸς καθήμενος κρίνει. Τὸ Πάνθηρον, τὸ διὰ τὸ κυκλομερὲς αὐτοῦ σχῆμα ὀνομασθέν Ροτόντο, εἶναι τὸ μόνον κτίριον τῶν παλαιῶν Ρωμαίων, τὸ σωζόμενον μέχρι τοῦ νῦν ἀβλαβές, τὸ ὁποῖον τώρα εἶναι ἐκκλησία, ἥτις δὲν ἔχει παράθυρα, εἰμὴ ἓνα μόνον ἀνοιγμα κατὰ τὸ μέσον τοῦ ὑψηλοῦ καὶ σφαιρικοῦ αὐτῆς θόλου, διὰ τοῦ ὁποῖου εἰσέρχεται τὸ φῶς, ἢ βροχὴ καὶ ἡ χιών· πλὴν τοῦτο δὲν ἐμποδίζει νὰ ᾔηαι ἡ ἐκκλησία καθαρωτάτη καὶ φαιδρωτάτη: ἐπειδὴ ἔχει τὸ ἕδαφος κατωφερές, καὶ ἐν τῷ μίσῳ μίαν τρύπαν πρὸς ἔξοδον τοῦ καταπίπτοντος νεροῦ. Οἱ περιφανέστατοι τεχνίται τοῦ νῦν αἰῶνος, οἱ ἀποθνήσκοντες ἐν τῇ Ρώμῃ, θάπτονται ἐν αὐτῷ, εἰς τοὺς ὁποῖους ἐπιτίθενται καὶ μνημεῖα. Αἱ ἀξιολογιόταται εἰκόνες καὶ τὰ ἀγάλματα μετεκομίσθησαν ὑπὸ τῶν Φρανσέζων εἰς τὸ Παρίσι.

Γ. Ἡ Κάτω Ἰταλία περιέχει μόνον

τὸ Βασίλειον τῆς Νεαπόλεως.

Τοῦτο καὶ ἡ Σικελία ἔχουσι τὸν ἴδιον Βασιλεῖα, ὅς τις δὲν ὀνομάζεται ἀπὸ τῆς Νεαπόλεως, ἀλλ' ὀνομάζεται Βασιλεὺς τῶν Δύο Σικελιῶν, διὰ δὲ τούτου τοῦ τίτλου ἐννοεῖται ἡ Νεάπολις. Ἐνας Πρίγκιψ τοῦ Βασιλικοῦ οἴκου τῆς Ἰσπανίας ἐξουσιάζει διαδοχικῶς τοῦτο τὸ Βασίλειον, καὶ διοικεῖ σχεδὸν ἀπεριορίσως.

Ση. Τώρα εἰς τὴν Νεάπολιν διοικεῖται ἐκ τοῦ Καίσαρικοῦ οἴκου τῆς Φραντζας· ἡ δὲ Σικελία ἐμεινεν εἰς τὸν μετρί τοῦδε Βασιλέως τῶν δύο Σικελιῶν.

Τὸ τῆς Νεαπόλεως Βασίλειον ἔχει τόπον θερμώτατον, καὶ ὑπὲρ τὸ σύνθετον πολυφόρον. Τὰ ἀξιολογώτατα αὐτοῦ προϊόντα εἶναι: Κρασί — τοῦ ὁποῦ τινὰ εἶδη εἶναι ἀπὸ τὰ κάλλιμα τοῦ Κόσμου — Μεσημβρινὰ ποικίλα, καὶ ἄλλα ποικίλα σπουδαιότερας ποιότητος καὶ ὠφαιότητος, Μετάξι πάνπολυ, καὶ ἐξάρετος Κτηνοτροφία, καὶ μάλιστα οἱ Ἴπποι, οἱ διὰ τὴν αὐτῶν ὠφαιότητα καὶ δύναμιν περίφημοι. Αὐτὰ καὶ ἄλλα προϊόντα ἐκφέρονται ἐκείθεν σωρηδόν.

Πρὸς τούτοις αὐτοῦ εὐρίσκεται καὶ ὁ Βεσούθιος, τὸ πυρίπυρον Βουνόν, ὅχι μακρὰν τῆς πρωτεύουσῆς πόλεως, ὅστις ἐπίσης δι' αὐτὴν καὶ ὅλους τοὺς περὶ αὐτὴν τόπους εἶναι γείτων ἐπικίνδυνος: ἐπειδὴ ὅλον τοῦτο τὸ βασίλειον, καὶ μάλιστα τὰ μεσημβρινὰ αὐτοῦ μέρη πάσχουσι συχνάκις ὑπὸ τῆς ὀλεθροῦς πληγῆς τῶν σεισμῶν.

Ἡ Νεάπολις, ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρική, ἐκ τῆς ὁποίας ὠνομάθη καὶ τὸ Βασίλειον, εἶναι ἡ μεγίστη πόλις τῆς Ἰταλίας· ἓνα μέρος αὐτῆς κεῖται πλησίον ἐνὸς θαλασσίου κόλπου, τὸ δὲ ἄλλο ἐπίτινος βουνοῦ, ὅθεν παριστάνει πρὸς τοὺς μακρόθεν ὄρωντας θεῶν ὠραιότατην, καθὼς καὶ πραγματικῶς εἶναι τοιαύτη. Αἱ οἰκοδομαὶ αὐ-

τῆς εἶναι καλὴ, πλὴν ὄχι τοσοῦτον μεγαλοπρεπὴς, καθὼς εἰς ἄλλας Ἰταλικὰς πόλεις. Τὸ ὠραιότατον κτίριον εἶναι τὸ Βασιλικὸν καλᾶτιον. Αἱ ἐκκλησίαι εἶναι καταπεφορτισμέναι μὲ πλουσιωτάτας πολυτελείας. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Θεοτόκου ἐκτελεῖται κατ' ἔτος μία ἰδιαίτερα καὶ δυσιδαίμων τελετὴ μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἁγίου Ἰαννουαρίου, τοῦ τεθυμένου ἐν αὐτῇ. Αὕτη εἶναι προσέτι ἡ διασημοτάτη ἐμπορικὴ πόλις τοῦ Βασιλείου. Τὰ περὶχωρα αὐτῆς ἔχουσι πολλὰ ἴδια θελγητρα· πρὸ πάντων δὲ διερεθίζουσι τὴν περιέργειαν αἱ πρὸ πολλῶν αἰῶνων καταβυθισθεῖσαι, καὶ τώρα ἀνακαλυπτόμεναι πόλεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἔγιναν ἀξιώλογοι συναθροίσεις τῆς παλαιότητος.

Δ. Αἱ δὲ νῆσοι περιέχουσι:

Τὸ Βασιλείον τῆς Σικελίας.

Ἦτις εἶναι ἡ μεγίστη νῆσος τῆ Μεσογείου Θαλάσσης καὶ τῆς Ἰταλίας. Αὕτη κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς ἐξωτερᾶς ἁκρᾶς τῆς Ἰταλίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας διαίρεται δι' ἑνὸς στενοῦ πορθμοῦ, καὶ ἔχει σχῆμα τριγώνου.

Αὕτη μετὰ τῆς Νεαπόλεως ἔχει, ὡς προείρηται, τὸν αὐτὸν Βασιλέα, ἤτοι τὸν Βασιλέα τῶν δύο Σικελιῶν, ὅστις πρὸς διοίκησιν αὐτῆς διορίζει ἕνα ἀντιβασιλέα· κατὰ τὸ παρὸν ὁμοῦ διοικεῖ εἰς αὐτὴν ὁ ἴδιος Βασιλεὺς τῶν δύο Σικελιῶν, ὡς ἐδηλώθη ἐν τῇ προλαβούσῃ ὑποσημειώσει.

Ἡ νῆσος αὕτη εἶναι πάνυ βουνώδης καὶ πο-
ύβραχος, πλὴν θερμότητι καὶ εὐφορος κυρίως
κατὰ τὰ γεννήματα, τὰ ἐξαιρετὰ κρασία, τὰ
όσπρια παρικὰ, τὸ ἐλαιόλαδον καὶ τὸ μετᾶξι,
καὶ τῶν ὁποίων γίνεται ἐξαγωγή ἀξιόλογος. Τὸ ἐν
αὐτῇ πυρίπυσον βουνὸν Αἴτην εἶναι ἓνα τῶν ὑψηλο-
τάτων τῆς Εὐρώπης. Ομοίως καὶ αὐτοῦ οἱ σαρ-
τηροὶ προξενούσι συχνάκις πολλὰς ζημίας.

Τὸ Παλέριον, ἡ πρωτεύουσα τῆς Σικελί-
ας καὶ ἡ καθέδρα τοῦ ἀντιβασιλέως, εἶναι πόλις
εὐρύχωρος, ὠραία καὶ καλῶς οἰκοδομημένη· κεῖται
δὲ κατὰ τὰ ἀρκτικά παραθαλάσσια τῆς νήσου, ἔχου-
σα καὶ λιμένα. Ἡ αὐτόθι ἐορταζομένη Πατήγουρις
τῆς ἁγίας Ρόζας μὲ μεγαλοπρεπεῖς τελετὰς, εἶναι
περίφημος.

Ἡ Μεσίνα εἶναι εὐρύχωρος καὶ ὠραία πό-
λις, κειμένη πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Παλέριου, τῆς ὁποί-
ας τὸ κάλλιστον μέρος κατηδαφίσθη τῷ 1783
ὑπότινος σφοδροῦ σεισμοῦ, πλὴν ἀνεκαινίσθη τὸ
περισσότερον. Αὐτόθι ἐνεργεῖται μέγαλον ἐμπόρι-
ον· τὰ δὲ ἐμπορικὰ πλοῖα ἐπισκέπτονται τὸν ἐ-
ξαιρετον λιμένα αὐτῆς σωρηδόν.

Καὶ τὸ Βασίλειον τῆς Σαρδινίας

Τοῦτο περιορίζεται ἐν τῇ νήσῳ Σαρδινία,
ἣτις κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Νεαπολεως.

Ἡ ἐπικράτεια τούτου τοῦ Βασιλείου δὲν εἶναι τόσον μεγάλη, ὅσον οἱ τόποι, τοὺς ὁποίους ἐξουσίαζε πρότερον ὁ Βασιλεὺς αὐτοῦ κατὰ τὴν ἄνω Ἰταλίαν· διὰ τοῦτο αὐτὸς δὲν ἐκατοίχαι εἰς τὸ βασιλείον του τὴν Σαρδινίαν, ἀλλ' εἰς τὸ Τουρίνον, τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Πριγκιπάτου τοῦ Πιεμόντου· καὶ δὲν ἀπελάμβανε ἄλλο σχεδὸν ἐκ τῆς Σαρδινίας, εἰμὴ τὴν τιμὴν τοῦ βασιλικοῦ τίτλου· τῶρα ὅμως μόνον εἰς αὐτὴν τὴν νῆσον εἶναι ἡ ἐξουσία του, τοὺς δὲ λοιποὺς τόπους βίασθεῖς, ἄφησεν ὅλους εἰς τὴν Φράνσαν.

Ὁ τόπος ἔχει πολλὰ καὶ ὑψηλὰ βουνά, τὰ ἑποῖα ἀποκαλιζῶσι τὸ κλίμα σφόδρα εὐμετάβλητον, πλὴν καὶ οὕτω δὲν εἶναι ἄρρητος.

Ἡ Καγλιόρη εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις τούτου τοῦ μικροῦ Βασιλείου, ἥτις ἔχει καὶ λιμένα.

Ἡ νῆσος Μάλτα.

Μεταξὺ τῶν μικρῶν νήσων τῆς Ἰταλίας εἶναι ἡ ἀξιολογωτέρα. Αὕτη κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Σικελίας, καὶ εἶναι ὁ μεσημβρινώτατος τῆς Ἰταλίας τόπος.

Αὕτη ὑπέκειτο μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὸ κληρικὸν τόγμα τῶν Ἰωαννιτῶν, τὸ ὁποῖον συγκροτεῖ-

ται ὑπὸ εὐγενῶν, οἵτινες ἐχρεώσουν νὰ φέρωσι πόλεμον αἰώνιον κατὰ τῶν Τούρκων καὶ τῶν θαλασσιῶν κλεπτῶν· αὐτοὶ ἐξουσιάζουσι εἰς τοὺς περισσοτέρους Εὐρωπαϊκοὺς τόπους, ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν πολλὰ ἐπίσημα ἀποκτήματα, ὀνομαζόμενα κορμεντούρια (ἀφιερώματα) ἐκ τῶν ὁποίων τρέφονται· ἔχοντες δὲ τὴν ἰδίαν αὐτῶν καθέδραν εἰς τὴν Μάλταν, ὀνομαζονται καὶ Ἴππεις τῆς Μάλτας. Ὁ μέγας Μαέστρος (ἀρχηγός) τούτου τοῦ τάγματος, ὅς τις καθεδρεύει ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ, ἦτον κύριος αὐτῆς· πλὴν τῶρα ἐξουσιάζεται ὑπὸ τῶν Ἀγγλων.

Αὕτη εἶναι ἓνας βράχος, καλυπτόμενος ὑπὸ τοῦ χύματος πολὺ ἀραιῶς, πλὴν καὶ οὕτω γίνεται εἰς αὐτὴν βαμβάκι πολὺ, μεταξὺ δὲ τῶν λοιπῶν μεσημβρινῶν περικῶν καὶ τὰ κάλλιστα πορτογάλλεια τοῦ Κόσμου.

Γ Ε Ρ Μ Α Ν Ι Α.

(Πιν. 8.)

§. 1. Βαθμός.

Η Γερμανία εἶναι καὶ ὀνομάζεται κυρίως Βασιλείον Γευτονικόν, ἢ Γερμανικόν· πλὴν πρὸ πολλῶν αἰῶνων ἐκ διαφόρων περιστάσεων — περὶ τῶν ὁποίων ἕκαστος δύναται γὰρ πληροφορηθῆναι ἐκ τῆς Ἱστορίας — προσετέθη αὐτῇ ὁ τίτλος τῆς παλαιᾶς Ρωμαϊκῆς αυτοκρατορίας, ὅθεν ὀνομάζεται ἅγιον Ρωμαϊκόν Βασιλείον τοῦ Γερμανικοῦ Γένους.

Ὁ Ρωμαϊκὸς Καῖσαρ εἶναι μὲν ὁ ἀνώτατος κύριος ὅλου τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου, πλὴν δὲν ἔχει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του τὴν Γερμανίαν, ἀλλ' αὐτὴ ἢ εὐρύχωρος ἐπιχράτεια σύγκειται ἐκ πολλῶν πο-

λιτειῶν διαφόρων εαθμῶν καὶ ἐκτάξεων, αἱ ὁποῖαι ὅμως ἔχουν καὶ τινὰς νόμους κοινούς καὶ δίκαια, καὶ ἓνα γενικὸν ἀρχηγόν· ὥστε ἐκ πασῶν συμπληροῦνται ἓνα μόνον Βασιλείον. Αὗται συγχροτοῦσι μίαν ἀδιάκοπον συνέλευσιν, ὀνομαζομένην Ρ' αἰχσταγ (βασιλικὴ ἡμέρα) πρὸς τὴν ὁποίαν ἀποστέλλει πᾶσα Πολιτεία τὸν ἑαυτῆς πρέσβυν, πρὸς ἔκδοσιν καὶ διατήρησιν τῶν νόμων καὶ τῶν δικαιωμάτων ὅλου τοῦ βασιλείου. Ὅλοι οἱ ἔχοντες καθέδραν καὶ ψῆφον ἐν ταύτῃ τῇ συνελεύσει, ὀνομαζοῦνται Ρ' αἰχστένται (ἐφοροὶ) τοῦ βασιλείου, οἵτινες ὅ,τι ἀποφασίσωσι συμφώνως μετὰ τοῦ Καίσαρος, ὑπολαμβάνεται νόμος τοῦ βασιλείου. Ὁ Καίσαρ λοιπὸν εἶναι ὁ ὑπέρτατος ἄρχος, καὶ ἰσχύει μεγάλως εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ βασιλείου, πλὴν ὅχι ὡς πληρεξούσιος. Ἐκτὸς τούτου πᾶσα γερμανικὴ Πολιτεία ἔχει καὶ ἰδίαν διοίκησιν, εἰς τὴν ὁποίαν οὔτε ὁ Καίσαρ, οὔτε ἄλλος τις τῶν ἐφόρων ἐνέχεται, εἰμὴ ὅταν συμβῇ τι ἐνικτίον εἰς τοὺς κοινὰς τοῦ βασιλείου νόμους, ὅ,που ἤθελε βλάπτη τὰ δίκαια τῶν κατοίκων, καὶ διεγείρῃ τινὰ διχόνοιαν, τότε μόνον ἐνεργοῦσιν ἐλευθέρως οἱ ἐφοροὶ.

Διὰ τὴν καθησυχάζουσαν δὲ τὰς μεταξὺ τῶν ἐφόρων διχονοίας, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι ἀπηγορευμένος ὁ πρὸς ἀλλήλους πόλεμος, ἔτι δὲ διὰ τὴν καταπραϋνῶσαν τὰς μεταξὺ τῶν ὑπηκόων καὶ τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν ἀσυμφωνίας, οἵτινες δὲν πρέπει νὰ φέρων

ται δυναστικῶς πρὸς αὐτοὺς, καὶ τελευταίου δια-
 νὰ διαλύωσι τὰς μεταξὺ τῶν ὑπακόων δια-
 φορὰς, οἵτινες δὲν ἤθελαν ἀρέσκωνται εἰς τὴν ἀ-
 πόφασιν τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν, ἐσύστησαν ἐν τῇ
 Γερμανίᾳ δύο ἀνώτατα κριτήρια, ὀνομαζόμενα
 Κριτήρια τοῦ Βασιλείου: διότι ἡ ἐξουσία αὐ-
 τῶν ἐξετείνεται κατ' ἀρχὰς εἰς ὅλον τὸ Γερμανι-
 κὸν Βασίλειον. Τὸ ἓνα ἐξ αὐτῶν ἔχει τὴν ὑπαρ-
 ξίντου ἐν τῇ Καισαρικῇ αὐλῇ, καὶ ὀνομάζεται
 Βασιλικὸν Αἰλικὸν Συμβούλιον: τὸ δὲ ἄλλο
 εἶναι τὸ Ραϊχσκαμερκερίχτ. Εἰς αὐτὰ λοιπὸν
 δύνονται οἱ ὑπάκοοι νὰ ἐγκαλέσωσι τοὺς ἡγεμό-
 νας τῶν, εἰὰν αὐτοὶ βλάπτωσι τὰ δίκαια αὐτῶν,
 καὶ εἰς τοῦτο ὑφίσταται ἡ ἐλευθερία τῶν γερμα-
 νικῶν ὑπακόων: πλὴν οἱ μεγάλοι ἡγεμόνες τῆς
 Γερμανίας ἐπιστάσαντες μέσα, ἔλαβον παρὰ τοῦ
 Καίσαρος προνόμια, καὶ οὕτως ἀπῆλλάγησαν τῶν
 βασιλικῶν τούτων κριτηρίων.

Ὁ καισαρικὸς βαθμὸς δὲν εἶναι διαδοχικός,
 ἀλλ' ὁ Ρωμαϊκὸς Καίσαρ ἐκλέγεται. Μέχρι τοῦ
 νῦν εἶχον τὸ δίκαιον ἅκτῳ Φέρσαι (ἡγεμόνες) τοῦ
 βασιλείου νὰ ἐκλέγωσι τὸν Καίσαρα, οἵτινες διὰ
 τοῦτο ὀνομάζονται Κοιρφίρσται (ἡγεμόνες τῆς
 ἐκλογῆς): αὐτοὶ ἦσαν: 1) ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς
 Μαϊντς, 2) ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Τριρς, 3) ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Κέλνς, 4) ὁ Βασι-
 λεὺς τῆς Βοεμίας, 5) ὁ Πφόλτσ Γράφος (κό-
 μης παλατίνος) ὁ πλησίον τοῦ Ρήνου, 6) ὁ Δουξ

τῆς Σαξωνίας, ὁ Μαρκγράφος (κόμης, τοῦ ὁποίου τὸ κομητάτον κεῖται πρὸς τὰ σύνορα) τοῦ Πραντσεπούργου, 8) ὁ Δούξ τοῦ Πραουνσβάϊγ Λουνεμπούργου. Οἱ πρῶτοι τρεῖς λοιπὸν ἦσαν κληρικῆς, καὶ ἐν τούτῳ ἠγεμόνες τινῶν ἐπαρχιῶν· οἱ δὲ λοιποὶ μόνον πολιτικὸν διοικηταί· πλὴν ἀφ' οὗ ἡ Γερμανία ἐξερέθη τοὺς κατὰ τὰ ἀριστερὰ τοῦ Ρήνου τόπους, συνέβησαν αὐτοῦ, καθὼς καὶ εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν, μεγάλα μεταβολαί. Ὁ Κουρφίρης τῆς Μάϊντσης ὀνομάζεται τίτλος καὶ Κουρερτσχαντσιλιέρης (ἀρχικαγκελάριος τῆς ἐκλογῆς)· τῆς δὲ Τρίρης καὶ Κέλνης ἐξουθενώθησαν παντελῶς, ἀπ' αὐτῶν δὲ ἐγένον Κουρφίραι: 1) ὁ Μαρκγράφος τοῦ Πάδεν, 2) ὁ Βασιλεὺς τῆς Βιρτεμβέργης, 3) ὁ Λαντγράφος (κόμης ἔχων τὸ κομητάτον ἐντὸς τοῦ βασιλείου) τοῦ Γέσεν Κάσελ, 4) καὶ ὁ πρότερον μὲν Μέγας Δούξ τῆς Τσοκάνας, νῦν δὲ κύριος τοῦ Βιτςμππούργου· ὥστε τῶρα εἶναι ὅλοι θεκα τὸν ἀριθμόν, οἵτινες διὰ τὰ μεγάλα αὐτῶν προνόμια — διὰ τῶν ὁποίων διακρινόμενοι τῶν λοιπῶν φέριζων, εἶναι δεῦτεροι ἀμέσως μετὰ τὸν Βασιλέα — ὀνομάζονται Κουρφίραι, αἱ δὲ ἠγεμονίαι αὐτῶν, ὡς μετέχουσαι τῶν αὐτῶν προνομίων, Κουρφίριστάτα. Μόνη ἡ Βοεμία, νῦν δὲ καὶ ἡ Παββία καὶ ἡ Βιρτεμβέργη ἔχουσι τὸν ἀνώτερον τίτλον, ὀνομαζόμεναι Βασίλεια.

Ση. Ἐκ τῶν ἐνταῦθα ὀνομασθέντων Φίρσων καὶ Κομοφίρσων, τῷ 1805 αὐγούστου, 1, πολλοὶ ἐκήρυξαν ἑαυτοὺς ἐλευθέρους, ἀποσάντες τῆς ἐνώσεως τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου, καὶ ποιησάμενοι πρὸς ἀλλήλους συμμαχίαν, ὑπετάγησαν εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Καίσαρος τῆς Φράνσας · οἱ διασημότετοι ἐξ αὐτῶν εἶναι: 1) ὁ Βασιλεὺς τῆς Παβαρίας, 2) ὁ Βασιλεὺς τῆς Βιρτεμπέργης, 3) ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ βασιλείου (νῦν δὲ Ἀρχιεπίσκοπος) 4) ὁ Μέγας Δουξ τοῦ Πάδεν, 5) ὁ Μέγας Δουξ τῆς Κλέβου καὶ Πέργης, καὶ 6) ὁ Φίρσης τῆς Χοχεντσολέρνης.

Αὐτοὶ οἱ Κομοφίρσαι συνέρχονται ἰδιοπροσώπως, ἢ διὰ τοποτηρητῶν, διὰ νὰ συμβουλευθῶσι περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Καίσαρος τοῦ Γερμανικοῦ, ἢ μᾶλλον περὶ τινῶν ἄρθρων, ἀφορούντων εἰς τὰ χρεῖα τοῦ Καίσαρος καὶ τῶν Ἐφόρων, πρὸς διοίκησιν καὶ εὐταξίαν τοῦ βασιλείου. Ταῦτα ἂν οὐ συντεθῶσι, γράφονται καὶ ὀνομάζονται συνθήκη τῆς ἐκλογῆς, καὶ κατ' αὐτὴν ἐπικυροῦται ἡ ἐκλογή · μετὰ τοῦτο προσέρχεται εὐθύς ἡ τοιαύτη συνθήκη πρὸς τὸν ἐκλεγόμενον · ὅς τις πάντοτε εὐρίσκειται πλησίον τοῦ τόπου τῆς ἐκλογῆς: ἐπειδὴ συνεθίζουσι νὰ τὸν ψηφίζωσι συμφώνως πρὸ τῆς ἐκλογῆς - αὐτὸς δὲ εἰσερχεται μετὰ παρατάξεως, καὶ ἐπιβεβαιώνει μεθ' ἔρχου τῆν ἐπιδοθεῖσαν αὐτῷ συνθήκην, καὶ εὐθύς μετὰ τοῦ

τὸ διοικεῖ ὡς Καῖσαρ, καὶ λαμβάνει τὸν τίτλον· Ἐκλεκτὸς Ῥωμαϊκὸς Καῖσαρ καὶ Βασιλεὺς τῆς Γερμανίας. Ἡ ἐκλογή ἐνεργεῖται ἐν τῇ πατρὶ τὸν Μάην Φραγκφούρτη.

Μετ' ὀλίγον δὲ χρίσται καὶ σέφεται μετὰ παρτάξεως. Τὸ σέμμα, τὸ σκῆπτρον, τὸ κράτος (χουστὴ σφαῖρα) τὰ φορέματα καὶ τὰ λοιπὰ, τὰ τότε μεταχειριζόμενα, ἀνήκουσιν εἰς τὸ Βασίλειον, τὰ ὅποια εἶναι παλαιότατα, καὶ οὐνομάζονται Βασιλικὸι Ἐπισφυροὶ, καὶ φυλάττονται εἰς τὴν ἐλευθερὰν πόλιν τοῦ Βασιλείου Νιουμπέργην, καὶ λαμβάνονται ἐκεῖθεν ἐν τῷ καιρῷ τῆς σέψεως.

Ἐυθὺς μετὰ τὴν σέψιν κάμνει ὁ Καῖσαρ ἕνα πανηγυρικὸν γεῦμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου παρίσταται ὁ Καισαρικὸς Βαθμὸς μετὰ τῆς ὑψηλοτάτης αὐτοῦ λαμπρότητος: ἐπειδὴ οἱ Κουρφίρσαι, οἵτινες ἔχουσι Βασιλικὰ ὄφφίγια, πρέπει ἐκεῖ νὰ ἐνεργῶσιν ἕκαστος τὴν ὀφειλομένην ὑπηρεσίαν, διὰ τῆς ὁποίας γνωρίζονται ὡς ὑπηρετὰι τοῦ Καίσαρος. Αὐτοὶ σώζουσι δηλαδὴ ἕκπαλαι αὐλικὰ τινα ὄφφίγια παρὰ τῷ Καίσαρι, τὰ ὅποια εὐρίσκονται εἰσέτι κατὰ τὰς μεγάλας αὐλὰς, πλὴν εἰς αὐτοὺς οὐνομάζονται τὰ πρῶτιςα Ὀφφίγια τοῦ Βασιλείου, ὅθεν φέρουσιν αὐτὰ ἐπὶ τῶν ἰδίων τίτλων καὶ τῶν σημαίων, καὶ τὰ ἐνεργοῦσι μόνον ἐν τῷ καιρῷ τῆς σέψεως. Οἱ τρεῖς κληρικὸι Κουρφί-

σται ἴσαν ἐν ταύτῳ καὶ Ἀρχικαγγελαριοὶ· οὐδὲ
 ἐκ τῆς Μαϊντσης, τῆς Γερμανίας· ὁδὲ ἐκ τῆς
 Τριρης, τῆς Φρανσας, καὶ ὁ ἐκ τῆς Κελνης τῆς
 Ἰταλίας· ἀπειδὴ πρότερον αὐτοὶ οἱ τρεῖς τόποι ὑ-
 πακούτο ἔκθου καίρου εἰς τὸν Ρωμαϊκὸν Καίσαρα·
 ἀρ οὐ δὲ ἀπεσπασθῆσαν ἀπὸ τοῦ Γερμανικοῦ
 Βασιλείου ἢ Φρανσικῆ καὶ ἢ Ἰταλίας, δύναται μόν-
 ον ὁ Κουρφέρης τῆς Μαϊντσης (ὁ ἐν τῇ Ἀσαρρεν-
 μπούργῃ) νὰ ἐνεργῇ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Ἀρχικα-
 γελαρίου· οὗτος εἶναι ὁ ἀνώτατος βαθμὸς ἐπί-
 σης ἐν τῷ ἐκθῆντι ραῖχσταχ, ἐν τοῖς δύο βασι-
 λικοῖς κριτηρίοις καὶ ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ Καίσαρος,
 ἔθου ὁ ἔχων αὐτὸν εἶναι ὁ πρότερος φίρσης ὅλου
 τοῦ βασιλείου. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς σέφως ὑφίστα-
 το κυρίως ἡ ὑπηρεσία τῶν κληρικῶν Κουρφέρων
 εἰς τὸ νὰ σέφωσι καὶ νὰ χρίωσι τὸν Καίσαρα,
 καὶ νὰ ἀνακηρύσωσι τὴν προσευχὴν ἐν τῷ καιρῷ
 τοῦ πανηγυρικοῦ γεύματος· ὁ δὲ Βασιλεὺς τῆς
 Βοαρμίας, ὡς Ἀρχιεπισκοπός, ἐγχειρίζει πρὸς τὸν Βα-
 σιλέα ἕνα ποτήριον μὲ κρασὸν αἰνῶν· ὁ Κουρφέ-
 ρης τοῦ Πράλτσ, ὡς Βασιλεὺς τῆς Παθολίας,
 ὡς Ἀρχιεπισκοπός, ἐλλείπει ἐπὶ τῆς Καίσαρικῆς
 τραπέζης ἕνα μέρος βροῦνοῦ κρέατος ὀπτόν· ὁ Κουρ-
 φίρσης τῆς Σαξωνίας, ὡς Ἀρχιεπισκοπός, προσέ-
 ρει τῷ Καίσαρι ἕνα μέτρον κριθαρίου· ὁ Κουρφέ-
 ρης τοῦ Προχτεμπουργου, ὡς Ἀρχιεπισκοπός,
 φέρει πρὸς τὸν Καίσαρα μίαν λεκάνην καὶ ἕνα
 προχύτην μεθ' ἑνὸς χειρομάκτρον· ὁ δὲ Κουρφέ-
 ρης τοῦ Πραουνσβαῖγ, ὡς Ἀρχιεπισκοπός, σαρπί-
 ζει

ζει πρὸς τὸν λαὸν τῆς μνήμης νομίσματα · ὁ δὲ Βασιλεὺς τῆς Βιρτεμπέργης εἶναι ἀρχισημαιοφόρος · οἱ δὲ λοιποὶ Κουρφίρσαι δὲν ἔχουν ὀφφίκια τοῦ βασιλείου. Τινὲς ἐκ τούτων τῶν ὑπηρεσιῶν γίνονται εἰς τόπους ὑπαίθρους, ὁ δὲ Καῖσαρ βλέπει ἐκ τινος πτερυγίου · ἀντὶ δὲ τῶν Κουρφίρσων ἐκτελοῦσι τὰς ὀφειλομένας ὑπουργίας τινές, ὀνομαζόμενοι Ἐρπεάμται (διάδοχοι τῶν ὀφφικίων) ἐκ τῶν ὁποίων ἕκαστος Κουρφίρσης ἔχει τὸν ἰδικόν του.

Εἴνιτε, ἔτι ζῶντος τοῦ Καίσαρος, ὀνομάζεται ἓνας διάδοχος αὐτοῦ, ὅστις ὁμοίως ἐκλέγεται καὶ σέφεται, καθὼς καὶ ὁ Καῖσαρ, πλὴν ἐν ὅσῳ ὁ Καῖσαρ ζῆ, ἐκεῖνος ὀνομάζεται μόνον Ῥωμαϊκὸς Βασιλεὺς, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Καίσαρος εἶναι Ῥωμαϊκὸς Καῖσαρ, χωρὶς ἄλλης τινὸς ἐκλογῆς καὶ σέψεως.

Οἱ Κουρφίρσαι ἔχουν βέβαια ἀπεριόριστον σχεδὸν ἐλευθερίαν ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ Καίσαρος, ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὸν Καίσαρα δὲν προσδιορίζεται κανὲν ἓνα μέγαλον μέρος γῆς, οὔτε πλούτηκανά, διὰ τὰ φέρεται μετὰ τοῦ ἀνήκοντος τρόπου εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ, διὰ τοῦτο ἐκλέγουσι προθύμως ἓνα μέγαλον Φίρσην τοῦ Βασιλείου, ὅς τις ἔχει τὰ ἀρχοῦντα μέσα, νὰ φέρῃ μὲ δόξαν τὸ πρῶτον σέμμα τοῦ Κόσμου, καὶ νὰ διατηρῇ ἀκριβῶς τὰ χρέη καὶ τὰ δίκαια αὐτοῦ.

Ἐκτός τῶν Κουρφίρσάτων — τὰ ὅποια εἶναι αἱ περιφανέσταται ἐπαρχίαι τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου — εὐρίσκοντο εἰς τὴν Γερμανίαν μέχρι τοῦ νῦν καὶ ἄλλαί πολλαί, τινὲς μὲν ἱκνῶς ευρυχωροί, τινὲς δὲ μικραὶ Κληρικαὶ καὶ Πολιτικά· Πολιτικά· αἱ κληρικαὶ ἴσαν τὰ Ἀρχιεπισκοπάτα, Ἐπισκοπάτα καὶ Ἡγουμενεῖα, πλὴν αὐτὰ τῷ 1802 μετεβλήθησαν εἰς πολιτικά, ἕως τὸ ἀρχιεπισκοπάτον Ρεγγενσμπεῦγον, καὶ ἐδόθησαν διαδοχικῶς εἰς πολιτικούς ἡγεμόνας. Ἐκ δὲ τῶν Πολιτικῶν μία μόνον ἔχει τίτλον Ἀρχιδουκάτου, αἱ δὲ λοιπαὶ εἶναι Δουκάτα, Πφαλτςγραφάτα, Λαντγράφατα, Μαρκγράφατα, Φίρσάτα, Γραφάτα ἔχοντα καὶ Βαθμὸν Φίρσάτου, Γραφάτα καὶ Αὐθεντίαι. Κατὰ τὸν Βαθμὸν τῆς ἡγεμονίας ὀνομάζεται καὶ ὁ διοικητὴς αὐτῆς, οἷον: Δούξ, Λαντγράφος, Μαρκγράφος, Φίρςης· ὅλοι δὲ ὁμοῦ ὀνομάζονται γενικώτερον καὶ Φίρσαι. Πολλάκις ἕνας διοικητὴς ἐξουσιάζει πολλὰς ἐπαρχίας, καὶ ὀνομάζεται ἐκ τῆς ἐπιφανέστερας. Μεταξὺ τῶν ρηθέντων ἡγεμόνων κανεὶς Βαθμὸς δὲν ὑπολαμβάνεται ὑπέρτερος, εἰ μὴ ἡ παλαιότης καὶ τὸ γένος, καὶ ταῦτα ὅταν ἐνεργῆται τὸ Ράιχσταγ. Κοινῶς ἡ διοίκησις ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν ἐνὸς ἡγεμονικοῦ αἵκου εἶναι εἰς τὰς χεῖρας ἐνὸς μόνου, καὶ κληρονομία τοῦ πρωτότοκου· ὁ δὲ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ διοικοῦντος Φίρσου, ἢ Γράφου ὀνομάζεται Διαδοχικὸς Πρίγκιψ. Εὐρίσκονται ὅμως ἐτε καὶ ἄλλοι γερμανικοὶ Φίρσαι τοῦ Βασιλείου, οἱ

τινες δὲν τολμῶσι νὰ ἀποδειχθῶσιν ὡς Φίρσαι ἐν τῷ Ρ' αἰχισταγῶν· ἐπειδὴ ἔλαβον τοῦτον τὸν τίτλον μόνον παρὰ τοῦ Καίσαρος, πλὴν ὅχι καὶ παρὰ τοῦ Βασιλείου· οἱ τοιοῦτοι πολλάκις δὲν ἐξουσιάζουσι τόπους.

Πάλιν εὐρίσκονται πολλὰ μικρὰ τοπαρχία ἐπὶ τῆς Γερμανίας, τῶν ὁποίων ὁ ἐξουσιαστὴς δὲν γνωρίζει ἄλλον τινὰ ἀρχηγὸν παρὰ τὸν Καίσαρα καὶ τὸ Βασιλεῖον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ Ρ' αἰχισταγῶν δὲν ἔχουν καθέδραν καὶ ψῆφον, δὲν ὀνομάζονται βραχιστένδαι· οὗτοι δὲ εἶναι οἱ Ἐλεύθεροι ἱππεῖς τοῦ Βασιλείου, τῶν ὁποίων τὸ πλεῖστον μέρος ὑπόκειται νῦν εἰς γερμανικοὺς Φίρσας.

Τελευταῖον εὐρίσκοντο μέχρι τοῦ νῦν πολλὰ πόλεις ἐπὶ τῆς Γερμανίας, αἱ ὁποῖαι ἐξήρπηντο μόνον ἀπὸ τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ βασιλείου, καὶ ἐδιοικοῦντο μόναι· αὗται ὀνομάζοντο Ἐλεύθεραι Ἀυτοκρατορικαὶ Πόλεις, καὶ μετεἶχον τῆς διοικήσεως τοῦ Βασιλείου διὰ τοῦ Ρ' αἰχισταγῶν, πλὴν ἐν ἑαυταῖς εἶχον πολυεῖδεις διοικήσεις καὶ νόμους· τινῶν ἡ διοίκησις ἦτον εἰς τὰς χεῖρας τινῶν οἰκῶν, ὑπὸ τῶν ὁποίων συνεκροτεῖτο τὸ Κολλέγιον (οὕτως ὀνομάζεται τὸ ἀνώτατον Βουλευτήριον μιᾶς τοιαύτης πόλεως)· εἰς ἄλλας ἐδύνατο ἕκαστος πολίτης καλῆς καταστάσεως καὶ ὑπολήψεως νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ βουλευτήριον· καὶ εἰς τινὰς ἐδύνατο τὸ Βουλευτήριον νὰ προσέξῃ πολὺ

ἐλευθέρως· εἰς ἄλλας δὲ ἦτον ἰδύνατον νὰ ἐκτελεσθῆ
 τι ἀξιόλογον χωρὶς τὴν συμβουλὴν τῶν πολιτῶν·
 τινὲς ἐξουσίαζον ἐξω τῶν ἰδίων περιτειχισμάτων
 πᾶν ὀλίγον τόπον, ἢ παντάπασι· ἄλλα δὲ
 ἐξουσίαζον διασπῆρους ἐπαρχίας μὲ πόλεις καὶ χω-
 ρία. Τῷ δὲ 1802 ἀραιοθήσαντες σχεδὸν ἐκ τούτων
 ὅλην τὴν βασιλικὴν αὐτῶν ἐλευθερίαν, διεμέρισαν αὐ-
 τὰς εἰς διαφόρους Φίσας, ὥστε τῶρα σώζονται
 μόνον ἕξ· καὶ πάλιν ἐξ αὐτῶν τινὲς ἐσπερήθησαν
 τῆς ἐλευθερίας τῷ 1806.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Γερμανία κεῖται κατὰ τὸ μέσον τῆς Εὐρώ-
 πης, ὅθεν ἔχει πολλοὺς γείτονας, καὶ σύνορα ἐκτε-
 ταμένα. Αὕτη περιορίζεται ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς Θα-
 λάσσης, τοῦ βασιλείου τῆς Δανιμαρκίας, τῆς Γερ-
 μανικῆς Θαλάσσης, τοῦ Ὀλανδικοῦ βασιλείου,
 τῆς Φράνσας, τῆς Ἑλβετικῆς ἀριστοκρατίας, τῆς
 Ἰταλίας, τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, τοῦ βασι-
 λείου τῆς Οὐγγαρίας, τῆς Γαλίτσιας, καὶ τῆς
 Πρωσίας, καὶ ἀποπερατοῦται πάλιν ὑπὸ τῆς Βαλ-
 τικῆς Θαλάσσης.

§. 3. Μέγεθος.

Ἡ Γερμανία ἔχει μῆκος 150 μιλίων σχεδόν,
 καὶ πλάτος ὁμοίως τοσοῦτον· τὴν ὑπερβαίνει δὲ
 ἡ Εὐρωπαϊά Τουρκία κατὰ τὸ ὄκατον μέρος
 σχεδόν.

§. 4. Ὅρη.

Ἡ Γερμανία ἔχει πολλὰ ὄρη, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς μέρη εἶναι καθ' ὑπερέσλην βουνώδη· πρὸς δὲ τὸ μέρος τῆς Γερμανικῆς καὶ Βαλτικῆς Θαλάσσης ἐκτείνεται μία εὐρύχωρος πεδιάς, ἔχουσα μόνον τινὰς λόφους. Ἐκ τούτου τὸ μὲν μεσημέρινόν μέρος αὐτῆς ὀνομάζεται ἄνω Γερμανία, τὸ δὲ ἀρκτικὸν κάτω Γερμανία. Τὰ πρὸς τὰ μεσημέρινώτατα μέρη τῆς Γερμανίας πολλὰ καὶ ὑψηλὰ βουνὰ συνέχονται μετὰ τῶν Ἀλπεων τῆς Ἑλβετίας. Διὰ τῆς Σφαιπίας ἐκτείνεται ἓνα διάσημον ὄρος, ὀνομαζόμενον Σφάρτσ-βάλδ. Τὸ ὑψηλὸν βουνὸν Τίριγγεν-βάλδ, ἐκτεινόμενον μακρὰν, διαχωρίζει τὴν ἐπαρχίαν Τίριγγεν (μέρος τῆς ἄνω Σαξωνίας) ἀπὸ τῆς Φραγκονίας. Ἡ Βοεμία περικυκλοῦται ὅλη ὑπὸ ὄρεων· ἐκ τούτων τὰ μάλιστα διασημότερα εἶναι: τὸ Φίχτελμπεργ, τὸ Ἐρτσγγεμπίργγε καὶ τὸ Ρίζενγγεμπίργγε. Ἀπώτερον πρὸς ἄρκτον εἶναι τὸ Χάρτσ, τοῦ ὁποίου τὸ ὑψηλότερον βουνὸν ὀνομάζεται Μπρόκεν, ἢ Μπλόκσμπεργ.

§. 5. Ὑδάτα.

Ἡ Γερμανία ἔχει πολλὰ νερά, κυρίως δὲ πέντε Κεφαλαιοπόταμα, εἰς τὰ ὁποῖα χύνονται οἱ περισσότεροι τῶν λοιπῶν ποταμῶν· ταῦτα δὲ εἶναι:

1) Ο Δούναβις, ὅς τις λαμβάνει τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Σφαμπίας, καὶ γίνεται ἐκείθεν πλευσὸς ῥέων δὲ διὰ τῆς Σφαμπίας, τῆς Παβχρίας καὶ Α'ουστρίας, εἶτα διὰ μέσου τῆς Ουγγαρίας καὶ δι' ἑνὸς μέρους τῆς Τουρκίας, χύνεται εἰς τὴν μακρὴν Θάλασσαν. Αἱ πόλεις Ρ'εγγενσμπούργη καὶ Βιέννα κεῖνται κατὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ. Οἱ ἐκινούμενοι μετ' αὐτοῦ διχασμότεροι ποταμοὶ κατὰ τὴν Γερμανίαν εἶναι: α) ὁ Ἰζερ, πλησίον τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ πόλις Μίνχη, καὶ β) ὁ Ἰν.

2) Ο ῤήνος, ὅς τις ἀναβρῦει ἐκ τῆς Ἑλβετίας, μετὰ δὲ τὴν Ἑλβετίαν, ἀφ' οὗ σχηματίζεται τὰ μεταξὺ Φρανκίας καὶ Γερμανίας σύνορα, ἐμβαίνει εἰς τὸ Ὀλανδικὸν βασιλεῖον, ὅπου διχιστούμενος εἰς πολλοὺς κλάδους, χύνεται εἰς τὴν Γερμανικὴν Θάλασσαν· αὐτὸς εἶναι λοιπὸν ποταμὸς συνορικὸς, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐκινῶνται οἱ ἐφεξῆς Γερμανικοὶ ποταμοί:

α) ὁ Νέκαρ ποταμὸς τῆς Σφαμπίας, ὅς τις ἐκινῶνται μετὰ τοῦ ῤήνου πλησίον τῆς πόλεως Μανχαιμης. Ἡ πόλις Στουτγάρτη κεῖται πλησίον αὐτοῦ,

β) ὁ Μάιν ἕνας τῶν διχασμοτάτων ποταμῶν τῆς Γερμανίας, ὅς τις ἀναβρῦει κατὰ τὴν Φραγκονίαν, ἐκ τοῦ βουνοῦ Φίχ-

ταλμπεργ, καὶ γίνεται μετ' ὀλίγον πλευσός. Κατὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖται ἡ περιφημος πόλις Φραγκφούρτη.

- 3) ὁ Βέζερ, ὅστις ἔχει τὰς πηγὰς του κυρίως εἰς τὴν Φραγκονίαν· αὐτόθεν ὀνομάζεται ὁμοίως

Βέρρως, ἕως οὗ ἐνώβεται μετὰ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Γέσεν

Φούλδα, ὅστις ῥέει διὰ τῆς πόλεως Καπέλης· ἐντεῦθεν δὲ ὁ ἐξ αὐτῶν τῶν δύο συντιθέμενος ποταμός, ὀνομάζεται Βέζερ, ὅστις ῥέων διὰ τῆς κάτω Σαξωνίας καὶ τῆς Βεσφαλίας, χύνεται εἰς τὴν γερμανικὴν Θάλασσαν. Κατὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖται ἡ πόλις Πρεμένη.

- 4) ὁ Ἐλμπς, ὅστις ἀναβρῦει ἐκ τοῦ ὄρους, τοῦ περιορίζοντος τὴν Βοεμίαν, κατὰ τὰ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Σλεζίας σύνορα· ῥέων δὲ διὰ τῆς Βοεμίας — ὅπου γίνεται καὶ πλευσός — τῆς ἄνω καὶ κάτω Σαξωνίας, χύνεται ὁμοίως ἐν τῇ Γερμανικῇ Θάλασσῃ. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖνται αἱ πόλεις Δρέσδη, Μαγδεμπούργη καὶ Χαμπούργη· δέχεται δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς ἐφεξῆς ποταμούς:

α) τὸν Μολδάον ἐκ τῆς Βοεμίας, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ὀπίου κεῖται ἡ πόλις Πράγα,

- β) τὸν Σαάλην ἐν τῆς ἄνω Σαξωνίας, καὶ
- γ) τὸν Χάφελ ποταμὸν ὁμοίως τῆς ἄνω Σαξωνίας, πλησίον τοῦ ὁποίου καίται ἡ Περλίνη.
- 5) ὁ Οὐδερ, ὅστις ἀναβρῦει κατὰ τὴν Μοραβίαν, πλησίον τῶν συνόρων τῆς Σλεζίας, καὶ ῥέει διὰ τοῦ μήκους ὅλης τῆς Σλεζίας, καὶ διὰ τῆς ἄνω Σαξωνίας, ὅπου δεχόμενος καὶ τὸν ἀπὸ τῆς Πρωσίας ῥέοντα ποταμὸν Βάρτην, χύνεται ἐν τῇ βαλτικῇ Θαλάσσει. Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Οὐδερὸς κεῖνται αἱ πόλεις Πρεσλάβη, Φραγκφούρτη καὶ Στετίνη.

Ἡ Γερμανία ἔχει ἔτι πολλὰς Λίμνας, καὶ μάλιστα πρὸς τὰ ἀρκτικά καὶ μεσημβρινὰ αὐτῆς σύνορα, καὶ ὀλίγας τινὰς κατὰ τὸ μέσον· ἡ μεγίστη ἐξ αὐτῶν εἶναι

Ἡ Ποτένη ἐπὶ τῆς Σφαμπίας, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Εὐβοτίας· αὕτη ἔχει ὑπερ τὰ ἐπτὰ μίλια μῆκος, τρία πλάτος, καὶ βάθος ἰκανόν.

§. 6. Κλίμα.

Τῆς Γερμανίας ὁ Αἶθρ εἶναι εὐχράεστος, τὸ δὲ Θέρος ἰκανῶς θερμόν, ὥστε προφθάνουσι ἐγκαίρως νὰ ὠριμάζωσιν ὅλα τὰ γεννήματα, οἱ καρποὶ

καὶ τὰ πτωρῆα· πλὴν τοῦ Χειμῶνος ἡ ψυχρότης πρὸς τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς μέρη συμβαίνει δριμυτέρα, ἐκτῶν ἐκεῖ πολλῶν ὀρέων· ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ πρὸς τὰ ἀρκτικά γίνεται μετριωτέρα, ἐκ τῆς ὀμαλότητος τοῦ τόπου, καὶ τοῦ προξενουμένου συγκερασμοῦ εἰς τὸ κλίμα ὑπὸ τῆς Θαλάσσης.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Γερμανία ἔχει πολλοὺς εὐφορωτάτους τόπους, οἵτινες παράγουσι δαφιλέστατα διάφορα εἶδη προϊόντων, καὶ ἄλλους μετρίως καρποφόρους, καὶ ὀλιγωτάτους τινὰς ἀκαλλιεργήτους, οἵτινες ὡς ξηροὶ καὶ ἄκαρποι ὀνομάζονται ἀφῆρησι, καὶ εὐρίσκονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῆς κάτω Σαξωνίας καὶ Βεσφαλίας.

Τὰ ἐπίσημότατα προϊόντα τῆς Γερμανίας εἶναι ταῦτα:

- 1) Ξύλα. Τὰ πολλὰ αὐτῆς ὄρη καλύπτονται σχεδὸν ὅλα μὲ ὠραῖα δάση, τὰ ὅποια παράγουσι πλῆθος ξύλων, ἀρμοδίων πρὸς οἰκοδομίαν καὶ καύσιμον, καὶ πρὸς κατασκευὴν διαφόρων ξυλίνων ἐργαλείων, οἷον: βαρελλίων καὶ ἄλλων τοιούτων· πλὴν εὐρίσκονται καὶ τινὲς τόποι ὀμαλοί, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι ἔλλειψις

τῶν ξύλων: ἐπειδὴ δὲν εὐρίσκονται εἰς αὐτοὺς πλευσῶν ποταμοί, καὶ τὸ διὰ τῆς ἀρᾶξης μετακομισμα εἶναι πολυέξοδον. Διὰ τῶν ποταμῶν Ὄδερ, Ἐλμπα, Βέζερ καὶ μάλιστα διὰ τοῦ Ρήνου μετακομίζονται πολλὰ ξύλα καὶ εἰς ξένους τόπους.

- 2) Γεννίματα γίνονται σχεδὸν ἐφ' ὅλης τῆς Γερμανίας δαψιλῶς - ἐξαιρουμένων τῶν βουνωδῶν μερῶν — καὶ ἐκφέρονται πολλά.
- 3) Λινάρι καλλιεργεῖται ἐπὶ τῆς Γερμανίας ἀφθόνως, κατ' ἐξοχὴν δὲ ἐπὶ τῆς Βοεμίας, τῆς Σλεζίας, τῆς ἀνω καὶ κάτω Σαξωνίας καὶ ἐπὶ τῆς Βεσφαλίας· κατ' αὐτοὺς τοὺς ἰδίους τόπους ὑφαίνονται καὶ πολλότατα ὑφάσματα λινά, τὸ δὲ περισσότερον μέρος αὐτῶν πωλεῖται εἰς ξένους.
- 4) Παιρικὰ παράγουσι τὰ περισσότερα μέρη τῆς Γερμανίας κάλλινα, ἐκ τῶν ὁποίων ξηραίνονται καὶ ἐκφέρονται πολλά· οἱ κατ' ἀρχὰν εὐφροτώτατοι τόποι εἶναι ἡ Φραγκονία, ἡ Σφαμπία, τὰ πλησίον τοῦ Ρήνου μέρη καὶ τὰ μεσημβρινὰ τῆς ἀνω Σαξωνίας.
- 5) Κρασί ἐτοιμάζεται πολὺ ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ ἡμισέως τῆς Γερμανίας, καὶ μάλιστα κατὰ

τα μέρη, τὰ παρὰ τὸν Ρήνον καὶ Νέκαρ, ἐκ τῶν ὀρειῶν παρονομάζονται καὶ τὰ κρασά. Ὡσαύτως γίνεται κρασί καλὸν καὶ κατὰ τὴν Φραγκονίαν. Ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων ἀφέρονται καὶ πολλὰ κρασά· πλὴν εἰς τὰ ἀρκτικὰ μέρη τῆς Γερμανίας, ὅπου ἡ θερμότης δὲν διαρκεῖ τόσον πρὸς ὠρίμασιν τοῦ σταφυλίου, φέρουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τῆς Φράνσας.

- 6) Ἡ Κτηνοτροφία ἀχμάζει πολὺ ἐν τῇ Γερμανίᾳ, μάλιστα δὲ ἡ Βουκολικὴ κατὰ τὴν Παβαρίαν, τὴν Σφαμπίαν, τὴν Φραγκονίαν τὴν κάτω Σαξωνίαν, καὶ τὴν Βεσφαλίαν, ὅπου γίνεται ἐμπόριον διάσθημον διὰ βοδίων, βουτύρου, τυρίου καὶ δερμάτων. Ἡ Ποιμαντικὴ ὅμως ἐνεργεῖται κάλλιστα κατὰ τὴν ἄνω Σαξωνίαν· τὰ πρόβατα τρέφονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τὸ μαλλί, ἐκ τοῦ ὁποίου κατασκευάζονται ἐν τῇ Γερμανίᾳ πολλαὶ τσόχαι καὶ ἄλλα διάφορα ὑφάσματα.

Τρέφονται ἐτι καὶ ἄλλα εἶδη ζώων, οἷον· Ἴπποι — ἐκ τῶν ὁποίων ἡ κάτω Σαξωνία καὶ ἡ Βεσφαλία ἔχει τοὺς καλλίστους — καὶ Χοῖροι πολλοὶ κατ' αὐτὰς τὰς ἰδίας ἐπαρχίας, καὶ ἐτι κατὰ τὴν Βοεμίαν καὶ Παβαρίαν.

- 7) Μεταλλεῖα εὕρισκονται εἰς τὰ πολλὰ ὄρη

τῆς Γερμανίας ἀναρίθμητα, τὰ ὅποια ἐμπεριέχουσι διάφορα μέταλλα, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀργύριον, Σίδηρον καὶ Χάλκωμα. Ἡ Γερμανία ὑπερβαίνει τοὺς λοιποὺς εὐρωπαϊκοὺς τόπους κατὰ τὸ ἀργύριον, χρυσοῦν ὅμως ἔχει ὀλίγον. Μεταλλεῖα εἶναι εἰς τὸ Ἔρτσεγκεμπίργε (μεταλλικὸν ὄρος) τὸ ὅποιον ὠνομάσθη ἐκ τοῦ πλάθους τοῦ ἐν αὐτῷ χαλκώματος καὶ ἄλλων μετάλλων — καὶ εἰς τὸ Χάρτζ, εἰς τὰ ὅποια εὐρίσκονται προσέτι Χάλκωμα καὶ σίδηρον παμιμληθῶς· σίδηρον ὁμοίως εὐρίσκεται καὶ εἰς τὴν Αὐστρίαν ἐξαιρετοῦ ποιότητος, καὶ σχεδὸν καθ' ὅλα τὰ λοιπὰ ὄρη τῆς Γερμανίας. Κατὰ τὸ Ἔρτσεγκεμπίργε εὐρίσκεται καὶ Κασσίτερρος (καλκί). τὸν ὅποιον μόνον ὀλίγα τινα μέρη τοῦ Κόσμου παράγουσι. Ὁ Ὑγρῶρυρος εὐρίσκεται κατ' ἐξοχὴν ἐν τῇ Αὐστρίᾳ.

Ἐν τῇ Βοημίᾳ εὐρίσκονται διάφοροι λίθοι πολύτιμοι, ὁμοίως καὶ κατὰ τὰ μεσημέρινα μέρη τῆς ἄνω Σαξωνίας, καὶ ἄλλους τόπους τῆς Γερμανίας - οἱ τοιοῦτοι ὅμως λίθοι δὲν εἶναι τόσον καλοὶ, ὅσον οἱ φερόμενοι ἀπὸ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἔτι εἶναι ἀξιοσημεῖωτοι καὶ αἱ μεταλλικαὶ πηγαί. Ἡ Γερμανία εἶναι πλουσιωτέρα ὑπὲρ πάν-

τας τούς ἑυρωπαϊκοὺς τόπους κατὰ τὰς ἄλιμι-
ρας, Γερμανίας καὶ ζυνὰς Πηγὰς. Αἱ εὐρισκό-
μεναι ἀλυκαὶ εἰς ὅλας τὰς Γερμανικὰς ἐπαρχίας,
καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν ἄνω καὶ κάτω Σαξωνίαν
καὶ τὴν Παβαρίαν εἶναι ἱκαναί, εἰάν ἦτον χρεία, νὰ
προφθάσωσιν εἰς ὅλην τὴν Ἑυρώπην ἅλας.

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ Γερμανοὶ εἶναι ἄνθρωποι σπουδαῖοι, νο-
ήμονες, φιλόπονοι, εὐφρεῖς καὶ ἐφευρετικοί· εἶναι
περίεργοι εἰς τὰ ξένα γένη καὶ τοὺς τόπους, καὶ
διὰ τοῦτο μαθάνοντες προθύμως ξένας γλώσσας, ξε-
νιτεύονται, καὶ ἐκ τούτου ἀποκτῶσι πολλὰς ιδέας.
πλὴν αὐτοὶ δέχονται ἐτοιμῶς ἐπίσης τοὺς καλοὺς
καὶ ἐπιβλαβεῖς νεωτερισμούς, καὶ τὰ ἦθη τῶν ξέ-
νων γενῶν. Ἄυτοὶ εἶναι πρὸς τὴν φιλίαν καὶ τοὺς
ἀρχηγοὺς αὐτῶν πιστοί· μεγαλαυχοῦσι διὰ τὴν πα-
τρίδα των, χωρὶς ὅμως νὰ καταφρονῶσι τὰ λοιπὰ
γένη· διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων πολέμων ἔγιναν ἐ-
πιτήδαιοι καὶ γενναῖοι στρατιῶται· εἰς τὰς ἐργασί-
ας των δεικνύουσι τοιαύτην ὑπομονὴν καὶ καρτε-
ρίαν, ἣτις εἶναι σπανία μεταξὺ τῶν ἄλλων γενῶν·
διὰ τοῦτο αὐτοὶ κατ' ἐξοχὴν ἐπεχειρίσθησαν πο-
λυχρονοῦς καὶ δεινὰς πράξεις, αἱ ὁποῖαι ἀπὴ
του ἐρευναν ἐπίπονον καὶ λεπτομερῆ ἀκρίβειαν.
Πρότερον ἐκατηγόρουν εἰς τοὺς Γερμανοὺς τὴν φι-
λοποσίαν, ὅμως κατὰ τὸ παρὸν αὐτὴ ἢ ἐπιβλα-

ὅς ἐξίς ἐξηλείφθη, σχεδὸν παντελῶς ἀπ' αὐτῶν, πρὸς αὐξήσιν τῆς τιμῆς τῶν ὡσεὶ νομίζουσι τὴν μέθην ὡς καταισχύνην, ἀν καὶ ἐτι κλίνουσι εἰς τὴν ἡδυπάθειαν. Ἡ περιφανεστάτη καὶ εὐεργτικωτάτη, μεταξύ ὄλων τῶν κατὰ καιρὸν ἐφευρέσεων τῶν Γερμανῶν, εἶναι ἡ Τυπογραφία ἃ ἀποδίδουσι κοινῶς εἰς αὐτοὺς καὶ τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ Μπαρουτίου, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀβέβαιον.

§. 9. Διαίρεσις.

Τὸ περισσότερον μέρος τῆς Γερμανίας, ἕως τοῦ νῦν ἦτον διηρημένον εἰς ὕεκα κύκλους· τῶρα δὲ διαιρεῖται εἰς ἔννεα, οἵτινες εἶναι: 1) ὁ Ἀυστριακός, 2) ὁ Παθαρικός, 3) ὁ Σφραμπικός, 4) ὁ Φραγκονικός, 5) ὁ τοῦ Ἄνω Ῥήνου, 6) ὁ τοῦ Κάτω Ῥήνου, 7) ὁ Βεστφαλικός, 8) ὁ Κατωσαξονικός καὶ 9) ὁ Ἀνωσαξονικός (ὁ Κύκλος τῆς Μπουργουνδίας προσετέθη ὅλος εἰς τὴν Φράνσαν τῷ 1801). Ἐκάσῳ Κύκλῳ ἀνήκουσι πολλὰ Φιρσάτα, Γραφάτα καὶ Αὐθεντία.

Τὸ Βασιλεῖον τῆς Βαυαρίας, τὸ Δουκάτον τῆς Σλεξίας καὶ ἄλλαι μικρότεραι ἐπαρχίαι θὰ συνισῶσι τινὰ κύκλον, ἀλλ' εἶναι Χωρισά.

1. Ο΄ Αουστριακὸς Κύκλος.

Ὄνομασθη ἀπὸ τῆς Ἀουστρίας, ἥτις μόνη ἐπὶ τῆς Γῆς ἔχει τίτλον Ἀρχιδουκάτου. Οὗτος εἶναι ὁ μεσημβρινώτατος τόπος τῆς Γερμανίας· συνορεύει δὲ πρὸς μὲν ἀνατολὰς μετὰ τῆς Οὐγγαρίας, πρὸς δὲ μεσημβρίαν μετὰ τῆς Κροατίας καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, πρὸς δυσμὰς μὲ τὸ ἰταλικὸν Βασίλειον, τὴν Τυρόλην καὶ Παβαρίαν, καὶ πρὸς ἀρκτον μὲ τὴν Βοεμίαν καὶ Μοραβίαν. Εἰς αὐτὸν μετὰ τῆς Ἀουστρίας ἀνήκουσι καὶ τὰ Δουκάτα Κέρντην, Κράϊν, Στάερμαρκ, Σάλτσμπουργ καὶ ἄλλοι τινὲς τόποι, οἵτινες ὁμοῦ συνισῶσι τὴν διαιδοχικὴν Αὐτοκρατορίαν τῆς Ἀουστρίας, τῆς ὁποίας ὁ Καῖσαρ εἶναι ἐν ταύτῳ καὶ Βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας, τῆς Βοεμίας καὶ Γαλίτσιαι, καὶ ἓνας τῶν δυνατωτάτων Μονάρχων τῆς Εὐρώπης: ἐπειδὴ εἰς αὐτὸν μόνον ἀνήκει σχεδὸν τὸ ἓνα τέταρτον ὅλης τῆς Γερμανίας, τὸ Βασίλειον τῆς Οὐγγαρίας μετὰ τῶν ἀνηκόντων αὐτῷ τόπων, τὸ Βασίλειον τῆς Γαλίτσιαι — ὅπου πρότερον ὑπέκειτο τῇ Δελχία — καὶ ἓνα μέρος τῆς Ἰταλίας· ὥστε ὅσοι οἱ τόποι αὐτοῦ, λαμβανόμενοι ὁμοῦ, εἶναι μεγαλύτεροι ἀπὸ ὅλην τὴν Γερμανίαν. Τὸ Φιρζογραφάτον Τυρόλη ἀνάγεται εἰς τοῦτον τὸν Κύκλον, πλὴν πρὸ ὀλίγου προσετέθη εἰς τὴν Παβαρίαν.

Ο΄ Αὐστριακὸς κύκλος, διὰ τοῦ ὀπίου ᾗξει ὁ Δού-

ναίεις, εἶναι πολὺ θουνοῦδος, πλὴν εὐφορὸς κατὰ τὰ γεννήματα, τὰ πωρικά καὶ τὸ κρασί. Εἰς τὰ ὄρη τούτου τοῦ Κύκλου εὐρίσκονται μεταλλεῖα χαμπόλου καὶ ἐξαίρετου σιδήρου, ὑγραργύρου, ὁμοίως καὶ ἄλλων ὀρυκτῶν.

Τὸ Φρισγογραφάτου Τιρόλη ἔχει τόσα πολλὰ ὑψηλά καὶ δύσβατα βουνά, ὥστε οἱ κάτοικοι, μὴ δυνάμενοι νὰ τρεφῶνται ὅλοι ἐν τῇ αὐτῶν πατρίδι, ταξιδεύουσι πολλοὶ καὶ πολλαί, ἐτι δε καὶ μικρὰ παιδία· καὶ φέροντες εὐώδη νερά, κατασκευαζόμενα ὑπ' αὐτῶν ἐκ τῶν πολυανθῶν βοτάνων τῶν ἐκεῖ ὄρεων, καὶ πραγματείας ἄλλας μικρὰς καὶ μαρμότα — τὰ ὅποια ἐπιπολλάζουσιν εἰς τὰ ἐκεῖ ὄρη — ὁμοίως καὶ κανάρια, περιέρχονται εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν· δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἐμπιστεύηται τις εὐκόλως εἰς τὰ ἱατρικὰ αὐτῶν. Ἐτι καὶ τὸ Δουκάτον Σάλτσμπουργ ἔχει πολλὰ ὑψηλά βουνά καὶ πλουσίας ἀλυκας.

Ἡ Βιέννα εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Α'ουστρίας, καὶ ἡ καθέδρα ὅλων τῶν Α'ουστριακῶν τόπων. Αὕτη κεῖται κατὰ τὰς δεξίας ὄχθας τοῦ Δουνάβεως, τὸν ὅποιον διαπερῶσι διὰ μιᾶς ξυλίνης γεφύρας· αὕτη εἶναι διὰ τὰ πολλὰ καὶ μεγάλη πρόασις τῆς ἢ ευρυχωρωτάτη καὶ πολυανθρωποτάτη πόλις τῆς Γερμανίας· ὅμως ἡ κυρίως πόλις δὲν εἶναι τόσον μεγάλη, οὔτε καλῶς διαθεμιμένη: διότι οἱ δρόμοι αὐτῆς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-

εθν. εἶναι σενοὶ καὶ λοξοί, πλὴν ἔχει πολλὰς εὐρυχωρωτάτας καὶ μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομὰς, κατὰ δὲ τὰ προάστεια πολλοὺς ὠραίους κήπους. Ἡ περιφανέστατη οἰκοδομὴ αὐτῆς εἶναι τὸ βασιλικὸν παλάτιον, τὸ ὀνομαζόμενον μπουίργ, ἥτις εἶναι μὲν παλαιά, πλὴν διασημὸς καὶ εὐρύχωρος, καὶ εὐρίσκονται ἐν αὐτῇ πολλὰ πολύτιμα πράγματα. Τοῦ Ἀγίου Στεφάνου ἡ Ἐκκλησία, ἥτις εἶναι μητρόπολις τῆς Βιέννης, ἔχει τὸν ὑψηλότατον πύργον τῆς Γερμανίας, καὶ ἐπάνω αὐτοῦ τὴν μεγίστην καμπάναν· εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν φαίνεται περισσotέρα, μεγαλοπρέπεια καὶ πολυτέλεια, παρὰ εἰς ἄλλο μέρος τῆς Γερμανίας: ἐπειδὴ αὐτοῦ διατρέφουσι πολλοὶ Φίρσαι, Γράφοι καὶ ἄλλοι πλουσιοὶ ἄνθρωποι. Αὐτοῦ διευθύνεται μὲγάλον ἐμπόριον, καὶ μάλιστα διὰ τοῦ Δουνάβειος εἰς τὴν Τουρκίαν μέχρι τῆς μαύρης Θαλάσσης.

Τὸ Τρίεστι εἶναι ἡ διασημοτάτη Γερμανικὴ ἐμπορικὴ πόλις, ἥτις κεῖται παρὰ τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον, καὶ ἔχει λιμένα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκφέρονται αἱ Ἀουστριακαὶ πραγματεῖαι εἰς ὅλους τοὺς περὶ τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν Χριστιανικοὺς καὶ Τουρκικοὺς τόπους, καὶ ἀντ' αὐτῶν εἰσφέρονται ἄλλαι. Αὐτοῦ γίνεται λοιπὸν ἐμπόριον μὲγάλον, καὶ ἐκτὸς τούτου ἡ πόλις ἔχει καὶ πολλὰ ἀξιόλογα τεχνουργεῖα (φάμπρικας).

2. Ο Κύκλος ὁ Παβαρικός.

Ὁνομάσθη ἀπὸ τοῦ δουκάτου τῆς Παβαρίας εἰς αὐτὸν ἀνάκει ἔτι καὶ τὸ Ὁμπερ Πφάλτς, τὸ περιεχόν τὸ περισσότερον μέρος τοῦ Κύκλου. Οὗτος κείται πρὸς δυσμὰς τῆς Αὐστρίας, καὶ συνορεύει πρὸς μεσημβρίαν μετὰ τὴν Τυρόλην, πρὸς δυσμὰς μετὰ τὴν Σφραμπίαν, καὶ πρὸς ἀρκτον μετὰ τὴν Φραγκονίαν καὶ Βοεμίαν· μέχρι τοῦ 1777 ἡ Παβαρία ἦτον Κουρφίρσατον, οἱ δὲ Κουρφίρσαι ἐννέα· ἐπειδὴ ὁμοίως ἡ οἰκία τοῦ Κουρφίρσου τῆς Παβαρίας ἔμεινε χωρὶς διάδοχον ἀρσενικόν, ὁ δὲ Κουρφίρςτης τοῦ Πφάλτς ἦτον ὁ πλησιέστερος συγγενής, ὑπέπεσεν ὁ τόπος εἰς αὐτόν· ἡ δὲ Παβαρία ἔμεινε πάλιν Δουκάτον, καθὼς καὶ πρότερον ἦτον· ὥστε ἔμειναν μόνον ὀκτώ Κουρφίρσαι· ἐπειδὴ κανεὶς Κουρφίρςτης δὲν δύναται νὰ ἔχη δύο ψήφους ἐν τῇ ἐκλογῇ, πλην καὶ οὕτως ὠνόμαζον μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1805 τὸν κύριον τοῦ τόπου, Κουρφίρσην τοῦ Πφάλτς καὶ τῆς Παβαρίας· μετὰ δὲ ταῦτα ὑψήθησαν ἱκανῶς τὰ ἀποκτήματά του, ὥστε ὁ μέχρι τοῦ δε Κουρφίρςτης φέρει συμφώνως τὸν τίτλον: Βασιλεὺς τῆς Παβαρίας, ἔχων καὶ ὅλα τὰ ἀνήκοντα δίκαια τοῖς βασιλεῦσι. Μετὰ τὴν Παβαρίαν εἶναι τὸ Κουρφίρσατον Σάλτσμπουργ ὁ εὐρυχωρότατος τόπος τοῦ Παβαρικοῦ Κύκλου, τὸν ὁποῖον ἔλαβεν ὁ Ἀρχιδουξ τῆς Αὐστρίας ἀντὶ τοῦ μεγάλου Δουκάτου τῆς Τσσχάνας, ὃ, που ἐξουσίαζε κατὰ τὴν Ἰτα-

λίαν, καὶ ὅτω προσετέθη εἰς τὸν Κύκλον τῆς Αὐστρίας.

Ἐν τῷ μέσῳ τούτου τοῦ Κύκλου εὐρίσκονται ὠραῖαι καὶ εὐφροὶ πεδιάδες, πλὴν πρὸς τὴν ἄρκτον πολλὰ βουνά, καὶ πρὸς τὴν μεσημβρίαν ὑψηλά καὶ τραχέα ὄρη. Εἰς τὰς κοιλάδας τῶν ὀρέων διευθύνεται ἡ Κτηνοτροφία εὐτυχῶς· ἀλλέως δὲ ὁ τόπος εἶναι πλουσιώτατος κατὰ τὰ γεννήματα καὶ τὸ ἄλας, ἐκ τοῦ ὁποίου ὠνομάσθη καὶ Σάλτσπουργ (ἀλατόπολις). Ὁ Δούναβις ῥέει κατὰ τὸ μέσον τούτου τοῦ Κύκλου, καὶ δέχεται αὐτόθεν τοὺς ποταμοὺς Ιΐζερ καὶ Ιν. Τὸ μεσημβρινὸν αὐτοῦ μέρος μεταξὺ τῶν Βουνῶν περιέχει πολλὰς λίμνας.

Ἡ πόλις Μίνχη (Μίνχεν) ἡ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ιΐζερὸς κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ Δουκάτου τῆς Παβαρίας, καὶ ἡ καθέδρα τοῦ Βασιλέως, ἥτις εἶναι διάσημος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, ἔχουσα καὶ παλάτιον εὐρύχωρον.

Ἡ Ρέγγενσμπούργη (Ρέγγενσμπουργ), ἥτις ἦτον μέχρι τοῦ 1802 ἐλευθέρη Αὐτοκρατορικὴ πόλις, καὶ τώρα ἀνήκει εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν ἀρχιεπίσκοπον, κεῖται κατὰ τὰς δεξιὰς ὄχθας τοῦ Δουναβέως, τὸν ὁποῖον διαπερῶσι διὰ μιᾶς στερεᾶς λιθίνης γεφύρας. Αὐτοῦ γίνεται τὸ Ράιχσταγ τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου, ἥτοι ἡ συνέλευσις

τοῦ Καίσαρος, τῶν Κουρφόρων, τῶν Φίρσων καὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἐλευθέρων πόλεων ἀποσελλημένων, οἵτινες Χρειασοῦσι νὰ φροντίζωσι καὶ νὰ ἐκδίδωσι νόμους γενικοὺς πρὸς εὐημερίαν ὅλου τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ Ράϊχσταγ διαρκεῖ ἀδιαικόπως ὑπὲρ τὸν ἓνα αἰῶνα, διὰ τοῦτο οὔτε ὁ Βασιλεὺς, οὔτε οἱ Φίρσαι παρίστανται ἐν αὐτῷ προσωπικῶς, ἀλλὰ κρατοῦσιν ἐκεῖ πάντοτε τοποτηρητὰς.

3. Ὁ Κύκλος ὁ Σφαιμπικός.

Ὀνομάσθη ἐκ τινος παλαιοῦ Γερμανικοῦ γένους τῶν Σφάμπων, οἵτινες ἐκατοίκουν κατ' αὐτὰ τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα ὀνομάσθησαν ἐξ αὐτῶν καὶ Σφαιμπία. Αὕτη συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Παθαρίαν, πρὸς μεσημέριαν μὲ τὴν Τυρόλην καὶ Ἑλλετίαν, πρὸς δυσμὰς περατοῦται ὑπὸ τοῦ Ρήνου, καὶ πρὸς ἄρκτον συμπίπτει μὲ τὸν κάτω Ρήνον καὶ τὴν Φραγκονίαν. Εἶναι δὲ μία τῶν θερμοτάτων καὶ εὐφορωτάτων ἐπαρχιῶν τῆς Γερμανίας — ἐξαιρουμένου τοῦ Σφартцβάλδ καὶ τῶν Σφαιμπικῶν Ἀλπεων, τὰ ὁποῖα εἶναι ὑψηλὰ καὶ τροχέα ὄρη — παράγει δαφυλῶς γεννήματα, κρασί καὶ πωρικά. Ὁ Ρήνος σχηματίζει τὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Φράνσας σύνορα· ὁ δὲ Νέκαρ, ὁ μετὰ μικρὸν διάστημα χυνόμενος ἐν τῷ

Ρήνω, ἀναβρύων αὐτοῦ, ῥέει ἀρκτικῶς ὁμοίως καὶ ὁ Δούναβις, λαμβάνων αὐτόθεν τὰς πηγὰς του καὶ γενόμενος πλευσός, ῥέει πρὸς ἀνατολὰς. Πρὸς τὰς μεσημβρινὰς ἀκρας τούτου τοῦ τοποῦ κείνται ἡ μεγίστη λίμνη τῆς Γερμανίας Ποτένν (Μποτενζέε).

Μεταξὺ ὄλων τῶν Γερμανικῶν Κύκλων κα-
ναὶς δὲν περιέχει τοσαῦτα πολλὰ Φιρσάτα, Γρα-
φάτα, Αὐθεντίας καὶ (πρότερον) Αὐτοκρατορι-
κὰς πόλεις, ὅσα ὁ Σφαιμπικὸς Κύκλος. Ἡ με-
γίστη Πολιτεία αὐτοῦ εἶναι τὸ Δουκάτον Βιρτεμ-
πέργη, τοῦ ὁποίου ὁ Δουξ πρὸ ὀλίγου ἀπέ-
κτησε τὸν Κουρφίρσικὸν ἑαυθμόν, καὶ μετὰ ταῦτα
τῷ 1805 τὸν Βασιλικόν, καὶ ἀνεπλήρωσε τὰς
παλαιὰς ζημίας τοῦ τόπου του μὲ ἱκανὰς προσ-
θήκας. Ἡ δευτέρα μετὰ τοῦτο Πολιτεία εἶναι
τὸ Μαρχγραφάτον Μπιάδεν, τὸ ὁποῖον ὁμοίως
τάρα·εἶναι ἱκανῶς ἠυξημένον Κουρφίρσάτον. Ἐνα
ἱκανῶς μέγαλον μέρος τῆς Σφαιμπίας προσετέθη
εἰς τὴν κάτω Παβαρίαν πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν
προτέρων ζημιῶν αὐτῆς.

Ἡ Στουτγάρτη (Στουτγάρτ) ἡ καθέδρα
τοῦ Δουκὸς, εἶναι περιφανὴς καὶ ἐν·μέρει καλῶς
οἰκοδομημένη πόλις, ὄχι μακρὰν τοῦ Νέκαρς.

Τὸ Αἰουξμποῦργον (Αἰουξμπούργ) εἶναι
ἡ μόνη ἐναπολειφθεῖσα κατὰ τὴν Σφαιμπίαν δι-·

σημοτάτη ἐλευθέρα Ἀυτοκρατορική πόλις, ἣτις κεῖται κατὰ τὰ σύνορα τῆς Παθαρίας, τῆς ὁποίας ὁ Βασιλεὺς τὴν ὑπέταξε νεωσὶ. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ ὠραία, ἡ δὲ οἰκοδομὴ τοῦ βουλευτηρίου αὐτῆς εἶναι ἡ περιφανεστάτη τῆς Γερμανίας. Εἰς αὐτὴν κατοικοῦσι πολλοὶ τεχνῖται, τεχνουργοῦντες σκευὴ πολλὰ ἀργυρᾶ, χαλκογραφικούς καὶ γεωγραφικούς Πίνακας, διὰ τῶν ὁποίων ἐνεργοῦσι μὲγάλον ἐμπόριον· αὐτοῦ ὁμοίως κατασκευάζονται καὶ πολλὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα.

4. Ὁ Φραγκονικὸς Κύκλος.

Οὗτος ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν Βοεμίαν καὶ Παθαρίαν, πρὸς μεσημερίαν τὴν Σφραμπίαν, πρὸς δυσμὰς τὸν κάτω Ρῆνον, καὶ πρὸς ἄρκτον τὸν ἄνω Ρῆνον καὶ τὴν ἄνω Σαξωνίαν. Ὀνομάσθη δὲ ἐκ τινος ἀρχαίου Γερμανικοῦ γένους τῶν Φράγκων, τὸ ὁποῖον ἐχρημάτισε τὸ πάλαι ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἱκανῶς πολυάριθμον καὶ δυνατὸν. Ἐἶνα μὲγάλον μέρος τούτου τοῦ γένους πρὸ πολλῶν αἰῶνων ὤρμησεν εἰς τὴν Φράνσαν, καὶ κατατροπῶσαν τοὺς ἐκεῖ τόπους, ἐβεβαίωσε μίαν Πολιτείαν, ἣτις ἐπικρατεῖ καὶ μέχρι τοῦ νῦν, καὶ ὀνομάζεται ἐξ αὐτοῦ, πλὴν ἐκ Φράγκων μετωνομάσθησαν Φρανσέζοι.

Ὁ Φραγκονικὸς Κύκλος, ἡ ἢ Φραγκονία κεῖ-

ται κατὰ τὸ μέσον τῆς Γερμανίας, ἔχουσα θερμὸν καὶ εὐφρονον τόπον· ὅθεν παράγει πολλὰ γεννήματα, χρυσί, πωρικὰ καὶ κτηνοτροφίαν καλήν. Ὁ Μάνν, ὁ ἀναβρύων αὐτοῦ, καὶ κατωτέρω χυνόμενος ἐν τῇ Ρίνω, ῥέει διὰ τοῦ μέσου τούτου τοῦ τόπου.

Ὁμοίως καὶ αὐτὸς ὁ Κύκλος, ἂν καὶ ᾗτον μικρὸς, ἐδιαιρεῖτο μέχρι τοῦ νῦν εἰς πολλὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ πολιτικὰς Πολιτείας· καὶ ἐκ μὲν τῶν ἐκκλησιαστικῶν αἱ διασημότεραι ἦσαν τὸ ἐπίσκοπάτον Παμπέργον καὶ Βιρτσεμποῦργον· ἐκ δὲ τῶν πολιτικῶν τὰ Φιρσάττ Παϊράϊτ καὶ Ἀνσμπαχ, τὰ ὁποῖα τώρα ἀνήκουσιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Πρωσίας· τὸ δὲ Βιρτσεμποῦργον, ὡς Κουρφιρσάτον, εἰς ἓνα Πρίγκιπα τοῦ Αἰουζριακοῦ οἴκου, καὶ τὸ Παϊράϊτ εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Πρωσίας.

Ἡ Νιρενμπέργη (Νιρενμπέργ) ᾗτις ᾗτον μέχρι τοῦδε ἔλευθερά Ἀυτοκρατορικὴ πόλις, εἶναι ἡ περιφανεστάτη ὄλου τοῦ Κύκλου· ἔχει μέγεθος ἰκανόν, Ἀρχιτεκτονικὴν καλήν καὶ μίαν ὠραίαν οἰκοδομὴν τοῦ Βουλευτηρίου. Οἱ εἰς αὐτὴν εὐρισκόμενοι πολλοὶ τεχνῖται ἐτοιμάζουσι παντοδαπεῖς μικρὰς πραγματείας, ὀνομαζομένας Νιρενμπεργικὰς· αὗται δὲν τεχνουργοῦνται ὅλαι αὐτοῦ, πλὴν δι' αὐτῶν ἐνεργοῦσι μέγαλον ἐμπόριον. Αὐτοῦ ὁμοίως χαλκογραφοῦνται καὶ πωλοῦνται οἱ εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν γνωστοί, καὶ εὐθυνοὶ γεωγραφικοὶ πίνυκες τοῦ Χόμαν.

5. Ο΄ Κύκλος τοῦ ἄνω Ρήνου.

Οὗτος ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν ἄνω Σαξωνίαν, πρὸς μεσημέριαν τὴν Φραγκονίαν καὶ τὸν κάτω Ρήνον, πρὸς δὲ δυσμὰς καὶ ἄρκτον τὴν Βεσφαλίαν. Ὀνομασθῆ δὲ ἐκ τῆσίδιαις αὐτοῦ θέσεως· ἐπειδὴ ἓνα μέγαλον μέρος αὐτοῦ κεῖται κατὰ τὸν ἄνω Ρήνον, δηλονότι τὸ ἀπὸ τοῦ Μαΐντς μέχρι τῆς Ἑλβετίας ἐκτεινόμενον πρὸς τὰ ἄνω. Τινὲς τῶν ἀνηκόντων αὐτῷ τόπων ἀφίστανται μακρὰν τῶν λοιπῶν· καὶ γενικῶς οἱ τόποι τῶν δυτικῶν Κύκλων τῆς Γερμανίας ἔκειντο πολὺ σποράδην.

Δι' αὐτὴν τὴν διεσπαρμένην αὐτοῦ θέσιν εἶναι καὶ ἡ εὐφορία αὐτοῦ πολυειδής· τὰ μεσημεριὰ αὐτοῦ μέρη εἶναι θερμὰ καὶ εὐφορώτατα κατὰ τὰ γεννήματα, πωρικὰ καὶ τὸ κρασί, τὰ δὲ ἄρκτικὰ πολὺ ψυχρότερα καὶ ὀλιγώτερον καρποφόρα.

Ἐκτὸς τοῦ Ρήνου, ὅς τις σχηματίζει τούτου τοῦ Κύκλου τὰ σύνορα, ῥεεὶ δι' αὐτοῦ καὶ ὁ Μάιν, κατὰ δὲ τὰ ἄρκτικὰ αὐτοῦ μέρη ὁ Φούλδασ, ὁ ἀναέρυων αὐτόθι καὶ ὁ Βέρρσας, καὶ τελευταῖον τὸν ἐγγίζει καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν τῶν δύο συνιστώμενον Μεγαλοπόταμον Βέζερ.

Ο΄ Κύκλος οὗτος περιέχει πολλὰ Φιρσάτα, Γραφάτα κ. τ. λ. Τὸ δὲ μέγιστον μέρος αὐτοῦ εἶναι τὸ Λαντγραφάτου Γέσεν, τὸ μερισθὲν εἰς

δύο αδελφούς — τὸ μὲν Κάσσελ εἰς τὸν ἕνα, τὸ δὲ Δάρμστατ εἰς τὸν ἄλλον — καὶ εἰς τινὰς συγγενεῖς τοῦ διοικοῦντος οἴκου· πλὴν ὁ Λαυτεγράβος τοῦ Γέσεν Κάσσελ, ἐξουσιάζων τὸ περισσότερον μέρος, εἶναι τῶρα Κουρφίρσκη.

Ἡ Κασέλη (Κάσσελ) ἡ καιμένη κατὰ τὰς δύο ὄχθας τοῦ Φούλδα, εἶναι ἡ καθεδρεύουσα τοῦ Κουρφίρσου τοῦ Γέσεν, καὶ πόλις περιφανὴς καὶ κατὰ μέρος ὠραιότατη, ἔχουσα πολλὰ ἀξιοθέατα· Πλησίον τῆς πόλεως εἶναι ὁ εὐθυμητικὸς πύργος, ὁ πρότερον Βαϊσενστάϊν (λευκὸς λίθος) νῦν δὲ Βιλιέλμισγέχε (ὑψος τοῦ Βιλιέλμου) ὀνομαζόμενος· οἱ εἰς αὐτὸν εὐρισκόμενοι σιφῶνες εἶναι οἱ πρῶτιςοι τοῦ Κόσμου.

Ἡ Φραγκφούρτη (Φραγκφούρτ) ἡ μέχρι τοῦδε ἐλευθέρη Αὐτοκρατορικὴ πόλις, κεῖται κατὰ τὰς δύο ὄχθας τοῦ Μάιν, καὶ συζεύγνυται διὰ τινος λιθίνης γεφύρας· εἶναι δὲ ἡ περιφανέστατη πόλις τούτου τοῦ Κύκλου, καὶ μία τῶν διασημοτάτων τῆς Γερμανίας, οὕσα μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, ἥτις διὰ τὴν φήμην καὶ τὰ πλούτη πρέπει νὰ ὁμολογῇ τὴν χάριν εἰς τὸ ἐν αὐτῇ ἐνεργούμενον ἐμπόριον, καὶ μάλιστα τὸν καιρὸν τῶν πανηγύρεων αὐτῆς, εἰς τὰ ὅποια δὲν πραγματεύονται μόνον Γερμανοὶ πραγματευταί, ἀλλ' ἔρχονται καὶ ἀπὸ τῆς Ἑλβετίας, Φράνσας, Ἀγγλίας, Οὐλάνδας καὶ ἄλλων μερῶν τῆς

Εὐρώπης, διὰ τὰ πωλῶσι τὰς πραγματείας των, καὶ αὐτὶ αὐτῶν νὰ ἀγοράζωσιν ἄλλας. Ἡ πόλις αὕτη ἀποκοθίζεται πρὸς τούτοις περιφανεσέρα: ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ ἐκλέγεται καὶ σέφεται ὑπὸ τῶν Κουρφίρων ὁ Ρωμαϊκὸς Καῖσαρ, ἡ Βασιλεὺς. Αὕτη ἐπειδὴ εἶναι ὁμώνυμος μετὰ μίαν ἄλλαν πόλιν, καί μιν ἐν τῷ Κύκλῳ τῆς ἀνω Σαξωνίας, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ὄδερ, καὶ ἔχουσιν ὡσαύτως ἐμπορικὰς πανηγύρεις, ὀνομάζεται πρὸς διάκρισιν Φραγκφούρτη παρὰ τὸν Μάιν: ἐκείνη δὲ Φραγκφούρτη παρὰ τὸν Ὄδερ.

6. Ὁ Κύκλος τοῦ Κάτω Ρήνου.

Τὸ ὄνομα ἀποδεικνύει τὴν κατὰ τὸν Ρήνον θέσιν τούτου τοῦ Κύκλου, ὅστις ὀνομάζεται καὶ Κουρφαίν: ἐπειδὴ εἰς αὐτὸν εὕρισκοντο τὰ ἡμίση Κουρφισάτα, ἴτοι τὰ τρία ἐκκλησιασικὰ καὶ τὸ Παλατινάτον: πλὴν ἐκ μὲν τοῦ Μαίντς τοῦ πρώτου Κουρφισάτου ἔμεινε πάνυ ὀλίγον, τὰ δὲ ἄλλα τρία ἐμερίσθησαν, καὶ τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῶν προσετέθη εἰς τὴν Φράνσαν, διὰ τοῦτο αὐτὸς ὁ Κύκλος θέλει ἐξουθενωθῆ. Αὐτὸς ἔχει πρὸς ἀντολὰς τὴν Φραγκονίαν, πρὸς μεσημβρίαν τὴν Σφαμπίαν, πρὸς δυσμὰς τὸν Ρήνον, καὶ πρὸς ἄρκτον τὸν ἀνω Ρήνον.

Οὗτος ὁ Κύκλος περιέχει ἓνα τῶν ὠραιωτάτων καὶ καλλίστων τόπων τῆς Γερμανίας, ὅστις

εἶναι πλουσιώτατος μάλισα κατὰ τὸ κρασί καὶ τὰ πωρικά. Ἐν ἄλλο μέρος ἐτι ἀρκτικώτερον, τὸ νῦν Δουκάτου τοῦ Γεσενδάρμσατ, τὸ ὀνομαζόμενον Βεσφαλίχ, εἶναι βουνῶδες καὶ ὀλίγον καρποφόρον, πλὴν ἔχει πολλὰ σιδηρὰ μεταλλεῖα.

Ἐκ τοῦ Κουρφίρστάτου Μάϊντς ἔμεινε μόνον τὸ Φιρζάτου Ἀσαφενμπούργον, τὸ ἐξουσιαζόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀρχικαγγελαρίου. Ἐνταῦθα λοιπὸν πρέπει νὰ σημειώσωμεν:

Τὴν πλησίον τοῦ Μάνν Ἀσαφενμπουργην (Ἀσάφενπουργ) ἥτις εἶναι πρωτεύουσα καὶ καθοδικὴ πόλις μὲ ὠραῖον παλάτιον.

Εἰς τὸ ἀπέναντι τοῦ Ρήνου ἑναπολειφθὲν μέρος τοῦ Κουρφίρστάτου Πφάλτς κεῖται

Ἡ Μανχαίμη, (Μανχάϊμ.) ἡ κειμένη κατὰ τὴν σχηματιζομένην γωνίαν ὑπὸ τῶν ἐν τῷ Ρήνῳ ἐκβολῶν τοῦ Νέκαρος, ἥτις εἶναι διάσημος καὶ κάλλιχα οἰκοδομημένη πόλις μὲ ὠραῖον παλάτιον. Αὕτη ἦτον μέχρι τοῦ νῦν ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ Κουρφίρστάτου Πφάλτς, πλὴν τώρα ἀνήκει εἰς τὸν Κουρφίρσην τοῦ Μπάδεν.

7. Ο Κύκλος ὁ Βεσφαλικός.

Οὗτος ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν κάτω Σάξωνίαν, πρὸς ἀρκτον τὴν Γερμανικὴν Θάλασσαν, πρὸς δυσμὰς τὴν Οὐλανδαν καὶ τὸν Ρήνον, καὶ πρὸς μεσημβρίαν τὸν ἄνω Ρήνον. Οἱ Οὐσφάλοι καὶ οἱ Βεσφαλοὶ, οἵτινες κατῆγοντο ἐκ τοῦ μεγάλου Γερμανικοῦ γένους τῶς Σάξων, ἐχορηγίσαν κατὰ τοὺς ἀρχαίους καιροὺς· καὶ τὸ μὲν τῶν Οὐσφαλῶν ὄνομα ἐσέειπεν πρὸ πολλοῦ· τὸ δὲ τῶν Βεσφαλῶν διετηρήθη καὶ μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὸν Βεσφαλικὸν Κύκλον, καὶ ἐτι εἰς τὸ Δουκάτου Βεσφαλίαν, ὅπου μέχρι τοῦδε ἀνήκεν εἰς τὸν Κύκλον τοῦ κάτω Ρήνου, κυρίως δὲ εἰς τὸ Κουρβινστάτου Κέλεν, πλὴν ἐν τῇ κατὰ τὸ 1802 διακρίσει ὑπέπεσεν εἰς τὸ Γασενδάρισματ.

Τὸ ἀρκτικὸν μέρος τούτου τοῦ Κύκλου εἶναι χαμηλὸν καὶ ὀμαλὸν μετὰ μεγάλων ἀφθρῶν πεδιάδων, τὸ δὲ μεσημβρινὸν βουνῶδες. Αὐτοῦ ἐνεργουῖσι περισσώτερον τὴν Κτηνοτροφίαν παρὰ τὴν Γεωργικὴν, καὶ τρέφουσι πολλοὺς καὶ καλοὺς ἵππους. Τὰ Βεσφαλικά χοιρομέρια εἶναι ὀνομαστά. Αὐτοῦ πρὸς τούτοις καλλιεργεῖται πολὺ λιναρί, ἐκ τοῦ ὀπρῖου κατασκευάζονται πολλὰ λιγὰ υἱάσματα, καὶ δι' αὐτῶν ἐνεργεῖται μέγαλον ἐμπόριον. Εἰς τὰ βουνώδη μέρη αὐτοῦ εἶναι μεταλλεῖα, καὶ πολλὰ τεχνουργεῖα σιδήρου καὶ χάλυθος (τσιλιχίου).

Οὗτος ὁ Κύκλος συμπίπτει πρὸς μεσημβρίαν μετὰ τοῦ Ρήνου· πρὸς δὲ ἄρκτον ῥέει δι' αὐτοῦ ὁ Βέζερ, ὅστις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ κάτω Σαξωνικοῦ Κύκλου βυθίζεται ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσει· ὁ δὲ ἰκανῶς μεγάλος καὶ πλευσὸς Εἰμψης, ὁ χυνόμενος ὁμοίως ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσει, εἶναι ἴδιος τούτου τοῦ Κύκλου.

Ὁ Κύκλος οὗτος διαιρεῖται εἰς πολλὰ Δουκάτα, Φιρσάτα, Γραφάτα καὶ Αὐθεντίας. Ἐνὰ ἐπίσημον μέρος αὐτοῦ (τὰ Φιρσάτα Μίνστερ — τὸ κάλλιστον μέρος τοῦ πρότερον ὁμωνύμου ἐπισκοπάτου — Μίνδεν, Οσκαμπρὶκ καὶ Ὀστφρισλάνδ, τὰ Γραφάτα Μάρκ, Ράφενσμπεργ καὶ ἄλλα) ἀνήκει εἰς τὸν Κουρφίρσην τοῦ Πραυτεμπούργου, ἡ Βασιλεία τῆς Προυσίας. Τὰ Δουκάτα Κλέβ καὶ Μπέργ ἀπέκτισαν νεωστὶ ἓνα ἴδιον Δουκάτ, ὅστις εἶναι ὑπὸ τὴν Γαλλικὴν ὑπεράσπισιν. Τὸ Δουκάτον Ὀλδενμποῦργον ἀνήκει εἰς ἓνα Πρίγκιπα τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Δανίας. Εἰς τὸν κύκλον τοῦτον πρὸ ὀλίγου ἐβεβαιώθη ἓνας Βασιλεὺς ἐκ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου τῆς Φράνσας.

Ἡ Μινστέρη (Μίνσερ) θεωρεῖται τώρα ὡς πρωτεύουσα πόλις τοῦ Κύκλου, ἥτις εἶναι ἐπίσημος. Ἐν ταύτῃ τῷ 1648 ἐτελειώθη ἡ περίφημος Βεσφαλικὴ εἰρήνη, ἥτις ἔδωκε τὸ τέλος τοῦ φοβεροῦ, καὶ σχεδὸν ὅλην τὴν Γερμανίαν ἀρη-

μώσαντος πολέμου. Αὕτη δὲν ἀφίσταται μακρῶν τοῦ πλευροῦ ποταμοῦ Ἐμοσῦ.

8. Ο΄ Κύκλος ὁ Κατωσαξωνικός.

Καὶ οἱ δύο Κύκλοι τῆς Σαξωνίας ὠνομάσθησαν ἐκ τινος παλαιῦ καὶ δυνατοῦ Γερμανικοῦ γένους τῶν Σαξῶνων. Ὀνομάζονται δὲ κατωσαξωνικός καὶ Ἄνωσαξωνικός: ἐπειδὴ ὁ μὲν ἕνας κεῖται πρὸς τὸ κάτω μέρος τοῦ Ἑλμπα, ὁ δὲ ἄλλος πρὸς τὸ ἄνω. Οὗτος ἔχει πρὸς δυσμὰς τὴν Βεσφαλίαν, πρὸς ἄνατον τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν, τὴν Δανιμαρκικὴν καὶ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν, καὶ πρὸς ἀνατολὰς καὶ μεσημβρίαν τὴν ἄνω Σαξωνίαν.

Ὅλος ὁ Κύκλος σχεδὸν εἶναι τόπος χαμηλὸς καὶ ὀμαλὸς μετὰ μεγάλων ἀφόρων πεδιάδων. Μόνον τὸ μεσημβρινιώτατον μέρος αὐτοῦ περιέχει τὸ ὑψηλὸν καὶ τραχύ, πλὴν ἀργυρόπλουτον ὄρος Χάρτς, τοῦ ὁποίου ἡ ὑψηλοτάτη κορυφὴ εἶναι τὸ γνωστότατον Μπλόξμπεργ, ἢ Μπρόκεν. Τινὰ μέρη τούτου τοῦ Κύκλου ἔχουσι δαφίλειαν κατὰ τὰ γεννήματα. Πρὸς δὲ τὴν Γερμανικὴν καὶ Βαλτικὴν Θάλασσαν ἐνεργεῖται μεγάλη Κτηνοτροφία, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἵπποτροφία. Αὐτοῦ εὐρίσκονται ὁμοίως καὶ ἀλυκαὶ πλουσιώταται.

Διὰ μέσου τούτου τοῦ Κύκλου ῥέων ὁ Ἐλμπας, κατακρημνίζεται ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσει.

Ὁ Κύκλος οὗτος διαίρεται εἰς πολλὰ Δουκάτα καὶ Φιρσάτα. Τὸ μέγιστον μέρος αὐτοῦ περιέχει τὸ Κουρφίρσατον Μπραουνσφάιγ-λίνεμπουργ. Ἐνα ἄλλο μέρος (τὸ Δουκάτον Μαγδεμποῦργον καὶ τὸ Φιρσάτον Χάλμπερστατ καὶ τὸ πρότερον Ἐπισκοπάτον Χιλδεσχάϊν) ἀνήκει εἰς τὸν Κουρφίρστυν Πράντεμπουργ, ἢ τὸν Βασιλέα τῆς Προυσίας. Καὶ ἐστὶ ἕνα ἄλλο μέρος (τὸ Δουκάτον Χολστάϊν) εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Δανιμαρκίας. Εἰς αὐτὸν τὸν Κύκλον κεῖται ὁμοίως καὶ τὸ περιφανές Δουκάτον Μεκλενμποῦργον, καὶ τὸ Δουκάτον Μπραουνσφάιγ - βολφενμπίτελ.

Τὸ Χανόβερν (Χανόβερ) τὸ κεῖμενον ἐπὶ τῆς Βεστφαλίας, εἶναι διάσημος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, καὶ πρωτεύουσα καὶ καθεδρεύουσα τοῦ πρὸ μικροῦ Κουρφίρσατου Μπραουνσφάιγ - λίνεμπουργ.

Ἡ Μπραουνσφάιγν (Μπραουνσφάιγ) ἡ κειμένη πρὸς ἄρκτον τοῦ Χάρτς, εἶναι παλαιὰ καὶ μεγάλη πόλις, καὶ πρωτεύουσα τοῦ Δουκός, ὅς τις κατάγεται ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Κουρφίρσου τοῦ Μπραουνσφάιγ - λίνεμπουργ. Ἐν ταύτῃ τῇ

πόλει συγκροτούνται κατ' ἔτος τινὲς δημοτελεῖς πανηγύρεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐνεργεῖται μὲν ἄλλο ἐμπόριον.

Ἡ Μαγδεμπούργη (Μαγδεμπούργ) ἡ διάσημος καὶ πρωτεύουσα πόλις τοῦ Δουκάτου Μαγδεμπούργου, κεῖται κατὰ τὰς ἀριστερὰς ὄχθας τοῦ Ἑλμπα. Τὸ ἐν αὐτῇ ἐμπόριον εἶναι μὲν μόνον: ἐπειδὴ ὅλαι αἱ φερόμεναι πραγματεῖαι διὰ τῶν πλοίων ἀπὸ τοῦ ἀνω καὶ κάτω μέρους τοῦ Ἑλμπα ἐξαφορτώνονται εἰς αὐτήν.

Ἡ Χαμπούργη (Χαμπούργ) εἶναι καλλιὰ, εὐρύχωρος, ἐλευθέρη Ἀυτοκρατορική, καὶ πρώτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Γερμανίας, καὶ μία τῶν περιφανεστάτων πόλεων τῆς Εὐρώπης. Αὕτη κεῖται κατὰ τὰς δεξιὰς ὄχθας τοῦ Ἑλμπα, καὶ ἐνεργεῖ μὲν μεγάλην θαλασσοπορείαν, καὶ ἀπέχει μὲν τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης μίλια 18, πλὴν τὰ θαλασσιὰ πλοῖα πλέουσι διὰ τοῦ ποταμοῦ Ἑλμπα ἕως τὸν λιμένα αὐτῆς. Πρὸς εὐκολίαν δὲ τῶν πραγματειῶν τὸ κάτω μέρος αὐτῆς ἐχωρίσθη μὲ διώρυγαν, διὰ τῶν ὁποίων, αἱ πραγματεῖαι φέρονται μὲ πλοῖα ἕως τὰ ὀσπήτιν τῶν πραγματευτῶν. Αὐτοῦ λοιπὸν εἶναι μεγάλα ἐμπορικὰ ἑταιρεία, καὶ μία παντοτετὴ ἀλλαγὴ πραγματειῶν Γερμανικῶν, Εὐρωπαϊκῶν καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κόσμου: τὸ δὲ ἐνεργούμενον ἐμπόριον αὐτῆς μετὰ τῆς Οὐλάνδας, Ἀγγλίας καὶ

Φράγκας εἶναι διασημότετον. Τὰ κράβια τῶν ἐν αὐτῇ πραγματευτῶν ταξιδεύουν ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς λιμένας τῆς Βαλτικῆς, εἰς τὸν Ἀρχάγγελον τῆς Ρώσσιας, καὶ εἰς τὴν Γρενλανδίαν διὰ τὰ ψαρεύωσι τὰ Κήτη ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Ἰσπανίαν, Πορτογαλίαν, εἰς δὲ τὴν Ἰταλίαν διὰ τῆς Μεσογείου Θάλασσης. Αἱ δὲ ὕλαι τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν εἶναι ὅλα τὰ εἶδη τῶν πραγματειῶν, ὅσα ζητοῦνται ὁμοίως καὶ τὰ νομίσματα, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ Χρυσίον. Ἐκτὸς τούτου τοῦ καθ' ὑπερβολὴν μεγάλου ἐμπορίου, καθαρίζουσι καὶ πολλὴν ζάχαριν, τυλίγουσι καπνόν, καὶ τυπώνουσι διάφορα ὑφάσματα.

Ἡ Λιμπέκη (Λιμπέκ) εἶναι παλαιὰ καὶ ἐπίσημος, ἐλευθέρᾳ Ἀυτοκρατορικῇ πόλις, κειμένη πλησίον ἐνὸς λιμένος τῆς Βαλτικῆς. Αὕτη τὸν παλαιὸν καιρὸν ἦτον πολὺ δυνατωτέρα, τὸ δὲ ἐμπόριον αὐτῆς ἀνθηρότερον, πλην καὶ τῶρα ἀκόμη εἶναι ἀξιόλογον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν.

Ἡ Πρεμένη (Μπρέμεν) εἶναι ὁμοίως περιφανῆς, ἐλευθέρᾳ Ἀυτοκρατορικῇ πόλις, κειμένη καὶ κατὰ τὰς δύο ὄχθας τοῦ Βέζερ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι κατεσκευασμένη μία γέφυρα. Αὕτη ἐνεργεῖ μεγάλον ἐμπόριον καὶ θαλασσοπορείαν ἐπίσης εἰς τὴν Θάλασσαν διὰ τοῦ Βέζερ, καὶ εἰς τὰ εὐδότερα τῆς Γερμανίας.

9. Ο Κύκλος ὁ Ἀνωσαξωνικός.

Εἶναι μετὰ τὸν Ἀουσοικὸν ὁ μέγιστος Κύκλος τῆς Γερμανίας, ὅθεν διαιρεῖται καὶ εἰς δύο μέρη, ἅτοι μεσημβρινὸν καὶ ἀρκτικόν. Οὗτος ἔχει πρὸς ἄρκτον τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν, πρὸς ἀνατολὰς τὴν Πρωσίαν, πρὸς μεσημβρίαν τὴν Σλεζίαν, Βοεμίαν καὶ Φραγκονίαν, καὶ πρὸς δυσμὰς τὴν κάτω Σαξωνίαν. Πρὸ ὀλίγου δὲ ἐβεβαίωθη εἰς τὸν Κουρφίρτην αὐτοῦ ὁ Βασιλικὸς Βαθμός.

Τὸ μεσημβρινὸν μέρος ἔχει κατὰ τὰ πρὸς τὴν Βοεμίαν αὐτοῦ σύνορα τὸ μέγαλον ὄρος Ἐρτσγυγεμιπίργγε, τὸ ὀνομασθὲν οὕτως ἐκ τοῦ πλούτου τῶν ἐν αὐτῷ μετάλλων, καὶ μάλιστα τοῦ ἀργυρίου, τοῦ Χαλκώματος καὶ τοῦ σιδήρου· τοῦτου αἱ ὑπάρξεις εἶναι εὐφορώταται κατὰ τὰ γεννήματα, καὶ ἔχουν καλὴν Κτηνοτροφίαν, καὶ μάλιστα ἐξάαιρετον ποιμαντικὴν.

Τὸ δὲ ἀρκτικὸν μέρος ἔχει Χαμπλά, ὀμαλά, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀμμώδη εἰσάφη, ὁμοίως καὶ εὐφόρους τόπους, καὶ ἀξιόλογον καραβοξυλικὴν, πρὸς δὲ τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν γίνεσθαι ἀρμαδιωτάτην πρὸς Κτηνοτροφίαν.

Σχεδὸν ὅλος ὁ Κύκλος γέμει ἐργοχείρων καὶ τεχνουργείων. Εἰς τὸ Ἐρτσγυγεμιπίργγε τεχνουργεῖται

Ψουργούνται τὰ ὄρυκτά, πλέκονται πολλά πιτσίλια· ἐκ δὲ τῶν κατασκευαζομένων λοιπῶν ἐργαχείρων τὰ περισσότερα εἶναι μάλλινα, βαμβακερὰ καὶ ἱκανὰ μετὰξωτά· δι' αὐτῶν καὶ ἄλλων περισσοτέρων τὸ ἐμπόριον εἶναι ἱκανῶς ἀνθηρόν.

Διὰ τοῦ μεσημερινοῦ μέρους τούτου τοῦ Κύκλου ῥέει ὁ Ἑλμπας, ὅς τις δέχεται αὐτόθεν τὸν Σαάλην καὶ τὸν Χαίφελ· διὰ δὲ τοῦ ἀρκτικού ὁ Οὔφερ, εἰς τὸν ὁποῖον χύνεται ὁ Βαρπτης· καὶ οἱ δύο οὔτοι μεγάλοι ποταμοὶ ἐνώνονται δι' ἄλλων ποταμῶν καὶ διωρύγων πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἐμπορίου, ὥστε ἕκαστος δύναται νὰ πλεῖσῃ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον.

Τὸ περισσότερον μεσημερινὸν μέρος τούτου τοῦ Κύκλου ἀνήκει εἰς τὸν Κουρφίρσην τῆς Σαξωνίας, καὶ εἰς τοὺς κυρίως συγγενεῖς αὐτοῦ, τοὺς Δούκας τῆς Σαξωνίας· τὸ δὲ λοιπὸν μέρος εἶναι μεμερισμένον εἰς διαφόρους Φίρσας καὶ Γράφους.

Τὸ δὲ ἀρκτικὸν ἀνήκει σχεδὸν ὅλον εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Προυσίας, ἢ Κουρφίρσην τοῦ Πραντεμπουργ, ἕως τὴν πρὸς τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν δυτικὴν γωνίαν, τὴν ὁποίαν ἐξουσιάζει ὁ Βασιλεὺς τῆς Σέξκίας.

Τὸ Σαξωνικὸν Κουρφίρστατον εἶναι ὁ κάλλιστος τόπος τῆς Γερμανίας, εἰς τὸν ὁποῖον εὐρίσκονται τὰ περισσότερα ἐργόχειρα καὶ τεχνουργεῖα ὅλου τοῦ Κύκλου. Εἰς τὸν ἴδιον Κουρφίρσταν ἀνήκει ἐτι καὶ τὸ πλησίον αὐτοῦ κείμενον Λάουσιτς, τὸ ὁποῖον δὲν ἀνάγεται εἰς τινὰ Κύκλον.

Ἡ Τρέσδη (Τρέσδεν) ἡ πρωτεύουσα πόλις καὶ καθέδρα τοῦ Κουρφίρστου, κεῖται κατὰ τὰς δύο ὀχθὰς τοῦ Ἑλμπα, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου εἶναι μία γέφυρα διάσπυρος. Αὕτη εἶναι πόλις μεγάλη καὶ ὠραία, ἔχουσα πολλὰ ἀξιοθέατα, οἷον: ἓνα πλουσιώτατον θεσαυροφυλάκιον, ὀνομαζόμενον γκρινε γκεβελιπέ (πρασίνη τρά), τῆς Θεοτόκου τῆν ἐκκλησίαν, ἣτις εἶναι ὅλη λιθίνη μετὰ σκέπης ὑψηλῆς καὶ θολοκτίτου· τὸ δὲ παλάτιον τῆς καθέδρας εἶναι μόνον κατὰ τὰ ἔνδον ὠραῖον, πλὴν ἐξω παλαιόν.

Ἡ Λειψία, ἡ μεταξὺ τοῦ Ἑλμπα καὶ Σαάλου, εἶναι περιφανῆς καὶ ὠραία πόλις τοῦ Κουρφίρστατου τῆς Σαξωνίας, καὶ μία τῶν περιφημοτάτων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Γερμανίας: ἐπειδὴ εἰς αὐτὴν γίνονται κατ' ἔτος μεγάλαι ἐμπορικαὶ πανηγύρεις, εἰς τὰς ὁποίας οἱ πραγματευταὶ ἔρχονται σπορηδὸν ἀφ' ὅλης τῆς Γερμανίας, ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, Φράνσας, Ρωσίας, Δελχίας καὶ Τουρκίας. Πρὸς τούτοις εἰς αὐτὴν γίνεται καὶ ἡ γενικὴ πανήγυρις τῶν βίβλι-

οπώλων τῆς Γερμανίας, καὶ ἄλλων τινῶν Ἑυρωπαϊκῶν τοπιῶν, καὶ τότε αὐτοὶ ἐνεργοῦσι τὴν πρὸς ἀλλήλους λεψοδοσίαν τῶν βιελίων.

Πρὸς δυσμὰς τοῦ Κουρφίρστατου τῆς Σαξωνίας κεῖται τὸ Τίριγγεν, ὅπου εἶναι κυρίως Λαντγραφάτον, πλὴν μεμερισμένον εἰς τὸν Δουκά, τὸν Κουρφίρσην καὶ ἄλλους τινὰς Φέρσας καὶ Γράφους τῆς Σαξωνίας. Εἰς τοῦτο εὐρίσκεται καλὴ Γεωργικὴ καὶ Κτηνοτροφία. Τὸ ὄρος Τίριγγενεάλτ ὠνομάσθη ἐκ τούτου τοῦ Λαντγραφάτου.

Τὸ Μαρχγραφάτον, ἢ τὸ Κουρφίρστάτον Πράτεμπουργ περιέχει τὸ περισσότερον ἀρκτικὸν μέρος τοῦ Ἀνωσαξωνικοῦ Κύκλου, καὶ τὸ πρὸς τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν μακρὸν τμήμα τοῦ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ περιέχεται τὸ Δουκάτον τῆς Πομερανίας, τοῦ ὁποίου τὸ περισσότερον μέρος ὑπόκειται εἰς τὸν Κουρφίρσην τοῦ Πράτεμπουργ. Πρὸς τούτοις αὐτὸς ὁ Κουρφίρσης ἐξουσιάζει καὶ ἄλλους ἐπισήμους τόπους κατὰ τὸν Κατωσαξωνικὸν καὶ Βεσφαλικὸν Κύκλον, καὶ σχεδὸν ὅλον τὸ εὐρύχωρον Δουκάτον τῆς Σλεζίας, ὅπου δὲν ἀνάγεται εἰς τινα Κύκλον· ὡς αὐτὸς μόνος ἐξουσιάζει ὑπὲρ τὸ ἓνα ἐκτημῶριον τῆς Γερμανίας, ἐκτὸς δὲ τούτου εἶναι καὶ Βασιλεὺς τῆς Προυσίας, καὶ γενικῶς ἓνας ἀπὸ τοὺς δυνατοὺς Μανάρχας τῆς Ἑυρώπης.

Τὸ Μαρκπράντεμπουργ, καθὼς κοινῶς ὀνομάζεται τὸ Κουρφιστάτον, ἔχει ἀμμωδέστατον τόπον, πλὴν καλλιεργημένον ἐπιμελέστατα.

Ἡ Περλίνη (Μπερλίν) εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις αὐτοῦ, καὶ ἕλων τῶν βασιλικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Πρωσίας, καὶ ἡ καθέδρα τοῦ Βασιλέως. Αὕτη εἶναι εὐρύχωρος καὶ ὡραιότατη μετὰ μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν, τὸ δὲ ἐν αὐτῇ καθεδρικὸν καλῶτερον εἶναι μίαν τῶν ὡραιότατων εὐρωπαϊκῶν οἰκοδομῶν. Εἰς ἓνα δημόσιον αὐτῆς τόπον παρίσανται ἐκ μαρμάρου οἱ ἀνδριάντες τῶν μεγίστων Πρωσιακῶν ἀρχιερατῶν, πρὸς μνήμην τῶν κατορθωμάτων αὐτῶν. Αὕτη κεῖται μετὰξὺ τοῦ Ὀδερὸς καὶ Ἑλμπα, κατὰ τὰς ὄχθας ἐνὸς ἄλλου μετρίου ποταμοῦ, ὀνομαζομένου Σπρέου, διὰ τοῦ ὁποίου ὅμως φέρονται μεγάλα φορτωμένα πλοῖα· οὗτος ἐνούμενος μετὰ τοῦ Χάφελ χύνεται ἔπειτα μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἑλμπαν· μετὰ δὲ τοῦ Ὀδερὸς ἐνώνεται διὰ τινος διώρυγος, ὅθεν δύνονται νὰ μετακομίζωσι τὰς πραγματείας διὰ τοῦ Ἑλμπα καὶ Ὀδερὸς εἰς τὴν Περλίνην, καὶ πάλιν ἀπὸ τῆς Περλίνης εἰς αὐτοὺς τοὺς δύο μεγάλους ποταμούς, καὶ ἐπομένως εἰς τὴν Γερμανικὴν καὶ Βαλτικὴν Θάλασσαν διανεκῶς διὰ τοῦ ὕδατος. Αὕτη ἡ εὐκολία τῆς μετακομίσεως τῶν πραγματειῶν ἀπεκατέστη τὸ ἐμπόριον τῆς πόλεως ἐπωφελέστατον, ἐν τῇ ὁποίᾳ προσέτι τεχνουργοῦνται πολλὰ μεταξωτὰ καὶ βαμβακερὰ ἐργόχειρα.

Ἡ Φραγκφούρτη, ἡ κειμένη πρὸς ἀνατολὰς τῆς Περλίνης, κατὰ τὰς ἀριστερὰς ὄχθας τοῦ Ὀδερὸς, εἶναι πόλις ἐμπορικὴ· εἰς τὰς πανηγύρεις αὐτῆς ἐρχονται πολλότατοι πραγματοῦται ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς Γερμανίας, τῆς Λεχίας, Πρωσίας καὶ Ρωσσίας. Αὕτη ὀνομάζεται Φραγκφούρτη παρὰ τὸν Ὀδερ, πρὸς διάκρισιν τῆς ἐλευθέρας Αὐτοκρατορικῆς πόλεως Φραγκφούρτης, τῆς παρὰ τὸν Βίαν, εἰς τὴν ὁποίαν συγκροτοῦνται ἰκανῶς περιφανέσθαι πανηγύρεις.

Ἡ Στετίνη, ἡ πρωτεύουσα καὶ περιφανὴς πόλις τῆς Πομερανίας, κεῖται πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὀδερὸς, τῶν γινομένων ἐν τινὶ κόλπῳ τῆς Γερμανικῆς Θάλασσης. Ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ἐνεργεῖται μὲγάλον ἐμπόριον καὶ θαλασσοπορεία, μάλιστα δὲ κατὰ τοὺς περὶ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν κειμένους τόπους, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Φράνσαν καὶ ἄλλα μέρη.

Τόποι τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνάγονται εἰς κανένα Κύκλον.

Ἐκτὸς τῶν μεμερισμένων τόπων εἰς ἐννέα κύκλους εὐρίσκονται ἐν τῇ Γερμανίᾳ καὶ ἄλλοι διάφοροι μεγάλοι τόποι, ἐμπεριεχόμενοι μὲν ἐν τῷ Γερμανικῷ Βασιλείῳ, πλὴν ὅχι εἰς τινὰ Κύκλον.

Οἱ μέγιστοι τούτων κεῖνται συνεχῶς πρὸς τὴν ἀνατολικὴν Γερμανίαν, οἷον: ἡ Βοημία, ἡ Μοραβία, ἡ Σλεζία καὶ τὸ Λάουσιτς· πολλοὶ δὲ ἄλλοι μικρότεροι κεῖνται εἰς τὴν λοιπὴν Γερμανίαν διεσκορπισμένοι μεταξὺ τῶν Κύκλων. Οἱ ῥηθέντες μέγιστοι κατοικοῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τινος γένους, ὑποκειμένου εἰς τοὺς Γερμανοὺς, ο,που διαφέρει ἀπ' αὐτῶν κατὰ τὰ φρεῖματα, τὰ ἦθη καὶ τὴν διάλεκτον, καὶ ὁμοιάζει μᾶλλον μὲ τοὺς Λέχους· ἀλλὰ μεταξὺ τούτων ζῶσι καὶ πολλοὶ Γερμανοί.

Ι. Τὸ Βασίλειον τῆς Βοημίας.

Τούτο εἶναι ἐν ταύτῳ καὶ Κουρφίρςχτον, ὑποκειμένου εἰς τὸν Καίσαρα τῆς Αὐστρίας, ἡ Βασίλισσα τῆς Οὐγγαρίας· συνορεύει δὲ πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Σλεζίαν καὶ Μοραβίαν, πρὸς μεσημέριαν μὲ τὴν Αὐσρίαν, πρὸς δυσμὰς μὲ τὴν Παβαρίαν καὶ Φραγκονίαν, καὶ πρὸς ἄρκτον μὲ τὴν ἄνω Σαξωνίαν καὶ Σλεζίαν.

Αὐτὸ περικυκλῶνται ὑπὸ ὄρεων· ἔχει πολλὰ ὄρυκτά, καὶ κατ' ἐξοχὴν πολυτίμους λίθους, ἀργύριον καὶ κασσίτερον, ἔτι δὲ θερμὰς καὶ μεταλλικὰς πηγὰς μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ Καρλσμπατ (λουτρὸν τοῦ Κάρολου) εἶναι ἡ περιφημοτέρα. Τὰ ἐνδότερα τοῦ τόπου εἶναι εὐφορώτατα κατὰ

τὰ γεννήματα καὶ λιβάρι, καὶ ἔχουσι Κτηνοτροφίαν. Αὐτοῦ τρέφονται καὶ πολλαὶ ἀγέλαι χοίρων. Οἱ κάτοικοι πρὸς τοῖς ἄλλοις τεχνουργοῦσι καὶ πᾶσι πολλὰ λινα ὑφάσματα, καὶ ὕελον ὠραῖον, μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν πραγμάτων, διὰ τῶν ὁποίων ἐνεργοῦσι μέγαλον ἐμπόριον.

Οἱ διασημότεροι ποταμοὶ αὐτοῦ εἶναι ὁ Ἐλμπας καὶ ὁ Μολδάος.

Ὁ Ἐλμπας ἀναβρῦει εἰς τὸ ὑψηλὸν ὄρος, τὸ διαχωρίζον τὴν Βοεμίαν ἀπὸ τῆς Σλεζίας, καὶ ὀνομαζόμενον Ριζενγκεμπίρχγε (γίγαντιᾶιον ὄρος), ὅς τις ῥέων διὰ τῆς Βοεμίας, ὅπου γίνεται καὶ πλευσός, ἐμβαίνει ἐν τῇ Σαξωνίᾳ.

Ὁ Μολδάος, ὅς τις ἀπεκατέστη πλευσὸς διὰ μεγάλων ἐξόδων, ἀρχνᾶ καὶ τελειώνει ἐν τῇ Βοεμίᾳ: ἐπειδὴ αὐτοῦ ἐνώνεται μετὰ τοῦ Ἐλμπα.

Ἡ Πράγα, ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ Βασιλείου, κεῖται καὶ κατὰ τὰς δύο ὄχθας τοῦ Μολδάου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεῖται μίᾳ μακρᾷ λιθίνῃ γέφυρα. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, ἔχουσα εὐρύχωρον καὶ μεγαλοπρεπὲς καθεδρικὸν παλάτιον, πλὴν ἀκατοίκητον: ἐπειδὴ ὁ Βασιλεὺς καθεδρεύει ἐν τῇ Βιέννῃ. Τὸ περισσότερον μέρος τοῦ ἐμπορίου αὐτῆς εἶναι εἰς

χειρας τῶν ἐντοπίων πραγματευτῶν· αὐτοῦ τεχνουργοῦνται καὶ πολλὰ ἐργόχειρα.

2. Μοραβία.

Αὕτη εἶναι Μαρκγραφάτου, καίμενον μεταξὺ τῆς Βοημίας καὶ Αὐστρίας, καὶ ἀνήκει ὁμοίως εἰς τὸν Καίσαρα τῆς Αὐστρίας.

Αὐτὸς εἶναι τόπος βουνώδης, τὰ δὲ ὀρεινότερα αὐτοῦ μέρη περιέχουσι πολλοὺς βάλτους, πλὴν καὶ οὕτως παράγει πολλὰ γενήματα καὶ κτηνοτροφίαν ἀρίστην. Αὐτοῦ τεχνουργοῦνται προσέτι πόρχει καλαὶ καὶ λιναὶ υφάσματα.

Ὁ Ὄδερ ἀναβρῦει αὐτοῦ, ἐμβαίνει ὅμως εὐθύς εἰς τὴν

3. Σλεζίαν.

Ἡ τις εἶναι Δουκάτου, πλὴν ἐμπεριέχει πολλὰ Φίρσατα, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλα μὲν ἀνήκουσι ἀμέσως εἰς τὸν Δούκα τῆς Σλεζίας, ἄλλα δὲ εἰς ἄλλους Φίρσας, ὑποκειμένους εἰς αὐτόν, ὅς τις διὰ τοῦτο ὀνομάζεται ἀνώτατος Δούξ τῆς Σλεζίας. Αὕτη συνορεύει πρὸς ἄρκτον καὶ ἀνατολὰς μὲ τὴν Πρωσίαν, πρὸς μεσημβρίαν μὲ τὴν Μοραβίαν, πρὸς δὲ δυσμὰς μὲ τὴν Βοημίαν καὶ ἄνω Σαξωνίαν.

Αὐτὴ ὑπέκειτο ποτὲ ὅλη εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Βοαρμίας, καὶ ἐπομένως εἰς τὸν Καίσαρα τῆς Αἰουσίας, πλὴν τῷ 1740 ὁ Μέγας Φρειδερίκος Βασιλεὺς τῆς Πρωσίας τὴν κατετρόπισε, καὶ τὴν κατεξουσίατε σχεδὸν ὅλην, ἂν καὶ εἰκόσθη νὰ ὑποφέρῃ τρεῖς δεινοὺς πολέμους ἐναυτίον τῆς Αἰουσίας καὶ τῶν συμμάχων αὐτῆς· ἔκτοτε λοιπὸν τὸ μείζον μέρος αὐτῆς ἀνήκει εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Πρωσίας· τὸ δὲ λοιπὸν μικρότατον — ὅ,που καὶ συνεπεριορίσαμεν ἐπὶ τῶν ἡμετέρων πινάκων μετὰ τῆς Μοραβίας — ἀνήκει ἐπι εἰς τὸν Καίσαρα τῆς Αἰουσίας.

Ἡ Σλεξία, ἂν καὶ ἔχῃ πρὸς τὸ μέρος τῆς Βοαρμίας καὶ Μοραβίας ὑψηλὰ ὄρη, πλὴν εἶναι τόπος εὐφορώτατος, εἰς τὸν ὁποῖον καλλιεργοῦνται πολλὰ γεννήματα καὶ λιναρί, καὶ διακτρεῖται καλῆ Κτηνοτροφία, καὶ γίνονται πρὸς τοῦτοις πολλότατα ἐργόχειρα. Τὰ Σλεξιακὰ λιναὶ ὑφάσματα καὶ τὸ πανί εἶναι γινισά, καὶ διαφέρονται ἐξ αὐτῶν ἱκανά, ὁμοίως καὶ τσόχι καὶ ἄλλα εἶδη πραγματειῶν.

Ὁ Ὄδερ τὸ Κεφαλαιοπόταμον τοῦ τόπου διαρρέει καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ μῆκος.

Ἡ Πρεσλάβη, ἡ πρωτεύουσα πόλις ὅλης τῆς Σλεξίας, εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, καὶ ἔχει ἱργόχειρα καλὰ ἑμοῦ καὶ μεγάλον ἐμπόριον.

4. Λάουσιτς.

Τὸ Λάουσιτς σχηματίζεται κυρίως ἐκ δύο Μαρκγραφαίων: 1) ἐκ τοῦ ἄνω Λάουσιτς, τοῦ πρὸς τὴν μεσημβρίαν, καὶ 2) ἐκ τοῦ κάτω Λάουσιτς, τοῦ πρὸς τὴν ἀρκτον. Τὰυτα κεῖνται μεταξὺ τῆς Σλεξίας καὶ Σαξωνίας, τὰ ὅποια ἀνεκὸν πρότερον ὁμοίως εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Βοεμίας· πλὴν ὑποπεσόντα εἰς τὴν Σαξωνίαν, ἀνήκουσι καὶ τὰ δύο εἰς τὸν Κουρφόρσιν τῆς Σαξωνίας.

Τὸ ἄνω Λάουσιτς εἶναι βουνῶδες, πλὴν εὐφορον. Ἐν αὐτῷ ὑφαίνονται ἐξαιρετα λινὰ ὑφάσματα, ὁμοίως καὶ πολλὰ μάλλινα καὶ βαμβάκερά, καὶ δι' αὐτῶν ἐνεργεῖται ἐμπόριον ἀξιολογώτατον.

Τὸ κάτω Λάουσιτς ἔχει ὁμαλόν, ἀμμῶδες καὶ βαλτωδες ἔδαφος, εὐφορίαν μετρίαν, πλὴν καλὰ μάλλινα καὶ λινὰ ἐργόχειρα.

Ο Λ Α Ν Δ Α,
 ἢ
 Κ Α Τ Ω Χ Ω Ρ Α Ι.

(Πιν. 9.)

§. Ι. Βαθμός.

Αὕτη συνεκροτεῖτο πρότερον ὑπὸ ἑπτὰ Ἀριστοκρατικῶν Ἐπαρχιῶν, αἱ ὁποῖαι καθ' ὅλας τὰς κοινὰς ὑποθέσεις θεωροῦντο ὡς ἓν σῶμα, κατὰ δὲ τὰς ἐσωτερικὰς ἰδίας ἐπραγματεύετο καθ' ἑαυτὴν ἐκάστη, ὡς μαμονωμένη καὶ ἀνεξάρτητος πολιτεία. Περὶ τῶν κοινῶν ὑποθέσεων ἐφρόντιζε τὸ Κολλέγιον (ὃ σύλλογος) τοῦ Γενικοῦ Πολιτεύματος, ὃ, που ἐσπινθέττετο ὑπὸ τῶν ἀποσελλομένων λογάδων ὅλων τῶν ἑπτὰ ἐπαρχιῶν, οἵτινες διὰ τὰ ἀξιόλογα

συμβεβηκότα εδίδεν ἕκαστος εἶδῃσιν πρὸς τὴν ἐπαρχίαν του, ζητῶν πᾶρ αὐτῆς τὸν ἀπόφασιν. Ὅλλαι αἱ ἐπαρχίαι ὁμοῦ εἶχον ἓνα Πολιτάρχην, ὅστις εἰδύνατο μόνον νὰ προβάλλῃ νόμους καὶ τάξεις, ὃ μως δὲν εἶχε ψῆφον τιᾶ ἐν τῇ συνελεύσει τοῦ γενικοῦ Πολιτεύματος, ὃ, που ἐνήργει καὶ διετήρει τοὺς νόμους, καὶ ἀπεκαθίστη τοὺς πλείονας ἀρχηγούς· ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν βαθμὸς αὐτοῦ ἦτον διαδοχικός, αὐτὸς δὲ ἓνας Φίρστος τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλέου (Φίρστος τοῦ Νασάου-ορχνιεν), διὰ τοῦτο ὠνομάζετο Φιρστερπστατχάιτερ (Φίρστος καὶ πολιτάρχης διαδοχικός). Λοιπὸν αὐτῇ ἦτον μίᾳ ἰσχυρῶς συνδεδεμένη Ἀρισοκρατία, ὅθεν ὠνομάζετο ἐνωμέναι Κατωχῶραι. Ἡ εὐρυχωρωτάτη καὶ ἀξιολογωτάτη μεταξὺ τῶν ἐπτὰ ἐπαρχιῶν ἦτον ἡ Ὀλλανδία, ὅθεν ὠνομάζετο γενικῶς διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου ἔλη ἡ Ἀρισοκρατία. Ἐαυτῇ ὁμως ἡ διοίκησις ὁμοῦ καὶ ὁ βαθμὸς τοῦ Πολιτάρχου διελύθη παντελῶς· ἡ δὲ ἀρισοκρατία μετεσχηματίσθη κατὰ τὴν προτέρην τῶν Φρανσέζων, ὀνομασθεῖσα Παταβικὴ Ἀρισοκρατία, καὶ διαίρεθεῖσα εἰς ὀκτώ τμήματα.

Στ. Τώρα δὲ διαλυθείσης πάλιν τῆς Παταβικῆς Ἀρισοκρατίας, προεχειρίσθη ἐν αὐτῇ Βασίλευς ἓνας Πρίγκιψ ἐκ τοῦ καισαρικοῦ οἴκου τῆς Φράνσας, ὅστις κρατεῖ τὴν ὑπερτάτην δύναμιν, τὴν διοίκησιν, τὰ εἰσο-

ἄγρια καὶ ἔξοδα τῆς Πολιτείας, τὴν δύναμιν τῆς Θαλάσσης καὶ τῆς Ξηρᾶς, καὶ τὸ δίκαιον νὰ κηρύττῃ πόλεμον, νὰ περικλείῃ εἰρήνην, καὶ νὰ ἐκτελῇ σιμημαχίας.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Ὀλλανδία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Φράνσας, τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης· πρὸς τὸ μέρος τῆς Γερμανίας, ἤτοι πρὸς ἀνατολὰς συμπίπτει μάλιστα μετὰ τοῦ Βεσφαλικοῦ Κύκλου.

§. 3. Μέγεθος.

* Ἀυτὴ ἡ Πολιτεία μεταξὺ τῶν λοιπῶν, τῶν παριστανομένων ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ἀτλαντι δι' ἰδίων πινάκων, εἶναι μὲν ἡ μικροτάτη, πλὴν ὄχι καὶ ἡ εὐτελεστάτη. Τὸ ἀπὸ μεσημέρας πρὸς ἄρκτον μῆκος αὐτῆς εἶναι 60 μιλίων, τὸ δὲ μέγιστον πλάτος 15, ὅλη δὲ ὄχι περισσότερον τοῦ εἰκοσμημορίου τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Ὄρη.

Εἰς αὐτὴν δὲν εὐρίσκονται οὔτε βροχία, οὔτε ὄρη, ἀλλὰ τινὰ μέρη, καὶ κυρίως τὰ μεταξὺ

τοῦ Ρήνου καὶ Ζιδερζέου περιέχουσι τινὰς ξηρολόφους.

§. 5. Ὑδάτια.

Κανείς τόπος τῆς Εὐρώπης δὲν εἶναι τοσούτον ὑδατώδης, καθὼς αὐτός: ἐπειδὴ δὲν συντίθεται μόνον κατὰ μέρος ἐκ νησῶν, οὔτε περιέχει μόνον πολλοὺς ποταμοὺς καὶ λίμνας, ὀνομαζομένους αὐτοῦ Θαλάσσης, ἀλλ' οἱ κάτοικοι ἐσκαψαν πρὸς τούτοις ἕνα πλῆθος διωρύγων, ἀλλὰς μὲν πρὸς ευκολίαν τῆς μεταφορῆσεως τῶν πραγμάτων, τινὰς δὲ πρὸς ἐλάττωσιν τῶν ὑδάτων ὥστε ὡς πρὸς τὴν συνάφειαν τῶν ὑδάτων δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ κανείς τόπος με αὐτόν. ὅθεν οἱ περισσότεροι περίπατοι γίνονται διὰ τοῦ ὕδατος ἐπὶ τῶν Τρεξουίτων (μικρῶν συρομένων πλοίων). Αὐτὸς περιέχει.

Τὸν Ζιδερζέην (Ζιδερζέε) μέγαν τινὰ κόλπον τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, ὃς τις, ἀπὸ τῆς ἄρκτου προχωρῶν εἰς τὴν ξηρὰν, σχηματίζει ἐπὶ πρὸς τὴν δυτικὴν γωνίαν αὐτοῦ ἕνα μικρὸν κόλπον, ὀνομαζόμενον Υ', ἢ Α' ην, πλησίον τοῦ ὀρειοῦ κεῖται ἡ Ἀμσερδάμη.

Δύο Κεφαλαιοπόταμα, πολλάκις διαίρονται εἰς πολλοὺς κλάδους ἐνώνουνται, καὶ πάλιν

διαιρούμενα, χύνονται τελευταίον αυτόθεν εν τῇ
 Θαλάσση.

1) Ο΄ Ρῆνος, ὅς τις κατ' αὐτὸν τὸν τόπον ἔχει ἓνα θαυμασιὸν συμμέβηκός : ἐπειδὴ ἀφ' οὗ αὐτὸς ὁ μεγάλος ποταμὸς ἀποκατασθῆ τελευταίην ἓνας ἀδύνατος ρύαξ, χωνεύει εἰς τὴν ἀμμον. Τοῦτο δὲ συμβαίνει οὕτως : εὐθὺς μετὰ τὴν εἰσροδὸν αὐτοῦ εἰς τὰς κατωγῶρας διαιρεῖται εἰς δύο κλάδους· ἐκ τούτων ὁ μὲν ἀριστερός ὀνομάζεται Βασιλ' ὁ δὲ δεξιός, σώζων ἐτι τὸ ὄνομα Ρῆνος, ῥέει διὰ τινος μικρᾶς γωνίας τῆς Γερμανίας. Ἐκείθεν δὲ διαιρεῖται πάλιν εἰς δύο κλάδους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ δεξιός ὀνομάζεται Ἰσελ, ὅς τις ῥέων ἀρχτικῶς, βυθίζεται ἐν τῇ Ζιδερζέη· ὁ δὲ ἄλλος προχωρῶν δυτικῶς, φυλάττει τὸ ὄνομα Ρῆνος. Οὗτος διαιρεῖται πάλιν μακρὰν πρὸς τὰ κάτω εἰς δύο κλάδους· ἐκ τούτων ὁ μὲν ἀριστερός, ὁ καὶ ἰκανῶς μεγαλήτερος, ὀνομάζεται Λέκ, καὶ κλίνων ὀλίγον πρὸς μεσημέριαν, ἐνώνεται μετὰ τοῦ Μάας· ὁ δὲ δεξιός, ὁ καὶ μικρότερος, διαιρεῖται ἐτι ἄπαξ, καὶ λαμβάνει ὁ μεγαλήτερος αὐτοῦ κλάδος τὸ ὄνομα Μπέχτε, καὶ οὕτω χύνεται ἐν τῇ Ζιδερζέη. Ο΄ ἤδη παντελῶς ἀδυνατισμένος Ρῆνος, ἐλαττούμενος διηνεκῶς διὰ τῶν συχνῶν διωγῶν, ἀποβάλλει τελευταίον πλησίον

τῆς πόλεως Λαϊδένης καὶ αὐτὴν τὴν ἐσχάτην αὐτοῦ δύναμιν, χυνόμενος ἐν τῇ λίμνῃ Λαϊδένῃ· ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξερχόμενος, σχηματίζεται ὡσάν λίκκος, καὶ χωνεῖται εἰς τοὺς ἀμμώδεις λόφους, τοὺς παρὰ τὸν αἰγιάλου τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης.

- 2) Ὁ Μάινς, ὁ ῥέων πρὸς δυσμὰς τοῦ Ρήνου, καὶ ἐπομένως ἐρχόμενος ἀπὸ τῆς Φράνσας, ἐνώνεται μετὰ τοῦ Βάαλ, καὶ πάλιν χωριζόμενος ἀπ' αὐτοῦ, ἐνώνεται ἐκ δευτέρου, καὶ οὕτω χύνεται ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσει.

Ὁ Σέλδης ἐμβαίνει εἰς τὰς Κατωχώρας, καὶ μετ' ὀλίγον χύνεται ἐν τινι μεγάλῳ κόλπῳ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης. Οὗτος ὁ κόλπος ἕως τὴν ἀνοικτὴν Θάλασσαν γέμει γήσων, αἱ ὁποῖαι σχηματίζουνσι πολλὰς διώρυγας, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς πύκουσι τὸ ὄνομα τοῦ Σέλδου.

§. 6. Κλίμα.

Αἱ Κατωχώραι ὀνομάσθησαν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν χαμηλῆς θέσεως. Αὐταὶ διὰ τὸ παρὶ αὐτὰς καὶ ἐν αὐταῖς ὑπέρμετρον θαλάσσιον νερὸν ἔχουν Ἀέρα πυκνόν, υγρότατον, ψυχρὸν καὶ θολερὸν· αἱ ἀμοιβαῖαι μεταβολαὶ τῆς θερμότητος καὶ ψυχρότητος εἶναι καθ' ὅλους τοὺς καιροὺς τοῦ χρόνου ταχεῖαι καὶ συχναί· αἱ δὲ καταχνίαι εἶναι τόσον

μεγάλοι, ὥστε προξενούσι τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς εἰς τοὺς περιπατοῦντας. Ἡ σκουριά, ἡ μούχλα καὶ ἡ σήψις αὐτοῦ γίνονται εὐκολώτερον, παρὰ εἰς ἄλλο τι μέρος· οἱ κάτοικοι ὁμως προλαμβάνουσι τὰ ἐπιβλαβῆ ἀποτελέσματα τούτου τοῦ κλίματος με μίαν ὀρθὴν δίαιταν.

§. 7. Προϊόντα.

Τὸ ἔδαφος τοῦ τόπου εἶναι ἡ βαλτωδες καὶ ἐλώδες, ἡ ἀμμώδες καὶ σκληρόν. Ἐκ τούτου δὲν δύναται νὰ ἔχωσιν αὐτοῦ δαψίλειαν τῶν ποικίλων προϊόντων, πλὴν καὶ οὕτως ὀλίγα γένη καλλιεργοῦσι τοσοῦτον ἐπιμελῶς καὶ ἐπιπόνως τοὺς τόπους των. Ὁ μόνος πλοῦτος, τὸν ὁποῖον ἡ Φύσις ἐχάρισεν εἰς τούτον τὸν τόπον, ὑφίσταται εἰς τὴν.

Κτηνοτροφίαν, κατ' ἐξοχὴν δὲ εἰς τὴν Βουκολικὴν. Τὰ βόδια αὐτοῦ εἶναι πολὺ μεγαλύτερα καὶ καλῆτερα, καὶ ἀποδίδουσιν ὁμοίως περισσότερον καὶ παχύτερον γάλα, παρὰ εἰς ἄλλους τόπους. Τὸ τυρὶ καὶ τὸ βούτυρον τῆς Ολάντας εἶναι ἱκανῶς γνωστὰ, ἐκ τῶν ὁποίων γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή. Ὅμοίως καὶ ἡ Ποιμαντικὴ εἶναι εἰς καλὴν ἀκμὴν· τὸ δὲ μαλλὶ τῶν ἐνταῦθα προβάτων ὀλίγον διαφέρει ἀπὸ τὸ τῆς Ἀγγλίας.

§. 8. Κάτοικοι.

Οὗτοι ὀνομάζονται Οὐλανδοί, ὁμοίως καὶ ὄλος ὁ τόπος Οὐλάνδα ἀπὸ τῆς ἀξιολογωτάτης ἐπαρχίας Οὐλάνδας. Αὐτοὶ εἶναι γένος ἐμπορικῶν καὶ θαλασσοπόρων. Ἐκτὸς τοῦ βουτύρου καὶ τοῦ τυροῦ σχεδὸν ἐλλείπουσιν εἰς αὐτοὺς ὅλα τὰ ἀναγκαῖα· πλὴν καὶ οὕτως ἀπολαμβάνουσι τὰ πάντα δωρεάν· τοῦτο εἶναι ὁ καρπὸς τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν, ὃ, που ἐκτείνεται ἐφ' ὅλης τῆς Γῆς. Ἡ φιλοπονία καὶ ἡ αὐτάρχεια τοὺς ἀπεκατέστησε γένος πλούσιον. Πανταχοῦ φαίνονται ἡ εὐδαιμονία, καὶ οὐδαμοῦ ἡ μεγαλοπρέπεια, πλὴν εἰς κανένα μέρος σχεδὸν δὲν εἶναι ἐλλειψις καὶ πτωχεία. Οἱ Οὐλανδοὶ εἶναι ἐκ συνηθείας φιλοκερδεῖς καὶ φιλάργυροι, καὶ εἰς ἄκρον τακτικοί, θέλοντες νὰ πληροφορῶνται μὲ τακτικὴν καὶ αὐστηροτάτην ἀκρίβειαν. Αὐτοὶ κλίνουν πρὸς τὴν μετριότητα καὶ οικονομίαν, καὶ ὅταν ἀπαιτῆ ἡ τιμὴ, γίνονται μεγαλόδωροι ἐκ ματαιοφροσύνης· ἡ σθεναρὰ καὶ ψυχρὰ σκέψις αὐτῶν τοὺς ἀποκαθιστᾷ ἐπιτηδείους εἰς ὅλας τὰς πράξεις, τὰς ἀπαιτούσας πολυχρόνιον μελέτην· κανένα πρᾶγμα δὲν τοὺς ταραττεῖ, εἰμὴ μόνον ὁ κίνδυνος τῆς ἐλευθερίας, τὴν ὁποίαν προτιμῶσιν ὑπὲρ πάντα τὰ λοιπά. Ἡ καθαριότης, ἡ μετὰ μεγάλης προσοχῆς ἐκτελουμένη, εἶναι ἡ πρωτίστη ἀρετὴ τούτου τοῦ γένους· πλὴν πρὸς τοῦτο τοὺς βιάζει καὶ τὸ κλίμα τοῦ τόπου. Αὐτοὶ ὄχι μόνον τὰς οἰκίας καὶ τὰ σκευῆ αὐτῶν

φυλάττουσι καθαρώτατα, ἀλλὰ καὶ τοὺς δρόμους τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων, τὰς φάτνας, τὰ οἰκιακὰ σκεύη καὶ αὐτὰ τὰ ἴδια ζῶα. Ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι οὔτε περιττά, οὔτε ἀξιοκαταγέλασα: ἐπειδὴ τοὺς προφυλάττουσι μόνον νὰ μὴ καταπυρρῶσιν ὑπὸ τῆς μούχλας, ὥσε πρέπει νὰ προτιμῶσι τὴν ὑπερβολὴν παρὰ τὴν ἀμέλειαν. Τὸ ἔδαφος τοῦ τόπου τῶν ἀπαιτεῖ χαμηλὰς οἰκοδομὰς, ἣ δὲ ολιγότης τοῦ τόπου ἐμποδίζει εἰς αὐτοὺς τὰ μεγάλα κτίρια. Ἐξ τούτου προῆλθεν ἡ γλοφιφύτης τῆς ὀλλανδικῆς Ἀρχιτεκτονικῆς, ἥτις εἶναι μὲν μικρὰ καὶ ποικίλη, πλὴν καθαρὰ καὶ πλήρης. Ἡ ὑπερβολικὴ ἀγάπη τῶν Λουλουθίων εἶναι ἡ ἀρέσκεια τούτου τοῦ γένους, τὰ ὅποια αὐτοὶ ἐπιμελοῦνται ὑπὲρ πάντα τὰ λοιπὰ γένη, καὶ γίνονται αἰτία ἀξιολόγου ἐμπορίου.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Ἀμστερδάμη (Ἀμσερδάμ.) ἡ μεγίστη καὶ ἀξιολογωτάτη πόλις τῶν κατωχωρῶν, καὶ μετὰ τὴν Λονδὸνα ἡ περιφημοτάτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἑυρώπης, κεῖται παρὰ τὸν Υ" κόλπον τοῦ Ζιδερζέου. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶναι βαλτωδες, ὅθεν τὰ περισσότερα ὀσπήτια εἶναι θεμελιωμένα εἰς πασσάλους, ὁμοίως καὶ αὐτὴ ἡ ἀξιολογωτάτη οἰκοδομὴ τῆς πόλεως καὶ ὅλης τῆς

Ολλανδίας, τὸ Στατχάουτς (βουλευτήριον). Οἱ δόμοι αὐτῆς διακόπτονται ἐκ τῶν διωρύγων, τῶν ὁποίων αἱ ὄχθαι εἶναι κατάρουτοι μὲ δένδρα, ὅπισθεν τῶν ὁποίων εἶναι τὰ ὄσπεία. Οὕτως εἶναι σχεδὸν οἰκοδομημένοι ὅλοι αἱ πόλεις τῆς Ολλανδίας. Αἱ διώρυγες ὅμως προξενοῦσι μίαν ἀσθενῆ καὶ νοσώδη ὄσμην. Τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀμστερδάμης εἶναι ὑπέρμετρον, ὁμοίως καὶ αἱ πρὸς τοῦτο καὶ τῶν ναυπηγίαν οἰκοδομαὶ καὶ προπαρασκευαί εἶναι ὑπερμεγέθεις. Ἀὕτη ἡ πόλις ἦτον τὸ κέντρον τῆς (ἢ τῶν διαλυθείσης) ἀνατολικοῦ-δικτῆς ἐταιρίας τῶν Ολλανδῶν, ἣ τις, καθὼς καὶ ἡ Ἀγγλική, εἶχε εὐρυχωρώτατα ἀποκτήματα κατὰ τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, καὶ ἐξουσίαζε μόνη μέχρι τοῦ νῦν τὸ ἐμπόριον τῶν γαροφάλων, μοσχολαρυδιῶν καὶ τῆς κανέλας. Ἀὕτη ἔχει πρὸς τούτοις πολλὰ, καὶ κατὰ μέρος σπανιώτατα ἐργόχειρα.

Ἡ Ρότερδάμη (Ρότερδάμ) εἶναι μεγάλη καὶ ὡραία πόλις, ἣτις κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἀμσερδάμης, κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Μάας — τοῦ αὐτόθι ὀνομαζομένου Μάρθε — πλοσίον τῶν ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσει ἐκβολῶν αὐτοῦ. Αὕτη εἶναι ἡ ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ πόλις τῶν Κατωχωρῶν μετὰ τὴν Ἀμσερδάμην, ἣτις ενεργεῖ μετὰ τῆς Ἀγγλίας μείζον ἐμπόριον.

Ἡ Χάκκη, κυρίως δὲ Γροφενχάακ ὑπελαμβάνετο ὡς πρωτεύουσα πόλις τῆς Ἀριστοκρατίας : ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ ἦτο· ἡ καθέδρα τῆς συνελεύσεως τῶν νομοδοτῶν, καὶ τῆς διοικήσεως τῆς Ἀριστοκρατίας. Αὕτη κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Ρότερδάμης, ὀλίγον τι πρὸς δυσμὰς, πλησίον τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης : εἶναι δὲ εὐρύχωρος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, ἔχουσα ἴσους καὶ πλατεῖς δρόμους, ὡραίας ἀγοράς, καὶ πολλὰ ὡραία ὀσπήτια καὶ παλάτια.

Ἡ Λαϊδένη (Λαϊδεν) κεῖται πλησίον τῆς Χάκκης, κατ' εὐθείαν πρὸς ἄρκτον τῆς Ρότερδάμης, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ρίνου. Αὕτη εἶναι ἡ μεγίστη πόλις τῆς Ο'λάνδης μετὰ τὴν Ἀμστερδάμην, καὶ ἡ καθέδρα τῶν Ο'λανδικῶν σοφῶν.

Ἡ Χαρλέμη (Χάρλεμ) κεῖται ἐπι κατωτέρω πρὸς ἄρκτον τῆς Λαϊδένης, καὶ πρὸς δυσμὰς τῆς Ἀμστερδάμης. Μεταξὺ τούτων τῶν τριῶν πόλεων εἶναι μία λίμνη, ὀνομαζομένη Χαρλεμία, ἣτις πλησίον τῆς πόλεως Λαϊδένης ὀνομάζεται Λαϊδενία. Ἡ Χαρλέμη εἶναι πόλις εὐρύχωρος, καὶ ἐν τῇ Ἑυρώπῃ περιφημοτάτη διὰ τὰ ἐν αὐτῇ ἐξάρετα λευκαντήρια : ἐπειδὴ τοιαῦτα δὲν εὐρίσκονται οὐδαμῶς. Τὰ Ο'λανδικὰ πανία, τὰ ὑφαινόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν Γερμανίαν, λαμβάνουσι τὴν ἐξάρετον ποιότητα εἰς αὐτὰ τὰ λευκαντήρια.

Ση. Ἀμέσως μετὰ τὸν Ζιδερζέην κείνται ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσει πέντε Νῆσοι εἰς σχῆμα τρικυκλίου. Μετὰ τὴν ἐκπλοὴν ἀπὸ τοῦ Ζιδερζέου ἡ ἀπαντῶμενη πρῶτον ὀνομάζεται Τεξέλη (Τεξέλ) ἣ τις ἔχει λιμένα διάσπρον, ἐν ᾧ εἰσερχονται ὅλα τὰ ἀπὸ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης πλέοντα εἰς τὴν Ἀμσεράμην μεγάλα καὶ βαρυφορτωμένα καράβια, πρὸς ἐλαφροσιν τοῦ φορτίου: ἐπειδὴ ὁ Ζιδερζέης δὲν εἶναι ἀρκετὰ βαθύς, ὥστε νὰ πλέωσιν εἰς αὐτὸν βαρυφορτωμένα καράβια. Ὁμοίως αὐτοῦ βαρυφορτώνονται καὶ τὰ ἐξερχόμενα καράβια, καὶ προσμένουσι βοηθητικὸν Ἄερα· ὅθεν πολλακίς εὐρίσκονται κατὰ τὴν Τεξέλην ἀκέραιοι γόλοι.

Μ Ε Γ Α Λ Η Β Ρ Ε Τ Α Ν Ι Α
Κ Α Ι
Ι Ρ Λ Α Ν Δ Ι Α.

(Πιν. ΙΟ.)

§. Ι. Βαθμός.

Διὰ τοῦ ὀνόματος Μεγάλη Βρετανία συνεννοοῦνται οἱ δύο τόποι : Ἀγγλία καὶ Σοτλανδία, ἢ Σκοτία, οἳ τινες πρότερον ἦσαν διηρημένα Βασίλεια, πλὴν τῷ 1706 ἐνωθέντα εἰς ἓνα Βασίλειον, ὠνομάσθησαν Μεγάλη Βρετανία. Τῷ δὲ 1801 τῇ Ι, Ἰαννουαρίου ἠνώθη ὁμοίως μετ' αὐτῶν καὶ τὸ Βασίλειον τῆς Ἰρλανδίας· ὅθεν ὀνομάζονται τώρα, ἠνωσμένα Βασίλεια τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας.

Ἡ Μεγάλη Βρετανία καὶ ἡ Ἰρλανδία λοιπὸν εἶναι ἓνα μόνον Βασίλειον, τοῦ ὁποῦ οὗ ὁ Βασιλεὺς περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Παρλαμεντοῦ (βουλευτηρίου). Τὸ Βασιλικὸν Παρλαμεντοῦ συμπληροῦνται ἐκ δύο οἰκίων, τῆς ἀνω οἰκίας καὶ κατω οἰκίας. Ἐν τῇ πρώτῃ εἰσέρχονται οἱ Μεγάλοι Κληρικοὶ (Ἀρχιεπίσκοποι καὶ Ἐπίσκοποι) καὶ οἱ Μεγάλοι Ἐυγενεῖς, ἴτε οἱ διαδοχικοὶ Λόρδοι (οἱ ἑλικιωμενοὶ Πρίγκιπες τῶν μεγάλων ευγενῶν οἴκων, οἱ φέροντες τίτλους Γραφῶν, Δουκῶν κ. τ. λ. καὶ αὐτοὶ οἱ Πρίγκιπες τοῦ Βασιλικοῦ οἴκου, ὅταν ὁ Βασιλεὺς δώσῃ εἰς αὐτοὺς ἓνα τοιοῦτον τίτλον), ἐν δὲ τῇ κατω οἰκίᾳ εἰσέρχονται οἱ Ἀπεσταλλεμένοι ὑπὸ τῶν πόλεων καὶ ἐπαρχιῶν τοῦ Βασιλείου εἰς διορισμένον ἀριθμὸν, οἱ τινες ἐπιφέρουσι τὸ πρόσωπον τοῦ λαοῦ, ὄντες ἐκ τῶν ευγενῶν τοῦ κατωτέρου βαθμοῦ· καὶ ἡ μὲν πρώτη ὀνομάζεται οἰκία τῶν Λόρδων, ἡ δὲ ἄλλη οἰκία τῶν κοινῶν. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκδωθῇ κανεὶς νόμος χωρὶς τῆς συμφωνίας τῶν δύο οἰκιῶν τοῦ Παρλαμεντοῦ, ἢ τις γίνεταί διὰ τῶν περισσοτέρων ψήφων τῶν παρόντων ἐν τῷ Παρλαμέντῳ συνάρθρων καὶ τοῦ Βασιλέως. Ὁ τοιοῦτος νόμος ὀνομάζεται ἄκτο, τὸ δὲ ἔγγραφον σχεδίου αὐτοῦ πρὸ τῆς συμφωνίας τῶν τριῶν μερῶν ὀνομάζεται μπιλ, καὶ τὸ γινόμενον περὶ τούτου πρῶτον πρόβλημα, μοτζιῶν. Πολλάκις συμβαίνουσιν εἰς τὰς οἰκίας τοῦ Παρλαμεντοῦ ὀεπάτα (δι-

χρόνιοι ἢ πρὸς ὑπεράσπισιν, ἢ ἀθέτησιν τοῦ Λικίλ, ὃ, που μετὰ ταῦτα δέχονται, ἢ ἀποβάλλουσι. Ἐἷνα παρακαλεσικὸν γράμμα πρὸς τὸ Παρλαμέντον, ἢ τοῦ Παρλαμέντου πρὸς τὸν Βασιλέα ὀνομάζεται ἀϋρέσιον. Ἡ ὄνω οἰκία εἶναι ἐν ταυτῷ τὸ ἀνώτατον κριτήριον τῶν ἐπισήμων παραβατῶν. Πρόεδροι τούτων τῶν δύο οἰκιῶν νομίζονται, ἐν μὲν τῇ ἄνω ὁ Καγγελάριος τοῦ Βασιλείου, ὁ δὲ διὰ τὸν τοιοῦτον βαθμὸν λεγόμενος καὶ Λόρδος· ἐν δὲ τῇ κάτω ὁ Ρῆτωρ, ὅς τις, ὅταν ἀνοίγεται τὸ Παρλαμέντον, ἐκλέγεται μετὰ τῶν συνάρχων τῆς κάτω οἰκίας. Αὐτοὶ χρεωσοῦσι νὰ διατηρῶσι τὴν ἡσυχίαν καὶ εὐταξίαν· ὁ μὲν ἐν τῇ ἄνω οἰκίᾳ, ὁ δὲ Ρῆτωρ ἐν τῇ κάτω. Ἐὰν ὁ Βασιλεὺς εὐδράκῃ, τὸ Παρλαμέντον δισολβίρει (διαλύεται) τὸ πολὺ μετὰ ἑπτὰ χρόνους· καὶ τότε αἱ ἐπαρχίαι καὶ πόλεις ἐκλέγουσιν ἐκ νέου ἀποσόλους, μετὰ τῶν ὁποίων εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκλέγωνται καὶ ἐκ τῆς συμμορίας τοῦ διαλυθέντος Παρλαμέντου. Ὁ Βασιλεὺς ἀνοίγει τὸ νέον Παρλαμέντον προσωπικῶς μετὰ βασιλικῆς σολῆς. Αὐτὸς δύναται, ἐὰν θέλῃ, νὰ προηρογγίρῃ (ἀναβάλῃ) τὸ Παρλαμέντον, καὶ νὰ ἀφήσῃ νὰ πορευθῇ ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν του· καὶ πάλιν κατὰ τὰς περιστάσεις δύναται διὰ βασιλικῶν προκλαματσίονων (δημοσίων προσαγῶν) νὰ τοὺς συναθροίσῃ, καὶ νὰ ἀνοίξῃ τὸ Παρλαμέντον. Πᾶσα οἰκία ὅμως δύναται μόνη νὰ ἀγγιορνίρῃ (νὰ κάμῃ πρὸς

καιρὸν διακοπῆν). Ο καιρὸς, καθ' ὃν διαρκεῖ τὸ Παρλαμέντον, ὀνομάζεται καθεδρία.

Ἄν καὶ ὁ Βασιλεὺς εἶναι τοσούτον περιορισμένος, ἔχων μόνον τὸ ἓνα τρίτον μέρος τῆς νομοθεσίας, πλὴν ἰσχύει πολὺ, φερόμεν εἰς τὸ νὰ κινή πολέμους, νὰ περικλείῃ εἰρήνην καὶ συμμαχίας, χωρὶς νὰ ἐρωτᾷ τὸ Παρλαμέντον. Ἐπειδὴ ἡ Ἀγγλία εἶναι κατὰ περιουσίαν ἀπὸ τὰ λοιπὰ δύο μέρη τοῦ Βρετανικοῦ Βασιλείου, καὶ ἔχει ὁμοίως τὸ μᾶλλον μέρος τῆς διοικήσεως αὐτοῦ, καὶ εὐρίσκεται ἐν αὐτῇ καὶ ἡ καθέδρα τοῦ Βασιλείου, διὰ τοῦτο συνηθίζουσι νὰ ὀνομάζωσι τὸν Βασιλέα τῆς Μεγάλης Βρετανίας, εἴην καὶ ἐπισφαλῶς, Βασιλέα τῆς Ἀγγλίας, ὅς τις ἐξουσιάζει τοῦτο τὸ Βασίλειον διαδοχικῶς, τὸ ὁποῖον, ὅταν ἐλλείπωσιν ἀρσενικοὶ ἀπόγονοι, διαδέχονται καὶ Πριγκίπισσαι. Οἱ διαδοχικοὶ Πριγκίψ ἔχει τίτλον τοιοῦτον: Πριγκίψ τοῦ Βασιλῆ, τὸν ὁποῖον πάντοτε λαμβάνει παρὰ τοῦ Βασιλέως· οἱ δὲ λοιποὶ Βασιλικοὶ Πριγκίπτες λαμβάνουσιν ὁμοίως παρὰ τοῦ Βασιλέως, ὅταν ἡλικιωθῶσι, τίτλους Δουκῶν κατὰ τὴν ἀρέσκειαν αὐτοῦ.

Ἡ Ἰρλανδία ἦτον πρότερον Βασίλειον ἰδιαίτερον καὶ διαδοχικόν, ὃ δὲ Βασιλεὺς αὐτοῦ ἐπεριωρίζετο ὡσαύτως ὑφ' ἐνὸς Παρλαμέντου, συγχροτουμένου ἐκ δύο οἰκιῶν, καὶ διευθυνομένου ὁμοίως μὲ τὰ τῆς Μεγάλης Βρετανίας· πλὴν τοῦτο

τὸ Βασίλειον ὑπετάχθη ἐντελῶς τῷ 1782 εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Μεγάλης Βρετανίας, παρὰ τοῦ ὁποῦ ἐγχεώσαι νὰ λαμβάνη καὶ νόμους· ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον ἡ Μεγάλη Βρετανία τὴ ἐκνούσαν αὐτοβελήτως ἐλεύθερον, καὶ παντελῶς ἀνεξάρτητον· ὡσεὶ ἔκτοτε δὲν εἶχε πινὰ συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἀλλ' ἦτον πάντῃ μεμονωμένον Βασίλειον, πλὴν εἶχε μετὰ τῆς Μεγάλης Βρετανίας τὴν αὐτὴν Βασιλεῖα καὶ τὴν αὐτὴν διοίκησιν. Τῷ δὲ 1801 ἠγάθη παντελῶς μετὰ τῆς Μεγάλης Βρετανίας· ἐν δὲ τῷ τόπῳ τοῦ Βασιλείου αὐτοῦ ἐδιωρίσθη ἕνας ἀντιβασιλεὺς, προειθαζόμενος καὶ καταειθαζόμενος κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τοῦ Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

§. 2. Σύνορα.

Τὸ Βασίλειον τοῦτο συνίσταται ἐκ νήσων, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται Βρετανικαί. Ἡ μερίτη ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ Μεγάλη Βρετανία, τῆς ὁποίας τὸ μεσημερινόν, τὸ καὶ μεγαλύτερον μέρος, περιέχει τὴν Ἀγγλίαν· τὸ δὲ μικρότερον ἀρκτικόν, τὴν Σοτλανδίαν, ἢ Σκοτίαν, καθὼς διὰ τῆς συνορικῆς γραμμῆς φαίνονται ἐπὶ τοῦ πίνακος. Λοιπὸν ἡ Μεγάλη Βρετανία περικυκλοῦται πανταχόθεν ὑπὸ τοῦ ὕδατος, ἢτοι ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ωκεανοῦ καὶ τινων μερῶν αὐτοῦ, ὀνομαζομένων διαφόρως· καὶ πρὸς μὲν ἀνατολὰς

αὐτῆς εἶναι ἡ Γερμανική, ἢ Ἀρκτική Θάλασσα, πρὸς δὲ ἄρκτον καὶ δυσμὰς ὁ Ἀτλαντικός Ὠκεανός, ὅς τις συσελλόμενος πρὸς δυσμὰς, σχηματίζει διὰ τῆς δυτικῶς κειμένης Ἰρλανδίας ἓνα μέγαλον πορθμόν, ὀνομαζόμενον Θάλασσαν Ἰρλανδικήν· πρὸς δὲ μεσημερίαν εἶναι τὸ Κανάλι, εἴτε ὁ Βραχίων τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, ὁ διαιρῶν τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ τῆς Φράνσας.

Ἡ Ἰρλανδία κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ, ἀπὸ τῆς ὁποίας τὴν διαιρεῖ ἡ Ἰρλανδικὴ Θάλασσα.

§. 3. Μέγεθος.

Ἡ Μεγάλη Βρετανία εἶναι ἡ μέγιστη νῆσος τῆς Εὐρώπης. Τὸ ἀπὸ μεσημερίας πρὸς ἄρκτον μῆκος αὐτῆς εἶναι σχεδὸν 140 μιλίων, τὸ δὲ κατὰ τὰ μεσημερινὰ αὐτῆς μέρη μέγιστον πλάτος, 60. Μόνη ἡ Ἀγγλία ὑπερβαίνει κατὰ τὸ μέγεθος τὸ τέταρτον μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Ἡ Ἰρλανδία ἔχει τὴν αὐτὴν θέσιν, μῆκος δὲ 60 μιλίων, καὶ πλάτος σχεδὸν 40· αὕτη εἶναι μετὰ τὴν μεγάλην Βρετανίαν ἡ μέγιστη Εὐρωπαϊκὴ νῆσος. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ Βασίλεια, ὁμοῦ λαμβανόμενα, εἶναι μεγαλύτερα ἀπὸ τὸ ἕμισυ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Ὅρη.

Ἡ Ἀγγλία ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχει ἕδαφος ὀμαλόν, συνθλιμένον ὑπὸ γηλόφων καὶ λόφων. Μόνον κατὰ τὰ δυτικὰ αὐτῆς μέρη εὐρίσκονται τινὲς τόποι πολὺ βουνώδεις. Τὸ ἀρκτικὸν ἔρισι τῆς Σοτλανδίας ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ὑψηλῶν βουνῶν ὀνομάζεται ὑψηλὴ Σοτλανδία, ἢ ὑψηλὸς τόπος. Ἡ δὲ Ἰρλανδία εἶναι ὀμαλωτέρη ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, χωρὶς τινος μεγάλου βουνοῦ.

§. 5. Ὑδάτα.

Ἐπὶ τούτων τῶν νήσων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συναθροισθῇ κανεὶς μεγάλος ποταμὸς· πλὴν οἱ περισσότεροὶ ποταμοὶ εἶναι πρὸς τὰς ἐκβολὰς βαθεῖς καὶ πλευσοί. Τὸ μόνον Κεφαλαιοπόταμον τῆς Μεγάλης Βρετανίας εἶναι.

Ὁ Τέμζης, ὅς τις ῥέων ἐπὶ τῆς μεσημερινῆς Ἀγγλίας ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, χύνεται ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσει. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖται ἡ πόλις Λονδῶν.

Σχεδὸν ὅλους τοὺς κατὰ τὴν μεσαιῶν Ἀγγλίαν ποταμοὺς δέχεται ὁ Χούμπερος (Χούμπερ) ὁ χυνόμενος εἰς τὴν Γερμανικὴν Θάλασσαν. Λίμ-

ναί εὐρίσκονται πολλάί, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς Ἰρλανδίας, ἢ τῆς γήμελιμνῶν καὶ βάλτων.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ Ἀγγλία ἔχει ὑγρὸν καὶ πυκνόν, πλὴν εὐκρατέστατον καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑγιεινὸν Ἀέρα. Ὁ καιρὸς εἶναι σφόδρα εὐμετάβλητος καὶ συχνότερον τεθολωμένος, παρὰ καθαρός. Ἐνίοτε ὁ Ἥλιος δὲν φαίνεται εἰς διάστημα τινῶν ἐβδομαδίων. Αἱ καταχνίαι καὶ ἑροχαὶ αὐτοῦ γίνονται καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα συχναὶ καὶ μεγάλαι. Τὸ κρύον γίνεται μέτριον : ἐπειδὴ ἡ χιὼν διαρκεῖ ὀλίγας ἡμέρας ὡς σχεδὸν ὅλον τὸν χειμῶνα δύνονται νὰ ἀροτριῶσι καὶ νὰ σπείρωσι, τὰ δὲ ζῶα νὰ εὐρίσκωσι τροφήν εἰς τὰ λειβάδια, καὶ νὰ μένωσι πάντοτε εἰς ὑπαιθρον τόπον. Ἡ Ἀγγλία διὰ τὴν μεγάλην εὐφορίαν, καὶ τὰς ὠραιστάτας πρασινάδας τῶν λειβαδίων αὐτῆς καὶ τὰς ἑροχάς, πρέπει νὰ εὐχαριστῆ τοῦτου τὸν εὐκρατον θαλάσσιον Ἀέρα. Ἡ Σοτλανδία ἐκ τῶν Βουνῶν ἔχει Ἀέρα ψυχρότερον καὶ καθαρώτερον, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου καὶ συχνὰς ἀνεμοταραχάς. Κατὰ τὴν Ἰρλανδίαν ὁ Ἀἴρ εἶναι πυκνότερος καὶ μεταβλητικώτερος ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας, ὅθεν νομίζεται καὶ ὀλιγώτερον ὑγιής.

§. 7. Προϊόντα.

Τὸ πολύφορον μέρος τούτου τοῦ Βασιλείου εἶναι ἡ Ἀγγλία, ἢ τις διὰ τὸ καλὸν ἔδαφος, τὸ εὐφορὸν κλίμα καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν κατοίκων αὐτῆς εἶχει ἀρίστην καλλιέργειαν. Τὰ ἐξαιρέτα αὐτῆς προϊόντα εἶναι :

- 1) ἡ Κτηνοτροφία : Ἐπειδὴ αἱ βοσκαὶ διὰ τὰς πυκνὰς πρασινάδας καὶ τὰ δυναμοτικά χόρτα εἶναι λιπαρώταται, ἡ δὲ καλλιέργεια τῶν λειβαδίων ἔφθασεν εἰς μεγίστην ἀκμὴν· διὰ τοῦτο τὰ ζῶα αὐτοῦ εἶναι γενικῶς σπανίας ποιότητος, καὶ τὰ σφακτὰ ἔχουν χυλῶδες, τρυφερὸν καὶ ῥοσιμὸν κρέας. Τρία εἶδη τῆς Κτηνοτροφίας ἐνεργοῦνται ἐπιμελέςατα : α) ἡ Ἴπποτροφία ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ. Οἱ Ἀγγλικοὶ ἵπποι εἶναι περιφημότετοι καὶ ἀγαπητότατοι, διὰ τὴν ὠριότητα καὶ μάλις τὴν μεγάλην αὐτῶν ταχύτητα. β) ἡ Ποιμαντικὴ ὁμοίως ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ. Τὸ μαλλὶ τῶν Ἀγγλικῶν προβάτων μετὰ τὸ τῆς Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλίας εἶναι τὸ κάλλιστον τῆς Εὐρώπης, διὰ τῆς ἐργασίας τοῦ ὁποίου οἱ Ἀγγλοὶ ἐνεργοῦντες ἐμπόριον λίαν ἐκτεταμένον, ἀπολαμβάνουσι κέρδη μεγάλα. γ) ἡ Βουκολικὴ, ἢ τις ἀκμάζει ἐπίσης ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ.

γλία καὶ Ἰρλανδία. Τὰ τυρία τῆς Ἀγγλίας, ἀπὸ τῶν ὁποίων γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή, εἶναι περίφημα, καθὼς τὰ τῆς Σφεϊτσαρίας. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἰρλανδίας ἐκφέρονται πολλότατα δέρματα, βούτυρον, ἀλατισμένον κρέας καὶ ἄλλα, ὥστε ὅλος ὁ πλοῦτος αὐτῆς ὑφίσταται εἰς τὴν Βουκολικὴν.

- 2) Γεννήματα ποτὲ καιροῦ ἐξεφέροντο ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας πολλά, πλὴν τώρα, ἐπειδὴ πολλὰ χωράκια πρὸς αὐξήσιν τῆς Κτηνοτροφίας μετεβλήθησαν εἰς λειβάδια, ἐκφέρονται ὀλίγα, καὶ αὐτὰ σπανίως· ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ ἔξωθεν εἰσφέρονται συχνότερον. Ἡ εἰς τὴν Ἀγγλίαν βραζομένη δυνατὴ κίβρα, διαδίδεται εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. ●
- 3) Λινάρι καὶ Κανάδι καλλιεργεῖται πάντοτε περισσότερο ἐπὶ τῆς Σοτλανδίας καὶ Ἰρλανδίας. ἐξ αὐτῶν δὲ κατασκευάζουσι τὰ ἐν μεγάλῃ ὑπολήψει, καὶ ὠραιότατα ὑφάσματα τῆς Εὐρώπης.
- 4) τὰ Μεταλλεῖα τὰ κατὰ τὴν Ἀγγλίαν εἶναι ἐπικερδέστα. Εἰς αὐτὰ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον εἶναι σπανιώτατα, αὐτ' αὐτῶν δὲ εὐρίσκεται ὁ κάλλιστος κασσίτερος τῆς Εὐρώπης, πολὺ χάλκωμα,

μολύβι καὶ σίδηρον, τὰ ὅποια ὅλα δου-
 λευόμενα ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ, ἐκφέρονται σωρη-
 δόν. Πλὴν ὁ λεπτός χαλύψ (τσιλίχι) τῆς
 Ἀγγλίας, καὶ ἄλλα σιδηρᾶ ἐργόχειρά δὲν
 κατασκευάζονται ἐκ τοῦ εὐθραυσοτάτου
 Ἀγγλικοῦ σιδήρου, ἀλλ' ἐκ τοῦ Γερμανι-
 κοῦ καὶ Σβεκικοῦ. Τὸ ἀξιολογώτατον καὶ
 ἐξίκετον εἶδος τῶν μεταλλείων, ὡς πρὸς
 τὴν ἐκεῖ ἐλλείψιν τῶν δασῶν, εἶναι τὰ
 ἀνεξάντλητα σπήλαια τῶν Πετροκαρβού-
 νων. Ομοίως καὶ ἡ Σοτλανδία ἔχει τιναί
 μεταλλεία.

- 5) Ἡ Ψαρική, ἡ γινομένη καθ' ὅλους τοὺς
 αἰγιαλοὺς ταύτης τῆς νήσου, καὶ μάλιστα
 τῆς Σοτλανδίας, ἀποδίδει μέγαλον μέρος
 τροφῆς πρὸς τοὺς κατοίκους. Τὸ ἀξιολο-
 γώτατον εἶδος ταύτης τῆς ψαρικῆς εἶναι αἱ
 Χερίγγαι· ὅπου ἀχμάζει ὑπὲρ πᾶσαν ἄλ-
 λην Θάλασσαν παρὰ τὰ ἀρκτικά παραθα-
 λάσσια τῆς Σοτλανδίας, καὶ μάλιστα κατὰ
 τὰς πρὸς τὴν ἄρκτον αὐτῆς νήσους. Αὕτη
 ἡ ψαρική δὲν ἀνήκει μόνον εἰς τοὺς Ἀγγλους
 καὶ Σοτλάνδους· ἐπειδὴ οἱ Δανιμαρκέζοι,
 οἱ Γερμανοί, καὶ πρὸ πάντων οἱ Οὐλανδέ-
 ζοι ἀπολαμβάνουσι τὸ πλεῖον αὐτῆς μέρος.

Κατ' αὐτὰς τὰς νήσους εὐρίσκονται περισσό-
 τερά ὠραία προϊόντα, πλὴν εἶναι μικροῦ λόγου

ἄξια ὡς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον. Τὰ εὐριστά
κόμενα δαψιλῶς πωρικὰ ἐπὶ τῆς Ἀγγλίας εἶναι
τὰ μήλα, ἐκ τῶν ὁποίων κατασκευάζεται τὸ
Αἴϋφρ, τὸ κοινὸν καὶ πολύχρηστον ποτὸν τοῦ λαοῦ.
Κρασί καὶ μετὰξι δὲν γίνεται παντελῶς κατ' αὐ-
τὰς τὰς νῆσους.

§. 8. Κάτοικοι.

Τὸ γένος τῶν Ἀγγλῶν εἶναι καθ' ὑπερβολὴν
ἀγρυπνον καὶ φιλόπονον· ὑπερβαίνει πάντα τὰ
λοιπὰ Εὐρωπαϊκὰ γένη κατὰ τὴν Γεωργικὴν, τὰ
ἐργόχειρα, τὴν θαλασσοπορείαν καὶ τὸ ἐμπόριον,
διὰ δὲ τούτων καὶ κατὰ τὰ πλούτη. Οἱ Ἀγγλοὶ
ἀποβλέπουσι μᾶλλον εἰς τὸ διαρκές, ὀρθόν, κα-
θαρὸν καὶ ἀρμόδιον, παρὰ εἰς τὰς ἀνωφελεῖς εὐλαγὰς
καὶ τὰς κατ' ἐπιφάνειαν λαμπρότητας· τοῦτο
παρατηρεῖται εἰς τὰ αὐτῶν ἐργόχειρα, τὰ φορέ-
ματα, τὰς κατοικίας καὶ εἰς ὅλον τὸν τρόπον
τῆς διαγωγῆς αὐτῶν, ὡς καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς χω-
ρικούς. Ἡ αἴσθησις τῆς ἐλευθερίας, ἥτις αὐτοῦ
ὑπὲρ πάντα τὰ λοιπὰ μέρη ἐνώνει τοὺς διαφο-
ρους βαθμοὺς πρὸς ἀλλήλους, διαφθεῖρει τὰ ἦθη
τοῦ χυδαίου, καὶ τὸν ἀποκαθιστᾷ σκληρὸν καὶ
μελαγχολικόν. Πλὴν εἰς τοὺς ὑψηλοτέρους βαθ-
μοὺς ἡ τοιαύτη αἴσθησις προξενεῖ προτέρημα εὐ-
γενικώτερον, καὶ ἀβίαστον τινὰ ἐλευθεριότητα τῆς
ψηχῆς. Οἱ Ἀγγλοὶ δὲν ἀρέσκονται εἰς τὴν κα-

λακείαν, ἀλλὰ μία εὐλικρινὴς δέησις τοὺς παρακινεῖ καθ' ὑπερβολὴν πρὸς βοήθειαν· ζητοῦσι τόλμην, καὶ προθυμοποιοῦνται νὰ γίνωνται ἀξιοὶ αὐτῆς· ὅταν πρόκειται ἀνάγκη καὶ κίνδυνος, δὲν παραβλέπουν οὔτε μίαν στιγμήν, ἀλλ' εὐθὺς συντρέχουν προθύμως εἰς βοήθειαν· ἀγαπῶσι τὰ δριμύα φαγητά, καὶ τρώγουν καὶ πίνουν περισσότερον, καὶ κατὰ μέρος καλλήτερα παρά πάντα τὰ γένη τῆς Εὐρώπης. Πλὴν αὕτη ἡ ἀπόλαυσις ἐνωμένη μετὰ τοῦ πυκνοῦ ἀέρος τοῦ τόπου, προξενεῖ εἰς αὐτοὺς τὸ Σπληννακθὸν Πάθος, τὴν σκυθρωπότητα καὶ μελαγχολίαν. Σχεδὸν ὅλοι αἱ εὐθυμίαι τούτου τοῦ γένους ἀποβλέπουσι πρὸς κίνησιν καὶ ἰσχυροποίησιν τοῦ σώματος. Μεταξὺ τῶν εὐθυμιῶν αὐτῶν εἶναι καὶ τὸ παιγνίδιον ΜΠΟΖΈΛΝ — ὅπου κάμνουσι, ρίπτοντες εἰς ἕνα σημεῖον βαρείας σφαίρας, ἐπὶ μιᾶς καθαρᾶς πρασινάδας — τὰ πολυειδῆ παιγνίδια τῶν σφαιρῶν, τὸ πῆδημα, ἡ πάλη, τὸ τρέξιμον καὶ ἄλλα. Τὸ εἶγνημα εἰς αὐτοὺς εἶναι μάλις αὐθιγῆς. ἀρέσκονται καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὴν Ἴπποδρομίαν, διὰ τὴν ὁποίαν τρέφουσι τοὺς ταχυτάτους ἵππους τοῦ Κόσμου· αὕτη προσέτι εἶναι εἰς χρῆσιν μόνου κατὰ τὴν Ἰταλίαν. Ἡ Ἀλεκτρομαχία — διὰ τὴν ὁποίαν προσαρμόζουσι σιδηρᾶ ὀνύχια εἰς τοὺς δυνατωτάτους καὶ ὀξύθυμους πετεινοὺς — καὶ ἡ Πιγμὴ (τὸ γροθοκτύπημα) — διὰ τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται προγεγυμνασμένοι ἄνθρωποι, ὀνομαζόμενοι ΜΠόζερ (πύκται), οἵτινες διαπυκτιζον-

ται πολλάκις μέχρι θανάτου — δὲν Χορταίνουσι τὴν πρὸς τὰ σιγήματα κλίσει αὐτῶν, ἀλλὰ πολλάκις ἀποκατακυτῶσιν εἰς σιγήματα ἀφρονέστατα. Ἐνα κάλλιστον προτέρημα τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν εἶναι ἢ πρὸς τὴν συμπάθειαν, εὐεργεσίαν καὶ φιλευθροπείαν κλίσει αὐτῶν, τὰ ὅποια ἀποδεικνύουσι καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς κακούργους.

Οἱ Σοτλάνδοι, ἢ Σόται εἶναι μὲν ἐλιγώτερον ἐπιμελεῖς, πλὴν πολιτικώτεροι καὶ φιλικώτεροι ἀπὸ τοῦς Ἀγγλοῦς. Ἡ ἔρασμιωτάτη αὐτῶν εὐθυμία εἶναι ἢ Μουσικὴ καὶ ὁ χορὸς, τὸ δὲ κοινὸν παιγνίδιον, τὸ Γκόλφ· τοῦτο εἶναι μία μικρὰ δερματόσφαιρα, τὴν ὁποίαν κτυπῶντες ὀλίγον μὲ ἓνα ξύλον ἐπιτηδείως, διευθύνουσιν εἰς μίαν τρύπαν, σκαμμένην ἐν τῇ Γῆ. Οἱ χοχλάνδοι, ἢ οἱ βουνίσοι Σοτλάνδοι διαφέρουσι πολὺ τῶν ἄλλων. Αὐτοὶ εἶναι πτωχόν, ἀμελὲς καὶ ἀπλούστατον γένος, πλὴν ἀμαθέστατον καὶ δεισιδαιμονέστατον· διὰ τὴν βελτίωσιν τούτων οἱ Ἀγγλοὶ ἀγωνίζονται τῶρα ἀξιεπαίνως· Ἡ πρὸς τὰ παλαιὰ Ρωμαϊκὰ φορέματα κλίσει αὐτῶν εἶναι θαυμασία.

Οἱ χωρικὸι Ἰρλανδοὶ ἔχουσι μεγάλην ὁμοιότητα μὲ αὐτοὺς, οἱ δὲ πολῖται μὲ τοὺς Σότας τῶν μεσημερινῶν καὶ ὀμαλῶν μερῶν τῆς Σοτλανδίας.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Λονδῶν, ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἀγγλίας πόλις καὶ ὅλου τοῦ Βρετανικοῦ Βασιλείου, καὶ ἡ καθέδρα τοῦ Βασιλέως, καὶ ὁ τόπος τῆς συνελεύσεως τοῦ Παρλαμεντου, κεῖται πρὸς τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Ἀγγλίας, παρὰ τὰς δύο ὄχθας τοῦ Τέμζου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι κτισμένοι τρεῖς μεγαλοπρεπεῖς γέφυραι. Αὕτη εἶναι ἡ μεγίστη πόλις τῆς Εὐρώπης· τὸ πρὸς τὸν Τέμζην μῆκος αὐτῆς εἶναι τριῶν ὠρῶν, τὸ δὲ πλάτος μιᾶς· εἶναι δὲ καλῶς οἰκοδομημένη, ἔχουσα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἴσους, πλατεῖς καὶ πανταχοῦ καλοσρωμένους καὶ καθαροὺς δρόμους, καὶ πολλὰς ὠραίας ἀγοράς, ἐκκλησίας καὶ παλάτια. Τὸ Βασιλικὸν παλάτιον τοῦ Σαντγιάμας εἶναι μέγαλον, πλὴν παλαιὸν καὶ χωρὶς ἐξωτερικὴν ἐπίδειξιν καὶ ἐσωτερικὴν εὐρυθμίαν, διὰ τοῦτο δὲν κατοικεῖ εἰς αὐτὸ ὁ Βασιλεὺς· εἰς τοῦτο τὸ ἴδιον εὐρίσκεται τοῦ Σαντγιάμας τὸ δάσος, ὅπου εἶναι ἕνας λειμὼν μὲ διώρυγας καὶ ἀλώας (δένδρα κατ' εὐθείαν πεφυτευμένα). Ἡ πρωτεύουσα ἐκκλησία τοῦ ἀγίου Παύλου εἶναι κτίριον μεγαλοπρεπέστατον, οἰκοδομημένον κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ ἐν τῇ Ρώμῃ ἀγίου Πέτρου. Ἡ ἐκκλησία Βεστμίνστερ, ἐν τῇ ὁποίᾳ σέφονται καὶ ἐνταφιάζονται οἱ Βασιλεῖς, εἶναι περίφημος διὰ τὰ πολλὰ μεγαλοπρεπῆ μνημεῖα τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τοῦ Ἀγ-

γλικοῦ γένους. Ἐκτὸς τούτων εἶναι ἄλλαι πᾶσι πολλὰ ἀξιολογοὶ καὶ ἀξιοθέατοι δημόσιαι οἰκοδομαὶ καὶ προπαρασκευαί. Διὰ τὰς δημοσίας διατριβὰς εὐρίσκονται αὐτοῦ ἐτοιμασίαι ἀξιολογώτεραι ἀπὸ τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς Ευρώπης, οἷον: ὁ μέγας καὶ εἰς ἀρίτετος κῆπος Μπάουζαλ, τοῦ ὁποῖου ἡ νυκτερινὴ φωτογυψία καὶ ἡ Μουσικὴ εἰς ἄλλα μέρη ὑπὸ ταύτην τὴν μορφήν ἐμιμήθησαν πολὺ ἀτελῶς. Ἡ Λονδῶν προσέτι εἶναι ἡ πρώτη ἐμπορικὴ πόλις τοῦ Κόσμου· τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ Ὑπερλασσοπορεία αὐτῆς ἐκτείνονται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Γῆς, καὶ εἰς ὅλα τὰ ἐμπορικὰ προϊόντα. Αὕτη εἶναι ἡ καθέδρα μιᾶς μεγάλης συμμορίας πραγματευτῶν, ἧτις ὀνομάζεται Ἀγγλοανατολικοῖνδιχὴ, καὶ ἔχει μόνη τὰ δίκαια νὰ πραγματευῆται ἀπὸ τῶν Βρετανικῶν νήσων μέχρι τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, τῆς Κίνας καὶ Ἀσίας, καὶ ἐξουσιάζει ἐπὶ τῆς Ἀσίας τόπους πολὺ εὐρυχωροτέρους τῆς Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, καὶ πολλὰς ἐμπορικὰς ἐταιρίας. Τὰ καράβια εἰσπλέουσι διὰ τοῦ Τέμζου ἕως τὴν πόλιν· οὗτος ὁ μέγας ποταμὸς ἕως τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ εἶναι ὁ λιμὴν, εἰς τὸν ὁποῖον πολλάκις εὐρίσκονται ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας θαλασσινὰ καράβια, ἐκτὸς τῶν ἀκαριθμήτων μικρῶν πλοίων.

Ἡ Πορτσμουῦτη (Πορτσμουτ) εἶναι εὐρύχωρος ἐμπορικὴ πόλις, ἔχουσα λιμένα δισημόνατον καὶ προσφυῆ. Αὕτη κεῖται κατὰ τὰ

Μεγάλη Βρετανία καὶ Ἰρλανδία. 249

παρθαλάσσια τοῦ Καναλίου, πρὸς μεσημβρίαν τῆς Λονδόνος. Αὐτοῦ κοινῶς συναθροίζονται οἱ πολεμικοὶ καὶ ἐμπορικοὶ σόλοι.

Ἡ Μπριστόλη (Μπριστόλ) κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Λονδόνος, παρὰ τὴν γωνίαν ἐνὸς ἐκτεταμένου κόλπου, ὀνομαζομένου Κανάλι τῆς Μπριστόλης. Αὕτη εἶναι εὐρύχωρος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις· αὐτοῦ τοχνουργοῦνται παμπληθῶς αἱ Ἀγγλικαὶ μποτίλια, καὶ μετακομίζονται εἰς πολλὰ μακρὰ μέρη.

Ἡ Λεβερπόλη (Λεβερπόλ) κεῖται ὁμοίως πρὸς τὰ δυτικὰ παρθαλάσσια τῆς Ἀγγλίας, παρὰ τὴν Ἰρλανδικὴν Θάλασσαν. Αὕτη εἶναι εὐρύχωρος καὶ ὡραία πόλις, ἐνεργούσα διὰ θαλάσσης ἐμπόριον εὐρυχωρότατον, καὶ μαλιστα μετὰ τῆς Γερμανίας. Ἐν αὐτῇ εὐρίσκονται διάστημα τεχνουργεῖα ζαχάρεως καὶ ταμπάκου.

Ἡ Μανχεστέρη (Μάνχεσερ) ἡ κειμένη πλησίον τῆς Λεβερπόλης πρὸς ἀνατολὰς, ἔχει μὲν προνόμια Χωρίου, πλὴν εἶναι μετὰ τὴν Λονδῶνα ἡ μεγίστη καὶ πολυανθρωποτάτη πόλις τῆς Ἀγγλίας. Αὕτη εἶναι ἡ καθέδρα τῶν Ἀγγλικῶν μαλλίων, βαμβακερῶν, τιφτικίσων καὶ ἄλλων ἐργοχειρῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐτοιμάζεται μία ἀξιόθαύμαστος ποσότης καλῶν πραγμάτων. Τὸ γνω-

ζόν βαμβάκερον βελούδον ἐφευρέθη τὸ πρῶτον ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, ὅθεν καὶ ὠνομάσθη ἐξ αὐτῆς.

Ἡ Μπιρμιγκάμη (Μπιρμιγκάμ) ἡ κειμένη μεταξὺ τῆς Μινχεσέρης καὶ τῆς Μπρισόλης, καὶ σχεδὸν ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἀγγλίας, εἶναι κατὰ τὰ προνόμια μόνου Κομητείας· πλὴν ἕνας τῶν ὠραιωτάτων καὶ πλουσιωτάτων τόπων τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἡ καθέδρα τῶν Ἀγγλικῶν τεχνουργειῶν: τοῦ χάλυβος, προυξίου, Χαλκώματος, τουμπακίου καὶ ἄλλων μετάλλων. Αὐτοῦ γίνονται ἐργόχειρα ἀκριβῶς ἐντελῆ, καὶ σέλλονται εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, οἷον: κομπία, φιοῦμπαι, μηχανικά σπαθίων, ἄλυσοι ὠρολογίων, σκεῦη παφλένια ζωγραφιστὰ καὶ βερικωμένα, καὶ ἄλλα ἀναρίθμητα εἰλωτὰ πράγματα.

Ἡ Ἐδινμπούργη (Ἐδιμπούργ) ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Σοτλανδίας, εἶναι μεγάλη καὶ ὠραία, κειμένη πλησίον ἑνὸς κόλπου τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης.

Ἡ Δουπλίνη (Δουπλιν) ἡ πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου τῆς Ἰρλανδίας, καὶ ἡ καθέδρα τοῦ ἀντιβασιλέως, κεῖται πλησίον τῆς Ἰρλανδικῆς Θαλάσσης. Αὕτη εἶναι εὐρυχωροτάτη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, ἔχουσα πολλὰ ὠραία ὀσπήτια καὶ παλάτια· ὁ μέγας δρόμος αὐτῆς νομίζεται ὡς ἕνας τῶν μεγαλοπρεπεστάτων

Μεγάλη Βρετανία και Ίρλανδία. 251

τῆς Εὐρώπης. Οἱ κάτοικοι ἐνεργοῦσι ἐμπορίου ναυθλασσοπορείαν.

Ἡ Κόρκη (Κόρκ) ἡ ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ίρλανδίας, κεῖται ἐν τινὶ κόλπῳ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Δουπλίνης, καὶ ἔχει λιμένα προσφυέσατον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκφέρονται πάμπολλα λιὰ ὑφάσματα, ἀλατισμένα κρέατα, βούτυρον καὶ ἄλλα προϊόντα τῆς Ίρλανδίας. Αὕτη ἡ πόλις, ἐκ τοῦ μεγάλου πλήθους τῶν ἐν αὐτῇ σφαζομένων καὶ ἀλατιζομένων ζῶων, ὀνομάζεται μακelleion τοῦ Βασιλείου.

Σημ. 1. Ἡ Ἡγεμονία Βαλίς, ἢ Βαλές, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ διαδοχικὸς Πρίγκιψ τῆς Μεγάλης Βρετανίας ὀνομάζεται Πρίγκιψ τοῦ Βαλίς, εἶναι ἓνα μέρος τῆς Ἀγγλίας, κείμενον κατὰ τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια αὐτῆς, μεταξὺ τῆς Μπρισόλης καὶ τῆς Λεβερπόλης.

Σημ. 2. Ἐκ τῶν περὶ τὴν μεγάλην Βρετανίαν μικρῶν νήσων αἱ ἀξιοσημεῖωτοι εἶναι αὗται: α) πλησίον τῶν ἀρκτικῶν παραθαλασσίων τῆς Σοτλανδίας κεῖνται σωρηδὸν αἱ Ὀρκαδεὶς νῆσοι, καὶ ἔτι ὀλίγον ἀπώτερον πρὸς ἄρκτον, αἱ Ζετλανδικαί. Αὗται κρίνονται ἀξιοσημεῖωτοι: ἐπειδὴ πλησίον αὐτῶν ψαρεύουσιν οἱ Ὀλανδοὶ τὰς χερίγγας· β) πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Σοτλανδίας κεῖνται αἱ Χεβριδεὶς· γ) ἐν τῷ Καναλίῳ πλησίον τῶν παραθαλασσίων τῆς

Φράνσας κείνται δύο μικροὶ νῆσοι: ἡ Γερ-
ζάνη καὶ ἡ Κθερζάνη, αἱ ὁποῖαι ἐκ τῆς
θέσεως φαίνονται, ὅτι ἀνήκουσι εἰς τὴν
Φράνσαν, ἀλλ' ὑποκείνται εἰς τὴν Ἀγγλί-
αν. Αὗται εἶναι τὰ μόνα λείψανα τῆς πο-
τὲ μεγάλης ἐξουσίας τῶν Ἀγγλῶν ἐπὶ τῆς
Φράνσας.

Σημ. 3. Ἐκ τῆς Ευρώπης ἀνήκει ἐτι τῷ ὄρο-
ντι τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἡ ὀχυρωμένη
πόλις Γιμπραλτάρ, ἥτις κείται ἐν τῇ
Ἰσπανίᾳ, παρὰ τὰ ἀρκτικά παραθαλάσ-
σια τοῦ ὀμωνύμου αὐτῆς πορθμοῦ — διὰ
τοῦ ὁποῖου ρεεὶ εἰς τὴν Μεσόγειον Θά-
λασσαν ὁ Δυτικὸς Ὠκεανὸς — ἐπίτινος
βράχου, περιρρέομένου σχεδὸν πανταχό-
θεν ὑπὸ τῆς Θαλάσσης.

ΔΑΝΙΑ, Η ΔΑΝΙΜΑΡΚΙΑ

καὶ

ΝΟΡΒΕΓΙΑ.

(Πιν. ΙΙ.)

§. 1. Βαθμός.

Η Δανία καὶ Νορβηγία εἶναι δύο Βασιλείαι
 ξενῶς ἠνωμένα: ἐπειδὴ καὶ τὰ δύο ἔχουσι τὸν
 αὐτὸν Βασιλέα, καὶ τὴν αὐτὴν διοίκησιν· ἡ δὲ
 ἐξουσία τοῦ Βασιλέως καὶ ἐπὶ τῶν δύο εἶναι
 ἀπεριόριστος, καὶ διαδοχικὴ εἰς ἀρσενικοὺς
 καὶ θηλυκοὺς ἀπογόνους.

§. 2. Σύνορα.

Καὶ οἱ δύο οὗτοι τόποι κεῖνται ἐπίτινος μα-
 κροτάτης καὶ καμπύλης γραμμῆς, ἥτις ἀρχεται

ἀπὸ τῆς Γερμανίας, καὶ διερχομένη διὰ τοῦ μήκους τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, φθάνει εἰς τὴν παγωμένην Θάλασσαν· αὐτοὶ διακροῦνται ὑπὸ τοῦ Κατεγάτου, κόλπου τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, ὅστις σχηματίζει τὴν ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσῃ εἴσοδον. Τὰ σύνορα τῆς Δανίας εἶναι ἡ Γερμανία καὶ ἡ Γερμανικὴ καὶ Βαλτικὴ Θάλασσα· τὰ δὲ σύνορα τῆς Νορβηγίας, ἡ Γερμανικὴ Θάλασσα καὶ ἡ Σβεκία, κατὰ δὲ τοὺς ἀρκτικωτάτους αὐτῆς τόπους πρὸς ἀνατολὰς συνορεύει ἓνα μικρὸν μέρος αὐτῆς μετὰ τῆς Ρωσίας.

§. 3. Μέγεθος.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβῶς τὸ μήκος καὶ πλάτος τῆς Δανίας: ἐπειδὴ σύγκειται ἐκ διηρημένων μερῶν καὶ πρὸς ἀλλήλα ἀσυζεύκτων. Αὕτη εἶναι ὀλίγον τι μεγαλητέρα τοῦ δεκατοπεμπτημορίου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Ἡ δὲ Νορβηγία εἶναι κατὰ τὸ μήκος ὑπὲρ τὰ 200 μίλια· ἐὰν δὲ ληφθῇ καὶ ἡ πρὸς ἄρκτον καμπυλότης αὐτῆς, εἶναι ὑπὲρ τὰ 350· πλὴν τὸ πλάτος αὐτῆς εἶναι πολὺ ἄνισον· τὸ μεγαλύτερον εἶναι σχεδὸν 60 μιλίων, τὸ δὲ μικρότερον μόλις 6. Καὶ τὰ δύο Βασίλεια ὁμοῦ λαμβανόμενα, ἐξισοῦνται μὲ τὰ δύο τρίτα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Όρη.

Η Δανία δὲν ἔχει τελείως βουνά· τὰ δὲ ὑπὸ τῶν Δάνων ὀνομαζόμενα βουνὰ εἶναι μόνον τινὲς γίγλοφοι καὶ λόφοι μεσαῖοι. Ἡ δὲ Νορβηγία ἐκ τοῦ ἐναντίου ἔχει πολλὰ βουνά, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἓνα μέγαλον συνεχὲς ὄρος, ὅπου διὰ τινὸς μακροῦ διαστήματος σχηματίζει τὰ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Σβεκίας σύνορα, ἐκ δὲ τοῦ ὕψους καὶ τῆς ἀρκτικῆς αὐτοῦ θέσεως εἶναι χιονοσκέπασον. Τοῦτο ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ἀρκτου πρὸς τὴν μεσημβρίαν, καὶ ὀνομάζεται Κέλεν, ἢ Κελφέλζεν, κατὰ δὲ τὴν μεσημβρινὴν Νορβηγίαν διαιρεῖται εἰς δύο κλάδους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἓνας προχωρῶν δυτικῶς, φθάνει εἰς τὰ εἰδότερα τῆς Νορβηγίας, ὅπου ὀνομάζεται Ντοφρεφίλο, καὶ εἶναι τὸ ὑψηλότερον ὄρος τοῦ τόπου· ἐκεῖθεν δὲ σπυρόμενος πάλιν πρὸς μεσημβρίαν, τελειώνει πρὸς τὸ μεσημβρινώτατον ἀκρωτήριο τῆς Νορβηγίας. Ὁ δὲ ἄλλος κλάδος σχηματίζει προσέτι μέχρι τινὸς διαστήματος τὰ σύνορα τῆς Σβεκίας, καὶ ἔπειτα προχωρεῖ ἐν αὐτῇ. Ἀπὸ τούτου τοῦ ὄρους ἐξέρχονται πολλαὶ σειραὶ βουνῶν δυτικῶς, πρὸς τὸ μέρος τῆς Θαλάσσης, καὶ σχηματίζουν ἀναριθμήτους κοιλιάδας, πλησίον δὲ τῆς Θαλάσσης καὶ ἀκρωτήρια. Τὸ διασημότερον ἀκρωτήριο τῆς Νορβηγίας καὶ αὐτῆς τῆς Ευρώπης εἶναι τὸ Νόρτκαπ (βόρειον

ἀκρωτήριον), ὅπου κείται εἰς τὰς ἀρκτικωτάτας ἀναριθμήτους γήσους καὶ σκοπέλους, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ ἀἰετοὶ τῆς Νορβηγίας φαίνονται ὡς καὶ κατάφυτοι, καὶ γενικῶς εἶναι ἡ ἀρκτικωτάτη ἄκρος τῆς Εὐρώπης.

§. 5. Ὑδρατα.

Ἡ Δαυιμαρχία σύγκειται ἐκ τῆς μεγάλης χερσονήσου — ἥτις κατὰ μέρος διένεχεται μετὰ τῆς Γερμανίας — καὶ πῶν γήσων, ἐκ τῶν ὁποίων δύο εἶναι μεγάλαι: ἡ Ζελανδία — ἐπὶ τῆς ὁποίας κείται ἡ πρωτεύουσα πόλις — καὶ ἡ Φιονία. Τὰ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς χερσονήσου ἀξιοσμεῖωτα ὕδατα σχηματίζουσι πλησίον τῆς Σβεκίας, τῆς πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ζελανδίας κειμένης, τρεῖς πορθμοὺς, οἵτινες εἶναι ὡς καὶ τρεῖς θύραι τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης. Ἐξ αὐτῶν ὁ διαπλευσικώτακος καὶ προσφυέστατος εἶναι ὁ Σούνδ, ὅστις διαιρεῖ τὴν Σβεκίαν ἀπὸ τῆς Ζελανδίας· διὰ τούτου ὅλα σχεδὸν τὰ καράβια διεκπλέουσιν ἀπὸ τῆς Γερμανικῆς ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσει, τὰ ὅποια συμποσοῦνται κατ' ἔτος σχεδὸν ὑπὲρ τὰς δώδεκα χιλιάδας. Οἱ δὲ λοιποὶ δύο πορθμοὶ ὀνομάζονται, ὁ μὲν μέγας Βέλτ, ὅστις εὕρισκεται μεταξὺ τῆς Ζελανδίας καὶ Φιονίας· ὁ δὲ μικρὸς Βέλτ, ὁ εὕρισκόμενος μεταξὺ τῆς Φιονίας καὶ τῆς Γιτλανδίας. Ἐπὶ

τῆς Δανίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συζηθῶσι μεγαλοπόταμα · τὸ δὲ Κεφαλαιοπόταμον αὐτῆς εἶναι

ὁ Αἰδερὸς (Aïder), ὅστις, ῥέων ἀκριβῶς ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Γερμανίας ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, χύνεται ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσῃ. Οὗτος ἐμίχθη μετὰ τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης διὰ τινος διώρυγος, καὶ οὕτως ἐσυνήφθη ἡ Βαλτικὴ μετὰ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης · ὥστε ἐμποροῦν νὰ διαπλέωσι τὰ θαλάσσια πλοῖα ἀπὸ τῆς μιᾶς μέχρι τῆς ἄλλης, χωρὶς νὰ περιπλέωσι τὴν Δανίαν. Καὶ αὕτη ἡ διώρυξ εἶναι ὁμοίως ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Γερμανίας, καὶ διαίρει ἀπ' αὐτῆς τὴν Δανίαν.

Ἡ Νορβηγία ἔχει ἱκανῶς μεγαλητέρους ποταμούς, οἱ τινες ὅλοι γενικῶς ὀνομάζονται Εἰλθοῖ, καὶ πλῆθος μικρῶν ρυάκων, ὀνομαζομένων Αἴουεν, κανεὶς ὅμως δὲν εἶναι ἱκανὸς πρὸς πλεύσιμον : ἐπειδὴ γέμουσι καταρράκτων καὶ σκοπέλων. Τὸν μακρότατον ποταμὸν Γλομένην (Γλόμεν) δύναται νὰ ἰδῇ ἕκαστος ἐπὶ τοῦ πίνακος. Ὅλοι οἱ κόλποι τῆς Νορβηγίας ἐκτείνονται καθ' ὑπερβολὴν ἐντὸς τῆς ξηρᾶς, καὶ σχηματίζουσι προσφυσάτους λιμένας, οἱ τινες κυ-

τοῦ εἶναι περισσότεροι, παρὰ εἰς ἄλλο μέρος τῆς Εὐρώπης. Λίμναι ἐπὶ τῆς Δανίας καὶ Νορβηγίας εὐρίσκονται πολλάί, πλην τῆς Νορβηγίας εἶναι μεγαλύτεραι καὶ πλευσαί.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ Δανία ἐξομοιοῦται μὲ τὴν Οὐλάνδαν κατὰ τὸν ὑγρὸν, ψυχρὸν καὶ βίαιον ἄνεμον, κατὰ τὰς συχνὰς μεταβολὰς τοῦ καιροῦ, καὶ τὸ χαμηλὸν καὶ ὀμαλὸν ἔδαφος, ὅπου πρὸς τὴν Γερμανικὴν Θάλασσαν εἶναι τόσον χαμηλόν, ὥστε ὑπόκειται εἰς τὰς πλημμύρας, ἀπὸ τῶν ὁποίων προφυλάττουσι τὸν τόπον μὲ πολυέξοδα μολώματα. Ἡ Νορβηγία κατὰ τὰ παραθαλάσσια ἔχει ἄερα μετρίως εὐκρατον, ὅμως πλησίον τῶν ὀρέων ψυχρότατον καὶ καθαρὸν· ὅθεν αὐτὴ εἶναι καὶ ὑγιεινότερα ἀπὸ τὴν Δανίαν, καὶ εὐρίσκονται ἐν αὐτῇ ἄνθρωποι ἱκανοὶ ὑπέργηροι παρὰ τὴν συνήθειαν. Ἔως τὴν κατεψυγμένην Ζώνην τὸ κλίμα τῆς Νορβηγίας δὲν εἶναι τοσοῦτον τραχύ, καθὼς ἐνδέχεται νὰ ὑπολάβῃ τις ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς.

§. 7. Προϊόντα.

Τὰ χαμηλὰ καὶ βαλτώδη μέρη, τὰ εὐρισκόμενα σχεδὸν ἐπὶ πασῶν τῶν Δανικῶν νήσων,

και τῶν παραθλασσίων τῆς Γιτλανδίας, εἶναι εἰς ἄκρον εὐφορία, και κατ'ἐξοχὴν ἀρμοδιώτατα πρὸς τὴν Γεωργικὴν, και μάλιστα τὴν Κτηνοτροφίαν. Εἰς τὴν Νορβηγίαν ὁμως — ἢ τις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι πετρώδης και Βαλτώδης — ὅσον ἀνωφελὴς εἶναι ἡ Γεωργική, τοσοῦτον ἐπωφελεστέρα γίνεται ἡ Κτηνοτροφία και τὸ μέγαλον πλῆθος τῶν δασῶν. Τα προϊόντα τούτων τῶν τόπων εἶναι·

1) ἡ Γεωργική, ἥτις ἐνεργομένη κάλλιστα κατὰ τὰς νήσους τῆς Δανίας, ἀποδίδει περὶ τὰ Γεννήματα πρὸς ἐξαγωγὴν, ὡσεὶ δὲ αὐτῶν ἀναπληροῦται ἡ ἄλλειψις τῆς Νορβηγίας.

2) ἡ Κτηνοτροφία εἶναι τὸ πρῶτισον μέσον τῆς τροφῆς τῶν Γιτλανδῶν. Τὰ Βόδια εὐρίσκουν εἰς τοὺς βάλτους, τοὺς κατὰ τὸ μῆκος τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, τὴν παχυτάτην βοσκήν. Οἱ δὲ κάτοικοι δια τοῦ βοδινοῦ ὄξυγγίου, τοῦ βουτύρου και τοῦ τυρίου ἐνεργοῦσι μέγαλον ἐμπόριον. Αὐτοῦ ὁμοίως τρέφονται οἱ ὄρατοι και ἀξιάγασοι ἵπποι. Ὡσαύτως και εἰς τὴν Νορβηγίαν εἶναι ἡ Κτηνοτροφία και ἡ ἐκφορὰ τοῦ ὄξυγγίου ἐπίσημα.

- 3) τὰ Ξύλα εἶναι ὁ πλοῦτος τῆς Νορβηγίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐκφέρονται κατ' ἔτος πάμπολλα κατάρτια, δοχοί, ρεδίνας καὶ σανίδια, πρὸς τῶν ὁποίων τὴν ἐργασίαν δουλεύουσι πολλαὶ ἑκατοντάδες πριονομύλων.
- 4) ἡ Ψαρική καὶ κατὰ τούτους τοὺς τόπους εἶναι δαφιλεσάτη: ἐπειδὴ ἡ Θάλασσα, καὶ μάλιστα οἱ ἀγριαλοὶ τῆς Νορβηγίας εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἰχθυοτρόφοι· ὅθεν ἡ ψαρική εἶναι ἡ ἐπίσημοτάτη τροφή τῶν Νορβέγων, καὶ ἐν ταύτῃ γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή ἀλατισμένων καὶ ξηρῶν χερύγγων, σολομῶν, στοχοφίσων καὶ ἄλλων. Πρὸς τὴν ἄρκτον τῆς Δρουτχάιμης ἡ ψαρική εἶναι σχεδὸν τὸ μόνον μέσον τῆς τροφῆς τῶν κατοίκων.
- 5) ὡς πρὸς τὰ Ὀρυκτὰ ἡ μὲν Δανία ἔχει ἄλλειψιν, ἡ δὲ Νορβηγία ὑπερβολικὴν δαφιλείαν, οἷον: ἀκέραια μεγάλα ὄρη μαρμάρου, ἓνα ἐπίσημον ἀργυρομεταλλεῖον, καὶ ἕτερον χαλκώματος καὶ σιδήρου, τὰ ὁποῖα εἶναι τόσον πλούσια, ὥς καὶ τὰ δύο ἐπαριθμοῦνται μετὰ τῶν ἐπιχερδεσάτων προϊόντων τῆς Νορβηγίας.

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ Δάνοι, ἢ Δανιμάρκοι ἔχουν τὸ ἀγο-
κίνητον καὶ σκεπτικὸν τῶν Οὐλανδῶν, ὅχι ὅμως
καὶ τὴν ἀκούρασον αὐτῶν φιλοπονίαν καὶ τὴν
φιλοκερδῆ ἐπιμέλειαν, ἀλλ' οὔτε τὴν οἰκονομικὴν
αὐτάρκειαν καὶ τὴν εἰς ἄκρον καθαρότητα. Αὐ-
τοὶ κλίνουσι, καθὼς οἱ Ἀγγλοὶ, εἰς τὴν εὐζωί-
αν, πλὴν δὲν ἔχουν καὶ τὴν βάσιν, τὴν ὁποίαν
ἐκεῖνοι πρὸς ταῦτο μεταχειρίζονται· ποθοῦσι,
καθὼς οἱ Γερμανοὶ, τοὺς ξένους νεωτερισμούς,
πλὴν δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ θεραπεύωσι τὰς ὀρέξεις
τῶν μὲ τὰ ἐργόχειράτων. Ἡ ἀκαταδάμαστος ἐπιθυμία
πρὸς τοὺς βαθμοὺς καὶ τίτλους εἶναι ἓνα ἀμάρ-
τημα τούτου τοῦ γένους.

Οἱ Νορβέγοι, ἢ Νορμάνοι εἶναι ὑπερήφα-
νοι, πλὴν πολὺλογοὶ καὶ ἐλεύθερα πνεύματα. Ἡ
πατρὶς αὐτῶν καὶ ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τοὺς σκλη-
ρύνει, καὶ ἀποκαθιστᾷ εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα
ζωηρὸν· ἐκ τούτου εἶναι καὶ ἐπιτήδειοι θαλασ-
σοπόροι, καὶ εὐφύεστοι πρὸς τὰς μηχανικὰς τέχ-
νας, καθὼς σχεδὸν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν βουνῶν.
Αὐτοὶ ζῶσι μετρίως, καὶ πολλοὶ, μάλιστα δὲ οἱ
ἀρχτῶοι Νορμάνοι, δυσυχέστετα· ἐπειδὴ τρέ-
φονται μὲ ἓνα ταλαίπωρον ψωμί, κατασκευαζό-
μενον ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς φλούδας τοῦ πύκου.

Καὶ τὰ δύο αὐτὰ γένη ἀγαπῶσι τὰ θριμῆα ποτά.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Κοπενχάγη (Κοπενχάγγ) ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρική πόλις τῆς Δανιμαρχίας, κεῖται ἐπὶ τῆς Ζελανδίας νήσου, κατὰ τὰ παραθαλάσσια τοῦ Σούνδ, ἤτοι παρὰ τὴν εἰσοδὸν τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ μία τῶν ὠραιότατων Εὐρωπαϊκῶν πόλεων· ἔχει σχεδὸν ὅλους τοὺς δρόμους πλατεῖς καὶ ἴσους, καὶ πολλὰ ὠραῖα ὀσπήτια καὶ παλάτια· τὸ πυρποληθὲν τέταρτον μέρος αὐτῆς τῷ 1795, ἀνοικοδομήθη σχεδὸν ὅλον, πλὴν τὸ μεγαλοπρεπὲς παλάτιον τῆς καθέδρας Χριστιανμποῦργον, τὸ ἐρημωθὲν ὑπότινος ἄλλης πυρκαϊᾶς, εἶναι ἐτι εἰρείσιον. Ὁ λιμὴν ταύτης εἶναι προσφυής, τὰ δὲ μεγάλα καράβια πλέουσι διὰ τῶν διωρύγων ἕως τὰ ὀσπήτια τῶν πραγματευτῶν. Αὕτη ἡ πόλις εἶναι ὁμοίως τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῆς Δανίας, καὶ τῆς Δανικῆς Ἀνατολικοῦδικῆς συμμορίας, ἣ τις πραγματεύεται εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας — ὅπου ὁ Βασιλεὺς ἔχει τινὰ ἀπαρτῆματα — καὶ τὴν Κίναν.

Ἡ Σλέσβικη (Σλέσβιχ) ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς μεσομέρινης Γετλανδίας, τῆς ἐκ τῶν

της επωνομασθείσης Δουκάτου Σλέσβικ, εἶναι μετρίως διάσημος, και καλῶς οἰκοδομημένη, και καθέδρα τοῦ Βασιλικῶν Ἐπάρχου, ὅς τις ἐπιτηρεῖ τὰ Δουκάτα Σλέσβικ και Χολσάϊν.

Ἡ Χριστιάνα, ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ Βασιλείου τῆς Νορβηγίας, κεῖται παρά τινα ἐκτεταμένον κόλπον τοῦ Κατεγάτου. Ἄυτη ἔχει μέγεθος μέτριον, εἶναι καλῶς οἰκοδομημένη, και ἐνεργεῖ μὲγαλον ἐμπόριον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τῶν σανιδίων.

Ἡ Μπέργη (Μπέργγεν) ἡ κατὰ τὰ παραθαλάσσια τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, ἀντικεῖται τῶν Ζετλανδικῶν νήσων κειμένη, εἶναι ἡ μεγίστη και ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Νορβηγίας, ἣτις ἐνεργεῖ ἐμπόριον μὲγαλον δι' ὄψαριῶν, δερμάτων, ὄξυγγίου και ξυλικῆς. Ἐν ταύτῃ ὁμοίως εἶναι και ἡ ἀγορὰ τῶν ἀρκτικῶν Νορβέγων, οἵτινες φέροντες αὐτοῦ τὰς πραγματείας των, λαμβάνουσιν ἀντ' αὐτῶν τὰ ἀναγκαῖα.

Ἡ Δροντχαϊμη (Δροντχαϊμ) ἡ κειμένη πλησίον ἐνὸς κόλπου τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, πρὸς ἄρκτον τῆς Μπέργης, εἶναι ὁμοίως

διάσημος ἐμπορικὴ πόλις, ἐνεργοῦσα μέγαλον ἐμπορίον, μέρος μὲν διὰ τῶν ῥηθεισῶν πραγματειῶν, μέρος δὲ διὰ τοῦ χαλκώματος τῶν Νορβεικῶν μεταλλείων.

Σημ. Αἱ νῆσοι φέρρε, ἀν καὶ εἶναι πολὺ πλησιέστερον εἰς τὴν Σοτλανδίαν, ἀνήκουσιν ὁμως τῇ Νορβηγίᾳ. Αὐταὶ κεῖνται πρὸς ἀρκτον τῶν Ζετλανδικῶν νήσων εἰς σχῆμα ἡμικυκλίου, καὶ σύγκεινται σχεδὸν δι' ὅλου ἐκ βράχων, οἳ τινες καλυπτοῦνται μολίς μὲ μίαν πηχὴν χῶμα, πλὴν εἶναι ευφορωτάτοι ἐπίσης κατὰ τὰ γεννήματα καὶ τὰς θρεπτικὰς βοσκὰς. Ὁ χειμῶν αὐτοῦ συμβαίνει ἀνελπίσως τερπνός, ὥσε τὰ πρόβατα, τὸ καλλήτερον εἶδος τῆς ἐκεῖ κτηνοτροφίας, μένουσι πάντοτε ἐπὶ τόπων ὑπαίθρων.

Σημ. 2. Ἐπι ἀπώτερον πρὸς δυσμὰς κεῖται ὁμοίως ἢ τῇ Νορβηγίᾳ ἀνήκουσα νῆσος Ἰσλανδία, πλὴν τοσοῦτον μακρὰν πρὸς δυσμὰς, ὥσε ἐπειδὴ δὲν ἐξήρκει ὁ τόπος νὰ παρασαθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος πίνακος, ἐτέθη ἐπὶ τοῦ δεκάτου, ὅπου κεῖται πρὸς τὴν δυτικὴν γωνίαν τῆς ἀρκτου, καὶ συμπίπτει μετὰ τοῦ πολιχοῦ Κύκλου. Αὕτη εἶναι μία τῶν μεγίστων νήσων τῆς Ευρώπης, ἔχουσα τόπον βουνώδη, πετρώδη, τραχύν, ψυχρύν, ὅθεν καὶ ἀφορον, καὶ κατοικούμενον ὑπὸ ὀλίγων πτωχῶν οἰκητόρων, πλὴν γέμοντα φυσικῶν θαυμά.

των. Αὐτοῦ εὐρίσκονται πολλά Πυρίπι-
 ννα Βουνά, τὰ ὅποια ὅλα σχεδὸν εἶναι
 χιονοσκέπασα· ἐξ αὐτῶν τὸ διασημότα-
 τον, καὶ τὸ κατ' ἐξοχὴν σημειωθὲν ἐπὶ
 τοῦ πίνακος, εἶναι ἡ Γέκλη, ἢ τις ἔχει
 πολλὰς Θερμὰς Πηγὰς, ἐκ τῶν ὁποίων
 ἡ Γκκίξερ παριστάνει ἓνα θαυμασιώτατον
 σίφωνα, ὅς τις καθ' ἐκάστην, καὶ ἐνίοτε
 μετὰ τρομερῶν βροντῶν, αναρρίπτει το-
 σοῦτον πολὺ νερὸν βρασὸν εἰς ὕψος 60,
 ἕως 70 ὀργυιῶν, ὥσε τὰ περὶ αὐτὴν κα-
 τάρρευοντα νερὰ, σχηματίζουσι πολλοὺς
 θερμοὺς ρύακας. Ἡ νῆσος αὐτὴ ὑπόκειται
 εἰς σεισμοὺς καὶ ἄλλα φρικτὰ ἀποτελέσ-
 ματα τῆς Φύσεως. Αὐτοῦ ἡ Γεωργικὴ
 ἐνεργεῖται πολλὰ ὀλίγον, πλὴν ἐνθεν κά-
 κειθεν εὐρίσκονται καλὰ βοσκαὶ διὰ τὰ
 θρέμματα, τὰ ὅποια ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
 εἶναι πρόβατα. Ἐφ' ὅλης τῆς νήσου δὲν
 εὐρίσκεται εὔτε πόλις, οὔτε κανένα τα-
 χτικὸν χωρίον· μόνον οἱ κάτοικοι, οἳ τινες
 πρὸ πολλῶν αἰῶνων ἤλθον αὐτοῦ ἀπὸ τῆς
 Νορβηγίας, ζῶσιν εἰς μεμονωμένας οἰκίας
 διεσχορπισμένοι, καὶ τρέφονται κυρίως διὰ
 τῆς ψαρικῆς, ἢ τις κατὰ τὰ παραθαλάσ-
 σια αὐτῆς τῆς νήσου εἶναι δαψιλεσάτη.

Σημ. 3. Πρὸς ἄρκτου τοῦ πίνακος φαίνονται
 ἐτι προδηλότατα τόποι τινες, περὶ τῶν
 ὁποίων ἤδη λέγομεν. Τὸ κατὰ τὴν δυ-
 τικὴν γωνίαν φαινόμενον μέρος τῆς Γρεν-
 λανδίας, τὸ ὑποκείμενον εἰς τὸν Βασι-
 λέα τῆς Δανίας, εἶναι ὁ ἀρκτικώτατος τό-
 πος τῆς ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς. Ἡ δὲ ἐν τῇ

μέσω, κατ' εὐθείαν πρὸς ἄρκτον, κείμενα
μεγάλη νῆσος Σπιτομπέργη, ὁμοῦ καὶ
ἄλλαι μικραὶ εἶναι ἀκατοίκητοι, ὅθεν καὶ
δὲν ἐξουσιάζονται ὑπότινος. Αἱ δὲ πρὸς
τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν κείμεναι νῆσοι εἶ-
ναι ἡ Νοβὰ ζεμλά, ὁμοίως ἀκατοίκητοι
καὶ ἀνήκουσαι τῇ Ρωσικῇ Ἀσίᾳ.

Σ Β Ε Κ Ι Α.

(Πιν. ΙΙ.)

§. Ι. Βαθμός.

Η Σβεκία είναι Βασιλείον, τοῦ ὁποίου ὁ Βασιλεὺς περιορίζεται μόνον ὀλίγον ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, τοῦ συγκροτουμένου ἐξ ευγενῶν, κληρικῶν, πολιτῶν καὶ Χωρικῶν, οἳ τινες συναθροίζονται ἐν τῷ συνεδρίῳ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Βασιλέως. Ὁ θρόνος εἶναι διαδοχικὸς εἰς ἀρσενικοὺς καὶ θηλυκοὺς ἀπογόνους· ὁ δὲ Βασιλεὺς ἴδαι τίτλους κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τοῦ πρὸς τοὺς Πρίγκιπας τῆς Βασιλικῆς οἰκίας.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Σβεκία συνορεύει μετὰ τῆς Νορβηγίας, Ρωσσίας, τοῦ Φινικοῦ κόλπου (εἰσαγγ. Εὐρ. §. 4.) μετὰ τῆς Βαλτικῆς καὶ Γερμανικῆς Θαλάσσης, ἢ μετὰ τοῦ Κατεγάτου κόλπου τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης· ἀπὸ δὲ τῆς Δανιμαρκίας διαιρεῖται διὰ τοῦ Σούνδ.

§. 3. Μέγεθος.

Τοῦτο τὸ Βασίλειον εἶναι μία τῶν μεγίστων ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης. Τὸ ἀπὸ μεσημέριαιος πρὸς ἄρκτον μῆκος αὐτοῦ περιέχει ὑπὲρ τὰ 200 μίλια, τὸ δὲ πλάτος σχεδὸν 160· εἶναι δὲ μεγαλύτερον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ὑπὲρ τὸ ἕνα πέμπτον.

§. 4. Ὅρη.

Ἡ Σβεκία εἶναι καθ' ὑπερβολὴν βουνώδης. Ὁ κεφαλαιώδης κορμὸς τῶν ὄρεων αὐτῆς εἶναι τὸ Κέλεν, ὃ, που διὰ τινος μακροῦ διαστήματος σχηματίζει τὰ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Νορβηγίας σύνορα, ἔπειτα προβαῖνον ἐντὸς τῆς Σβεκίας, τελευτᾷ ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ αὐτῆς ἀκρωτηρίου. Κατὰ δὲ τὴν ἄρκτον, ὅθεν ἀφίσταται τῆς Νορβηγίας,

κρητοῦται πρὸς τὴν μεσημβρίαν τῆς Σβεκίας, καὶ οὕτως ἐγγίζει τὰ τῆς Ρώσσιας σύνορα, ἔπειτα διαιρεῖται εἰς δύο κλάδους· ἐκ τούτων ὁ μὲν ἀνατολικὸς, διαπερῶν τὰ σύνορα, ἐμβαίνει ἐν τῇ Ρώσσιᾳ· ὁ δὲ δυτικὸς πρὸχωρῶν ἐντὸς τῆς Σβεκίας, ἐκτείνεται ἕως τὴν κατὰ τὸν Φινικὸν κόλπον μεσημβρινὴν ἄκραν αὐτῆς· αὕτη ἡ ἔκτασις τούτου ὀνομάζεται διαφόρως. Οἱ ἀπὸ τοῦ Κέλεν ἐξερχόμενοι πολλότατοι κλάδοι, φέρονται εἰς τὴν Θάλασσαν, ἥτις πρὸς τὸ μῆκος τῶν Σβεκικῶν παραθαλασσίων ἔχει ἀναρίθμητον πλῆθος σκοπέλων, νήσων καὶ ὑψηλῶν βράχων, οἵτινες προχωρῶσιν ἐν αὐτῇ ὡσὰν γλῶσσαι.

§. 5. Ὑδάτα.

Ἡ Σβεκία εἶναι πλουσιωτάτη κατὰ τὰ νερά. Εἰς ὅλας τὰς κοιλάδας, τὰς σχηματοζομένους ἐκ τῶν πολλῶν κλάδων τῶν ὀρέων, ρέουσι ποταμοί, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς εἶναι ἰκανῶς μεγάλοι καὶ πλευσοί, πλὴν οἱ πολλοὶ καταρράχται ἐμποδίζουσι πολὺ τὴν πρόοδον τοῦ πλευσίματος. Ὅλοι οἱ μεγάλοι ποταμοὶ ὀνομάζονται αὐτοῦ Ἐλμπαί· ὁ δὲ γνωστότατος ἐξ αὐτῶν εἶναι.

Οἱ Γκεταέλμπας, ὅστις ἐγγύθεν τῆς Γκοτενμπούργης χύνεται ἐν τῷ Κατεγάτη, ἢ τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσει.

Λίμναι εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς Σβεκίας πάμπολλαι, καὶ κατάφυτοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ νήσους. Ἐκ τούτων αἱ διασημότεραι εἶναι: ἡ ΜΕΛΕΡΖΕΝ — Παρὰ τὰς ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσει ἐκβολὰς ταύτης κεῖται ἡ Στοχχόλην · — ἡ ΒΕΝΕΡΖΕΝ, ἡ καὶ μεγίστη, ἡ πρὸς δυσμὰς τῆς ῤηθείσης, ἀπέναντι τῆς Νορβηγίας κειμένη, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐκρέει ὁ Γκεταέλμπας · καὶ ἡ ΒΕΤΕΡΖΕΝ, ἡ μεταξὺ τῶν ῤηθεισῶν δύω κειμένη ὀλίγον πρὸς μεσημέριαν. Δύναται πρὸς τούτοις νὰ ἐπαριθμηθῇ ὡς ἓνα ἐντόπιον νερὸν καὶ ὁ ΒΟΥΒΝΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ: ἐπειδὴ ὅλα τὰ παραθαλάσσια αὐτοῦ εἶναι τῆς Σβεκίας, αὐτὸς δὲ σχεδὸν ὅλος περικυκλοῦται ὑπὸ τῆς Ξηρᾶς, καὶ συνέχεται μετὰ τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης μόνου διὰ τινῶν στενῶν πορθμῶν, εὐρισκομένων μεταξὺ ἑνὸς σωρῶ ἀναριθμητῶν νήσων.

§. 6. Κλίμα.

Κατὰ τὴν Σβεκίαν ὁ Ἄηρ εἶναι αἶθριος, καθαρὸς καὶ ὑγιεινός · ὁ χειμῶν ψυχρότατος καὶ διαρκής · τὸ θέρος ἐκ τοῦ ἐναντίου θερμὸν καὶ χαριέστατον · ὁ καιρὸς πολὺ σαθρότερος, καὶ ὁ Οὐρανὸς καθαρώτερος, παρὰ εἰς τὴν Νορβηγίαν · αἱ βρονταὶ εἶναι σπάνιαι, καὶ ἐτι σπανιώτεραι αἱ ῥαγδαῖαι βροχαὶ καὶ ἀνεμοταραχαί.

§. 7. Προϊόντα.

Τὰ μεσημερινιώτατα μέρη τῆς Σβεκίας ἔχουν ἔτι καλὴν Γεωργικὴν, κωρικὰ καὶ Κτηνοτροφίαν. ἀλλ' ὅσον ὁ τόπος προχωρεῖ πρὸς ἄρκτον, τοσοῦτον ἐλαττώνονται ὅλα αὐτά, ἕως οὗ τελευταίου ἐκλείπουσι παντελῶς. Πλὴν καὶ οὕτω μένει ἓνα εἶδος κτηνοτροφίας ἕως τὴν ἀρκτικωτάτην γωνίαν τοῦ Βυσιλείου· τοῦτ' ἐστὶν ὁ Ρένος, ἢ ἡ ἀρκτικὴ Ἐλκρος (ὅρα περὶ τούτου ἐν τῷ ἐραξῆς 8, §.), τοῦ ὁποίου ἡ πατρίς εἶναι κατ' αὐτὰ τὰ μέρη. Ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τοῦ τόπου εἶναι ἄχρηστον καὶ ἡμελημένον, ὅθεν οἱ Σβέκοι βιάζονται κατ' ἔτος νὰ φέρωσιν ἐξωθεν πολλὰ γεννήματα καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα προζωάρχεια. Τὰ διασημότετα κλύτη τῶν Σβέκων εἶναι τὰ Μεταλλεῖα καὶ τὰ Οὐρικτά, κυρίως δὲ τὸ Σίδηρον, καὶ μετὰ τοῦτο τὸ Χάλκωμα. Ἐκ τοῦ εὐρισχομένου ἐκεῖ πολλοῦ καὶ καλλίσου σιδήρου κατασκευάζεται ἐξαιρετος Χάλυψ. Τὰ Δάση εἶναι ἀξιώλογα, πλὴν ἐλαττώνονται πολὺ· τὰ δὲ καραβόξυλα, τὰ ὁποῖα ζητῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παρὰ τῶν ξένων, εἶναι σπάνια. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ ἡ Ψαρικὴ ἐπίσης τῶν πολλῶν λιμνῶν καὶ ποταμῶν, καὶ τῆς Θαλάσσης εἶναι διασημοτάτη, καὶ πολλαχοῦ ἢ επικερδεστάτη ἐνασχολία τῶν κατοίκων.

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ Σβέκοι εἶναι φιλόπονον καὶ ἐπιτηδέων γένος· διευθύνουσι τὰς ὑποθέσεις τῶν μετὰ σκέψεως, καὶ ἐπιμελοῦνται ἀόκνως πρὸς τὴν βελτίωσιν τῶν κοινωφελῶν τεχνῶν· πρὸς δὲ τούτοις εἶναι εἰλικρινεῖς καὶ ἐγκρατεῖς, οἰκονομικοὶ καὶ μέτριοι, πλὴν ἔχουν καὶ αὐτοὶ τὰ ἐλαττώματά των. Εἶναι ὑπὲρ τὸ μέτρον φιλόδοξοι, καὶ ὑπεραίρονται καθ' ὑπερβολὴν διὰ τὴν λαμπρότητα τοῦ γένους των. Ἐνίοτε κατηγοροῦσι κατὰ τῶν ἐπισήμων τὸν φθόνον καὶ τὴν πλεονεξίαν. Αὐτοὶ ἔχουν ἓνα φόρεμα ἰδιαίτερον, πλὴν δὲν εἶναι κοινῶς εἰς χρῆσιν.

Τῶν Λαπόνων, ἢ Λαπλάνδων τὸ γένος διαφέρει παντελῶς τῶν Σβέκων. Οὗτοι κατοικοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐντὸς τοῦ πολιτικοῦ Κύκλου, ἢτοι ἐν τῇ ἀρκτικῇ κατεψυγμένῃ ζώνῃ, πλὴν αἱ κατοικίαι αὐτῶν ἐκτείνονται ἱκανῶς μακρὰν πρὸς μεσημβρίαν κατὰ τὸ ὄρος Κέλεν, ἕως ἀντικυρῶν σχεδὸν τῆς Δροντχάιμης. Αὐτὸς ὅλος ὁ εὐρύχωρος τόπος ὀνομάζεται ἐξ αὐτῶν Λαπλανδία, ἢ Λαπονία· καὶ μέρος μὲν αὐτῆς ἀνήκει τῇ Νορβηγίᾳ, μέρος δὲ τῇ Ρωσσίᾳ, τὸ δὲ περισσότερον τῇ Σβεκίᾳ. Ὅλος αὐτὸς ὁ τοπος σύγκειται ἢ ἐκ βράχων, ἢ βάλτων, ἢ ξηρῶν καὶ ἀμμωδῶν πεδιάδων, αἱ ὁποῖαι καλύπτονται ὑπὸ τῶν χόρτων Μόος καὶ Χαΐδε. Ἐπὶ τῶν κοιλάδων καὶ πλησίον τῶν πο-

ταμῶν καὶ λιμνῶν εὐρίσκονται ὠφέλιμοι τόποι, ξύλα, πρασινάδα, χόρτα καὶ Ἀρχοῦδαι. Τὰ δάση τῶν πεύκων εἶναι τὰ χωράφια τῶν κατοίκων: ἐπειδὴ ἐκ τῶν κόπανιζομένων φλουδῶν τοῦ Πεύκου κατασκευάζουν ἓνα εἶδος ψωμίου. Ἐν ταύτῃ εὐρίσκονται προσέτι παμπληθῶς διάφορα ζῶα μὲ ὠραῖα δέρματα, ἄγρια πουλῖα καὶ ψάρια, καὶ ἐντὸς τῶν ποταμῶν αὐτῆς κάλλιζον μαργαριτῆρι. Ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ μικροῦ θέρους αὐτῆς γίνεται ἡ θερμότης δυνατὴ, καὶ τότε οἱ κώνωπες — τῶν ὁποίων τὰ πλῆθη κρύπτουσι τὸν ἥλιον, καθὼς τὰ νέφη — εἶναι μία μεγάλη πληγή. Οἱ Λαπλάνδοι ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ζωῆς ἀνάγονται εἰς τοὺς σκηνίτας, ὡς δὲ πρὸς τὸν ὀργανισμόν τοῦ σώματος, εἰς τὴν πέμπτην φυλὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους (γενικὴ εἰσαγ. §. 19).-Αὐτοὶ οὔτε σπεῖρουσι, οὔτε φυτεύουσι, οὔτε κλώθουσι, οὔτε ὑφαίνουσι, οὔτε πῆσαν βράζουσι, οὔτε ψωμί φίνουσι· δὲν ἔχουν οὔτε ὀσπίτιον, οὔτε αὐλήν, πλὴν καὶ οὕτω διάγουσι ζωὴν εὐάρεσον· μόνη δὲ ἡ Κτηνοτροφία προμηθεύει εἰς αὐτοὺς τὴν τροφήν. Ἄλλ' ἐπειδὴ διὰ τοὺς μακροὺς χειμῶνας καὶ τὰς ὀλίγας βοσκάς δὲν ἐδύνοντο νὰ κρατῶσιν ἐκ τῶν σθνεθισμένων εἰς ἡμᾶς θρεμμάτων, ὅσα ἦσαν ἱκανὰ δι' αὐτοὺς· διὰ τοῦτο ἡ Φύσις ἔδωκε κατ' αὐτοὺς τοὺς τόπους ἓνα ζῶον, ὃ, που μεταξὺ ὄλων τῶν ἡμῶν ζῶων χρειάζεται ὀλιγωτέραν φροντίδα, καὶ ἀποδίδει ποικιλωτέρας τὰς ὠφελείας· τοῦτο εἶναι ὁ ῥηθεῖς Ρέννος, ὅστις φροντίζει μόνος ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ

ἐν ᾧ τὸν χειμῶνα ἐκσκάπτει τὸν ὑπὸ τὴν χιόνα
 μόνον, φροντίζει ἐν ταύτῳ καὶ ὑπὲρ τοῦ κυρίου
 του, τοῦ ὁποίου. τὸ χωράφι, τὸ λειβάδι, ὁ ἵπ-
 πος καὶ ἡ ἀγελάδα εἶναι αὐτός: ἐπειδὴ ὁ Λά-
 πων τρώγει τὸ κρέας καὶ τὸ παχὺ γάλα τούτου
 τοῦ ζώου, ὁμοίως καὶ τὸ ἐκ τούτου κατασκευαζό-
 μενον τυρί· ἐκ δὲ τοῦ δέρματος αὐτοῦ κατασ-
 κευάζει ὄχι μόνον φορέματα καὶ εἴδη, ἀλλὰ
 τὸ ἀλλάσσει καὶ μὲ σκηνάς· τὰ νεῦρα του χρη-
 σιμεύουσιν εἰς αὐτὸν ἀντὶ κλωστῆς, τὸν δὲ χει-
 μῶνα ὅταν τὸ ζεύγη εἰς τὴν σανίαν, τρέχει ὡσὰν
 πτηνόν. Λοιπὸν τοῦτο τὸ ζῶον συνιστᾷ τὸν πλου-
 τὸν τῶν Λαπλάνδων, ὅθεν ἕνας πλούσιος ἐξ αὐτῶν
 ἔχει τινὰς χιλιάδας. Οἱ Λαπλάνδοι περιπλανῶν-
 ται μὲ τὰς ἀγέλας αὐτῶν περὶ αὐτοὺς τοὺς τό-
 πους· καὶ τὰ μὲν ζῶα μένουσι πάντοτε ἐπὶ τό-
 πων ὑπαίθρων· αὐτοὶ δὲ κατοικοῦσιν ὑπὸ σκη-
 νάς, κατασκευαζομένας μὲ βέργας εἰς σχῆμα κω-
 νοειδές· ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὁποίων ἀτίνουσι
 μίαν τρύπαν διὰ τὴν ἔξοδον τοῦ καπνοῦ, καὶ τὰς
 καλύπτουσι ἐξωθεν μὲ ὑφασμα χονδρόν, ἢ μὲ κλά-
 δους πεύκων, καὶ ἔσωθεν μὲ τὰ ἐνδύματά
 των· καὶ τὸ μὲν θέρος διατρίβουσιν ἐπὶ τῶν ὀ-
 ρέων, τῶν πρὸς τὰ σύνορα τῆς Νορβηγίας, τὸν
 δὲ χειμῶνα ἐπὶ τῶν χαμηλῶν καὶ δασωδῶν τό-
 πων. Οἱ πτωχότεροι Λάπωνες τρέφονται ὡς ἐπὶ
 τὸ πλεῖστον μὲ τὸ κυνήγι τῶν ἀγρίων ζῶων, μὲ
 τὴν ψαρικήν, μάλιστα οἱ κατὰ τοὺς παραθαλασ-
 σίους τόπους ζῶντες, καὶ μὲ διαφόρους ἐργα-

σίαι. Διὰ τοῦ ἐμπορίου — διὰ τοῦ ὁποίου ἀποδεικνύονται εἰς ἄκρον φιλοκερδεῖς — τῶν γουναρικῶν, τοῦ κρέατος, τῶν δερμάτων καὶ τοῦ τυρίου τῶν Ρέννων, καὶ τῶν ὄψαρίων ἀποκτῶσι τινὲς ἐξ αὐτῶν πολλὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκεύη· πολλάκις ὁμῶς κούπτοντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, τοὺς εὐοίσκουσι σπανίως. Ἡ ἀκαθαρσία, ὁ καπνὸς καὶ ὁ Ἄηρ τοὺς ἀποκαθιστῶσι μαύρους καὶ μελαχροίνους· ἔχουν μικρὰν καὶ μελαχροίνην κόμην, μέγαν σῶμα, μυτερὸν σαγῶνι, βαθυλοτὰ μάγουλα, πλατὺ πρόσωπον, καὶ ἀνάστημα ἄσχημον· πρὸς τούτοις ὄντες ἀμελεῖς, δὲν δουλεύουσιν ὑπὲρ τὸ ἀνάγκαιον, πλὴν περὶ τὰς ἐργασίας τῶν φαίνονται ἐπιτήδειοι καὶ διακριτικοί.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Στοκχόλμη (Στοκχόλμ), ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρική πόλις τοῦ Βασιλείου, ἡ κειμένη παρὰ τὰς ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσει ἐκβολὰς τῆς Μελερζέης, εἶναι μεγάλη καὶ ὡραία, οἰκοδομημένη ἐπὶ νήσων καὶ χερσονήσων· ἔχει πλατεῖς καὶ καθαροὺς δρόμους, ὡραία ὀσπήτια, ἓνα μεγαλοπρεπὲς βασιλικὸν παλάτιον, καὶ λιμένα προσφυέσατον, καὶ ἐνεργεῖ ἐμπόριον ἀξιολογώτατον.

Ἡ Φαλόν, ἡ πρὸς ἄρκτον τῆς Στοκχόλμης, εἶναι διάσημος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη

πόλις, καὶ περιφημοτάτη διὰ τὰ πλησίον αὐτῆς
μεγάλα μεταλλεῖα τοῦ χαλκώματος.

Ἡ Γκοτενμπούργη, ἡ κατὰ τὰ παραθαλάσσια
τοῦ Κατεγάτου, πρὸς δυσμὰς τῆς Στοχχόλμης,
εἶναι μετὰ τὴν πρωτεύουσαν ἡ καλλίστη καὶ ἐμπο-
ρικωτάτη πόλις τοῦ Βασιλείου, μεγαλοπρεπῶς
καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, ἥτις διὰ τοῦ ἑαυτῆς
λιμένος ἐνεργεῖ μέγαλον ἐμπόριον καὶ θαλασσο-
πορείαν. Αὐτοῦ εἶναι τὸ κέντρον τῆς Ἀνατολι-
κοῖνδικῆς ἐταιρίας τῶν Σβέκων, ἥτις πραγμα-
τεύεται εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας καὶ τὴν
Κίναν.

Ἡ Καρλσκρόνα, ἡ παρὰ τὴν Βαλτικὴν
Θάλασσαν, πρὸς μεσημβρίαν τῆς Στοχχόλμης,
εἶναι μία τῶν περιφανεστάτων πόλεων τοῦ Βασι-
λείου, οἰκοδομημένη κάλλιστα, καὶ ἔχουσα μέγε-
θος ἱκανὸν καὶ περίφημον θαλάσσιον λιμένα.

Ἡ Ἄβος, ἡ κειμένη πρὸς ἀνατολὰς τῆς
Στοχχόλμης, κατὰ τὰ δεξιὰ μέρη τῆς εἰσόδου
τοῦ Βοθνικοῦ κόλπου, εἶναι ὡς πρωτεύουσα πόλις
τῆς μεγάλης Ἡγεμονίας Φιλανδίας — ἡ τις
κεῖται κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ Βοθνι-
κοῦ κόλπου, καὶ τὴν ἀρκτικὴν τοῦ ἀπ' αὐτῆς ὀνο-
μασθέντος Φινικοῦ, καὶ εἶναι ἐνωμένη μετὰ τοῦ
Βασιλείου τῶν Σβέκων — ἐνεργεῖ δὲ διάσημον ἐμ-
πόριον διὰ τροφῶν καὶ ξύλων.

Σημ. Ἐκ τῶν τῆ Σβεκία ὑποκειμένων νήσων αἱ μέγισται εἶναι αὗται: α) ἡ Γκοτλανδία, ἡ κειμένη ἐν τῷ μέσῳ σχεδὸν τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης, μεταξύ Σβεκίας καὶ Λεχίας, καὶ β) ἡ Ἐλανδία, ἡ κειμένη ὀλίγον ἀνατολικῶς πρὸς τὴν Καρλσχροῦναν, πλησίον τῆς Ξηρᾶς.

Ρ Ω Σ Σ Ι Α.

(Πιν. 12.)

§. 1. Βαθμός.

Η Ρωσσία είναι Α' αυτοκρατορία, διοικουμένη ὑπεριοριστως, καὶ Διαδοχικὴ εἰς ἀρσενικοὺς καὶ θηλυκοὺς ἀπογόνους. Ὅλοι οἱ Πρίγκιπες τοῦ αυτοκρατορικοῦ οἴκου ὀνομάζονται μεγάλοι Κνιάζοι τῆς Ρωσσίας: ἐπειδὴ οὗτος ὁ τίπος τὸ πάλαι εἶχε βαθμὸν τοιοῦτον. Οἱ Διοικηταί, πρὶν γὰ προσθεσθῆ ὁ μέγας Πέτρος τὸν αυτοκρατορικὸν τίτλον, ὀνομάζοντο Τσαάρ.

§. 2. Σύνορα.

Αὕτη συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῆς Ἀσίας, πρὸς ἄρκτον μετὰ τῆς παγωμένης Θα-

λίσσης, καὶ καθ' ἓνα μικρὸν μέρος μετὰ τῆς Νορβηγίας· πρὸς δυσμὰς μετὰ τῆς Σβεκίας, τοῦ Φινικοῦ Κόλπου, τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης, τῆς Προυσίας καὶ τῆς Γαλιτίας· πρὸς μεσημβρίαν μετὰ τῆς Τουρκίας, τῆς Μαύρης Θαλάσσης καὶ τῆς Ἀσίας.

§. 3. Μέγεθος.

Ἡ Ρωσία εἶναι Βασίλειον ὑπερμέγεθες, καὶ τὸ μέγιστον τῆς Εὐρώπης. Τὸ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον μῆκος αὐτοῦ περιέχει 400 μίλια, τὸ δὲ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς πλάτος 120, μέχρι τῶν 250. Τοῦτο εἶναι ἐξάκις, ἕως ἐπτάκις μεγαλύτερον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας· εἰάν δὲ ἦτον ἴσον μετ' αὐτὴν ὀκτάκις, τότε ἦθελε περιέχει τὸ ἥμισυ τῆς Εὐρώπης. Τῷ 1793, καὶ 1795 ἀφ' οὗ ἐξουσίασε τὸ ἥμισυ τοῦ πρότερον Βασιλείου τῆς Λεχίας, ηὐξήθη ἔτι ἰκανῶς.

Σημ. Τὸ Ρωσικὸν Βασίλειον ἐκτείνεται ἔτι πολὺ πέραν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσίας· ἐπειδὴ ὅλη ἡ ἀρκτικὴ Ἀσία ἀνήκει εἰς αὐτό, καὶ προσέτι τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀμερικῆς. Δι' αὐτὴν τὴν ἀπειρον ἕκτασιν αὐτοῦ εἶναι τὸ μέγιστον Βασίλειον τῆς Γῆς, καὶ μεγαλύτερον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ὑπὲρ τὰ εἰκοσιπεντάκις, καὶ σχεδὸν διπλάσιον τῆς Εὐρώπης ὅλης, καὶ ἐπομένως περιέχει τὸ

δέκατον μέρος ὅλης τῆς Γῆς. Ἐνταῦθα δὲ ἀναφερομεν μόνον περὶ τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Ρώσσίας.

§. 4. Ὄρη.

Ἡ Ρώσσία εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀμαλή, πλὴν διέρχονται δι' αὐτῆς διάφορα ὑψηλὰ ὄρη· ἐκ τούτων ἓνα ἔρχεται ἀπὸ τῆς Λεχίας, καὶ ἕτερον ἀναβαίνει ἀπὸ τοῦ Κέλεν (Σβεκία. §. 4), τὰ ὁποῖα συνέχονται μετὰ τοῦ Οὐραλικοῦ ὄρους, ὅπου εἶναι ἱκανῶς διάσημον, καὶ μετρεῖται ὡς κεφαλιῶδες τῆς Ρώσσίας, πλὴν ἀνήκει ἐπίσης εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην: ἐπειδὴ τοῦτο σχηματίζει τὰ μεταξὺ αὐτῶν σύνορα.

§. 5. Ὑδάτα.

Ἡ Ρώσσία ποτιζέται ὑπὸ πολλῶν μεγάλων ποταμῶν, οἳ τινες εὐθύνονται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ Κόσμου. Ἐκ τούτων οἱ κατ' ἐξοχὴν ἀξιοπαρατήρητοι εἶναι τὰ ἐφεξῆς ἕξ κεφαλαιοπύρετα:

- 1) Ὁ Νευάς, τοῦ ὁποίου ἡ ἔκτασις εἶναι ἡ βοαχυτάτη ὡς πρὸς τοὺς λοιπούς. Οὗτος ἐξερχόμενος ἀπὸ τῆς Λαδόγας, ἡ κυρίως ἀπὸ τῆς Οὐνέγας λίμνης, ῥέει δυτικῶς δια

τῆς Πετροπόλεως ἐν τῷ Φινικῷ κόλπῳ· εἶναι δὲ πλατύς, ὀρμητικὸς καὶ πλευστός, ἔχων νερὸν καθαρὸν καὶ ὑγιεινότατον.

- 2) ὁ Δουνάς, ὅς τις δι' ἐνὸς μετρίου διαστήματος σχηματίζων τὰ μεταξὺ τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Λεχίας σύνορα, χύνεται ὀλίγον κατωτέρω τῆς Ρίγας εἰς τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν.
- 3) ὁ Νίπρος (Δνιέπρ) ὅς τις ἀναβρῦει πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ Δουνᾶ, κατὰ τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους, τοῦ διερχομένου μεταξὺ τούτων τῶν δύο μεγάλων ποταμῶν, καὶ ῥέων πρὸς μεσημβρίαν χύνεται εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν· πλησίον δὲ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ ἐνώνεται μετ' αὐτοῦ ὁ Μπόγ, ὁ ἐρχόμενος ἀπὸ τοῦ προσθεντος μέρους τῆς Λεχίας εἰς τὴν Ρωσσίαν τῷ 179. Ἀπώτερον πρὸς δυσμὰς ὁ Νίστρος, ἡ κοινότερον Δνιέσερ σχηματίζει τὰ μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Τουρκίας σύνορα.
- 4) ὁ Δών (τάναις) ὁ ῥέων πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Νίπρου, καὶ διευθύνων σχεδὸν τὸ ῥεῦμα του ὡς ὁ Νίπρος. Οὗτος θρυλλεῖται ἔκπαλαι ὡς ποταμὸς τῶν μεταξὺ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας συνόρων, χύνεται δὲ

ἐν τινι μεγάλῳ κόλπῳ τῆς Μαύρης Θαλάσσης.

5) ὁ Βόλγας, ὁ ἀναβρύων ἐν τῇ μέσῳ τοῦ μεταξὺ τῆς Πετροπόλεως καὶ τῆς Μόσχας διαστήματος. Οὗτος εἶναι ἓνας τῶν μεγίστων ποταμῶν τοῦ Κόσμου: ἐπειδὴ τὰ μεταξὺ τῶν πηγῶν καὶ τῶν εἰς τὴν Κασπίαν Θάλασσαν ἐκβολῶν αὐτοῦ διάστημα εἶναι σχεδὸν 500 μιλίων· ῥεεῖ δὲ ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ ἀνατολικῶς, καὶ οὕτως ἐξερχόμενος ἀπὸ τῆς Εὐρώπης, ἐμβαίνει εἰς τὴν Ἀσίαν.

6) ὁ Δβινάς, ὁ πρὸς ἄρκτον τοῦ Βόλγα συμπληρούμενος ἐκ τῆς ἐνώσεως δύο ποταμῶν, σχεδὸν καθὼς καὶ ὁ ἐν τῇ Γερμανίᾳ Βέζερ. Οὗτος ῥεων ἀρκτικῶς, καταδύεται ἐγγύθεν τῆς Ἀρχαγγέλου ἐν τῇ Λευκῇ Θαλάσσει.

Οἱ Περισσότεροι τούτων τῶν μεγάλων ποταμῶν ἐκ τῶν πολλῶν καταρράχτων καὶ ῥηχάδων, καὶ ἐκ τῆς διηνεκοῦς αὐξήσεως τῆς ἄμμου καὶ τῆς λάσπης εἶναι δυσκολόπλευροι. Αἱ Λίμναι ἐν τῇ Ρώσσίᾳ εἶναι εὐάριθμοι. Τρεῖς ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐπισήμου μεγέθους, καὶ γενικῶς αἱ μέγισται τῆς Εὐρώπης: 1) ἡ Λαδόγα, ἡ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Πετροπόλεως, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐκρθεῖ ὁ Νευάς·

2) ἡ Οὐνέγα, ἐτι ἀπώτερον πρὸς ἀνατολάς, ἥτις ἐκβάλλει ἐν τῇ Λαδοῦγα, καὶ 3) ἡ Παϊπος πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Φινικοῦ κόλπου, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἐκβάλλει.

§. 6. Κλίμα.

Ἐπειδὴ ἡ Ρωσσία ἐκτείνεται τόσον μακρὰν ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον, διὰ τοῦτο ὁ Αἴθρ καὶ τὸ κλίμα μεταξὺ τῶν διαφόρων αὐτῆς τόπων ἔχρυσι μεγάλην διαφορὰν. Τὰ θερμότετα αὐτῆς μέρη εἶναι τὰ μεσημβρινά· κατὰ δὲ τὰ ἄρκτικώτατα παύει ἡ Γεωργική, ἡ Κτηνοτροφία, ἡ πρασινάδα καὶ τὰ ὑψηλόκορμα δένδρα, καὶ ἐπικρατεῖ ὁ χειμὼν τὸ περισσότερον μέρος τοῦ χρόνου. Πανταχοῦ ὁ Αἴθρ εἶναι ψυχρότερος ἀπὸ τῶν λοιπῶν Εὐρωπαϊκῶν τόπων, οἳ τινες ἀπέχουσι ἐπίσης ἀπὸ τοῦ ἄρκτικοῦ Πόλου· πλὴν ὅπου οἱ βάλτοι καὶ τὰ πυκνά δάση δὲν προξενουσι τινὰ μεταβολήν, ἐκεῖ ὁ Αἴθρ εἶναι καθαρὸς καὶ ὑγιεινός. Ἡ Ρωσσία διαφέρει σχεδὸν ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν τόπων κατὰ τὴν σαθρότητα καὶ τὸ δυσμετάβλητον τοῦ κλίματος: ἐπειδὴ ὅταν ἅπαξ ἀρχήσῃ ὁ χειμὼν, ἐκτείνεται ἀδιακόπως ἕως τὴν ἀνοιξιν. Αὐτοῦ ὁμοίως συμβαίνει σπανίως αἱ ἐπιβλαβεῖς νυχτεριναὶ ψυχρότητες, ὅταν ἡ Γῆ ξεκαγώνῃ· αὐταὶ γίνονται μόνον κατὰ τὰ παραθαλάσσια αὐτῆς μέρη.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Ῥωσσία ὑπερπλουτεῖ κατὰ τὰ διάφορα εἶδη τῶν προϊόντων. Ἡ μεσαία καὶ δυτικὴ Ῥωσσία εἶναι εὐφορωτάτη, τὰ δὲ ἀρκτικὰ αὐτῆς μέρη ψυχρότατα, καὶ τὰ μεσημβρινὰ μέχρι τοῦ νῦν πολλὰ ὀλίγον κατοικημένα καὶ καλλιεργημένα. Τὰ πρὸς τὸ ἐμπόριον ἀξιόλογα αὐτῆς προϊόντα εἶναι τὰυτα :

- 1) τὰ Γεννήματα, τὰ ὅποια ἔχουν πάνυ θαψιλῶς αἱ ἐπαρχίαι τῆς Ῥωσσικῆς Φιλανδίας, αἱ κείμεναι μεταξὺ τοῦ Φινικῆς κόλπου, καὶ τοῦ ποταμοῦ Δουνᾶ, καὶ περατούμεναι ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης. Ὀμοίως γίνονται πολλὰ καὶ ἐν τῇ μεσαίᾳ Ῥωσσίᾳ.
- 2) Ἡ Κτηνοτροφία εἶναι ἀξιολογωτάτη, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἡ Βουκολικὴ, ἥτις γίνεται αἰτία μεγάλου ἐμπορίου. Τὰ Γιούφτια (ἐργασμένα βοδοδέρματα) τῆς Ῥωσσίας εἶναι ἱκανῶς γνωστά· ὁ δὲ τρόπος τῆς αὐτῶν ἐργασίας εἶναι ἐφεύρεμα Ῥωσσικόν, ὅπου ποῦ ποτε ἕως τοῦ νῦν δέν ἐμιμήθη τοσοῦτον ἐντελῶς. Κρέατα, ὀξύγγιον καὶ κηρίον ἐκφέρονται ὁμοίως σωρηδόν.

- 3) Τὰ Μεταλλεῖα, τὰ μεταξὺ τῶν λιμνῶν Ο'νέγας καὶ Λαδόγας, ἀποδίδουσι κυρίως σίδηρον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκφέρεται πολὺ, καὶ χάλκωμα· τὰ δὲ κατὰ τὸ Ἀσιατικὸν Ο'υραλικὸν ὄρος μεταλλεῖα εἶναι πολὺ ἐπι-
κερδέερα.
- 4) Τὰ Ξύλα, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐν τῇ Ρωσσίᾳ ἀφθόνως· ὅθεν ἐκφέρονται πολλὰ δοκάρια καὶ σανίδια, ἐκ δὲ τῆς Λιφλανδίας πολλὰ κατάρτια· πλὴν αὐτὰ φέρονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τῶν ἐνδοτέρων μερῶν τῆς Ρωσσίας διὰ τοῦ Δουνᾶ.
- 5) Τὸ Λινάρι καὶ τὸ πολὺ Κανάβι καλλιεργεῖται κατὰ τὴν Λιφλανδίαν. Τοῦτο εἶναι τὸ κεφαλαίωδες ἐμπορικὸν προϊόν τῆς Ρωσσίας. Ὁ Λιφλανδικὸς λιγὸσπορος, τὸν ὁποῖον κοινῶς ὑπολαμβάνουσιν ὡς κάλλιξον, ζητεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ σποράν.
- 6) Ὁ Καπνός, ὅστις καλλιεργεῖται δαφιλῶς ἐπὶ τῶν εὐφορωτάτων μερῶν τῆς Οὐκραϊνας, διὰ τῶν ὁποίων ρέει ὁ Νῆπρος, καὶ γίνεται ἐκ τούτου ἐξαγωγή μεγάλη οὕτω, καθὼς εἶναι ἀδούλευτος.

Τινὰ προϊόντα τῆς Ρωσσίας σημειώνονται ὡς σπάνια, οἷον: ὁ Σιθηνικὸς ὕελος, ἡ ψαρόκολ-

λα, τὸ χαβιάρι καὶ ἄλλα. Τὰ ἐξαιρέτα γούνα-
ρικά, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ρῶσσία ἐνεργεῖ ἐμπόριον
ἐκτεταμένον, φέρονται ἀπὸ τῆς Ρῶσσικῆς Αἰ-
σίας.

§. 8. Κάτοικοι.

Ἡ Ρῶσσία κατοικεῖται ὑπὸ πολλῶν γενῶν.
Τὸ διασπρότατον καὶ κυριεῦον, ἐκ τοῦ ὁποίου
ὀνομάζεται καὶ ὁ τόπος, εἶναι τὸ Ρῶσσικόν.

Ἡ διάλεκτος καὶ τὰ ῥῆθρα ἀποδεικνύουσιν, ὅτι
οἱ Ρῶσσοι κατάγονται ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς μετὰ
τῶν Βοέμων, Λέχων, Κροατῶν καὶ ἄλλων γενῶν,
εὐρισκομένων κατ' αὐτὰ τὰ μέρη. Ὁ ὀργανισ-
μὸς τοῦ σώματος αὐτῶν εἶναι τραχύτατος καὶ
δυνατώτατος, ὥστε δύνονται νὰ ὑποφέρωσιν ὅλας
τὰς δυσκολίας, καὶ αὐτοὺς τοὺς δριμυτάτους πό-
νους μὲ ἀπίστευτον ἀναισθησίαν, τὸ ὅποιον εἶναι
ἀποτέλεσμα τῆς ἀνατροφῆς καὶ τοῦ τρόπου τῆς
ζωῆς, καὶ τῶν χονδρῶν καὶ σκληρῶν τροφῶν. Αὐ-
τοὶ προβάλλουσι τὰ νεογενῆ αὐτῶν βρέφη εἰς τὸ
σφοδρότατον κρύον καὶ τὴν θερμότητα, καὶ γε-
νικῶς συνεθίζουσι νὰ μεταβαίνωσιν ὅλοι ἐκ τῶν
θερμοτάτων ὀσπητίων εἰς τὴν μεγάλην ψυχρότη-
τα, καὶ ἐκεῖθεν πάλιν εἰς τὰ φλογώδη καὶ ἐκπε-
πυρωμένα αὐτῶν λουτρά. Τὸ παρ' αὐτοῖς ἰδρω-
τικὸν λουτρὸν καὶ τὸ ρακί εἶναι ἀφευκτα, τὸ δὲ
σχόρδον τὸ μόνον ἰατρικὸν αὐτῶν. Τὰ τῶν πό-

λέων καὶ χωρίων ὀσπήτια οἰκοδομοῦσι, βάλλοντες δοκοὺς ἀλλεπαλλήλους εἰς σχῆμα τετραγώνου, καὶ μετὰ τοῦτο καλαφατίζουσι τὰς τρύπας με τυπεῖον, ἢ μὲ τὸ χόρτον μόνον, τὴν δὲ σέγγην σκεπάζουσι μὲ δένδρων φλούδας. Τοιαῦτα ὀσπήτια πωλοῦνται ἕτοιμα εἰς τὰς ἀγορὰς τῶν Ρώσσιων· ὁ δὲ ἀγοραστὴς φέρει τὸ συνθεμένον ὀσπήτιον εἰς τὸν διωρισμένον τόπον, καὶ τὸ θεμελιώνει δι' ἐνὸς ἀπλούςατου τρόπου· εἰς πᾶσαν κάμεραν χτίζεται φούρνος, ἐπὶ δὲ τοῦ φούρνου κατασκευάζεται μία κοίτη χωρὶς ἐρῶμα, οὗτος δὲ ὁ φούρνος θερμαίνεται ὅλον τὸν χειμῶνα. Πολιτικὸς καὶ πιστὸς εἶναι ὁ Ρώσσιος, πλὴν τὸ τελευταῖον εἶναι μᾶλλον ἀποτέλεσμα τοῦ φόβου, ἢ τῆς ἀρετῆς· ἡ τραχεῖα διαγωγή, εἰς τὴν ὁποίαν σθηθερίζεται παιδιόθεν, τὸν ἀποκαθιστᾷ εἰς ἄκρον εὐπειθῆ εἶναι ὑπὲρ τὸ μέτρον ἀμαθῆς καὶ δεισιδαίμων, πλὴν ἔχει πρὸς τούτοις καὶ μέρος τῆς ματαιότητος. Σχεδὸν ὅλαι αἱ οἰκοκυρίαι, καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες τῶν χωρικῶν ψιμυθιάζονται, διὰ τὰ φαίνονται ὠραῖαι, καὶ ἐκ τούτου γίνονται μετὰ καιρὸν βδελυκταί. Ὁ εὐγενὴς Ρώσσιος διαφέρει εἰς ἄκρον τοῦ γυδαίου· οἱ μεγάλοι μεταχειρίζονται τὴν μεγαλοπρέπειαν, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν τρυφήν κατακόρως ὑπὲρ τὰ λοιπὰ Εὐρωπαϊκὰ γένη.

Οἱ Κοζάκοι, οἱ ζῶντες περὶ τὸν Νίπρον, διατηροῦσι μεγάλας Κτηνοτροφίας, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἵπποτροφίας ἀξιολόγους. Οὗτοι, ὄντες πό-

λεμικροί, χρησιμεύουσιν εἰς τὰς μάχας ὡς ἵππεῖς ὅθεν ὑπερβαίνουν τοὺς λοιποὺς Ρώσους κατὰ τὴν προνομίαν, διὰ τὰ ὄπρῳα καὶ μεγαλαυχῶσι. Τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ τόπου, τὸ πρὸς δυσμὰς τοῦ Δουνᾶ καὶ τοῦ Νίπρου, κατοικεῖται ὑπὸ τῶν Λέχων· τὸ περισσότερον μέρος τούτου τοῦ με, γάλου γένους ὑπόκειται κατὰ τὸ παρὸν εἰς τοὺς Ρώσους, με τοὺς ὀπρῳοὺς ἔχει μεγάλην ὁμοιότητα: ἐπειδὴ τὸ πάλαι ἦτον ἓνα γένος. Οἱ Λέχοι πρὸς τούτοις εἶναι συγκαταμιγμένοι μετὰ τῶν Εἰθράϊων, οἵτινες ὡς ἀπατηλοὶ καὶ ψεῦσαι δὲν ὑποφέρονται εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ρωσσίας.

Πρὸς τὰ μεσημβρινώτατα μέρη τῆς Ρωσσίας, περὶ τῆς Μαύρης Θαλάσσης, κατοικοῦσι Τατάρροι, οἵτινες πρότερον αὐτοῦ εἶχον ἰδίαν Πολιτείαν, καὶ ἀρχηγὸν ἓνα Χάνην, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζον μικρὰν, ἢ Εὐρωπαϊκὴν Ταταρίαν, πρὸς διαφορὰν τῆς ἐν τῇ Ἀσίᾳ μεγάλης Ταταρίας. Ἡ καθέδορα ταύτης τῆς Πολιτείας — ἣτις καιρὸν πολὺν ἐχρημάτισεν ὑπὸ τὴν προσασίαν τῆς Τουρκίας — ἦτον ἢ ἐν τῇ Μαύρῃ Θαλάσσει ἐκτεινομένη χερσόνησος Κρίμι, πλὴν αὕτη τῷ 1783 ἔγινε μία Ρωσικὴ ἐπαρχία.

Εἰς τὴν ἀρκτικὴν Ρωσσίαν, περὶ τῆς παγωμένης Θαλάσσης, κατοικοῦσιν οἱ Λαπλανδοὶ (Σβεχία. 8.) καὶ Σαμογέται, οἵτινες ζῶσι καθὼς οἱ Λαπλάνδοι, πλὴν ἔχουσι μορφὴν βδελυρωτέραν καὶ πολλὴν

ἀκαθαρσίαν, ἐπειδὴ ποτὲ δὲν πλύνονται. Οὗτοι τὸ μὲν Θέρος ψαρβύουν, τὸν δὲ Χειμῶνα κυνηγοῦσι τὰ ἀγρία ζῶα διὰ τὰ αὐτῶν δέρματα· ὁ Ρέωνος προξενεῖ εἰς αὐτοὺς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐτυχίαν.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Πετρούπολις, ἡ κειμένη κατὰ τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν τοῦ Φινικοῦ κόλπου, πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νεβᾶ, ἐπὶ τινων νήσων καὶ τῶν δύω ὄχθων τούτου τοῦ ποταμοῦ, εἶναι ἡ νῦν πρωτεύουσα καὶ καθεδρική πόλις τοῦ Βασιλείου. Αὕτη εἶναι εὐρυχωρωτάτη καὶ μία τῶν μεγαλοπρεπεσάτων πόλεων τῆς Εὐρώπης· ἔχει πλατεῖς, ἴσους καὶ μακροὺς δρόμους, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπερογκοὺς οἰκοδομάς, πλην ἔτι εἶναι ἀτελής. Τὸ μῆκος αὐτῆς εἶναι ὑπὲρ τὸ ἓνα μίλιον, ὁμοίως καὶ τὸ πλάτος· διαιρεῖται δὲ διὰ πολλῶν διωρύγων. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18 αἰῶνος αὐτοῦ ἦσαν μόνον τινὲς καλύβαι ψαράδων· ὁ δὲ πρῶτος Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας, ὁ Μέγας Πέτρος, ἐθεμελίωσεν ἀγτ' αὐτῶν τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτὴν πρωτεύουσαν καὶ καθεδρικήν. Αὕτη προσέτι εἶναι ἡ ἀρχτικωτάτη πρωτεύουσα πόλις τοῦ Κόσμου, καὶ ἡ ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ τῆς Ρωσσίας· πλην τὰ μεγάλα βαρυφορτώμενα καράβια δὲν δύνονται εἰς τὰ ῥηχὰ νερὰ τοῦ Νευᾶ νὰ πλεύσουν.

Ἡ Κρονστάτη, ἡ κειμένη ἐπὶ τινος γήσου τοῦ Φινικού κόλπου, εἶναι πόλις διάσημος μετὰ λιμένος προφυοῦς, ὅστις νομίζεται ὡς λιμὴν τῆς Πετροπόλεως: ἐπειδὴ εἰς αὐτὸν ἀράζουν ὅλα τὰ μεγάλα κάρβια, ὅταν φορτώνονται, ἢ ξεφορτώνονται.

Ἡ Μόσχα, ἡ κειμένη ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ρώσσιας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Βόλγα καὶ Δών, ἐπὶ τινος χαλιεσάτου καὶ εὐφροτάτου τόπου, εἶναι ἡ παλαιὰ πρωτεύουσα καὶ καθεδρική πόλις τοῦ Βασιλείου, ἀπὸ τῆς ὁποίας πρότερον οἱ Ρῶσοι ὠνομάζοντο Μοσχοῦται: ἐν ταύτῃ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ζέφονται οἱ Βασιλεῖς. Αὕτη ὡς πρὸς τὴν αὐτῆς περιφέρειαν, ἥτις περιέχει ὑπὲρ τὰ 5 μίλια, εἶναι ἡ μεγίστη πόλις τῆς Εὐρώπης: ἔχει πλατεῖς δρόμους, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καλὰς οἰκοδομίας, κατὰ δὲ τὸ μέσον ἓνα κάστρον παλαιότατον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τούτου μίαν ὑψηλοτέραν ἀκρόπολιν, ὀνομαζομένην Κρέμλι: ἐν ταύτῃ ἐμπεριέχεται τὸ παλαιὸν καθεδρικὸν παλάτιον, ἡ Μητρόπολις, ἐν τῇ ὁποίᾳ τελεῖται ἡ σέψις τῶν Βασιλέων, καὶ μία ἄλλη ἐκκλησία, ἥτις ἦτον τὸ νεκροταφεῖον τῶν Βασιλέων. Αὐτοῦ εὐρίσχεται μεταξὺ τῶν πολλῶν καμπάνων καὶ μία ἄλλη, ἥτις ἴσως εἶναι ἡ μεγίστη τοῦ Κόσμου: ἐπειδὴ ἔχει ἕως 4 χιλιάδων κανταρίων.

Ἡ Ρίγα κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Μόσχας,

κατὰ τὰς παρὰ τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν ὄχθας τοῦ Δουνᾶ, καὶ ἐπομένως ἐπὶ τῆς Λιφλανδίας, πλὴν πλησίον τῶν συνόρων τῆς Λεχίας. Αὕτη εἶναι διάσημος ἐμπορικὴ πόλις μετὰ λιμένος μεγαλεμπορίου.

Ἡ Βίλνα, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ρίγας κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ μεγάλου Δουκάτου τῆς Λιθανίας, ἣτις πρότερον ἦτον ἐνωμένη μετὰ τοῦ διαιρεθέντος Λεχικοῦ Βασιλείου. Αὕτη εἶναι μεγάλη, πλὴν ἀνώμαλος καὶ κακῶς οἰκοδομημένη, ἐνεργεῖ δὲ μέγαλον ἐμπορίον. Μεταξὺ τῶν πολλῶν Εἰβραίων αὐτοῦ κατοικοῦσι καὶ πολλοὶ Μωαμετάνοι, .

Ἡ Ἀρχάγγελος, ἡ μακρὰν πρὸς ἄρκτον τῆς Μόσχας κειμένη, κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Δβινᾶ, πλησίον τῶν ἐν τῇ Λευκῇ Θαλάσσει ἐκβολῶν αὐτοῦ, εἶναι περίφημος ἐμπορικὴ πόλις αὐτοῦ εὐρίσκεται ὁ πρῶτος ἐμπορικὸς οἶκος (καντόρι) τῆς Σιβηρίας. Αὐτῆς ὅλαι σχεδὸν αἱ οἰκοδομαὶ εἶναι ξύλιναι, οἱ δὲ δρόμοι, καθὼς καὶ ἄλλων Ρωσικῶν πόλεων, ἀντὶ πλακῶν εἶναι τρωμένοι μὲ δοκοὺς καὶ σανίδια. Ἡ ψυχρότης αὐτοῦ εἶναι τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνεργηθῇ μήτε ἡ Γεωργικὴ, μήτε ἡ Κτηνοτροφία.

Σημ. Κατὰ τὸ μῆκος τῆς μεσημβρινοδυτικῆς πλευρᾶς τοῦ Δουνᾶ ἕως τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν κεῖται ἡ Κουρλανδία, ἣτις πρότερον ἦτον Δουκάτον, ὃ δὲ Δουξ αὐτῆς ὑπέχειτο εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Λεχίας· πλὴν τῷ 1795 ἀπεκατέστη μία Ρωσικὴ ἐπαρχία.

Λ Ε Χ Γ Α.

(Πιν. 12.)

Σημ. Τοῦτο τὸ εὐρύχωρον, καὶ κατὰ τὴν ἀκμὴν αὐτοῦ δυνατὸν Βασίλειον, ὅπου ἐν ταύτῃ ἦτον καὶ Ἀριστοκρατία, διελύθη ὀλοτελῶς καὶ κατεμερίσθη τῷ 1795 ὁ τόπος ὅμως ἐπὶ ἀναφέρεται, καὶ συχνάκις ὀνομάζουσι διὰ τοῦ παλαιοῦ ὀνόματος τὴν ἐν ταῖς πίναξι περιοχὴν αὐτοῦ, ἃν καὶ ὑπόκειται μέρος μὲν τῇ Ρωσσίᾳ, μέρος δὲ τῇ Προυσίᾳ, καὶ μέρος συνιστᾷ τὴν Γαλιτίας Βασίλειον.

Π Ρ Ο Τ Ξ Ι Α

(Πιν. 13.)

§. 1. Βαθμός.

Η Προυσία εἶναι Βασιλείον, διοικούμενον ἀπεριορίστως, καὶ διαδοχικὸν εἰς ἀρσενικοὺς καὶ θηλυκοὺς.

§. 2. Σύνορα.

Αὕτη συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῆς Ρωσσίας, πρὸς μεσημβρίαν μετὰ τῆς Γαλιτίας, πρὸς δυσμὰς μετὰ τῆς Γερμανίας, καὶ πρὸς ἄρκτον μετὰ τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μῆκος αὐτῆς εἶναι ὑπὲρ τὰ 60 μίλια, τοσοῦτον εὐρίσχεται καὶ τὸ

ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον αὐτῆς πλάτος · τὸ δὲ μέγεθος αὐτῆς ἐξισοῦται σχεδὸν μὲ τὸ τέταρτον μέρος τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Τουρκίας.

Σημ. Ὁ Βασιλεὺς τῆς Προυσίας ἐξουσιάζει ἐν τῇ Γερμανίᾳ καὶ ἄλλους ἐπισημοτάτους τόπους, καὶ ἓνα μέγαλον μέρος τῆς Λεχίας · ὡσεὶ ὅλαι αἱ ἐπαρχίαι αὐτοῦ, ὁμοῦ λαμβανόμεναι, ἐξισοῦνται μὲ τὸ ἡμισυ τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Τουρκίας. Οἱ ἐν τῇ Γερμανίᾳ διασημότεροι αὐτοῦ τόποι εἶναι: τὸ ἐν τῷ Κύκλῳ τῆς ἄνω Σαξωνίας περιεχόμενον Κουρφφιστάτον Πραντεμπουργ — ἐν ᾧ κεῖται ἡ Περλίνη, ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρική πόλις ὅλων τῶν Βασιλικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Προυσίας — καὶ τὸ Δουκάτον Σλεξία, ὁμοίως καὶ ἄλλοι τόποι εἰς τοὺς Κύκλους τῆς Φραγκονίας, τῆς κάτω Σαξωνίας καὶ Βεσφαλίας.

§. 4. Ὅρη,

Ἡ Προυσία δὲν ἔχει κανένα διάσημον βουνόν, οὔτε ὄρος, ἀλλ' ὁ τόπος εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λοφώδης.

§. 5. Ὑδατα.

Ἡ Προυσία εἶναι πλουσία κατὰ τὰ ὕδατα · οἱ δὲ διασημότεροι ποταμοὶ αὐτῆς εἶναι:

- 1) ὁ Βαϊξέλης (Βαϊξελ), ὅστις ἀναβρῦει ἐκ τῆς Σλεζίας, καὶ ῥέων διὰ τῆς Γαλιτίας καὶ Πρωσίας, καταδύεται ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσει. Οὗτος ἐκ τῆς Πρωσίας δέχεται τὸν Μπόγον, τὸν ἀναβρῦοντα κατὰ τὴν Γαλιτίαν.
- 2) ὁ Πρέγγελις (Πρέγελ), ὅστις κυρτούμενος ἐπὶ πολὺ, διὰ δὲ τῆς ἀνατολικῆς Πρωσίας ῥέων, χύνεται κατωτέρω τῆς Κενιξμπεργῆς ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσει. — Ὁ Μεμελις (Μεμελ) ἐρχεται ἀπὸ τῆς Ρωσσίας, καὶ ῥεεὶ διὰ τῆς Πρωσίας εἰς τὴν Βαλτικὴν Θαλάσσαν. — Ἐνας ἄλλος ποταμὸς, Νέτσοϋ (Νέτσε) ὀνομαζόμενος, ἐρχεται ἀπὸ τῶν δυτικῶν μερῶν τοῦ Βαϊξέλου ἐκ τινος λίμνης, καὶ ῥέων δυτικῶς πρὸς τὴν Γερμανίαν, χύνεται ἐντεῦθεν εἰς τὸν Βάρτην, τὸν ἀναβρῦοντα ἐκ τῆς Ἰμπεσημβριωτάτης γωνίας τῆς Πρωσίας, καὶ ῥέοντα δι' ὅλου τοῦ μήκους αὐτῆς. Ἀπὸ τοῦ Νέτσοῦ μέχρι τοῦ Βαϊξέλου εἶναι μῖα διώρυξ, διὰ τῆς ὁποίας οὗτος ὁ μεγάλος ποταμὸς ἐνώνεται μετὰ τοῦ Ὄδερος, καὶ δι' ἄλλων τινῶν διωρύγων μετὰ τοῦ Ἐλμπα, καὶ ἐπομένως μετὰ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης. Αὐτὰ καὶ ἄλλαι τινὲς διωρυγεῖς, ὁμοίως καὶ ἄλλοι τινὲς πλευροὶ ποταμοὶ προξενουσι μεγάλην εὐκολίαν εἰς τὸ τῆς Πρωσίας ἐμ-

πόριον. Λίμναι δὲ εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς Προυνσίας πάμπολλαι, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς εἶναι ἰκανῶς μεγάλαι.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ ἀρκτική Προυνσία, ὡς παραθαλάσσιος τόπος, ἔχει ὑγρὸν θαλάσσιον Ἀέρα, σφοδρούς καὶ εὐμεταβλήτους ἀνέμους, καὶ καιρὸν ἄστατον. Ἐνίστε τὸ θέρος γίνεται πολὺ θερμόν, ὁ δὲ χειμὼν κοινῶς δριμύς. Οἱ ψυχροὶ ἀνεμοὶ καθαρίζοντες τὸν αέρα, τὸν ἀποκαθιστῶσιν εὐκρατον. Ἡ δὲ μεσημβρινὴ Προυνσία ἔχει εὐκρατον, γαληνότερον καὶ ὑγιεινὸν Ἀέρα, μεταβλλόμενον εἰς τινὰ μέρη μόνον ὑπὸ τῶν μεγάλων δασῶν καὶ βάλτων.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Προυνσία ἔχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὄμαλόν καὶ εὐφορον ἔδαφος, καὶ πρὸς τὴν Γεωργικὴν καὶ Κτηνοτροφίαν ἐπιτήδειον· τούτου τὰ διασημότερα προϊόντα εἶναι ταῦτα :

- 1) Γεννήματα παντοδαπά. Γρίσα καὶ ἀλεύρι ἐκφέρονται παμπληθῶς.
- 2) ἡ Κτηνοτροφία καὶ μάλισα ἡ Βουκολικὴ καὶ ἡ ἵπποτροφία.

- 3) Δάση μεγάλα, ἐκ τῶν ὁποίων μετακομίζονται συχνὰ εἰς ἄλλους τόπους ἐξαιρετα κατάρτια, σανίδια καὶ ἄλλη ξυλική, κάρυ καὶ ποτάσι.

Αὐτοῦ εὐρίσκονται ὁμοίως Ἀλκαί, Ἀρκούδαι καὶ ἄλλα. Πρὸς τούτοις ἡ Ψαρικὴ τῆς Θαλάσσης, τῶν λιμνῶν καὶ ποταμῶν εἶναι ἀξιόλογος. Αὐτοῦ ὁμοίως συνάγεται καὶ χαβίρι ἐκ τῶν μερσινίων, ὅμοιον μὲ τὸ Ρῶσσικόν. Τελευταῖον ἡ Προυνσία ἔχει ἓνα προϊόν, ὅ,που διὰ τὴν σπανιότητα, τὸ πολυτιμόν, τὴν ποιότητα καὶ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ποσότητα εἶναι ἑκαταὶ πολυθρύλλητον, καὶ δὲν εὐρίσκεται εἰς ἄλλο μέρος τοσοῦτον ὠραῖον καὶ πολύ· τούτο εἶναι τὸ Ηλεκτρον (κεχριμπάρι), τοῦ ὁποίου μέρος μὲν ρίπτει ἡ Βαλτικὴ Θάλασσα εἰς τὰ περαθθαλάσσια τῆς, μέρος δὲ ἐκσχάπτεται ἀπὸ τῶν ἀμμωδῶν λόφων τῶν αἰγιαλῶν αὐτῆς.

§. 8. Κάτοικοι.

Ἡ παροῦσα ἑκτασις τοῦ Προυνσιακοῦ Βασιλείου, καὶ μάλιστα τὸ μεσημβρινὸν αὐτοῦ μέρος κατοικεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ Λέχων, καὶ κατὰ μέρος ὑπὸ Γερμανῶν, οἳ τινες κατὰ διαφόρους καιροὺς ἤλθον αὐτοῦ ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Γερμανίας· ὅθεν οἱ Προυνσιοὶ δὲν εἶναι γένος

διαφορετικὸν κατὰ τὰ ἔθνη καὶ φρονήματα. Πρὸς τὰ ἀνατολικά καὶ δυτικά μέρη τοῦ Βασιλείου, καὶ εἰς ὅλας τὰς περιφανεῖς πόλεις ἐπικρατοῦσι τὰ Γερμανικά ἔθνη· οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν τῷ Βασιλείῳ χυδαῖοι Λέχοι, ἀκολουθοῦσι τὰ πάτριά των ἔθνη.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Κενιξμπέργη (Κένιξμπεργ), ἡ χειμένη παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Πρεγέλεως, πλησίον τῶν ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσει ἐκβολῶν αὐταῦ, εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις ὅλου τοῦ Βασιλείου τῆς Προυνσίας. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, καὶ μία τῶν διασημοτάτων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης, ἥτις διὰ Θαλάσσης ἐνεργεῖ μέγαλον ἐμπόριον, ὁμοίως καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα μέρη τοῦ Βασιλείου.

Ἡ Ἐλμπίγη (Ἐλμπιγ), ἡ χειμένη μεσημβρινοδυτικῶς πρὸς τὴν Κενιξμπέργην, εἶναι πόλις περίβλεπτος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη κατὰ τὴν παλαιὰν Ἀρχιτεκτονικὴν, ἐνεργεῖ δὲ διὰ τῶν προϊόντων τῆς Προυνσίας καὶ Λεχίας μέγαλον ἐμπόριον.

Ἡ Δάντσικα, ἡ πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βαϊξέλου, εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, καὶ μία τῶν διασημοτάτων ἐμπορικῶν πό-

λεων τῆς Εὐρώπης. Ἐν ταύτῃ κατ' ἐξοχὴν μέχρι τοῦ νῦν ἐνέργουν διὰ τοῦ Βαϊξέλου τὸ κατὰ τὴν Λεχίαν ἐμπόριον τὰ θαλασσοπόρα γένη. Μέχρι τοῦ 1793 αὕτη ἦτον ἐλευθέρα Αὐτοκρατορικὴ πόλις τῆς Λεχίας μετὰ μεγάλων προνομίων.

Ἡ Ποζένη (Πόζεν), ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Δάντσικας, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βάρτου κειμένη, εἶναι μετρίως περιφανής, καλῶς οἰκοδομημένη καὶ τερπνὴ πόλις, ἥτις ἐνεργεῖ μέγαλον ἐμπόριον μετὰ τῆς Γερμανίας.

Ἡ Βαρσάβα, ἡ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ποζένης κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βαϊξέλου κειμένη, ἥτις πρότερον ἦτον ἡ καθέδρα τοῦ Βασιλείως τῆς Λεχίας καὶ τῆς Λεχικῆς διοικήσεως, εἶναι μεγάλη, κατὰ μέρος ωραία, καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, ἔχουσα πολλὰς περιφανεῖς οἰκοδομὰς καὶ παλάτια. Τὸ Βασιλικὸν παλάτιον εἶναι εὐρύχωρον καὶ μεγαλοπρεπές. Τὸ τρίτον μέρος τῶν κατοίκων αὐτῆς εἶναι Γερμανοί.

Σημ. Τὸ κατὰ τὰς δύο πλευρὰς τοῦ Βαϊξέλου δυτικὸν μέρος τοῦ τόπου, ἕως τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν ὠνομάζετο πρότερον Λεχικὴ Προυνσία, καὶ ὑπέκειτο τῇ Λεχίᾳ· πλὴν τῷ 1772 τὸ οἰκιοποιήθη πάλιν ὁ Βασιλεὺς τῆς Προυνσίας διὰ διάφορα παλαιὰ δικαιολογήματα, καὶ τὸ ἦνωσε

μετὰ τοῦ Βασιλείου του, καὶ ἐκ τότε
ονομάζεται Δυτικὴ Προυσία· τὸ δὲ
παλαιὸν κυρίως Βασίλειον τῆς Προυσίας
ονομάζεται Ἀνατολικὴ Προυσία. Τῷ
δὲ 1793 κατεξουσιάσασα ἡ Προυσία τὸ
πρὸς μεσημβρίαν τῆς Δυτικῆς Προυσίας
κείμενον μέρος τῆς Λεχίας, ἕως τὰς πη-
γὰς τοῦ Βαρτου, τὸ ὠνόμασε Μεσημ-
βρινὴν Προυσίαν. Πάλιν τῷ 1795 ἐξου-
σιάσασά ἐτι ἓνα ἐπίσημον μέρος τῆς Λε-
χίας πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἀνατολικῆς
Προυσίας, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μεσημ-
βρινῆς, τὸ ὠνόμασε Νέαν Ἀνατολικὴν
Προυσίαν.

Γ Α Λ Ι Ξ Ι Α.

(Πιν. 14.)

§. Ι. Βαθμός.

Η Γαλίτσια είναι Βασίλειον, ενωμένον μετά τινος ἄλλου τῆς Λοδομιρίας. Τοῦτο ὑπέκειτο πρότερον τῇ Λεχία, ἀλλὰ τῷ 1772, ἐπειδὴ τὸ πάλαι ὑπέκειτο εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Οὐγγαρίας, ἐξουσιάσθη ὑπὸ τῆς Αὔστρίας, καὶ ἐκηρύχθη παντελῶς ἰδία Πολιτεία, ὀνομασθεῖσα Βασίλειον Γαλίτσιας καὶ Λοδομιρίας. Τῷ δὲ 1795, ἐν τῇ παντελῇ καὶ τελευταίᾳ διαιρέσει τῆς Λεχίας, προσετέθη εἰς αὐτὸ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Λεχίας ὑποπεσὸν μέρος εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Αὔστρίας, ὅπου ὠνομάσθη Ἀνατολικὴ Γαλίτσια. Ἡ διοίκησις αὐτοῦ εἶναι ἀπεριόριστος καὶ διαδοχική.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Γαλίτσια συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῆς Ρωσσίας καὶ Τουρκίας, πρὸς μεσημβρίαν μετὰ τῆς Ουγγαρίας — ὅπου τὰ Καρπάθια ὄρη σχηματίζουν μίαν φυσικὴν συνορικὴν γραμμὴν — πρὸς δυσμὰς μεθ' ἑνὸς μικροῦ μέρους τῆς Γερμανίας, πρὸς δὲ τὴν ἄρκτον μετὰ τῆς Πρωσίας καὶ Ρωσσίας.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μῆκος αὐτῆς συμποσοῦται ὑπὲρ τὰ 60 μίλια, ὡσαύτως καὶ τὸ πλάτος· ὅθεν δὲν εἶναι πολὺ μεγαλητέρα ἀπὸ τὸ ἕκτον μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Ὅρη.

Ὅλον τὸ μεσημβρινὸν μέρος τοῦ τόπου περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Καρπαθίου ὄρους, ὅπου διαιρεῖ τὴν Γαλίτσιαν ἀπὸ τῆς Ουγγαρίας, καὶ ἐπομένως ἀνήκει ἐπίσης καὶ εἰς τὰς δύο. Προβαίνουν διάφοροι κλάδοι τούτου τοῦ ὄρους διὰ τῆς Γαλίτσιας, πλὴν δὲν εἶναι ἐπισήμου μεγέθους.

§. 5. Υδάτα.

Ἡ Γαλιτσία δὲν ἔχει κανένα ἴδιον κεφαλαιοπόταμον. Ὁ Βαϊζέλης λαμβάνει τὴν ἀρχὴν πλησίον αὐτῆς, ὅς τις ῥέων δι' αὐτῆς, ἐρμπαίνει εἰς τὴν Προυσίαν· ἓνα παραπόταμον τοῦ Βαϊζέλου ὁ Μπόγος (Μπόγ) ἀναβρῦει ἐν τῷ μέσῳ τῆς Γαλιτσίας· ὁ Νίερος (Διέσερ) ἀναβρῦει κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Καρπαθίου ὄρους, καὶ ῥέων ἀνατολικῶς, ἐξέρχεται ἀπὸ τοῦ τόπου, σχηματίζων τὰ μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Τουρκίας σύνορα· ὁμοίως καὶ ὁ Προῦτος, τὸ τοῦ Δουνάβειος παραπόταμον, ἔχει τὰς πηγὰς του αὐτόθεν πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Νίερου, καὶ ῥεεὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παραλλήλως μὲ αὐτόν.

§. 6. Κλίμα.

Τὸ ἀρχτικὸν ὀμαλώτερον μέρος τοῦ τόπου ἔχει Ἀέρα εὐκαέστατον, καὶ μετρίως εὐθιρὸν κλίμα· πλὴν τὸ μεσημέρινόν βουνῶδες μέρος αὐτοῦ ἔχει Ἀέρα πολὺ ψυχρότερον, καὶ κλίμα τραχύτερον.

§. 7. Προϊόντα.

Τὰ ὀμαλὰ μέρη ἔχουν ἔδαφος εὐφρρον ἐπίσης κατὰ τὰ γεννήματα καὶ τὰ λειβάδια, ὅθεν τὰ πρῶτιςα προϊόντα τοῦ τόπου εἶναι:

- 1) Γεννήματα εἰς δαψίλειαν, καὶ
- 2) καλλίση Κτηνοτροφία. Αὐτόθεν ἐξέρχονται πολλάι χιλιάδες θρεμμένων βοδίων, καὶ πολλὰ βοδινὰ καὶ ἕτερα δέρματα.

Τὰ βουνώδη μέρη ἐμπεριέχουσι πάμπόλλα ὄρυκτά, οἷον : πολυτίμα καὶ ὀλιγότιμα μέταλλα, καὶ λίθους πολυτίμους διαφόρων εἰδῶν, ἐξαιρέτως δὲ

- 3) ἓνα μέγιστον θησαυρὸν Γνίνου ἄλατος, τὸ ὅποιον ἐκβάλλεται ἐκ τινων μεγίστων καὶ βαθέων μεταλλείων, ἀπεχόντων τῆς Κρακόβου μίλιον ἓν ὥστε τοῦτο εἶναι τὸ μέγιστον ἐμπορικὸν ἄρθρον τοῦ Βασιλείου.

§. 8. Κῆτοιχοι.

Οἱ οἰκηταὶ τῆς Γαλίτσιας καὶ Λοδομιρίας εἶναι Λέχοι, οἳ τινες σώζουσι μέχρι τοῦ νῦν τὸν Λεχικὸν χαρακτήρα, ἢ τοι τὰ τραχέα ἦθη, τὸν σκληρὸν τρόπον τῆς ζωῆς, τὴν ἀμάθειαν, καὶ γενικῶς τὰ προτερήματα καὶ ἐλαττώματα τῶν Λέχων. Αὐτοὶ εἶναι συγκαταμεμιγμένοι μετὰ τῶν Ἑβραίων, οἳ τινες γυμνάζονται ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν Γεωργικὴν καὶ ἄλλα ὠφέλιμα ἐργόχειρα. Αἴφ' οὗ οὗτος ὁ τόπος ὑπέπεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς

Α'ουστρίας, ἐμετοίκησαν αὐτοῦ πολλοὶ Γερμανοί· ἡ δὲ διοίκησις φροντίζει πρὸς τὴν βελτίωσιν τῶν κατοίκων ἀξιοπαίτως.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Λεϊμπέργη (Λεϊμπέργ), ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ Βασιλείου, ἔχει μέγεθος μέτριον, οἰκοδομὰς καλὰς καὶ μεγάλον ἐμπόριον.

Ἡ Κράκοβος, ἡ πρὸς δυσμὰς τῆς Λεϊμπέργης, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βαϊξέλου κειμένη, εἶναι κυρίως ἡ παλαιὰ πρωτεύουσα πόλις τοῦ πρὶν Βασιλείου τῆς Λεχίας, ἥτις εἶναι μετρίως μεγάλη καὶ κατοικημένη, καὶ ἔχει ἓνα κάστρον ἐπὶ τινος βράχου, ὅμοιον μὲ μίαν μικρὰν πόλιν· ἐν τοίτῳ ἦτον τὸ Βασιλικὸν Θησαυροφυλάκιον. Ἐν δὲ τῇ νῦν μητροπόλει ταύτης τῆς πόλεως ἐσέφοντο, καὶ ἐθάπτοντο αἱ Βασιλεῖς τῆς Λεχίας.

Ο Υ Γ Γ Α Ρ Ι Α.

(Πι. 14.)

§. 1. Βαθμός.

Διὰ τοῦ ὀνόματος Οὐγγαρία δὲν ἐννοεῖται μόνον ἢ κυρίως Οὐγγαρία, ἥτις εἶναι Βασιλείον καὶ τόπος πρωτεύων, ἀλλὰ προσέτι-καὶ ἡ Ἰλιρία μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχομένων μικρῶν Βασιλείων: τῆς Κροατίας, Δαλματίας, Σλαβονίας καὶ τοῦ μεγάλου Πριγκιπάτου τῆς Ἑπταπόλεως (Τρανσυλβανίας), τὰ ὅποια ὅλα ὑπόκεινται ἐνωμένα εἰς ἓνα Βασιλεῖα, περιορισμένον ὑπὸ συνόδων καὶ νόμων τοῦ Βασιλείου, ὅπου εἶναι διαδοχικόν εἰς ἀρσενικοὺς καὶ θυλικοὺς ἀπογόνους. Οὗ δὲ Βασιλεὺς τούτου εἶναι ὁ Καῖσαρ τῆς Αὐστρίας ὡς ταῦτα εἶναι τὸ ἀξιολογώτατον μέρος τῆς Αὐστριακῆς ἐξουσίας.

Σημ. 1. Εἰς τὸν Βασιλεῖα τῆς Οὐγγαρίας ἀνήκει προσέτι ὑπὲρ τὸ τρίτον μέρος τῆς Γερμανίας, ἐνθα κεῖται τὸ Ἀρχιδουκάτον Αὐστρία, ἥτις εἶναι ὁ πρωτεύων τόπος

τοῦ διοικοῦντος οἴκου ἑῖς αὐτὸν ὁμοίως ἀνήκει καὶ τὸ Βασίλειον τῆς Γαλιτίας.

Σημ. 2. Τὸ πλεῖον μέρος τῆς Δαλματίας ὑπέκειτο πρότερον τῇ Αἰθιορατία τῆς Βενετίας, τὸ δὲ λοιπὸν ὑπόκειται εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Τουρκίας, ὁμοίως καὶ ἓνα μικρὸν μέρος τῆς Κροατίας. Ἡ Βενετικὴ Δαλματία ἐπεριωρίσθη ἐν μέρει ἐπὶ τοῦ πίνακος, ἕως νῦν ὑπόκειται τῇ Φράνσᾳ· οἱ δὲ ὑπὸ τῆν Τουρκίαν τόποι τῆς Δαλματίας καὶ Κροατίας συμπεριλαμβάνονται ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς Τουρκίας. Τὸ Βασίλειον τῆς Οὐγγαρίας κεῖται καὶ ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν τοῦ Δουνάβεως. Πρὸς ἀνατολὰς συνορεύει ἡ Οὐγγαρία μετὰ τῆς Ἑπταπόλεως, ἕως ἐπεριωρίσθη ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πίνακος. Ἡ Σλαβονία κεῖται μετὰξὺ τοῦ Δραύου, τοῦ Σαύου καὶ τοῦ Δουνάβεως, ἐκτεινομένη μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Σαύου. Ἡ δὲ Κροατία κεῖται πρὸς μεσημέριαν τοῦ Σαύου, ἕως τὸ ἀπὸ τῆς Τουρκίας ἐρχόμενον ὄρος. Ἡ δὲ Δαλματία κεῖται ἐπὶ τοῦ τόπου, τοῦ μετὰξὺ τούτου τοῦ ὄρους καὶ τῆς Θαλάσσης.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Οὐγγαρία, θεωρουμένη καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν αὐτῆς, περιορίζεται ὑπὸ τῆς Γερμανίας, τῆς Γαλιτίας, τῆς Τουρκίας καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους.

§. 3. Μέγεθος.

Τὰ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μέγιστον μῆκος αὐτῆς περιέχει 90, ἕως 100 μίλια · τὸ δὲ μέγιστον πλάτος μόλις 70. Εἶναι δὲ πολὺ μεγαλητέρα ἀπὸ τὸ τρίτον μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Ὅρη.

Τὸ περιφανέστατον ὄρος τῆς Οὐγγαρίας εἶναι τὸ Καρπάθιον, ὃ, που συγκαταλέγεται μετὰ τῶν διασήμεων Εὐρωπαϊκῶν ὄρεων. Τοῦτο εἶναι ὑψηλότατον καὶ ἐσφρανωμένον μὲ ὑπερόγκους ἀποτόμους λίθους, καὶ αἰωνίως Χιονοσκεπάσους · διαιρεῖ δὲ τὴν Οὐγγαρίαν ἀπὸ τῆς Γερμανίας κατὰ τὴν ἀρκτικὴν πλευρὰν τοῦ Δουνάβειος, καὶ ἀπὸ τῆς Γαλίτσιαι, καὶ περικυκλῶνει τὴν ἀρκτικὴν Οὐγγαρίαν εἰς σχῆμα ἡμικυκλίου. Ἐκ τούτου ἐξέρχονται διάσημοι κλάδοι εἰς διάφορα μέρη, ἔκ τῶν ὁποίων τινὲς περιχλείουσιν ἔθνη τὴν Ἑπτάπολιν · ἄλλοι δὲ συνάπτουσι τὸ Καρπάθιον ὄρος μετὰ τῶν Γερμανικῶν ὄρεων καὶ τῶν Ἀλπεων.

§. 5. Ὑδάτα.

Ἡ Οὐγγαρία ἔχει μόνον ἓνα Κεφαλαιοπόταμον, τὸν Δούναβιν, ὅστις ἐρχόμενος ἀπὸ τῆς

Γερμανίας ῥέει διὰ τῆς Οὐγγαρίας εἰς σχῆμα τόξου μεγάλου· ἀπὸ οὗ δὲ διὰ τινος μετρίου διαστήματος σχηματίζει τὰ μεταξὺ Οὐγγαρίας καὶ Τουρκίας σύνορα, ἐμβαινέσιλος εἰς τὴν Τουρκίαν. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖνται αἱ πόλεις Πρεσμπούργη καὶ Οὔφεν. Οἱ λοιποὶ λοιποὶ ποταμοὶ τῆς Οὐγγαρίας εἶναι Παραπόταμα τοῦ Δουνάβεως, πλην τινὲς ἐξ αὐτῶν εἶναι διάσπροι καὶ ἀξιοσημεῖωτοι. Πρὸς τὰ μεσημεριανὰ μέρη τῆς Οὐγγαρίας ῥέουσι δύο ποταμοί, οἵτινες ἐρχόμενοι ἀπὸ τῆς Γερμανίας, χύνονται ἀνατολικῶς εἰς τὸν Δούναβιν, καὶ ὀνομαζονται, ὁ μὲν ἀρκτικὸς Δροῦς, ὁ δὲ μεσημερινὸς Σαῦς, ὅστις διάτινος μακροῦ διαστήματος σχηματίζει τὰ μεταξὺ Οὐγγαρίας καὶ Τουρκίας σύνορα. Κατωτέρω τοῦ Καρπαθίου ὄρους ῥέει καταρχὰς ὁ Ταῖς δυτικῶς, ἔπειτα στροφόμενος πρὸς μεσημερίαν, χύνεται εἰς τὸν Δούναβιν· οὗτος δέχεται τὸν Μάρου, τὸν ἐρχόμενον ἐξ ἀνατολῶν ἀπὸ τῆς Ἑπταπόλεως, ὅθεν ἀναβούει ἕνα ἄλλο Παραπόταμον τοῦ Δουνάβεως, ὀνομαζόμενον Ἀλούτας, καὶ χύνόμενον εἰς τὸν Δούναβιν ἀπὸ τῆς Τουρκικῆς ἐπικρατείας.

Μεταξὺ τοῦ Δουνάβεως καὶ Δραύου κεῖνται δύο μεγάλα Λίμναι, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μεγαλύτερα ὀνομάζεται Πλατενζῆν, ἡ δὲ παρὰ τὰ Γερμανικὰ σύνορα μικρότερα, Ναιτζίδλερζῆν.

§. 6. Κλίμα.

Τὸ ἀρκτικὸν βουνῶδες μέρος τοῦ τόπου ἔχει ψυχρὸν καὶ ὑγιεινὸν Αἶρα • τὸ δὲ λοιπὸν ὀμαλῶτερον μέρος εἶναι θερμὸν, πλὴν βαλτωδες καὶ βορβορῶδες, ὅθεν αἱ ἐξ αὐτοῦ ἀναθυμιάσεις ἀποκαθισῶσι τὸν Αἶρα νοσῶδη • κατὰ δὲ τὰς θερμότητας ἡμέρας συμβαίνουσι κοινῶς ψυχραὶ νύκτες. Ἐκ τούτων τῶν δύο αἰτιῶν, καὶ προσέτι ἐκ τῆς ἀσυμμετρίας τῆς τροφῆς καὶ πόσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὀδηγεῖ ἡ μεγάλη δαψίλεια τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, προξενοῦνται συχνοὶ πυρετοὶ, καὶ μάλιστα ἓνα ἄλλοιον εἶδος πυρετοῦ, ὅστις ὀνομάζεται Οὔγγαρικὴ ἀσθενεία: ἀπὸ τοῦ κακοῦ τούτου δύναται νὰ προφυλαχθῇ ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς διαίτης καὶ τῶν ἱκανῶν πρὸς τοῦτο ἐνδυμάτων.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Οὔγγαρία ἔχει τόπον εὐφορώτατον, καὶ πεπλουτισμένον ἀφθόνως καθ' ὅλας τὰς χρεείας καὶ τὰς τρυφὰς τῆς ζωῆς • τὰ δὲ ἀξιολογώτατα αὐτῆς προϊόντα εἶναι τὰυτα:

- 1) Γεννήματα, καὶ μάλιστα σιτάρι καὶ βρόμη, ἀπὸ τῶν ὁποίων γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή.

- 2) Ἡ Κτηνοτροφία αὐτῆς εἶναι ἀξιολογώτατη: ἡπειδὴ τὸ χόρτον ἀυξάνει πολλαχού ὑπὲρ τὸ ἀνδρικὸν ἀνάστημα. Αὐτοῦ τρέφονται πᾶμπολλα πρόβατα, καλοὶ ἵπποι, βόδια καὶ χοῖροι. Τὰ ἐκφερόμενα βόδια ὡς Οὐγγαρικά, φέρονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τοῦ Δουνάβεως ἀπὸ Τουρκικῶν τόπων.
- 3) Κρασί παράγει ἡ Οὐγγαρία πολὺ καὶ καλλίστης ποιότητος, τὸ ὁποῖον εἶναι γινικῶς περίφημον· τὸ πολυτιμώτατον εἶδος τούτου ὀνομάζεται τοκίγεφρ.
- 4) Τὰ Μεταλλεῖα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀξιολογώτατα, καὶ ἀποδίδουσι σχεδὸν πᾶν εἶδος μετάλλου, κυρίως δὲ πολὺν χρυσὸν καὶ ἄργυρον. Ἡ Οὐγγαρία εἶναι ὁ κατὰ τὸ χρυσίου πλουσιώτατος τῆς Εὐρώπης τόπος· τὰ τυπωνόμενα φλωρία εἰς τὴν Κρεμνίτσην τῆς Οὐγγαρίας ἐκ τοῦ ἐντοπίου χρυσοῦ, εἶναι ἱκανῶς γνωστὰ καὶ ἐν ὑπολήψει διὰ τὸ γνήσιον αὐτῶν χρυσίου.

Ἡ Οὐγγαρία ἔχει μεγάλα καὶ ἐξάριετα δρῦνα, καὶ ἕτερα δάση, ἀλλ' ἐκ τῆς θέσεως τοῦ τόπου, τὰ ξύλα δὲν χρησιμεύουσι πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον.

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ τόποι τῆς Ούγγαρίας κατοικοῦνται ὑπὸ διαφόρων γενῶν, πλὴν αὐτὰ διὰ τῆς καθημερινῆς συναναστροφῆς συνεξομοιώθησαν ἰκανῶς. Ἐκ τούτων τὸ γνωστότερον εἶναι οἱ κυρίως Οὔγγροι, καὶ οἱ Κροάται· καὶ οἱ μὲν Οὔγγροι εἶναι γενναῖοι καὶ φιλόπονοι, οἱ δὲ Κροάται ὅλοι στρατιῶται ἐκ γεγενῆς, ὅθεν ὁ πόλεμος εἶναι ἡ ἐρασιμωτάτη αὐτῶν ἐνασχολία. Ὁ κοινὸς λαὸς εἶναι ἀμαθέστατος καὶ τραχὺς κατὰ τὰ ἦθη, εἰς τὰ ὀποῖα φαίνονται ἐτι πολλὰ ἀσιατικὰ ἴχνη· πλὴν καὶ οὕτως αὐτοὶ εἶναι γενικῶς πιστοὶ καὶ καλῆς διαθέσεως, ὅθεν γίνονται εὐπειθεῖς δι' ἐνὸς τρόπου πράου, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου διὰ τὴν ἐλαχίστην ἀδικίαν διερεθίζονται πρὸς ἀγρίαν ἐκδίκησιν. Αὐτοὶ ἐμμένουσι σθερῶς εἰς τὰς παλαιὰς συνθηθείας καὶ διοικήσεις αὐτῶν· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι μεγαλόσωμοι καὶ καλοῦ ἀναστήματος· τὰ ἐνδύματά τινος κοσμοῦσι καλῶς τὸ σῶμα αὐτῶν. Οἱ ἐν ταῖς Ἑυρωπαϊκαῖς ἀουλαῖς Χαϊδοῦχοι, καὶ οἱ μεταξὺ τῶν στρατευμάτων Γουσσάροι ὁμοῦ καὶ ἡ σολὴ αὐτῶν ἐγίναν ἐν πρώτοις κατὰ μίμησιν τῶν Οὔγγρων· ἐπειδὴ Χαϊδοῦχοι ὀνομάζονται τὸ πεζὸν τῆς Ούγγαρίας, τὸ δὲ ἵππικόν Γουσσάροι. Οἱ εὐγενεῖς εἶναι πολυάριθμοι καὶ κόσμιοι κατὰ τὰ ἦθη, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς Ἑυρωπαϊκοῖς τόποις. Αὐτοῦ κατοικοῦσιν ὁμοίως καὶ

πολλότατοι Γερμανοί. Επίσημοι καὶ χυδαῖοι, ἐκτὸς τῆς μητρικῆς αὐτῶν γλώσσης, ὀμιλοῦσι καὶ τὴν Λατινικὴν, καθὼς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ Λεχίᾳ.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Πρεσμπουργη (Πρέσμπουργ) νομίζεται τῶρα κρινῶς ὡς πρωτεύουσα πόλις τοῦ Βασιλείου, ἥτις εἶναι ὠρκία καὶ μετρίως μεγάλῃ, κεῖται δὲ κατὰ τὰ ὄχθας τοῦ Δουνάβεως, πρὸς τὰ σύνορα τῆς Γερμανίας. Πλησίον τῆς πόλεως ἐπὶ τινοῦ λόφου εἶναι τὸ βασιλικὸν παλάτιον, πλὴν οἱ Βασιλεῖς τῆς Οὐγγαρίας, ὡς Ἀρχιδούκες τῆς Αὐστρίας, καθεδρεύουσιν ἐν τῇ Βιέννῃ.

Ἡ Οφένη (Ο΄φεν), ἡ Βουδίμη, ἡ παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Δουνάβεως πρὸς ἀνατολὰς τῆς Πρεσμπουργῆς κειμένη, εἶναι ἡ κυρίως παλαιὰ πρωτεύουσα πόλις τοῦ Βασιλείου, καὶ ἡ πρώτῃ καθέδρα τοῦ Βασιλέως· ἥτις εἶναι διάσημος, ἔχουσα καὶ ἓνα εὐρύχωρον παλάτιον.

Ἡ Πέστα κεῖται ἀντικρὺ τῆς Οφένης, παρὰ τὴν ἀπέναντι ὄχθην τοῦ Δουνάβεως. Αὕτη εἶναι διάσημος, διὰ δὲ τοὺς ἴσους δρόμους καὶ ὠραίας οἰκοδομὰς, καὶ ἡ καλλίστη πόλις τῆς Οὐγγαρίας.

Ἡ Τεμισβάρη, ἡ ἔτι ἀνατολικώτερον τῶν προτέρων κειμένη, πρὸς το μέρος τῆς Ἑπταπόλεως καὶ τῆς Τουρκίας, εἶναι πόλις ὠραία, ἔχουσα πλατεῖς καὶ ἴσους δρόμους καὶ οἰκοδομὰς Ἰταλισί ἀρχιτεκτονημένας. Αὐτοῦ γίνεται καὶ μετὰ-ξι, ἐκ τούτου δὲ καὶ ἐργόχειρα.

Ἡ Ἐρμανστάτη (Ἐρμανσάτ), ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἑπταπόλεως, ἔχει μέτριον μέγεθος καὶ ὠραίας οἰκοδομὰς.

Τ Ο Υ Ρ Κ Ι Α .

(Πιν. 15.)

§. 1. Βαθμός.

Τὸ Βασίλειον τῆς Τουρκίας ἔχει τίτλον Ἀυτοκρατορικόν: ἐπειδὴ συνεστήθη ἐκ τῶν ἐρειπίων τῆς πρὸ αὐτοῦ Ἑλληνικῆς Ἀυτοκρατορίας. Ὁ Ἀυτοκράτωρ ὀνομάζεται καὶ μέγας Σουλτάνος, ἤτοι μέγας Βασιλεὺς: ἐπειδὴ ἐξήρτηνται ἀπ' αὐτοῦ δυνατοὶ πρίγκιπες· αὐτὸς διοικεῖ δι' ἐνὸς μεγάλου Βεζίρη (συμβούλου) καὶ διὰ τοῦ Διβανίου (ἐπιχωρίου βουλευτηρίου)· ἡ διοίκησις εἶναι ἀπεριόριστος καὶ ὀλοκρατική, πλὴν καὶ οὕτως εἰς τινὰς περιστάσεις περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Κορανίου (τῆς νομοδοσίας τοῦ Μωάμεθ) καὶ τοῦ ζασιώδους λαοῦ. Τὸ Βασίλειον διαιρεῖται εἰς πολλὰ Πασαλίγια (πολιταρχίας), διοικούμενα ὑπὸ

τῶν Πασάδων (ἀρχιζατῆγων καὶ πολιταρχῶν). Ὁ θρόνος εἶναι διαδοχικὸς εἰς τὸν βασιλικὸν οἶκον· ἢ διαδοχὴ ὅμως εἶναι ἀπεριόριστος, καὶ ἀποδίδεται συνήθως πρὸς τὸν μεγαλήτερον Πρίγκιπα τοῦ διοικοῦντος οἴκου. Οἱ λοιπὴ Πρίγκιπες κρατῶνται εἰς μίαν ὑποφερτὴν φυλακὴν. Ὀνομάζουσι προσέτι τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐλὴν ὑψηλὴν, ἢ Ὁθωμανικὴν πύρταν, ἐκ τῆς μεγάλης πόρτας τοῦ βασιλικοῦ παλατίου.

§. 2. Σύνορα:

Ἡ Τουρκία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Θαλάσσης: τῆς Μεσογείου, τοῦ Ἀρχιπελάγους τοῦ Μαρμαρᾶ καὶ τῆς Μαύρης, καὶ ὑπὸ τῶν πορθμῶν, οἵτινες ἐνώνουσι τὰς τρεῖς θαλάσσας, καὶ ἐτι ὑπὸ τῆς Ῥωσσίας, τῆς Γαλιτίας, τῆς Οὐγγαρίας καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον μῆκος τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Τουρκίας εἶναι 190 μιλίων, τὸ δὲ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς πλάτος 160· ὅλη δὲ ἢ ἐπιφάνεια αὐτῆς περιέχει 12 χιλιάδας μίλια τετραγωνικά,

Σήμ. Τῇ Τουρκίᾳ ὑπόκεινται ἐτι τόποι ἰκανῶς ἐπίσημοι ἐπὶ τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς. Ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία εἶναι τριπλασίως καὶ ἐπεκεῖνα μεγαλητέρα ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν· ἡ δὲ ἐπὶ τῆς Ἀφρικῆς τουρκικὸὶ τόποι ἐξισοῦνται σχεδὸν με' αὐτὴν τῆν Εὐρωπαϊκὴν. Ἡ Τουρκία λοιπὸν εἶναι ἓνα τῶν μεγάλων βασιλείων τοῦ Κόσμου. Ἐπὶ τοῦ πίνακος ἐσχεδιάσθη μὲν ὅλον τὸ Τουρκικὸν βασίλειον, πλὴν ἐνταῦθα γίνεται λόγος μόνον περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Ὄρη.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία συνορεύει πρὸς ἀρκτον μετὰ τοῦ Καρπαθίου ὄρους· τὸ δὲ κεφαλαῖωδες αὐτῆς ὄρος εἶναι ὁ ὑψηλὸς καὶ τραχὺς Αἶμος, ὅστις, ἐγγύθεν τῆς Μικρῆς Θαλάσσης ἀρχόμενος, προχωρεῖ πρὸς δυσμὰς, ἐπειτὰ ἐκτείνει πρὸς μεσημβρίαν τοὺς δύο μεγάλους αὐτοῦ κλάδους, ἐκ τῶν ὁποίων, ὀμὲν ἀνατολικὸς ὀνομάζεται Ρουῶπη (ἀχραιδὸς, καὶ δεσπότη γαιλά), ὁ δὲ δυτικὸς Παγγαῖος (μακρὰ καὶ κασανιά)· οὗτος τελειώνει μετὰ τοῦ ὑψηλοτάτου καὶ διασημοτάτου βουνοῦ τοῦ Ἄθωνός εἰς τὴν ἀνατολικὴν Χερσονήσον, ἥτις εἶναι μία τῶν τριῶν χερσονήσων, τῶν ἐκτεινομένων πρὸς μεσημβρίαν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει. Τὸ ὄρος Σκάρδος ἐνώνει τὸν Αἶμον μετὰ τοῦ ὄρους τοῦ προχωροῦντος πρὸς ἀνάτολὰς τοῦ Ἀδριατι-

κοῦ πελάγους, ὅπου διαιρεῖ τὴν μεγάλην χερσόνησον, τὴν ἐκτεινομένην μακρὰν ἐν τῇ Μεσογείῳ Θαλάσσει, καὶ ὀνομαζομένην Ελλάδα. Τοῦτο τὸ ὄρος σχηματίζει τὰ Ἀχροκεραύνια ὄρη (χειμάρων βουνά) καὶ τὰ περιώνυμα βουνά: τὸν Ὀλυμπον, (πλησίον τούτου κεῖνται τὰ Τέμπη, ἡ πολυθρύλλητος κοιλάς) τὸ Πίνδον (μέσοβον), τὴν Οἶτην, τὸν Παρνασσὸν (λιάκουρα) καὶ τὸν Ἐλικῶνα (λικῶνα), μετὰ τοῦ ὁποίου τε λειώνει τὸ ὄρος ἐπὶ τοῦ πίνακος.

§. 5. Ὑδάτα.

Ὁ μόνος κεφαλαιώδης ποταμὸς τούτου τοῦ τόπου εἶναι ὁ Δούναβις, ὅστις ἔρχεται ἀπὸ τῆς Γερμανίας εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, καὶ ἀφ' οὗ σχηματίζει τὰ μεταξὺ Οὐγγαρίας καὶ Τουρκίας σύνορα διάτινος μετρίου διαστήματος, ἐμβαίνει εἰς τὴν Τουρκίαν· οὗτος δέχεται τὰυτὰ τὰ παραπόταμα: τὸν μὲν συνορικὸν ποταμὸν Σαῦθον, καὶ τὸν ἀπὸ τῆς Σερβίας πρὸς ἄρκτον καταρρέοντα Μισράθον δεξιόθεν· ἀρισερόθεν δὲ τὸν ἀπὸ τῆς Ἑπταπόλεως καταβαίνοντα, καὶ διαβρέχοντα τὴν Βλαχίαν Ἀλούταν, καὶ τοὺς ἐν τῇ Γαλίτσια ἀναβρύνοντας, καὶ διαβρέχοντας τὴν Μπογδανίαν Σερέτην καὶ Προῦτον· τελευταῖον δὲ χύνεται εἰς τὴν Μάυρην Θάλασσαν διὰ τεσσάρων σομάτων. Ὁ Νῆσρος, ὁ ἐρχόμενος ὁμοίως ἀπὸ τῆς Γαλίτσιας, εἶναι

συνοριχὸς ποταμὸς μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ρωσσίας. Ὁ ἐν τῇ Θρακίᾳ ἀναβύων καὶ διαβρέγων αὐτὴν, εἶτα ἐκέλλων ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει ποταμὸς Μαρίτσα (ἔξορος), καὶ ὁ πρὸς δυσμᾶς αὐτοῦ Βαρδάρης (ἄξιός), ὁ ἔχων τὰς πηγὰς ἐκ τοῦ Σκάρδου ὄρους, καὶ διαβρέγων τὴν Μικεδονίαν, καὶ χυνομένης ἐν τῷ Θερματικῷ κόλπῳ, εἶναι Θαλασσοπόταμα μετρίου μεγέθους. Τὰ ὀλιγῶς, ἢ ἐν μέρει ἀνέκοντα τῇ Ευρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ Θαλάσσια ὕδατα εἶναι τὰυτα: ἡ Μαύρη Θάλασσα — ἣτις δὲν ἔχει οὐδεμίαν νῆσον — ἕνας πορθμὸς αὐτῆς, ὁ Θρακικὸς βόσπορος, ἡ Προποντις, ἡ Θάλασσα τοῦ Μαρμαρᾶ, ὁ Ἑλλησποντος, ἡ πορθμὸς τῶν Δαρδανέλων, τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἡ Ἀρχιπέλαγος, καὶ ἕνα μέρος τῆς Μεσογείου Θαλάσσης.

§. 6. Κλίμα:

Ἡ Τουρκία ἔχει εὐκρατὸν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καθαρὸν, ὁροσερὸν καὶ πανταχοῦ ὑγρὸν ἄερα, ὅστις εἰς τὰ ὄρη εἶναι ψυχρὸς καὶ τραχὺς· πλὴν καὶ οὕτως ἢ φοβερὰ νόσος τῆς πανόλης ἐμβαίνει συχνάκις εἰς τὴν Τουρκίαν: ἐπειδὴ δὲν γεννᾶται αὐτοῦ, ἀλλὰ φέρεται ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου διὰ πλοίων· ἀπ' αὐτῆς ἐδύνατο νὰ προφυλαχθῶσι μὲ ἀύσηρὰν προσοχὴν.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Ἑυρωπαϊκὴ Τουρκία ὡς πρὸς τὴν εὐφορίαν εἶναι ἓνας τῶν καλλίστων τόπων τῆς Ἑυρώπης. Αὕτη ἔχει δαψίλειαν κατὰ τὰ ὠραῖα καὶ παντοδαπῇ προϊόντα. Ἡ γεωργικὴ ὁμως ἐνεργεῖται κάκιζα, καὶ ἀφίνονται ἐρημοὶ πολλοὶ εὐφοροὶ τόποι. Τὰ ἐπισημότερα προϊόντα ταύτης εἶναι :

- 1) Γεννήματα, καὶ κατ' ἐξοχὴν σιτάρι, κριθάρι, ρύζι καὶ κελύφι, τὰ ὅποια πολλάκις ἐκφέρονται ὑπὲρ τὸ δέον εἰς τόπους ξένους, οἱ δὲ ἐντόπιοι λιμώττουσι.
- 2) ἡ Κτηνοτροφία. Ἡ βουκολικὴ καὶ ἡ ποιμαντικὴ κατὰ τὰς πλησίον τοῦ Δουνάβεως ἐπαρχίας εἶναι ἐπίσης πλουσιωτάτη καὶ ἐπικερδεστάτη : ἐπειδὴ γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή βοδίων, ἐργασμένων δερμάτων καὶ μαλλίου λεπτοῦ, χρησίμου εἰς τὰ Ἑυρωπαϊκὰ ἐργόχειρα : προσέτι τρέφονται καὶ πολλοὶ ὠραῖοι ἵπποι.
- 3) Κρασί ἂν καὶ οἱ Τούρκοι δὲν τολμῶσι νὰ πίνωσι φανερά κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Μωά-

μεθ, πλὴν καλλιεργεῖται πανταχοῦ πολὺ ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν, καὶ εὐρίσκονται ἐξαιρετικοῦ ποιότητος εἶδη τούτου — τῶν ὀπείων τὸ περιφημότερον εἶναι ἡ Μαλδαζία — καὶ γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή εἰς τόπους ξένους, καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ρωσσίαν.

- 4) Μεσημβρινὰ πορικὰ παράγονται καὶ ἐξάγονται παμπληθῶς, τὰ ὅποια ἐπαριθμοῦνται μεταξὺ τῶν καλλίσων τῆς Εὐρώπης· ὁμοίως γίνεται καὶ πᾶν εἶδος πορικῶν δαψιλῶς.
  - 5) Ἐλαιόλαδον εἰς τὰς νήσους καὶ πλησίον τῶν παραθαλασσιῶν τόπων γίνεται ἀφθόως, καὶ ἐξάγεται εἰς τὴν Εὐρώπην πολὺ, ὁμοίως καὶ ἐλαταί.
  - 6) Βαμβάκι γίνεται καὶ ἐκφέρεται πολλότατον: ἐπειδὴ εἶναι διὰ τὰ ἐργόχειρα τῶν λοιπῶν Εὐρωπαϊκῶν τόπων ἀναγκαιότατον.
- (7) Μετάξι ὁμοίως ἐκφέρεται σωρηδόν.

§. 8. Κάτοικοι.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία κατοικεῖται ὑπὸ Τούρκων, οἱ τινες εἶναι τὸ δεσπόζον γένος, καὶ

ὑπὸ Χριστιανῶν πολὺ περισσοτέρων ἀπὸ τοὺς Τούρκους : ἐπειδὴ ἐκατοίκησαν καὶ ἐξουσίασαν τοῦτον τὸν τόπον πολὺ πρότερον τῶν Τούρκων, πλὴν δὲν ἠνώθησαν με' αὐτοὺς, μόνον ἐκράτησαν τὰ ἔθιμα, τὰ ἔθνη καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν θρησκείαν, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἐμμένουσι.

Οἱ Τούρκοι εἶναι τὸ τελευταῖον γένος, ὅπου ἦλθεν ἀπὸ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅθεν ἔχουν ἔτι ἔθιμα καὶ ἔθνη Ἀσιατικά · αὐτοὶ πρὸς τούτοις εἶναι τὸ μόνον δεσπύζον γένος ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, ὅπου δὲν δέχεται τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν : ἐπειδὴ εἶναι ἑπαδοὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Μωάμεδ. Τὸ γένος αὐτῶν κατάγεται ἀπὸ τῶν Τατάρων, καὶ ὀνομάζονται ἐκ τίνος παλαιοῦ στρατηγοῦ αὐτῶν τοῦ Οσμάν Οἱσιμανοί. Εἶναι μεγαλόσωμοι καὶ δυνατοὶ ἄνδρες, καὶ συνεθίζουσι γὰρ ὑποφέρωσι μεγάλας δυσκολίας · τὰ μακρὰ καὶ πλατέα φορέματα ὑψώνουσι περισσότερον τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος αὐτῶν · ἐκ τούτων τὸ διασημότερον, καὶ ἐν ταύτῳ τὸ διακριτικὸν σημεῖον τῶν διαφόρων βαθμῶν, εἶναι τὸ Καθούκι. Κάθονται διπλοπόδην, τρώγουσι καὶ κοιμῶνται, καθὼς ὅλοι οἱ Ἀσιατικοί, ἐπὶ ἐδάφους, σκεπασμένου με' τάπητας καὶ σρώματα, βάλλοντες περὶ τοὺς τοίχους προσκέφαλα · δὲν εἶναι τοσοῦτον κακοί, καθὼς τοὺς νομίζουσιν, ἀλλὰ τίμιοι, εἰλικρινεῖς, μέτριοι καὶ αὐτάρχεις · πλὴν

εἶναι εἰς ἄκρον θυμώδεις καὶ ἐκδικητικοί. Ἀπ' αὐτῶν δὲν λείπει οὔτε ἡ φρόνησις, οὔτε ἡ ἐπιτηδειότης, πλὴν ἐμποδιζόμενοι ὑπὸ τῆς θρησκείας καὶ τῶν προλήψεων, δὲν θέλουσι νὰ μιμηθῶσι τὰ λοιπὰ Ἐυρωπαϊκὰ γένη πρὸς τὴν ἑαυτῶν διόρθωσιν, ἀλλὰ μένουσι πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν στάσιν· τούτους τουλάχισον δὲν ὑπερβαίνει κανένα Ἐυρωπαϊκὸν γένος κατὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους εὐεργεσίαν καὶ φιλανθρωπίαν, καθὼς τὸ ἀποδεικνύουσι τὰ χάνια, αἱ κατὰ τοὺς μεγάλους δρόμους βρύσεις, τὰ γεφύρια καὶ τὰ σχολεῖα, τὰ συχνάκις οἰκοδομούμενα καὶ συνιστώμενα ὑπ' αὐτῶν. Εἶναι σοβαροὶ καὶ σιωπηλοί, ἀγαπῶσι καθ' ὑπερβολὴν τὴν ἱππικὴν, πλὴν ὄχι καὶ τὰς σωματικὰς κινήσεις· τὸν χορὸν νομίζουσι ἀπρεπῆ εἰς τοὺς ἄνδρας, ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ παίζουσι προθύμως τὸ σάχ, τὴν δάμαν καὶ τὸ ταβλί· εἶναι δεινοὶ ἔρασαι τῶν ἀνθῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ καφέ. Ἡ πλεονεξία εἶναι τὸ χεῖριζον ἐλάττωμα αὐτῶν.

Οἱ Ἑλληνας — οἱ ἀπόγονοι ἐκείνων τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων, οἳ τινες διὰ τὰ λεπτότατα ἦθη, τὸ προτέρημα τῶν τεχνῶν καὶ τὴν ὑπερβάλλουσαν δρασιμότητα, ἀνδρίαν καὶ πατριωτισμὸν ἀπεκατέστησαν τὸ πρῶτισον γένος, καὶ διδάσκαλοι ὄλων τῶν Ἐυρωπαϊκῶν γενῶν — εἶναι ὅμοιοι μὲ τοὺς μεγάλους προγόνους αὐτῶν μόνον κατὰ τινὰ ἐξωτερικὰ ἔθιμα· εἶναι Χριστιανοί, ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπατηλοί, κακοῦθεις καὶ

αποπείθ (Φ), ὡς κατοφρονοῦνται καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν Τούρκων. Ἡ Γεωργική, ἡ Κτηνοτροφία καὶ ἡ ἀμπελοουργία ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καλλιεργοῦνται ὑπ' αὐτῶν. Ἰσχυρὸς τούτων εὐρίσκονται ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ ἐνθεν κακείθεν Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι.

*) Ἐδὼ ὑπελαμβάνω, ὅτι ὁ ἀξιοσέβαστος κύρ Γάσπαρις ἐμίλει κατὰ τὰς κριτικὰς περιγραφὰς τινῶν νεωτέρων περιηγητῶν, οἱ ὅποιοι φαίνονται, ὅτι οὔτε ἐδιδύχθησαν, οὔτε μένοι ἐδυνήθησαν νὰ ἐννοήσωσι τὰ μέτρα, διὰ τῶν ὅποιων ἐμφυτεύεται εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ κακία, ἀλλὰ κρίνουσι κατὰ τὸν χυδαῖον ἄνθρωπον, ὅτι μένη ἡ φύσις γεννᾷ τὸν ἄνθρωπον καλόν, ἢ κακόν. Ἐπειδὴ ἐὰν αὐτοὶ ἐνόουν κατὰ τὸν Πυθαγορικὸν Ἰππόδαμον, ὅτι „ μὴ ὑπαρχούσας εὐνομίας περὶ τὰς πόλεις, οὐκ ἂν δύναίτητις ἀγαθός, ἢ εὐδαίμων πολίτης ἡμεῖν“ (παρὰ Διογ. Λαερ. σελ. 812)· καὶ πάλιν κατὰ τὸν θεῖον Πλάτωνα, ὅτι „ ἡ γὰρ σφοδρὰ καὶ ἀγρία δούλωσις, ταπεινοῦς, καὶ ἀνελευθέρους καὶ μισανθρώπους ποιοῦσα, ἀνεπιτηδεύει ξυνοίκους ἀποτελεῖ“ (Νομ. Βιβλ. 7. σελ. 701.) δὲν ἔπρεπε βέβαια νὰ ἐμμένωσι, καθὼς αἱ μυῖαι ἐπὶ τοῦ σσηπέτος, εἰς ἐλαττώματα, τὰ ὅποια προφανῶς ἀναπηγάζουσι ἐκ τῆς κακοηθείας τῶν νόμων, καὶ πολλὰκις παρατηροῦνται καὶ μεταξὺ τῶν εὐνομομένων λαῶν τῆς Εὐρώπης· ἀλλὰ νὰ δώσωσι μάλιστα προσοχὴν εἰς τὰ ὑπερδύναμιν προσηρήματα ἐνός οὕτω καταπεποιημένου λαοῦ, ὅστις δὲν ἔπαυσε καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πυκνοτάτου ζόφου τῶν ἀναριθμῆτων δυσυχῶν τοῦ νὰ οἰκαιοῦται ὅπως οὖν μὲ τὴν μητέρα του τὴν φιλοσοφίαν.

§. 8. Διαίρεσις.

Ἡ Ἐυρωπαϊκὴ Τουρκία περιέχει ἐπαρχίας ἀμέσους, καὶ τινὰς ἐμμέσους καὶ παντελῶς ἐξερτημένους, καὶ ἄλλας ἐλευθέρους ὑπὸ τὴν αὐτῆς ὑπεράσπισιν.

Α. Αἱ ἀμέσοι ἐπαρχίαι αὐτῆς εἶναι :
ἡ Ρούμελη, τὸ Ἀρχιπέλαγος,
ἡ Σερβία, ἡ Μπόσνα καὶ ἡ Μπα-
σαραβία.

1) Ἡ ἐπαρχία Ρούμελη ἔχει μὲν ἓνα Μπεϊ-
λέρμπεην (ἡγεμόνα τῶν ἡγεμόνων). περιέχει δε

αυ, καὶ νὰ ἐλπίζῃ παρ' αὐτῆς τὴν σωτηρίαν του, καὶ οὕτω νὰ εἴπωσιν ὡς ὁ Πλάτων „ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ καταστάσει τῶν πολιτειῶν, ὅτι περ' αὐτῶν σωθῆτε καὶ γένηται οἶον θεῶν, Θεοῦ μοῖραν αὐτὸ σωσαι λέγων, οὐ κακῶς ἐρεῖς“ (περὶ Πολιτ. Βιβλ. 6. σελ. 493). Ἐὰν δὲ πρὸς τοῦτοις ἐνόουν καὶ τοὺς αἰτίους τῆς δυσυχίας τούτου τοῦ γένους, ἐχρηζοῦντο νὰ ἐκφωνήσωσι μὲ ἐλευθεριότητα καὶ εἰλικρίνειαν, καθὼς ποτὲ οἱ Κορίνθιοι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. „Οὐχ' ὁ δουλωσάμενος, ἀλλ' ὁ δυνάμενος μὲν παῦσαι, περιορῶν δὲ, ἀληθέστερον ταῦτα δρᾶ, εἴπερ καὶ τὴν ἀξίωσιν τῆς ἀρετῆς ὡς ἐλευθερῶν τὴν Ε. . . φέρεται. (Θουκιδ. Ξυγγρα. 1. σελ. 150. παρ. 69.). Ἀξιολύπητοι λοιπὸν εἶναι αἱ πολυπονοὶ καὶ πολυδάπανοι περιηγήσεις τῶν τοιούτων ἀνδρῶν : ἐπειδὴ ἐν ᾧ ἡ φύσις τοὺς ἐσόλισε μὲ τοιοῦτον περίεργον νοῦν, δὲν ἐφοδιάσθησαν μὲ ὅλας τὰς ἀναγκαίας προπαρασκευὰς τοῦ κριτικοῦ περιηγητοῦ.

τὴν ἰδίως Ρούμελην, τὴν Βουλγαρίαν, τὴν Ἀλβανίαν, τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Μωρέαν.

1) Ἡ Ρούμελη, ἢ Ρουμελία (ἢ Θράκη) περιορίζεται πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Μαύρης Θαλάσσης, πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τῆς Θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ καὶ τοῦ Ἀρχιπελάγους, καὶ ὑπὸ τῶν περσικῶν τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ θρακικοῦ Βοσπόρου, οἱ τινες συνάπτουσι τυχὺτας τὰς τρεῖς Θαλάσσας· πρὸς δὲ δυσμὰς περιορίζεται ὑπὸ τοῦ ὄρους Παγγαίου, καὶ πρὸς ἄρκτον ὑπὸ τοῦ ὄρους Αἴμου (τοῦ αὐτόθι τσιγγέ καὶ κοτζὰ Μπαλαγάμ ἐνομαζομένου). Ἐντὸς ταύτης ἐκτείνεται τὸ ὄρος Ροδόπη, καὶ διαβρέχει αὐτὴν ὁ ποταμὸς Μαρῖτσα· ἔχει ἐδάφη μέγιστα καὶ εἰς ἄκρον εὐφορα, πλὴν κακῶς γεωργημένα. Κρασί γίνεται αὐτοῦ καὶ ἐξάγεται πολὺ, ὁμοίως καὶ καπνὸς κάλλιτος. Οἱ κάτοικοι εἶναι Τούρκοι, Γραικοὶ καὶ Βουλγάροι.

Ἡ Κωνσταντινούπολις κεῖται ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς, ἢ Ἑυρωπαϊκῆς πλευρᾶς τοῦ θρακικοῦ Βοσπόρου, ὅς τις ἐνώνει τὴν Μαύρην Θάλασσαν μετὰ τῆς Προποντίδος. Αὕτη εἶναι ἡ καθέδρα τοῦ Σουλτάνου καὶ ἡ πρωτεύουσα ὅλου τοῦ Βασιλείου· εἶναι καθ' ὑπερβολὴν μεγάλη καὶ πολυανθρωποτάτη, οἰκοδομημένη ἐπὶ λόφων εἰς τόπον χαριέσατον· ὁ λιμὴν αὐτῆς εἶναι ὁ κάλλιτος τοῦ Κόσμου· αὐτὴ ἐξωθεν παριστάνει μεγαλοπρεπῆ

θέαν, πλὴν ἔσωθεν ἔχει δρόμους στενοῦς, λοξοῦς, ἀκαθάρτους καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατωφερεῖς : αἱ οἰκοδομαὶ αὐτῆς εἶναι χαμηλαὶ καὶ κατεσκευασμέναι ἐκ ξύλων καὶ λάσπης· τὰ παλάτια τῶν μεγάλων ἀνθρώπων εἶναι ἀσημῆ, χωρὶς τινὰ ἐξωτερικὴν μεγαλοπρέπειαν. Τὸ Σαραΐ, ἡ παλάτιον τοῦ Σουλτάνου εἶναι ἕνας σωρὸς οἰκοδομῶν καὶ κήπων, ἀτάκτως κειμένων· ἐκ τῆς μεγάλης πόρτας τούτου τοῦ Σαραΐου ἀνομάσθη καὶ ἡ αὐτὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πόρτα ὑψηλή. Τὸ μεγαλοπρεπέστατον τζαμί τῆς ἁγίας σοφίας, καὶ ἄλλα πολυτελῆ τζαμιά μετὰ ὑψηλῶν μινιάρედων, τὸ ἵπποδρόμιον μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ αἰγυπτιακῶν ὀβελίσκων, ἡ οἰκοδομὴ τῶν ἑπτὰ κουλέδων, τὰ μπεζεσένικα, τὰ μεγάλα χάνικα, τὰ ὑδραγωγεῖα, αἱ βρύσαι καὶ τὰ μεγαλοπρεπῆ λουτρα προξενούσι τὴν εὐδοκίαν ταύτης τῆς πόλεως. Αὐτοῦ τυπώνουσι γλαφυρῶς ὑφάσματα, καὶ τεχνουργοῦνται κάλλισα μεταξωτὰ καὶ βαμβάκερὰ, ὁμοίως καὶ τὸ κάλλισον σαγρί, ἐκ τῶν ὁποίων γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Τουρκίας· πρὸς δὲ τούτοις ἐνργεῖται καὶ ἐμπόριον μέγαλον.

Ἡ Ἀδριανούπολις κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, παρὰ τὰς ὄχθας τῆς Μαρτίτσας, ἧτις γίνεται πλευσὴ ἕως αὐτοῦ. Αὕτη ἔχει θέσιν χαριεσχίτην, καὶ γῆν εὐφορωτάτην καὶ καλλισχημένην· ἐν αὐτῇ εὐρίσκεται ἕνα παλάτιον τοῦ Σουλτάνου, ὡραῖα τζαμιά καὶ ἀγορά,

καλά τεχνουργεῖα μεταξωτῶν καὶ δερμάτων, πολλὰ βαφεῖα Τουρκικῶν νημάτων καὶ καρτονίων, καὶ μεταξουργεῖα πολλά· ἐνεργεῖται δὲ καὶ ἐμπόριον μέγαλον.

Ἡ Φιλιππούπολις κεῖται ἀρχτικοδυτικῶς τῆς Ἀδριανουπόλεως παρὰ τὴν Μαρτίσαν. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, παράγει ρύζι πολὺ, καὶ ἐνεργεῖ ἐμπόριον ἰκανόν.

2) Ἡ Βουλγαρία. Αὕτη κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Ῥωμυλίας, καὶ περιορίζεται πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Μαύρης Θαλάσσης, πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τοῦ ὄρους Αἴμου, πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Σερβίας, καὶ πρὸς ἄρκτον ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως. Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶναι εὐχραέστατον, ὁ ἀὴρ ὑγιεινότητος, τὸ ἔδαφος βουνῶδες, αἱ δὲ κοιλάδες εὐφορώτατοι κατὰ τὰ γεννήματα, τὸ κρασί, τὰ ζῶα, καὶ ἐν μέρει κατὰ τὸ μέταξι· τούτου καὶ τῶν ζῶων γίνεται ἰκανὴ ἐξαγωγή, ὁμοίως καὶ ἐργασμένων δερμάτων. Οἱ κάτοικοι εἶναι Χριστιανοὶ καὶ Τοῦρκοι· οἱ πρῶτοι εἶναι Βουλγάροι καὶ ἰκανῶς περισσότεροι, ὁμιλοῦσι μίαν Σλαβονικὴν διάλεκτον, εἶναι εἰρηνικοὶ καὶ ἔχουσι διάθεσιν καλήν. Εἰς τινὰ χωρία τῆς παραδουνάβου, καὶ μάλιστα εἰς τὰ παραθαλάσσια ὑπὸ τῆς Μάρης Θαλάσσης κατοικοῦσι Γραικοὶ ἰκανοί, διατηρηθέντες αὐτοῦ ἔκπαλαι. Αὐτοῦ ἐνεργεῖται καὶ ἐμπόριον μέγαλον.

Ἡ Σοφία κεῖται ἀρκτικοδυτικῶς τῆς Φιλιππουπόλεως. Αὕτη εἶναι πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, πρωτεύουσα τῆς Βουλγαρίας, καὶ καθέδρα τοῦ Πασᾶ· ἔχει θέσιν ὠραίαν, ἀλλ' ὄχι τόσον ὑγιεινὴν, καὶ ἐνεργεῖται ἐν αὐτῇ ἐμπόριον μέγαλον.

Τὸ Βιδίνι, τὸ πρὸς ἄρκτον τῆς Σοφίας κείμενον, παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Δουνάβεως, εἶναι μεγάλη καὶ ὀχυρὰ πόλις.

Τὸ Ρουχτσούκι, τὸ κείμενον πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Βιδινίου, παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Δουνάβεως, εἶναι πόλις μετρίως μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος. Ἐν ταύτῃ γίνεται ἐμπόριον ἰκανόν: διότι δι' αὐτῆς διέρχονται αἱ διὰ τὴν Βλαχομπογδανίαν καὶ Ρωσσίαν πραγματεῖαι τῆς Βουλγαρίας, καὶ πάλιν αἱ διὰ τὴν Βουλγαρίαν πραγματεῖαι ἐκείνων.

Ἡ Βάρνα κεῖται μεσημερινοανατολικῶς πρὸς τὸ Ρουχτσούκι, παρὰ τὴν Μάυρην Θάλασσαν. Αὕτη εἶναι ἐπίσημος καὶ ὀχυρὰ μὲ λιμένα καλόν, ὅστις εἶναι ὁ μόνος λιμὴν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας παρὰ τὴν Μάυρην Θάλασσαν. Αὕτη πρὸς τούτοις εἶναι ὁ σύνδεσμος τοῦ μεταξὺ Βλαχίας, Βουλγαρίας καὶ Κωνσταντινουπόλεως γινομένου ἐμπορίου.

Ὁ Μέγας Τύρναβος κεῖται πρὸς δυσμὰς

τῆς Βάρνας. Αὕτη εἶναι πόλις μεγάλη καὶ ὀχυρὰ ἐκ φύσεως· ἐχρημάτισε δὲ τὸ παλαι πρωτεύουσα καὶ καθεδρική ὅλης τῆς Βουλγαρίας. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐπαρχίᾳ παράγεται μετὰξι πολὺ καὶ πωλεῖται εἰς τὴν Ρωσσίαν.

3) Ἡ Ἀλβανία περιέχει δύο ἐπαρχίας: τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν κυρίως Ἀλβανίαν.

α) Ἡ Μακεδονία χωρίζεται ἀπὸ μὲν τῆς Ρωμυλίας διὰ τοῦ Παγγαίου, ἀπὸ δὲ τῆς Βουλγαρίας καὶ Σερβίας διὰ τοῦ Σκάρδου, ἀπὸ τῆς Ἀλβανίας διὰ τῶν ἀκροκεραυνίων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ Ολύμπου. Πρὸς μεσημβρίαν ταύτης προχωρεῖ μακρὰν ἐντὸς τῆς Ἑρῆας ὁ Θερμαϊκὸς κόλπος, ὅστις σχηματίζει πρὸς ἀνατολὰς μίαν χερσόνησον μὲ τρεῖς ἀκρωτήρια, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἀνατολικώτατον ἔχει τὸ ὑψηλὸν καὶ διάσημον βουνὸν Ἀΐονα. Κεφαλαιοπόταμον αὐτῆς εἶναι ὁ Βαρθάρης (ἀξιός), ὅστις ἔχει τὰς πηγὰς κατὰ τὰ ἀρκτικά σύνορα τῆς Μακεδονίας, ῥέων δὲ δι' αὐτῆς καὶ δεχόμενος καὶ ἄλλα παραπόταμα, χύνεται ἐν τῷ Θερμαϊκῷ κόλπῳ. Αὕτη ἔχει δάση μεγάλα, Κτηνοτροφίαν καλὴν, καὶ μάλιστα πρόβατα μὲ μαλλὶ λεπτόν, γεννήματα ἄφθονα, βαμβάκι πάμπολυ, κρασί καὶ ἐλαιόλαδον. Ὁ ἄῆρ αὐτῆς εἶναι καθαρὸς καὶ ὑγιεινόςτατος. Οἱ πλείονες τῶν κατοίκων εἶναι

Βλάχοι, Γραικοὶ καὶ Βουλγάροι, ὅλοι τοῦ ἀνατολικοῦ ῥητοῦ.

Ἡ Θεσσαλονίκη κεῖται παρὰ τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, οὓσα πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας καὶ καθέδρα ἐνὸς Πασᾶ. Αὕτη εἶναι μεγάλη, πολυάνθρωπος καὶ ὠραιότατη, καὶ ἔτι ἀξιοσημείωτος διὰ τὰ ἐν αὐτῇ σωζόμενα μεγαλοπρεπᾶ ὑπομνήματα τῆς παλαιᾶς λαμπρότητος αὐτῆς. Οἱ χᾶτοικοι αὐτῆς εἶναι Τοῦρκοι, Γραικοὶ καὶ Ἑβραῖοι πολλοί· ἔχει λιμένα προσφυῆ, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐνεργεῖ μεγάλου ἐμπορίου μὲ καπνόν, βαμβάκι, μετάξι, πανικὰ καὶ ὠραίους τάπητας· ἔτι ἐν αὐτῇ εὐρίσκονται καὶ ἐργαστήρια καλὰ μεταξωτῶν ὑφασμάτων καὶ ἀμπάδων.

Αἱ Σέρραὶ κεῖνται πρὸς ἄρκτον τῆς Θεσσαλονίκης. Αὕτη εἶναι πόλις περιφανὴς καὶ πολυάνθρωπος, ἔχει θέσιν ὠραίαν, καὶ ἐνεργεῖ ἐμπορίου ἀξιόλογον διὰ τοῦ ἀπ' αὐτῆς ἐξαγομένου βαμβακίου εἰς τὴν Γερμανίαν.

β) Ἡ Ἀλβανία (ἡ Ἰλλυρία καὶ ἡ Ἠΰπειρος) κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Μακεδονίας, κατὰ τὸ μῆκος τῆς Ἀδριατικῆς καὶ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ἥτις κατ' αὐτὰ τὰ μέρη ὀνομάζεται Ἰόνιον πέλαγος. Αὕτη εἶναι βουνώδης, πλὴν εὐφορος κατὰ τὰ γεννήματα καὶ βοσκάς. Οἱ Ἀλβανῖται, οἱ Τουρκισὶ ἀρναοῦται ὀνομαζόμενοι, ὁμιλοῦσι

τινὲς μὲν Σλαβωνισί, τινὲς δὲ τὴν παλαιὰν Ἰλυρικὴν γλῶσσαν· καὶ τινὲς εἶναι Χριστιανοί, τινὲς δὲ Μωαμετάνοι. Οὗτοι εἶναι πνεύματα ζωηρὰ, πλὴν ἀκαλλιέργητα· εὐφημοῦντα ὡς στρατιῶται γενναῖοι, καὶ μάλιστα οἱ Μαυροβουνῖται, οἳ τινες ζῶσιν ἀνεξαρτήτως, υπερασπιζόμενοι τὴν ἑαυτῶν ἐλευθερίαν μεγαλοψύχως.

Ἡ Σκιδόρα, ἡ πρὸς τὰ ἀρκτικά μέρη τοῦ τόπου κειμένη, εἶναι ἡ διάσημος καὶ πρωτεύουσα πόλις τῆς Ἀλβανίας, καὶ ἡ καθέδρα ἐνὸς Πασᾶ· ἔχει φρούριον ὀρεινὸν καὶ ὀχυρὸν, καὶ ἐμπόριον μέγαλον.

Τὰ Ἰωάννινα κεῖνται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Σκιδόρας. Ἄυτη εἶναι πόλις μεσόγειος, πρωτεύουσα τῆς Ἡπείρου, καὶ ἡ καθέδρα τοῦ ἐκεῖ διοικουῦντος Πασᾶ. Οἱ οἰκηταὶ αὐτῆς εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Γραικοί, καὶ Τοῦρκοι ὀλιγώτεροι· οἱ Γραικοὶ εἶναι εἰς ἄκρον φιλέμποροι, καὶ ἐκ τούτου μεταβαίνουσιν εἰς τόπους ἀπωτάτους, καὶ ἀποκτοῦσι πλοῦτον πόλυν, τὸν ὁποῖον δὲν μεταχειρίζονται μόνον αὐτοὶ πρὸς θεραπείαν τῆς ὀρέξεώς των, ἀλλὰ καὶ τὴν πατρίδα των ὠφελοῦσι, καταβάλλοντες δαπάνας ἀδράς εἰς ἀνόρθωσιν σχολείων, τὰ ὅποια ἐπλούτισαν καὶ ἐτι πλουτιζουσι μὲ βιβλίOTHκας ἀξιολόγους πρὸς ἴφωτισμὸν τῶν ὁμογενῶν αὐτοῖς νέων.

4) Ἡ Ἑλλάς, ἥτις ἐνοουμένη ἀκριβέστερον, ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ ἰσθμοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰονίου πελάγους μέχρι τοῦ Αἰγαίου. Τὸ κλίμα αὐτῆς καὶ ὁ Ἄηρ εἶναι εὐκράεστα καὶ ὑγιεινότερα, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορρότατον κατὰ τε τὰ γεννήματα καὶ τὰς βροχάς· παράγει δαφυλῶς μεστρυβρινὰ πωρικὰ καὶ πᾶν εἶδος πωρικοῦ, ὁμοίως καὶ κρασί· ἐξάγεται δὲ πολὺ σιτάρι, κριθάρι καὶ μετάξι, σῦκα, ἐλαιόλαδον, ἐλαῖαι, βαμβάκι, νήματα, σισάμι, δέρματα καὶ ρύζι· αὐτοῦ ὁμοίως τεχνουργεῖται εἰς πλῆθος τὸ μάλλινον ὕφασμα, ἐκ τοῦ ὁποίου γίνονται αἱ κάπαι, καὶ ἐντεῦθεν διαδίδονται εἰς τὰ λοιπὰ μέρη· εὐρίσκονται καὶ μέρη βουνώδη καὶ πετρώδη, ὅθεν καὶ ὀλιγώτερον εὐφορα. Οἱ κάτοικοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι Ἕλληνας. Αὐτοῦ σώζονται μέχρι τοῦ νῦν πολλὰ ἀξιόλογα ὑπομνήματα τῶν περιφανεστάτων προγόνων τῶν νῦν Ἑλλήνων.

Ἡ Λάρισσα εἶναι πόλις μεσόγειος, κειμένη πρὸς δυσμὰς τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων αὐτῆς εἶναι Τοῦρκοί. Αὐτοῦ ἐργάζονται πολλὰ δέρματα· εἰς τινὰς περὶ αὐτὴν κωμοπόλεις εὐρίσκονται καὶ βαφεῖα ἀξιόλογα νημάτων, καὶ ὑφαντουργεῖα βαμβακερῶν καὶ μετάξιων ποικιλωτῶν ὕφασμάτων.

Αἱ Ἀῤῥῆναι κείνται κατὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς χερσονήσου, πλησίον τῆς Θαλάσσης. Ἐδὲ παράγεται λάδι πολὺ καὶ μέλι κάλλιζον, τῶν ὁποίων γίνεται ἰκανὴ ἐξαγωγή. Οἱ κάτοικοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ἑλληνας καὶ μέρος Τοῦρκοι. Αὕτη ἡ πόλις ἐγέννησε τοὺς μεγίστους στρατηγούς, τοὺς νομοθέτας, τοὺς φιλοσόφους, τοὺς ῥήτορας, τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς διαφόρους λεπτοουργοὺς τεχνίτας τοῦ παλαιοῦ αἰῶνος, οἳ τινες διηνεκῶς θαυμάζονται καὶ ὀνομάζονται οἱ πρῶτοι διδάσκαλοι τοῦ Κόσμου· τούτων πολλὰ ἀξιόλογα ὑπομνήματα σώζονται ἀντοῦ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα οἱ κρατοῦντες ἄλλα μὲν φθείρουσιν, ἄλλα δὲ πωλῶσιν εἰς τοῦ Ἑρωπαϊοῦς.

5) Ἡ χερσόνησος Μωρέας (Πελοπόννησος) ἔχει τόπους βουνώδεις καὶ ὄμαλους, καὶ ἔδαφος εὐφορώτατον. Αὐτοῦ γίνονται δαφιλῶς μεσημβρινὰ πωρικὰ καὶ γεννήματα πάμπολλα, οἷον: σιτάρι, κελύρι, κριθάρι καὶ ῥύζι, ἐκ τῶν ὁποίων γίνεται ἰκανὴ ἐξαγωγή· διατηροῦνται ποίμνια ἀναρίθμητα προβάτων, καὶ γίνεται τούτων ἐξαγωγή ἀξιόλογος· τὸ τυρὶ καὶ τὸ βούτυρον τοῦ Μωρέως μετακομίζεται ἀφειδῶς εἰς πολλὰ μέρη, ὁμοίως καὶ τὸ μαλλί· πρὸς τούτοις παράγεται καὶ ἐξάγεται ἀφθόνως μετὰξι, μέλι, κηρί, ἐλαιόλαδον, κρασί — τοῦ ὁποίου τὸ κάλλιζον εἶδος εἶναι ἡ περίφημος μαλθαζία — σαφίδαί, σῦκα, κούραντι καὶ ἄλλα πολλὰ· ἐκτὸς δὲ τούτων αὐ-

τοῦ γίνεται καὶ τὸ περίφημον πρινοκόκκι, τὸ β-
ποῖον ἀλλοῦ εἶναι σπάνιον, ἢ κατωτέρας ποιότη-
τος καὶ ποσότητος. Οἱ κάτοικοι εἶναι Ἕλληνες καὶ
μέρος Τούρκοι.

Ἡ Κόρινθος κεῖται πλησίον τοῦ ὁμωνύ-
μου αὐτῆ ἰσθμοῦ, ἥτις τίποτε ἄλλο δὲν σώζει
τῆς παλαιᾶς αὐτῆς λαμπρότητος, εἰς μὴ ὀλίγα
τινὰ εἰρήσια, καὶ τὴν σεβασμιότητα τοῦ ὄνο-
ματος.

Τὸ Ναύπλιον κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς
Κορίνθου, τοῦτο εἶναι πόλις παραθλάσσιος ὀ-
χυρά, καὶ ἐνεργεῖ ἐμπόριον ἐπικερδὲς διὰ τῶν
ἐντοπίων προϊόντων, ἔχει δὲ καὶ τινὰ λείψανά
τῆς παλαιᾶς ἀθηρᾶς αὐτοῦ κατασάσεως.

Ὁ Μιστράς κεῖται μεσημβρινοδυτικῶς τοῦ
Ναυπλίου, ὄχι μακρὰν τῆς Θάλασσης. Αὕτη
εἶναι πλησίον τῆς περιωνύμου Σπάρτης, ἐκ τῆς
ἧποίας τῶν εἰρηπίων ἀνοικοδομήθη· εἶναι καὶ τῶ-
ρα διάσημος, κατοικουμένη ὑπὸ Χριστιανῶν καὶ
Τούρκων. Πλησίον τοῦ ὄρους κατοικοῦσιν οἱ φι-
λελεύθεροι ἀπόγονοι τῶν Λακεδαιμονίων Μανι-
άται, οἳ τινες ὑπερασπίζονται γενναίως τὴν
ιδίαν αὐτῶν ἐλευθερίαν.

Ἡ Τριπολιτσά κεῖται κατ' εὐθεῖαν πρὸς
ἀρκτον τοῦ Μιστρά. Αὕτη εἶναι πόλις μεσόγειος,

μεγάλη μετρίως, πρωτεύουσα τῆς Ἀρχαδίας καὶ ὅλου τοῦ Μωρέως, καὶ καθέδρα τοῦ διοικοῦντος Πασᾶ.

11) Αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους μετὰ τῆς Θρακικῆς χερσονήσου συνισῶσι τὴν τοπαρχίαν τοῦ Καπέταν Πασᾶ (στολάρχου τῶν Ὀθωμανῶν). Αὗται ὡς ἐκ τῆς θέσεως διαιροῦνται εἰς Εὐρωπαϊκὰς καὶ Ἀσιατικὰς· αἱ πρὸς τὸ Εὐρωπαϊκὸν μέρος ταύτης τῆς τοπαρχίας ἀναγόμεναι εἶναι αὗται:

1) Ἡ Θρακικὴ Χερσόνηδος, ἥτις εἶναι μακρὰ καὶ στενὴ, καὶ ἐκτείνεται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Θράκης. Αὕτῃ σχηματίζει τὸν Ἑλλησπόντον πορθμὸν (τὰ δαρδανέλια), ὅστις συνδέει τὴν Πρόποντιδα μετὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, καὶ διαίρει τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀσίας. Πάρὰ τὴν εἰσοδὸν τούτου τοῦ πορθμοῦ εὐρίσκονται τέσσαρα φρούρια, δύο ἐπὶ τῆς Ἀσίας καὶ δύο ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, κείμενα τὸ ἐν ἀντικρῶ κατ' εὐθείαν τοῦ ἄλλου. Ἐν ταύτῃ τῇ χερσονήσῳ καλλιέργεται καὶ ἐξάγεται κρασί πολὺ.

Ἡ Καλλιπόλις κεῖται πρὸς τὴν ἀρχαϊκὴν-νατολικὴν εἰσοδὸν τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Πρόποντιδος. Αὕτῃ ἡ πόλις ἔχει μέτριον μεγεθὸς, ἱκανοὺς κατοίκους, λιμένα χωρητικὸν καὶ καλὸν ἐμπόριον.

Τὸ Ἀρχιπέλαγος τῆς Ἑλλάδος (τὸ Αἰγαῖον) εἶναι ὡσάν κατάφυτον βένησους, κί ὁποῖαι γενικῶς εἶναι πολὺ βουνῶδεις καὶ βραχῶδεις, τινὲς δὲ καὶ λίαν εὐροροι, μάλιστα κατὰ τὸ κρασί, τὰς σαφίδας, τὸ ἐλαιόλαδον, τὸ βαμβάκι, τὸ κόμμυδι, καὶ τὰ μεσημβρινὰ καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ πωρικὰ. Εὐφημοῦνται κοινῶς ὅλαι διὰ τὸ εὐκραέσατον αὐτῶν κλίμα, καὶ τὴν παλαιὰν λαμπρότητα, ἥτις ἔτι ἀποδεικνύεται εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ αὐτῶν ερείπια, παρὰ διὰ τὴν παρούσαν αὐτῶν ἐλεεινὴν κατάστασιν. Αὐταὶ σχεδὸν ὅλαι κατοικοῦνται ὑπὸ Ἑλλήνων, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἐκ γενετῆς θαλασσοπόροι, ὑποκείμενοι, ὡς προεῖπομεν, τῷ Καπετάν Πασᾶ. Αἱ μέγισται δὲ καὶ ἀξιολογώτεραι Εὐρωκαῖκαὶ νῆσοι εἶναι

α) Ἡ Λήμνος, ἥτις κεῖται μετὰξὺ τῆς Θρακικῆς χερσονήσου καὶ τοῦ Ἀθῶνος. Ἐκ ταύτης γίνεται ἐξαγωγή μαλλίου καὶ τυρίου, καὶ εὐρίσκεται ἐν αὐτῇ ἡ περίφημος λιμνία Γῆ· τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων εἶναι Χριστιανοὶ καὶ μέρος Τοῦρκοι.

β) Ἡ Εὐρίπος (εὐβοία) εἶναι μακροτάτη καὶ στενὴ νῆσος, κειμένη πρὸς τὸ μῆκος τῶν παραθαλασσίων τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τῆς ὁποίας διαρεῖται διὰ τοῦ πορθμοῦ Εὐρίπου, ὅστις εἶναι γεφυρωμένος, καὶ ἔκπαλαι περίφημος διὰ τὰς ἀνωμάλους αὐτοῦ παλιρροίας. Τὸ ἔδαφος ταύτης

εἶναι εὐφορώτατον καθ' ὅλα τὰ εἶδη τῶν γεννημάτων, καὶ τὴν Κτηνοτροφίαν· γίνεται δὲ ἐντεῦθεν ἐξαγωγή γεννημάτων, μεταξίου, ἐλαιολάδου, κρασοῦ, μελίου, ζώων, βουτύρου καὶ πίσης. Οἱ κάτοικοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Χριστιανοὶ καὶ μέρος Τοῦρκοι.

γ) Ἡ Σκύρος κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τῆς Εὐρείπου, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Αὕτη εἶναι λίαν βραχύδης καὶ τραχεῖα, ἔχει λιμένα χωρητικώτατον, καὶ τρέφονται εἰς αὐτὴν πολλὰ πρόβατα καὶ γίδια, τὸ τυρὶ τῶν ὀποίων εἶναι νοσιμώτατον. Οἱ κάτοικοι εἶναι Χριστιανοί, οἵτινες ὀλίγον ἐξεύρουσι νὰ ὠφελοῦνται ἀπὸ τὸν καλὸν λιμένα τῆς πατρίδος των.

δ) Ἡ Ἄνδρος κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Σκύρου, πλησίον τῆς μεσημβρινῆς ἄκρας τῆς Εὐρείπου. Αὕτη ἔχει τόπον χαριέστατον, ὑδατώδη, εὐφορώτατον καὶ πολύδασον, καὶ παράγει πᾶν εἶδος πωρικοῦ· πλὴν οἱ κάτοικοι ὄντες ἄνθρωποι ἥσυχοι, καὶ μὴ ἀγαπῶντες τὴν πλεονεξίαν, δὲν μεταχειρίζονται τὴν εὐφορίαν τῆς πατρίδος των πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὠφέλειαν, μήτε φθονοῦσι τοὺς λοιποὺς νησιώτας, ὅτι ἀποκτῶσι καράβια, καὶ καταγίνονται εἰς τὴν θαλασσοπορείαν καὶ τὸ ἐμπόριον, μόνον ἀδιαφοροῦντες, κάθονται ἀμέριμνοι εἰς τὸ νησίδιον αὐτῶν.

ε) Ἡ Τήνος κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς

Ἀνδρου. Αὕτη ἔχει νερά πολλά, ἀέρα εὐχραέστατον, ἔδαφος εἰς ἄκρον πετρῶδες, πλὴν διὰ τῆς φιλοπονίας τῶς κατοίκων παράγει πᾶν εἶδος πωρικοῦ ἀφθόνως, μετὰξι πολὺ πωλούμενον καὶ εἰς ξένους· εὐρίσκονται λιθοτομίαι μαρμάρου καλλιῆσου, τοῦ ὁποίου γίνεται ἐξαγωγή ἰκανή. Οἱ κάτοικοι εἶναι Χριστιανοί, ζῶηροί, εὐφυεῖς, φιλόπονοι καὶ φιλεργοί· ἀποδημοῦσιν εἰς ξένους τόπους· τινὲς μὲν διὰ τὸ ἐμπόριον, τινὲς δὲ θαλάσσοποροῦντες, καὶ ἄλλοι δουλεύοντες πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς οἰκίας των.

ζ) Ἡ Νάξος, ἡ Ἀξιά κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Τήνου. Αὕτη εἶναι ἡ εὐφορωτάτη νῆσος τοῦ Ἀρχιπελάγους· ἔχει ἐξαίρετα κρασιά, μεσημβρινὰ πωρικά, λάδι, βαμβάκι, μετὰξι καὶ τὸ κάλλιζον σμυρίλιον. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι Χριστιανοί, οἱ τινὲς ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ εἶναι οἱ πρῶτοι θαλασσοπόροι καὶ ἔμποροι τῶν νησιωτῶν, εἶναι οἱ ἔσχατοι.

η) Ἡ Μήλος, ἡ ἐμπροσθινωτέρα νῆσος τοῦ Ἀρχιπελάγους, ἡ πρὸς τὸ μέρος τοῦ Μωρέως κειμένη, ἔχει θαυμασίαν τινὰ φυσικὴν ποιότητα, πλὴν νοσώδη Ἀέρα, νερὸν ἀνόσθον, θείαφι πολὺ καὶ σίψιν, πολλὰ σιδηρὰ μεταλλεῖα, ἄλας καὶ περίφηρα θερμὰ λουτρά, δαψίλειαν κατὰ τὰ γεννήματα, τὸ κρασί, τὰ μεσημβρινὰ πωρικά, τὸ μέλι καὶ τὰ ζῶα. Οἱ κάτοικοι εἶναι ἐμπερότατοι

θαλασσοπόροι, πλὴν δὲν ἔχουν καράβια, ἀλλὰ μισθώνονται διὰ πλωρεῖς ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊῶν, καὶ ταξιδεύουσιν εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος μετ' αὐτῶν· ὅθεν εὐρίσκονται πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εἰδήμονες κατὰ πρᾶξιν τεσσάρων, ἢ καὶ πάντε Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν.

δ) Ἡ Νίδρα κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τοῦ ἀνατολικωτάτου ἀκρωτηρίου τοῦ Μιωρέως, ὃ, που ὀνομάζεται σκύλαιον. ἄυτη εἶναι ἡ μικροτάτη νῆσος, πλὴν ἡ ἀξιολογώτερα ἀπὸ ὅλας. Διὰ τὸ πετρῶδες αὐτῆς ἔδαφος κανένα σχεδὸν προῖόν δὲν ἔχει ἔξαρχοῦν, ὅμως τὰ ἀπολαμβάνει ὅλα δαψιλέσερον ἀπὸ τὰς λοιπὰς νήσους, καὶ ἀπὸ πολλὰς πόλεις τῆς Ξηρᾶς. ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι γένος εἰς ἄκρον θαλασσοπόρον καὶ ἐμπορικόν, ὡσεὶ τὰ καράβιά των εἶναι περισσώτερα ἀπὸ τὰ ὀσπήτια τῆς νήσου. Τούτους ἐὰν ἐμιμῶντο καὶ τῶν λοιπῶν νήσων οἱ κάτοικοι, δὲν ἤθελαν λιμῶνττους καὶ νὰ σεροῦνται τῶν ἀναγκαίων, καὶ ἐκ τούτου νὰ βιάζωνται νὰ ταξιδεύωσιν, ἄλλοι μὲν εἰς τὴν Ρούμελην, καὶ ἄλλοι εἰς τὴν Ἀνατολήν, διὰ νὰ ἀποκτῶσι τὸν ἐπιούσιον ἄρτον μὲ τόσας κακοπαθείας καὶ κόπους. Κανείς σχεδὸν Νιδριώτης δὲν φαίνεται οὔτε εἰς τὴν Ρούμελην, οὔτε εἰς τὴν Ἀνατολήν, νὰ περιπατῇ χωρὶς βραχί ἀπὸ χωρίον ἕως χωρίου· καὶ ποτὲ μὲν νὰ γίνεταί ζήτουλας, ποτὲ δὲ νὰ τρέχη εἰς τὰ ξένα ἀμπέλια καὶ τοὺς ἀγρούς νὰ σκάπτῃ καὶ νὰ θερῖζῃ, ἢ νὰ

βασῆ εἰς τοὺς ὤμους ἕνα ζερπίλι μὲ ἕνα μισρί, καὶ ἕνα σκουριασμένον σχεπάρνι καὶ πριόνι διὰ νὰ μερεμετίζη τὰς καλύβας τῶν χωρικῶν· ἀλλ' ὅλοι οἱ Νιδριῶται πλέουσι τὴν Θάλασσαν ὡσὰν δελφίνα, καὶ ἀποκτῶσιν εἰς ἕνα μῆνα τόσα, ὅσα ἕνας ἄλλος νησιώτης δὲν ἀποκτᾷ εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν· ἐπομένως μῆτε καμμία Νιδριώτισα δὲν φαίνεται εἰς ξένον τόπον ὅτι εἶναι μαγείρισα, ἢ βυζάσρα: ἐπειδὴ οἱ ἄνδρες τῶν τὰς τρέφουν καὶ τὰς ἐνδύνουσι πλουσιοπαρόχως.

1) Αἱ Σπέτσιαι καθεύται ὁμοίως πρὸς μεσημβρίαν τοῦ σκυλαίου ἀκρωτηρίου, καὶ πρὸς δυσμᾶς τῆς Νίδρας. Καὶ αὕτη ἡ νῆσος ἔχει ἔδαφος καὶ κατοίκους ὁμοίους μὲ τὴν Νίδραν: ἐπειδὴ εἶναι θαλασσοπόροι ἐπιτήδειοι, ἔχουσι καρὰβια ἀρκετὰ καὶ ἀποκτοῦσιν, ὅσα καὶ οἱ Νιδριῶται.

κ) Ἡ Κρήτη εἶναι ἡ μεγίστη νῆσος τοῦ Ἀρχιπελάγους. Αὕτη ἔχει πολλὰ βραχώδη βουνά, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μέγιστον εἶναι ἡ Ἴδη (ὑψηλορείτης), ἣτις ἀποδίδει κομμύδι· πλησίον ταύτης εὐρίσκεται ἡ ὑπόγειος οἰκοδομή, ὁ Λαβύρινθος. Τὸ κλίμα αὐτοῦ εἶναι εὐκράεστατον, ὁμοίως καὶ τὸ ἔδαφος εὐφθρότατον. Γεννήματα καὶ ζῶα παράγει μέτρια, χρᾶσι πολὺ καὶ κάλλισον, μεσημβρινὰ πωρικὰ καὶ ἄλλα παντοίου εἴδους νοξιμώτατα, μέλι εὐωδέστατον, κηρίον, μαλλί, με-

τάξι ικανόν καὶ καλλίστης ποιότητος, τυρὶ νοσιμώτατον, ἀλάδανον καὶ διάφορα ἀρωματικά λάδια, τὰ ὅποια κατασκευάζουσιν οἱ ἐντόπιοι ἀπὸ τὰ ἐκεῖ εὕρισκόμενα εὐωδέστατα βότανα· πρὸ πάντων δὲ ἐτοιμάζεται ἐλαιόλαδον καὶ σαποῦνι πάμπλου, ἐκ τῶν ὁποίων γίνεται ἐξαγωγή ἀξιόλογος. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι ἐξ ἡμισείας Χριστιανοὶ καὶ Τοῦρκοι. Εἰς τὸ ἀρκτικὸν βουνὸν τῆς δυτικῆς ἄκρας ταύτης τῆς νήσου κεῖνται τὰ Σφακικιά, ὅπου ζῶσιν οἱ ἥρωες καὶ φιλελεύθεροι Σφακιανοί, οἱ τινες, ὀλίγοι ὄντες, ὑπερασπίζονται τὴν ἑαυτῶν ἐλευθερίαν γενναίως. Τὸ γινόμενον αὐτοῦ τυρὶ εἶναι τὸ κάλλιστον τῆς νήσου καὶ ὅλης τῆς Τουρκίας· ἡ διοίκησις ταύτης τῆς νήσου εἶναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τριῶν Πασάδων.

Ἡ Κάνδια, ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς νήσου καὶ καθέδρα τοῦ πρώτου Πασᾶ, εἶναι μετρίου μεγέθους, ὀχυρωμένη καλῶς, ἔχει λιμένα χωρητικόν, πλὴν κατὰ τὴν εἴσοδον μολωμένον, ὅθεν δὲν δύνονται νὰ εἰσέρχωνται μεγάλα καράβια.

III) Ἡ Σερβία εἶναι τοπαρχία ἰδιαιτέρα, ἥτις πρὸς ἄρκτον περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως καὶ Σάου, πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Μπόσνας, πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τῆς Μακεδονίας, καὶ πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας, καὶ μέρος ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως. Οἱ Δούναβις καὶ ὁ Σαῦος ὡς πρὸς αὐτὴν εἶναι συνορικοὶ ποταμοί. Τὸ κεφαλαιοπό-

ταμον αὐτῆς Μωράβας ἀναβρῦει ἀπὸ τοῦ Σκάρ-
 δου, καὶ διαβρέχων αὐτὴν δι' ὅλου τοῦ μήκους,
 χύνεται τελευταίου εἰς τὸν Δούναβιν. Αὕτη εἶχε
 τίτλον Βασιλείου, καὶ ὑπέκειτο εἰς τὴν Τουρ-
 χίαν, διοικουμένη ὑπὸ ἐνὸς Πασᾶ· πλὴν πρὸ ὀλί-
 γου ἐπανασατήσαντες οἱ κάτοικοι, κατεξουσίασαν
 τὸν τόπον. Αὐτοὶ εἶναι γένος Σλαβονικόν, καὶ
 Χριστιανοὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ῥητοῦ. Ὁ τόπος εἶναι
 βουνώδης, καὶ κατασχεπασμένος με δάση μεγά-
 λα, τὸ ἔδαφος εὐφορον με βοσκὰς λιπαράς, ὅθεν
 γίνεται καὶ μεγάλη Κτηνοτροφία, μάλιστα δὲ
 χοιροτροφία,

Ἡ Μπελιγράτη (λευκόπολις), ἡ πρωτεύου-
 σα τῆς Σερβίας, εἶναι διάσημος καὶ ὀχυρὰ πόλις,
 χεϊμένη πλησίον τῆς συμβολῆς τοῦ Σαίου καὶ
 τοῦ Δουναβίως. Δι' αὐτῆς διέρχονται αἱ Τουρχι-
 καὶ πραγματεῖται εἰς τὴν Α'ουστρίαν, καὶ πάλιν αἱ
 τῆς Α'ουστρίας εἰς τὴν Τουρχίαν.

IV) Ἡ Μπόσνα εἶναι ὁμοίως ἰδιαιτέρα
 τοπαρχία, ἔχουσα τίτλον Βασιλείου. Αὕτη
 περιορίζεται πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Σερβίας, πρὸς
 μεσημβρίαν ὑπὸ τῆς Ἀλβανίας, πρὸς δυσμὰς ὑ-
 πὸ τῆς Δαλματίας καὶ Κροατίας, καὶ μέρος ὑ-
 πὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, καὶ πρὸς ἀρκτον
 ὑπὸ τῆς Σλαβονίας. Ὁ τόπος εἶναι βουνώδης
 καὶ δασώδης, γεωργεῖται καλῶς, ἔχει καλοὺς
 ἡμπελῶνας, μεγάλην Κτηνοτροφίαν καὶ πολλήν

οικοδομικήν ξυλικήν· Οί Μποσινάκοι είναι γενναίον και φιλελεύθερον γένος, ὁμιλοῦσι Σλαβονισί· και οί μὲν αὐτῶν εἶναι Μωαμετάνοι, οί δὲ πλείονες, Χριστιανοὶ τοῦ ἀνατολικοῦ και δυτικοῦ δόγματος,

Τὸ Σαράϊον, ἡ πρωτεύουσα τῆς Μπόσνας, εἶναι πόλις μεγάλη, ὄχυρά και ἐμπορικὴ, ἔχουσα και τεχνουργεῖα καλὰ ὄπλων.

V) Ἡ Μπασαραβία κεῖται μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δουνάβεως, τῆς Μάυρης Θαλάσσης, τοῦ Νίεβρου και τῆς Μπογδανίας. Αὕτη ἔχει ἔδαφος πανταχοῦ ὁμαλὸν και εὐφορον χωρὶς βουνὰ και δάση, μεγάλην δαψύλειαν γεννημάτων και βοσκῶν, Κτηνοτροφίαν και μάλισα πρόβατα και ἵππους ἀγρίους. Τὸ θέρος συμβαίνει ἔλειψις τοῦ νεροῦ, τὸν δὲ χειμῶνα βάλτοι. Οἱ κάτοικοι εἶναι Τάταροι Μωαμετάνοι, μεμιγμένοι μὲ Βλάχους· ἐνεργῶσι Γεωργικὴν ἐπικερδῆ, μεγάλην ἵππατροφίαν, βουκολικὴν και μελισσοουργίαν. Αὕτη τῶρα ἐχυριεῦθη, και κρατεῖται ὑπὸ τῶν Ῥώσων.

Τὸ Κιλί κεῖται κατὰ τὸν ἀρχτικώτατον βραχίονα τοῦ Δουνάβεως. Αὕτη εἶναι πόλις ὄχυρά και εὐλίμενος, και ἐνεργεῖ μεγάλον ἐμπόριον, κατ' ἐξοχὴν μὲ κηρίον και βοδινὰ δέρματα.

Τὸ Ἰσματὶλ, τὸ κείμενον ἀνωτέρω κατὰ τὸν αὐτὸν βραχίονα τοῦ Δουνάβεως, εἶναι διάσημος καὶ ὀχυρὰ πόλις μὲ πολλὰ τεχνουργεῖα κατ' ἐξοχὴν σαγγρίου.

Τὸ Πεντέρι, τὸ κείμενον κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νίσρου εἶναι πόλις μεγάλη μὲ κάστρον ὀχυρόν.

Β. Ἐμμεσοὶ καὶ πολὺ ἐξηρητημένοι
Ἐπαρχίαι εἶναι αἱ Ἡγεμονίαι
Βλαχία καὶ Μολδαβία.

Αὗται ἔχουσι τὴν αὐτὴν ποιότητα, καὶ τοὺς αὐτοὺς κατοίκους. Λαμβάνουσι παρὰ τῆς ὑψηλῆς Πόρτας Ἡγεμόνας Χριστιανούς, οἵτινες ἔτησίως ἀναβεβαίονται, καὶ χρεωσοῦσι νὰ πληρῶνῃσι τῷ Σουλτάνῳ κατ' ἔτος φόρον μέγαλον· συχνὰ καταειβάζονται καὶ φονεύονται, πλην καὶ οὕτως διοικοῦσι μὲ ἱκανὸν δεσποτισμὸν, ἀλλ' ὄχι χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν τῶν Μπογιάρων (τῶν πολιτικῶν ἀξιωματικῶν, τῶν συνορχομένων εἰς τὸ Διβάνι) καὶ τῶν Εὐγενῶν. Πρὸς τούτοις ἡ ὑψηλὴ Πέρτα ἔχει καὶ εἰς τὰς δύο Ἡγεμονίας πόλεις τινὰς μὲ ἰδίους ὑποτελεῖς, ἀνήκοντας εἰς αὐτὴν ἀμέσως. Οἱ οἰκηταὶ καὶ τῶν δύο Ἡγεμονιῶν εἶναι Βλάχοι· ἡ γλῶσσα των εἶναι μία μίξις τῶν γλωσσῶν: τῆς Σλαβονικῆς, τῆς παλαιᾶς Δακικῆς,

τῆς Λατινικῆς καὶ τῆς Ἰταλικῆς · ἡ μία Ἡγεμονία ὅμως τὴν προφέρει ὀλίγον διαφορητικῶς ἀπὸ τὴν ἄλλην · ἔχουσιν ἤθη Τουρκικά, καὶ εἶναι ὁπαδοὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ δόγματος. Καὶ εἰς τὰς δύο Ἡγεμονίας εὐρίσκονται μετρίως Γραικοί, Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι

Σημ. Ἐν τῷ παρόντι πολέμῳ καὶ αἱ δύο Ἡγεμονίαι ἐκυρμεύθησαν καὶ κρατῶνται ὑπὸ τῶν Ρώσων.

1) Ἡ Ἡγεμονία τῆς Βλαχίας κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Βουλγαρίας, μεταξύ τοῦ Δουναβέως καὶ τῶν ὀρέων τῆς Ἑπταπόλεως · καὶ πρὸς μὲν τὰ ἀρκτῶα μέρη ἔχει πολλὰ ὑψηλὰ βουνά, πρὸς δὲ τὰ μεσημβρινά, κατὰ τὸ μῆκος τοῦ Δουναβέως, εὐφορωτάτας πεδιάδας καὶ πολλοὺς ποταμοὺς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ Ἀλούτας καὶ ὁ Σερέτης εἶναι πλευσοί, καὶ χύνονται ἐντεῦθεν εἰς τὸν Δούναβιν. Πρὸς τούτοις ἔχει δαψίλειαν γεννημάτων, καλὰ κρασὰ καὶ πωρικά, ἐπισήμους δρυμόνας, μεγάλην Κτηνοτροφίαν καὶ μάλισα ἵππους καλοὺς, βόδια, πρόβατα καὶ χοίρους, μέλι καὶ κάλλισον κηρί, πολλὰ ἀγρίμια καὶ ὀψάρια, θειάφι καὶ ἀξιολόγους ἀλυκάς. Ὁ τόπος εἶναι ὀλίγον κατοικημένος καὶ χωρὶς ἐργόχειρα.

Τὸ Βουκορέστιον εἶναι ἡ πρωτεύουσα καὶ ἡ καθέδρα τοῦ Ἡγεμόνος, κειμένη εἰς τὸ με-

σημβρινόν μέρος τοῦ τόπου. Αὕτη ἔχει πολλὰς ὤραιας καὶ πολυτελεῖς οἰκοδομὰς καὶ χαριεσάτην περιοχὴν, πλὴν διάθεσιν ἀνώμαλον.

Αἱ ἀμέσως ὑποκείμεναι τῷ Σουτλάνῳ πόλεις, αἱ ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς Βλαχίας κείμεναι, εἶναι:

Τὸ Γιούργιοβογ, ἥτις κεῖται μεσημβρινοδυτικῶς τοῦ Βαχορεσίου, παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Δουνάβεως· εἶναι δὲ μεγάλη καὶ ὄχυρά, καὶ ἡ ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Βλαχίας.

Καὶ ἡ Πραΐλα, ἥτις κεῖται ἀνατολικοαρκτικῶς τοῦ Βουχορεσίου, παρὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Δουνάβεως καὶ Σερέτου· εἶναι δὲ μεγάλη καὶ ὄχυρά.

2) Ἡ Ἡγεμονία τῆς Μολδαβίας κεῖται ἀρκτικοανατολικῶς πρὸς τὴν Βλαχίαν, μεταξύ τῶν ὄρέων τῆς Ἑπταπόλεως καὶ τοῦ Νίσρου, ὅστις τὴν διαιρεῖ ἀπὸ τῆς Ρώσσιας· διαβρέχεται δὲ ὑπὸ τοῦ Προύτου καὶ Σερέτου. Αὕτη πρὸς μὲν τὰ δυτικὰ μέρη εἶναι βουνώδης, πρὸς δὲ τὰ ἀνατολικὰ ὀμαλὴ καὶ εἰς ἄκρον εὐφορὸς, πλὴν κακῶς καλλιεργημένη· ἔχει μεγαλωτάτην Κτηνοτροφίαν, καὶ μάλιστα ποιμαντικὴν καὶ ἵπποτροφίαν, ἐτι δὲ μελισσοουργεῖα, πολλὰ γεννήματα, γήϊνον ἄλας, ξυγὰς πηγὰς καὶ ἀμπλουργίαν. Ἐκφέρουται δὲ ἐντεῦθεν

άλας, κηρίον, μαλλί, πρόβατα πάμπολλα, ό-
μοίως παχέα βόδια και ίπποι, και κρασί άρκετόν.

Τό Ιάσιον είναι ή πρωτεύουσα και ή καθε-
δρα του Ηγεμόνος. Αύτη κείται εν τῷ μέσω
της Ηγεμονίας εις τόπον νοτιώδη και ανώμαλον·
είναι έμπορικη και ευρύχωρος, πλην κακώς οικο-
δομημένη.

Το Γαλάτσι κείται προς μεσημβριαν του
Ίασίου, παρα τας όχθας του Δουνάβεως. Αύ-
τη είναι πόλις επίσημος με ναυπηγείον· ενεργεί δε
διὰ του Δουνάβεως και της Μαύρης Θαλάσσης
έμπορίον μεγάλο με τα προϊόντα των δύο Η-
γεμονιών.

Η Χοτινι κείται προς άρκτον του Ίασίου,
κατά την μεταξύ Ρωσσίας και Γαλιτίας γωνίαν,
παρα τας όχθας του Νίφρου. Αύτη είναι καλώς
όχυρωμένη, έχει βόσκας λιπαράς και βουκολι-
κην επικερδή· ανάκει δε άμέσως τη ύψηλή Πόρτα.

Γ. Αί έφεξής δύο ελεύθεραι Α'ρι-
στοκρατίαι ήσαν υπό την υπερά-
σπισιν του Σουλτάνου

1) Η Α'ριστοκρατία Ρ'αγούζα, ή εν τη
Δαλματία, ήτις περιορίζεται υπό του Α'δριατι-
κού πελάγους και της Μπόσνας. Η διοίκησις

αυτῆς εἶναι Ἀριστοκρατικὴ κατὰ τὸν τρόπον τῆς πρώτης Βενετικῆς Ἀριστοκρατίας. Ἡ μεγάλη βουλή ἔχει τὴν ὑπερτάτην δυνάμιν, ἥτις συνίσταται ὑπὸ τῶν Εὐγενῶν. Ἐκ τῶν συνάρθρων αὐτῆς ἐκλέγεται ἡ Βουλὴ Πρεγκάλη, ἥτις διοικεῖ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, καὶ δέχεται εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ἑνᾶ διὰ ψήρων ἐκλεγόμενον Ρέκτορα (ἑπαρχον). Ἡ ἐπικράτεια αὐτῆς εἶναι μικρὰ καὶ ἄρροσ, ἐκτὸς τῆς ὠραίας νήσου Μελιόσας. Οἱ οἰκητὰὶ ὀμιλοῦσι Σλαβονισί, οἱ δὲ περισσότεροὶ Ἰταλισί, ὄντες ὀπαδοὶ τοῦ Δυτικοῦ δόγματος· ὑποφέρουν ὅμως τοὺς Ἀρμενίους καὶ Μωαμετάνους.

Σημ. Τώρα ἡ Ἀριστοκρατία αὕτη κρατεῖται ὑπὸ τῶν Φρανσεζῶν.

Ἡ Ραγούζα εἶναι ἡ κρατεύουσα τῆς Ἀριστοκρατίας, ἥτις κεῖται εἰς ἕνα κόλπον τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους· ἔχει πολλὰ ὠραῖα ἐργόχειρα, καὶ λιμένα χωρητικὸν μὲ ναυπηγεῖον καὶ μαγαζία· ἐνεργεῖ δὲ ἴδιον ἐμπόριον μέγαν, καὶ ἀξιόλογον ναυτοαγώγιον.

2) Καὶ ἡ Ἀριστοκρατία τῶν ἑπτὰ ἐνωμένων νήσων. Αὕτη συνεστήθη ἐκ τῶν πρὶν νήσων τῆς Βενετίας, τῶν ἐν τῷ Ἰονικῷ πελάγει: τῶν Κορυφῶν, τῶν Παξῶν, τῆς Ἀγίας Μαύρας, τῆς Ἰθάκης, τῆς Κεφαλληνίας, τῆς Ζακύνθου καὶ τοῦ Τσιρίγου, μὲ αὐτὰς συναριθμοῦνται

καὶ αἱ μικρότεροι νῆσοι : ἡ Ἀντίπαξος, τὸ Τσιριγόντον καὶ αἱ δύο Στροφάδες. Αὐταὶ μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Βενετικῆς Ἀριστοκρατίας ἐξουσιάσθησαν ὑπὸ τῶν Φρανσέζων · ἐπειτα κυριευθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἐνωθέντων Ρώσων καὶ Τούρκων, ἀπεκατέστησαν ἰδίᾳ Ἀριστοκρατία ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Τουρκίας · τῷ δὲ 1803 ἔλαβον παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ρωσσίας μίαν νέαν Ἀριστοκρατικὴν διοίκησιν. Τὰ αὐτῶν προϊόντα εἶναι σαφίδαί πολλαὶ καὶ κουραντί, κρασί κάλλιξον, ἐλαιόλαδον πολὺ, καὶ ἄλας · οἱ δὲ οἰκηταὶ Ἕλληνες.

Σημ. Οἰμοίως καὶ ἄλλη ἡ Ἀριστοκρατία κρατεῖται τῶρα ὑπὸ τῶν Φρανσέζων.

Οἱ Κορυφῶν εἶναι μικρότερα τῆς Κεφαλληνίας, πλὴν ἀξιολογώτερα ταύτης καὶ τῶν λοιπῶν : ἐπειδὴ εἶναι ὄχυρά καὶ πολυάνθρωπος. Αὕτη κεῖται πλησίον τῆς εἰσόδου τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, πρὸς δυσμὰς τῆς Ἑλλάδος · ἔχει εὐφορίαν ἐλαιολάδου, παράγει ἄλας καὶ μεσημβρινὰ πωρικά. Πρὸς τὰ ἀνατολικά αὐτῆς παραθαλάσσια ἔχει πόλιν ὁμώνυμον, ἥτις εἶναι καλῶς ὄχυρωμένη, καὶ ἐν ταύτῃ πρωτεύουσα καὶ καθέδρα τοῦ Βούλευτηρίου τῆς Ἀριστοκρατίας.

Οἱ Παξοὶ κεῖνται πρὸς μεσημβρίαν τῶν

Κορυφῶν. Τὸ μόνον προϊόν αὐτῶν πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον εἶναι ἐλαιόλαδον κάλλιςον.

Ἡ Ἁγία Μαύρα κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῶν Παξῶν· ἡ δὲ Ἰθάκη πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἀγίας Μαύρας. Οἱ ὀλίγοι οἰκηταί, τῆς Ἰθάκῆς καταγίνονται ἐπιμελῶς εἰς τὴν θαλασσοπορείαν.

Ἡ Κεφαληνία κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Ἰθάκῆς. Αὕτη εἶναι ἡ μεγαλητέρα νῆσός τῆς Ἀριστοκρατίας, πλὴν βουνώδης εἰς ἄκρον· παράγει δὲ πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον ἐλαιόλαδον, κρασί κάλλιςον, καὶ κυρίως κουραντί. Οἱ οἰκηταὶ αὐτῆς εἶναι ἐκ γενετῆς ναῦται ἐπιτηδεῖοι, ἀλλ' ἡ πρῶν διημαρτημένη διοίκησις τῆς Βενετίας ἐμπόδιζεν ἀλόγως τὴν ἐκ τούτου ὠφέλειαν· μετὰ τὴν μεταβολὴν ὅμως τῆς διοικήσεως ταύτης, εὐθὺς ἡ ναυτικὴ αὐτῶν δύναμις ὤρμησεν ἐπὶ τὸ κρεῖττον. Αὐτοὶ εἶναι ὀξύνοες, καθὼς καὶ πολλῶν ἄλλων νήσων οἱ οἰκηταί, πλὴν ἀκαλλιέργητοι· ὅθεν εἶναι ἐλπίς, εἰ μὴ μετὰ καιρὸν ἀφιερῶσιν εἰς τὰς μαθήσεις, ὅτι δύνονται νὰ ἀναφανώσιν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες μεγάλοι· καθὼς καὶ καθ' ὅλον τὸν ζοφερώτατον αἰῶνα τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ἀνεφαίνοντο ἐνίοτε ἐκ ταύτης τῆς νήσου τοιοῦτοι τινές.

Ἡ Ζάκυνθος κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς

Κεφαληνίας καὶ πρὸς δυσμὰς τοῦ Μωρέως. Ἀὐ-
τη ἔχει ἔδαφος εὐφορον, προϊόντα τὰ αὐτὰ καὶ
πόλιν ὁμώνυμον. Οἱ κάτοικοι δὲν ἔκαταγίνοντο
μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὴν θαλασσοπορείαν, πλὴν ἴ-
σως εἰς τὸ ἔξῃς μιμηθῶσι τοὺς λοιποὺς φιλοναύ-
τας νησιώτας, καὶ ἐκτείνωσι διὰ τούτου τὰς
ιδέας καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πατρίδος των.

Πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ζαχύνθου κεῖνται αἱ
Στροφάδες. Πρὸς δὲ μεσημβρίαν τοῦ Μωρέως
τὸ Τσιρίγον. Αὕτη εἶναι νῆσος μικρὰ καὶ ἄφο-
ρος, κατοικουμένη ὑπὸ ὀλίγων τινῶν Γραικῶν.

Α Σ Ι Α.

(Πιν. 1. καί. 2.)

§. 1. Σύνορα.

Η Ἀσία συνορεύει μετὰ τῆς Εὐρώπης, ἥ-
 τις μόνη συνέχεται ἀμέσως μετὰ τῆς Ἀσίας · ἡ
 συνορικὴ ὅμως γραμμὴ δὲν εἶναι ἀκριβῶς προσ-
 διωρισμένη · ἡ παλαιότητα καὶ βεβαιότητα εἶναι
 ἡ σχηματιζομένη ὑπὸ τοῦ ὄρους Οὐράλ καὶ τοῦ
 ποταμοῦ Δών. Ἀπώτερον πρὸς μεσημέριαν διαι-
 ρεῖται ἀπὸ τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς Μαύρης καὶ
Μεσογείου Θαλάσσης. Ἡ Ἀφρικὴ συνέχεται
 μετὰ τῆς Ἀσίας δι' ἐνὸς ἰσθμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐκ
 μὲν τοῦ ἐνὸς μέρους σχηματίζει ἡ **Μεσόγειος**,

ἔχ δὲ τοῦ ἑτέρου ἢ Ἐρυθρὰ Θάλασσα, ἢ ὁ Ἀραβικὸς κόλπος. Ὅλοι οὗτοι οἱ τόποι καὶ αἱ Θάλασσαι κεῖνται πρὸς δυσμὰς τῆς Ἀσίας. Πρὸς δὲ μεσημβρίαν αὐτῆς κεῖται ὁ Ἰνδικὸς Ὠκεανός, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρίσκονται πάμπολλαι νῆσοι, ἐκ τῶν ὁποίων τινές — αἱ πλησίον τῶν Ἀουστραλιακῶν νήσων — εἶναι αἱ μέγισται τοῦ Κόσμου. Πρὸς ἀνατολὰς συνορεύει μετὰ τοῦ Μεγάλου Ὠκεανοῦ, τοῦ καὶ εἰρηνικοῦ ὀνομαζομένου, ὅς τις διάτινος μέγαν ἠπὸσῆματος τὴν διαιρεῖ ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς· πλὴν αὗται αἱ δύο Ἡπειροὶ ὅσον προχωροῦσι πρὸς ἄρκτον, τοσοῦτον συμπλησιάζουσι, ἕως οὗ σχηματίζουσι ἓνα πορθμὸν μέτριον, ἔχοντα πλάτος δέκα μιλίων, ὅς τις ὀνομάζεται πορθμὸς τοῦ Κόοκ, ἢ τοῦ Μπέριγ, καὶ διαιρεῖ τὴν ἀπώτατην ἀνατολικὴν ἄκρην τῆς Ἀσίας ἀπὸ τὴν δυτικὴν τῆς Ἀμερικῆς· ὅθεν πάλιν ἀπομακρύνονται ἀπ' ἀλλήλων, τὰ μὲν Ἀσιατικὰ παραθαλάσσια πρὸς δυσμὰς, τὰ δὲ τῆς Ἀμερικῆς πρὸς ἀνατολὰς. Ὅλη ἡ Ἀρκτικὴ Ἀσία συνορεύει μετὰ τῆς ἀρκτικῆς παγωμένης Θαλάσσης, καὶ τυλίττεται εἰς σχῆμα ἡμικυκλίου περὶ τὸν ἀρκτικὸν πόλον.

§. 2. Μέγεθος.

Ἡ Ἀσία μετὰ τὴν Ἀμερικὴν εἶναι ἡ μέγιστη Ἡπειρος. Ἡ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς με-

γίση αὐτῆς ἑκτασις ἔχει μῆκος 1300 μιλίων, καὶ πλάτος σχεδὸν τοσοῦτον ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον. Αὕτη εἶναι μεγαλητέρα τῆς Εὐρώπης τετράκις καὶ ἐπέκεινα, τῆς δὲ Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἑξηκοντάκις.

§. 3. Ὅρη.

Ἡ Ἀσία ἔχει καθ' ὅλην τὴν ἑαυτῆς ἑκτασιν πολλὰ καὶ μεγάλα ὄρη. Τὰ ἐφεξῆς — τὰ ὅποια ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνέχονται πρὸς ἄλληλα, καὶ κατὰ διαφόρους τόπους ὀνομάζονται καὶ διαφόρως — εἶναι τὰ περιφανέστερα καὶ ἀξιοσημείωτα:

- 1) Τὸ Οὐραλικὸν ὄρος ὑψώνεται ἀπὸ τῶν Εὐρωπαϊκῶν συνόρων, τῶν παρὰ τὸν ἀρκτικὸν πολικὸν κύκλον, κατ' εὐθείαν πρὸς μεσημβρίαν. Τοῦτο ἐνώνεται διὰ τινος ὄρους, κυρτουμένου πρὸς μεσημβρίαν 2) μετὰ τοῦ μεγάλου ὄρους Ἰμάου, ἢ Μουστάκ, ὅπου προχωρεῖ πρῶτον πρὸς μεσημβρίαν, καὶ ἔπειτα σρέφεται πρὸς δυσμὰς, καὶ 3) μετὰ τοῦ ὄρους Ἀλταΐ, ὅπου προχωρεῖ πρὸς ἀνατολὰς, καὶ περικυρτούμενον πρὸς μεσημβρίαν, ἐκπέμπει πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν τινὰς μεγάλους κλάδους. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μαύρης Θαλάσσης ὑψώνεται

4) ὁ Καύκασος, ὅς τις συμπίπτει πρὸς δυσημ. 5) μετὰ τοῦ Ταύρου, τοῦ ἐμπεριέχοντος τὸ βουνὸν Ἀραράτ, καὶ ἐκτεινομένου μέχρι τῆς Μεσογείου Θαλάσσης· αἱ περισσότεραι κορυφαὶ τούτου τοῦ ὄρους εἶναι αἰωνίως χιονοσχέπασοι.

§. 4. Ὑδατα.

Ἡ Ἀσία ἔχει πολλοὺς διασήμεους ποταμούς, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς συναριθμοῦνται μετὰ τῶν μεγίστων ποταμῶν τοῦ Κόσμου. Οὗτοι σχεδὸν ὅλοι ρέουσιν ἢ πρὸς μεσημέριαν ἐν τῷ Ἰνδικῷ Ὠκεανῷ, ἢ πρὸς ἄρκτον ἐν τῇ ἀρκτικῇ παγωμένῃ Θαλάσσει· ρέουσι δὲ καὶ τινες πρὸς ἀνατολὰς ἐν τῷ Μεγάλῳ Ὠκεανῷ. Οἱ πρὸς μεσημέριαν ρέοντες εἶναι :

- 1) Ὁ Εὐφράτης, ὁ πάντων δυτικώτατος. Οὗτος ἀναβρίων παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ταύρου, ἐγκαταδύεται ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ, ὅς τις σχηματίζεται ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ· πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐφράτου σμίγεται μετ' αὐτοῦ καὶ
- 2) Ὁ Τίγρις, ὁ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Εὐφράτου ρέων. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖται τὸ Μπαγδάτι.

- 3) Ο Ἰνδός, ὁ ἐτι ἀνατολικώτερος, ἔρχεται ἀπὸ τοῦ ὄρους Μουζάκ, καὶ βυθίζεται ἐν τῷ Ἰνδικῷ Ωκεανῷ.
- 4) Ο Γάγγης, ὁ ἐτι ἀνατολικώτερος, εἶναι ἓνας τῶν διασημοτάτων καὶ μεγίστων ποταμῶν τῆς Ασίας, καὶ χθνεται ἐν τῷ Ἰνδικῷ Ωκεανῷ. Ἡ Καλκούτα κεῖται παρὰ τὰς ὄχθας ἐνὸς κλάδου τοῦ Γάγγη - ὁ δὲ ἀνατολικὸς αὐτοῦ κλάδος πλησίον τῶν ἐκβολῶν δέχεται τὸν Μπουρεμποῦτερ, τὸν ἀναβρῦοντα πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ Γάγγη.

Ἐκ δὲ τῶν ρεόντων ἀρχτικῶς ἐν τῇ πεγυμένη θαλάσῃ ποταμῶν, οἱ μέγιστοι εἶναι :

- 5) Ο Ὀμπης (ὄμπ) ὁ δυτικώτατος, ὅς τις σχεδὸν μέχρι τῶν πηγῶν του εἶναι πλευσός, καὶ πληθύνεται ὑπὸ πολλῶν διασήμεων καὶ μέρος πλευσῶν ποταμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μέγιστος εἶναι ὁ Ἰρτης, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Τομπόλη.
- 6) Ο Γενισέης, ὁ ρέων ἀνατολικώτερον· καὶ ἐτι ὁ ἀνατολικώτερος

7) Λένας.

Λίμνας ἡ Ἀσία ἔχει πολλάς, καὶ μάλιστα ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς· ἡ μεγίστη καὶ διασημοτάτη πασῶν εἶναι 1) ἡ Κασπία Θάλασσα, ἡ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μαύρης Θαλάσσης κειμένη. Αὕτη δὲν ἔχει τινὰ ὀρατὸν σύνδεσμον μετὰ τοῦ Ὠκεανοῦ, οὔτε ἐκβολὴν τινά, ἂν καὶ χύνονται εἰς αὐτὴν πολλοὶ ποταμοί, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἐρχόμενον μεγαλοπόταμον Βόλγας. Αὕτη, ἡ οὕτως ὀνομαζομένη Θάλασσα, εἶναι ἡ μεγίστη Λίμνη τοῦ παλαιοῦ Κόσμου. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κασπίας κεῖται 2) ἡ λίμνη Ἀράλη, ἣ τις ἔχει τὰς αὐτὰς ιδιότητες τῆς Κασπίας, καὶ δέχεται τὸν ποταμὸν Γκιχών, κατὰ τὸ παραπόταμον τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Μπουχάρα. Ἐπι ἀνατολικώτερον, πλησίον τῶν συνόρων τῆς Ρωσικῆς ἐπικρατείας εἶναι 3) ἡ λίμνη Μπαϊκάλη, παρὰ τὴν ὁποίαν κεῖται ἡ πόλις Ἰρκούτσκο.

§. 5. Κλίμα.

Τὰ μὲν μεσημβρινώτατα παραθαλάσσια τῆς Ἀσίας, καὶ αἱ πλησίον αὐτῶν νῆσοι κεῖνται ἐν τὸς τοῦ τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου, ἥτοι κατὰ τὴν διακεκαυμένην Ζώνην· τὰ δὲ ἀρκτικά παραθαλάσσια ἐντὸς τοῦ πολικοῦ κύκλου, ἥτοι κατὰ τὴν ἀρκτικὴν κατεψυγμένην Ζώνην· τὸ δὲ κεφαλαίωδες αὐτῆς μέρος, καὶ τὰ ἀνατολικά παραθαλάσσια καὶ αἱ νῆσοι κεῖνται ἐν τῇ ἀρκτικῇ εὐκράτῳ

Ζώνη· πλὴν τὰ ἀποτελέσματα τῆς κατεφυγμένης Ζώνης ἐκτείνονται πολὺ ἀπώτερον τοῦ πολικοῦ κύκλου, καὶ σχεδὸν ἕως τὸ μέσον τῆς εὐκράτου Ζώνης. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ μέσον τῆς Ἀσίας περικλείεται ὑπὸ μεγάλων ὄρεων, τὰ ὅποια προχωροῦσιν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, διὰ τοῦτο τὴν διαίρουσιν εἰς τρία μέγιστα τμήματα, τὰ ὅποια διαφέρουσι πολὺ ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὴν θερμότητα, τὸν Ἄερα καὶ τὸ κλίμα· δηλονότι εἰς Μεσημβρινήν, Μεσαίαν καὶ Ἀρκτικήν Ἀσίαν. Δύναται δὲ νὰ ὑποτεθῆ ὡς βᾶσις ταύτης τῆς διαίρέσεως ἡ Κασπία Θάλασσα, ὥσε ὅ,τι κεῖται κατ' εὐθείαν ταύτης τῆς Θαλάσσης, ἀνάγεται εἰς τὴν Μεσαίαν· ὅσον δὲ πρὸς τὰ ἀρκτικά αὐτῆς μέρη, εἰς τὴν Ἀρκτικήν· καὶ ὅσον πρὸς τὰ μεσημβρινά, εἰς τὴν Μεσημβρινήν Ἀσίαν.

Ἡ Μεσημβρινὴ Ἀσία ἔχει θερμόν, πρὸς δὲ τὰ παραθαλάσσια καὶ ὑγρὸν Ἄερα· εἰς τινὰς τόπους αὐτῆς ἡ θερμότης συμβαίνει τοσοῦτον σφοδρά, ὥσε μόνον τοὺς ψυχροτέρους καιροὺς τοῦ χρόνου κατοικοῦνται· αὐτοῦ πνέει ὁ διαβόητος ἄνεμος σάμουμι, ὅστις εἶναι θερμὸς μέχρι πνιγμοῦ, καὶ ὅταν πνέῃ σφοδρῶς γίνεται θανατηφόρος. Ἀπώτερον δὲ πρὸς ἄρκτον κατὰ τὰ ὄρη, τὰ περιορίζοντα τὴν Μεσαίαν Ἀσίαν, ὁ Ἄερας εἶναι εὐκράτερος καὶ καθαρώτερος, ὅθεν

αὐτοῦ εὐρίσκονται μέρη τινὰ τῆς Γῆς χαριέστατα καὶ εὐδαιμονέστατα.

Ἡ Μεσαία Ἀσία συνίσταται ἐκ μιᾶς εὐρυχωροῦ καὶ ὑψηλῆς Ράχης, ἥτις πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἄρκτον περικυκλοῦται ὑπὸ χιονοσκεπάζων βουνῶν, καὶ πολλαχοῦ διακόπτεται ὑπὸ ὄρέων, διὰ δὲ τὴν ὑψηλὴν αὐτῆς θέσιν ἀνωμασίη προσέτι καὶ ὑψηλὴ Ἀσία· Αὕτη ἔχει ἕρπυλλον καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τραχὺν Αἴρα, θερμὸν καὶ χειμῶνα δριμύν.

Ἡ Ἀρκτικὴ Ἀσία, ἡ περιέχουσα ὅλον τὸ ἄρκτικὸν μέρος τοῦ Ρωσικοῦ Βασιλείου, ὅσον ἐκτείνεται πρὸ τὴν ἄρκτικὴν παγωμένην Θάλασσαν, χαμηλώνει διηνεκῶς, καὶ γίνεται ὀμαλωτέρα· ἔχει δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Αἴρα ψυχρότατον, καὶ πλησίον τῆς Θάλασσης ὑγρὸν. Αἱ ψυχρότητες αὐτοῦ εἶναι πολὺ δριμύτεραι καὶ διακενέραι ἀπὸ τὰς συμβαινούσας καθ' ὅλους τοὺς λοιποὺς τόπους, τοὺς ἔχοντας τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ἄρκτικοῦ πόλου, πλὴν καὶ οὕτως τὸ μικρὸν θερμὸν ὃ Αἴρ γίνεται ἄρκετὰ θερμὸν.

§. 6. Προϊόντα.

Εἰς ἓνα τοσοῦτον μεγάλον τόπον, ὅστις ἔχει οὕτω διαφορετικὰ κλίματα, ἔπεται ὁμοίως καὶ

ἡ ποιότης τοῦ ἐδάφους, ὁμοῦ καὶ ὅλα, ὅσα ἐπὶ τούτου ζῶσι καὶ φύονται, νὰ εἶναι διαφορετικά. Ἐκ τούτου ἡ Ασία εἶναι ὁ πλουσιώτατος τόπος τοῦ Κόσμου κατὰ τὰ παντοδαπῆ, καὶ ἐν μέρει πολύτιμα καὶ παντελῶς εἰς αὐτὴν ἴδα προϊόντα, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ λοιπαὶ Ἡπειροὶ τοῦ Κόσμου, καὶ μάλιστα ἡ Εὐρώπη, πρέπει νὰ ἀποδίδωσι τὴν εὐχαρίστησιν διὰ ἕνα μέρος τῶν ἐν αὐταῖς καλλίστων προϊόντων, τὰ ὁποῖα οἱ Εὐρωπαῖοι μετέφερον εἰς αὐτὰς ἐκ τῆς Ασίας,

Αὕτη ἡ εὐχαρίστησις ἀνήκει μάλιστα εἰς τὴν Μεσημβρινὴν Ασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν φαίνεται ἡ Φύσις, ὅτι ἐκένωσε τὸ κέρας τῆς δαφιλείας. Τὰ Φυτὰ αὐτοῦ ἀυξάνουσιν ἀσελγέστατα, τὸ δὲ ἔδαφος ἀπαιτεῖ μίαν μικρὰν καλλιέργειαν διὰ νὰ ἀποδώσῃ ὅλα ἐκεῖνα, ὅσα ὑποφέρουσι τοῦτο τὸ θερμὸν κλίμα. Αἱ νῆσοι γεννῶσι τὰ κατὰ τὴν εὐωδίαν καὶ γεῦσιν λεπτότατα φυτὰ, τὰ γενικῶς ὀνομαζόμενα Ἀρωματικά, ἥτοι τὰ μοσχοκάρφια, τὸ μοσχοκαρυδίον ἄνθος, τὰ μοσχοκάρφια καὶ τὴν κανέλαν· τὸ πιπέρι τὸ πάντων κοινότερον καὶ ἡ πιπερόριζα γίνονται ὁμοίως ἐκ περιουσίας κατὰ τοῦτο τὸ κλίμα· τὰ δυναμοτικώτατα ἀρώματα (σπετσαρικά) οἷον: τὸ ὄπιον, ἡ κασία, τὸ μάννα, ἡ κάμφορα, ἡ μασίχα, τὸ κομμύδι, τὸ κιχύδι, ἡ ἀλόη, τὸ λιθάνι καὶ τὸ μύρον εὐρίσκονται ἐν τῇ Ασίᾳ. Ἡ ἔλαια, τὸ καφύθενδρον, τὸ ζαχαροκάλαμον, ὁ βαμβακόψα-

μνος, ἡ συκαμινέα, ὁμοῦ καὶ ὁ ἐκ τῶν φύλων αὐτῆς τρεφόμενος σκάληξ, τὸ κλήμα, ὁ θάμνος τοῦ τσαΐου, πολλῶν μεσημβρινῶν παρικῶν δένδρα, οἷον: τὸ Πισάγ, οἱ Φοίνικες, αἱ πορτογαλλίαι, αἱ Ροδίαι καὶ ἄλλα, τὸ Πέτελ, ἡ Ἀρέκα, τὸ ἀνανάσι, τὰ λεμόνια, τὰ πεπόνια καὶ ἄλλα πολύτιμα παρικὰ εἶναι ἴδια τούτων τῶν μερῶν. Τὰ δάση περιέχουν τὰ κάλλινα εἶδη τῆς ξυλουργικῆς, τῆς οἰκοδομίας καὶ τῶν ἀρωματοξύλων, οἷον: κέδρους, κυπαρίσσια, ἀμπανόζι, σάνδαλον καὶ ἄλλα. Ἐκ τῶν Ἰνδικῶν καλαμίαν κατάγονται καὶ τὰ τῆς Ἰσπανίας. Κανένα δένδρον ὅμως δὲν εἶναι τοσοῦτον ὠφέλιμον πρὸς τοὺς ἐκεῖ κατοίκους διὰ τῆς πολυποικίλου αὐτοῦ χρήσεως, ὅσον ὁ κρόκος. Τὰ κοινότερα γεννήματα αὐτοῦ εἶναι τὸ ἀραποσίτι, πλὴν καὶ ἡ ρίζα Γιάμ ἀναπληροῦ τὴν χρῆσιν τοῦ ψωμίου.

Προσέτι ἡ Φύσις κατ' αὐτὰ τὰ μέρη ἐποίκιλε καὶ τὸ γένος τῶν Ζῶων. Αὐτοῦ μεταβάλλεται εἰς οἰκιακὸν ζῶον ὁ Ἐλέφας, καὶ μεταχειρίζεται διὰ τὸ τράβημα καὶ φόρτωμα. Ἡ Κάμηλος εἶναι τὸ κοινότερον ἀχθοφόρον ζῶον τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας, χωρὶς τοῦ ὁποίου πολλὰ μέρη αὐτῆς δὲν ἐδύνοντο οὔτε νὰ κατοικηθῶσιν, οὔτε νὰ ταξιδεύωνται· τοῦτο εἶναι τὸ ἀσχημότερον ζῶον τῆς Γῆς, ἀλλ' ἐν ταύτῃ καὶ τὸ ὠφέλιμώτατον. Τὸ Βόδι τῶν Ἰνδιῶν εἶναι ὠραῖον καὶ φα-

χύ, ὅθεν τὸ ζεύγουσιν εἰς τὰς ἀμάξας, καὶ κάμουν δι' αὐτοῦ ὁδοιπορίας μακράς. Οἱ ὠραιότατοι Ἴπποι τοῦ Κόσμου γίνονται κατ' αὐτὰ τὰ μέρη, ἔτι πρόβατα μὲ μεγάλην καὶ παχεῖαν οὐράν, καὶ τὰ Καμηλόγιθα (τὰ γίδια τῆς Ἄγκυρας), τὰ ὅποια ἀποδίδουσι τὸ πιφτίκι, τὴν ὕλην τοῦ καμηλότου. Εἰς τοὺς καλαμῶδεις βάλτους κατοικεῖ τὸ μέγαλον καὶ εἰρηνικὸν ζῶον, ὁ Ρινόκερος, εἰς δὲ τὰ δάση αἱ ὠραῖαι Δορκάδες, τὰ Μοσχόγιθα, ὁ Μοσχόγατος, καὶ πλῆθη πολυειδῶν Πιθήκων, οἱ γιγαντιαῖοι Ὀφεις, οἱ παλαιότες καὶ μὲ αὐτὴν τὴν Τίγριδα, οἱ Σκορπίοι, καὶ ἄλλα ἐπιπλαστῆ ζῶα. Ἐκ δὲ τῶν Πτηνῶν αὐτοῦ εὐρίσκονται ἀναρίθμητα πλῆθη Παπαγάλων, Στρούθοκαμήλων, ἐκ τῶν ὁποίων λαμβάνονται τὰ ὠραῖα πτερά, πουλία τοῦ παραθεῖσου — περὶ τῶν ὁποίων τὸ πάλαι ἐμυθολόγουν πολλὰ — καὶ ἓνα εἶδος χελιδόνων, αἱ ὅποια κτίζουσι τὰς Ἰνδικὰς χελιδονοφωλίας, τὸ γνωστὸν τράχημα. Αἱ δὲ Θάλασσαι ἀποδίδουσι τὰ ὠραιότατα μαργαριτάρια, πλὴν εἰς τοὺς ποταμοὺς κατοικεῖ ὁ βδελυρότατος Κροκόδειλος.

Ἐκ τῶν Ὀρυκτῶν εὐρίσκονται ἐν τῇ Μεσσίᾳ Ἀσία: χρυσιὸν πάμπλου καὶ καθαρώτατον, ἀργύριον ὑπέμετρον, χάλκωμα, κασσίτερος καὶ τὰ λοιπὰ μέταλλα· πρὸς δὲ τούτοις καὶ οἱ κάλλισοι ἀδάμαντες καὶ ἄλλοι πολύτιμοι λίθοι.

Πλὴν οἱ ὠραιότατοι τόποι μετριοῦνται ἀμμοβαίως ὑπὸ τῶν συχῶν ξηρῶν καὶ ἀφόρων ἐδαφῶν, καὶ τῶν ψυχρῶν βράχων. Αἱ αὐτοὶ ἀμμόδεις ἔρημοι εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἐκτεταμέναι· ἡ δὲ ἔλλειψις τοῦ νεροῦ καὶ τῶν δένδρων, τῶν ὑπερασπιστικῶν ἐναντίον τῶν θερμοτάτων ἡλιακῶν ἀκτίνων, τὰς ἀποκαθιστᾷ φοβερὰς, ὅθεν μόνον διὰ τῆς βοήθειας τῶν Καμήλων γίνονται διαβαταί· ὅπου ἀναβρῦει μόνον μία πηγὴ, ἐκεῖ ἐμφανίζεται μία πρᾶσινος νῆσος ἐν τῷ μέσῳ ταύτης τῆς ἀμμώδους θαλάσσης· ἡ ἄμμος εἰς τινὰ μέρη εἶναι σερεά, εἰς τινὰ δὲ εὐκίνητος, ὅθεν κινουμένη ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ὡς νερόν, καὶ διωκομένη εἰς μεγαλωτάτους σύλους, ἐπισωρεύεται ὡσάν βουνόν. Διὰ τοῦς τοιοῦτους κινδύνους καὶ τοὺς πολλοὺς κλέπτας, τοὺς πλανωμένους περὶ τὰ ὀλιγοκατοικημένα μέρη, συνεθίζουσι νὰ ταξιδεύουν τὰ κερθάνια ἐπὶ τῆς Ἀσίας μετὰ μεγάλων καθωπλισμένων συνοδιῶν.

Ἡ Μεσαία Ἀσία ἔχει πλεον μεγαλητέρας ἀμμώδεις ἐρήμους, καὶ εὐρυχωρότερας ἀφόρους πεδιάδας. Οἱ εὐφοροὶ ταύτης τόποι εἶναι ἀρμοδιώτατοι πρὸς τὴν Γεωργικὴν, καὶ μάλιστα τὴν Κτηνοτροφίαν, ὅθεν παράγουσι δαψιλῶς γεννήματα, πωρικὰ καὶ κρασί. Ἔτι εἰς τινὰ μέρη αὐτῆς γίνεται τὸ κάλλισον ραβέντι, τὸ ὁποῖον ἄλλοῦ δὲν εὐρίσκεται. Τὰ δὲ λοιπὰ φυτὰ καὶ ζῶα αὐ-

τῆς ὁμοιάζουσι περισσότερο μὲ τῆς Εὐρώπης, παρὰ μὲ τῆς Μεσημερινῆς Ασίας.

Τὰ μέρη τῆς Ἀρκτικῆς Ασίας, τὰ πλησίον τῆς Μεσαίας, ἔχουν τὰς αὐτὰς ποιότητας καὶ τὰ αὐτὰ προϊόντα, καὶ ἐπομένως πολλοὺς τόπους εὐφόρους, ὁμοίως καὶ πεδιάδας ἀφόρους· πλὴν ὅσον ἐκτείνεται πρὸς ἄρκτον ὁ τόπος, τοσοῦτον εὐρίσχεται ἄφορος καὶ τραχύς, ἕως οὗ τελευταῖον δὲν ὠριμάζει κανεῖς καρπός, οὔτε φυτρώνει κανένα φυτόν, ἢ εἰάν φυτρώσῃ ὀλίγον, φθείρεται ὑπὸ τοῦ ψύχους· ἢ δὲ αἰωνίως παγωμένη Γῆ μένει παντελῶς ἀκαλλιέργητος. Ἀντὶ τούτων ὅμως τὸ μέρος τοῦτο τῆς Ασίας ὑπερπλουτεῖ κατὰ τὰ μέταλλα καὶ δάση, τὰ ὅποια εἶναι ἄχρηστα πρὸς τὸ ἐμπόριον, καὶ ἔτι κατὰ τὰ ὠραιότατα καὶ παντοδαπῆ Γουναρικά.

Ἐκ τούτων τῶν ἐπαριθμηθέντων Ἀσιατικῶν προϊόντων, μόνον τὰ ἐφεξῆς ἐσημειώθησαν ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πίνακος (Π. Ι.) διὰ τινῶν σημείων :

- 1) Ἡ Κτηνοτροφία, διὰ τῆς ὁποίας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐννοοῦμεν ἐνταῦθα τοὺς ἵππους καὶ τὰ πρόβατα.
- 2) Τὸ Βαμβάκι, ὅπου δὲν γήθεται μόνον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ κατασκευάζονται ἐξ αὐ-

τοῦ ὑφάσματα, ἐκ τῶν ὁποίων φέρονται
πάμπολλα εἰς τὴν Εὐρώπην, ὡσεὶ τὰ βαμ-
βακερὰ ὑφάσματα τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν
ἐγίναν ἱκανῶς γνωστέα.

- 3) Τὸ Μετάξι, ὅπου ὁμοίως αὐτοῦ κλώθεται
καὶ ὑφαίνεται· τοῦτο εἶναι διὰ τὰ Εὐρωπαϊ-
κὰ ἐργόχειρα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τραχύ,
πλὴν καὶ οὕτω φέρουσιν ἐξ αὐτοῦ πλῆθος
πολὺ εἰς τὴν Εὐρώπην.
- 4) Ὁ Καφέξ, ὃς τις καλλιεργεῖται εἰς πολλοὺς
τόπους τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας, ὅπου ἐ-
σημειώθη καὶ ἡ πατρίς αὐτοῦ (Ἀραβία),
ἐπὶ τῆς ὁποίας καὶ μέχρι τοῦ νῦν εὐρίσκον-
ται τὰ λεπτότατα εἶδη αὐτοῦ.
- 5) Τὸ Τσαΐ, τὸ ὁποῖον εἶναι φύλλα ἐνὸς θάμ-
νου, ὃς τις μέχρι τοῦ νῦν ἄλλοῦ δὲν εὐρί-
σκεται, εἰμὴ ἐπὶ τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας,
κατὰ τὸ σημειωθὲν μέρος (τὴν Κίναν), ἥ-
τις δίδει κατ' ἔτος εἰς τὴν Ἠπειρὸν μας
πολλῶν μιλιουνίων φούντια.
- 6) Τὰ Ἀρωματικά, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς ἕως τοῦ
νῦν λαμβάνομεν ἐκ τῆς Μεσημβρινῆς Ἀ-
σίας, τῆς ὁποίας ὅλα τὰ μέρη σχεδόν, τὰ
παράγοντα τὰ τοιαῦτα προϊόντα, ἐξουσι-
άζονται ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊῶν,

- 7) Τὰ Μετάλλεϊα τοῦ χρυσίου, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται μάλιστα εἰς τὸν πλουσιώτατον κατὰ τὸ χρυσίον τόπον τῆς Ἀσίας (Τιμπέτ. Ἐκ τῶν πολυτίμων ὅμως Ἀσιατικῶν μετάλλων φέρονται πάνυ ὀλίγα εἰς τὴν Εὐρώπην — ἐξαίρουνται τὰ ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊῶν ἀποκτώμενα ἐκεῖ πλούτη, τὰ ὁποῖα φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν ἐπιστρέφοντες — αὐτὰ μάλιστα φέρονται ἀπὸ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ κυρίως ἀσῆμι διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν προϊόντων αὐτῆς, καὶ κατ' ἐξοχὴν τῆς Κίνας.
- 8) Οἱ Πολύτιμοι λίθοι, οἳ τινες εὐρίσκονται εἰς πολλὰ μέρη τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας. Ἐπὶ τοῦ πίνακος ὅμως ἐσημειώθη μόνον ἐκεῖνος ὁ τόπος τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, καθ' ὃν εὐρίσκονται οἱ ἀξιολογώτατοι διαμαντόλακκοι, οἳ τινες ἀποδίδουσι τοὺς ὠραιοτάτους ἀδάμαντας τοῦ Κόσμου.
- 9) Τὰ Μαργαριτάρια τὰ κάλλιστα τοῦ Κόσμου, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς τὰς Θαλάσσας τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας, κατὰ τοὺς ἐπ' αὐτῶν σημειούμενους τόπους.
- 10) Τὰ Γουναρικά, τὸ μόνον προϊόν, καὶ ἡ ἀξιόλογος ἐμπορικὴ ὕλη τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας.

§. 7. Κάτοικοι.

Ἡ Ἀσία ὁμοίως διὰ τῶν ἑαυτῆς κατοίκων ἀπεδείχθη τὸ ἀξιολογώτατον μέρος τοῦ Κόσμου. Αὕτη εἶναι ἡ κούνια τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· ἡ Ἱστορία μας ἀρχιναῖ ἐκ τῆς Ἀσίας· αὐτοῦ ἔλαβε τὴν ἀρχὴν του κατὰ πρῶτον τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ ἐκεῖθεν διεσχορπίσθη εἰς ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς· αὐτοῦ συνεσήθησαν τὰ πρῶτα βασίλεια· αὐτοῦ ἔζησαν καὶ ἐδίδασκον οἱ θεμελιωταὶ τῶν τριῶν εὐρυχωρωτάτων θρησκειῶν: ὁ θεόπτης Μῶυσῆς, ὁ Ἰησοῦς χριστὸς καὶ ὁ Μωάμεθ· αὐτοῦ ἀνεβλάστησαν αἱ πρῶται τέχναι καὶ ἐπιστήμαι.

Ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν μεσημβρινῶν Ἀσιατικῶν φαίνονται δύο κλίσεις, αἱ ὁποῖαι σχεδὸν ἐπικρατοῦσι κοινῶς καθ' ὅλην τὴν Ἀσίαν, καὶ θαυμάζονται. Αὗται εἶναι ἡ ἐφεσις τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τῆς ἀπεριόριστου Δεσποτείας· ὅθεν ἡ Ἀσιατικὴ τρυφή καὶ ὁ δεσποτισμὸς ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων ὡς παροιμίαι.

Τὰ Ἀσιατικὰ γένη εἶναι πολλὰ, ἔχουσι διάφορα ὀνόματα, διαλέκτους, ἤθη καὶ τρόπους τῆς ζωῆς. Τινὰ ἐξ αὐτῶν ζῶσιν εἰς πόλεις καὶ χωρία, ἐνεργοῦσι τακτικὴν Γεωργικὴν, ἔχουν ἐργόχειρα, τέχναις, τεχνουργεῖα καὶ ἐμπόριον·

τὰ τοιαῦτα εὐρίσκονται μάλιστα ἐπὶ τῆς Μεσημε-
 βρινῆς Ἀσίας. Ἄλλα δὲ τρέφονται μόνον διὰ
 τῆς Κτηνοτροφίας, δὲν ἔχουν κατοικίαν σπηραύ,
 ἀλλὰ ζῶσιν ὑπὸ σκηνάς, τὰς ὁποίας χαλῶσι,
 ὅταν τελειώσῃ ἡ βοσκή τοῦ τόπου, καὶ πάλιν
 τὰς ἀνισῶσιν εὐκόλως εἰς ἄλλα μέρη· οὗτοι μὲν
 τὰς ἀγέλας των ἀκολουθοῦσι τὰς βοσκάς, αἱ δὲ
 πλανώμεναι πόλεις καὶ τὰ χωρία αὐτῶν εἶναι ὡ-
 σάν στρατόπεδα. Αὕτη ἡ νομαδικὴ ζωὴ ὡς ἐπὶ
 τὸ πλεῖστον εἶναι εἰς χρῆσιν κατὰ τὴν Μεσαιάν
 Ἀσίαν. Ἄλλα δὲ γένη καταγίνονται μόνον εἰς
 τὸ κυνήγι τῶν ἀγρίων ζώων καὶ τὴν ψαρικὴν, καὶ
 τρέφονται ἐπίσης δι' αὐτῶν καὶ τῶν Ρένων. Ταῦ-
 τα εἶναι τὰ πλέον ἀγριώτατα γένη τῆς Γῆς, τὰ
 ὁποῖα κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας, πρὸς
 τὸ μῆκος τῆς παγωμένης Θαλάσσης.

Εἰς τὴν πρώτην κλάσιν, τοῦτ' ἔστι τὴν ἐνεργούσαν τὴν Γεωργικὴν, ἀνάγονται :

1) Οἱ Τοῦρκοι, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατακρατοῦσι τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Μεσημεβρινῆς Ἀσίας, πλὴν εἶναι συγκαταμειγμένοι μετὰ τοῦ φιλεμπόρου γένους τῶν Ἀρμενίων, τῶν Γραικῶν καὶ τῶν Ἑβραίων. Οἱ Τοῦρκοι προσέτι εἶναι ἓνα τῶν κυριευόντων γένων τῆς Εὐρώπης.

2) Οἱ Τάταροι, οἵτινες εἶναι γένος ἰκανῶς

πολυάριθμον, ἐκ τοῦ ὁποίου κατάγονται καὶ οἱ Τούρκοι. Μέρος τούτων ὅμως ἀναγεται εἰς τὴν πρώτην κλάσιν, καὶ ἴσως οἱ περισσότεροι ζῶσι νομαδικῶς. Αὐτοὶ κατοικοῦσιν ἐπὶ τῶν δυτικῶν μερῶν τῆς Μιθρασιαίας Ἀσίας, καὶ ἐκτείνονται μέχρι τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας, καὶ τῆς Εὐρώπης.

3) Οἱ Ἀραβες, οἵτινες ὁμοίως εἶναι κατ' ἐξοχὴν πολυάριθμον καὶ αξιοσημείωτον γένος. Αὐτοὶ ἔχουσι τὴν καθέδραν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, μετέβησαν ὅμως καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς. Ὡσαύτως καὶ οὗτοι κατὰ μέρος ἀνάγονται εἰς τὴν πρώτην κλάσιν: ἐπεὶ πολλὰ φυλὰι αὐτῶν ζῶσι νομαδικῶς, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ ὀνομαζόμενοι Μπετουίνοι Ἀραβες εἶναι ἐν ταύτῃ σκηνίται καὶ λησαί.

4) Οἱ Πέρσαι, οἱ τὴν Περσίαν οἰκοῦντες καὶ χρηματίσαντες τὸ πάλαι γένος δυνατὸν.

5) Οἱ Ἰνδοί, οἱ τῶν Περσῶν γείτονες, οἵτινες εἶναι λαὸς εὐγνώμων, ἐπιμελὴς καὶ ἐπιτήδειος, κατοικοῦσι δὲ μεταξὺ τοῦ Ἰνδου καὶ τοῦ Γάγγη· ἐκ τούτων ὠνομάσθησαν καὶ αἱ Ἰνδαίαι.

6) Οἱ Μαλάγοι, οἱ κατοικοῦντες εἰς τὸ με-

σημερινόν μέρος τῆς πέραν τοῦ Γάγγη
χερσονήσου, καί σχεδόν εἰς ὅλας τὰς Ἀνα-
τολικοῖνδικὰς νήσους.

7) Οἱ Κινέζοι, καί

8) Οἱ Ἰάπωνες, οἵτινες εἶναι οἱ περιφανέστα-
τοι καί ἀξιολογώτατοι μεταξὺ ὅλων τῶν Ἀ-
σιατικῶν γενῶν, διὰ τὰ χρυσὰ ἤθη, τὴν με-
γάλην Γεωργικὴν καί τὴν εἰς πολλὰς τέ-
χνας αὐτῶν ἐπιτηδειότητα.

Εἰς τὴν δευτέραν κλάσιν, ἤτοι εἰς τοὺς Σκη-
νίτας, ἐκτὸς τῶν ρηθέντων Τατάρων καί Ἀράβων,
τῶν κατὰ μέρος νομαδικῶς ζώντων, ἀνάγονται
καί τὰ ἐφεξῆς γένη :

9) Οἱ Καλμουῖκοι, καί

10) Οἱ Μογγόλοι, οἵτινες εἶναι τὸ αὐτὸ γέ-
νος, καί κατοικοῦσιν ἐπὶ τινος μακροῦ τμή-
ματος τῆς Μεσαίας Ἀσίας, μέχρι τῶν
ἐντὸς τῆς Ἀρκτικῆς, καί ἐκ τῆς νομαδικῆς
ζωῆς εἶναι μετρίως πεπόλισμένοι. Τούτων
τὸ μετοικῆσαν μέρος εἰς τὰς Ἰνδίας, καί
χρηματίσαν ἐκεῖ καιρὸν ἱκανὸν δεσπόζον,
ἀνάγεται εἰς τὴν πρώτην κλάσιν.

11) Οἱ Τουγγούζοι, οἵτινες εἶναι γένος μέ-

γάλον, καὶ κατοικοῦσι τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Μεσαίας καὶ Ἀρκτικῆς Ἀσίας. Τούτων τὸ ὀλιγώτερον μέρος καλλιεργεῖ τὴν Γῆν, τὸ δὲ λοιπὸν κατεξουσιάσαν τὴν Κίναν, ἐδέχθη τὰ τῶν Κινέζων ἤθη. Οἱ νομαδικοὶ λαοὶ τῆς Μεσαίας Ἀσίας εἶναι γενικῶς ἀνήσυχτοι, καὶ παλλάκις κατεκλόνησαν τὴν Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην.

Εἰς τὴν τρίτην κλάσιν, ἦτοι τοὺς Ἀγρίους, ἀνάγονται πολλὰ γένη, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πλεον πολυάριθμον καὶ ἐκτεταμένον εἶναι

12) Οἱ Σαμογέται, τῶν ὁποίων αἱ κατοικίαι ἀρχνοῦν ἀπὸ τῆς παρὰ τὴν Λευκὴν Θάλασσαν Εὐρώπης, καὶ πλανῶνται πρὸς τὸ μῆκος τῆς παγωμένης Θαλάσσης, ἕως τὸν Λέναν ποταμὸν. Ἐτι ἀπώτερον τούτων πρὸς ἀνατολὰς ζῶσιν ἄλλα τινὰ ὁμοια μὲ αὐτοὺς γένη, τὰ ὁποῖα εἶναι ὀλιγάριθμα.

Οἱ Ἰουδαῖοι, οἵτινες τὸ πάλαι ἐχρημάτισαν ἓνα δεσπότην Ἀσιατικὸν γένος, εἶναι τῶρα διεσχορπισμένοι εἰς ὅλον τὸν παλαιὸν κόσμον, μάλιστα δὲ ἐπὶ τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας εἶναι ἰκανῶς πολυάριθμοι. Αὐτοῦ κατοικοῦσι καὶ πολλαὶ χιλιάδες Εὐρωπαϊῶν, οἵτινες εἶναι Ἀἴγιοι, Ὀλλανδοί, Φρανσέζοι, Ἰσπανοί, Πορτογάλλοι καὶ Δανιμαρ-

κέχοι. Οὗτοι δὲ αἰτίαν τοῦ ἐμπορίου οἰκείηποι-
ήθησαν μεγάλους τόπους. Οἱ δὲ Ῥώσσοι ἐξου-
σιαζουσιν ὅλην τὴν Ἀρκτικὴν Ἀσίαν.

§. 8. Διαίρεσις.

Ἡμεῖς πρῶτον σαφηνίζομεν τὰ ὀνόματα
καὶ τὰς Ῥέσεις τῶν γενικῶν τόπων τῆς Ἀσίας,
καὶ μετὰ τοῦτο μεταβαίνομεν εἰς τὴν θεωρίαν
τῶν μερικῶν.

Τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας,
τὸ περὶ τὴν Μεσόγειον καὶ Μαύρην Θάλασσαν,
ἕως τὸν Περσικὸν κόλπον περιέχει 1) τὴν Ἀσια-
τικὴν Τουρκίαν, ἣτις συνορεύει πρὸς μεσημ-
βρίαν 2) μετὰ τῆς Ἀραβίας, ἥτοι τῆς μεγάλης
χερσονήσου, τῆς μετὰ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσ-
σης (ἢ ὀρθότερον Ἀραβικοῦ κόλπου) καὶ τοῦ Περ-
σικοῦ κόλπου κειμένης. Ἀνὰ μέσον τοῦ Περσι-
κοῦ κόλπου, τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ Ἰν-
δου κεῖται 3) ἡ Περσία. Ἀπὸ τοῦ Ἰνδου ἐκ-
τείνεται μία μεγάλη χερσόνησος πρὸς τὸν Ἰση-
μερινόν, ἐκ τῆς ὁποίας τῶν ἀνατολικῶν ἁκρῶν
χύνεται εἰς τὴν Θάλασσαν ὁ Γάγγης· ἐτι ἀπώ-
τερον πρὸς ἀνατολὰς προχωρεῖ μία ἄλλη χερσό-
νησος πλησιέστερον πρὸς τὸν Ἰσημερινόν. Αὗται
αἱ δύο χερσόνησοι, ὁμοῦ καὶ ἡ ἐκτεινομένη ξηρὰ

ἕως τὰ πρὸς ἄρκτον ἀπαντῶντα ὄρη, καὶ ὅλαι αἱ προκείμεναι νῆσοι, καὶ μακρὰν πρὸς ἀνατολὰς ἐκτεινόμεναι συμπληροῦσι 4) τὰς Ἰνδίας. Πρὸς ἄρκτον τοῦ Γάγγη κατὰ τὸ ὄρος κεῖται 5) τὸ Τιμπέτ, τὸ συνορεύου πρὸς ἀνατολὰς 6) μετὰ τῆς Κίνας, ἣτις βρέχεται ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ὠκεανοῦ. Μετὰ τὴν Κίναν ἐστὶ ἀνατολικώτερον κεῖται 7) ἡ Ἰαπωνία, ἡ συμπληρουμένη ἐκ τῶν γήσων, τῶν ἐν τῷ Μεγάλῳ Ὠκεανῷ.

Ἡ Μεσαία Ασία κατὰ τὸ παρὸν δὲν περιέχει κανένα περιφανὲς βασίλειον, ἀλλὰ μάλιστα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπόκειται εἰς ἄλλα βασίλεια. Μεταξὺ τῆς Μαύρης καὶ Κασπίας Θαλάσσης κεῖνται τινὲς μικροὶ τόποι, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ γνωστότερος εἶναι 8) ἡ Γεωργία. Πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Κασπίας θαλάσσης κεῖται 9) ἡ Ταταρία, ἣτις ἐκτείνεται καὶ πέραν τοῦ Μουζάκ. 10) ἡ Μογγολία, ἡ συμπεριέχουσα καὶ τὴν Καλμουκίαν, καὶ διατεμνομένη ὑπὸ τοῦ ὄρους Ἀλτάϊ, συνορεύει 11) μετὰ τῆς Τουγγουζίας, ἣτις ἐκτείνεται ἕως τὸν μεγάλον Ὠκεανόν.

Ὅλη ἡ Ἀρκτικὴ Ασία περιέχει τὴν Ἀσιατικὴν Ρωσσίαν, τῆς ὁποίας τὸ μέγιστον μέρος εἶναι ἡ Σιβηρία.

Σημ. 1. Τὰ σύνορα τούτων τῶν τόπων δὲν δυνόμεθα νὰ προσδιορίσωμεν πανταχοῦ ἀκριβῶς, καὶ μάλιστα ἐν τῇ Μεσαίᾳ Ἀσίᾳ, διὰ τοὺς συχνοὺς πολέμους καὶ καταστροφάς, καὶ τὴν νομαδικὴν ζωὴν τῶν κατοίκων, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν ἄλλειψιν τῶν βεβαίων εἰδήσεων ἐκείνων τῶν μερῶν.

Σημ. 2. Ἡ Μεσημβρινὴ καὶ Μεσαία Ἀσία ὀνομάζεται ἔκπαι ἀνατολή: ἐπειδὴ ὡς πρὸς ἡμᾶς κεῖται ἀνατολικῶς· κατ' ἐξοχὴν δὲ ἐννοοῦνται διὰ τοῦτου τοῦ ὀνόματος οἱ δυτικὸι τόποι τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας.

Α. Ἡ Μεσημβρινὴ Ἀσία περιέχει τοὺς ἑφεξῆς τόπους:

Τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν.

(Πιν. 15.)

Ἡ Ἀσιατικὴ τουρκία εἶναι τὸ ἐπισημότερον μέρος τοῦ Τουρκικοῦ βασιλείου. Αὕτη εἶναι μεγαλύτερα τριπλασίως καὶ ἐπέκεινα ἀπὸ τὴν Ἑυρωπαϊκὴν Τουρκίαν, καὶ σύγκειται ἐκ πολλῶν τόπων. Ὁ Ταῦρος εἶναι τὸ κεφαλαιῶδες αὐτῆς ὄρος, ὃ δὲ Ἐυφράτης καὶ Τίγρις, τὰ κεφαλαιοπόταμα. Ἡ χερσόνησος, ἢ μεταξὺ τῆς Μαύρης Θαλάσσης, τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Ἀρχιπελάγους, ὀνομάζεται μικρὰ Ἀσία, ἢ Ἀνα-

Πολή. Αὕτη εἶναι εἰς ἄκρον βουνώδης· ὁ Ταῦρος λαμβάνει αὐτόθεν τὴν ἀρχὴν του, πλὴν ἔχει καὶ περιφανεῖς πεδιάδας. Τὸ θέρος αὐτοῦ γίνε-
ται θερμότερον, ὁ χειμὼν μικρὸς καὶ δριμύς· οἱ εὐφορώτατοι τόποι εἶναι μεμιγμένοι μὲ τοὺς ἀκάρο-
πους· τὸ δὲ ἥμισυ τῶν πεδιάδων μένει ἀκαλλιέρ-
γητον. Ἐκτὸς τῶν πολλῶν προϊόντων, καὶ μά-
λις τοῦ ρυζίου, τοῦ μεταξίου, τοῦ βαμβα-
κίου, τοῦ κρόκου, τοῦ κρασίου καὶ τῶν ἐ-
ξαιρέτων μεσημερινῶν πωρικῶν, ἔχει πρὸς τούτοις
ἢ μικρὰ Ἀσία καὶ δύο κεφαλαιώδη προϊόντα·
τὸν κάλλιζον τουρκικὸν Καπνὸν καὶ τὰ καμη-
λόγιθα τῆς Ἀγκυρας. Αὐτοῦ δουλεύονται
πολλοὶ ὠραῖοι τάπητες, σαχθιάνια καὶ ἄλλα δέρ-
ματα.

Ἡ Σμύρνη, ἡ περιφανεστάτη ἐμπορικὴ πό-
λις τῆς μικρᾶς Ἀσίας, εἶναι μεγάλη, πλὴν κα-
κῶς οἰκοδομημένη· κεῖται εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἄ-
κραν ἐνὸς μεγάλου λιμένος τοῦ Ἀρχιπελάγους.
Ἀπ' αὐτῆς γίνεται ἐξαγωγή ἐπίσημος βαμβακίου,
σύκων, σαφίδων, ἐλαιολάδου, μεταξίου, ταπή-
των, μαλλίου, τιφτικίου καὶ ἄλλων ἀξιολόγων
προϊόντων τῆς μικρᾶς Ἀσίας· ὡσαύτως γίνεται
καὶ εἰσαγωγή ἀξιόλογος Ἰνδικῶν προϊόντων καὶ Ἐυ-
ρωπαϊκῶν ἐργοχείρων· ὅθεν συχνάζουσιν εἰς τὸν
λιμένα τῆς ὅλα τὰ θαλασσοπόρα γένη τῆς Ἐυ-
ρώπης.

Ἡ Προῦσα, ἡ πρὸς ἄρκτον τῆς Σιμύνης κειμένη, εἶναι ἡ μεγίστη καὶ ὠραιότατη πόλις τῆς μικρᾶς Ἀσίας· ἔχει ἀξιολογώτατα τεχνουργεῖα τῶν ὠραιότατων μεταξωτῶν ταπήτων καὶ μαξιλαρίων, τῶν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν σοφῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων μεταξωτῶν καὶ μισομετάξων ὑφασμάτων.

Ἡ ἐπαρχία Ἀρμενία κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἐπὶ τινῶν ὑψηλοτάτων ὄρεων, περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Εὐφράτου καὶ Τίγρεως. Αὕτη εὐρίσκεται ἀρροδιωτέρα πρὸς τὴν Κτηνοτροφίαν παρὰ τὴν Γεωργικὴν, εἰς αὐτὴν ἑμπεριέχεται καὶ ἡ λίμνη Βάν.

Ἡ Ἀρτσερουμ διάσημος πόλις αὐτῆς ἐνεργεῖ ἐμπόριον μέγαλον διὰ χαλκίνων ὀγγείων, κατασκευαζομένων ἐν αὐτῇ· οἱ κάτοικοι καταγίνονται ἐν μέρει εἰς τὰς Περσικὰς καὶ Ἰνδικὰς πραγματείας.

Ἡ παλαιὰ Ἀσσυρία κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἀρμενίας, μεταξὺ τοῦ Τίγρεως καὶ τῆς Περσίας. Πλησίον τούτων τῶν ἐπαρχιῶν, μεταξὺ τῶν δύο ρηθέντων ποταμῶν, κεῖται ἡ Μεσοποταμία· καὶ αἱ δύο αὗται ἐπαρχίαι περιέχουσι πολλὰς ἐρήμους.

Ἡ Μουσοῦλη (Μουσοῦλ), ἡ κειμένη πα-

ρὰ τὰς δυτικὰς ὄχθας τοῦ Τίγρεως, εἶναι εὐρύχωρος καὶ μεγαλέμπορος πόλις· τὸ ἐμπόριον αὐτῆς ἐνεργεῖται διὰ βαμβακερῶν ὑφασμάτων, τεχνουργουμένων ἐν αὐτῇ, καὶ ὀνομαζομένων ἐξ αὐτῆς μουσουλινίω, δι' Ἰνδικῶν πραγματειῶν, φερομένων διὰ τῆς Μπάσρας, καὶ δι' Ἑυρωπαϊκῶν, φερομένων διὰ τοῦ Χαλεπίου. Ἀντικρὺ τῆς Μουσούλης, παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Τίγρεως, ἔκειτο ἡ πάλαι διάσημος πόλις Νινευή· πλησίον δὲ τῆς Μουσούλης, παρὰ τὴν ὄχθην ὁμοίως τοῦ Τίγρεως, ἔκειτο ἡ ἐτι παλαιότερα πόλις Ἀσσοῦρ, ἐκ τῆς ὁποίας ὠνομάσθη ἡ Ἀσσυρία, ἡ χρηματίσασα ἓνα τῶν παλαιωτάτων βασιλείων τοῦ Κόσμου.

Ἡ ἐπαρχία τῆς Βαβυλωνίας, ἡ Χαλδαίας προχωρεῖ σενὰ πρὸς μεσημβρίαν τῶν ῥηθέντων, κατὰ τὰς δύο πλευράς τοῦ Ἐυφράτου καὶ τοῦ Τίγρεως, ἕως τὸν Περσικὸν κόλπον. Αὕτη ἔχει τόπον ὁμαλόν, ὠραῖον καὶ εὐφοριότατον — ἐξαιρουμένων τῶν ἀνύδρων μερῶν — πλὴν πολὺ ἡμελημένου.

Τὸ Μπαγδάτι, τὸ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ Τίγρεως κείμενον, εἶναι πόλις μεγάλη, διάσημος καὶ ἐμπορικωτάτη. Αὕτη ἦτον τὸ πάλαι ἡ πρωτεύουσα τοῦ μεγάλου Ἀραβικοῦ βασιλείου, τοῦ ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ συζηθέντος, καὶ

ἡ καθέδρα τῶν Καλῖφων, ἄτοι τῶν διαδόχων τῆς Βιβάμεθ.

Ἡ Μπάσρα, ἡ Βάσσορα κεῖται κατωτέρω τῆς ἐνώσεως τοῦ Εὐφράτου καὶ Τίγρεως, πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ ἐνωμένου ποταμοῦ. Αὕτη εἶναι πόλις μεγάλη, πλὴν κακῶς οἰκοδομημένη· ἐν αὐτῇ ἐνεργεῖται ἐμπόριον μέγαλον ὑπὸ τῶν Ἀράβων, Τούρκων, Ἀρμενίων, Βέραιων. Ἰνδῶν καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ἰνδίας ἐρχομένων Εὐρωπαϊῶν, διὰ τῶν Ἀραβικῶν, Περσικῶν, Ἰνδικῶν καὶ Εὐρωπαϊκῶν πραγματειῶν.

Μεταξὺ τῆς Μπάσρας καὶ τοῦ Μπαγδάτι, παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Εὐφράτου, τὴν ἀπέναντι τῆς μικροτέρας λίμνης ἐκ τῶν δύο, ἔκειτο ἡ παλαιὰ περιβόητος πόλις Βαβυλῶν, ἡ πρωτεύουσα τοῦ παλαιστάτου βαβυλωνικοῦ βασιλείου.

Ἐὰν καταγράψῃ τις μίαν εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπὸ τῶν εἰς τὴν Θάλασσαν ἐκβολῶν τοῦ ἐνωμένου Εὐφράτου καὶ Τίγρεως, ἕως τὴν ἀρκτικωτάτην ἄκρην τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, θέλει διαρῆσει μίαν εὐρυχωρωτάτην, ὁμαλὴν καὶ ἀμμώδη ἔρημον, ἀνήκουσαν εἰς τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἐγγίζουσαν τὰ μεσημβρινώτατα πέρατα τῆς Συρίας, ἢ τὴς αὐτόθεν ἐκτείνεται πρὸς τὸ μῆκος τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ἕως τὴν μικρὰν Ἀσίαν, καὶ

ἐπομένως περιέχει ὅλα τὰ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια τῆς Μεσογείου. Ἡ Συρία ἐμπεριέχει καὶ τὰς τὸ πάλαι τοσοῦτον διασήμεους ἐπαρχίας: Φοινικὴν καὶ Παλαιστίνην, ὅς τις εἶναι τόπος βουνώδης, πετρώδης καὶ ἀμμώδης, ἔχων πολλὰ ἐρημοπόταμα, ἃν καὶ κεῖται πλησίον τῆς Θαλάσσης. Τὸ γνωστότατον ὄρος αὐτοῦ εἶναι ὁ Λίβανος, ὁ δὲ διασημότετος ποταμὸς, ὁ Ἰορδάνης, ὁ χυνόμενος εἰς τὴν γωσὴν λίμνην, τὴν ὀνομαζομένην νεκρὰν Θάλασσαν, καὶ μὴ ἔχουσαν τινὰ ἐκβολήν. Ὁ Ἄηρ αὐτοῦ εἶναι καθαρώτατος καὶ ὑγιεινότετος· ὁ Οὐρανὸς φαίνεται ὅλον τὸ θέρος αἰθέριος, πλην καὶ ἡ θερμότης γίνεται τόσαῦτα, ὥστε τὸν Μάϊον, ὅταν ἐκεῖ συμβαίη τὸ θέρος, ξηραίνονται τὰ χωράφια. Τὰ κεφαλαιώδη προϊόντα τούτου τοῦ τόπου εἶναι ὁ καπνὸς καὶ τὸ μετάξι, ὁμοίως παράγει Βαμβάκι, ἐλαιόλαδον, γεννήματα καὶ πλατύουρα πρόβατα. Τὰ γεννήματα αὐτοῦ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἀλωνίζονται διὰ τῶν βοδίων, καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ Μωϋσέως, τὰ ὅποια, ἐν ᾧ ἀλωνίζουσι, τρώγουσιν ἀπὸ τοῦ ἀλωνιζομένου, ὅσον ἐπιθυμοῦν. Ἐἷνα εἶδος ἀκρίδων — τὰς ὁποίας, ἐπειδὴ μεταβαίνουσιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ὀνομάζουσι πλανομένας ἀκρίδας — εἶναι ἡ μεγάλη πληγὴ τούτων τῶν μερῶν. Αὗται ἔρχονται εἰς τοσαῦτα πλήθη, ὥστε σκοτίζουν τὴν ἡμέραν, καὶ ὅπου πέσουν, ἐντὸς ὀλίγου κατατρώγουσιν ὅλα τὰ

αὐτὰ· πλὴν καὶ αὐταὶ γίνονται τροφή τῶν ἀνθρώπων.

Τὸ Χαλέπι, τὸ κείμενον κατὰ τὴν ἀρχαίαν Συρίαν, μετὰ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐφράτου, εἶναι μία τῶν μεγίστων καὶ ἀξιολογωτάτων πόλεων ὅλου τοῦ Τουρκικοῦ βασιλείου. Ἐν ταύτῃ ἐνεργεῖται μεγαλώτατον ἐμπόριον μετὰ τῆς Ἑυρώπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, καὶ εὐρίσκεται ἡ μέγιστη ἀγορά τῶν Περσικῶν πραγμάτων, καὶ μάλιστα τοῦ μεταξίου. Κατ' ἔτος ἔρχεται αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Μπάσρας ἓνα μέγαλον κερβάνι Ἰνδικῶν πραγμάτων. Αὐτοῦ ὁμοίως ἐτοιμάζονται πολλὰ βαμβάκεα καὶ μεταξιώτα ὑφάσματα. Ἡ γνῶσὴ πόσα τῶν περιφερῶν τοῦ Χαλεπίου δὲν εἶναι πλέον εἰς χρῆσιν.

Ἡ Δομασκία, ἡ πρὸς μεσημέριαν τοῦ Χαλεπίου, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τόπου κειμένη, εἶναι παραθαλάσσιος, μεγάλη καὶ διάσημος. Αὕτη κεῖται ἐπὶ τῶν ὑψαισιότατων καὶ εὐφορωτάτων πεδινῶν ἕλης τῆς Ἀνατολῆς, ὅπου ἄνθρωποι, ζῶα καὶ πωρικὰ εἶναι κατ' ἐξοχὴν μεγάλα, ὠραῖα καὶ κάλλισα. Τὸ δαμάσκον ὑφάσμα, καὶ τὸ σίδηρον διμισκί ἐτεχνουργήθησαν αὐτοῦ καταρχάς, καὶ ὠνομάσθησαν ἐκ ταύτης τῆς πόλεως· ἔτι καὶ νῦν κατασκευάζονται αὐτοῦ πολλαὶ μεταξιώτα καὶ μάλλιναι στόφαι καὶ πολὺ διμισκί. Διὰ τοῦ

των καὶ τῶν Περσικῶν καὶ Ἰνδικῶν Προαγματεῶν, τῶν φερομένων διὰ κιβανίων, καὶ διὰ τῶν Ἑυρωπαϊκῶν, τῶν φερομένων διὰ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ἐνεργεῖ ἡ πόλις μέγαλον ἐμπόριον.

Ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ ἐτι μεσημβρινώτερον, μεταξὺ τῆς Μεσογείου καὶ τῆς νεκρῆς Θαλάσσης κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ ποτὲ Ἑβραϊκοῦ βασιλείου, καὶ ἡ καθέδρα τῆς Ἑβραϊκῆς θρησκείας. Ἡ νῦν Ἱερουσαλήμ κεῖται ἐπὶ τοῦ ὠραιότερου τόπου τῆς παλαιᾶς, πλὴν εἶναι μικροτέρα, ἔχουσα δρόμους διασρόφους καὶ οἰκίας εὐτέλεις. Ἐν ταύτῃ ζῶσι μέχρι τοῦ νῦν πολλοὶ Ἑβραῖοι, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Σωλομώντος εἶναι ἓνας Τουρκικὸς κεφαλιώδης μιναρές. Ἡ πόλις ἐτι καὶ νῦν εἶναι πρωτεύουσα τῆς Παλαιστίνης.

Ἐκ τῶν πολλῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, τῶν ἀνιχούσων τῇ Ἀσιατικῇ Τουρκίᾳ, αἱ μέγιστα καὶ ἀξιολογώτεραι εἶναι αὗται:

1) Ἡ Μιτυλήνη (ἡ τὸ πάλαι Λέσθος). Αὕτη εἶναι ἡ ἀρκτικωτάτη, κεῖται δὲ πρὸς ἀρκτον τῆς Σμύρνης· εἶναι βουνώδης, πλὴν ἔχει ἕδαφος εὐφορον, κλίμα εὐκρατον, δάση πολλὰ, ελαιῶνας παμπόλλους, θερμὰ λουτρά, λιμένας καλοὺς καὶ ναυπηγεῖον· παραγεῖ δὲ μεσημβρινὰ πωρικὰ

καὶ ἄλλα, κρασί καλόν, ἐλαιόλαδον πολὺ, ἐκ τοῦ ὁποῖου γίνεται ἐξαγωγή ἀξιόλογος, καὶ πίσαν. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων εἶναι Ἑλληγνες φιλέμποροι καὶ φιλόπονοι, οἱ δὲ λοιποὶ Τούρκοι.

2) Ἡ Χίος, ἥτις κεῖται κατ' εὐθειᾶν πρὸς δυσμὰς τῆς Σμύρνης. Αὕτη ἔχει Ἄερα εὐκρατον, εἶναι βουνώδης, ὑδατώδης, πολυάνθρωπος καὶ ἐπιμελέστατα καλλιέργημένη· παράγει μεσημβρινὰ πικρὰ πάμπολλα, καὶ ἀμύγδαλα λεπτότατα, ἐκ τῶν ὁποίων γίνεται ἐξαγωγή ἀξιόλογος· ἐτι δὲ σῦκα κάλλιστα, κρασί σπάνιον, τρεπεντίναν καὶ μασίχαν πολλήν, ἥτις μόνον εἰς τοῦτο τὸ μέρος τῆς Τουρκίας εὐρίσκεται. Τὸ αὐτόθι γινόμενὸν πολὺ μετὰξι δὲν ἐξαρκεῖ εἰς τὰ ἀξιόλογα ἐργόχειρα καὶ ὑφάσματα τοῦ τόπου. Ἡ ὀμίονος πρωτεύουσα πόλις τῆς νήσου ἔχει λιμένα καλόν, εἰς τὸν ὁποῖον συχνάζουσιν οἱ θαλασσοπόροι. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων εἶναι Ἑλληγνες καὶ ὀλίγοι τινὲς Τούρκοι. Οἱ πρῶτοι εἶναι γένος ἀσειότατον, καὶ ἐκπαλαὶ φιλέμπορον καὶ φιλόπονον. Αὕτη δύναται νὰ ὀνομασθῆ ἢ πρώτη καὶ ἐπιφανεστέρα κοινότης τῶν νῦν Ἑλληγνων: ἐπειδὴ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πολυχρόνιου καὶ πυκνοτάτου ζόφου οὐσα, δὲν ἀπήμαυρώθη, ἀλλ' ἔμεινεν ὀπωσοῦν ἀποσίλβουσα, καὶ ἀποπέμπουσα τινὰ εὐωδίαν τοῦ παλαιοῦ Ἑλληγνικοῦ φρονήματος· πᾶγάπῃ καὶ ὁμόνοια τῶν Χίων, καὶ ἢ τῶν μικροτέρων εὐπείθεια, καὶ ἢ κηδεμονία τῶν προΐσαμένων εἶναι

ἀξιόμιμητα καὶ λίαν ἀξιέπαινα. Ἐὰν ὅλαι αἱ Ἑλληνικαὶ κοινότητες ἐμιμοῦντο τὸ σύστημα, καὶ τοὺς ὀρθοὺς κανόνας τῆς πολιτικῆς τῶν Χίων, πρὸ πολλοῦ ἔπρεπε νὰ ἐπισπάσῃ τὴν εὐδαιμονίαν εἰς τὰς πατρίδας των.

3) Τὰ Ψαρά, τὰ πρὸς ἄρκτον τῆς Χίου κείμενά. Αὕτη εἶναι μικροτάτη καὶ ἄφορος νῆσος, πλὴν ἡ ἄκρα ἐπιμέλεια τῶν κατοίκων αὐτῆς Ἑλλήνων τὴν ἀποκαθίστα ἀξιολογωτέραν ἀπὸ πολλὰς μεγάλας: ἐπειδὴ ὅλοι σχεδὸν εἶναι θαλασσοπόροι ἔμπειροι, καθὼς οἱ Νιδριῶται, καὶ ἔχουν ἱκανὰ ἐμπορικὰ καράβια, διὰ τῶν ὁποίων φέρουσιν εἰς τὴν πατρίδα των τὴν δαψίλειαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν.

4) Ἡ Σάμος, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Σμύθης κειμένη, πλησίον τῆς ξηρᾶς. Αὕτη εἶναι βραχέως, παράγει ἐξαιρέτον καὶ πάμπλου μουσχάτον κρασί, ἐκ τοῦ ὁποίου γίνεται ἐξαγωγή ἀξιόλογος, ἐλαιόλαδον, μετάξι, μεσημβρινὰ πωρικά, σαμίαν γῆν, πολλότατα μάρμαρα καὶ κατράνι. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι Ἕλληνες ἱκανοὶ τὸν ἀριθμόν, πλὴν εὐθεῖς: ἐπειδὴ πνέουσι τὸν Ἀσιατικὸν ἀέρα περισσότερον ἀπὸ ἄλλους. Εἰς αὐτὴν εὐρίσκονται ἔτι καὶ λείψανα τῆς παλαιᾶς αὐτῆς λαμπρότητος.

5) Ἡ Ρόδος, ἥτις κεῖται πρὸς μεσημβρίαν

τῆς Συρίας, καὶ εἶναι ἢ ἐπὶ τὴν Ἀσιατικὴν πλευρὰν ἐμπροσθεν ἡ ἡσος τοῦ Ἀρχιπελάγους. Αὕτη εἶναι βουνώδης, πλὴν εὐφορος· ἔχει δαψίλειαν τροφῶν καὶ ξύλων, καὶ τὸ ροδόξυλον, τὸ ὁποῖον ἀποδίδει τὴν τρεπεντίναν, καὶ πόλιν ὀμώνυμον, ὀχυρὰν, εὐδμητον καὶ παραθαλασσίαν μὲ λιμένα διπλοῦν, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἴσατο πάλαι ὁ πολυθρύλλητος Κολοσσός. Αὐτοῦ εἶναι τὸ μέγιστον ναυπηγεῖον τῶν Ὀθωμανῶν.

6) Ἡ ΚΥΠΡΟΣ, ἥτις κεῖται κατὰ τὴν μεταξὺ τῆς Συρίας καὶ τῆς μικρᾶς Ἀσίας γωνίας. Αὕτη εἶναι ἡ μέγιστη ἡσος τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἥτις ἐκ τῆς πολλῆς θερμότητος καὶ τῶν βαλτων ἔχει Ἄερα νοσώδη, καὶ γέμει ὄρεων, πλὴν καὶ οὕτως εἶναι εἰς ἄκρον εὐφορος· ἔχει ἔλλειψιν τῶν νερῶν· εἶναι ὀλιγάνθρωπος καὶ κακῶς καλλιεργημένη, ἀλλ' ἔχει δαψίλειαν τῶν ζωοτροφιῶν, κρασί· περίφημον, κάλλισον ἐλαιόλαδον καὶ διάφορα πολύτιμα βότανα, βαμβάκι, μετάξι, ροδόξυλον, καλὴν Κτηνοτροφίαν, μάλισα δὲ τὰ κάλλισα μουλάρια τοῦ Λεβάντε, πολλοὺς χοίρους, ἐκ τῶν ὁποίων κατασκευάζονται ἐξάριετα χοιρομέρια, πάμπολλα ἄγρια πτηνά, ὠραῖον ἄλας ἐκ τινος λίμνης, λεπτὰ γήινα χρώματα, ἀμίαντον καὶ πολλὰ ἀκαλλιεργητὰ μέταλλα, μάλισα δὲ σίδηρον. Οἱ κάτοικοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι Ἕλληνες, κατασκευάζουσι πολλὰ νήματα βαμβακερά,

πανία, δέρματα, κατράνι, τρεπεντίαν και ἀλά-
δανον, και ενεργοῦσιν επιχειρδες εμπόριον.

Ἡ Λάρνακα, ἡ εἰς τὰ μεσημβρινὰ παρα-
θαλάσσια τῆς νήσου κειμένη, εἶναι πόλις πολυάν-
θρωπος, ἐπιμελῶς καλλιεργημένη και εὐλίμενος.
Αὐτοῦ γίνεται τὸ μεγαλύτερον εμπόριον τῶν κα-
τοίκων μετὰ τῶν Ἑυρωπαϊῶν. Ἡ Λευκοσία εἶ-
ναι ἡ πρωτεύουσα τῆς νήσου, εχει τεχνουργεῖα
βαμβακίου και δερμάτων, κειμένη ἐν τῷ μέσῳ
τῆς νήσου.

Σημ. 1. Ἡ μικρὰ Ἀσία ὀνομάζεται κατὰ τὴν
Ἑυρωπαϊκὴν ἐμπορικὴν διάλεκτον Λεβάν-
τε· πλὴν συχνάκις ἐννοοῦνται διὰ τοῦ
τοιούτου ὀνόματος ὅλοι οἱ ἐπὶ τῶν τριῶν
Ἡπειρῶν τόποι τοῦ Τουρκικοῦ βασιλείου.

Σημ. 2. Πλησίον τῶν Τουρκικῶν συνόρων κει-
νται δύο διάσημα βουνά, τὰ ὅποια ἀνα-
φέρομεν ἐνταῦθα: ἐπειδὴ φαίνονται εὐκρι-
νῶς ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πίνακος (Πι. 15.).
Τούτων, τὸ μὲν πρὸς τὰς εἰς τὴν Κασπίαν
Θάλασσαν ἀνατολὰς τοῦ Ἀρτζερουμ κεί-
μενον, εἶναι τὸ βουνὸν Ἀραράτ, ἐπὶ τοῦ
ὁποίου ἐκάθισε τοῦ Νῶε ἡ κιβωτός· τὸ
δὲ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ,
μεταξὺ τῶν δύο κόλπων τῆς Ἐρυθρᾶς Θα-
λάσσης κείμενον, εἶναι τὸ Σίναιον, ἐπὶ
τοῦ ὁποίου ἔλαβον οἱ Ἰσραηλῖται διὰ τοῦ
Μώσεως τοὺς ἑαυτῶν νόμους. Ἐπὶ του-

του σώζεται εἰσέτι ἓνα ἐπίσημον μοναστήριον τῶν Χριστιανῶν τοῦ ανατολικοῦ ῥητοῦ.

Τὴν Ἀραβίαν.

Αὕτη εἶναι εὐφορωτάτη, ἔχει πολλὰς ἀμμώδεις πεδιάδας, ἐπὶ δὲ τῶν ὄρεων καὶ μέρη ὑδατώδη. Προϊόντα αὐτῆς εἶναι τὰ κάλλιστα Ἀρωματὰ, οἷον: ἡ ἄλγη, τὸ μύρον, τὸ λιβάνι, τὸ μάννα καὶ ἕτερα, κυρίως δὲ ὁ κάλλιστος καφέξ — ὅστις εἶναι ἴδιον φυτὸν τῆς Ἀραβίας καὶ ὀνομάζεται κοινῶς ἀπὸ τοῦ θαλασσίου λιμένος Μόχα — καὶ ἡ Κτηνοτροφία, οἷον: τῶν καμήλων, τῶν προβάτων καὶ τῶν ὠραιωτάτων ἵππων τοῦ Κόσμου. Ἡ Ἀραβία διαιρεῖται εἰς Ἐρημον, Πετραίαν καὶ Εὐσαίμονα. Ἡ πρώτη κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς κυρίως χερσονήσου, καὶ περιεχει τὴν μεγάλην ἀμμώδη ἔρημον, τὴν ἐκτεινομένην μεταξὺ Συρίας καὶ Βαβυλῶνος. Ἡ δευτέρα, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσχεται καὶ τὸ Σύναιον, κεῖται πρὸς μεσημέριαν τῆς πρώτης, παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν. Ἡ τρίτη, ἡ καὶ εὐφορωτάτη συνιστᾷ τὸ μεσημέριον καὶ ανατολικὸν μέρος τῆς χερσονήσου· αὗται δὲ πάλιν ὑποδιαιροῦνται εἰς πολλὰς μικρὰς καὶ αὐτονόμους πολιτείας. Τινὰ μέρη τῆς Πετραίας εἶναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σουλτάνου τῆς Τουρκίας. Οἱ Μπετουῖνοι Ἀραβες, οἱ ὡς νομάδες περιπλανώμενοι ἐφ' ὅλης τῆς Ἀραβίας, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον περὶ τὴν Ἐρημον, τρέφουσι καμήλας

καὶ πρόβατα, καὶ φέρονται ἐχθρικῶς πρὸς πάντας, ὅσοι δὲν εἶναι φίλοι αὐτῶν, ἢ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὑπερόσπισιν· διοικοῦνται δὲ ὑπὸ Σέχων, τοῦτ' ἐστὶ Πατριάρχων, καθὼς καὶ τὸ πάλαι.

Ἡ Μέκκα, ἢ ἐν τῇ Πετραίᾳ Ἀραβίᾳ κειμένη, εἶναι πόλις μετρίου μεγέθους, καλῶς οἰκοδομημένη καὶ διάσημος· ἐπειδὴ ὁ Μωάμεθ, ὁ θεμελιωτὴς τῆς ἀπ' αὐτοῦ ὀνομασθείτης θρησκείας, ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ, καὶ εὐρίσκεται αὐτόθι ἡ παμπάλαιος ἀγιότης ἐκείνων τῶν μερῶν, ὁ Κιαπέξ, ἦτοι ὁ ἀγιώτατος ναὸς τῶν Μωαμετάνων, πρὸς τὸν ὅποιον διευθύνουσι τὰ πρόσωπα αὐτῶν πρᾶσειυχόμενοι.

Ἡ Μεδίνα (Μεδινέ), ἢ πρὸς ἄρκτον τῆς Μέκκας, εἶναι μικρὰ καὶ διάσημος πόλις. Ἐν ταύτῃ ἐτάφη ὁ Μωάμεθ. Καὶ εἰς τὰς δύο ταύτας πόλεις ἐρχονται κατ' ἔτος τινὲς ἑκατοντάδες χιλιάδων προσκυνητῶν διὰ κερβαίων, ἀπὸ ὅλας τὰς Μωαμετανικῆς ἐπικρατείας.

Τὴν Περσίαν.

Ἡ Περσία περιρρίζεται ὑπὸ τῆς Τουρκίας, τῆς Κασπίας Θαλάσσης, τῆς Ταταρίας, τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου. Αὕτη γέμει βουνῶν καὶ ἐρημοποτάμων· οἱ εὐρο-

ροι καὶ ἄφοροι τόποι κεῖνται ἀλληλοδιαδοχῶς· ὁ Οὐρανὸς φαίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἰθέριος· ὁ Ἄηρ τὸ θέρος συμβαίνει θερμότατος, τὸν χειμῶνα ψυχρός, παγετώδης καὶ χιονώδης. Προϊόντα τοῦ τόπου εἶναι: Γεννήματα, μεσημβριὰ πωρικά, ἐξαίρετα κρασά, βαμβάκι καὶ τινὰ ὀρυκτά· τὰ δὲ κεφαλαιώδη, τὸ Μετάξι καὶ ἡ Κτηνοτροφία, οἶον: τῶν καλλίσων ἵππων καὶ τῶν προβάτων. Ὁ Περσικὸς κόλπος εἶναι πλούσιος κατὰ τὰ ὠραιότατα Μαργαριτάρια. Οἱ κάτοικοι κατασκευάζουσι πολλὰ ἐξαίρετα βαμβακερὰ, μάλλινα, δερμάτινα, μετάλλινα καὶ μάλινα μεταξωτὰ ἐργόχειρα· αἱ Περσικαὶ σόφαι νομίζονται αἱ κάλλιστα. Τὸ πάλαι δυνατὸν βασιλείου τῆς Περσίας τῶρα ἐδιαιρέθη εἰς δύο βασιλεια, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν ἓνα ἐμπεριέχει τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ τόπου, τὸ δὲ ἄλλο, τὸ ἀνατολικὸν· ταῦτα πρὸ τινῶν χρόνων διαιροῦνται καὶ ἑρμηοῦνται ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν διχονοιῶν.

Τὸ Ἴσπαχάν, ἡ παλαιά, εὐρυχωροτάτη, μεγαλοπρεπὴς καὶ πρωτεύουσα πόλις τῆς Περσίας, κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τόπου, πλὴν τὸ πλεῖστον αὐτῆς μέρος κατερημώθη.

Ἡ Σιράς, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Ἴσπαχάν, ἐπὶ τῶν ὠραιωτάτων καὶ εὐφορωτάτων μερῶν τῆς Περσίας κειμένη, εἶναι πέλις μεγάλη, καὶ πρὸ χρόνων τινῶν ἡ καθέδρα τοῦ δυτικοῦ βασι-

σιλείου τῆς Περσίας. Πλησίον ταύτης κεῖνται τὰ μεγαλοπρεπῆ ερείπια τῆς Περσεπόλεως, ἣτις ἐχορημάτισε πρωτεύουσα ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Ἡ Κανταχάρ, ἡ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἰσπαχάν ἐπὶ τοῦ ὄρους κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ ἀνατολικοῦ βασιλείου τῆς Περσίας, εἰς τὸ ὅποιον ὑπόκεινται καὶ μέρη τινα τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Ταταρίας.

Τὰς Ἰνδίας.

Αἱ ὀνομαζόμεναι Ἀνατολικαὶ Ἰνδίαὶ πρὸς διασολὴν τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν τῆς Ἀμερικῆς, διαιροῦνται εἰς τρία μεγάλα μέρη : εἰς τὴν χερσόνησον τὴν ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγη, εἰς τὴν χερσόνησον τὴν ἐκεῖθεν τοῦ Γάγγη, καὶ εἰς νήσους· αἱ ἀνατολικαὶ ἐκβολαὶ τοῦ Γάγγη διαιροῦσι ταύτας τὰς δύο χερσονήσους. Κατὰ ταύτην τὴν ἔκτασιν συνορεύουσιν αἱ Ἰνδίαὶ μετὰ τῆς Περσίας, τῆς Ταταρίας, τοῦ Τιμπέτ, τῆς Κίνας καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ.

Ἡ Χερσόνησος ἡ ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγη εἶναι αἱ κυρίως Ἰνδίαὶ, ἣ τις ἔχει τόπον εἰς ἄκρον εὐφορώτατον καὶ πλουσιώτατον κατὰ τὰ προϊόντα τῆς διακεκαυμένης Ζώνης, βουρὰ καὶ

πεδιάδας, κείμενα ἀλληλοδιαδόχως, χωρὶς μεγά-
 λας ἀφόρους πεδιάδας καὶ ἀμμώδεις ἐρήμους. Τὰ
 κεφαλαιώδη ταύτης προϊόντα εἶναι: μεταξί
 καὶ βαμβάκι, ἀμφοτέρω ἀπείρου ποσότητος,
 καὶ ποιότητος καλλίστης, ἀδάμαντες καλλίσοι καὶ
 ἄρσενια, μάλισα δὲ πιπέρι καὶ καρδάμων
 παράγει δαφυλῶς. Οἱ Ἴνδοι ἐργάζονται καὶ ὠραι-
 ότατα ποικιλωτὰ ὑφάσματα, μουσουλίνια καὶ ἄλ-
 λα πράγματα, ἀπὸ τὰ ὅποια φέρονται εἰς τὴν
 Εὐρώπην σωρηδόν. Αὐτοῦ ἦτον πρότερον τὸ βα-
 σίλειον τοῦ Μεγάλου Μογόλ, ὅς τις ἦτον ἕ-
 νας τῶν πλουσιωτάτων καὶ μεγίστων μονάρχων
 τοῦ Κόσμου. Οἱ τελευταῖος μέγας Μογόλ, ὁ
 Σάχ Αἰλούμ, ἀπέθανε τῷ 1750, ὡσάν ἕνας πτω-
 χὸς πρίγκιψ, ἀφημένος καὶ διωγμένος ἀπὸ τῶν
 τόπων του, ἐσερημένος τῶν θησαυρῶν, τῶν υἱῶν,
 τελευταῖον δὲ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν· αἱ δὲ πολι-
 τεῖαι αὐτοῦ κατεδιαιρέθησαν, καὶ ἔτι μεταβάλ-
 λουσι συχνὰ τοὺς ἐξουσιασὰς αὐτῶν· τὸ πριφα-
 νέσερον μέρος τούτων κατεξουσιάζουσι οἱ Μα-
 ράται (γένος τι Ἰνδικόν, τὸ νῦν ἰσχυρώτατον)·
 οἱ δὲ Ἀγγλοὶ ἐξουσιάζουσι πολλὰς μεγάλας ἐ-
 παρχίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ Πεγγάλα, ἡ
 πλησίον τοῦ Γάγγη κειμένη, εἶναι ἡ ἀξιολογω-
 τάτη. Ἔτι οἱ Φρανσέζοι, οἱ Πορτογάλλοι, οἱ Δά-
 νοι καὶ οἱ Οὐλάνδοι ἔχουν ἀποκτήματα καὶ ἀποι-
 κίας κατὰ τὰ παραθαλάσσια ταύτης τῆς χερσο-
 μήσου, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ μὲν ἀνατολικά ὀνομά-

ζονται παραθαλάσσια τοῦ Κορομάνδελ, τὰ δὲ δυτικὰ, παραθαλάσσια τοῦ Μαλάμπαρ.

Ἡ Δελή, ἡ πρὸς ἄρκτον τῶν Ἰνδιῶν κειμένη, ἡ πρότερον μεγάλη, πλουσία, πρωτεύουσα καὶ καθεδρική πόλις τοῦ μεγάλου Μογὸλ, εὐρίσκεται τῶρα κατερημωμένη.

Ἡ Καλκούτα κεῖται παρὰ τὰς ἐκβολὰς ἐνὸς κλάδου τοῦ Γάγγη, τὰς γινομένας ἐν τῷ Πευγαλικῷ κόλπῳ τοῦ Ἰνδικοῦ Ωκεανοῦ. Αὕτη εἶναι πόλις εὐρυχωρωτάτη καὶ πρωτεύουσα τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἰνδικοῦ βασιλείου, καὶ καθέδρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ ὅλων τῶν κατὰ τὰς Ἰνδίας Ἀγγλικῶν ἀποκτημάτων.

Ἡ Γκόα, ἡ κατὰ τὰ παραθαλάσσια τοῦ Μαλάμπαρ, εἶναι πόλις περίφημος καὶ ἐμπορική μὲ λιμένα προσφυῆ, καὶ πρωτεύουσα τῶν κατὰ τὰς Ἰνδίας Πορτογαλικῶν ἀποκτημάτων.

Ἡ Πονδίχέρη, ἡ κατὰ τὰ παραθαλάσσια τοῦ Κορομάνδελ, εἶναι μεγάλη καὶ ἐμπορική πόλις, καὶ πρωτεύουσα τῶν κατὰ τὰς Ἰνδίας ἀποκτημάτων τῆς Φράνσας.

Ἡ χερσόνησος ἡ ἐκεῖθεν τοῦ Γάγγη, ἐπειδὴ ἐπισκέπτεται σπανίως ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊκῶν, εἶναι ἕως τοῦ νῦν πολλὰ εὐχρηστῆ. Ἐκί

τὸς τῶν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ῥηθείης χερσονήσου κοινῶν προϊόντων, εὐρίσκονται ἐν αὐτῇ καὶ δάση μεγάλα πολυτίμων καὶ εὐωδερμάτων ξύλων, πολυάριθμοι ἀγέλαι Ἐλεφάντων καὶ Ἰνδικαὶ χελιδονοφωλῖαι, πλὴν καὶ πολλοὶ ἔρημοι τόποι. Αὕτη διαιρεῖται εἰς πολλὰ βασίλεια, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ Πεγγοί, τὸ Σιάμ, τὸ Τουνκὶν καὶ τὸ Κοχενχίνα εἶναι τὰ γνωστότερα· τὰ δύο τελευταῖα κατὰ τὸ παρὸν ἠνώθησαν. Ἐπὶ τῆς μακρῆς καὶ στενῆς χερσονήσου Μαλάκας, τῆς ἐκτεινομένης μακρὰν πρὸς μεσημβρίαν, ἔχουν οἱ Ἀγγλοὶ καὶ οἱ Ὀλλανδοὶ τινὰ ἀποκτήματα.

Αἱ Ἰνδικαὶ Νῆσοι εἶναι πάμπολλαι. Πρὸς μεσημβρίαν τῶν παραθαλασσίων τοῦ Μαλῦμπορ κεῖται μέγα πλῆθος μικρῶν νήσων, ἕως τὸ πέραν μέρος τοῦ Ἰσημερινοῦ· αὗται ὀνομάζονται νῆσοι Μαλεσιδαί. Πρὸς δὲ μεσημβρίαν τῶν παραθαλασσίων τοῦ Κορομάνδελ κεῖται ἡ νῆσος Κεϊλόνη, κυρίως δὲ Σελάνη· ταύτης τὰ παραθαλάσσια ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς, τὰ δὲ ἐνδότερα εἶναι διηρημένα εἰς μικρὰ βασίλεια· αὕτη εἶναι ἡ γνησία πατρίς τῆς κανέλας, καὶ πλησίον αὐτῆς εἶναι ἡ καλλίση, νῦν δὲ παντελῶς ἐξαλειφθεῖσα, ψαρικὴ τῶν μαργαριταρίων. Πρὸς δυσμὰς τῆς χερσονήσου Μαλάκας κεῖνται αἱ ἀνήκουσαι τοῖς Δάνοις μικραὶ νῆσοι Νικομπάραι. Αἱ ἐφεξῆς τέσσαρες νῆσοι: ἡ Σουμάτρα, ἡ Γιάβα, ἡ Μπόρνεος καὶ ἡ Κελέμπη ὀνομάζονται

Σουνδικαί, ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ Σούνδα. Ἐκ τούτων πρὸς μὲν μεσημβρίαν τῶν Νικομπάρων κεῖται ἡ μεγάλη νῆσος Σουμάτρα, ἐκτεινομένη πέραν τοῦ Ἰσημερινοῦ. Αὕτη μεταξὺ τῶν λοιπῶν Ἰνδικῶν προϊόντων ἔχει καὶ πάμπλου χρυσίου, χάλκωμα, καφέ καὶ κατ' ἐξοχὴν ἀρώματα, μάλισα δὲ πιπέρι, πιπερόριζαν καὶ ἀρωματικά, πλὴν καὶ βουνὰ πυρίπνοα καὶ σεισμοὺς συχνούς. Οἱ Ὀλανδοὶ καὶ οἱ Ἀγγλοὶ ἔχουν εἰς αὐτὴν τέσσαρα ἀξιόλογα ἀποκτήματα, οἱ δὲ ἐντόπιοι μικροὶ βασιλεῖς ὑπόκεινται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς αὐτούς. Πρὸς τὰ μεσημβρινὰ πέρατα τῆς Σουμάτρας κεῖται ἡ νῆσος Γιάβα, αἱ ὁποῖαι διαιροῦνται ἀπ' ἀλλήλων ὑπὸ τοῦ πορθμοῦ Σούνδα. Αὕτη ἐκτείνεται πρὸς ἀνατολάς, εἶναι δὲ εὐφορωτάτη κατὰ τὸν καφέ, τὴν ζάχαριν, τὰ ἀρωματικά, καὶ κατ' ἐξοχὴν κατὰ τὸ πιπέρι, τὴν πιπερόριζαν καὶ ἄλλα Ἰνδικὰ προϊόντα· πλὴν καταπληγώνεται ὑπὸ τῶν πυριπνῶων βουνῶν καὶ τῶν συντρόφων αὐτῶν σεισμῶν. Ἐνα μέγαλον μέρος ταύτης τῆς νήσου ἀνήκει τοῖς Ὀλανδοῖς, εἰς τοὺς ἁποίους ὑπέκεινται καὶ οἱ ἐντόπιοι βασιλεῖς.

Ἡ Παταβία, ἡ πρωτεύουσα ὄλων τῶν κατὰ τὰς Ἰνδίας Ὀλανδικῶν ἀποκτημάτων καὶ καθέδρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ τῶν Ὀλανδῶν, εἶναι μία τῶν διασημοτάτων Ἀσιατικῶν πόλεων, ἔχει εὐρυχωρίαν καὶ ἀρχιτεκτονικὴν καλὴν, κεῖται δὲ

πρὸς τὰ ἀρκτικά πέρατα τῆς Γιάβας, εἰς ἓνα νο-
 -σευδέστατον μέρος.

Πρὸς ἀρκτον τῆς Γιάβας, κατ' εὐθείαν ὑπὸ
 τὸν Ἰσημερινόν, κεῖται ἡ μεγίστη νῆσος τῆς Α'.
 σίας ΜΠΟΡΝΕΟΣ, ἣτις πλουτεῖ καθ' ὅλα τὰ Ἰν-
 δικά προϊόντα, οἷον: τὸ βαμβάκι, τὰ ἀρωματι-
 κά, τὰ ἀρώματα καὶ μάλισα κατὰ τὸ χρυσιόν
 καὶ τοὺς ἀδάμαντας. Αὕτη διαιρεῖται εἰς πολλὰς
 πολιτείας· ἓνα δὲ μέρος αὐτῆς ὑπόκειται τοῖς Ο'.
 λανδοῖς, καὶ ἄλλο μικρὸν τοῖς Ἀγγλοῖς.

Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μπορνέου κεῖται ὁμοίως
 ὑπὸ τὸν Ἰσημερινόν ἡ μεγάλη νῆσος Κελέμπη,
 ἡ Μακάσαρ, ἣτις ἔχει τὰ αὐτὰ προϊόντα τῆς
 Μπορνέου, καὶ διαιρεῖται εἰς δύο βασιλείαι: εἰς
 τὴν πρὸς τὴν ἀρκτον Κελέμπην, καὶ εἰς τὸ πρὸς
 τὴν μεσημβριάν Μακάσαρ, τὸ ὁποῖον ὑπόκειται
 τοῖς Ο'λανδοῖς, οἳ τινες ὁμοίως ἐξουσιάζουσι καὶ
 τὴν πρωτεύουσάν καὶ ὁμώνυμον αὐτοῦ πόλιν.

Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μακάσαρ, καὶ κατὰ τὰ
 δύο μέρη τοῦ Ἰσημερινοῦ κεῖνται αἱ περίφημοι
 ΜΟΛΟΥΚΙΚΑΙ, ἡ Ἀρωματικαὶ νῆσοι. Διὰ τοῦ
 ὀνόματος τούτου ἐκλαμβάνονται γενικώτερον ἔλαι
 αἱ μεταξὺ τοῦ Μακάσαρ, τῆς Γιάβας καὶ τῆς
 Α'ουστραλίας κείμεναι νῆσοι, αἱ ὁποῖαι εἶναι πάμ-
 -πολλαι, πλην ὀλίγαι τινὲς ἐπισημοῦ μεγέθους·
 εἰδικώτερον δὲ ἐννοοῦνται μικραὶ τινὲς νῆσοι πλη-

εἶον τοῦ Ἰσημερινοῦ. Αὐταὶ ἔχουν Ἀέρα θερμόν, ὑγρὸν καὶ νοσωδέσατον, ὑφαίτια βουναὶ καὶ σειςμοὺς συχνούς, καὶ ἀποδίδουσι κυρίως μεταξὺ τῶν λοιπῶν Ἰνδικῶν προϊόντων καὶ τὰ λεπτότατα ἀρωματικά, οἶον : τὰ μοσχοκάρυδα, τὰ ἀνθή αὐτῶν καὶ τὰ μοσχοκάρφια καὶ τὰ μὲν παράγει μόνη ἡ νῆσος Μπάντα, τὰ δὲ μοσχοκάρφια ἡ νῆσος Ἀμβοίνα : ἐπειδὴ οἱ ἐξουσιασαὶ αὐτῶν Ὀλανδοὶ ἐξωλόθρευσαν καὶ ἐξολοθρεύουσιν ἀκόμη ὅλα τὰ τοιαῦτα δένδρα ἀπὸ ὅλας τὰς λοιπὰς νήσους. Πρὸς ἄρκτον τοῦ Μακάσαρ κεῖνται αἱ Φιλιππῖναι, ἡ Μανιλικαὶ νῆσοι, αἱ ὁποῖαι εἶναι πάμπολλαι, δύο ὅμως μέγισται : ἡ πρὸς μεσημβρίαν, ἥτις ὀνομάζεται Μαγγιδάνας, ἡ Μιντάνας, καὶ ἡ πρὸς ἄρκτον, ἡ ὀνομαζομένη Μανίλα, ἡ Λουσίαν. Αὐταὶ ἔχουν τινὰ πυρίπνοα βουναὶ καὶ τὰ περισσότερα Ἰνδικὰ προϊόντα, οἶον : ἀρωματικά καὶ ἀρώματα, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τινὰ ἄλλα, φερμένα ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς, οἶον : τὸ κακάον καὶ τὸν καπνόν. Οἱ Ἰσπανοὶ ἐξουσιάζοντες τινὰς τούτων, οἰκειοποιοῦνται καὶ τὴν ἐξουσίαν ὅλων, πλην καὶ οἱ Ἀγγλοὶ ἔχουν αὐτόθι μικρὰ τινὰ ἀποκτήματα.

Τὸ Τιμπέτ.

Πρὸς ἄρκτον τῶν Ἰνδιῶν καὶ μάλιστα τοῦ Γάγγη κεῖται τὸ Τιμπέτ, περιοριζόμενον ὑπὸ

τῶν Ἰνδιῶν, τῆς Ταταρίας, τῆς Μογγολίας καὶ τῆς Κίνας. Τοῦτο ἔχει θέσιν ὑψηλὴν καὶ καθ' ὑπερβολὴν βουνώδη καὶ τραχεῖαν, καὶ ὄρη χιονοσκέπασα, καθὼς τὰ τῆς Ἑλβετίας· πλὴν καὶ οὕτως ἔχει τινὰ κεφαλαιώδη προϊόντα, οἷον: μεταλλεῖα, χρυσίον ποτάμιον μεγάλης ποσότητος, καὶ κτηνοτροφίαν, μέρος τῆς ὁποίας εἶναι ἓνα εἶδος μικρῶν προβάτων, τὰ ὁποῖα ἀποδίδουσι τὸ κάλλιστον μαλλὶ τοῦ Κόσμου, ἐκ τοῦ ὁποίου κατασκευάζονται τὰ λεπτότερα μάλλινα ὑφάσματα (τὰ λαχούρια). Ἡ δεσποτεία τοῦ Τιμπέτ διαιρεῖται εἰς τὸν Δαλαϊλάμαν καὶ Τισουλάμαν, οἳ τινες ὑπὸ τῶν Τιμπετάνων καὶ ὄλων τῶν ὀπαδῶν τῆς Λαμαϊκῆς θρησκείας λατρεύονται ὡς Θεοί, καὶ ἐκλέγουσι τοὺς ἑαυτῶν διαδόχους κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀρέσκειαν· ὁ πρῶτος ὑπόκειται τῷ Αὐτοκράτορι τῆς Κίνας.

Τὴν Κίναν.

Ἡ Κίνα περιορίζεται ὑπὸ τῶν Ἰνδιῶν, τοῦ Τιμπέτ, τῆς Μογγολίας, τῆς Τουγγουζίας καὶ ὑπὸ τοῦ Μεγάλου καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠχανοῦ. σχεδὸν ὅλαι αἱ συνορικαὶ ἐπικράτειαι ὑπόκεινται εἰς αὐτήν, ὥστε λαμβανόμεναι ὅλαι ὁμοῦ, εἶναι ἱκανῶς μεγαλύτεραι ἀπὸ τὴν ἰδίαν Κίναν. Τοῦτο ὡς πρὸς τὸ μέγεθος εἶναι τὸ δεύτερον βασίλειον

τοῦ Κόσμου· διοικεῖται δὲ δεσποτικῶς ὑπὸ ἑνὸς Μονάρχου — τὸν ὁποῖον διὰ τὴν μεγάλην ἔκτασιν τῆς ἐπικρατείας αὐτοῦ ὀνομάζουσιν ἐκ συνηθείας Ἀυτοκράτορα — καὶ ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ (τῶν Μανδαρίνων)· ἡ διοίκησις εἶναι διαδοχικὴ εἰς τὸν αυτοκρατορικὸν οἶκον. Τὸ νῦν αυτοκρατορικὸν γένος κατάγεται ἀπὸ τῶν Τουγούζων, τὸ ὁποῖον ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Κίνας διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὄπλων.

Ἡ Κίνα διαιρεῖται ἀπὸ τῶν λοιπῶν τόπων δι' ὀρέων· ἐπὶ δὲ καὶ ἐν αὐτῇ εὐρίσκονται πολλὰ βουνώδη μέρη, πλὴν καὶ μεγάλαι πεδιάδες μετὰ ποταμῶν πλευσῶν καὶ διωρύγων. Ἐκ τῶν ποταμῶν αὐτῆς ἐσημειώθησαν δύο ἐπὶ τοῦ πίνακος: ὁ μέγας ποταμός, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Νάνκη, καὶ ὁ κύτρινος ποταμός, ὁ πρὸς ἄρκτον τοῦ προρρηθέντος. Ὁ ἄηρ εἶναι θερμὸς καὶ ὑγιεινός· μόνον πρὸς τὰ ἀρκτικά μέρη συμβαίνει τραχὺς ὁ χειμὼν. Ὁ τόπος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι εὐφορος καὶ ἐπιμελέστατα καλλιεργημένος, ὅθεν ἔχει πλῆθος ωραίων προϊόντων, οἷον: μεσημβρινὰ πωρικά, κατ' ἐξοχὴν νεράνζια — ἐκ τῶν ὁποίων κατάγονται τὰ Ἑυρωπαϊκά — πορτογάλλεια, βαμβάκι, ζαχαροκάλαμον, βαμβοκάλαμον, κηρόδενδρα, ραβέντι, μοσχόγιδα, χρυσοὺς φασιανούς, διαφόρων εἰδῶν μέταλλα, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὐρίσκεται καὶ λευκὸν χάλκωμα· κατ' ἐξοχὴν δὲ ἔχει δύο κε-

φολιαιώδη: τὸ μετὰξι καὶ τὸ τσαΐ, ὅπου μόνον αὐτοῦ παράγεται. Οἱ Κινέζοι εἶναι γένος φαντασιῶδες, χαμερπές, φίλαυτον καὶ φιλοπροσῆγρον, πλὴν ἐπιμελές καὶ ἐπιτήδειον· κατασκευάζουσι πολλὰ ὠραῖα μεταξωτὰ καὶ βαμβακερὰ ἐργόχειρα, καὶ ἄλλα ἐξαίρετα βερνικωμένα πράγματα. Τὸ φαρφιρί, τὸ μπαρούτι καὶ ἓνα εἶδος τυπογραφίας τὰ εἶχον αὐτοὶ πολὺ πρότερον τῶν Ἑυρωπαϊῶν. Ὅλα τὰ ἐμπορικὰ γένη λαμβάνουσι τὰς πραγματείας τῆς Κίνας· οἱ δὲ Κινέζοι πραγματεύονται διὰ Θαλάσσης μετὰ τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Ἰαπωνίας, διὰ ξηρᾶς δὲ καὶ μετὰ τῆς Ρωσσίας. Τὸ ἐνδότερον τοῦ τόπου δὲν εἶναι ἔτι βεβαίως γνωστὸν: ἐπειδὴ εἰς πολλὰ ὀλίγους Ἑυρωπαίους συγχωρεῖται ἡ εἴσοδος.

Ἡ Πενκὴ κεῖται πλησίον τῶν ἀρκτικῶν ὀρίων τῆς Κίνας. Αὕτη, ἀφ' οὗ μία φυλὴ τῶν Τουγγούζων ἐξουσίασε τὴν Κίναν, εἶναι ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρική πόλις· ἔχει μέγεθος ὑπερβολικόν, ὠραίας οἰκοδομὰς, δρόμους ἴσους καὶ πλατεῖς, καὶ πολλὰ μεγαλοπρεπῆ κτίρια.

Ἡ Νάνκη κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Πενκῆς, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Μεγάλου ποταμοῦ. Αὕτη ἡ πάλαι πρωτεύουσα πόλις τοῦ βασιλείου εἶναι ὑπερμεγέθης, εἰς τὴν ὁποίαν μετὰ τῶν λοιπῶν μεγαλοπρεπῶν κτιρίων εὐρίσκειται καὶ ἓνας περίφημος φαρφιρίνος πύργος.

Ἡ Καντόν, ἡ ἔτι ἀπώτερον πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου κειμένη, εἶναι μία τῶν διασήμεν παραθαλασσίων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Ἀσίας, ὅπου ἐνεργεῖται ὅλον τὸ ἐμπόριον, τὸ μεταξὺ τῶν θαλασσοπόρων Εὐρωπαϊῶν καὶ τῆς Κίνας: ἐπειδὴ οἱ Εὐρωπαῖοι δὲν τολμοῦσι νὰ ἀράξωσιν εἰς κανένα ἄλλον λιμένα τῆς Κίνας.

Σημ. Ἡ ἐκτεινομένη χερσόνησος πρὸς ἀνατολὰς τῆς Πενκῆς ἐν τῷ μεγάλῳ Ὠκεανῷ, ὀνομάζεται Κορέα, ἥτις εἰς ἡμᾶς εἶναι ὀλίγον γνωστὴ. Αὕτη ἔχει ἴδιον βασιλεῖα, πλὴν ὑπόκειται εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Κίνας.

Τὴν Ἰαπωνίαν.

Αὕτη συμπληροῦται ὑπὸ νήσων, κειμένων πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κίνας καὶ Κορέας ἐν τῷ μεγάλῳ Ὠκεανῷ, ὅστις αὐτοῦ ὀνομάζεται Ἰαπωνική Θάλασσα, καὶ εἶναι εἰς ἄκρον ταραχώδης. Ἡ Ἰαπωνία ὀνομάζεται ἐκ συνηθείας Αὐτοκρατορία· ἔχει δὲ δύο Αὐτοκράτορας, ἓνα πνευματικὸν καὶ ἕτερον πολιτικόν· καὶ ὁ μὲν ὀνομάζεται Δαίρως, ὁ δὲ πολιτικὸς Κοῦμπως· καὶ οἱ δύο ἐξουσιάζουσι τοὺς ἰδίους αὐτῶν βαθμοὺς Διαδοχικῶς. Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶναι καθ' ὑπερβολὴν εὐμετάβλητον· αἱ ἀνεμοταραχαί, αἱ ἀσραφοβρονταὶ καὶ οἱ σεισμοὶ συμβαίνουσιν αὐτοῦ ὑπὲρ

τὸ σόννηθες · πλὴν καὶ οὕτως ὁ τόπος ἔχει θαψιλῶς πολλὰ προϊόντα διὰ τῆς ὑπερβαλοῦσας ἐπιμελείας τῶν κατοίκων. Τὸ Ἰαπωνικὸν χάλκιμα, τὸ φαφριὶ καὶ τὸ βερνίχι εἶναι ἰκανῶς γνωστά· πλὴν οἱ Ἰάπωνες πραγματεύονται, σχεδὸν μόνον μετὰ τῶν Κινέζων, ἔχοντες ὅρον γὰρ μὴ συνανασρέφονται παντάπασι μετὰ τῶν λοιπῶν γενῶν· διὰ τοῦτο καὶ μέχρι τοῦ νῦν δὲν συγχωροῦσι τὴν εἴσοδον τοῦ τόπου τῶν εἰς κανένα Εὐρωπαῖον· μόνον εἰς ἓνα λιμένα μιᾶς τῶν μικροτέρων νήσων τολμοῦσιν οἱ Ὀλανδοὶ γὰρ πραγματεύονται. Μεταξὺ τῶν ἀναριθμητῶν νήσων, ἐκ τῶν ὁποίων συμπληροῦνται αὕτη ἡ επικράτεια, μόνον ἡ πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου Νιπὼν εἶναι ἀξιοσημείωτος διὰ τὸ μέγεθος αὐτῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας εὐρίσκονται καὶ αἱ δύο καθεδρικαὶ πόλεις τῶν δύο Αὐτοκρατόρων.

Ἡ Γεϋὼν εἶναι ἡ μεγίστη καὶ διασημοτάτη πόλις τοῦ βασιλείου, ἡ καθέδρα τοῦ Κούμπου, καὶ μία τῶν μεγίστων πόλεων τοῦ Κόσμου.

B. Ἡ Μεσαία, ἡ ὑψηλὴ Ἀσία — περὶ τῆς ὁποίας ἔχομεν πάνυ ἑλλειπεῖς εἰδήσεις: ἐπειδὴ οἱ Εὐρωπαῖοι ἐμβαίνουσιν εἰς αὐτὴν σπανιώτατα — περιέχει τοὺς ἐφεξῆς τόπους:

Τὴν Καυκάσιαν.

Διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου ἐννοοῦμεν τὸν μεταξὺ τῆς Κασπίας καὶ τῆς Μαύρης Θαλάσσης ἰσθμὸν, ὅστις περιέχει διαφόρους μικρὰς πολιτείας, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Γεωργία εἶναι ἡ γνωστότερα καὶ εὐρυχωροτέρα. Τὸ περισσότερον μέρος τούτου τοῦ ἰσθμοῦ ὑπόκειται εἰς τοὺς Ρώσους· οἱ δὲ Τοῦρκοι ἐξουσιάζουσι μόνον ἓνα μικρὸν αὐτοῦ μέρος. Οὗτος ὁ τόπος ἐπειδὴ περιέχει τὸν ὑψηλὸν Καύκασον — τοῦ ὁποίου αἱ ὑψηλόταται κορυφαὶ μένουσιν αἰωνίως χιονοσκεπασοὶ — εἶναι πολὺ βουνώδης, ὅθεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ τραχύς, πλὴν μεμιγμένον μὲ πολλὰ εὐφορα μέρη.

Τὴν Ταταρίαν.

Ἡ ἴτις ὠνομάζετο Ἀσιατικὴ, ἡ μεγάλη Ταταρία, πρὸς διαφορὰν τῆς Ευρωπαϊκῆς, ἡ μικρᾶς Ταταρίας· πλὴν ἀφ' οὗ ἡ τελευταία ἀπεκατέστη μία Ρωσικὴ ἐπαρχία, καὶ ἐξηλείφθη τὸ ὄνομα αὐτῆς, ἔγινε καὶ αὕτη ἡ διαφορὰ περιττή. Αὕτη συνορεύει μετὰ τῆς Κασπίας Θαλάσσης, τῆς Περσίας, τῶν Ἰνδιῶν, τοῦ Τιμπέτ, τῆς Μογγολίας καὶ μετὰ τῆς Ρωσικῆς Ἀσίας. Αὐτὸς ὁ μέγας τόπος περιέχει ξηρὰς, ἀμμώδεις καὶ ἀφόρους πεδιάδας, μεμιγμένας μὲ τὸ ὄρος

Μουσάκ και με ώραϊα και ευφρονα μέρη· κατοικεῖται δὲ ὅλος ὑπὸ Τατάρων, οἵτινες ὀνομάζονται διαφόρως, οἷον: Τουρκουμένοι, Καρκαλπάκοι, Κιργγίζοι, Οὐσμπέκοι, Μποχάροι και τ. λ. ἀπὸ Αὐτοῦς ἄλλοι μὲν περιπλανῶνται νομαδικῶς, ἄλλοι δὲ καλλιεργῶσι τὴν Γῆν· πλὴν και τὰ δύο μέρη εἶναι ἰκανῶς συνδεδεμένα πρὸς ἄλληλα, ὅσον ἢ ποιότητος τοῦ τόπου συγχωρεῖ. Οἱ πεπολισμένοι Τάταροι ἐνεργῶσι ὄχι μόνον Γεωργικὴν και μεγάλην Κτηνοτροφίαν, ἀλλὰ και περιφανῆ ἐργόχειρα και ἐμπόριον διὰ ξηρᾶς, ἔχοντες και πόλεις μεγάλας. Αὐτοὶ εἶναι Μωαμετάνοι, πλὴν δὲν συγχροτοῦσι μίαν γενικὴν πολιτείαν, ἀλλ' εἶναι διηρημένοι εἰς πολλὰς μικράς, διοικουμένας ὑπὸ Χανιδῶν και ἄλων Ἡγεμόνων.

Ἡ Μποχάρα, ἡ πρότερον μεγίστη, εἶναι ἡ διασημοτάτη πόλις τῆς Ταταρίας, κεῖται δὲ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Σόγδου, ὅστις εἶναι παραπόταμον τοῦ Γκιχόνος, τοῦ χυνομένου ἐν τῇ λίμνῃ Ἀράλη. Αὕτη ἔχει πολλὰ ἐργόχειρα και ἐμπόριον μέγαλον· ἐκ δὲ ταύτης ὠνομάσθη και τὸ μεσημερινὸν μέρος τῆς Ταταρίας Μποχαρία, τῆς ὁποίας τὸ ἀνατολικὸν ἡμῖς ὑπόκειται εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Κίνας.

Τὴν Μογγολίαν.

Αὕτη συνορεύει μετὰ τῆς Ταταρίας, τοῦ Τιμπέτ, τῆς Κίνας, τῆς Τουγγουζίας και μετὰ

τῆς Ρώσσικῆς Ἀσίας. Ἡ ὑψηλή, ψυχροτάτη, ἀμμώδης καὶ μεγίστη ἔρημος τῆς Ἀσίας Κόμπη — ἣτις ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς Ταταρίας, καὶ ἔχει ἄμμον, μέρος μὲν κινητὴν, μέρος δὲ ἀκίνητον, καὶ ἔνθεν κῆκειθεν πρασινάδας με νερά — διέρχεται διὰ τῆς Μογγολίας πλαγίως. Ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Μογγολίας εἶναι ἢ καθ' ὑπερβολὴν βουνώδη, ἢ ἄφοροι πεδιάδες, ἢ ἐν ταύτῳ ἄφορα καὶ βουνώδη. Τὰ ὄρη αὐτῆς εἶναι τὸ Ἄλτάϊ καὶ οἱ κλάδοι αὐτοῦ. Ἐκ ταύτης ἀναβρῦουσι τὰ κεφαλαιοπόταμα τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας: ὁ Ὀμπης ὄμοῦ καὶ τὸ μέγαλον αὐτοῦ παραπόταμον Ἰρτης, καὶ ὁ Γενισάνης. Ἡ Μογγολία διαιρεῖται εἰς δύο κεφαλαιώδη μέρη: εἰς τὴν Καλμουκίαν, τὴν περιέχουσαν τὸ δυτικὸν μέρος, καὶ εἰς τὴν κυρίως Μογγολίαν, τὴν περιλαμβάνουσαν τὸ πλεῖον ἀνατολικὸν μέρος τοῦ τόπου. Οἱ Καλμοῦκοι καὶ Μογγόλοι ζῶσι νομαδικῶς: ἐπειδὴ ὁ τόπος αὐτῶν δὲν συγχωρεῖ τρόπον ἄλλου ζωῆς· πλὴν καὶ οὕτως ἔχουσι τινὰς πόλεις, σχηματιζομένας μόνον ὑπὸ σωρῶν σκηνῶν. Αὐτοὶ λατρεύουσι ὡς Θεὸν τὸν Δαλαϊλάμαν τοῦ Τιμπέτ, ὄντες διηρημένοι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν παμπόλων μεγάλων καὶ μικρῶν Ἡγεμόνων, οἵτινες διοικοῦσι μὲν ἀπεριορίσως, διαδοχικῶς καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀνεξαρτήτως, πλὴν ὅλοι ὑπόκεινται εἰς ξένας ἐξουσίας, καὶ μάλιστα τὸ μεγαλύτερον αὐτῶν μέρος εἰς τοὺς Κινέζους, τὸ δὲ μι-

χρότερον εἰς τοὺς Ρώσους. Ὁ περίφημος τροπικαίουχος Τσιγγίς Χαν ἦτον Μογγόλος.

Τὴν Τουγγουζίαν.

Οὗτος ὁ μέγας τόπος περιορίζεται ὑπὸ τῆς Μογγολίας, τῆς Κίνας, τῆς Κορέας, τοῦ μεγάλου Ὠκεανοῦ καὶ ὑπὸ τῆς Ρωσικῆς Ἀσίας. Αὐτοῦ δὲν εὐρίσκονται πλέον πολλοὶ ἄφοροι τόποι, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὐφοροὶ, καὶ ποταμοὶ χυνομένοι εἰς τὴν Θάλασσαν· ἐκ τούτων ὁ κεφαλαιώδης εἶναι ὁ πλευσὸς Ἀμοῦρις (Ἀμούρ), ἐκ τοῦ ὁποίου ὠνομάσθη καὶ ὁ τόπος Ἀμουρία. Αὕτη ὑπόκειται εἰς τὸν Ἀυτοκράτορα τῆς Κίνας. Ἐπειδὴ αἱ σφοδρόταται ψύχραι ἐμποδίζουσιν αὐτοῦ τὴν Γεωργικὴν, οἱ Τουγγουζοὶ καταγίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν Κτηνοτροφίαν, ἔχοντες πόλεις καὶ χωρία, καὶ ὅντες ὄπαδοὶ τῆς Λαμαϊκῆς θρησκείας. Ἀφ' οὗ μία φυλὴ τούτων κατεξουσίασε τὸ βασίλειον τῶν Κινέζων, κυριεύει ἕνας οἶκος αὐτῆς τὸν θρόνον τῆς Κίνας.

Σημ. Ἐκ τῶν γήσεων, τῶν ὀπισθεν τῆς Τουγγουζίας κειμένων ἐν τῷ μεγάλῳ Ὠκεανῷ, ἀνήκει εἰς τὴν Τουγγουζίαν μόνον ἡ πρὸς ἄρκτον κειμένη· αἱ δὲ πρὸς μεσημβρίαν τρεῖς μεγάλαὶ ὑπόκεινται εἰς τὴν Ἰαπωνίαν· αἱ δὲ πολλὰ μικρά, αἱ προχωροῦσαι πρὸς τὴν ἀρκτικὴν Ἀσίαν εἰς σχῆμα ἀλυ-

σου, ἀνέκρουσιν εἰς τὴν ἀρκτικήν Ἀσίαν, καὶ ὀνομάζονται Κουρίλαι.

- Γ. Ἡ Ἀρκτική Ἀσία ἀνήκει ὅλη εἰς τὸ ἄπειρον Ρώσσικόν βασιλείον, ὅθεν ὀνομάζεται καὶ Ρωσσικὴ Ἀσία. Αὕτη σύγκειται ἐκ δύο κεφαλαιωδῶν μερῶν: ἐκ τοῦ μικροτέρου δυτικοῦ μέρους, τοῦ πρὸς δυσμὰς τοῦ ὄρους Οὐράλ, ἔνθα περιέχεται τὸ Καζάν καὶ Ἀστραχάν· καὶ ἐκ τοῦ ἰκανῶς μεγαλητέρου μέρους, τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Οὐράλ, ἔνθα περιέχεται εἰς καὶ μόνος τόπος ἡ Σιβηρία.

Καζάν καὶ Ἀστραχάν.

(Πιν. 12.)

Καὶ τὰ δύο ἦσαν πρότερον Ταταρικὰ βασιλεία, ὅμως πρὸ πολλοῦ ἔγιναν Ρώσσικαὶ ἐπαρχίαι. Ταῦτα, ἂν καὶ περιέχωσι πολλοὺς ἀφόρους τόπους, πλὴν νομίζονται ἐκ τῶν θερμοτάτων καὶ εὐφροωτάτων τόπων τοῦ Ρώσσικοῦ βασιλείου. Ὁ Βόλγας εἶναι τὸ κεφαλαιοπόταμον αὐτῶν, τὸ δὲ Οὐράλ, τὸ κεφαλεῖδες ὄρος. Τὸ Καζάν, τὸ κείμενον πρὸς ἄρκτον, ἔχει μεγάλην Γεωργικὴν καὶ Κτηνοτροφίαν· τὸ δὲ Ἀστραχάν κεῖται πλησίον τῆς Κασπίας Θαλάσσης· αὐτοῦ ἡ θερμότης τοῦ θέρους συμβαίνει ὑπερβολικὴ, τὸ ἔδαφος εἶναι ξη-

ρόν, πλὴν παράγει ωραίους καρπούς, βαμβάκη καὶ κρασί· τὸ δὲ κεφαλιῶδες προϊόν τοῦ τόπου εἶναι τὰ μέταλλα, καὶ κυρίως Χάλκωμα κάλλιστης ποιότητος, καὶ Σίδηρον, τὰ ὅποια ἐξαντλοῦνται παμπληθῶς ἀπὸ τῶν ἐκεῖ μεταλλείων. Οἱ κάτοικοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Μωαμετάνοι Τάταροι, ὀνομαζόμενοι διαφόρως καὶ καταγινόμενοι εἰς τὴν Κτηνοτροφίαν· πρὸς δὲ τὰ μεσημβρινὰ μέρη τρέφουσι καμήλας καὶ πρόβατα πλατύουρα καὶ γεωργοῦσι· τινὲς δὲ ἐνασχολοῦνται εἰς ἐργόχειρα καὶ ἐμπόριον· κατὰ δὲ τοὺς ἀφόρους τόπους εὐρίσκονται ἐτι καὶ νομάδες.

Τὸ Ἀστραχάν κεῖται ἐπὶ τινος νήσου τοῦ Βόλγα, πλησίον τῶν ἐν τῇ Κασπίᾳ Θαλάσσει ἐκβολῶν αὐτοῦ. Αὕτη εἶναι πόλις μεγάλη· οἱ δὲ οἰκηταὶ αὐτῆς κατάγονται σχεδὸν ἐκ πάντων τῶν Εὐρωπαϊκῶν καὶ Ἀσιατικῶν μεθῶν. Αὐτοῦ ἐνεργεῖται μέγαλον ἐμπόριον μετὰ τῆς Περσίας διὰ τῆς Κασπίας Θαλάσσης, καὶ ἐτοιμάζεται πολὺ καὶ ἐξαιρετὸν χαβιᾶρι καὶ ἐργασμένα γιδοδέρματα.

Τὸ Καζάν ὁμοίως κεῖται παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βόλγα, πρὸς ἄρκτον τοῦ Ἀστραχάν. Αὕτη εἶναι πόλις εὐρύχωρος, πλὴν κακῶς οἰκοδομημένη, ἐργάζουσι δὲ αὐτοῦ πολλὰ βοδοδέρματα (γιούρτια) καὶ κάλλινα γιδοδέρματα.

Ἡ Ὄρενμπούργη, ἡ πρὸς ἀνατολὰς τῶν

ρηθέντων, πλησίον τοῦ Οὐραλικοῦ ὄρους κειμένη, εἶναι πόλις περιφανῆς μὲ δρόμους τακτικούς. Αὕτη εἶναι τὸ κέντρον τοῦ μεταξὺ τῆς Ρώσσιας καὶ τῆς Ταταρίας ἐμπορίου, καὶ ἔτι τοῦ διὰ τῆς Ταταρίας μετὰ τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Ρώσσιας.

Ἡ Κατερινόπολις (Κατερίνεμπουργ), ἡ κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Οὐραλικοῦ ὄρους κειμένη, πρὸς τὸ μέρος τῆς Σιβηρίας, εἶναι πόλις μετρίου μεγέθους καὶ καλῶς οἰκοδομημένη· πλησίον ταύτης εὐρίσκονται τὰ ἀξιολογώτατα μεταλλεῖα ὅλης τῆς Ρώσσικῆς Ἀσίας.

Σιβηρία.

Οὗτος εἶναι ὁ μέγιστος τόπος τοῦ Κόσμου: ἐπιδηῖ ὑπερβαίνει ἱκανῶς τὴν Εὐρώπην, τὴν δὲ Εὐρωπαϊάν Τουρκίαν ὑπὲρ τὰ εἰκοσάκις· ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Οὐραλικοῦ ὄρους, καὶ ἐκνεύει ἔξω τοῦ ἡμισφαιρίου τοῦ παλαιοῦ Κόσμου (Πι. 1.), φθάνει εἰς τὸ ἡμισφαίριον τοῦ Νέου (Πι. 2). Τὰ προῖρηθέντα περὶ τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας (§. 5, καὶ 6), ἀνήκουσι μάλιστα εἰς τοῦτον τὸν τόπον, ὅστις ἔχει Ἀέρα ψυχρότατον, δριμύτατον χειμῶνα καὶ θέρος θερμόν· τὰ κεφαλαιοπόταμα αὐτοῦ εἶναι ὁ Ὄμπης, ὁ Γενισάης καὶ ὁ Οἰλένας, τὸ δὲ κεφαλαίωδες ὄρος τὸ Οὐράλ καὶ τινὲς κλάδοι τοῦ Ἀλτάϊ. Τὸ ἀρκτικὸν ἡμισυ τῆς Σιβηρίας

μένει παντελῶς ἀκαλλιέργητον· οἱ δὲ κάτοικοι ζῶσι διὰ τῆς ψαρικῆς, τοῦ κυνηγίου καὶ τῶν Ρένων. Τὸ μεσημέρινόν ἤμισυ ὅμως ἔχει εὐφορώτατον, πλὴν καὶ μὲ ἀφόρους πεδιάδας σύμμικτον ἔδαφος· ἀλλ' οἱ ολίγοι οἰκηταὶ ἀμελοῦντες τὴν Γεωργικὴν, τρέφονται γενικῶς διὰ τῶν ἐξαιρέτων Κτηνοτροφικῶν αὐτῶν. Ὁ τόπος εἶναι πλήρης δασῶν, τῶν ὁποίων τὸ γνωστότατον δένδρον εἶναι ὁ Σιθηρικὸς κέδρος. Τὰ γουναρικά τῶν μαύρων Ἀλωπέκιων, τῶν Σαμουριῶν, τῶν Ἀδουράγων, τῶν Κακουμιῶν, τῶν Ζυτσαπίων, τῶν Καζαρχίων καὶ τῶν Ρίσιων εἶναι ὁ πλοῦτος καὶ τὸ κεφαλακώδες προϊόν τῆς Σιθηρίας, διὰ τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι αὐτῆς πληρώνουσι τοὺς βασιλικοὺς φόρους. Ἐκ τῶν ὄρυκτῶν τῆς Σιθηρίας — μετὰ τῶν ὁποίων εὐρίσκεται πολὺ χάλκιωμα καὶ σίδηρον — εἶναι κατ' ἐξοχὴν περίφημος ὁ ἐκεῖ κοινότατος ὕελλος, ὅστις εἶναι καθαρώτατος καὶ διαφανέστατος ἀπὸ ὅλα τὰ εἶδη τοῦ ὕελλου, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἄθραυτος. Οἱ οἰκηταὶ ἐκτὸς τοῦ κυριεύοντος Ρωσικοῦ γένους εἶναι Σαμογῆται, Τατάροι, Καλμουῖχοι, ἢ Μογγόλοι καὶ Τουγγούζοι.

Ἡ Τομπόλσκη, ἡ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰρτου, παραποτάμου τοῦ Ὄμπου, κείμενη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις ὅλης τῆς Σιθηρίας, ἥτις ἔχει μέγεθος ἰκανόν, καὶ ἐνεργεῖ μέγαλον ἐμπό-

ριον δι' Εὐρωπαϊκῶν καὶ Ἀσιατικῶν παχυματιῶν, διὰ τὸ ὅποιον ἔρχονται εἰς αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ταταρίας καὶ Μογγολίας κερβάνα.

Τὸ Ἰρκουΐτσκον, ἡ ἀξιολογοτάτη ἐμπορικὴ πόλις ὅλης τῆς Σιβηρίας, κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τῆς Τομπόλσκης, παρὰ τὴν ὄχθας τῆς λίμνης Παϊκάλης. Αὕτη εἶναι διασπῆρος καὶ κελῶς οἰκοδομημένη· ἐνεργεῖται δὲ ἐν αὐτῇ κυρίως τὸ μετὰ τῆς Μογγολίας καὶ Κίνας Ρώσικόν ἐμπόριον.

Σημ. Ἡ μεγάλη χειρὸννησος, ἡ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Σιβηρίας, ἐκτετατωμένη μακρὰν πρὸς μεσημβρίαν, ἐνδον τοῦ μεγάλου Ὠκεανοῦ, εἶναι ἡ Καμτσάτκα· ἡ μετὰ τῆς ξηρᾶς αὐτῆς συνέχεια φαίνεται ἐπὶ τοῦ 2 πίνακος. Αὕτη ἔχει βουνὰ Ἡφαίστια καὶ θαλάσσιον γαυναρικῶν καὶ θαλασσίων ζῶων· αὐτοῦ ζεύγουν τοὺς σκύλους εἰς τὰς σανίτας. Μετὰ τὴν μεσημβρινὴν ἄκρην τῆς Καμτσάτκας πρὸς τὴν Ἰαπωνίαν κεῖνται αἱ Κουρίλαι νῆσοι, αἱ ὑποκείμεναι τοῖς Ρώσσοις ἕως τὰς τρεῖς μεσημβρινωτάτας, τὰς ἀνηκούσας τοῖς Ἰαπῶνοις. Πρὸς ἄρκτον τῆς Σιβηρίας, ἐν τῇ παγωμένη θαλάσῃ κεῖνται αἱ μεγάλαι, πλὴν ἄφοροι καὶ ἀκατοίκητοι νῆσοι Νόβα Ζεμλά, ἅπου οἱ Ρώσσοι ἔρχονται διὰ νὰ κυνηγῶσι τοὺς θαλασσίους Ἴππους, τὰς Ἀρκουδας καὶ ἄλλα ψάρια.

Α Φ Ρ Ι Κ Η,

(Πιν. Ι.)

§. Ι. Σύνορα.

Η Ἀφρικὴ συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῆς Ἀσίας δι' ἐνὸς στενοῦ ἰσθμοῦ, μετὰ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ· πρὸς ἄρκτον δὲ μετὰ τῆς Μεσσηγείου Θαλάσσης, ὅπου διαιρεῖται ἀπὸ τῆς Ἑυρώπης διὰ τοῦ Πορθμοῦ Γκιμπραλτάρ· πρὸς δυσμὰς μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ Αἰθιοπικοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ πρὸς μεσημβρίαν ὁμοίως μετὰ τοῦ Αἰθιοπικοῦ. Λοιπὸν πανταχόθεν περικυκλοῦται ὑπὸ τῆς

Θαλάσσης ἕως τὸν ξενὸν ἰσθμὸν, ὅστις ἐνώνει αὐτὴν μετὰ τῆς Ἀσίας, καὶ τὴν παριστάνει μίαν ἄπειρον χερσόνησον.

§. 2. Μέγεθος.

Ἡ Ἀφρική μετὰ τῶν πάντεσσι Ἡπειροῦσι εἶναι ἡ τρίτη κατὰ τὸ μέγεθος, ἥτις ἐξισοῦται μετὰ τὰ τρία τέταρτα τῆς Ἀσίας· πλὴν καὶ οὕτως εἶναι τριπλασία τῆς Εὐρώπης καὶ ἐπέκεινα, καὶ ἐπομένως δύνονται νὰ χωρέσωσιν εἰς αὐτὴν 45 τόποι· ἴσοι μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν. Ἡ μεγίστη αὐτῆς ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον ἔκτασις εἶναι χιλίων μιλίων, ἀπὸ δὲ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ἑννεακοσίων.

§. 3. Ὅρη.

Τὰ κεφαλαιώδη ὄρη ταύτης τῆς Ἡπέρου εἶναι: 1) ὁ Ἀτλας, ὁ διασημότετος μετὰ τῶν ὄλων τῶν Ἀφρικανῶν ὄρέων, ὅστις ἀρχόμενος ἐγγύθεν τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, ἐκτείνεται πρὸς ἄρκτον ἕως πλησίον τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ἐκεῖθεν δὲ σρέφεται πρὸς ἀνατολὰς. Ἐκ τούτου ἴσως ὠνομάσθη ὁ Ἀτλαντικὸς Ὠκεανός. Τὸ ὕψος τούτου τοῦ ὄρους — τοῦ ὁποίου αἱ ὑψηλότεται κορυφαὶ εἶναι αἰωνίως χιονοσκέπαστοι — ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὸν μυθολογούμενον Ἀτλαντα, ὅστις ἔχρε-

ώσει να βασιάζη τὸν Οὐρανόν· ἐκ δὲ ταύτης τῆς μυθολογίας προσετέθη μεταφορικῶς τὸ ὄνομα Ἀτλῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος τῶν Γεωγραφικῶν τινάκων· 2) μίᾳ σειρᾷ βουνῶν, προχωροῦσα πλαγίως διὰ τοῦ μέσου τῆς Ἀφρικῆς, ἀποστέφει τὰ κεφαλαιοπόταμα ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν αὐτῆς μερῶν, καὶ προβαίνει κατὰ τὸ μῆκος τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης πρὸς τὸν Ἰσθμὸν, διὰ τοῦ οὗ οὗ συνέχεται ἡ Ἀφρικὴ μετὰ τῆς Ἀσίας. Αὐτὴ δὲν ἔχει κανένα γενικὸν ὄνομα, ἀλλὰ μόνον ἓνα μέρος αὐτῆς ὀνομάζεται Σελίνης βουνόν; καὶ τοῦτο μέχρι τοῦ νῦν εἶναι τὸ γνωστότερον.

Ἡ Ἀφρικὴ ἔχει προσέτι καὶ δύο ὀνομασὰ Ἀκρωτήρια: 1) τὸ Ἀκρωτήριον τῆς καλῆς ἐλπίδος, τὸ κατὰ τὴν μεσημβρινωτάτην ἄκρην αὐτῆς κείμενον· τοῦτο, ἐπειδὴ εἶναι τὸ διασημότερον πάντων τῶν γίνων ἀκρωτηρίων, ἀνωμάσθη κοινότερον καὶ Κόμπο (ἀκρωτήριον)· καὶ 2) τὸ πράσινον Ἀκρωτήριον, τὸ κατὰ τὴν δυτικωτάτην ἄκρην αὐτῆς παρισανόμενον;

§. 4. Ἰθάτα.

Οὗτος ὁ μεγάλος τόπος ἔχει μόνον τρία κεφαλαιοπόταμα:

- 1) τὸν Νεῖλλον, ὅστις ἐπὶ τοῦ ἀνατολικωτάτου μέρους ταύτης τῆς Ἠπείρου, κατὰ

τὴν πλευρὰν τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης ῥέων ἀρκτικῶς, χύνεται εἰς τὴν Μεσόγειον.

2) Τὸν Σενεγάλην, τὸν ἀπὸ τῶν ἐνδοτέρων μερῶν τῆς Α'φρικῆς ῥέοντα δυτικῶς εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν.

3) Τὸν Κάμπιαν, τὸν πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Σενεγάλου ῥέοντα ὡσαύτως δυτικῶς εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν.

Πλὴν, ἐκτὸς τούτων ἡ Α'φρική ἔχει ἀναρίθμητα Θαλασσοπόταμα, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πῖναξ δεικνύει τὸ μέγισον, τὸ ῥέον ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς Α'φρικῆς, καὶ ὀνομαζόμενον τσαίρας Ὁμοίως αὐτοῦ εὐρίσκονται τὰ περισσότερα καὶ μέγιστα Ἐρημοπόταμα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μέγισον εἶναι ὁ Νίγερ, ὁ ῥέων μεταξὺ τοῦ Νείλου καὶ τοῦ Σενεγάλου, ὅστις εἶναι ἓνας τῶν διασημοτάτων μεγάλων ποταμῶν τοῦ Κόσμου, πλὴν δὲν φθάνει εἰς τὴν Θάλασσαν.

§. 5. Κλίμα.

Τὸ μέγισον μέρος τῆς Α'φρικῆς κεῖται ὑπὸ τὴν διακεκαυμένην Ζώνην, ἔνθα ὅσον ὁ τόπος ἐκτείνεται πανταχόθεν, τοσοῦτόν ἡ θερμότης συμβαίνει μεγαλητέρα. Αὐτοῦ εὐρίσκονται αἱ

μέγισται ἄτροποι πεδιάδες καὶ αἱ ἀμμώδεις ἐρημίαι τοῦ Κόσμου, καὶ φυσᾶ, καθὼς ἐπὶ τῆς Ἀραβίας καὶ Περσίας, ὁ θερμότητος καὶ πνιγερὸς ἀνεμος Σαμούμ, ὅστις αὐτοῦ ὀνομάζεται Πρέστερ. Κατὰ τὰ παραθαλάσσια ὁ Ἄηρ εἶναι ὑγρὸς, θερμὸς καὶ λίαν νοσώδης. Τὸ ἀρκτικώτατον μέρος ταύτης, ἐκνεύον ἀπὸ τοῦ Τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου, φθάνει εἰς τὴν ἀρκτικὴν εὐκρατον Ζώνην· ἐδῶ πρὸς τὰ παραθαλάσσια τῆς Μεσογείου μετριάζεται ἡ ὑπερβολικὴ θερμότης διὰ τῶν θαλασσίων ἀνέμων, καὶ τοῦ Ἀτλαντος ὄρους. Ἡ δὲ μεσημέρινωτάτη ἄκρα, ἐκνεύουσα ἀπὸ τοῦ Τροπικοῦ τοῦ Αἰγιοκέρου, φθάνει εἰς τὴν ἀνταρκτικὴν εὐκρατον Ζώνην· ἀλλ' ἐπειδὴ κανένα μέρος αὐτῆς δὲν προχωρεῖ βαθέως εἰς οὐδεμίαν τῶν εὐκρατων Ζωνῶν, διὰ τοῦτο γενικῶς ἡ Ἀφρικὴ εἶναι τόπος θερμότητος.

§. 6. Προϊόντα.

Ἐπειδὴ ἡ Ἀφρικὴ κεῖται σχεδὸν ὅλη ἐπὶ τῆς διακεκαυμένης Ζώνης, καὶ κανένα μέρος αὐτῆς δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπ' αὐτῆς, διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ παράγῃ τὰ παντοδαπῆ Ἀσιατικὰ προϊόντα· ἀλλ' ἔχει τοιαῦτα προϊόντα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦσι μεγάλην θερμότητα. Ἐκ τῶν Θηρίων ἔχει τὸν Λέοντα, τοῦ ὁποῖου ἡ πατρίς εἶναι ἡ Ἀφρικὴ (Τίγριδα ὅμως μήτε ἓνα) τὸν Πάνθηρα καὶ ἄλλα

ἑρπακτικὰ θηρία, ἔτι Ἐλέφαντας, Καμήλας, Δορκάδας, Πιθήκους, Παπαγάλους, Στρουθηκαμύλους καὶ ἄλλα, καὶ ἔτι ὄφεις παμπόλλους, Κροκοδείλους καὶ τινὰ εἶδη ζώων, μόνον αὐτοῦ εὐρισκόμενα, οἷον: τὸν Λεοντοπάροδαλιν, τὸν Ζέβραν, τὴν Καμπλοπάροδαλιν καὶ ἄλλα. Τὸ δὲ ἐν αὐτῇ γένος τῶν φυτῶν εἶναι πανταχοῦ — ἐξαιρουμένων τῶν ἀνύδρων μερῶν — εὐφωρότατον. Αὐτοῦ παράγονται Καφέες, Ζαχαροκάλαμον, Βαμβάκι, ἐλαῖαι, μεσημβρινὰ πωρικά, συκαμινεαί, ἀνανάσια, πεπόνια, καὶ ἄλλα ἐξαιρετὰ πωρικά, μεγάλα δάση μὲ ἐξαιρετὰ δένδρα, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι τὸ ἔμπανόζι, ἡ πολύριζος μάγκλη καὶ ἄλλα· τελευταῖον αὐτοῦ εὐρίσκονται ὄμπρα, κασσία, μασίχα καὶ τὸ κάλλισον κορμιούδι. Τὰ δὲ σημειωθέντα κεφαλαῖα ὄν προΐοντα αὐτῆς ἐπὶ τοῦ πίνακος εἶναι ταῦτα:

1) Γεννήματα, κυρίως δὲ σιτάρι καὶ ρύζι τὰ περὶ τὴν Μεσόγειον μέρη, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὰ ἀνατολικά καὶ δυτικά ἔχουν δαψιλέστατα.

2) Κρασί, καὶ μάλιστα κάλλισον γίνεται ἐπὶ τῶν νήσων, τῶν πρὸς δυσμῶς τῆς ἀρκτικῆς Ἀφρικῆς κειμένων, καὶ ἐπὶ τῶν μεσημβρινωτάτων αὐτῆς ἀκρῶν.

3) Ἡ Κτηνοτροφία, ἣτις ἐνεργεῖται κατ' ἐ-

ξοχὴν ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς Α'φρικῆς, ὅπου τρέφονται κάλλιστοι ἵπποι, πρόβατα μὲ μαλλί λεπτότατον, καὶ ἄλλα εἶδη κερατοφόρων ζώων.

- 4) Τὸ Χρυσίον ἐσημειώθη διὰ τοῦ μεταλλικοῦ χαρακτῆρος· εὐρίσχεται δὲ τοσούτον ἐν τῇ Α'φρικῇ, ὥς αὕτη κατὰ τοῦτο τὸ προϊόν νομίζεται ὁ πλουσιώτατος τόπος τοῦ Κόσμου.

§. 7. Κάτοικοι.

Οἱ Νίγροι — οἵτινες εἶναι οἱ μελανώτατοὶ ἄνθρωποι τῆς Γῆς, καὶ διαφέρουσι τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν μορφήν καὶ τὰς σωματικὰς δυνάμεις — ὑπερβαίνουσι κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν ἔκτασιν ὅλα τὰ λοιπὰ Α'φρικανὰ γένη: ἐπειδὴ αὐτοὶ κατοικοῦσι σχεδὸν ὅλον τὸν ἐν τῇ διακεκαυμένη Ζώνῃ τόπον τῆς Α'φρικῆς. Ἐκ τούτων λαμβάνουσιν οἱ Εὐρωπαῖοι τοὺς σκλάβους, τοὺς ὁποίους ὑποχρεώνουσιν εἰς τὰς ἐν τῇ Α'μερικῇ ἀποικίας τῶν νὰ καλλιεργῶσι τὴν ζάχαριν, τὸν καφέ καὶ ἄλλα Α'μερικανὰ προϊόντα· ὁ δὲ κατ' ἔτος ἀγοραζόμενος αὐτῶν ἀριθμὸς παρὰ τῶν Εὐρωπαϊῶν ἐκ τῶν δυτικῶν παραθαλασσίων τῆς Α'φρικῆς, καὶ φερόμενος εἰς τὴν Α'μερικὴν, ὑπερβαίνει τὰς ἑκατὸν χιλιάδας. Κατ' ἀρχὰς οὔτοι

οὗ δυσυχεῖς, αἰχμαλωτιζόμενοι εἰς πολέμους, ἐπωλοῦντο: ἐπεὶ δὲ τὰ πολλὰ γένη τῶν Νίγρων φέρουν πρὸς ἄλληλα πόλεμον αἰώνιον· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ ἐκεῖ ἀρχηγοὶ, καταγοητευθέντες ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐργοχείρων, ἐβιάσθησαν νὰ πωλῶσι τὰ τέχνα τῶν Ἰδίων αὐτῶν ὑπηκόων· ἡ δὲ ἀφρευκτος χρεία, τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ Εὐρωπαῖοι εἰς τὰς ἐπὶ τῆς Ἀμερικῆς ἀποικίας των, ἀπεκατέστησε τοὺς ἀνθρώπους νὰ ᾔναι τὸ ἀξιολογώτατον ἐμπορικὸν προϊόν τῆς Ἀφρικῆς. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν γενῶν τὰ γνωστότερα εἶναι οἱ Κάφροι, οἱ Χοτεντόται, οἱ τὴν μεσημβρινὴν ἄκρην τῆς Ἀφρικῆς κατοικοῦντες, καὶ οἱ Κόπται, οἱ ἀπόγονοι τῶν παλαιῶν Αἰγυπτίων. Οἱ Κάφροι καὶ ὅλα τὰ ἄλλα γένη τῶν Νίγρων τῆς ἐνδοτέρας Ἀφρικῆς εἶναι ὑπὲρ τὸ μέτρον ὀρμητικοί, καὶ ἀσύμμετροι πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτῶν. Οἱ Ἄραβες ἐξηπλώθησαν πολὺ ἐπὶ τῆς Ἀφρικῆς, μάλιστα δὲ κατὰ τὰ ἀρκτικά καὶ ἀνατολικά παραθαλάσσια αὐτῆς. Ἐκ τούτων οἱ κατοικοῦντες εἰς πόλεις, ὀνομάζονται Μαῦροι, ἢ μῶροι. Ὁμοίως καὶ οἱ Ἑβραῖοι εἶναι πολυάριθμοι ἐπὶ τῆς Ἀφρικῆς. Οἱ Νίγροι καὶ οἱ Χοτεντόται εἶναι εἰδωλολάτραι, οἱ δὲ Ἄραβες Μωαμετάνοι. Ἐυρίσκονται ἔτι ἐπὶ τῆς Ἀφρικῆς καὶ τινὲς Χριστιανικαὶ πολιτεῖαι, πλὴν ὁ χριστιανισμὸς αὐτῶν εἶναι πολὺ διεφθαρμένος. Ἡ αὐτοῦ ἀδιάκοπος καὶ ὑπέρμετρος θερμότης ἀποκαθιστᾷ τοὺς κατοίκους εὐήθαις καὶ ἀμελεῖς.

§. 8. Διαίρεσις.

Ἡ Ἀφρική διαιρεῖται εἰς Ἀρκτικήν, Μεσαίαν καὶ Μεσημβρινήν. Ἡμεῖς πρὸς περισσοτέραν εὐχρίνειαν ἐκλαμβάνομεν τοὺς δύο Τροπικοὺς ὡς διαιρετικὰς γραμμάς. Ἐὰν μεταβῶμεν διὰ τοῦ πορθμοῦ Γιμπραλτάρ — ὅστις ἔχει πλάτος τεσσάρων μιλίων — ἐπὶ τῆς Ἀφρικῆς, ἐρχόμεθα ἐν πρώτοις εἰς τὰ ἐνωμένα βασιλεία Φεζ καὶ Μαρρόκορ. Ἀπώτερον τούτων πρὸς ἀνατολὰς κείνται παρὰ τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν αἱ τρεῖς λησρικαὶ πολιτεῖαι: τὸ Ἀλιτζίρι, τὸ Τούνεζι καὶ ἡ Τρίπολις· οὗτοι οἱ τόποι ὀνομάζονται γενικῶς Βαρβαρία. Μετὰ ταῦτα ἀκολουθοῦσιν αἱ Τουρκικαὶ ἐπαρχίαι, ἧτοι ἡ Μπαρκα καὶ ἡ Αἴγυπτος, ἧτις εἶναι ὁ ἀνατολικώτατος τόπος τῆς ἀρκτικῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἐκτείνεται μέχρι τοῦ ἀρκτικοῦ Τροπικοῦ. Πλησίον τῆς μεσημβρινῆς Αἴγυπτου, καὶ ὀπισθεν ὅλης τῆς Βαρβαρίας κείται ἡ ἔρημος Ζαχάρα, ἧτις ἐκτείνεται μέχρι τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ. Ἐπὶ δὲ τῆς μεσαιᾶς Ἀφρικῆς, περὶ τοὺς ποταμοὺς Σενεγάλην καὶ Κάμπιαν, πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν κείται ἡ Σενεκάμπια, καὶ ἐτι μεσημβρινώτερον ἡ Κβινέα· αὐτόθεν δὲ ἐκτείνονται ἀκατοίκητα παραθαλάσσια, ἐκνεύοντα ἰκανῶς πέραν τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγοκέρου. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Σενεκάμπιας καὶ πρὸς ἄρκτον τῆς Κβινέας κείται ἡ Νιγριτία περὶ

τὸν ποταμὸν Νίγηρ. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ τῆς Νιγηρίας κατὰ τὸ μέρος τῆς Ἐρυθρῆς Θαλάσσης κεῖνται οἱ τόποι Νουβία καὶ Ἀἰθιοπία. Πρὸς ἀνατολὰς ὅμως τῆς Κενέας, ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἀφρικῆς εἶναι οἱ τόποι ἄγνωστοι. Ἔτι ἀνατολικώτερον, πρὸς τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανὸν, κεῖνται τὰ παραθαλάσσια τοῦ Σάνκβεμισαρ, καὶ πρὸς μεσημβρίαν αὐτῶν τὸ βασιλεῖον Μονομόταπα. Ἡ μεσημβρινὴ Ἀφρική, ἢ καὶ Καφίρια ὀνομαζομένη, δὲν περιέχει τινὰ ὀνομαστὸν τόπον, εἰμὴ μόνον τὸ Ἀκρωτήριον τῆς καλῆς ἐλπίδος. Τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς εἶναι εἰς ἡμᾶς μέχρι τοῦ νῦν πολλὰ ὀλίγον γνωστά, καὶ ἀρκετὰ μέρη αὐτῆς σχεδὸν κατάπασιν ἄγνωστα. Οἱ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων πινάκων περιωρισμένοι τόποι εἶναι: τὸ Φῆς καὶ Μαρόκον, τὸ Ἀλιτζίρι, τὸ Τούνεζι, ἡ Τρίπολις, ἡ Ἀφρικανὴ Τουρκία (ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Μπάρνα), ἡ Νουβία, ἡ Κενέα καὶ ἡ Μονομόταπα.

Τὸ Φῆς καὶ Μαρόκον.

Ποριορίζεται ὑπὸ τῆς Μεσογαίου Θαλάσσης, τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, τοῦ Ἀλιτζίρι καὶ ὑπὸ τῆς ἐρήμου Ζαχάρας. Αὐτοῦ εὐρίσκεται τὸ ὄρος Ἀτλας· οἱ ἀμμώδεις τόποι εἶναι μεμιγμένοι μετὰ τῶν εὐφόρων, πλὴν καὶ οὕτως ὁ τόπος ὑπερπλουτεῖ κατὰ τὰ γεννήματα, τὰ μεσημβρινά

πωρικὰ καὶ τὴν καλλίστην Κτηνοτροφίαν· οἱ ἔχει ἵπποι εἶναι ὀλίγον τι κατώτεροι τῶν Ἀραβικῶν. Ἡ διοίκησις τοῦ ἔχει Σουλτάνου εἶναι ἀπεριόριστος καὶ διαδοχική· οἱ δὲ κάτοικοι εἶναι ἓνα μίγμα ἐκ Βαρθαρέσων (τῶν παλαιῶν κατοίκων) Μαύρων, νομαδικῶν Ἀράβων, Ἑβραίων καὶ Χριστιανῶν.

Τὸ Φές εἶναι μεγάλη καὶ ἀξιόλογος ἐμπορικὴ πόλις.

Τὸ Μαρόκον, ἡ διάσημος πόλις, εἶναι ἡ πρωτεύουσα καὶ καθέδρα τοῦ Σουλτάνου.

Ἀστροφικαὶ Πολιτεῖαι.

Αὗται κεῖνται ἀλληλοδιαδόχως περὶ τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν, ἔχουσαι κλίμα, προϊόντα, οἰκητὰς καὶ διοικήσιν τὰ αὐτὰ· καὶ τὰ μὲν προϊόντα καὶ οἰκητὰς εἶναι καθὼς τοῦ Μαρόκου· αὐτὰ δὲ διοικοῦνται ἀριστοκρατικῶς. Τὸ ἐν αὐταῖς Διδάβνι (βουλευτήριον) ἔχει τὴν ὑπερτάτην δύναμιν· συγκροτεῖται δὲ ὑπὸ τῶν ἐπισημοτάτων ἀρχισρατῆγων, καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἔχει ἓνα ἐκλεγμένον, ὅστις εἰς μὲν τὸ Ἀλιτζίρι καὶ τὴν Τρίπολιν ὀνομάζεται Νταής, εἰς δὲ τὸ Τούνεξι Μπέης. Αὐτοὶ πολεμοῦσιν ἀκαταπαύτως ἐναντίον τῶν Χριστιανικῶν πολιτειῶν, ὅθεν τὰ θαλασ-

ποπόρα Ἑυρωπαϊκὰ γένη ἀναγκάζονται νὰ ἐξαγοράζωσι κατ' ἔτος τὴν εἰρήνην μὲ μεγάλα δῶρα· ἐκ τούτου τοῦ ληστρικοῦ ἐπαγγέλματος ἔλαβον καὶ τὸν κοινὸν τίτλον. Τὸ Ἀλιτζίρι εἶναι τὸ δυνατώτατον μεταξὺ τούτων, πλὴν καὶ αἱ τρεῖς γνωρίζουσι τὸν Σουλτάνον τῆς Τουρκίας ὑπερασπιστὴν καὶ αὐθεντὴν ἀνώτατον.

Τὸ Ἀλιτζίρι, τὸ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Φῆς κείμενον, κατὰ τὰ παραθαλάσσια τῆς Μεσογείου, εἶναι πόλις μεγάλη μετὰ προσφυσάτου λιμένος.

Τὸ Τούνεζι, τὸ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἀλιτζίρι, πλησίον τῆς Μεσογείου Θαλάσσης κείμενον, εἶναι μία τῶν μεγίστων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Ἀφρικῆς. Πλησίον τοῦ Τούνεζι ἔκειτο ἡ τὸ πάλαι περίφημος πόλις Καρχηδών.

Ἡ Τρίπολις, ἡ ἔτι ἀπώτερον πρὸς ἀνατολὰς, πλησίον τῆς Μεσογείου κείμενη, εἶναι πόλις διάσημος καὶ μεγαλέμπορος.

Αἴγυπτος.

Ἡ Αἴγυπτος συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, πρὸς δὲ μεσημβρίαν μετὰ τῆς Νουβίας, πρὸς δυσμὰς μετὰ τῆς ἐρήμου Ζαχάρας καὶ τῆς

εὐτελοῦς Τουρκικῆς ἐπαρχίας Μπάρκας, πρὸς δὲ ἄρκτον μετὰ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Αὕτη εἶναι διὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὰ σωζόμενα ἐν αὐτῇ τῆς πηλαιοῦτος μνημεῖα, καὶ διὰ τὴν φυσικὴν αὐτῆς ποιότητα ἕνας τῶν ἀξιολογοτάτων τόπων τοῦ Κόσμου.

Αὕτη ἔχει πρὸς μὲν ἄρκτον — ὅπου τὸ αὐτῆς κεφαλαιοπόταμον ὁ Νεῖλος διαιρεῖται — ἕνα ἐκτεταμένον ἐδαφος καὶ βαλτώδες, πρὸς δὲ τὴν μεσημέριαν μίαν μακροτάτην καὶ στενὴν κοιλάδα, περικυκλωμένην ὑπὸ βράχων, διὰ τῆς ὁποίας ῥεεὶ ὁ Νεῖλος· εἰς δὲ τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς πλευρὰν ἕνα βραχῶδες ὄρος κατέχει τὸν τόπον, ἕως τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν· πρὸς δὲ δυσμὰς κατὰ τὴν ἔρημον Ζαχάραν περιέχει ἕνα ἄκαρπον τόπον. Ὁ Νεῖλος κατ' ἔτος ἐν καιρῷ ὀρισμένῳ πλημμυρεῖ, καὶ ἀφίει ἐπὶ τῶν πεδιάδιον μίαν παχεῖαν ὕλην, ἣτις ἀραιώνει τὴν Γῆν. Ὁ ἕρπυς τοῦ Νεῖλου πλημμύρα φθάνη εἰς τὴν ἀκμὴν, ὁ τόπος γίνεται εὐφροώτατος κατὰ τὰ γεννήματα, ὅθεν αὐτὰ καὶ μάλιστα τὸ ρύζι εἶναι τὸ κεφαλαιοῦδες προϊόν τῆς Αἰγύπτου· ἐκτὸς τούτων ὅμως ἡ Αἰγύπτος παράγει μετὰξι, ζάχαρον καὶ ἄλλα μεσημερινὰ πωρικά· μετὰξὺ δὲ ὄλων ὁ θάμνος τοῦ Παπύρου εἶναι μάλιστα ἀξιοσημείωτος· ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ κατεσκεύαζον ἐξ αὐτοῦ τὸ χαρτίον τοῦ γραψίματος. Τὸ φοβεράτατον γένος τῶν Κροκοδείλων ἀποκαθιστᾷ κινδυνώδη τὸν εὐεργετικὸν Νεῖλον, ἀλλὰ τύχη ἀγαθῇ εὐρισκόμενος αὐτοῦ ὁ Ἴχ-

νεύμων, ἐλαττώνει πολὺ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Κα-
νεὶς τόπος τῆς Γῆς δὲν ἔχει τοσαύτας ὄρυθας,
ὅσας ἡ Αἴγυπτος, τὰς ὁποίας αὐτοῦ ξεκλωσσί-
ζουν διὰ τῆς βοθηίας τῶν φούρνων. Λείψανα
τῆς παλαιότητος σώζονται ἔτι εἰς τὴν Αἴγυπτον
αἱ Μούμιαι, τοῦτ' ἐστὶ τὰ ἀπολιθωμένα βαλσα-
μωτὰ σώματα τῶν παλαιῶν Αἰγυπτίων, αἱ Πυ-
ραμίδες καὶ οἱ Ὀβελίσκοι, τὰ ἀξιοθαύμαστα
μνημεῖα τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων, καὶ τὰ μεγαλο-
κλεπῆ ἑρείπια τῶν παλαιῶν Αἰγυπτιακῶν πόλεων.
Ὁ τόπος ὑπόκειται τῷ μεγάλῳ Σουλτάνῳ, πλὴν
οἱ ἐνταῦθα ἐπίσημοι ἐπαναστατοῦσι συχνάκις.

Τὸ Κάϊρον, ἡ πρωτεύουσα τῆς Αἰγύπτου,
κεῖται παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου. Αὕτη εἶναι
πόλις μεγίστη, ἐνεργοῦσα διὰ ξηρᾶς ἰκανῶς ἐκτε-
ταμένον ἐμπόριον μετὰ τῶν ἐνδοτέρων μερῶν τῆς
Αφρικῆς, μετὰ τῆς Ἀθιοπίας καὶ ἄλλων τόπων.

Ἡ Ἀλεξάνδρεια εἶναι πόλις διάσημος, κει-
μένη παρὰ τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν, καὶ ἐνερ-
γοῦσα διὰ Θάλασσης μεγάλου ἐμπόριον.

Ζαχάρα.

Αὕτη εἶναι ἡ μεγίστη ἀμμόδης ἔρημος τοῦ
Κόσμου, οὐσα μεγαλητέρα τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Τουρ-
κίας πεντάκις ἑκνεύουσα δὲ πέραν τοῦ τροπικοῦ

τοῦ Καρκίνου, φθάνει εἰς τὴν μεσαίαν Αἴφρικήν· ἔχει ἔνθεν κήκειθεν ἐρημοπόταμα καὶ εὐφόρους τόπους, διηρημένους εἰς πολλὰ γένη, ζῶντα σχεδὸν ὅλα νομαδικῶς· πλὴν καὶ οὕτως εὐρίσκονται ἐν αὐτῇ καὶ τινὲς πόλεις διεσπαρμέναι. Οἱ οἰκηταί, οἵτινες εἶναι Βαρβάροι καὶ Μαῦροι, ἔχουν κομμύδι, γάϊνον ἄλας, τρίμματα χρυσοῦ, καμήλας, πρόβατα καὶ μελίτσια, καὶ διὰ τούτων ἐνεργοῦσι τὸ διὰ ξηρᾶς ἐμπόριον.

Σενεκάμπια.

Τὸ ὄνομα τοῦτο σύγκειται ἐκ τοῦ Σενεγάλου καὶ Κάμπια· ἐπειδὴ οὗτος ὁ τόπος κεῖται ἀνὰ μέσον τούτων τῶν δύο μεγάλων ποταμῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων μακρὰν πρὸς δυσμὰς προκύπτει τὸ Πράσινον Ἀκρωτήριο. Αὐτὸς εἶναι ὁ θερμότετος καὶ νοσοδέστατος τόπος ἕλης τῆς Αἴφρικῆς· ἔχει δὲ ἀλληλοδιαδόχως εὐφορὰ λειβάδια καὶ ἀμμώδεις ἐρήμους, καὶ διαιρεῖται εἰς πολλὰς μικρὰς καὶ μεγάλας πολιτείας. Οἱ οἰκηταὶ αὐτοῦ εἶναι Νίγροι καὶ Μαῦροι, τὰ δὲ διασημότετα προϊόντα, ὄμπρα καὶ ἄλλα ἀρώματα, πολύτιμα ξύλα, βαμβάκι, χρυσόν καὶ κυρίως κομμύδι. Διὰ τὸ ἐμπόριον ἐβεβαίωσαν κατὰ τὰ παραθαλάσσια τούτου τοῦ τόπου οἱ Ἑυρωπαῖοι τινὰς ἀποικίας· οἱ μὲν Φρανσέζοι παρὰ τὸν Σενεγάλλον, οἱ δὲ Ἀγλοὶ παρὰ τὸν Κάμπιαν ποταμόν.

Νιγηριτία.

Αὕτη εἶναι ἕνας μεγαλώτατος ἄφορος τόπος, ἔχων πυκνὰ ἐρημοπόταμα, μεταξύ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ὁ μέγας Νίγηρ, ὁ διαβρέχων τὸ μέρος τούτου τοῦ τόπου. Πέριξ τῶν ποταμῶν εὐρίσκονται καλλιεργημένοι τόποι καὶ πόλεις, τῶν ὁπίω ῥοὶ οἰκητὰ εἶναι Νίγηροι, ἐκ τῶν ὁποίων ὠνομάσθη καὶ ὁ τόπος. Αὐτοὶ διαιροῦνται εἰς πολλὰς φυλὰς καὶ πολιτείας, καὶ ἀντιπολεμῶνται αἰώνως· ἐκ τούτου δὲ προκύπτει τὸ μέγαλον πλῆθος τῶν σκλάβων, ὥστε εἶναι καὶ αὐτοί, καθὼς καὶ τὸ χρυσίον, ἕνα ἐμπορικὸν ἄρθρον τοῦ τόπου, διὰ τὸ ὅποιον αὐτὸς ἐπισκέπτεται συχνάκις ὑπὸ τῶν κερβανίων τῆς ἀρχικῆς Ἀφρικῆς, τῆς Σενεκάμπιας καὶ τῆς Κβινέας.

Σημ. Αὕτη ὠνομάζετο τὸ πάλαι Αἰθιοπία, ἢ μᾶλλον ἐνοεῖτο διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος ὅλη ἡ γινωστὴ μεσαία Ἀφρικὴ· ἐκ δὲ τούτου καὶ τὸ μεσημβρινὸν μέρος τοῦ Δυτικοῦ Ὠκεανοῦ ὠνομάσθη Αἰθιοπικὸς Ὠκεανός.

Νουβία καὶ Ἀἰθισσινία.

Οὗτοι οἱ τόποι διαβρέχονται ὑπὸ τοῦ Νείλου· καὶ ἡ μὲν Νουβία κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Ἀἰθισσινίας, συνορεύουσα μετὰ τῆς Ἀιγύπτου.

εἰς δὲ τὴν Ἀθιοπίαν εἶναι αἱ πηγαὶ τοῦ Νεῖλου. Ἡ Ἀθιοπία ἦτον πρὸ τινῶν αἰώνων τὸ ἰσχυρώτατον βασίλειον τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἓνα τῶν διασημοτάτων τοῦ Κόσμου, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπέκειτο καὶ ἡ Νουβία· πλὴν οἱ Ἀραβες, οἱ Τούρκοι καὶ τὰ ἄλλα γένη τῆς εὐδοτέρας Ἀφρικῆς τὸ κατερήμωσαν. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ τόποι διαρροῦνται τὴν σήμερον εἰς πολλὰς πολιτείας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ Ἀθιοπία εἶναι ἐτι ἰκανῶς μεγαλητέρα, πλὴν καὶ οὕτως μικροτέρα τῆς Προτογαλλίας. Οἱ Τούρκοι προσέτι ἐξουσιάζουσι τινὰς ἐπαρχίας τῆς Νουβίας πλησίον τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης.

Ἡ Ἀθιοπία, ἡ ὀρθότερον ἡ Χαμπεσία εἶναι καθ' ὑπερβολὴν βουνώδης τόπος. Ἐπὶ τῶν ὄρεων τούτου ὁ Ἄηρ δὲν εἶναι τοσοῦτον θερμὸς, ὅθεν καὶ οἱ κάτοικοι δὲν ἔχουν τὴν μελανότητα τῶν Νήγγρων. Αἱ καταπίπτουσαι συχνὰ καὶ ραγδαῖα βροχαὶ ἐπὶ ταύτης τῆς Ἀφρικανῆς Σφειτσαρίας, προξενούσι τὰς πλημμύρας τοῦ Νεῖλου. Ὁ τόπος παράγει γεννήματα, μεσημβρινὰ πωρικά, ζάχαριν, σιναμικὴν, βαμβάκι, ἔμπανόζι, κτηνοτροφίας παντοδαπὰς, μετὰξί καὶ χρυσίον. Ἡ Ἀθιοπία εἶναι ἡ Ἀφρικανικὴ πατρίς τοῦ Καφέ· ἀκ τούτου ὅμως δὲν φέρουν εἰς τὴν Ἐυρώπην: ἐπειδὴ οἱ Αἰθίοπες ἐνεργοῦσι πολλὰ ὀλίγον ἐμπορίου. Οἱ Ἀθιοπιοὶ εἶναι Χριστιανοί: ὁ δὲ Αὐτο-

κρατῶν αὐτῶν διοικεῖ ἀπεριορίτως, ἔχων τίτλον μέγας Νέγος.

Ἡ Νουβία δὲν ἔχει τόσο πολλὰ βουνα, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου περισσοτέρας καὶ μεγαλητέρας ἀφορούς πεδιάδας, καὶ ἀμμώδεις ἐρήμους μέρος μὲ ἀμμον κινητὴν. Προϊόντα ἔχει σχεδὸν τὰ αὐτὰ τῆς Αἰθιοπίας. Οἱ Νούβιοι εἶναι μεμιγμένοι μετὰ τῶν Βαρβαρέσων · οἱ δὲ Αἰθίοπες μετὰ τῶν Τούρκων καὶ Ἑβραίων, πλὴν οἱ Μωαμετάνοι εἶναι περισσότεροι.

Κθινέα.

Οὗτος ὁ μέγας παραθαλάσσιος τόπος καίτιαι περίξ ἐνὸς μεγάλου κόλπου τοῦ Δυτικοῦ Ὠκεανοῦ, κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅθεν ὁ Ἀτλαντικὸς Ὠκεανὸς χάνεται εἰς τὸν Αἰθιοπικόν · διαιρεῖται δὲ εἰς Ἄνω καὶ Κάτω Κθινέαν · καὶ ἡ μὲν ἔχει τὰ μεσημβρινά, ἡ δὲ Κάτω τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια. Πάλιν ἡ Ἄνω Κθινέα ὑποδιαιρεῖται εἰς Πιπεροπαραθαλάσσια, Ἐλεφαντοπαραθαλάσσια, Χρυσοπαραθαλάσσια καὶ Σκλαδοπαραθαλάσσια. Δι' αὐτῶν τούτων τῶν ὀνομάτων δηλοποιοῦνται καὶ τὰ ἀξιολογώτατα προϊόντα τῆς Κθινέας, τὰ ὅποια εἶναι πιπέρι, πιπερόριζα, ἐλεφαντόδοντα, χρυσίον καὶ σκλάβοι, Ταῦτα φέρονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τῶν ἐνδατέ-

ρων τόπων, τῶν ὀπισθεν τῆς Κενέας κειμένων, διὰ τὰ ὅποια ἐξερέωσαν οἱ Ἑυρωπαϊοὶ εἰς πολλοὺς τόπους τῆς Κενέας ἀποικίας· ἐπὶ μὲν τῆς Ἄνω οἱ Ἀγγλοὶ, οἱ Ὀλανδοί, οἱ Φρανσέζοι, καὶ οἱ Δάνοι· ἐπὶ δὲ τῆς Κάτω οἱ Πορτογάλλοι. Αἱ πλησίον τῶν παραθαλάσσιων ὑπὸ τὸν Ἰσημερινὸν κείμεναι γῆσοι — αἱ ὅποια παράγουσι ζάχαριν πολλήν — εἶναι διαμεμερισμένοι μεταξὺ τῶν Ἰσπανῶν καὶ Πορτογάλων. Ὅλη ἡ Κενέα περιέχει πολλοτάτας μικρὰς πολιτείας, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ βασιλεῖον Κόγγον, τὸ ἐπὶ τῆς Κάτω Κενέας, κατὰ τὸ μέγαλον παραθαλάσσιον τζαίρε κείμενον, εἶναι τὸ μέγιστον, ὅθεν ἐνίοτε ὀνομάζουσι ὅλην τὴν Κάτω Κενέα, παραθαλάσσια τοῦ Κόγγου. Οἱ κάτοικοι εἶναι ἐθνικοὶ· μόνον τινὰ μέρη τῆς Κάτω Κενέας, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ βασιλεῖον Κόγγον, ἐδέχθησαν οἱ κάτοικοι μετὰ τῶν βασιλέων αὐτῶν παρὰ τῶν Πορτογάλων τὸν χριστιανισμόν, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τούτων τῶν τόπων· πλὴν τώρα μέρος μὲν ἐξηλείφθη, μέρος δὲ κατεδιεφθάρη.

Μονομόταπα.

Αὕτη κεῖται κατὰ τὰ ἀνατολικά παραθαλάσσια τῆς Αἴθρικής, πλησίον τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγυπτίου· τοῦτο ἦτον τὸ πάλαι ἓνα τῶν διασημοτάτων καὶ μεγίστων βασιλείων τῆς Αἴθρικής, τοῦ

ἑποίου ὁ βασιλεὺς ὠνομάζετο Ἀυτοκράτωρ· τῶρα ὅμως εἶναι διηρημένον εἰς ἕξ, ἢ ἑπτὰ βασιλῆια. Τοῦτο ἔχει γεννήματα, Κτηνοτροφίαν, βαμβάκι, ζάχαριν, παντοδὴκῆ μεσημβρινὰ πωρικά, πολύτιμα εἶδη ξύλων καὶ μάλισα χουσιῶν. Οἱ κάτοικοι εἶναι Νίγηροι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐθνικοί, καὶ ὀλίγοι τινὲς Χριστιανοί. Οἱ Πορτογάλλοι ἔχουν αὐτόθι διαφόρους ἀποικίας.

Σανκθεμπάρ.

Διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος ἐννοεῖται ὅλος ὁ μεγάλος παραθαλάσσιος τόπος, ὁ παρὰ τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανὸν ἐκτεινόμενος ἀπὸ τῆς Μονομοτάπας, ἕως τὴν ἀρκτικωτάτην ἄκραν, τὴν παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης. Οὗτος διαιρεῖται εἰς πολλὰς πολιτείας. Οἱ πυκνοὶ βάλτοι ἀποκαθιστῶσιν εἰς πολλὰ μέρη τὸν Ἀέρα νοσώδη· ἡ δὲ εὐφορία τοῦ τόπου δὲν εἶναι τοσοῦτον μεγάλη· ῥύζι, ὄμπρα καὶ ἀλόη εἶναι τὰ κάλλιστα αὐτοῦ προϊόντα· οἱ δὲ κάτοικοι εἶναι Μωαμετάνοι Ἀραβες. Οἱ Πορτογάλλοι ἔχουν κατὰ τὸ μῆκος τῶν παραθαλασσιῶν διεσχορπισμένα, πλὴν ἀξίολογα ἀποκτήματα, καὶ οἱ περισσότεροι βασιλεῖς τοῦ τόπου κρέμονται ἐκ τούτων.

Τὸ Μοτζαμπίκ εἶναι ἡ πρωτεύουσα καὶ περιφανεστάτη ἐμπορικὴ πόλις τῶν Πορτογάλων

κατ' αὐτὰ τὰ παραθαλάσσια, ἥτις ἔχει λιμένα πρόσφυέσατον.

Ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἑλπίδος.

Τοῦτο εἶναι τὸ μεσημβρινωτάτη ἄκρα τῆς μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς, ἢ τῆς Καφρίας. Οἱ Κάφροι κατοικοῦσιν ἐν μέρει ἐπὶ τῶν ἐνδοτέρων μερῶν τῆς μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς, ἀλλὰ καὶ ὀπισθεν τῆς Μονομοτάπαι καὶ τοῦ Σάνκβεμπαρ ἕως τὸν Ἰσημερινόν, ὅπου αὐτοὶ ἔχουσι ἄλλους γείτονας Νιγρίτας, ἀγνωρίζουσιν εἰς τῆμας. Οὗτοι εἶναι ἐκ τῶν ἀγριωτάτων γενῶν τῆς Ἀφρικῆς, καὶ διαιροῦνται εἰς πολλὰς μικρὰς πολιτείας· ἐρχονται δὲ σπανίως εἰς τὰ παραθαλάσσια· ἐπειδὴ αὐτὰ πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς εἶναι ξηρὰ καὶ ἄφορα. Ἐκ πάντων τῶν γενῶν τῶν Κάφρων οἱ Χοτεντόται κατοικοῦσι πλησιέστερον εἰς τὸ Ἀκρωτήριον τῆς καλῆς Ἑλπίδος, καὶ μέρος μὲν αὐτῶν εἶναι νομάδες, μέρος δὲ κυνηγοί. Ὁ τόπος εἶναι εἰς ἄκρον Βουνώδης, πλὴν καλλιεργούμενος καλῶς, γίνεται ἀρμοδιώτατος εἰς τὰ γεννήματα, τὴν Κτηνοτροφίαν καὶ τὰ μεσημβρινὰ πωρικά. Τὸ κεφαλαιώδες προϊόν αὐτοῦ εἶναι τὸ κάλλισον καὶ περιφημον κρασί Καποβίνο. Οὗτος ὁ τόπος εἶναι ἓνα τῶν ἀξιολογωτάτων Ὀλανδικῶν ἀποκτημάτων, ὅχι διὰ τὰ αὐτοῦ προϊόντα, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ εἰς ταῦ

Ἀνατολικὰς Ἰνδίας θαλασσοποροῦντες, καταλύ-
θυτες αὐτοῦ, ἀνανεώνουσι τὰ ἐφοδίατων.

Ἡ μόνη πόλις τούτου τοῦ τόπου, τῆς ὁποίας
τὸν λιμένα ἐπισκέπτονται συχνότατα, εἶναι διαση-
μοτάτη, πλὴν ἀνώνυμος· ὀνομάζεται δὲ καταχρησι-
κῶς Κάπο, ἢ πόλις τοῦ Κάπο. Ἐκτὸς ταύτης οἱ
Ὀλλανδοὶ ἔχουν πρόσθετι ἐνθεν καθεῖθεν πολλοὺς
τόπους ἐπὶ τῆς γῆς τῶν Χοτεντότων, ἀπέχοντες
τινὰς ἀπ' ἀλλήλων ἰκανῶς μακρὰν, εἰς τοὺς ὁ-
ποίους ἐνεργεῖται ἡ Γεωργική.

Νῆσοι.

Αὗται ἔχουν ὀλιγωτάτην συκοινωνίαν μετὰ
τῆς Ἀφρικῆς, καὶ κατὰ μέρος ἀπέχουσι πολὺ ἀπ' αὐ-
τῆς. Παρατρέχθμεν δὲ πολλὰς μικροῦ λόγου ἀξίας,
καὶ ὁμιλοῦμεν περὶ τῶν λοιπῶν ἐν γένει.

Ἡ μεγίστη μεταξὺ ὅλων εἶναι ἡ εὐφροτά-
τη Μαδαγάσκαρ, ἥτις κεῖται πρὸς τὰ ἀνατο-
λικὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀφρικῆς. Οἱ Εὐρωπαῖοι
ὄχι μόνον ἐπισκέπτονται αὐτὴν σπανιότατα,
ἀλλ' οὔτε κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ παντάπασι· ἐπει-
δὴ οἱ κάτοικοι — μεταξὺ τῶν ὁποίων εὐρύσκον-
ται καὶ Ἀραβες, καὶ πολλοὶ ἀρχηγοὶ — ὄντες
πολεμικώτατοι, δὲν ὑποφέρουσι ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐ-
τῶν πατρίδος κανένα ξένον.

Αἱ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μαδαγάσκαρ πλησιέστατοι νῆσοι εἶναι: ἡ Ἴλ δὲ Φράνς καὶ ἡ Ἴλ δὲ Μπουρμπώ, νῦν δὲ ὀνομαζόμεναι Ἴλ δὲ Λαρέουινών. Αὗται ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Φρανσέζους, καὶ παράγουσι βαμβάκι πολὺ, λουλάκι, καπνόν, ζάχαριν καὶ κατ' ἐξοχὴν καφέ.

Πρὸς ἄρκτον τούτων καὶ τοῦ Μαδαγάσκαρ μέχρι τοῦ Ἰσημερινοῦ κεῖνται πολλαὶ μικραὶ νῆσοι, ὀνομαζόμεναι Ἀμιράνται. Πολλὰ ἄλλα μικροῦ λόγου ἀξία εἶναι διεσκορπισμέναι πρὸς τὰ κατὰ τὴν μεσημβρίαν τοῦ Κάπο ἀνατολικά καὶ δυτικὰ μέρη.

Ἡ ἐν τῷ Αἰθιοπικῷ Ωκεανῷ μεσημβριωτάτη νῆσος, ἡ μεταξὺ τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ Χειμερινοῦ τροπικοῦ κειμένη, εἶναι τῆς ἀφίας Ἑλένης, ἣτις ἀνήκει εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς· ἐν ταύτῃ καταλύοντες οἱ εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας θαλασσοποροῦντες Ἀγγλοὶ, ἀνανεώνουσι τὰ ἐφόδια αὐτῶν. Πλησιέσερον πρὸς τὸν Ἰσημερινὸν κεῖται ἡ Πορτογαλικὴ νῆσος Ἀστσενσιών.

Πρὸς δυσμὰς τοῦ Πράσινου Ἀκρωτηρίου κεῖνται αἱ οὕτως ὀνομαζόμεναι νῆσοι τοῦ Πράσινου Ἀκρωτηρίου (Π. 2.), αἱ ὁποῖαι ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Πορτογάλλους, παράγουσαι ἄλας, ζάχαριν καὶ θαλασσίνας χελώνας. Ἡ διασημοτά-

τη ὀνομάζεται Σάντ Γιάγγο· μία δὲ ἐκ τούτων ἔχει καὶ ἓνα Ἡφαίσσιον βουνόν.

Πρὸς δυσμὰς τοῦ Μαρόκου κεῖνται αἱ Καναρίαι νῆσοι, ὀνομασθεῖσαι ἀπὸ τῆς μεταξὺ αὐτῶν μεγίστου νήσου Καναρίας. Αὗται ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Ἰσπανούς, καὶ παράγουσι κυρίως Κρασί κάλλιζον, εἶναι δὲ καὶ ἡ πατρίς τῶν καναρίων. Ἡ νῆσος Φέρρος εἶναι ἀξιοσημείωτος : ἐπειδὴ διέρχεται δι' αὐτῆς ὁ συνήθης διαιρητικὸς κύκλος τῆς Ὑδρογείου Σφαίρας, ὅθεν φαίνεται καὶ ἐπὶ τῶν δύο ἐπιπέδων ἡμισφαιρίων (Π. 1. καὶ 2.)· μία ἐκ τούτων ἔχει ὁμοίως ἓνα Ἡφαίσσιον βουνόν. — Μετὰ τῶν Καναρίων νήσων συναριθμοῦσι προσέτι καὶ τὴν νῆσον Μαδαίραν, τὴν ἀρκτικώτερον ἀντικρὸ τοῦ Γιμπραλτὰρ κειμένην, καὶ ἀνήκουσαν τοῖς Πορτογάλλοις, ἧτις παράγει Κρασί κάλλιζον.

A M E P I K H.

(Πιν. 2.)

§. Ι. Σύννορα.

Η Ἀμερικὴ περικυκλοῦται πανταχόθεν ὑπὸ τῆς Θαλάσσης· καὶ ἐπομένως εἶναι μία ἀπειρο-μεγέθους νῆσος. Ἐὰν δὲ μέχρι τοῦ νῦν δὲν εἶναι ἔτι πρὸς ἡμᾶς ἀκριβῶς ἐγνωσμένα ὅλα τὰ παραθαλάσσια αὐτῆς, πλην τὰ παραθαλάσσια τοῦ παλαιῦ Κόσμου περιεπλεύσθησαν, καὶ δὲν εὑρέθη ἓνα τι μέρος αὐτῶν, ὅτι ἔχει συνάφειαν μετὰ τῆς Ἀμερικῆς. Αὕτη πρὸς ἀνατολὰς βρέχεται ὑπὸ τοῦ Δυτικῦ Ὠκεανοῦ, ἢ τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ Αἰθιοπικοῦ· πρὸς δὲ μεσημβρίαν πλησιάζει πολὺ πρὸς τὴν μεσημβρινὴν παγωμένην Θάλασσαν· πρὸς δυσμὰς ἔχει τὸν Μεγάλον Ὠκεανόν· τό δὲ ἀρκτικώτατον αὐτῆς μέρος διαιρεῖται

ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς Ἀσίας διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Κόοκ, ὅς τις μόλις ἔχει δέκα μιλίων πλάτος. Πρὸς τούτοις συμπεραίνομεν, ὅτι καὶ οἱ λοιποὶ παραθαλάσσιοι αὐτῆς τόποι, οἱ πρὸς ἄρκτον — οἵτινες μέχρι τοῦ νῦν εἶναι πρὸς ἡμᾶς ἄγνωστοι — συνορεύουσι μετὰ τῆς Ἀρκτικῆς παγωμένης Θαλάσσης. Ἐὰν ὅμως αὐτὴ ἐκτείνεται πέραν τοῦ ἀρκτικοῦ Πόλου, ἢ ὅχι ἢ πόσον πλησιάζει εἰς αὐτόν, ἢ εἰς τὴν ἀρκτικὴν Ἀσίαν, δὲν εἶναι ἔτι πρὸς ἡμᾶς γνωσόν.

§. 2. Μέγεθος.

Ἐπειδὴ λαπὸν αὐτὴ δὲν ἀνεκαλύφθη ὅλη, διὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ καὶ τὸ μέγεθος αὐτῆς ἀκριβῶς. Οἰοίως εἶναι δύσκολον, διὰ τὰ περὶ αὐτὴν διάφορα σχήματα, νὰ προσδιορισθῇ καὶ τὸ μῆκος καὶ πλάτος αὐτῆς. Ἡ μεγίστη εὐθεῖα γραμμὴ, ἣτις δύναται νὰ καταγραφῆ ἀπὸ τῶν μεσημβρινωτάτων, ἕως τῶν ἀρκτικωτάτων ἄκρων αὐτῆς, καὶ διέρχεται καὶ δι' ἑνὸς μέρους τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, περιέχει ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας μίλια ἢ ἐκτείνεται ὅμως ἔτι ἀπώτερον πρὸς ἄρκτον, πλὴν δὲν ἐξεύρομεν ἕως ποῦ. Ὅση δὲ μᾶς εἶναι γνωστὴ μὲ ὅλους τοὺς ἀνήκοντας αὐτῇ τόπους, φαίνεται ἱκανῶς μεγαλητέρα τῆς Ἀσίας, καὶ τετραπλασία, ἢ πενταπλασία τῆς Εὐρώπης, τῆς δὲ Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας μεγαλητέρα ὑπὲρ τὰ ἑξηκοντάκις.

§. 3. Όρη.

Ἡ Ἀμερικὴ ἔχει τὰ μέγιστα καὶ ὑψηλότατα ὄρη τοῦ Κόσμου. Ἐξ αὐτῶν τῶν μεσημβρινωτάτων ἄκρων αὐτῆς ἀρχεῖν μίαν σειρὰ βουνῶν, ἣτις διαπερῶσα ὅλην τὴν μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν καὶ τὸν ἰσθμὸν, τὸν ἐνώνοντα αὐτὴν μετὰ τῆς ἀρκτικῆς, προχωρεῖ ἐτι καὶ διὰ τῆς ἀρκτικῆς, ὅπου μεριζομένη εἰς διαφόρους κλάδους, χαμηλώνει, καὶ μένει ἡ περαιτέρω ἑκτάσις αὐτῆς ἀδηλος.

Τὸ κεφαλαῖωδες ὄρος τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς εἶναι ὁ διάσημος Κορδιλέρας, ἡ Ἄντες (κυρίως δέ, λὰ Κορδιλέρα δέλο σάντες). Τοῦτο ὅσον πλησιάζει πρὸς τὸν Ἰσημερινόν, τοσοῦτον ὑψώνεται· ἐγγύτατα δὲ τοῦ Ἰσημερινοῦ ἔχει τὸ ὑψηλότατον βουνὸν τοῦ Κόσμου Κιμποράσον, τοῦ ὁποῖου τὸ κατακάθετον ὕψος, μετρούμενον ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς Θαλάσσης, εὐρίσχεται σχεδὸν ἐνὸς μιλίου. Τοῦτο καὶ ὅλαι αἱ ὑψηλαὶ κορυφαὶ τοῦ ῥηθέντος ὄρους, ἂν καὶ κεῖνται ἐν τῷ μέσῳ τῆς διακεκαυμένης Ζώνης, πλὴν εἶναι αἰωνίως χιονοσκέπασοι. Ὑπὲρ τὰ εἴκοσι ἀπὸ τὰ βουνὰ τοῦ Κορδιλέρα εἶναι πυρίπνοα, ἐκ τῶν ὁποίων ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους τῆς ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς εὐρίσχονται πολλά.

Τὸ ἀξιολογώτατον Ἀκρωτήριο τῆς Ἀμε-

ρικῆς εἶναι τὸ Καπγύρον. Τοῦτο εἶναι ἡ μεσημβρινωτάτη ἄκρα τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, ἥτις λέγεται ἐπίτινος νῆσου.

§. 4. Ὑδάτα.

Ἡ Ἀμερικὴ ἔχει τοὺς μεγίστους ποταμοὺς τοῦ Κόσμου, καὶ γενικῶς εἶναι τὸ ὑδατωδέστατον μέρος τῆς Γῆς. Ἐκ τῶν τεσσάρων κεφαλαιοποτάμων αὐτῆς, οἱ μὲν δύο ρέουσιν ἐπὶ τῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς:

- 1) ὁ ποταμὸς Λαπλάτας, ὁ πάντων μεσημβρινώτατος, ὁ ἀναβρύων κατὰ τὸν κλάδον τοῦ Κορδιλέρα, τὸν διαιροῦντα πρὸς ἀνατολὰς τὴν Μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν. Οὗτος ρέων πρὸς μεσημβρίαν, δέχεται πολλότατα παραπόταμα, ὅθεν ἀποκαθιστάμενος ἕνας πλατύτατος ποταμὸς, χύνεται εἰς τὸν δυτικὸν Ὠκεανόν. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖται ἡ πόλις Μπουένος Ἀἴρος.
- 2) Ὁ Μαραγιάν, κοινότερον δὲ ποταμὸς τῶν Ἀμαζόνων ὀνομάζομενος, εἶναι ὁ μέγιστος τοῦ Κόσμου ποταμὸς, ὃς τις ἔχει τὰς πηγὰς του ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτάτου βουνοῦ τοῦ Κόσμου, καὶ ρέει διὰ τῆς μεγίστης πεδιάδος τοῦ Κόσμου. Οὗτος ρέει πρὸς ἀνατολὰς, καὶ

πληθυνόμενος ὑπὸ ἀναριθμητῶν παραποτάμων — ἐκ τῶν ὁποίων τινὰ εἶναι διασημότεα — χύεται ὑπὸ τὸν Ἰσημερινὸν ἐν τῇ Ἀτλαντικῇ ὠκεανῷ.

Οἱ δὲ λοιποὶ δύο ρέουσι ἐπὶ τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς :

- 3) Ὁ μὲν Μισισσίπης ἀναβρύων κατὰ τὸ ὄρος τῆς ἐνδοτέρας ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς, ῥέει πρὸς μεσημβρίαν εἰς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον.
- 4) Ὁ δὲ Σαντλορένζος, λαμβάνων τὰ νερά του ἐκ τῶν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μισισσίπου χειμένων λιμνῶν, χύεται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν.

Ὡς πρὸς τὰυτα τὰ τέσσαρα κεφαλαιοπόταμα οἱ λοιποὶ μεγάλοι ποταμοί, οἱ σημειωμένοι ἐπὶ τοῦ πίνακος, εἶναι Θαλασσοπόταμα, περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν ὁμιλήσει, ἐν τῇ εἰδικῇ περιγραφῇ τῆς Ἀμερικῆς.

Λίμνας ἔχει τινὰς ἢ Μεσημβρινῆ Ἀμερικῆ, ἢ δὲ Ἀρκτικῆ πολλοτάτας, καὶ μεταξὺ τούτων καὶ μεγαλωτάτας, μετὰ τὰς ἑποίας ὁ παλαιὸς Κόσμος δύναται νὰ συγκρίνη μόνον τὴν Κασπίαν Θάλασσαν. Ἐξ αὐτῶν αἱ ἀξιολογώταται εἶναι αὗται :

1) Ἡ λίμνη Ὀντάριος, ἐκ τῆς ὁποίας ῥέει ἑποτακὸς Σαντλορένζος. Αὕτη εἶναι ἡ ἀνατολικωτάτη. Ἐυθὺς ὀπίσθεν αὐτῆς ὀλίγον τι πρὸς μεσημβρίαν εἶναι 2) ἡ λίμνη Ἐρῆ. Ταύτης τὰ νερὰ χύνονται εἰς τὴν Ὀντάριον. Μεταξὺ τούτων τῶν δύο λιμνῶν εἶναι ὁ μέγιστος Καταρράκτης τοῦ Κόσμου (ὁ περίφημος Νιαγκάρας). Πρὸς ἄρκτον τῆς Ἐρῆς εἶναι 3) ἡ λίμνη Γουρῶν, ἡ συγχειμένη κυρίως ἐκ δύο λιμνῶν. Πρὸς ἄρκτον ταύτης κεῖται 4) ἡ λίμνη Σουπεριόρα. Αὗται αἱ λίμναι κείμεναι ἢ μία ὑψηλότεραν τῆς ἄλλης, χύνει ἢ μία εἰς τὴν ἄλλην τὰ νερά της, πλὴν τὸ πλεῦσιμον ἀπὸ τῆς μίας εἰς τὴν ἄλλην ἐμποδίζεται ὑπὸ τοῦ ὀρμητικοῦ ρεύματος τῶν ποταμῶν, καὶ τῶν συχνῶν καταρράκτων. Ἡ κοινὴ ἐκβολὴ αὐτῶν γίνεται διὰ τοῦ Σαντλορένζου ποταμοῦ.

Ὁ Δυτικὸς Ὠκεανὸς σχηματίζει τινὰς μεγάλους κόλπους ἐν τῇ Ἀμερικῇ. Ἐκ τούτων ὁ ὑπὸ τὸν ἀρκτικὸν πολικὸν Κύκλον ἀρκτικὸς διαιρεῖται εἰς δύο μεγάλους κόλπους, δι' ἐνὸς σωροῦ μεγάλων νήσων· ὁ ἀρκτικώτερος αὐτῶν εἶναι 1) ὁ Μπάφικς, ὁ πλεόμενος διὰ δύο πορθμῶν — τοὺς ὁποίους σχηματίζει ἢ ἐν τῷ μέσῳ κείμενη νῆσος — πρὸς μὲν ἀνατολὰς διὰ τοῦ πορθμοῦ Δαβίσου, πρὸς δὲ δυσμὰς διὰ τοῦ πορθμοῦ

Μπάφρεως. Πρὸς μεσημέριαν τοῦ Μπάφρεως εἶναι 2) ὁ Γουτσών, ὅς τις ἔχει μὲν πολλοὺς πορθμοὺς, πλὴν ὁ μεσέτερος Γουτσών πορθμος εἶναι ὁ γνωστότατος. Ἀνὰ μέσον τῆς ἀρκτικῆς καὶ μεσημερινῆς Ἀμερικῆς εἶναι 3) ὁ μεγάλος Μεξικανικὸς Κόλπος, ὁ δὲ ἐνὸς στενοῦ ἰσθμοῦ διαιρούμενος ἀπὸ τοῦ Μεγάλου, ἢ εἰρημικοῦ Ωκεανοῦ, καὶ δι' ἐνὸς πλῆθους νήσων ἀπὸ τοῦ Δυτικοῦ.

§. 5. Κλίμα.

Ἡ Ἀμερικὴ ἐκτείνεται εἰς τὴν ἀρκτικὴν κατεψυγμένην Ζώνην, εἰς τὴν διακεκαυμένην καὶ εἰς τὰς δύο εὐκράτους Ζώνας· ἔχει λοιπὸν Ἀέρας καὶ κλίματα παντοδαπῆ. Πλὴν καὶ αὕτως ἡ θερμότης ἐπὶ τῆς διακεκαυμένης Ζώνης εἶναι πολὺ μετριωτέρα ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς: ἐπειδὴ εἶναι πλησιέστερος ὁ δροσερὸς Ἀἴρ τῆς Θαλάσσης, τὰ δὲ χιονοσχέπασα ὄρη, οἱ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ τὰ δάση δροσίζουσι τὸν Ἀέρα. Ἐκ τοῦ ἐναντίου αἱ εὐκράτοι Ζῶναι αὐτοῦ εἶναι ὑπὲρ τὸ σὺνηθες ψυχραί, καὶ ὁ χειμὼν αὐτῶν πολὺ διαρκέστερος καὶ δριμύτερος ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. Τοῦτο ὁμοίως προξενεῖται ἐκ τῶν μεγίστων δασῶν, καὶ κυρίως ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς καλλιεργείας. Ὁ Ἀἴρ εἶναι σχεδὸν πανταχοῦ καθαρὸς καὶ ὑγιεινός, ἐκτὸς τινῶν βαλτωδῶν μερῶν τῆς διακεκαυμένης Ζώνης.

§. 6. Προϊόντα.

Ἡ Ἀμερική ἔχει σχεδὸν πανταχοῦ εὐφορον ἔδαφος, πεδιάδας ἀλληλοδιαδόχους, βουναὶ καὶ κοιλάδας, πλουσιώτατα καὶ συχνάκις περὶ τὰ νερά, χωρὶς ἀμμώδεις ἐρήμους καὶ μεγάλας ἀφόρους πεδιάδας, ἔθεν εἶναι ἀρμόδια πρὸς τὴν παραγωγὴν ὅλων τῶν γίνων προϊόντων, καὶ ἔχει παντοδαπὴν καὶ τινὰ παντελῶς εἰς αὐτὴν ἴδια προϊόντα, οἷον: τὰ γεώμηλα, τὸν καπνόν, τὸ κακάον καὶ τὸ κοχενίλι, τῶν ὁποίων πατρὶς εἶναι ἡ Ἀμερική. Οἱ Εὐρωπαῖοι μετεχειρίσθησαν κάλλιστα τὴν γονιμότητα τούτου τοῦ τόπου: ἐπειδὴ ἀπολαμβάνουσιν ἐξ αὐτοῦ πολλὰ προϊόντα τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κόσμου, τὰ ὁποῖα μετακομίσαντες ἐκείθεν, ἐφύτευσαν αὐτοῦ μὲ εὐτυχισάτην ἐκβασιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἡμετέρου πίνακος ἐσημειώθησαν τὰ ἐφεξῆς:

1) Τὰ Μεταλλεῖα τοῦ χρυσίου καὶ κυρίως τοῦ ἀργυρίου. Ταῦτα εὐρίσκονται ἐν τῇ Ἀμερικῇ τόσον πολλά, ὥστε ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς ἀποκλύψεως αὐτῆς πύξῆθησαν καθ' ὑπερβολὴν αἱ τιμαὶ ὅλων τῶν πραγμάτων ἐν τῇ Εὐρώπῃ.

2) Οἱ Πολύτιμοι λίθοι καὶ κατ' ἐξοχὴν οἱ ἀδάμαντες, οἵτινες ἔχουσι τὰ δευτέρεια,

ἢ καὶ πολλάκις ἐξισοῦνται μετὰ τοὺς ἀδάμαυ-
τας τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν.

- 3) Ξύλα. Αὐτοῦ εὐρίσκονται δάση, ἔχοντα ὄχι μόνον ἐξαιρετικὸν ξυλικὴν τῆς οἰκοδομίας, ἀλλὰ καὶ ὠφελιμότερα χρωματόξυλα, καὶ διάφορα πολύτιμα Ξύλα τῆς ξυλουργικῆς, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ γνωστότατον εἶναι τὸ Μαγαγκόνι.
- 4) Ὁ Καπνός, ὅστις καλλιεργεῖται μὲν ἰκανῶς ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Εὐρώπῃ, πλὴν εἰς τὴν πατρίδα του ἔχει ἓνα ἰδιαίτερον προτέρημα. Ὁ κάλλιστος καπνὸς καὶ ταμπάκος φέρεται ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς.
- 5) Ὁ Καφῆς, καὶ 6) ἡ Ζάχαρις. Ταῦτα κατ' ἀρχὰς ἦσαν Ἀσιατικὰ προϊόντα, πλὴν μετεφέρθησαν καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊῶν, ὁ δὲ κόπος αὐτῶν ἀντεβραβεύθη ἀφθόνως.
- 7) Τὸ Βαμβάκι. Τοῦτο εἶναι ἴδιον προϊόν τῆς Ἀμερικῆς, πλὴν ἐπληθύνθη εἰς ἄκρον διὰ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ ἀφορίου.
- 8) Ἡ Κτηροτροφία, ἥτις πρὸ τοῦ ἐρχομοῦ τῶν Εὐρωπαϊῶν δὲν ἦτον σχεδὸν παντάπασις εἰς χρῆσιν: ἐπειδὴ μόνον οἱ Ἀμερικῆ-

μοι τῆς διακεκαυμένης Ζώνης εἶχον τινὰ ἡμέρα ἐπικαμπῆ πρόβατα, ἔκ τῶν ὁποίων μέχρι τοῦ νῦν κουρεύεται τὸ ἀπαλὸν μαλλί μπιγκόνι· τὰ δὲ λοιπὰ ζῶα ὅλα ἦσαν ἄγρια καὶ ἄχρησα πρὸς τὴν Κτηνοτροφίαν. Ἀλλ' οἱ Εὐρωπαῖοι ἔφερον ἀπὸ ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἰδικῶνμας οἰκιακῶν ζώων, ὥστε τώρα πλανῶνται περὶ τὴν μεσημβρινὴν Αμερικὴν μεγαλώταται ἀγέλαι ἀγρίων ἵππων καὶ βοδίων· τὰ δὲ δέρματα τῶν κερατοφόρων ζώων ἀποτελοῦσιν εἰς πολλὰ μέρη τὸ ἀξιολογώτατον ἐμπορικὸν ἄρθρον.

9) Τὰ Γουναρικά, τῶν ὁποίων ἡ δαψίλεια καὶ ἡ καλλίση ποιότης προξενοῦσι τὸν πλοῦτον τῆς ἀρκτικῆς Αμερικῆς. Ὀμοίως καὶ

10) Ἡ Ψαρική τῶν Φαλαίνων, καὶ

11) Ἡ Μεγάλῃ Ψαρική, τοῦτ' ἐστὶ τῶν Στοχοφίσων, γεννῶσι τὸν πλοῦτον τῆς ἀρκτικῆς Θαλάσσης. Φαλαίνοι ὅμως εὐρίσκονται συχνότατοι καὶ εἰς τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τῆς ἀρκτικῆς Αμερικῆς, καὶ τὸν Αἰθιοπικὸν Ὠκεανόν.

Ἐκτὸς τούτων τῶν σημειωθέντων προϊόντων ἡ Αμερικὴ παράγει καὶ ἄλλα πολλά, οἷον: ἡ ἀρκτικὴ Αμερικὴ παράγει πάμπολλα γεννήματα, κατ' ἐξοχὴν δὲ ρύζι καὶ ἀραποσίτι, τὰ ὁποῖα

κατὰ τὰ ἐνδότερα αὐτῆς μέρη, καθὼς καὶ ἡ βρόμη καὶ τὰ κλήματα, εὐρίσκονται αὐτοφυῆ. Ἐπι δὲ κακάον, λουλάκι, διάφορα ἀρώματα, οἶον: Φλούδαν τῆς Κίνας, Ἴπεκακουάγαν, Σασάφραν, Σασαπαρίλαν Ἰσπανικὸν πιπέρι, Σάγκον, Βανέλι· ἐκ δὲ τῶν ζῶων Ἀλιγατόρας, Πιθῆκους, καὶ ἓνα εἶδος ἀνεπιπλασθῶν Λεόντων καὶ Τίγρεων, τὸν Γυποδασιλέα καὶ πολλὰ ἄλλα ὠραιόπτερα πτηνὰ, τὸ μικροτάτον πτηνὸν Κολίμβριον, τοὺς ὠραιότατους Παπαγάλους, πλὴν καὶ τοὺς ὄφεις, τὰ σφαλάγγια, τοὺς βατράχους καὶ τὰς νυκτερίδας, τὰ φαρμακερώτατα καὶ καθ' ὑπερβολὴν μεγάλα· καὶ προσέτι τὰς μουσχιτόμυιας, ἐκ τῶν ὁποίων ὅλος ὁ Ἄηρ γέμει.

§. 7. Κάτοικοι.

Οἱ παλαιοὶ ἐντόπιοι τῆς Ἀμερικῆς ὀνομάζονται Ἰνδιάνοι, οἵτινες σύγκεινται ἐκ πολλῶν γενῶν, ἀνομοίων κατὰ τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἔθνη. Αὐτοὶ σχεδὸν ἐδιώχθησαν πανταχόθεν ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊῶν πρὸς τὰ ἐνδότερα τοῦ τόπου, εἰς δάση καὶ βουνά, ὅπου τινὲς ζῶσιν ὡς ἄγριοι διὰ τοῦ κυνηγίου καὶ τῆς ψαρικῆς, καὶ ἄλλοι ὡς νομάδες, καὶ ὀλίγοι τινὲς ἔμαθον παρὰ τῶν Εὐρωπαϊῶν τὴν Γεωργικὴν. Εἰς πολλὰ μέρη ἡ σκληρότης τῶν Εὐρωπαϊῶν τοὺς ἐξωλόθρευσε

παντελῶς. Οἱ Ἑυρωπαῖοι, οἱ ἐξουσιάζοντες τὸ περισσότερον μέρος τῆς Ἀμερικῆς, καὶ προσμέ-
νοντες εὐκαιρίαν διὰ νὰ οἰκισιοποιηθῶσι καὶ τὸ
λοιπόν, ἢ εἶναι κυρίως Ἑυρωπαῖοι, γεννημένοι
ἐν τῇ Ἑυρώπῃ, ἢ Κρεόλοι, γεννημένοι ἐν τῇ
Ἀμερικῇ ὑπὸ Ἑυρωπαϊῶν προγόνων. Οἱ μεταξὺ
αὐτῶν διαμερισάμενοι τὴν Ἀμερικὴν Ἑυρωπαῖοι
εἶναι: Ἰσπανοί, Πορτογάλλοι, Ἀγγλοι, Ὀλαν-
δοί, Φρανσέζοι καὶ Δάνοι· ἀνὰ μέσον τούτων
εὐρίσκονται καὶ πάμπολλοι Γερμανοί. Διὰ τὰς
βαρέας δουλείας ἔχουν εἰς τὰς ἀποικίας των οἱ
Ἑυρωπαῖοι πλῆθος πολὺ Νιγριτῶν, τοὺς ὁποί-
ους ἀλλάζοντες μὲ πραγματείας ἐν τῇ Ἀφρικῇ,
φέρουν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, πλὴν ἐπειδὴ τοὺς με-
ταχειρίζονται σκληρότατα, κλίνουσι πάντοτε εἰς
τὴν ἀποσασίαν. Ἐκ τῆς μίξεως τούτων τῶν δια-
φόρων φυλῶν γεννῶνται ἄλλαι νέαι. Τὰ παιδιὰ
τῶν Ἑυρωπαϊῶν καὶ Νιγριτῶν ὀνομάζονται ΜΟΥ-
λάττοι, οἵτινες εἶναι καθ' ὑπερβολὴν πολυάριθμοι·
τὰ δὲ ἐκ τῶν Ἑυρωπαϊῶν καὶ Ἰνδιάνων ὀνομά-
ζονται ΜΕΣΤΙΤΣΟΙ.

§. 8. Διαίρεσις.

Ἡ Ἀμερικὴ διαίρεται ἐκ φύσεως εἰς δύο
μεγάλα ἡμισυ μέρη: τὴν Ἀρκτικὴν καὶ Μεσημ-
βρινὴν Ἀμερικὴν, αἱ ὁποῖαι πρὸς τὰ ἀρκτικῶα
μέρη τοῦ Ἰσημερινοῦ συνέχονται διὰ τοῦ στενοῦ
ἰσθμοῦ Δαρίου.

Α. Τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς τὰ ἐνδότερα μέρη καὶ τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια δὲν εἶναι ἐτι ἐντελῶς γνωστά· ἐκ δὲ τῶν ἀρκτικῶν αὐτῆς παραθαλασπίων ἀνεκαλύφθησαν μόνον ὀλίγα τινὲς τόποι. Οἱ μερικοὶ αὐτῆς τόποι εἶναι οἱ ἑφεξῆς: Ἡ Γρενλανδία, ὁ ἀρκτικοανατολικὸς τόπος, ὁ κατὰ τὰ μέρη τῆς ἄρκτου, ὅστις ἐσημειώθη ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πίνακος ὡς μία χερσόνησος· αὐτόθεν κυρτούμενος ὁ τόπος πρὸς δυσμὰς, σχηματίζει τοὺς δύο μεγάλους κόλπους: τὸν Μπάφιν καὶ τὸν Γουτσῶνα. Ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν ἄκρων τοῦ Γουτσῶνος προχωροῦντα πάλιν τὰ παραθαλάσσια πρὸς ἄρκτον, σχηματίζουσι μεταξὺ τοῦ Γουτσῶνος καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ μίαν μεγάλην χερσόνησον, ὀνομαζομένην Λαμπραδόρον. Πρὸς μεσημβρίαν τῆς Λαμπραδόρου, κατὰ τὸ μήκος τοῦ ποταμοῦ Σαντλορένζου κεῖται ἡ Καναδά. Πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολὰς τῆς Καναδάς, μεταξὺ ταύτης, τῆς Ἰσπανικῆς ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, κεῖνται αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς. Πρὸς ἄρκτον τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν, μεταξὺ τοῦ Μπαφεως καὶ τοῦ μεγάλου Ὠκεανοῦ, κεῖται ἡ Ἰνδικὴ Ἀρκτικὴ Ἀμερικὴ· αὐτόθεν ἄρχονται τὰ Ἰσπανικὰ ἀποκτήματα. Πρὸς μεσημβρίαν τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν κεῖται ἡ Φλωρίδα: πρὸς δυσμὰς πέραν τοῦ Μισισίπου κεῖται τὸ Νέον Μεξικόν, ὁμοῦ καὶ ἡ χερσόνησος Καλλιφορνία. Παρὰ τὸν μέγαν

Ὠκεανόν, πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Νέου Μεξικοῦ, ὅπου πλεον ἢ Γῆ συσέλλεται, κεῖται τὸ Παλαιόν Μεξικόν, τὸ περιέχον ὅλον τὸν μακρὸν ἰσθμὸν, καὶ ἐκτεινόμενον ἕως τὴν Μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν. Ὁ Μεξικανικὸς κόλπος περικλείεται πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ πολλῶν μικρῶν καὶ μεγάλων νήσων, αἱ ὁποῖαι ὅλαι ὁμοῦ ὀνομάζονται Δυτικαὶ Ἰνδίαι.

Γρενλανδία.

Αὕτη μέχρι τοῦ νῦν δὲν εἶναι πρὸς ἡμᾶς γνωσόν, εἰ ἢ νῆσος, ἢ χερσόνησος τῆς Ἀμερικῆς. Τοῦτο τὸ μέρος τῆς Ἀμερικῆς εὐρέθη πρῶτον ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊῶν: ἐπειδὴ σχεδὸν πενταχοσίους χρόνους πρὸ τοῦ Κολόμβου Νορβέγοι τινὲς, ἐκπλεύσαντες πρὸς ἔρευναν τῆς τύχης αὐτῶν, ἀνεκάλυψαν αὐτό, ὅπου καὶ ἐβεβαίωσαν ἀποικίαις· μετὰ ταῦτα ὅμως ἡμελήθη παντελῶς ἢ πρὸς τὰ ἐκεῖσε θαλασσοπορεία. Ἀπὸ δὲ τοῦ Κολόμβου σχεδὸν μετὰ ἑκατὸν χρόνους ἀνεκαλύφθη καὶ δεύτερον, πλὴν οἱ παλαιοὶ Νορβέγοι ἐξαλειφθέντες ἐκεῖθεν, εὐρέθησαν ἀντ' αὐτῶν οἱ Ἔσχιμῶοι, ὁ δὲ τόπος μεταβεβλημένος: ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ εὐρεταί, φθάσαντες ἀνεμπεδῶς εἰς τὰ ἀνατολικά παραθαλάσσια αὐτοῦ, καὶ ἰδόντες τὴν πρασίνην αὐτοῦ θεάν, τὸν ὠνόμασαν Γρενλάνδ (πρασίνην γῆν): τῶρα ὅμως τὰ ἀνατολικά παραθαλάσσια διὰ τὸν ἐπικείμενον πάγον εἶναι παντελῶς ἀδιά-

πλευσα, ὁ δὲ τόπος φαίνεται ἐκ τῆς χιόνος ἔλος λευκός. Αὐτὸς εἶναι βραχῶδης, τὰ δὲ βουνὰ αὐτοῦ εἶναι τεθαμμένα εἰς τὰς αἰωνίας χιόνας καὶ πάγους· μόνον πρὸς τὰ δυτικὰ αὐτοῦ παραθαλάσσια πρασιρίζει ἡ γῆ τὸ θέρος, πλὴν καὶ αὐτὰ δὲν εἶναι ἐπιτήδεια πρὸς τὴν Γεωργικὴν. Οἱ Ἐσκιμῶται εἶναι μικρόσωμοι, ἀδύνατοι καὶ δύσμορφοι, καθὼς ἔλοι οἱ κάτοικοι τῶν Πόλων· αὐτοὶ κατοικοῦσι πάντοτε ἐπὶ τῶν παραθαλασσίων, τρεφόμενοι διὰ τῆς φαρικῆς, κατ' ἐξοχὴν τῶν Φαλαίνων, τὴν ὁποίαν ἐνεργοῦσι μὲ κόπους ὑπερβολικωτάτους, κινδύνους καὶ ἐπιτηδειότητα· δὲν εἶναι πολεμικοί, ἀλλ' οὔτε γνωρίζουν ἄλλην τινὰ δεσποτείαν παρὰ τὴν πατρικὴν, καὶ ταύτην ἐλευθέραν. Οἱ Δάνοι ἔχουν αὐτοῦ τινὰς ἀποικίας. Τὸ ἀξιολογώτατον καὶ μέχρι τοῦ νῦν μόνον ~~παρὰ~~ τῆς Γρενλανδίας εἶναι αἱ Φαλαίται — τὰς ὁποίας ψαρεύουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ Δάνοι — καὶ αἱ Φῶκαι, τὰς ὁποίας οἱ εἰς τὴν Γρενλανδίαν θαλασσοποροῦντες σκοτώνουσι μόνον διὰ τὸ ὀξύγγιον καὶ τὰ δέρματά των.

Σημ. Ἀντικρὺ τῶν ἀνατολικῶν παραθαλασσίων τῆς Γρενλανδίας, καὶ πρὸς ἄρκτον τῆς Νορβηγίας (Πι. I. καὶ II.) κεῖται ἡ μεγάλη νῆσος Σπιτσμπεργη καὶ ἄλλαι τινὲς μικραί. Αὐτὰ εἶναι βραχῶδης, ἄφορος, ἀκατοίκητος καὶ παγοχιονοσκεπαστος. Ἐν ταύτῃ εἶναι ἡ ἐπισημοτάτη κατοικία τῶν δαιτωμένων ἐπὶ τῶν πάγων Ἀρκούδων, αἱ ὁποῖαι αὐτόθεν διὰ τῆς παγωμένης Θαλάσσης, ἢ διὰ τῶν πλεόντων

κρυσταλλίνων βουγῶν μεταβαίνουσιν εἰς τὴν Γρενλανδίαν καὶ Ἰσλανδίαν. Αἱ Φῶκαι αὐτοῦ εἶναι πολλαὶ καὶ καθ' ὑπερβολὴν μεγάλαί, ἡ δὲ Θάλασσα γέμει Φαλαίνων καὶ ἄλλων ψαρίων. Αὕτη ἡ νῆσος πλησιάζει εἰς τὸν πολὺν ὑπὲρ πάντας τοὺς γνωστούς τόπους, τὴν ὁποίαν τινὲς μὲν συγκαταλέγουσι μετὰ τῆς Εὐρώπης, ἄλλοι δὲ μετὰ τῆς Ἀμερικῆς.

Λαιπραδόρος.

Αὕτη εἶναι μία μεγάλη χερσόνησος, περικυκλουμένη ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Γουτσῶνος, ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Καναδάς· εἶναι ὁμοίως ἀψοφῆ καὶ ψυχροτέρα τῆς Γρενλανδίας· νομίζεται ὡς ἓν Ἀγγλικὸν ἀπόκτημα, ἢ καὶ τὰ παραθαλασσια αὐτῆς, πλὴν αὐτοῦ ζῶσιν ὀλίγοι Εὐρωπαῖοι· οἱ δὲ κατὰ τὰ ἐνδότερα τοῦ τόπου οἰκηταὶ εἶναι Ἔσχιμοὶ. Αὐτόθι εὕρισχονται Ρέννοι — οἵτινες εἶναι σπάνιοι ἐπὶ τῆς Γρενλανδίας — Τσακάλοι, Ἀλώπεκες, Βίδραι καὶ ἄλλα ζῶα τῆς Γουναρικῆς· ἐν δὲ τῇ Θάλασσῃ πάμπολλαι Φαλαίνοι, φῶκαι, Στοκοφίσα καὶ ἄλλα ψάρια.

Καναδάς.

Αὕτη γενικώτερον θεωρουμένη, καθὼς ἐδῶ ἐκλαμβάνεται, περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντι-

κοῦ Ὠκεανῶ, τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν, τῶν Ἰνδιῶν τῆς ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς καὶ ὑπὸ τῆς Λαμπραδόρου· κατ' αὐτοὺς ὅμως τοὺς δύο τελευταίους τόπους τὰ σύνορα αὐτῆς εἶναι ἀπροσδιόριστα. Καὶ αὐτὴ ὁμοίως εἶναι ψυχρότατη, πληθὺν αὐτῆς οὕτως ἔχει πολλοὺς εὐρόρους τόπους· διὰ δὲ τῆς συνεχοῦς καλλιιεργείας ἐλαττώνονται αἱ ψυχρότητες. Ὁ Σαντλορένζος (§. 4.) ὁ ἐξερχόμενος ἀπὸ τῶν ῥηθειῶν τεσσάρων, ἢ ὀρθότερον πέντε λιμνῶν, εἶναι τὸ κεφαλιόποταμον τοῦ τόπου. Αὐτοῦ ἐκτὸς τῶν ἀναγκαίων γεννημάτων εὐρίσκειται καὶ πολλὴ ξυλικὴ τῆς οἰκοδομίας καὶ σιδηρον· κατ' ἐξοχὴν δὲ νομίζεται ἀξιόλογος διὰ τὸ ἐκτελούμενον ἐν αὐτῇ ἐμπόριον τῶν γουναρικῶν μετὰ τῶν Ἰνδιάνων. Ὁ τόπος ἀνήκει εἰς τοὺς Ἀγγλους· οἱ περισσότεροι ὅμως Ἑυρωπαῖοι οἰκηταὶ εἶναι Φρανσέζοι· ἐπειδὴ πρότερον αὐτὸς ὑπέκειτο εἰς τὴν Φράνσαν.

Ἡ Κβεμπέκη, ἡ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Σαντλορένζου κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Κανάδας, καὶ ἡ διασημοτάτη καὶ καλλίστη Ἀγγλικὴ πόλις τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς.

Σημ. Ἐκτὸς τῆς κεντρικῆς Κανάδας ἔχουν οἱ Ἀγγλοι κατ' αὐτὴν τὴν ἄρην καὶ τὰ ἐφεξῆς ἀποκτήματα: τὸν νῆσον Νεοφουτλανδίαν, ἢ Τέρρα Νόβα (νεοσυρεθεῖσαν γῆν), ἣτις κεῖται ἀπέναντι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Σαντλορένζου, καὶ σχηματίζει μετὰ

τῆς Καναδάς καὶ Λαμπραδόρου τὸν κόλπον τοῦ Σαντλορένζου· εἶναι δὲ ψυχρὰ καὶ ὀμιχλώδης, καὶ εὐφορεῖ μόνον κατὰ τοὺς πλησίον τῶν ποταμῶν τόπους· οἱ δὲ κῆταμοὶ αὐτῆς εἶναι εἰς ἀκρον ἰχθυοτρόφοι. Τὸ ἀξιολογώτατον προϊόν αὐτῆς εἶναι ἡ ψαρικὴ τῶν Στοκοφίσεων, ἥτις αὐτοῦ εἶναι δαφιλεστέρα ὑπὲρ πάντα τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κόσμου. Πλησίον τῆς Νεοφουντλανδίας πρὸς μεσημβρίαν καὶ ανατολὰς εὐρίσκονται τινὲς ἀμμώδεις λόφοι, ἔχοντες νερὰ ὀηχὰ μὲ βροβορώδεις καὶ ἀμμώδεις πάτους. Ἐκ τούτων ὁ μέγας λόφος εἶναι κατ' ἐξοχὴν διάσημος· ἐπειδὴ αὐτοῦ εἰσὶν πολυάριθμα πλήθη Στοκοφίσεων, τὰ ὁποῖα ἐλκουσιν ὀλοκληρούς σολούς τῶν Ἀγγλῶν, τῶν Φρανσέζων καὶ τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν διὰ τὰ ψαρεύωσι. Αὕτη ἡ ἀξιολογώτατη καὶ ἐπικερδέστατη ψαρικὴ ἀποκαθίστα εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ἐνεργοῦσι, τούτο τὸ ἀπόκτημα τῆς Νεοφουντλανδίας ἀξιολογώτατον· ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ κεῖται πλησίον τούτου τοῦ τόπου, ἔχει καὶ λιμένας προσφυεῖς. 2) πρὸς ανατολὰς τῆς Καναδάς ἐκτείνεται μία χερσόνησος ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ, ὀνομαζομένη Νέα Σοτλανδία· ἡ δὲ πρὸ αὐτῆς κειμένη ἡρὰ, ἕως τὸν Σαντλορένζον, ὀνομαζομένη Νέον Μπραουνσφάιγ. Οὗτοι οἱ τόποι ἔχουν μετὰ τῆς Νεοφουντλανδίας τὸ αὐτὸ κλίμα, πλὴν εἶναι εὐρωρῶτεροι, ὅθεν πάντοτε αὐξάνει ἡ καλλιέργεια αὐτῶν. Παρὰ τὰς ἀρκτικὰς ἀκρας τῆς χερσονήσου κεῖται ἡ μικρὰ νῆσος Κε-

μπρετών, ἵτις ἀποκαθίσταται γνωστὴ διὰ τῆς ἀρμοδίας αὐτῆς θέσεως πρὸς τὴν ψαρικὴν τῶν Στοχοφίσων.

Ἡνωμένα Πολιτεῖαι.

Αὕτη ἡ μεγάλη Ἐλευθέρη Πολιτεία σύγκειται ἐκ δεκαεπτὰ Ἐπαρχιῶν, καὶ ἐτι ἐκ τῆς Λουϊζιάνας καὶ τῆς Δυτικῆς ἐπικρατείας. Ἐκ τούτων πᾶσα πολιτεία εἶναι μία ἰδιαιτέρα Ἀριστοκρατία, πλὴν εἰς τὰς κοινὰς ὑποθέσεις γίνονται ἐν σῶμα, κατὰ τὸν τρόπον τῆς πρώην Παταβικῆς Ἀριστοκρατίας, καὶ ἀνθίστανται ὡς μία. Ἡ μεγίστη αὐτῶν δύναμις ὑφίσταται εἰς τὸ ΚΟΝΚΡΕΣΟΝ (τὴν σύγκλητον) τῶν πρέσβων ὅλων τῶν πολιτειῶν, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ἁποίων ἐκλέγεται ἓνας ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἀπὸ ὅλας τὰς πολιτείας, τὰς βεβακωθείσας ὑπὸ τῶν Ἐυρωπαϊῶν κατὰ τὰς ἄλλας Ἠπείρους, αὕτη εἶναι ἡ πρώτη, καὶ ἡ μεχοι τοῦ νῦν μόνη παντελῶς ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῆς Ἑυρώπης. Πρῶτερον ὑπέκειτο ὅλος ὁ τόπος τῷ θρόνῳ τῆς Μεγάλης Βρετανίας· οἱ οἰκηταὶ ὁμως καταντήσαντες μετὰ τῶν Ἀγγλων εἰς διχνοσίας, ὠμολογήθησαν ἐλεύθεροι καὶ ἀνεξάρτητοι μετὰ ἓνα δεκαετῆ πόλεμον.

Τὰ σύνορα τοῦ τόπου, τὰ φαινόμενα εὐκοινῶς ἐπὶ τοῦ πίνακος, εἶναι ὁ Ἀτλαντικὸς Ὠκεανὸς πρὸς ἀνατολὰς· ἐνθα δὲ ὁ τόπος συμ-

πίπτει μετὰ τῆς Καναδάς ἀντικεῖται τοῦ Σαντλορένζου, ἐντεῦθεν προχωροῦσι τὰ ἀρκτικά σύνορα πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Σαντλορένζου, καὶ διέρχονται διὰ τῶν τεσσάρων λιμνῶν: τῆς Ὀνταρίου, τῆς Ἐρῆς, τῆς Γουμβρόνος καὶ τῆς Σουπεριόρας· αὐτόθεν δὲ μεταβαίνουσι πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Μισισίπου, καὶ προχωροῦντα κάτω εἰς τὸ Νέον Μεξικὸν καὶ ἕως τὸν Μεξικανικὸν κόλπον, διαίρουσι πρὸς μεσημβρίαν τὴν Ἰσπανικὴν ἐπαρχίαν Φλωρίδαν, καὶ πάλιν ἀποκαταντῶσιν εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν,

Αὕτη ὅμως ἡ ἕκτασις μόλις ὀλίγοντι ὑπὲρ τὸ ἥμισυ εἶναι καλλιεργημένη, ἢ ὀρθώτερον διαμεμερισμένη εἰς ὠρισμένους ἐξουσιασάς· τὸ δὲ λοιπὸν μέρος εἶναι δημόσιον, ἐκ τοῦ ὁποίου πολλοὶ εἰς τοὺς νέους ἀποίκους· πλὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἐτι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἰνδιάνων, οἵτινες ὑπερασπίζονται γενναίως τὴν ἑαυτῶν πατρίδα. Διὰ τούτου τοῦ τόπου προχωροῦσι ἐπὶ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον μία σειρά βουνῶν μετρίου ὕψους· ἐκ τούτων ρέουσι πάμπολλα θαλασσοπόταμα, ἐκ τῶν ὁποίων τινὰ πλησίον τῆς Θαλάσσης πλατυνόμενα πολὺ, γίνονται πλευσὰ καὶ σχηματίζουσι προσφιλῆς λιμένας. Εἰς ταύτην τὴν σειράν τῶν βουνῶν, πρὸς τὰ μακρὰ παραθαλάσσια, κεῖνται αἱ μεγαλύτεραι δεκατρεῖς ἐπαρχίαι. Τοῦτο δὲν εἶναι τὸ εὐφορώτερον μέρος τοῦ τόπου, πλὴν εἶναι τὸ μᾶλλον καὶ ἐπιμελέστατα καλλιεργ-

γημένον· τὸ δὲ λοιπὸν μέρος, τὸ ὀπίσθεν τοῦ ὄρους μεταξὺ τῶν λιμνῶν καὶ τοῦ Μισισίπου εὐπεριεχόμενον, εἶναι μία ἀκαταμέτρητος πολύλοφος πέδιάς, ἥτις σκεπάζεται μὲ δάση καὶ λειβάδια, καὶ βρέχεται ὑπὸ τῶν παραποταμῶν τοῦ Μισισίπου, μάλιστα δὲ ὑπὸ τοῦ ωραίου ποταμοῦ Οἴου, ἔχουσα θερμότερον ἄερα καὶ ἔδαφος εὐφορώτατον, πλὴν ἀκόμη ὀλίγον καλλιεργημένον, καὶ ἀφημένον εἰς τοὺς Ἰνδιάνους καὶ τὰς ἀγέλας τῶν ἀγρίων βοδίων, τῶν κασορχίων καὶ ἄλλων ζώων. Κατὰ τὰς ἀρκτικὰς ἐπαρχίας ὁ Ἄηρ καὶ τὸ κλίμα εἶναι ψυχρὰ, κατὰ δὲ τὰς μεσημβρινὰς ἰκανῶς μετριώτερα, καὶ αἱ θεριναὶ καύσεις μεγάλαι. Ὅλαι εἶναι πλούσιαι κατὰ τὰ προϊόντα τῶν θάσων, οἴου: τὰ ξύλα, τὴν πίσσαν, τὸ κατράνι, τὴν τρεπεντίαν, τὸ ποτάσι καὶ ἄλλα· ἐπι δὲ κατὰ τὰ γεννήματα καὶ τὴν κτηνοτροφίαν, τὰ ὅποια εἶναι τὰ πρῶτα μέσα τῆς τροφῆς τῶν κατοίκων· καὶ πρὸς τούτοις κατὰ τὰ μέταλλα, ἔξαιρέτως δὲ τὸ σίδηρον καὶ τὸ χαλκόν. Αἱ δὲ μεσημβριναὶ προσέτι εἶναι πλούσιαι καὶ κατὰ τὸ ρύζι, τὸ λουλάκι, τὴν ζάχαριν, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν κάλλιπον Καπνόν. Ἀξιόλογος ὁμοίως εἶναι καὶ ἡ τῶν παραθαλασσιῶν ψαρική, κατ' ἐξοχὴν δὲ πρὸς μέθεξιν τῶν Στοκοφίσιων πλησίον τῆς Νεοφουτλανδίας. Οἱ οἰκηταὶ κατάγονται ἀπὸ τῶν Ἀγγλων, τῶν Σκότων, τῶν Ἰρλανδῶν, τῶν Γερμανῶν, τῶν Οὐλανδῶν καὶ τῶν Φρανσέζων, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐγεννηθησαν

αυτοῦ· πλὴν καὶ οὕτως ἡ ἐλευθερία, ἡ βεβαιότης, τὸ κέρδος, ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ ἐπιτηδειότης ἔλκουσιν ἔτι κατ' ἔτος πλήθη Εὐρωπαίων εἰς τοῦτον τὸν τόπον.

Ἡ Μπαστόν, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Κεμπέκης κειμένη, εἶναι διάσημος καὶ ἀξιόλογος ἐμπορικὴ πόλις μετὰ προσφυσάτου λιμένος.

Ἡ Φιλαδέλφεια, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Μπαστόνος κειμένη, εἶναι πόλις μεγάλη, ὡραία καὶ κάλλισα οἰκοδομημένη, ἥτις μέχρι τοῦ νῦν ἐχρημάτισεν ἡ καθέδρα τοῦ Κογκρέσου. Οὗτος εἶναι ὁ περιφανέστατος ἐμπορικὸς τόπος τῶν Ἡνωμένων ἐπαρχιῶν.

Ἡ Καρλεστόδη, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς φιλαδελφείας κειμένη, εἶναι πόλις διάσημος καὶ ὡραία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκτελεῖται μεγάλον ἐμπόριον καὶ θαλασσοπορεία.

Ἡ Βασινκτών, ἡ νέα πρωτεύουσα πόλις τῆς Ἀρισοκρατίας, ἀπὸ δὲ τοῦ 1801 καὶ καθέδρα τοῦ Κογκρέσου, εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀκμῆς τῆς.

Ἡ Νέα Ορλεάση, ἡ πρωτεύουσα τῆς Λωϊζιάνας πόλις, κεῖται κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Μισισίπου.

Ἰνδία τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς.

Διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος ἐννοῦται ὅλοι οἱ τόποι, τοὺς ὁποίους ἀκόμη δὲν οὐρανοῦνται, καμμία Εὐρωπαϊκὴ πολιτεία, ἀλλ' οὔτε εἶχει ἄλλο τι δίκαιον εἰς αὐτοὺς παρὰ τὸ ἐμπορικόν. Αὕτη ἐκτείνεται πρὸς μεσημβρίαν, ὀπισθεν τῆς Καναδάς καὶ τῶν Ἠνωμένων πολιτειῶν, ἀπὸ τοῦ Γουτσῶνος κόλπου ἕως τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια· πρὸς δὲ ἄρκτον ἀπὸ τῆς Γρενλανδίας ἕως τὸν πορθμὸν τοῦ Κόοκ, τὸν μεταξὺ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀσίας. Τὰ μεσημβρινὰ παραθαλάσσια τῶν κατὰ τὸν Πόλον μερῶν, τὰ πρὸς ἄρκτον καὶ δυσμὰς τοῦ Μπάφews κόλπου κείμενα, εἶναι μέχρι τοῦ νῦν ὀλίγον γνωστά, καὶ προσέτι παντελῶς ἀγνωστον, πόσον μακρὰν ὀπισθεν αὐτῶν ὁ τόπος πρὸς ἄρκτον καὶ δυσμὰς ἐκτείνεται, καὶ ἂν συνίσταται ἐκ συνεχοῦς ξηρᾶς, ἢ νήσων. Αὐτοῦ δὲν γινώσκεται νὰ ἦναι ἄλλος τόπος, εἰμὴ ἄφορος καὶ ἀναφελής, σκεπασμένος μὲ χιόνας καὶ πάγους. Τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τοῦ Γουτσῶνος ἔγιναν γνωστότερα· αὐτόθεν δὲ ἐπροχώρησαν βαθῶς εἰς τὴν ἐνδοτέραν Ἀρκτικὴν Ἀμερικὴν. Τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τοῦ τόπου — τὰ ὁποῖα ὁ εὐρετὴς αὐτῶν Δρὸνκ, Ἀγγλος τὸ γένος, ὠνόμασε Νέον Ἀλμπιον — πρὸ τινὸς καιροῦ ἐπεσκέφθησαν πάλιν ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων, καὶ ἐρευνηθήσαν πρὸ ὀλίγου ἀκριβῶς : ἓνα μέρος

τούτων συνίσταται ἐκ πολλῶν μεγάλων καὶ μικρῶν νήσων. Πρὸς τούτοις ἐκ τῶν πρὸς ἄρκτον τοῦ Κόοκ πορθμοῦ πρὸς ἀνατολὰς περιχάμπτομένων παραθλασσίων τῆς παγωμένης Θαλάσσης, ἀνεκαλύφθη τινὰ μέρη γῆς, τὰ ὅποια ἐσημειώθησαν ἐπὶ τοῦ πίνακος ἐντὸς τοῦ πολικοῦ Κύκλου.

Καθ' ὅσον εἶναι πρὸς ἡμᾶς γνωστὴ ἢ ἔκτασις τούτου τοῦ τόπου, ἐξισοῦται ἐντελῶς μὲ τὸ μέγεθος τῆς Εὐρώπης· πλὴν σχεδὸν τὰ δύο αὐτοῦ τρίτα, τοῦτ' ἐστὶν ὅλος ὁ τόπος, ὁ κείμενος πρὸς ἄρκτον μίας εὐθείας γραμμῆς — ἥτις ἤθελε καταγραφῆ ἀπὸ τῆς μεσημβρινῆς ἄκρας τοῦ Γουτσῶνος, ἕως τὰ δυτικὰ παραθλάσσια — διὰ τὰς δριμυτάτας ψυχρότητας εἶναι ἀνεπιτήδειος πρὸς καλλιέργειαν. Καθ' ὅσον ἐπροχώρησαν εἰς τὰ ἐνδότερα, εὗρηκαν διακεκομμένον τὸν τόπον ὑπὸ μετρίων βουνίσων ῥαχῶν, καὶ ὑπὸ ἀναριθμήτου πλήθους μεγάλων καὶ μικρῶν λιμνῶν, καὶ ποταμῶν μὲ νερὸν δροσερόν, οἳ τιμὲς ῥέουσιν εἰς ὅλα τὰ μέρη. Ἐπὶ τοῦ πίνακος φαίνονται τινὰ ὄρη καὶ ποταμοί, ὅμοῦ καὶ αἱ τρεῖς μέγισται λίμναι. Ὅλος ὁ τόπος σχεδὸν, ὁ κείμενος πρὸς τὰ μεσημβρινώτατα μέρη τούτου τοῦ ὑπερμεγέθους τμήματος, ὅσος δὲν καλύπτεται ὑπὸ τῶν ὑδάτων, εἶναι σκεπασμένος μὲ λειβάδια καὶ δάση. Ἡ ὑπερβολικὴ αὔξησις τῶν ἐν τοῖς δάσσειν ἀγρίων δένδρων ἀποδεικνύει προδήλως τὴν ποιότητα ταύτης τῆς γῆς, καὶ τὴν εὐχράσιαν τοῦ Ἀέρος.

Ταῦτα τὰ ἄπειρα δάση καὶ τὰ λειβάδια χρησιμεύουσι πρὸς τροφήν καὶ κατοικίαν ἀκροβυμῆτων ἀγέλων τῶν ἀγρίων βοδίων, τῶν προβάτων, τῶν ελάφων, τῶν ἀγριογίδων, πλησιέστερον δὲ τοῦ πολικοῦ Κύκλου τῶν ἀλκῶν καὶ τῶν ρέννων. Τὰ παραθαλάσσια τοῦ τόπου εἶναι πλουσιώτατα κατὰ τὴν ψαρκίην, μάλιστα δὲ τῶν Φαλαίικων. Τὸ χάλκωμα ἔνθεν κἄκεῖθεν εὐρίσχεται σωρηδὸν ἐπὶ τῆς Γῆς· πλὴν τὸ Κεφαλαϊῶδες Προϊὸν ὅλης τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς εἶναι τὰ Γουναρικά.

Οἱ κάτοικοι πρὸς μὲν τὰ μέρη τοῦ πολικοῦ Κύκλου εἶναι Ἔσχιμοί· μεσημβρινώτερον δὲ ἕως τὴν Κανάδα, τὰς Ἠνωμένας ἐπαρχίας, καὶ ἐντὸς τῶν Ἰσπανικῶν τόπων εἶναι κυρίως οἱ ὀνομαζόμενοι Ἰνδιάνοι. Καὶ οἱ μὲν Ἔσχιμοί εἶναι αὐτοῦ, καθὼς καὶ πανταχοῦ, οἰκηταὶ τῶν παραθαλάσσιων καὶ ψαρσάγοι, πίνουσι τὸ ψαρόλαδον, καὶ εἶναι οἱ ἀκαθαρτώτατοι καὶ εὐθέςατοι ἄνθρωποι τῆς Γῆς· ἂν καὶ περιπλανῶνται ἔμπροσθεν αὐτῶν κυρίαρχοι ἀγέλαι ρέννων, πλὴν δὲν ἐμετέβαλον τὴν ἀγρίαν αὐτῶν ιδιότητα εἰς τὴν σκηνιτικὴν ζῶην, καθὼς μετεβλήθησαν οἱ ἀρκτικοὶ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης. Τὸ τόσο ὠφελιμότερον ζῶον ὁ Ῥέννος μένει αὐτοῦ ἀχρηστος καὶ ἀφημενος· ὁ δὲ Ἔσχιμός δίδεται προτιμώτερον εἰς τοὺς ἀπισεύτους κόπους καὶ κινδύνους τῆς ψαρκῆς, διὰ τὴν ἀπολαύσῃ ἔπειτα τινὰς ἡμέρας τὴν ὀκνηρὰν ἀνάπαυσιν.

Οἱ δὲ Ἰνδιάνοι διαφέρουσι παντελῶς τῶν Ἑσχιμῶν : διότι αὐτοὶ εἶναι γενναιότεροι καὶ τολμηρότεροι, καὶ ἔχθροὶ τῶν ἀδυνάτων Ἑσχιμῶν. Οὗτοι διαιροῦνται εἰς διαφοροὺς φυλάς, οἷον: εἰς Γαρόνους, Σιπεβαίους καὶ ἄλλας. Οἱ οἰκηταὶ τῶν δυτικῶν παραθαλασσίων εἶναι ψαράδες καὶ ψαροφάγοι, τινὲς δὲ καὶ ἀνθρωποφάγοι· οἱ δὲ λοιποὶ, περιπλανώμενοι κυνηγοί. Ὅσοι δὲ κατοικοῦντες ἡσυχῶς, καταγίνονται εἰς ἐνασχολίας, ἀπαιτούσας ἐπιμέλειαν καὶ σπουδὴν — ὅθεν προξενεῖται ἡ αἰτία τῆς δοσοληψίας μετὰ τῶν ἀπωτέρων γενῶν — εἶναι κοσμιώτεροι κατὰ τὰ ἔθη, καὶ ὑποκλίνουσι εἰς τὴν ἐξουσίαν μικρῶν βασιλέων καὶ μετρίως δεσποτικῶν. Αὐτοὶ καὶ οἱ κυνηγοὶ εἶναι διηρημένοι εἰς μικρὰς πατριάς· τὸ κυνήγι καὶ ὁ πόλεμος εἶναι ἡ πρωτίστη αὐτῶν ἐνασχολία· δὲν δέχονται προσαγὴν ἄλλου τινός, εἰς μὴ μόνον τῶν ἀνδρειοτέρων στρατηγῶν ἐν καιρῷ πολέμου, τὸν ὁποῖον ἐνεργοῦσι μετὰ ποσότητος προνοίας καὶ φρονήσεως, μεθ' ὅσης ἀπειθείας καὶ μανίας· δὲν τρώγουσι κρέας ἀνθρώπων, πλὴν ἔφερον εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν τὸ νὰ τυραννῶσι ἐπὶ μακροῦ τοὺς ἀνθρώπους μέχρι θανάτου διὰ τῶν δεινοτάτων τιμωριῶν, καὶ τὸ νὰ γίνωνται ἀνεπαίσθητοι εἰς τὰς φρικωδέστατας τιμωρίας· ἡ ἐκδαρτικὴ μάχαιρα καὶ τὸ Τομαγαύικ (εἶδος ἀξίνης) εἶναι τὰ φρικώδη αὐτῶν ἐργαλεῖα· πλὴν ἔχουσι καὶ μίαν ράβδον τῆς εἰρήνης (τὸ καλουμέν) καὶ τὴν πολυσήμαντον ζώνην βράμι.

πουμ. Ἡ πρὸς τὴν φίλιαν πίστις αὐτῶν καὶ τὸ κατὰ τῆς ἀδικίας μίσος εἶναι ἀπεριόριστα· εἰς τὴν φύσιν λατρεύουσι τὸν κύριον τῆς ζωῆς.

Ἡ εὐρισκόμενη ἐπὶ τούτου τοῦ τόπου δαψίλεια τῶν ἐξαιρέτων γουναρικών, παρεκίνησε πρὸ πολλοῦ μίαν ἑταιρείαν Ἀγγλίων πραγματευτῶν, νὰ βεβαιώσῃ περὶ τὸν Γουτσόνα κέλπον ἓνα γουναρικὸν ἐμπόριον, πρὸς ὠφέλειαν τοῦ ὁποίου ἐσύστησαν κατὰ τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τούτου τοῦ κόλπου, καὶ ἐτι κατὰ τὴν μεσόγειον, πάντοτε εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς δύσεως, ἐμπορικὰς οἰκίας, ὅπου οἱ αὐτῶν ἐπιτηρηταὶ λαμβάνουσι τὰ γουναρικὰ παρὰ τῶν Ἰνδιάνων καὶ ἀντ' αὐτῶν δίδουσιν εἰς αὐτοὺς φιλίνας, μπαρούτι, μολύβι, σιδηρὰ ἐργόχειρα καὶ τὸ ἀγαπητότατον αὐτοῖς ρακί. Οἱ Ἀγγλοὶ ἐνεργήσαν ἓνα τοιοῦτον ἐμπόριον καὶ ἐπὶ τῆς ~~Καλιφόρνιας~~ ~~Καλιφόρνιας~~. Πρὸ ὀλίγου δὲ ἐπεχείρισαν νὰ ἐπισκέπτωνται οἱ Ἑυρωπαῖοι ὁμοίως καὶ τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια, ἤτοι τὸ Νέον Ἀλμπιον, πλὴν τὰ ὑπὲρ τούτων τῶν τόπων ἐπίπλασα αὐτῶν δίκαια γεννῶσιν ἐριδας.

Σημ. Μεταξὺ τοῦ Νέου Ἀλμπίου καὶ τοῦ Κόοκ πορθμοῦ ἐκτείνεται μακρὰν πρὸς δυσμὰς μία μεγάλη χερσόνησος, ὀνομαζομένη Ἀλάσκα, ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς ὁποίας καμπυλοῦται δυτικῶς πρὸς τὴν Καμπσατκάν μία σειρά μακρῶν νήσων, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται Ἀλφρεκόνησοι.

Οι Ρώσοι ἐλθόντες ἐκ τῆς Καμτσάτσκας, ἐξουσίασαν αὐτὰς καὶ τὴν χερσονήσον, οἱ τινες λαμβάνοντες ἐντεῦθεν διὰ τῆς ἀλλαγῆς παρὰ τῶν κατοικούντων Ἐσκιμό-
~~ωτα~~ γουναρικά, πραγματεύονται δι' αὐ-

Ἰσπανικὴ Ἀρκτικὴ Ἀμερικὴ.

Αὕτη κατέχει τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς, περιέχουσα ταύτας τὰς ὑ-
 παρχίας: τὴν Φλωρίδαν, τὸ Νέον Μεξικὸν
 μετὰ τῆς Καλλιφορνίας, καὶ τὸ παλαιὸν Μεξι-
 κόν. Ὅλοι οἱ ἐν τῇ Ἀμερικῇ Ἰσπανικοὶ τόποι
 διοικοῦνται ὑπὸ ~~ὑπο~~παρχῶν καὶ ἀντιβασιλέων,
 οἱ τινες λαμβάνουσι τοὺς βαθμοὺς παρὰ τοῦ
 βασιλέως τῆς Ἰσπανίας.

Ἡ Φλωρίδα κείται ~~πρὸς~~ μεσημβρίαν τῶν
 Ἠνωμένων πολιτειῶν καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μί-
 σισίπου. Αὕτη εἶναι παραθαλάσσιον τοῦ Ἀτλαν-
 τικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου, ὅς
 τις σχηματίζεται ὑπὸ τῆς μακρᾶν πρὸς μεσημ-
 βρίαν ἐκτεινομένης χερσονήσου τῆς Φλωρίδος.
 Αὐτόθι παράγεται ρύζι, κακάον, βαγι-
 δάκι, λουλάκι, χιρμίζον, σασάφρα, μαγαγκόνι,
 χρωματόξυλα, ὄμπρα, καὶ μαργαριτάρια.

Τὸ Νέον Μεξικὸν συνορεύει πρὸς μεσημ-

βρίαν μετὰ τοῦ Παλαιῦ, ἀπὸ τοῦ πρὸς ἀνατολάς αὐτοῦ ποταμοῦ Μπράβου, ἕως τὸν πρὸς δυσμὰς αὐτοῦ Μεγάλον Ὠκεανόν · πρὸς δὲ τὴν ἄρκτον εἶναι, καθὼς καὶ ἡ Λουίζιάννα, ἀπρὸσδιόρισον. Τὰ πρὸς ἄρκτον ἐκτεινόμενα ὄρη μεταξὺ τοῦ Μπράβου καὶ τοῦ καλλιφορνικοῦ κόλπου εἶναι μία συνέχεια τοῦ ὄρους Ἄντες. Οὗτος ὁ τόπος εἶναι ευφορώτατος κατὰ τὰ ἀνω ριθύντα προϊόντα. Ἡ ἀνήκουσα αὐτῷ μακρὰ καὶ σπηλιχερσόνησος Καλλιφορνία εἶναι πολὺ ψυχροτέρα καὶ ἀφορωτέρα ἀπὸ αὐτόν. Αὕτη ἐκτεινομένη μακρὰν πρὸς μεσημβρίαν, ἐκνεύει πέραν τοῦ τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου · εἶναι δὲ πλουσία κατὰ τὰς θαλασσινὰς χελώνας καὶ τὰ μαργαριτάρια. Αὐτόθι οἱ Ἰνδιάνοι εἶναι μέχρι τοῦ νῦν πολυάριθμοι.

Τὸ Ἀντιβασίλειον Μεξικόν, τὸ ὀνομαζόμενον πρὸς διαβολὴν τοῦ ἀνώτερου Παλαιῶν Μεξικόν καὶ Νέα Ἰσπανία, κεῖται μεσημβρινῶς πρὸς τὸ Νέον Μεξικόν, μεταξὺ τοῦ Μεγάλου Ὠκεανῶ καὶ τοῦ ἀπὸ τούτου ὀνομασθέντος Μεξικανικοῦ κόλπου, καὶ ἐκτείνεται πρὸς μεσημβρίαν ἕως τὸν ἰσθμὸν Δαρῖον. Τὰ ἀνατολικά αὐτοῦ παραθαλάσσια εἶναι χαμηλά, σφόδρα βαλτώδη, νοσώδη, καὶ γέμοντα πυκνῶν δασῶν, τα ὅποια περιέχουσι πολύτιμα χρωματόξυλα, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς χερσινήσου Ἰουκάτας, τῆς ἀρκτικῶς πρὸς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον ἐκτεινομένης, ἥτις πρὸς μὲν ἀνατολάς σχηματίζει τὸν Χονδούραν

κόλπον, πρὸς δὲ δυσμὰς τὸν Καμπέχην, ἐκ τοῦ ὁποῖου παρωνομάσθη καὶ τὸ ξύλον Καμπέχιον. Τοῦτο τὸ πλούσιον Μεξικὸν περιέχει μεταλλεῖα, τὰ ὁποῖα ἀποδίδουσιν ἀργύριον ὑπερμετρον καὶ χρυσίον μέτριον. Ἐκτὸς τούτων τῶν κεφαλαίων προϊόντων ὁ τόπος οὗτος παράγει καὶ γεννήματα, ζάχαριν, κακάον, βανέλι, καπνὸν, βαμβάκι, πιπερόριζαν, κοχενίλι, κίαν, λίθους πολυτίμους, μαργαριτάρια καὶ ἄλλα ὠραία προϊόντα. Μεταξὺ τῶν κατοίκων εὐρίσκονται μέχρι τοῦ νῦν πολλοὶ Ἰνδιᾶοι, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σκλάβοι.

Τὸ Μεξικὸν εἶναι πόλις μεγάλη, πλούσια, καλῶς οἰκοδομημένη, μεγαλοπρεπὴς καὶ ἡ μεγίστη καὶ ὠραιότατη πασῶν τῶν ἐν τῇ Ἀμερικῇ πόλεων· προσέτι εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ ἀντιβασιλείου, καὶ ἡ ἀξιολογωτάτη ὅλων τῶν ἐν τῇ Ἀμερικῇ Ἰσπανικῶν ἀποκτημάτων, ἡ καθέδρα τοῦ ἀντιβασιλέως, καὶ τὸ κέντρον τῶν ἐμπορευμάτων τῶν θησαυρῶν, καὶ τοῦ ἐν τῇ Ἀμερικῇ Ἰσπανικοῦ ἐμπορίου. Αὕτη κεῖται ἐντὸς μιᾶς λίμνης, διὰ τῶν πολλῶν μολωμάτων τῆς ὁποίας ὁδηγοῦνται εἰς τὴν πόλιν.

Δυτικαὶ Ἰνδίαί:

Τὸ πάλαι ὠνόμαζον οὕτως ὅλην τὴν Ἀμε-

ρικὴν : ἐπειδὴ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἀποδώσωσιν ἄλλο προσφύτερον ὄνομα εἰς ἓνα τοσοῦτον πλούσιον τόπον, παρὰ τὸ ὄνομα τῶν Ἰνδιῶν· ὅθεν τὰς μὲν ἐπὶ τῆς Ἀσίας παλαιᾶς κυρίως Ἰνδίας ὠνόμασαν Ἀνατολικὰς, τοὺς δὲ εἰς τὴν δύσιν νεωστὶ ἀνακαλυφθέντας πλουσίους τόπους, Δυτικὰς Ἰνδίας. Πλὴν τῶρα δυτικαὶ Ἰνδίαὶ ὀνομάζονται μόνον αἱ νῆσοι, αἱ μετὰξὺ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ κείμεναι, καὶ ἀπὸ τῆς Ἀρκτικῆς ἕως τῆς Μεσημερινῆς Ἀμερικῆς ἐκτεινόμεναι.

Αὗται διαιροῦνται εἰς δύο μεγάλους σωρούς. Αἱ πρὸς ἄρκτον, πλησίον τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς κείμεναι, ὀνομάζονται Βαγαμίαι, ἢ Λουκαϊκαὶ Νῆσοι, αἱ ὅποια εἶναι πάμπολλαι, πλὴν καμμία δὲν εἶναι τόσον εὐφορος, ἀλλ' αἱ περισσότεραι εἶναι μόνον σκόπελοι. Ἡ ἀξιολογώτατη μετὰξὺ ὅλων εἶναι ἡ νῆσος Γκουαναχάνη· ἐπειδὴ οὗτος ὁ τόπος τῆς Ἀμερικῆς ἀνεκαλύφθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Κολόμβου. Αὗται ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Ἀγγλους.

Ὁ δεύτερος σωρὸς ὀνομάζεται Ἀντίλαι, εἰς τὸν ὅποιον ἐμπεριέχονται ὅλαι αἱ λοιπαὶ νῆσοι, αἱ κείμεναι πρὸς μεσημέριαν τῶν ἀνωτέρω, αἱ ὅποια ὁμοίως εἶναι πολυάρθμοι. Αὗται εἶναι αἱ πλούσιαι Δυτικαὶ Ἰνδίαὶ, ὅθεν οἱ Εὐρωπαῖοι ἔξαντλοῦσι τὰ ἀναριθμητὰ πλούτη. Αὐτόθι καλ-

Γινοῦνται μὲν πάνυ ὀλίγον τὰ πρὸς τροφὴν ἀναγκασία, ἀλλ' ἀξιώνονται τῆς περισσοτέρας ἐπιμελείας τὰ ἐμπορικὰ προϊόντα, ὅσα εἶναι ἀρμόδια εἰς τοῦτο τὸ θερμότεον, ὑγρότατον καὶ νοσώδες κλίμα. Ἐκ τούτων τὰ ἀξιολογώτατα εἶναι τὸ κακάον, ὁ καπνός, τὸ λουλάκι, κυρίως δὲ τὸ βαμβάκι, ὁ καφές καὶ ἡ ζάχαρις. Πρὸς τὴν παραγωγὴν τούτων ὁ τόπος διηρέθη εἰς μικρὰς ἐπαρχίας, εἰς τὰς ὁποίας κατὰ τὴν ποιότητα τοῦ εἰδάφους καλλιεργεῖται ἓνα τι εἶδος αὐτῶν. Μία τοιαύτη ἐπαρχία ὀνομάζεται Φυτεία, ὁ δὲ ταύτης ἐξουσιαστὴς, Φυτουργός. Τοιαῦται καφοφυτεία, ζαχαροφυτεία καὶ ἄλλαι εἶναι ἀναρίθμητοι. Ἐὰν αὐταὶ αἱ φυτεῖαι ἐπρόσμενον τὴν καλλιέργειαν μόνον παρὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν χειρῶν, βέβαια ἤθελαν ἀποκατασταθῶσιν αἱ πραγματεῖαι ἀκριβώταται. Οἱ παλαιοὶ κάτοικοι ἐπεὶ πρὸ πολλοῦ, ἄλλου μὲν ἐξολοθρεύθησαν παντελῶς, ἄλλου δὲ ἠλαττώθησαν πολὺ, διὰ τοῦτο φέρουσι καὶ ἔτος ἐκ τῆς Ἀφρικῆς, καὶ μάλιστα ἀπὸ τῶν ἠμερικῶν θαλασσιῶν τῆς Κβινέας πολλὰς χιλιάδας Νιγρῶν, τοὺς ὁποίους ἀγοράζοντες οἱ φυτουργοὶ, τοὺς μεταχειρίζονται ὡς ἀνδράποδα εἰς τὰς φυτείας· ὅθεν οἱ Νιγροὶ εἶναι σχεδὸν δεκάκις περισσότεροι ἐπὶ τοὺς ἄσπρους, ἢ οἱ τοὺς Εὐρωπαίους.

Αἱ Ἀντίλαι διαιροῦνται εἰς μεγάλας καὶ μικράς· εἰς τὰς μεγάλας Ἀντίλας ἀποδίδονται αἱ πρὸς δυσμὰς κείμεναι τέσσαρες μεγαλήτεραι

νησοι: 1) ἡ τοῖς Ἴσπανοῖς ἀνήκουσα Κούμπα, ἡ μέγιστη καὶ ἀρκτικωτάτη. Ἐν ταύτῃ εὐρίσκεται ὁ περίφημος λιμὴν Χαβάνας, ὃς τις εἶναι ἓνας τῶν ὠραιότατων καὶ ευρυχωροτάτων λιμένων τοῦ Κόσμου. 2) Ἡ Ἰαμαϊκά, ἡ πρὸς Μεσημέριον τῆς Κούμπης κείμενη, καὶ ἀνήκουσα τοῖς Ἀγγλοῖς. 3) Τὸ Σαντομενίγον, τὸ πρὸς ἀνατολὰς τῶν δύο ῥηθειςῶν κείμενον, καὶ ἀνήκον τοῖς Φρανσέζοις. 4) Τὸ Πορτορικόον, τὸ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Σαντομενίγου κείμενον, καὶ ἀνήκον τοῖς Ἴσπανοῖς. Ἐκ τῶν μικρῶν Ἀντίλων οἱ Ἀγγλοὶ, οἱ Φρανσέζοι καὶ οἱ Ἴσπανοὶ ἐξουσιάζουσι τὰς περισσότερας, τινὰς δὲ καὶ οἱ Δάνοι, καὶ ἄλλας οἱ Οὐλανδοί, οἱ δὲ Σβέκοι μόνον μίαν. Ἡ διασημοτάτη μεταξὺ ὅλων τῶν μικρῶν Ἀντίλων εἶναι ἡ ἀνήκουσα τοῖς Φρανσέζοις Μαρτινικά. Τινὲς τούτων ἔχουν βουνὰ πυρίπνοα, καὶ πολλαὶ ὑπόκεινται συχνάκις εἰς τὰς φοβερωτάτας ἀνεμοταραχὰς καὶ τοὺς σεισμούς.

Σημ. 1. Ἀρκτικώτερον ἢ ἐν Ἀντίλων, ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Καρλεσόβης κεῖνται αἱ μικραὶ καὶ ἀφορονησοὶ Βερμουθάι. Αὗται ὑπόκεινται τοῖς Ἀγγλοῖς, καὶ σπαριθμοῦνται κοινῶς εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας.

Σημ. 2. Μεταξὺ τῶν ἐν ταῖς Ἀντίλαις παλαιῶν κατοίκων οἱ Καράϊβαι, ἡ Κανιβάλοι, ὄντες ἀνθρωποφάγοι ἄγριοι, ἀναφέρονται

παροιμιωδῶς. Ἐπί τινων μικρῶν Ἀντίλων, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται ἐκ τούτων Καρραϊδικαὶ νῆσοι, εὐρίσκονται μέχρι τοῦ νῦν τινὰ λείψανα αὐτῶν τῶν ἀγρίων· πλὴν οἱ περισσότεροὶ κατοικοῦσι νῦν ἐν τῇ Κβι-
~~ένα~~, περὶ τὸν ποταμὸν Ὀρενόκον.

Β. Ἡ Μεσημβρινὴ Ἀμερικὴ διαιρεῖται εἰς τέσσαρα ἄνισα μέρη, τὰ ὁποῖα παριστάνονται διὰ τῶν συνορικῶν γραμμῶν, οἷον: εἰς δύο μέγιστα, καὶ εἰς δύο μικρά. Ἐκ τῶν μεγίστων, τὸ μὲν δυτικὸν ὑπόκειται τοῖς Ἰσπανοῖς, τὸ δὲ ἀνατολικὸν τοῖς Πορτογάλλοις. Ἐκ δὲ τῶν μικρῶν, τῶν χειμένων κατὰ τὰ ἀρκτικά παραθαλάσσια τῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, τὸ μὲν πρὸς ἀυσμὰς, ἐξουσιάζουσιν οἱ Ὀλανδοί, τὸ δὲ πρὸς ἀνατολάς, οἱ Φρανσέζοι· πλὴν πᾶσα ἐπαρχία, ἐκ τῶν ὁποίων αὐταὶ αἱ ἐπικράτεια συνιστῶνται, ἔχει ἴδιον ὄνομα. Ἐάν τις διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ Δαρρῖου — ὅς τις συγκαταριθμεῖται μετὰ τῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς — μεταβῆ εἰς τὸν ξηρὸν, ἀπὸ τῆς Τέρρα Φέρμας· αὕτη ἡ ἐπαρχία ἐκτείνεται ἕως τὸν μεγάλον ποταμὸν Ὀρενόκον, τὸν ἀναβρύοντα κατὰ τὸ ὄρος Κορδιλέραν πρὸς ἀρκτον τοῦ Ἰσημερινοῦ, καὶ χειμῶνον ἐν τῷ Δυτικῷ Ὠκεανῷ. Πρὸς μεσημβρίαν τῆς Τέρρα Φέρμας, παρὰ τὸν Μεγάλον Ὠκεανὸν κεῖται ἡ Περού ἕως τὸν τροπικὸν τοῦ Αἰγοκέρου, καὶ ἡ Χιλὴ· καὶ τῶν δύο τούτων τόπων τὸ πλάτος δὲν ἐκτείνεται πέραν τοῦ Κορδιλέρου. Ἡ μεσημβρινὴ ἄκρα τοῦ

Μαγελανικοῦ πορθμοῦ ἕως ἀντικρῦ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πλάτα οὐνομάζεται Μαγελανία Γῆ, ἢ Παταγονία. Ἐπί τῶν δύο πλευρῶν τοῦ Πλάτα ἕως τὰς πηγὰς αὐτοῦ κεῖται ἡ Παραγουάη· πρὸς ἄρκτον δὲ τούτου ἕως τὸν ποταμὸν τῶν Ἀμαζόνων κεῖται ἡ Ἀμοζονία· καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῶν δύο, ἢ πρὸς ἀνατολὰς μιᾶς γραμμῆς, ἣτις δύναται νὰ καταγραφῆ ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ Πλάτα ἕως τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μαραγιῶνος, κεῖται ἡ Βρασιλία, καὶ πέραν τοῦ Μαραγιῶνος κεῖται ἡ Κδιάννα, ἣτις διαιρεῖται ἀπὸ τῆς Τέρρα Φέρμα διὰ τοῦ Οὐρονόκου.

Ἰσπανικὴ Μεσημβρινὴ Ἀμερικὴ.

Αὕτη περιέχει ὅλον τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς· σύγκειται δὲ ἐκ τῆς ἐπὶ τῆς Τέρρα Φέρμα μετὰ τοῦ Ἰσθμοῦ Δαρίου, ἐξ ἐνὸς μέρους τῆς Κδιάννας καὶ τῆς Ἀμαζονίας, ἐκ τῆς Περουῦ καὶ τῆς Χιλῆς, καὶ ἐκ τοῦ μεγαλύτερου μέρους τῆς Παραγουάης. Οὗτοι οἱ τόποι ἐμπεριέχουσι τὰ ὑψηλότερα βουνὰ τοῦ Κόσμου, καὶ παραχουσι δαφυλῶς ἔλα τὰ προϊόντα τῆς ἐν τῇ διασκοκαυμένη Ζώνῃ Ἀμερικῆς, οἶνον· κακάον, ζάχαριν, ταμπάκον, βαμβάκι, σαπάρον, κίονα καὶ ἄλλα ἀρώματα, ὠρεῖα ξύλα καὶ τὰ λοιπὰ. Ἐἰς τινὰ παραθαλάσσια αὐτῶν εἶναι ψαρικὴ τῶν μαργαριταρίων, ἐπὶ δὲ τῶν

βουνῶν εὐρίσκονται ἀδάμαντες. Πλὴν οἱ μέγιστοι θησαυροὶ τῆς Τέρρα Φέρμα καὶ τῆς Περού εἶναι τὰ ἀνεξάντλητα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ μεταλλεῖα, τῆς δὲ Παραγουάης ἢ ἐκ προβάτων, βοδίων καὶ ἵππων εὐπορεσάτη Κτηνοτροφία. Οἱ κάταικοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνδογενεῖς Ἰσπανοί, πλὴν εὐρίσκονται ἕως τοῦ νῦν πολλοὶ καὶ ἐκ τῶν παλαιῶν κατοίκων, τῶν ὁποίων τινὲς φυλαὶ ἐβεβαίωσαν μικρὰς τινὰς ἀνεξαρτήτους πολιτείας ἐπὶ τινῶν ἀφεσιῶτων τόπων καὶ βουνῶν, ὅπου δύνο-
νται νὰ ἀνθίστανται κατὰ τῶν Ἰσπανῶν, καὶ ζῶσι νομαδικῶς.

Ἡ Κβιτόν εἶναι πόλις μεγάλη, κειμένη ὑπὸ τὸν Ἰσημερινόν, ἐπὶ τινος εὐφορωτάτου καὶ τερπνοτάτου μέρους, τοῦ ὁποίου ἡ ὑψηλὴ θέσις μετριάζει τοσοῦτον τὴν θερμότητα, ὥστε επικρατεῖ μία αἰωνία ἀνοιξίς, πλὴν οἱ σεισμοὶ συμβαίνουσι συνεχῶς. Ταύτης τὰ ἐργόχειρα καὶ τεχνουργεῖα εἶναι ἀξιολογώτατα ὡς πρὸς τὴν Ἰσπανικὴν Μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν. Αὐτὴ τῶν ἰσπανικῶν κατερημώθη ἐκ τινὸς σεισμοῦ. Αὐτῶν πλησίον κεῖται τὸ ὑψηλότατον βουνὸν τῆς Γῆς Κιμποράσον.

Ἡ Λίμα, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Κβιτόνος κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Περού, καὶ ἡ καθέδρα ἐνὸς ἀντιβασιλέως. Αὕτη εἶναι μεγάλη, καλῶς οἰκοδομημένη, καὶ τὸ κέντρον τοῦ ἑμ-

πορίου καὶ πλούτου τῆς Ἰσπανικῆς Μεσημερινῆς Αμερικῆς.

Ἡ Μπουένος - Αἴρες, ἡ ὀλίγον τι ἀνωτέρω τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πλάτα κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Παραγουάης, καὶ ἡ καθέδρα ἐνὸς ἀντιβασιλέως.

Πορτογαλικὴ Μεσημερινὴ Αμερική.

Αὕτη περιλαμβάνει ὅλον τὸ ἀνατολικὸν ἡμισυ τῆς Μεσημερινῆς Αμερικῆς, τὸ δὲ κεφαλαιώδες συσαπτικὸν μέρος αὐτῆς εἶναι ἡ Βρασιλία, μετὰ τῆς ὁποίας συγκαταλέγεται τὸ πλεῖον μέρος τῆς Αμαζονίας, καὶ ἓνα μέρος τῆς Κεϊάνας καὶ τῆς Παραγουάης. Οὗτοι οἱ τόποι κεῖνται σχεδὸν ὅλοι ὑπὸ τὴν διακεκαυμένην Ζώνην, πλὴν ἐνὸς ξενοῦ μέρους, κειμένου κατὰ τὴν μεσημερινὴν ἐπιφανοῦς Ζώνην. Οἱ τόποι τέμνεται δι' ἐνὸς βραχίονος τοῦ Κορδιέρου, ὃς τις αὐτοῦ μερίζεται πάλιν εἰς τινὰς κλάδους. Τὸ κεφαλαιοπόταμον αὐτοῦ εἶναι ὁ Ποταμὸς τῶν Αμαζόνων, ἢ ὁ Μαργιόν, ὁ μέγιστος πάντων τῶν ποταμῶν τοῦ Κόσμου, ὃς τις αὐτόθεν δέχεται ἄλλους μεγαλωτάτους ποταμοὺς ὡς παραπόταμα· ἐπὶ δὲ τῆς ἀνατολικωτάτης Βρασιλίας ῥέει ὁ διασημότετος ποταμὸς Σανφρανζέσκος. Αὕτη ἔχουσα Αἰ-

ρα υγιεινόν, εἶναι εὐφορωτάτη, πλὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον σχεπασμένη μὲ δόση, καὶ μάλιστα ἡ Ἀμικζονία εἶναι ὅλη ἓνα δάσος. Εἰς αὐτὴν γίνονται ὅλα τὰ προϊόντα τῆς θερμῆς Ἀμερικῆς, καὶ ἄλλα ἐξαιρέτου ποιότητος καὶ ποσότητος. Ἐκ τούτων τὰ κεφαλαϊσθῆ εἶναι οἱ ἀδάμαντες καὶ ἄλλοι πυλῦτιμοι λίθοι, ἐν δὲ τοῖς μεταλλείοις, τὸ χρυσιον καὶ ἄλλα μέταλλα ἀπείρου ποσότητος, τὸ βρασιλιόξυλον — τοῦ ὁποῖου τὸ κάλλισον εἶδος ὀνομάζεται Φερναμπούκ, ἐκ τοῦ ὁποῖου καὶ ὁ τόπος ἐπωνομάσθη — ὁ ὠραῖος καπνός, τὸ κάλλισον βαμβάκι τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ἡ περιφανῆς Κτηνοτροφία, καὶ μάλιστα ἡ βουκολικὴ ὅθεν διὰ τῶν βοδιῶν δερμάτων καὶ τῶν ἀλατισμένων κρεάτων ἐκτελεῖται μεγάλον ἐμπόριον. Εἰς τὰ παραθαλάσσια αὐτῆς εἶναι μεγάλη φαρικί, μάλιστα δὲ ἐκ ταύτης τῆς Θαλάσσης ἕως τὴν μεσημβρινὴν παγωμένην Θάλασσαν αἱ Φαλαίνας εἶναι τόσον πολλαί, ὥσε ἔρχονται πολλὰ καράβια ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας διὰ τὸ ψάρευμα αὐτῶν. Εἰς αὐτὰ λοιπὸν τὰ προϊόντα περιορίζεται κυρίως τὸ ἐμπόριον καὶ ὁ πλοῦτος τῆς Πορτογαλίας. Ἐκ τῶν κατοίκων τινὲς εἶναι Πορτογάλλοι, τινὲς δὲ Νίγροι καὶ τινὲς ἐντόπιοι ὅι δύο τελευταῖοι εἶναι ἱκανῶς περισσότεροι τῶν πρώτων, πλὴν ὑπόκεινται εἰς αὐτούς ὅις τὰ ἐνδότερα ὅμως μέρη τοῦ τόπου εὐρίσκονται ἔτι πολλαὶ φυλαὶ ἐντοπίων, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑπόκεινται εἰς τινὰ Εὐ-

ρωπαϊκὴν ἐξουσίαν. Ὁ τόπος διοικεῖται ὑπὸ τοῦ παρχῶν.

Ἡ Ρίο Ιανείρος, κυρίως δὲ Ἅγιος Σεβαστιανός, ἢ πρὸς ὄρκτον τῆς Μπουένος Ἀϊρες, πλησίον τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγοκέρου κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις ὅλων τῶν ἐν τῇ Ἀμερικῇ Πορτογαλλικῶν ἀποκτημάτων, μὲ λιμένα προσφυῆ, τὸν ὁποῖον ἐπισκεπτοῦνται συχνάκις.

Ὀλανδικὴ Μεσημβρινὴ Ἀμερική.

Ἡ Ὀλανδικὴ καὶ ἡ Φρανσεζικὴ Μεσημβρινὴ Ἀμερική εἶναι ἐπίσης χρήσιμοι πρὸς τὰς φυτείας, καθὼς αἱ Δυτικαὶ Ἰνδίαί. Αὐταὶ καὶ αἱ δύο κεῖνται ἐπὶ τῆς Κεϊάνας πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Οἱρενόκου· εἰχουσι θερμόν, ὑγρὸν καὶ ἐπομένως νοσώδη Ἄερα· τῶν παραθαλασσίων ὁ τόπος εἶναι πολὺ χαρπλός, ὅθεν ὑπόκειται εἰς συχνὰς πλημμύρας· καλλιεργεῖται μόνον εἰς τὰ πέριξ τῶν ποταμῶν, οἳ τινες εἶναι ὅλοι Θαλασσοπόταμα, πλὴν πλευροί, προχωροῦντες ἰκανῶς εἰς τὸν ξηρὸν. Αἱ πλείονες καὶ ἀξιολογώταται φυτεῖαι κεῖνται περὶ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Σουρινάμου, ὅθεν καὶ αὐτὰ παρωνομάσθησαν Σουριναμικαί. Τὰ διασημότεα προϊόντα εἶναι καφές, ζάχαρις καὶ καπνός. Οἱ κάτοικοι εἶναι Ὀλανδοί, Εβραῖοι καὶ ἄλλοι, οἱ περισσότεροι δὲ σκλάβοι Νίγροι.

Φρανσεζικὴ Μεσημβρινὴ Ἀμερική.

Αὕτη κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ὀλανδικῆς, καὶ πρὸς ἄρκτον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Μαραγιῶνος, ἐκ δὲ τῶν πυκνῶν βάλτων καὶ δασῶν εἶναι νοσοδεσάτη, ὅθεν καὶ ὀλίγον καλλιεργημένη. Τὸ κλλιζοῦ μέρος αὐτῆς εἶναι ἡ μικρὰ νῆσος Καϊέ, να· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὕτη εἶναι πολὺ βαλτώδης, διὰ τοῦτο ἐκαλλιεργήθησαν μόνον τὰ ὑψηλὰ αὐτῆς μέρη, τὰ ὅποια κυρίως παράγουσι ζάχαριν, κασφέ, κακάον, βαμβάκι καὶ λουλάκι. Ἡ ξηρὰ κατοικεῖται ὑπὸ ἐντοπίων, τοὺς ὁποίους πάντοτε ἀγωνίζονται νὰ πολίσωσι.

Σημ. ι. Ὁ γενὸς τόπος, ὁ κείμενος πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Λαπλάτου ἕως τὴν μεσημβρινὴν ἄκραν τῆς Ἀμερικῆς, εἶναι ἡ Παταγονία, ἡ Μαγελανία, ἡ Πις, Παταγονία μὲν ὠνομάσθη ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῆς Παταγόνων, οἳ τινες ἐν μέρει ἔχουν γιγαντιαῖον ἀνάστημα, εἶναι ἰππεῖς, καὶ ἐξουσιάζουσι τὸν ἀκαρπον, ἀμικῶδη καὶ βαλτώδη αὐτῶν τόπον ανεξαρτήτως, ἀν καὶ οἱ Ἴσπανοὶ τὸν ἐπαριθμοῦσι εἰς τὰ αὐτῶν ἀποκτήματα, ἐξουσιάζοντες τὰ δυτικὰ αὐτῶν παραθαλάσσια, ὡς ἀνήκοντα εἰς τὴν Χιλή· Μαγελανία δὲ πάλιν ὠνομάσθη ἐκ τοῦ πρώτου κοσμοπεριηγητοῦ Μαγελάνου, ὅς τις πλεύσας πρῶτος κάτω πρὸς τὸ μήκος τῶν ἀνατολικῶν αὐτοῦ παραθαλασσίων, ἀνεκάλυψε τὸν ἀπ'

αὐτοῦ ὀνομασθέντα Μαγελανικὸν πορθμόν. Οὗτος περιχλείεται πρὸς μεσημέριαν ὑπὸ μιᾶς μεγάλης νήσου, ἣ τις ὀνομάζεται Τερρά δὲλ φουόκο (Γῆ τοῦ πυρός), εἶναι δὲ ψυχροτάτη καὶ ἀφοσιωτάτη, κατοικουμένη ὑπὸ τινος εὐθηδέατου, ἀναισθήτου καὶ ἀμαθεστάτου γένους, οἳ τινες ὀνομάζονται Πεσερέδοι. Περὶ ταύτην τὴν μεγάλην νήσον κεῖνται πολλά: ἀλλὰ μικραί, ἐπὶ δὲ μιᾶς αὐτῶν εἶναι ἡ ἐξωτάτη μεσημέρινη ἄκρα τῆς Ἀμερικῆς τὸ Καπγόρον.

Σημ. 2. Ἐκ τῶν νήσων, τῶν συγκαταλεγομένων μετὰ τῆς Μεσημέρινης Ἀμερικῆς τῶν Ἰσπανῶν, δὲν εἶναι οὐδεμία ἀξιολογος. Ὁ μεγαλύτερος σωρὸς αὐτῶν, αἱ Γαλοπαγοί, κεῖνται πρὸς δυσμὰς τῆς Κεϊτόνος ὑπὸ τὸν Ἰσημερινόν. Αἱ δὲ γνωστόταται εἶναι αἱ εὐφοροί, πλὴν ἀκατοίκητοι νῆσοι Ζούαν Φερνάντεζ, ὅπου διέτριψε μόνος χρόνους πολλοὺς ὁ Ἀγγλὸς Σέλκροκ, ὃς τις ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὴν μυθιστορίαν τοῦ Ρομπινσὼν Κρουζοέ. Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μαγελανικοῦ πορθμοῦ κεῖνται αἱ ἀκαρποι καὶ ἀκατοίκητοι νῆσοι τῆς Φαλκλανδίας ἢ Μαλοῦϊναι. Ἐπι ἀνατολικώτερον κεῖται ἡ νῆσος Μεσημέρινη Γεωργία, ἣ τις εἶναι αἰωνίως χιονοσκεπαστος· πλησίον ταύτης ἀνεκάλυψεν ὁ περιχλῆς Κόοκ ἓνα μακρὸν χιονοπαράθαλασιον, καὶ τὸ ὠνόμασε Σαντιδιχ-

λάνθ, καὶ μεσημβρινὴν Τούλαν. —
Αἱ νῆσοι, αἱ κείμεναι πρὸς ἀνατολὰς τῆς
Βρασιλίας ἐν τῷ Μεγάλῳ Ὠκεανῷ, εἶναι
εὐτελεῖς, πλὴν καὶ αὐταὶ ἐν μέρει κατε-
ξουσιάζονται ὑπὸ τῶν Πορτογάλλων.

Α Ο Υ Σ Τ Ρ Α Λ Ι Α,

(Πιν. 1. και 2.)

Εκ τῶν πολλῶν μεγαλωτάτων καὶ μικρῶν νήσων, τῶν χειμένων μεταξὺ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς — ἀξιοποιεῖται ἀνεκαλύθησαν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ὑπὸ τῶν κοσμοπεριηγητῶν, καὶ ἐγνώσθησαν τινὲς μὲν ἀπλῶς, τινὲς δὲ ἀκριβέστερον, κατὰ τε τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀπὸ τῶν λοιπῶν Ἠπειρῶν διάστασιν — συνέστησαν ἕνα ἰδιαίτερον, καὶ ἐπομένως τὸ πέμπτον μέρος τοῦ Κόσμου, καὶ τὸ ὀνόμασεν Αὐστραλίαν, Πολυνήσιον, καὶ Μεσημβρινὰς Ἰνδίας, πλὴν τὸ πρῶτον ὄνομα εἶναι ἐπικρατέστερον.

Ἐπειδὴ τοῦτο τὸ μέρος τοῦ Κόσμου δὲν συνέχεται μετὰ τινος ἄλλου, διὰ τοῦτο περιορίζεται.

ζέται πανταχόθεν ὑπὸ τῆς Θαλάσσης, τοῦτ' ἔστιν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου, ἢ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, πρὸς μόνους δὲ τοὺς δυτικούς τόπους καὶ ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ. Ἐπειδὴ δὲ πάλιν σύγκειται ἐκ πολλῶν διεσχορπισμένων μερῶν, εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβῶς τὸ μέγεθος αὐτοῦ, πλὴν καὶ οὕτως βεβαίωτατα ὑπερβαίνει ἱκανῶς τὴν Εὐρώπην κατὰ τὴν ἔκτασιν, τὴν δὲ Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν δεκαεξάκις, ἕως δεκαεπτάκις

Τινὲς ἐκ τούτων τῶν νήσων ἔχουν ἀξιόλογα βουνά, ἔτι δὲ καὶ ἴφαισια· ἀλλ' ἔπειδὴ αἱ μεγάλαι νῆσοι εἶναι μόνον ἐγνωσμένα κατὰ τὰ παραθαλάσσια, διὰ τοῦτο μέχρι τοῦ νῦν δὲν ἐπαρατηρήθησαν μεγάλα ὄρη, ἀν καὶ ἐνδέχεται νὰ εὐρίσκωνται τοιαῦτα, εἰμὴ μόνον τινὰ μεμωκωμένα βουνά. Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει καὶ περὶ τῶν ποταμῶν· μόνος ὁ κεφαλαιώδης τόπος δύναται νὰ ἔχη ποταμοὺς τοιοῦτους, ὡς νὰ ἐπαριθμῶνται μετὰ τῶν μεγάλων ποταμῶν τῆς Γῆς, πλὴν ἀκόμη δὲν ἀνεκαλύθη κανεὶς τοιοῦτος.

Ὁ κεφαλαιώδης τόπος μὲ τὰς περισσότεράς νήσους, τὰς ἀνηκούσας εἰς τὸ τοῦτο μέρος, κεῖται μετὰ τῶν δύο Τροπικῶν, ἤτοι ὑπὸ τὴν διακεκαυμένην Ζώνην, πλὴν ἡ θερμότης μετριάζεται ἱκανῶς ὑπὸ τοῦ θαλασσίου Ἀέρος, ὡς αἱ περισσότεραι νῆσοι ἔχουν Ἀέρα ὑγιεινὸν καὶ κλίμα θερπνόν. Ὡς πρὸς τὰ προϊόντα τοῦτο τὸ μέρος

τῆς Γῆς εἶναι πολὺ ἐνδεέστερον τῶν λοιπῶν: ἔπει-
 δὲ ἕως τοῦ νῦν δὲν παράγει τίποτε ἀρμόδιον προϊ-
 ὄν δια τὸ μέγαλον ἐμπόριον· ἀκόμη δὲ εὐρέθη
 αὐτοῦ κανένα ἴχθυος πολυτίμων λίθων, ἢ μετάλ-
 λων· τὰ φυτὰ εἶναι ὅμοια μὲ ἐκεῖνα τῶν Ἰν-
 δικῶν νήσων· τὰ δὲ διασημότερα εἶναι: ὁ κχ-
 ρυοφόρος κόκκος, τὸ πισάγ, ὁ κραμβοφοίνιξ
 ἢ ῥίζα γιάμ, τὸ πατάτον καὶ πρὸ πάντων τὸ
 ὠφελημότετον ψωμόδενδρον, τὸ εὐγενέστατον καὶ
 ἰδικὸν προϊόν τῆς Α'ουστραλίας, τὸ ὁποῖον εὐρί-
 σκεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν νήσων τῆς Ἰνδίας.
 Ἐκ δὲ τῶν ἡμέρων ζώων αὐτοῦ εὐρίσκονται μό-
 νον χοῖροι, σκύλοι καὶ ὄρνιθες, πλὴν καὶ αὐτὰ
 ὄχι πανταχοῦ. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ τὰ πτενὰ
 εἶναι μάλισα περισσότερα καὶ πολυποικιλώτερα,
 οἷον: οἱ παπαγάλοι, οἱ πελεκάνοι, αἱ περιστεραὶ, αἱ
 πάπαι καὶ ἄλλα. Ἡ δὲ Θάλασσα δὲν εἶναι μόνον
 πανταχοῦ καθ' ὑπερβολὴν ἰχθυοτρόφος, ἀλλὰ πρὶν καὶ
 καὶ πλῆθος μεγάλον ὄσρακοδερμάτων, οἷον: γε-
 λώνας, σριδικὰ καὶ μίδια, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται
 πολλαχοῦ, ἐμπεριεχόντα τὰ ὠραιότατα μαργαρι-
 τάρια. Πολλὰ ἐκ τῶν μικρῶν νήσων μέχρι τινὸς
 διασήτατοθ μετρίου εἶναι περικυκλωμένοι πρὸς
 τοὺς αἰγιαλοὺς μὲ πικρὰ Κοράλια, ὡσάν μὲ
 τοίχους. Οἱ κατοικοὶ διαφέρουσι πολὺ ἀπ' ἀλλή-
 λων κατὰ τὸ χρῶμα, τὴν μορφήν, τὴν γλῶσσαν
 καὶ τὰ ἔθη· πολλοὶ ἐκ τούτων εἶναι Νίγροι, ἢ
 παραπλήσιοι μὲ ἐκείνους· ἄλλοι δὲ ὡς πρὸς τὸ
 ἀνάστημα καὶ τὸ σχῆμα εἶναι οἱ ὠραιότατοι αἰ-

θῶποι τοῦ Κόσμου · τινὲς εἶναι μεγαλόψυχοι, εὐόπιοι, ἀγγίνοες, πολύτεχνοι, ἄλλοι δὲ ἐκ τοῦ ἐγκυτίου ἐριστικοὶ, ἄγριοι, θηριώδεις καὶ ἀμύητοι · καὶ εἰς τὰ δύο εἶδη εὐρίσκονται ἀνθρωποφάγοι, ὅλοι δὲ εἶναι εἰδωλολάτραι. Οἱ Εὐρωπαῖοι οἰκειοποιήθησαν πολλὰς ἐκ τούτων τῶν νήσων — ἐπειδὴ αὐτοὶ νομίζουσιν, ὅτι ἡ πρώτη ἀνακάλυψις, ἢ ἡ ἀκριβεστέρα ἐρευνα ἐνὸς τόπου ἀποδίδει αὐτοῖς ὅλα τὰ δίκαια τῆς οἰκειοποιήσεως · ὅθεν εὐθὺς προσάπτουσιν εἰς αὐτὸν ἓνα Εὐρωπαϊκὸν ὄνομα, καὶ καρφώνουν εἰς τὸ ἔδαφος αὐτοῦ ἓνα παλούκι μὲ μίαν ἐπιγραφὴν τῆς ἐξουσίας, τὴν ὅποιαν ἔχουν εἰς αὐτόν · τοῦτο λοιπὸν τὸ παλούκι περιέχει ὅλην τὴν ἀπόδειξιν τοῦ νομιζομένου αὐτῶν δικαίου — πλὴν ὀλίγας τινὰς ἐξουσίασαν, ἢ ἑκατοίκησαν βεβαίως.

Ἡ περιφέρεια τοῦτου τοῦ μέρους τοῦ Κόσμου δὲν εἶναι ἔως τοῦ νῦν ἀκριβῶς καθορισμένη · ὅθεν τινὲς μὲν συγκάταλεγουσι μετ' αὐτοῦ περισσότερας, ἄλλοι δὲ ὀλιγώτερας νήσους · ἐπὶ δὲ τοῦ ἡμετέρου πίνακος ἐσημειώθησαν αἱ ἐφεξῆς.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου ἡμισφαιρίου (Πι. I.) φαίνεται ἡ δυτικωτάτη πασῶν τῶν λοιπῶν νήσων Νέα Ὀλανδία, ἣτις κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, καὶ διατέμνεται ὑπὸ τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγοκέρου. Οὗτος εἶναι ὁ μέγιστος καὶ κεφαλαῖωδης τόπος ὅλης τῆς Αὐ-

ραλίας. Αὕτη δὲν πρέπει νὰ συναριθμηῆται μετὰ τῶν νήσων: ἐπειδὴ δὲν εἶναι πολὺ μικροτέρα τῆς Εὐρώπης. Οἱ περιηγηταὶ τῶρα πρῶτον περιέπλευσαν τὰ ἀρκτικά καὶ ἀνατολικά αὐτῆς παραθαλάσσια καὶ μέρος τῶν δυτικῶν, πλην καὶ αὐτὰ δὲν ἐρευνήθησαν τοσοῦτον ἀκριβῶς. Ἐκ δὲ τῶν μεσημβρινῶν αὐτῆς παραθαλάσσιων ἀνεκαλύφθη ἀκριβέστερον μόνον ἢ μεσημβρινωτάτη αὐτῆς γωνία, ἢ ὀνομαζομένη Βαντίμενσλαντ, ἣτις κυρίως εἶναι μία νῆσος, διαιρουμένη ἀπὸ τῆς Νέας Οὐλανδίας, καθὼς πρὸ ολίγου ἐγινε γνωστὸν, δι' ἐνὸς εὐρυχωροῦ πορθμοῦ. Τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῆς μέρος ἐπροσδιωρίσθη συμπερασματικῶς διὰ μιᾶς ἐσιγμένης καμπύλης γραμμῆς. Τὰ ἐνδότερα τοῦ τόπου εἶναι μέχρι τοῦ νῦν παντελῶς ἄγνωστα· ὅθεν ἴσως ἐκτείνονται τινὲς περισσότεροι πορθμοὶ δι' αὐτοῦ, καὶ τὸν διαιροῦσιν εἰς νήσους. Τὰ ἀρκτικά καὶ δυτικά αὐτοῦ παραθαλάσσια νομίζουσιν ὡς ἴδιον ἀπόκτημα οἱ Οὐριδοὶ, τὰ δὲ ἀνατολικά οἱ Ἀγγλοὶ, ὡς πρῶτοι εὗρεται τούτων τῶν μερῶν. Οἱ Ἀγγλοὶ ἐξεβάθισαν ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν αὐτοῦ παραθαλάσσιων, κατὰ τὸν Μποτάνην πορθμὸν, μίαν ἀποικίαν ἐνόχων. Τὸ ἔδαφος τοῦ τόπου εἶναι ἱκανῶς διαφορετικόν· αὐτοῦ εὗρέθησαν τινὰ διαφορετικὰ εἶδη γεννημάτων, μοσχοκάρυδα, τινὰ διαφορετικὰ εἶδη φαγωσίμων ζῶων, πολλότατα πτηνὰ, οἷον: ὀρτύκια, κίχλαι, κόσιφοι, ἄγρια χίτωνι καὶ πάπιαι, ωτίδες, γέρανοι, αἰετοὶ καὶ ἄλλα σαρκοφάγα ὄρνεα, ἐτι ὄφεις καὶ ἐπιβλαβῆ

έντομα · ἡ δὲ θάλασσα γέμει μεγάλων ψαριῶν καὶ ὄσρακοδερμάτων, μεταξύ τῶν ὁποίων εὐρίσκονται μεγαλώταται φαλαίνοι καὶ πάμπολλα, μαργαριτόσφριδα. Οἱ κάτοικοι εἶναι Νίγροι, ἢ νιγροειδεῖ, ἄγριοι, εὐήθεις καὶ ἀνθρώποφάγοι, οἵτινες τρεφόνται κυρίως διὰ τῶν ψαριῶν καὶ τῶν προσφερομένων αὐτοῖς παρὰ τῆς φύσεως δώρων.

Πρὸς ἄρκτον τῆς Νέας Ὀλανδίας κεῖται ἡ Νέα Κβινέα, τῆς ὁποίας τὸ δυτικὸν μέρος ὀνομάζεται Παπούα, ἢ Γῆ τοῦ Πάπου, καὶ φθάνει ἕως τὸν Ἰσημερινόν. Οὗτος ὁ μέγας τόπος εἶναι πλούσιος κατὰ τὰ ἀνωτέρω ρηθέντα Αὐστραλιακὰ φυτὰ · οἱ δὲ πολεμικοὶ οἰκηταὶ αὐτοῦ ἔχοντες σιδηρὰ ὄπλα, ἀνθίστανται ἰσχυρῶς εἰς τὰς ἀποβάσεις τῶν Εὐρωπαίων.

Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Νέας Κβινέας κεῖνται τέσσαρες νῆσοι μετρίου μεγέθους, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μεσημβρινὴ ὀνομάζεται Λουιζιάδα, αἱ δὲ δύο μεσαῖαι, Νέα Βρετανία, καὶ ἡ ἀρκτικὴ τῆς Νέας Ἰρλανδία. Ἐπὶ τούτων εὐρίσκονται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ Ἰνδικὰ φυτὰ, οἷον : μοσχοκαρυδίαι, μπέτελ, ἀρέκα, ἀλάη καὶ ἄλλα. Οἱ κάτοικοι εἶναι Νίγροι, ἢ ὀρθότερον παρόμοιοι μὲ ἐκείνους. Τῶν ἔτι ἀνατολικωτέρων νήσων μόλις ἐξεύρομεν τὰ ὀνόματα.

Πρὸς ἄρκτον τῆς Νέας Κβινέας καὶ τοῦ Ἰσημερι-

νοῦ, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῶν Φιλιππίνων κείται ὁ σπυρὸς τῶν Παλαονήσων, ἢ Πελεβονήσων, αἱ ὁποῖαι κατοικοῦνται ὑπὸ τινος ὠραίου, σπυρρονεζάτου καὶ εὐδιαθέτου γένους. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ τῶν Παλαονήσων ἐκτείνεται μία μακρὰ σείρὰ μικρῶν νήσων, ἕως τὰ ἀνατολικά σύνορα τοῦ ρηθέντος ἐπιπέδου ἡμισφαιρίου. Αὗται ὀνομάζονται Καρολίνας. Μετὰ ταύτας ἐκτείνεται μία ἄλλη σείρὰ νήσων πρὸς ἄρκτον ἕως τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται Λαυθρόναι, ἢ Μαριάναι, καὶ εἶναι εὐφορώταται, πληθὸν ὀλίγον κατοικημένα· ἀνήκουσι δὲ τοῖς Ἰσπανοῖς, οἵτινες πρὸς τούτοις ὑποθέττουσι καὶ τὰς Πελεβονήσους καὶ τὰς Καρολίνας ὡς ἴδια αὐτῶν ἀποκτήματα, χωρὶς γὰρ συστήσωσι τινὰ ἀποικίαν εἰς αὐτάς. Αἱ πρὸς ἀνατολὰς περὶ τὸν τροπικὸν σποράδην κείμεναι νῆσοι, εἶναι μικροῦ λόγου ἄξια.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄλλου ἐπιπέδου ἡμισφαιρίου (Πι. 2.), κατὰ τὴν μεσημέριν ἑυκρατον Ζώνην, πίπτει εὐθεὶς ὑπὸ τὴν ὄρασιν ἡ μεγάλη Νέα Ζελλανδία, ἣτις σύγκειται ἐκ δύο νήσων. Ὁ μεταξὺ τούτων πορθμὸς ὀνομάζεται πρὸς δόξαν τοῦ εὐρετοῦ Πορθμὸς τοῦ Κόοκ. Ὁ ἄνω αὐτοῦ εἶναι χαριέστατος καὶ γαληνός, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορώτατον, ἂν καὶ αἱ δύο νῆσοι εἶναι βουνώδεις. Τὸ κλίμα τῆς ἀρκτικῆς νήσου εἶναι ἀπώτερον καὶ εὐφορώτερον· ἔχουν δὲ ἀμφότεραι πολλὰ ὠραῖα δένδρα, χόρτα καὶ ρίζας, οἷον ρίζαν γιάμ,

καὶ ἓνα διαφορετικὸν εἶδος τσαΐου καὶ λιναρίου, πολλὴν ἐξαίρετον ξυλικήν, πλὴν δὲν εὐρίσκεται κανένα εὐφορον δένδρον, οὔτε ψωμιόδενδρον. Οἱ αὐτόθι εὐρισκόμενοι σκύλοι τρέφονται μόνον διὰ τὰ φαγθῶσι. Τὰ παραθαλάσσια εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἰχθυοτρόφα. Οἱ κάτοικοι, οἵτινες τρέφονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τῶν ψαριῶν καὶ ριζῶν, ἔχουσι χρῶμα κυτρινωπὸν· εἶναι φιλόνοιχοι, ἀγριοὶ καὶ ἀνθρωποφάγοι, καὶ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλους αἰωνίως· διὰ τὰ προφυλάττωνται δὲ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν λοιπῶν, κατοικοῦσιν εἰς χωρία, οἰκοδομημένα ἐπὶ τῶν ἀκρωρείῶν καὶ λόφων, τὰ ὁποῖα περιχρακῶνουσι μὲ πάλους διπλοῦς καὶ χανδάκια.

Πλησίον τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγοκέρου, πρὸς τὰ δυτικὰ ὅρια τοῦ ῥηθέντος ἡμισφαιρίου, κεῖται ἡ ὑπὸ τοῦ Κόοκ ἀνακαλυφθεῖσα μακρὰ νῆσος Νέα Καλλιθονία, ἣτις κατοικεῖται ὑπὸ ἀνθρώπων εὐδιαθέτων, καὶ ἔχει ἄλλα ἰνδικὰ προϊόντα, οἷον: πισάγ, ζαχαροκάλαμον, συκὰς καὶ ἄλλα, ἔτι καὶ ἴδια εἶδη φυτῶν καὶ δένδρων, πολλότατα πτηνὰ, μετὰξὺ τῶν ὁποίων εὐρίσκονται καὶ τινὰ εἶδη ἴδια εἰς αὐτὴν. Πλησιέστατα πρὸς ἄρκτον τῆς Καλλιθονίας κεῖνται αἱ Νεαὶ Χεβρίδες. Αὗται εἶναι ἓνας σωρὸς ωραίων νήσων, εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκονται δαψιλῶς τὰ περισσότερα ἰνδικὰ φυτὰ, πλὴν εἶναι σχεδὸν παντελῶς ἀκατοίκητοι.

Πρὸς ἀνατολὰς τῶν Νέων Χεβρίδων κεῖνται αἱ Φιλικαὶ Νῆσοι. Αὗται εἶναι ἕνας μεγάλος σαρὸς ὠραίων νήσων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν Ἄερα καθαρόν, ὑγιεινὸν καὶ εὐωδέστατον, καὶ ἔδαφος εὐφορώτατον· εἶναι ἐπιμελῶς καλλιεργημέναι καὶ κατοικημέναι, καὶ παράγουσιν Ἰνδικὰ φυτὰ, ψωμόδενδρον καὶ ἄλλα ὠραῖα δένδρα· πλὴν δὲν ἔχουν ἄλλο ἥμερον ζῶον παρὰ χοίρους καὶ μεγάλας ὄριθας, ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ πολλὰ ἀγρία πτηνὰ καὶ κελαδισικὰ· εἶναι περικυκλωμέναι ὑπὸ κοραλίων, καὶ ὑπὸ σαρῶν μαργαριτοσφιδίων. Αὗται ἀνομάσθησαν ἀπὸ τοῦ πρῶτου καὶ φιλικῆς γῆρους τῶν κατοίκων, οἵτινες εἶναι ἐπιμελέστατοι, ἐπιτηδαιοὶ καὶ νοήμονες, πλὴν καὶ κλεπτικώτατοι, καὶ ἐνεργοῦσι μίαν τακτικὴν φυτουργίαν, ἐκ τῆς ὁποίας αἱ νῆσοι φαίνονται μακρόθεν ὡς κῆποι.

Ἐτι ἀπώτερον πρὸς ἀνατολὰς κεῖται ὁ πολὺ μακρὰν ἐκτεταγμένος σαρὸς τῶν Ἐταιρικῶν Νήσων. Αὗται εἶναι εὐφορώταται κατὰ τὴν ρίζαν γιάμ, τὰ ψωμόδενδρα, τοὺς καρυσφόρους κόκους, τὸ πισαγ, τὸ ζαχαροκλάμον, ἔτι εἰς διάφορα εἶδη πωρικῶν καὶ ἄλλα ὠραῖα δένδρα καὶ φυτὰ· ἔχουν παντοῖα εἶδη πτηνῶν, χοίρους, σκύλους, ὄριθας, μαργαριτάρια καὶ ἄλλα, καὶ περικυκλοῦνται ὑπὸ κοραλίων. Οἱ κάτοικοι αὐτῶν εἶναι εὐσχημότεροι, χρησθηθέτεροι καὶ ἐπιτηδαιότεροι ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους κατοίκους τῆς

Αουστραλίας· καλλιεργοῦσι τὰς νήσους αὐτῶν ὡς κήπους, καὶ κατασκευάζουσι τὰ φορέματάτων ἐκ τῆς παπιροσυκαμινέας, πλὴν εἶναι ὁμοίως προσηλωμένοι εἰς τὴν κλοπὴν. Ἡ μεγίστη καὶ ἀξιολογώτατη μετὰξὺ ὅλων τῶν Ἑταιρικῶν νήσων εἶναι ἡ ἐν τῷ Μεγάλῳ Ὠκεανῷ νῆσος Ταγαίτη, ἢ Ὁταγαίτη, ἣτις ἀνεκαλύφθη πρῶτον τῷ 1767 ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ Βαλῆς, καὶ ὠνομάσθη Νῆσος Γεωργίου Βασιλέως τοῦ τρίτου, καὶ ἔκτατε ἐπισκέπτεται συχνάκις ὑπὸ τῶν Ἑυρωπαϊῶν. Πρὸ τινῶν χρόνων οἱ Ἀγγλοὶ ἐβεβαίωσαν αὐτοῦ μίαν ἀποικίαν, διὰ τὴν ἀποκαταστήσωσι τοὺς καταίλους ἐναρτεωτέρους, χρησιμοθετέρους καὶ εἰ δυνατόν καλοὺς Χριστιανούς. Μετὰξὺ τῶν Ἑταιρικῶν νήσων περιέχονται πρὸς ἀνατολὰς αἱ Χαμηλαὶ Νῆσοι, σχηματίζουσαι ἓνα σῶρον ἀναρίθμητον. Αὐταὶ ὠνομάσθησαν οὕτως διὰ τὴν αὐτῶν ἐπίπεδον ἐπιφανείαν. Πρὸς ἄρκτον τούτων εὐρίσκονται αἱ Μερκουέζαι· καὶ οἱ δύο σῶροι εἶναι πλούσιοι κατὰ τὰ προϊόντα, καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰ μεγάλα καὶ ὠραῖα μαργαριτάρια.

Πρὸς ἄρκτον τῶν πρώτων, πλησίον τοῦ τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου, κεῖνται αἱ νῆσοι Σαντοβίχ, αἱ ὁποῖαι τῷ 1778 ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ Κόοκ. Αὐταὶ ἔχουν τὰ συνήθη καὶ πολλάκις ῥηθέντα προϊόντα, καὶ καλλιεργοῦνται ὑπὸ τῶν κατοίκων ἐπιμελέστατα, οἵτινες ὑπερβαίνουν σχεδὸν ὅλους τοὺς Αουστραλίτας, καὶ αὐτοὺς τοὺς Ὁταγαίτας κατὰ τὴν χρῆ-

ζούθειαν, τὸ φιλότεχνον καὶ τὴν ἐμπειρίαν. Κατὰ τὴν Οὐαίαν, τὴν μεγίστην ἐκ τούτων τῶν νήσων, ἐφρονεύθη ἐν μιᾷ ἐπαναστάσει τῶν κατοίκων ὁ εὐρετὴς αὐτῶν Καπιτὰν Κόοκ, ὅστις ἐδούλευσε τοσοῦτον τὴν Γεωγραφίαν.

Αἱ λοιπὰ νῆσοι, αἱ κείμεναι σποράδην ἐν τῷ Μεγάλῳ Ωκεανῷ, εἶναι ἄλλαι μὲν εἰσέτι ἄγνωστοι, καὶ ἄλλαι εὐτελεῖς.

Ὡς ἐμεγαλύνῃ τὰ ἔργα σου Κύριε!
πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας· ἐπληρώῃ ἡ
Γῆ τῆς κτίσεώς σου.

Τέλος τῆς πρώτης Περιόδου.

Π Ι Ν Α Ξ.

Α.

	Σελίς.		Σελίς.
Α ^α ρ	136	Α ^α θων	318. 331
Α ^α χη	129	Αιγαῖον πέλαγος	76. 338
Αβισσινία	427	Αἴγυπτος	423
Α ^α βος	2 6	Αἰθιοπία	427
Αγία Ελένη	436	Αἰθιοπικὴ θάλασσα	71. 427
Αγία Μαύρα	352	Αἶμος	318. 327
Άγιος Σεβαστιανός	474	Αἴτνη	74. 145
Αδριανούπολις	325	Α ^α χροκεοαύνια ὄρη	319
Αδριατικὸν πέλα- γος	76. 145	Α ^α κρωτήριον τῆς κα- λῆς ἐλπίδος	414. 432
Αζορικαὶ νῆσοι	105	Α ^α λάσκα	462
Α ^α ης	224		
Αθῆναι	335		

	Σελίς.		Σελίς.
Α'βανία	332	Α'πεννίνοι	146
Α'λεξάνδρεια	425	Α'ραβία	383
Α'λιτζίοι	423	Α'ραβικός κόλπος	355
Α'λούτας	310. 319	Α'ράλη	359
Α'λπεις	133. 146	Α'ραράτ	387
Α'λτάϊ	316. 405	Α'ρκτική Α'μερική	417
Α'λωπεχόνησοι	465	Α'ρμενία	318
Α'μαζόνων ποτ.		Α'ρτσερουμ	378
	439. 472	Α'ρχαγγέλος	291
Α'μαζονία	472	Α'ρχιπελάγος	6. 338
Α'μβόνα	397	Α'ρωματικά νήσοι	296
Α'μερική	68. 436	Α'σαφενμπούργη	203
Α'μιράνται νήσοι	434	Α'σία	17. 354
Α'μούρης	406	Α'σσούρ	379
Α'μουρία	406	Α'σσυρία	379
Α'μσερδάμη	229	Α'στρενσιών	434
Α'νατολή	376	Α'σραχάν	107. 408
Α'νατολικά: Ινδία	391	Α'τλας	413
Α'νδρος	339	Α'τλαντικός Ωκε-	
Α'νθέρπη	128	ανός	70
Α'ντες	438	Α'φρική	67. 412
Α'ντίλαι μεγάλαι	466	Α'χρειδός	318
— μικραί	467		
Α'νω Ιταλία	154		
Α'νω ρήνος	129. 200		
Α'νωσαξωνικός κύ-			
κλος	210	Βααλ	225
Α'ξια	340	Βαβυλών	380
Α'ξίος	320	Βαβυλωνία	379
Α'ξων	12	Βαγαμιάι νήσοι	466
Α'ουξμπούργου	17	Βαϊξέλης	296
Α'ουκραλία	68. 478	Βαλις, η βαλές	251
Α'ουστρία	191	Βαλις άριστοκρατία	142
Α'ουστριακός κύκλος	191	Βαλτική θάλασσα	78

B.

	Σελίς.		Σελίς.
Βαν	378	Βουνόν του αγίου	
Βαντίμεσλανδ	482	Κοδράτου	133
Βαρβάρια	420	Βρασιλία	472
Βαρδάρης	320. 331	Βρετανικά νήσοι	237
Βάρνα	330		
Βαρσάβα	300		
Βαρύτης	211. 296	Γ.	
Βασινκτών	457		
Βάσσορα	380	Γάγγης	358
Βάζερ	183	Γαλάτσι	349
Βέλτης μέγας	28. 256	Γαλίτσια	302
— μικρός	—	Γαλοπάγοι	476
Βενεζέη	270	Γαρών	120
Βενετία	156	Γεδών	402
Βερεμούδαι νήσοι	468	Γέκλη	265
Βέρρας	183	Γενισσής	358. 405
Βερούβιης	146. 165	Γενοβα	131
Βεσπούτσιος	63	Γεοζάνη	252
Βεσφαλία	204	Γερμανία	170
Βεσφαλικός κύκλος	204	Γερμανική θάλασ.	77
Βετερζέη	270	Γέσεν	200
Βιέννα	192	Γεωργία	403
Βιδίνι	330	Γῆ του πυρός	476
Βίλνα	291	Γιάβα	394
Βιρτεμπέργη	197	Γιμπραλτάρ	116. 292
Βλαχία	344. 347	Γιουρα	135
Βοεμία	216	Γιούργιοβον	348
Βόλγας	28. 407	Γιτλανδία	256
Βοθνικός κόλπος	78. 270	Γκαίζερ	265
		Γχεταέλμπας	269
Βόρειον άκρωτήριο	255	Γχιχών	359
Βουδίμη	314	Γχοα	393
Βουχορέσιον	347	Γχότενμπούργη	276
Βουλγαρία	329	Γχοτλανδία	277

	Σελίς.		Σελίς.
Γκουαναχάνη	466	Εδουπούργη	250
Γλομενής	257	Είσηνικός Ωκεανός	71
Γουρών	441	Εκκλησιαστική Πο-	
Γουτσών κολπος	442	λιτεία	160
— πορθμός	442	Ελκυνδία	177
Γρενλανδία 219.	265	Ελβετία 132.	129
		Ελβετική αριστοκρ.	130
		Ελεφαντο παραθα-	
		λάσσια	423
Δ.		Ελικών	119
Δαξίσις	441	Ελλάς 219.	334
Δαλματία	308	Ελλησποντος 76.	337
Δαμασκή	382	Ελμπα	154
Δαμιμαχία	253	Ελμπας 183:211.	17
Δαντσικα	299	Εμπρος	08
Δαρδανέλια 76.	337	Εμψης	205
Δαρίος ἰσθμός	454	Επτά ἠνωμένοι νῆ-	
Δελή	393	σοι	350
Δελφός	282	Επτάπολις	307
Δνιέπο	281	Ερσ	341
Δνιέσερ 21.	304	Ερμανυάτη	315
Δουέρος 101.	109	Ερτσγγεμπίργγε	
Δούναεις 182. 197.	319	181.	210
Δουνας	281	Ερυθρά θάλασ.	355
Δουπλίνη	250	Εταιρικά νῆσοι	46
Δραύος	310	Ετρουρία 145.	158
Δροντχάιμη	263	Ετρουρίας βασι-	
Δυτικά Ἰνδία	415	κειον	158
Δυτικός Ωκεανός	71	Ευβοια	338
Δών	281	Ευριπος	338
		Ευρώπη 67. 73.	92
		Ευφράτης 357.	376
Ε.			
Ε΄ερος	320		

	Σελίς.		Σελίς.
Κ.		Κάτω Ἰταλία	164
		Κάτω Ρήνου κύκλος	202
Καγλιάρη	168	Κατωσαξωνικός κύ-	
Καδιξ	114	κλος	206
Καζάν	407. 408	Κατωχώρα Α' ουσι-	
Καϊένα	475	ας.	128
Καίρον	425	Κατωχώραι	221
Καλές	77	Καυκάσος	357
Καλκούτα	323	Καφίρια	432
Καλλίπολις	237	Κβαδαλκείβιρος	108
Καλλιφορνία	464	Κεαδιάνας	109
Καλμουκία	405	Κεεμπέκη	452
Καμπέχης	465	Κεεοζάνη	552
Κάμπιας	415	Κβιάνα	407. 472
Καμπρετών	453. 454	Κβιένια	429
Καμτσάτκα	411	Κβιτών	471
Κανάλι	77	Κεϊλάνη	394
Καναρίαι νῆσοι	435	Κελεν	255 268
Κάνδια	343	Κελεμπη	396
Κανταχάρ	391	Κελνη	129
Καντών	401	Κελεφελζεν	255. 268
Καπγόρον	439	Κενιζμπέργη	259
Κάπο	423	Κεραληνία	352
Καραϊβικαί νῆσοι	469	Κιλί	345
Καρλεσόθη	457	Κιμπόρασον	438
Καρλσχρονα	276	Κίνα	398
Καρολίνας νῆσοι	484	Κλέβ	205
Καρπάθια ὄρη	303	Κόγγον	430
Καρχηδών	423	Κόμπη	405
Κασελη	205	Κόοκ πορθμ.	72. 355.
Κασπία θάλασ.	359	484	
Κασακιάς	318	Κοπευγάγη	262
Κατεγάτης	78. 254	Κορδιλέρας	438
Κατερινουπολις	409	Κορέα	401

	Σελίς.		Σελίς.
Μαγδεμπούργη	208	Μεγάλη βρετανία	
Μαγελανία	475	23. 237	
Μαγιόρκα	116	Μεγάλος ποταμός	399
μαδαγασκάρ	433	Μέγας λόφος	453
Μαδαίρα	435	Μέγας τούρκαβος	330
Μαδρίτη	113	Μέγας Ωκεανός	71
Μάπν	182. 203	Μεδίνα	389
Μαϊντση	259	Μεκλεμπούργον	207
Μακάσαρ	356	Μέκκα	389
Μακεδονία	331	Μελερζέη	270
Μαλάγα	115	Μέμελις	296
Μαλάκα	394	Μεξικανικός κόλπος	442
Μαλακάς	318	Μεξικόν	465
Μαλάμπαρ	393	Μέρη του κόσμου	13
Μαλεδίβαι νήσοι	394	Μεσαία Ιταλία	158
Μαλουίναι νήσοι	476	Μεσσήνα	168
Μάλτα	168	Μεσημβριναί Ινδίαι	475
Μανίλα	397	Μεσημβρινή Αμε- ρικη	461
Μανιλικαί νήσοι	—	— Ισπανική	470
Μανγκαίμα	203	— Ολανδική	74
Μανχεσερ	249	— Γαλλογαλλική	72
Μαραγιών	439	— Αυσσεϊκή	475
Μαρβε	230	Μεσημβρινή Γεωρ- γία	476
Μαριάναι νήσοι	484	— Αμερικανικός	16
Μάριτσα	320	— Μεσημβρινή τούλα	477
Μαρτ	205	Μεσόγειος θάλασ.	
Μαρκουέζαι νήσοι	487	75. 145	
Μαρμαράς θάλασ.	77	Μεσοποταμία	378
Μαροκόν	427	Μικρά Ασία	376, 387
Μαρσ	355	Μιλάνον	155
Μαρσιλία	226	Μινδάνκος	397
Μαρτινίκα	468	Μίνδεν	205
Μαύρη θάλασ.	77		

	Σελ. ἰς.		Σελ. ἰς.
Μινύροκα	116	Μπέργη	363
Μινυέρη	205	Μπέχτε	225
Μίνχη	195	Μπιρμιγκάμη	250
Μίνχος	109	Μπλόξμπεργ 18'	206.
Μισισίπης	440	Μπόγ	281
Μισράς	336	Μπόγος	304
Μιτυλήνη	383	Μπόρνεος	396
Μήλος	340	Μπορομαϊκή νῆσος	148
Μογγολία	404	Μπόσνα	344.
Μοδένα	116	Μπρωών	340
Μοζέλος	121	Μποτάνης	482
Μολδάος 183.	217	Μπουένος - Α΄ϊοες	472
Μολδαβία 346.	348	Μπουργουνδικός κύ-	
Μολουικαί νῆσοι	396	κλος	128
Μονομόταπα	430	Μπουρδω	126
Μοντμπλάνκ	119	Μπουρεμπούτερ	358
Μοραβία	218	Μποχάρα	404
Μόσχα	290	Μπραουνσφαιγή	207
Μοτζαμπικ	431	Μπρισόλη	249
Μουσούλη	378	Μπρόκεν 181.	206
Μουσάκ	383	Μωράβας 181.	341
Μπαγδάτι	39	Μωρέας	335
Μπάδεν	197		
Μπαζέλη	147		
Μπαϊκάλη	359	N.	
Μπάντα		Ναϊζιδλερζην	516
Μπάρκα		Ναϊφσατέλη	143
Μπαρτσελόνα	115	Νάιμνη	442
Μπάσσα	380	Ναϊφσατέλον 132.	142
Μπάφισ	441	Νάμχη	400
— πορθμός	442	Νάμνη	126
Μπασαραβία	345	Ναξός.	340
Μπελιγράτη	344	Ναυπλιον	336
Μπέργ	205	Νέα Βρετανία	483

		Σελίς.			Σελίς.
Νέα Ζεελανδία		484	Ο.		
— Ἰρλανδία		483	Οβεία		480
— Ἰσπανία		484	Οδερ	184. 211.	212
— Καλλιδοσία		485	Οἶος		456
— Κεϊνέα		483	Οἶτη		319
— Ολανδία		481	Ολανδα		221
— Σοτλανδία		453	Ολδενμπούργου		205
Νεαπολις		165	Ολυμπος		319
Νεαπόλως Βασίλει.		164	Ομπης	358.	405
Νεϊλος		414	Ονέγα		283
Νεκαρ	182	196	Οντάριος		441
Νεκρά θάλασσα		381	Οπόρτον		105
Νεοφουτλανδία		452	Ορεμπούργη		406
Νεος Κόσμος		67	Ορενόχου		469
— Αλμπιον		458	Ορίζων		13
— Μπραουνσβάϊγ		453	Ορχαδες νήσοι		251
— μεξικόν		463	Οσκαμπρικ		205
Νετσοσ		296	Οσφάλσι		204
Νευάς		280	Οσφρισλάνδ		205
Νιαγκάρα		441	Οταγαίτη		487
Νίγερ		415	Ουγγαρία		307
Νιγηρία		427	Ουκραίνα		285
Νίδρα		341	Ουραλικόν ὄρος	280.	356
Νιχομπόρσι		394	Ουρέτα		314
Νινευη		379			
Νίπρος		281			
Νιπων		402			
Νιρενμπέργη		199	Π.		
Νίσρος 281.	304.	319	Παβαρία		194
Νόβα Ζεμλα	266.	414	Παβαρικὸς κύκλος		194
Νορβηγία		257	Παγγαῖος	318.	327
Νορτκαπ		255	Παγωμένη ἀρκτική		
Νουβία		427	θάλασσα.		69
Ντόφρεφίλδ		255	— μεσομβρινή		70

	Σελίς.		Σελίς.
Πάδος	147	Πλατενζεν	310
Πάϊκος	283	Πὸ	147
Παλαιὸν μεξικὸν	465	Ποζενη	300
Παλαιὸς κόσμος	66	Πόλοι	12
Παλαισίνη	381	Πολυνήσιον	478
Παλαόνγκοι	484	Πομερανία	213
Παλερμου	167	Πονδιχέρη	390
Παξοὶ	351	Πόρτον	105
Παπούα	483	Πόρτο ρίκο-	458
Παραγουάνη	472	Πορτογαλλία	99
Παρίσιον	125	Πορτσμούτη	248
Πάρμα	157	Ποτένη	184
Παρνασὸς	39	Πράγα	217
Παταβία	395	Πράλα	348
Παταγονία	475	Πραντεμπουργ	213
Πεγγάλα	392	Πράσινον ακρωτηρ.	414
Πεγγυδὺ	394	— νῆσοι τοῦ αὐτοῦ	434
Πελεβόνησοι	484	Πρέγελις	296
Πελοπόννησος	335	Πρεμένη	209
Πενκὴ	400	Πρεσλάβη	210
Πεντέρι	346	Πρεσμπου	314
Περλίνη	214	Ποισελη	128
Πέρνη	142	Προποντις	77
Περού	469. 470	Προῦσα	378
Περσία	389	Προσία	194
Περσικὸς κόλπος	390	Προῦτος	64. 319
Περσέπολις	391	Πυρρηναϊὸν ὄρος	107
Πέσα	314		
Πετρούπολις	289		
Πιεμόντων	130. 145	Ρ'αγούζα	349. 350
Πιεμπίνον	160	Ρ'αφενσμ.πούργη	205
Πίνδον	319	Ρ'εγγενσμ.πούργη	195
Πιπεροπαραθάλασ-		Ρ'ήνος	121. 136.
σια	429		182. 225

P.

	Σελίς.		Σελίς.
Ρίγα	290	Σαῦος	310 319
Ρίζενγκεμπέργκε	181	Σαφχάουζον	141
Ρίο ιανείρος	474	Σαων	121
Ρόδανός	120. 136	Σβεκία	267
Ρόδοπη	318. 327	Σεβίλλα	114
Ρόδος	385	Σείνος	119
Ρότερδάμη	250	Σελάνη	394
Ρούμηλη	327	Σελδης	121. 226
Ρουχτσούκ	330	Σελήνης βουνόν	414
Ρώμη	162	Σενεγάλης	415
Ρωμυλία	327	Σενεχαμπια	426
Ρών	120. 136	Σερβία	343
Ρωσσία	278	Σερέτης	319
		Σέρραι	332
		Σιαμ	394
Σ.		Σιβηρία	409
		Σικελία	166
Σαάλις	184. 211	Σικελίας βασιλείον	—
Σαβοΐα	130. 145	Σίναιον	387
Σάλτσμπουργ	192. 194	Σίον	142
Σάμος	385	Σιράς	390
Σανκβεμπάρ	431	Σίτεν	142
Σαντβιχλάνδ	476	Σκάρδος	318
Σαντ Γιάγγο	435	Σκλαβοπαραθαλάσ-	
Σαντλορενζός	440	σια	429
Σαντβιχ	487	Σκόδρα	333
Σανφρανζέσκος	472	Σκοτία	233
Σαντομηνιγον	468	Σκύρος	339
Σαξωνικόν κούρ- σατον	212	Σλαβονία	307
Σαράιον	345	Σλεζία	218
Σαρδινία	167	Σλεσβίχη	262
Σαρδινίας βασιλείον	—	Σμύρνη	377
		Σόγια	404

	Σελίς.		Σελίς.
Φαλών	275	Χάκη	231
Φασκος δὲ Γκάμα	63	Χαλδαία	379
Φερός νῆσοι	264	Χαλεπί	382
Φερός	435	Χαμκλά: νῆσοι	487
Φες	421	Χαμπουρίη	208
Φιλαδέλφεια	457	Χανόβερον	207
Φιλιππία	276	Χαολεμνη	231
Φιλικαί νῆσοι	456	Χάρτς	181. 206
Φιλιππίου νῆσοι	397	Χαφελ	184. 211
Φιλιππούπολις	329	Χεβρίδες νῆσοι	251
Φινικός κόλπος	78	— νεαί	485
Φιονία	236	Χειμάρως βουνά	319
Φίχτελμπεργ	181	Χίλη	459
Φλωρεντία	159	Χίος νῆσος	384
Φλωρίδα	463	Χονδούρας	464
Φοινίκη	381	Χοπίη	349
Φουλδως	183	Χουμβέρως	239
Φραγκονία	198	Χριστιανία	263
Φραγκονικός κύκλος	198	Χρυσόπραθαχλάσ- σια	429
Φραγκονοστή παρα τὸν Μάιν.	201		
— παρα τὸν Οὐερ	213	Ψ.	
Φραγκονία	117	Ψαρά	385
		Ω.	
Χαβάνιας	468	Ωκεανός.	70

Κ Α Τ Α Λ Ο Γ Ο Σ
ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΤΗΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

Εν Βιέννη

Σωμάτα.

Ο	λογιώτατος Αρχιμανδρίτης κυρ Νεόφυ-	
	τος Δούκας	5
Ο	Εύγενής Νικόλαος Δημητρίου	10
Οι	κύριοι αὐτάδελφοι Οικονόμου	10
Ο	ἐν μακαρία τῇ λήξει εὐγενής Α δάμ Τσατῆρη	10
Ο	Εὐγενής Δημήτριος Τσατῆρη	5
Ο	Εὐγενής Ναῦμ Νίτα	10
Ο	Εὐγενής Αναστάσιος Α δάμ Γκίρα	10
Ο	κυρ Νικόλαος Δόρα	10
Ο	κυρ Μιχαὴλ Κωνσταντίνου Κούρτης	10
Ο	κυρ Σίμων Γεωργίου Σίνα	10
Ο	κυρ Γεώργιος Ποποβίκης	10
Ο	κυρ Ιωάννης Α δάμ καὶ συντροφία	10
Ο	κυρ Δημήτριος Λάζου	10
Ο	κυρ Βρέτας Τσεχάνη	10
Ο	κυρ Δημήτριος Μ. Τσουπανοῦ	10
Ο	κυρ Ζήσης Ν. Λεποτάκης	10
Ο	κυρ Βασίλειος Τσατῆρη	5
Ο	κυρ Λασκαρὶς Λαμπροῦ	10
Η	κυρία Φωτεινὴ Χατζῆ Μιχαὴλ	5
Ο	κυρ Κυρὸς Νικόλαϊς	5
Οι	κύριοι αὐτάδελφοι Ζερτζούλη	2

	Σώματα.
Ο κύρ Αγγέλης Βασιλικόπουλος . . .	2
Ο κύρ Νικόλαος Κουτκουτάκη . . .	5
Ο κύρ Γεώργιος Κ. Μπετλής . . .	5
Ο κύρ Γεώργιος Νισλής . . .	2
Ο κύρ Ιωάννης Μανούσης . . .	5
Ο κύρ Κωνσταντῖνος Σπίρτα . . .	2
Ο κύρ Βασίλειος Κωνσαντᾶς . . .	10
Ο κύρ Στέφανος Μαργαρίτου . . .	3
Ο κύρ Κωνσταντῖνος Τσουλης . . .	1
Ο κύρ Γεώργιος Δοίου . . .	1
Ο κύρ Κυριακὸς Ἀνασσασίου Στασάκος . . .	2
Ο κύρ Γεώργιος Βασιλικόπουλος . . .	1
Ο κύρ Σπεῖρος Βασιλικόπουλος . . .	1
Ο κύρ Γεώργιος Στεφάνου . . .	2

Ἐν Ἰασσίῳ

Ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Μολδαβίας κύρ Βενιαμίν . . .	5
Ο Πανιερώτατος Εἰρηνοπόλεως κύρ Γρηγόριος . . .	3
Ο Πανιερώτατος Ἰερσπόλεως κύρ Γρηγόριος . . .	1
Ο Θεοφιλέστατος Ρωμᾶνου κύρ Γεράσιμος . . .	3
Ο Θεοφιλέστατος Χουπίου κύρ Μελέτιος . . .	2
Ο Πανοσιώτατος Ἐσφρηγμένου κύρ Θεοδώρητος . . .	2
Ο Πανοσιώτατος Γαλατᾶς Διονύσιος . . .	1
Ο Πανοσιώτατος Τσαταιζοτίενος κύρ Ἀρσένιος . . .	1
Ο Πανοσιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κύρ Σωφρόνιος . . .	2
Ο Προηγούμενος Χελενταρίου καὶ ἑξαρχὸς τῶν τριῶν ἱεραρχῶν κύρ Συνέσιος . . .	1

Σώματα.

Ο Προηγούμενος Τσαχλαῆ και ἑξαρχος τοῦ Παχλικοῦ κυρ Διονύσιος	1
Ο τῆς Μητροπόλεως διάκων κυρ Αθανάσιος	1
Ο τῆς Μητροπόλεως Ἐκκλησιαρχης κυρ Ἰνο- κέντιος.	1
Ο τῆς Μητροπόλεως Λογοθέτης κυρ Ἰωαννίτσας	1
Ο Διάκων Ρωμάνου κυρ Γεράσιμος	1
Ο σοφολογιώτατος κυρ Δανιῆλ	3
Ο Ἱερομόναχος τῆς Κούρτης κυρ Διονύσιος	1
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Βόρνικος Θεόδωρος Πάλσας	3
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Βόρνικος Κωνσταντῖνος Πα- λάδης	1
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Βισιάρης Γεώργιος Ροπέτος	2
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Ἀγας Δημητριος Γκίκας	1
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Σπαθάρης Ἀλέξανδρος Γκίκας	1
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Σπαθάρης Νικόλαος Πάλσας	1
Ο Εὐγενῆς Γεώργιος Γκίκας	2
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Μπάνος Γρηγόριος Ραουζάνος	1
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Σλουτσάρης Φιλαλέακης	1
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Καμινάρης Γεωργιος Πουξε- νέσκος.	2
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Καμινάρης Γεώργιος Προῦγκος	1
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Στόλνικος Μιχαλακῆς	1
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Στόλνικος Ζαφυράκης	1
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Σερδάρης Χουρμουζακης	1
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Μεδελιτσιάρης Σανδουλάχης	1
Ο Εὐγενῆς ἀρχων Πάχάρνικος Σταυρῆς	1

Σώματα.

Ο' Ευγενής αρχων Πιτάρης Ιωάννης Κωνσαν- τίνου	1
Ο' Ευγενής αρχων Παχάρικος Αλέκος	1
Ο' Ευγενής αρχων Καμινάρης Παναγιώτης Κα- ζιμίρης	1
Ο' Ευγενής αρχων Καμινάρης Γεώργιος Τζορτζής	2
Ο' Ευγενής αρχων Πιτάρης Βασίλειος Κοροί	1
Ο' Ευγενής αρχων Γρηγόριος Κοδρεάνος	1
Ο' Ευγενής αρχων Βασίλειος Βούρνεος	1
Ο' Εξοχώτατος Ευσάθιος	1
Οι κύριοι συταδελφοί Αλτίμ Μιδιλιτσιάρης Ευσάθιος, Ιωάννης και Γεώργιος	10
Ο' κύρ Νικόλαος Κάψας	1
Ο' κύρ Χριστόδουλος Ιωάννου	1
Ο' κύρ Απόστολος Ιωάννου	1
Ο' κύρ Ευσάθιος Δήμου	1
Ο' κύρ Ρήγας χ. Μιχαήλου	1
Ο' κύρ Κωνσαντίνος Άναστασίου	1
Ο' κύρ Πέτρος Ιγνατίου	1
Ο' κύρ Αλέξανδρος χ. Σπείρου	1
Ο' κύρ Μιχαήλ Πάσκος	1
Ο' κύρ Γεώργιος Παπᾶ Ιωάννου	1
Ο' κύρ Δημήτριος Γεωργίου	1
Ο' κύρ Ιωάννης Κυριανόπουλος	1
Ο' κύρ Νικόλαος Ρίζογλου	1
Ο' κύρ Γεώργιος Γομουλέτσης	1
Ο' κύρ Ζήσης Δαούτη	1
Ο' λογιώτατος Άνανίας Αδαμίδης	2

Σώματα.

Ο λογιώτατος Νικόλαος Πύργος	4
Ο λογιώτατος Διονύσιος Κρεβάτας	1
Ο λογιώτατος Αδάμ ὁ ἐξ Ἀγγιᾶλου	1
Ο λογιώτατος Ἀλέξανδρος Βλασός	1
Ο λογιώτατος Βενέδικτος Ἱεροδιάκων	1
Ο Ἄρχων Πιτάρης Εὐαγγελινός	1
Ο Διδάσκαλος τῶν γραμματικῶν ἐν τῇ Σχο- λῇ Βοΐκος	1
Ο Πανοσιώτατος Γαβριὴλ ὁ ἐξ Ἰωαννίνων	1
Ο Πανοσιώτατος Νικόδημος Ἰθακήσιος	1
Ο κύριος Ἀλέξανδρος Παναγιώτου	1
Ο Εὐγενής Θεόδωρος Μουσάκας	1
Ο Εὐγενής ἄρχων Καμινάρας Κωστῖμος Κάρπος	1
Ο Εὐγενής Ἀλέξανδρος Σχορτσέκος	1
Ο Εὐγενής Ἀναστάσιος	1

Ἐν Σμύρνῃ.

Ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Σμύρνης κύριος Ἀνθιμος	1
Ο Θεοφιλέστατος Ἐρυθραῖν κύριος Καλλιθίκος	1
Ο κύριος Χρῦσανθος Ἱερομόναχος ὁ τῆς κατὰ Σμύρνην Σχολῆς ἐπιστάτης	1
Ο κύριος Γεράσιμος διδάσκαλος τῆς ἐν Σμύρνῃ Σχολῆς	1
Ο κύριος Ἰωάννης Μαμάκης διδάσκαλος	1
Ο κύριος Διονύσιος Ἱερομόναχος διδάσκαλος	1
Ο τῆς Μαθηματικῆς Προφέσορ κύριος Ἀν- τώνιος Ἀσλάν	1

Μπατῆς ὁ ἐκ παλαιῶν Φωκίων	1
Ἀντώνιος ὁ ἐξ Ἰθάκης	1
Ὁ λογιώτατος Ἰωάννης Μικέλης Κρής	1
Ὁ Ἀρχιμανδρίτης τοῦ Ζωοδόχου τάφου κὺρ ἐπιφάνειος	1
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Περάκης Σκουῦρος Σμυρναῖος	1
Ὁ κὺρ Κωνσταντῖνος Ἀμοιρᾶς Σμυρναῖος	1
Ὁ κὺρ Βασίλειος Ἀμοιρᾶς	1
Ὁ κὺρ Ἀνδρέας Πεινιατέλης Χῖος	1
Ὁ κὺρ Παναγιώτης Διλυπέρογλου	1
Ὁ κὺρ Χατζῆ Ἰωάννης Γιαγιτζόγλους Και- σαρεὺς	1
Ὁ κὺρ Δημήτριος Τουφεκτσόγλου	5
Ὁ κὺρ Βαρθολομαῖος Ἱεροδιάκων ὁ ἐκ Θει- ρῶν	1
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Καλλιγὰς Κεφαληνεὺς	1
Ὁ κὺρ Παΐσιος Ἱερομόναχος Ἰθακήσιος	1
Ὁ κὺρ Δημήτριος χατζῆ Νικολάου	1
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Ἀντωνίου Πάτριος	1
Ὁ κὺρ Παναγιώτης χατζῆ Γούσου Θεσσα- λονικεὺς	1
Ὁ κὺρ Παναγιώτης Κωνσταντίνου Σκιαθήτης Θεσσαλονικεὺς	1
Ὁ κὺρ Στυλιανὸς Χατζῆ Γεωργίου Σμυρ- ναῖος	1
Ὁ κὺρ Χατζῆς Θεολόγης Χα. Παναγιώτου Θεσσαλονικεὺς	1
Ὁ κὺρ Δημήτριος Δημητρίου Περδίκου	1

Σώματα.

Ο κύρ Α'θανάσιος Κωνσταντίνου τούφεκτσό- γλου μροσχοπολίτης	I
Ο κύρ 'Ιωάννης Νικολάου Θεσσαλονικεύς	I
Ο κύρ Μανουήλ Λουκάκης	I
Ο κύρ Χατζής Κωνσταντίνος Πεσελματζόγ- λους	I
Ο κύρ Μηχαήλ Παπαδάκης	I
Ο κύρ Βασίλειος Λεονάρδου Ταμιράλης	I
Ο κύρ Γεώργιος Κωνσταντίνου μεταξᾶ	5
Ο κύρ 'Ιωάννης Βασιλείου χατζή Τσιράκη	I
Ο κύρ Ανδρέας Σμυρναῖος	I
Ο ἐκ Σμύρνης Ρ'ουχπανίδης	I
Ο κύρ Διονύσιος Μανουήλ Σμυρναῖος	I
Ο κύρ Ζωρζής Νικολάου Σμυρναῖος	I

Ἐν Κυδωνίαις τῆς Ἀσίας.

Ἡ τῆς Σχολῆς βιβλιοθήκη	3
Ο Γυμνασιάρχης κύριος Βενιαμὴν Λέσβιος	I
Ο σοφολογιώτατος Γεώργιος καὶ διδάσκαλος σαράφης κυδωνιεύς	I
Ο ὑποδιδάσκαλος Νεόφυτος φασουλάρης Συ- μαῖος	I
Ο Ἱεροδιάκων κύρ Ἄνθιμος Σωζουπολίτης	I
Ο κύρ 'Ιωσήφ Θεσπρωτεὺς ὁ ἐκ τῆς λάυρας τοῦ Ἄθωνος	I
Ο κύρ Σωφρόνιος ἱεροδιάκων ὁ ἐκ Μολδα- βίας	I

Σώματα.

Ο κύρ Ἀσέριος Φιλιππίδης ὁ ἐκ Γαλατίας	1
Ο κύρ Παρθένιος Ἱεροδιάκων Ὑδραῖος	2
Ο κύρ Ἰωαννίκιος Τήνιος ὁ τοῦ Ζαχαρίου	1
Ο κύρ Ἀκίνδυνος Ἱεροδιάκων Ἰερίτης ὁ ἐξ Αἰγίου	1
Ο κύρ Ἰωάννης Δημητρίου ὁ ἐκ Μολδαβίας	1
Ο κύρ Παΐσιος Ρηγόπουλος Ἱεροδιάκων τοῦ αἰγίου Ἐσέσου	1
Ο κύρ Δημήτριος Μαγνης	1
Ο κύρ Γεωργίος Ἰζούμογλους ὁ Ἀδριανου- πολίτης	1
Ο κύρ Ἰακώβος Σαντοριναῖος	1
Ο κύρ Ἰωάννης ὁ ἐκ Βλαχίας	1
Ο κύρ Διονύσιος Ἱερομόναχος ὁ ἐκ Κασα- νίας τῆς Θετταλίας	1
Ο κύρ Παῦλος Παπᾶ Δημητρίου Κυδωνεύς	1
Ο κύρ Εὐεράτιος Νικολάου ὁ ἐκ τουσλῶν	1
Ο κύρ Σεραφίμ ὁ ἐκ Τρίκκης τῆς Θετταλίας	1
Ο κύρ Νικόλαος Τήνιος ὁ τοῦ Ἰωάννου	1
Ο κύρ Ἰωάσαφ Ἱεροδιάκων ὁ ἐξ Αἰγίου	1
Ο κύρ Δαμασκηνὸς Ἱεροδιάκων ὁ ἐκ Πολυ- γύρου	1
Ο κύρ Κωνσταντῖνος Προδυσσεύς	1
Ο κύρ Κωνσταντῖνος Ἰωάννου ὁ ἐξ Ἰωαννίνων	1
Ο κύρ Γεωργίος Σεργίου ὁ ἐκ Μαγνησίας	1
Ο κύρ Γεωργίος Ἀνασσασιάδης ὁ Φιλιππουπο- λίτης	1
Ο κύρ Χριστόδουλος Σκιαθίτης	1
Ο κύρ Ἰωάννης Πελοποννήσιος	1
Ο κύρ Ἀναστάσιος Ἰθακήσιος	1
Ο κύρ Γεωργίος Πελοποννήσιος	1
Ο κύρ Λεόντιος Γεωργιάδης Καμπάνης ὁ ἐξ Ἀνδρου	1
Ο κύρ Διονύσιος Ἀντωνιάδης Καμπάνης ὁ ἐξ Ἀνδρου	1

Σώματα.

Ο κύρ Διονύσιος Γεωργιάδης Καμπάνης ὁ ἐξ Ἄνδρου	Ι
Ο κύρ Γαβριήλ Ἱεροδιάκων ὁ ἐξ Ἄνδρου	Ι
Ο κύρ Ἰωάσαφ Ἱεροδιάκων ὁ ἐξ Ἄνδρου	Ι
Ο κύρ Γρηγόριος Ἱεροδιάκων Κρουπένσκης ὁ ἐκ Μπόγδανίας	Ι
Ο κύρ Κυπριανὸς Ἱεροδιάκων Καισαρεύς	Ι
Ο κύρ Νικόλαος χατζῆς ὁ Ἀδριανουπολίτης	Ι
Ο κύρ Γεώργιος Μπόγδανος	Ι
Ο κύρ Γρηγόριος Ἱερομόναχος ὁ ἐκ Κυδωνίας τῆς Κρήτης	Ι
Ο κύρ Κύριλλος Μολδαβεὺς	Ι
Ο κύρ Σεραφίμ Πελοποννήσιος Καζρίτης	Ι
Ο κύρ Ἀναγνώσης Ἰμβριος	Ι
Ο κύρ Ἰωάννης Ἰθακησιος	Ι
Ο κύρ Στέφανος Ἀδριανουπολίτης	Ι
Ο κύρ Γεώργιος Τενέδιος	Ι
Ο κύρ Ἰωακείμ Ἱεροδιάκων Κύπριος	Ι
Ο κύρ Ἰωσήφ Πελοποννήσιος	Ι
Ο κύρ Σταμάτης Ἀλεξανδρῆ ὁ ἐκ Μακρυ- νίτσας	Ι
Ο κύρ Γεώργιος Ἰωάννου Ζαγοραῖος	Ι
Ο κύρ Φραντσέσκος Κωνσταντινίδης ὁ ἐκ τοῦ Χάνδακος τῆς Κρήτης	Ι
Ο κύρ Ἀνθιμὸς Ἱεροδιάκων Μάγνης	Ι
Ο κύρ Παναγιώτης Γιάννη Κυδωνιεὺς	Ι
Ο κύρ Ἰωάννης χατζῆ χρυσόφα Κυδωνιεὺς	Ι
Ο κύρ Χαραλάμπης Πατσάλη Κυδωνιεὺς	Ι

Ἐν Μιτυλήνῃ.

Η' Ἀυτόθι Σχολῆ	Ι
Ο κύρ Θεοφάνης Ἱερομόναχος Μιτυληναῖος ὁ σχολάρχης	Ι

Σώματα.

Η' εν τῷ Πλουμαρίῳ Σχολῇ	I
Ο' κύρ Φιλθέος ὁ ἐξ Ἀνδρου ὁ Σχολασχῶν εν αὐτῇ	I
Ο' κύρ Παναγιώτης Πλουμαρίτης Δημητριά- δος	I
Ο' κύρ Χριστόδουλος Δημητριάδης Μπουλαλάς	I
Ο' κύρ Παρθένιος Ἱερομόναχος Γεωργιάδης Πλουμαρίτης	I
Ο' κύρ Διονύσιος Γεωργιάδης ὁ ἐξ Ἀνδρου	I
Ο' Πανιερολογιώτατος Μεθύμνης κύριος Πα- νάρετος	I
Η' εν Μεθίμνῃ Σχολῇ	I
Ο' εν αὐτῇ Σχολασχῶν κύρ Ἰωάννης Μιτυ- ληναῖος	I
Ο' τοῦ Ἁγίου Μεθύμνης ἀρχιδιάκων κύρ Δα- νιῆλ	I
Ο' κύρ Γεώργιος Δρακολιάδης Τσουκαλοχωρίτης	I
Ο' κύρ Γρηγόριος Νικολαΐδης ἐκ κώμης Ἀγρας	I
Ο' κύρ Γρηγόριος Ἱεροδιάκων γραμματεὺς τοῦ αγίου Μεθύμνης ὁ ἐκ Πέτρας	I
Ο' κύρ Δημήτριος τζαναδης ὁ ἐκ μολύβου	I
Ο' κύρ Παπὰ Ἰάκωβος ὁ ἐκ Μολύβου	I
Ο' κύρ Παπὰ Συνέσιος ὁ ἐκ Μολύβου	I
Ο' κύρ Μαλιάκας Ἰωαννίδης ὁ ἐκ Καλωνῆς	I
Ο' τοῦ αγίου Μεθύμνης ἐξαρχος κύρ Καλλίνικος	I
Ο' κύρ Γεώργιος Νικολαΐδης ὁ ἐξ Ἀγρας	I
Ο' κύρ Μακάριος Μοναχὸς ὁ ἐκ Πέτρας	I
Ο' κύρ Πατρίκιος Ἱεροδιακων ὁ ἐκ Ματαμάτου	I

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

		Σελ.	Στοίχ.
ὑπόμνην	ὑπόμνην	κῆ	6
μεταχειρισθῶμεν	μεταχειρισθῶμεν	4	28
σφγγυλόν	σφγγυλόν	7	28
ἐκθλιβόμενου	ἐκθλιβόμενον	40	8
ζητούτες	ζητούντες	46	11
μόνηρ	μόνη	80	1
καθως	καθως	80	0
ἐντελῆ	εὐτελῆ	80	21
Στοχόλμην	Στοχόλμην	95	25
Λονδομυρίας	Λοβομυρίας	97	3
ξέναν	ξένων	189	16
εὐεργετικώτατη	εὐεργετικώτατη	190	4
Παῖραϊτ	Παμπέργον	199	15
Ελπα	Ελμπα	208	10
τοῦ τοῦ τόπου	τοῦ τόπου	213	15
πρατεμπούργ	πραντεμπούργ	213	13
ἐμόριον	ἐμπόριον	214	27
Ριξενγκεμπιργγ	Ριξενγκεμπίργγ	217	12
ἀρισοκρατία	ἀρισοκρατία	222	21
ἀρισοκρατίας	ἀρισοκρατίας	222	24
βονά	βουνα	223	21
συχναί	συχναί	226	25
βσιλικόν	βασιλικόν	247	13
τεχνουργοῦνται	τεχνουργοῦνται	249	8

μεγαλητέρα	μεγαλητέρα	254	16
ἐν τῷ, ἡ Δανιμαρχία σύγκειται ἐκτῆς μεγάλης			
χερσονήσου, πρόσθεσε, Γκιλανδίας		256	7
σχηματοζομενας	σχηματιζομενας	269	15
τὰ ἀπὸ δυσμῶν	τὸ ἀπὸ δυσμῶν	309	1
τὸν Οὐγγαρίαν	τὴν Οὐγγαρίαν	309	11
γενικῶς	γενικῶς	312	10
μαλακά καὶ κασανιά	μαλακάς καὶ κασανιάς	318	21
δεξιόθεν	δεξιόθεν	319	18
ἐν τῇ Αἰγαίῳ	ἐν τῷ Αἰγαίῳ	320	3
ενογεῖται	ἐνεργεῖται	328	28
μῆς μάρης	τῆς μαύρης	329	25
βουλγαρίαν	βουλγαρίαν	330	16
εὐφημοῦνται	εὐφημοῦνται	333	4
αὐτοῦ	αὐτοῦ	335	12
εἰς μὴ	εἰ μὴ	336	7
οἱ κάτοικοι	οἱ κάτοικοι	339	12
τῶς κατοίκων	τῶν κατοίκων	340	3
νῆσος	νῆσος	340	14
εὕρισχόμεσα	εὕρισχόμενα	343	4
κάτοιτοι	κάτοικοι	345	17
τοῦ δυτικῶ	τοῦ δυτικῶ	350	11
πρατεύουσα	πρωτεύουσα	350	15
παλλάξιν	πολλάξιν	373	7
Ἄγγλοι	Ἄγγλοι	373	25
ἀποκτημάτων	ἀποκτημάτων	393	17
κατ' ἕξοχην	κατ' ἕξοχην	395	17

		Σελ.	Στοίχ.
ὠκεανῶ	ὠκεανῶ	389	21
ζαχαροκάλαμον	ζαχαροκάλαμον	399	24
ὑπόκεινται	ὑπὸκεινται	406	23
μεγαλοπλεπῆ	μεγαλοπρεπῆ	425	10
λαπὸν	λοιπὸν	437	11
ποταχὸς	ποταμὸς	441	2
κτηροτροφία	κτηνοτροφία	444	22
ὄρλεάση	ὄρλεάνση	457	22
φλωρίδος	φλωρίδος	463	21
χερσινήσου	χερσονήσου	464	26
ἀνήμουσα	ἀνήκουσα	468	1
ἀμοζονία	ἀμαζονία	470	6
μεγάλαν	μεγάλον	480	3
δὲ εὐρέθη	δὲν εὐρέθη	480	3
πριέχει	περιέχει	480	18
διασήματος	διασήματος	480	23
νιγροειδῆ	νιγροειδεῖς	483	5
